R. ISTITUTO BOTANICO DI PADOVA
Sala
Palco
N. Inv.
BIBL. R. ORTO
BOTANICO-PADOVA
Ar,
22.
N. 1278

Questo pregievolissimo Codice fu' del famoso e insigne
Letterato Jacopo Filippo Tomasini, e da esso donato
con gli altri suoi libri stampati e manoscritti alli
Canonici di S.ta Maria in Vargo, li quali pie' non
esistono. Si trova mentovato e descritto, quale si
vede presentemente nel suo libro intitolato,
Bibliothecae Patavinae Manuscriptae Publicae et Privatae
M. Patavii, 1639. 4.to ap. Schinellum, pag. 128.

(Mons. J. Marsili)

Ora Dottor. Cosmo donò alla Bibl. di Padova

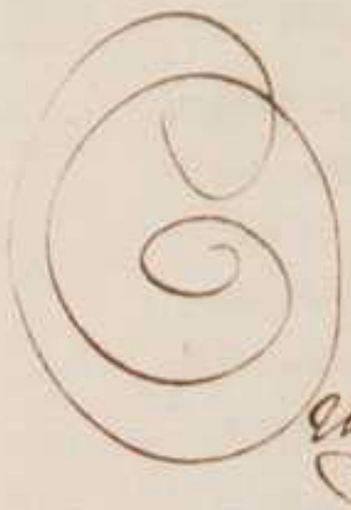

Oratio in principio Lectionum D. Simplicium
medicaminum Magistri Sabuci.

Dixi cordi
Innocencio Magistro Sabuci

Oratio habita Ferrariæ in principio lectionum de simplicium medicamentorum facultatibus, anno MDXLIII. per me Gasparem Gabrielium, 3° Id. Novembris.

Consuevere maiores nostri in suscipiendis earum lectionibus ejus facultatis quam profiterentur, aliquid praeter caetum, quo facilius auditorum animos ad eam capessendam excitarent ac inflammarent, in medium afferre. Quam imitatus institutum, etsi oratoris potius quam philosophi aut medici munus esse videatur, tamque in hoc dicendi genere minime exercitatus: tamen gnoniam herbaria medicina, quam hoc anno edocendam proposui, ita nostra quidem tempestate ab omnibus spreta ejecta ab omnibus destituta est, ut pene videam extincta, operae pretium me facturum existimavi, si vobis hac clarius demonstravero facultatem hanc inquirendarum stirpium non modo inter alias scientias nobilissimam esse et in maxima saepe apud veteres existimatione sed summe utilem et humano generi maxime necessariam esse, minusque ejus studiosis voluptatem ac delectationem. Id si effecero, ita animos vestros ad eam capessendam excitatiores ac inflammatiores spero, ut nemo profecto vestrum futurus sit, qui summo studio totisque se ejus artis viribus huic facultati operam dare non in animum inducat.

Medicam igitur facultatem omnibus scientiis inter alias omnes facientes praestantissimam semper fuisse nemini dubium esse debuit, tum ob ejus veritatem humanaque apud mortales omnes auctoritatem ac venerationem, tum quoniam humanae vitae perutilis ac necessaria semper est habita: cujus ea pars, quae stirpium naturas et facultates speculetur atque investiget, non modo antiquorum omnium sententia, sed ob ejus summam utilitatem quam mortalibus praebet et quoniam inter alias medicinae partes maxime suavis est et jucunda primam ac principalem sibi partem vindicare videtur. Quam si doctissimorum virorum tam Graecorum quam Latinorum monumenta inspexerimus, facile profecto eveniet ut intelligamus ..... esse stirpium cognitionem a Deo ipso profectam, a Deo ipso immortalibus hominibus datam, Deumque immortalem hujusce facultatis inventorem fuisse ..... reperiorem: siquidem divinae Homeri, Hesiodus eosque ..... ipsum et antiquissimos Graecorum auctores Apollinem ..... eosque deos stirpium ac earum facultatum inventores ..... Quod et Ovidius noster inter Latinos ut alium Apollinem de se ipso cognitorum fingit ..... vires vitae ejus dicens .....

Inventum medicina meum est opiferque ..... Per orbem et herbarum subjecta potestas .....

Quid clarius, quid gratius haberi aut haberi potest, Deos ipsos
immortales humanae facultatis et inventrices fuisse et ejus parentes?
Quamobrem ea hoc facile patere, si herbarum medicinae divinam
originem ac nobilitatem cognoverimus, nihil ea dignius, nihil laudabilius,
nihil denique hominibus a vobis haberi posse.
Nam cum coeteri omnes scientiae ab hominibus ipsis inventae fuerint,
ut pictura Graeci, ut fabri, ut Aegyptii ut Chaldaei, Medici, Persae
ut conjecturam tandem alteri generi hominum fuerint; sola vero haec
a Diis immortalibus ortum habeat, sola haec a Diis immortalibus data
hominibus: profecto si haec recte perpendatur, haec potissimum ratione
nulla alia scientia longo intervallo cum hac ejus comparanda.
De ejus vero utilitate verba facere profecto supervacaneum esse certe, proinde
cum omnibus notissimum sit, nulla alia re magis bonam corporis
valetudinem conservari tuerique, quam ejusdem stirpium praesidio, gratiorem
autem hanc usui hominibus quam fructus omnes fecit. In adversa item corporis
valetudine quid praestantius quid admirabilius esse possit, non video
nam cum infinita pene sint morborum genera, quibus humanum corpus
undique vexatur, infinita quoque auxilia esse praesidia necesse
est. quam autem stirpium aliquae calidae sint, aliquae frigidae,
quaedam humectantes, quaedam siccantes, nonnullae adstringentes, aliae
aperientes; atque pro singulis earum qualitatibus diversarum per varios
et diversos earum gradus, hinc facile et immensa stirpium varietas
variaque ipsarum facultates contra tot varios morborum ortus accommodata
remedia excogitari possunt. Quapropter stirpium cognitionem non modo
nobilem ac divinam, sed summa quoque utilitate ac necessaria
esse ex his facile colligere possumus.
Quantam vero jucunditatem ac suavitatem afferat ipsarum stirpium
cognitio nemo profecto est qui nesciat. Quisquis enim in se ipso expe-
riatur, quid in hac vita jucundius, quid suavius queat? quid
habilius esse aut excogitari potest quam sylvas, montes
et hortorum varii et elegantissimi flores et
nihil haec mea quidem sententia
jucunditatem non parum augent stirpium et
liber mea quidem sententia
pernecessarium cujusvis eruditi virtuosi
ejus quidem artis optimam
ruditam. Horum profecto utroque in
sed longe magis judicio me

qui

qui ejus artis peritiam habuerit. Eodem profecto modo qui ditiores carnifices facultates noverit, cuique majorem pecuniæ delectationem ac utilitatem, quam qui tantum flores et herbas inspexerit; ignarum vero quamnam vitæ partem qui vitiorum cognitionem maxime facultatem integritatem vere totius animi et corporis conservet, juvenum eruditi hominum genere qui maxime potentes, optimi, nobilitate ac dignitatem præstantes, veluti Reges, Imperatores, Principes, Heroes, Poetas, Philosophos et hujus generis homines. Tanta enim fuit apud eos hujus cognitionis dilectatio, ut reges plerique negotia interdum pertinentia stirpium studiis per valles multarum regionum solitudines per juga montium, lacus, valles, diversas totius orbis terrarum partes peragrare, memoriæ proditum sit, et ad perpetuam hujus rei memoriam nonnulla herbarum nomina, quæ inventoris sui nomen in hanc usque diem servavere, imposuisse, veluti Scordiscam a Scordisco Illyriæ Rege, Cyllimachiam a Cyllimacho Macedonum Rege, Mithridaticam a Mithridate illo Ponti Rege, de quo tot et tanta a scriptoribus in hac materia dicta sunt, sicque de cæteris aliis. Quid dicam de Attalo Pergami Rege? quem Celsus omnium Medicorum gravissimum summo testimonio dixit, non omnium medicorum modo sed et omnium stirpium fuisse studiosissimum. Quid de Evaxe Arabum Rege, qui tot de simplicium medicamentorum effectibus ad Neronem scripsit? Quid de Juba Mauritaniæ Rege? qui etiam ultra Herculis Columnas Euphorbium herbam in monte Atlante invenit, et eam medicii sui nomine appellavit, ac de ea volumen et clarum præconium edidit. Quid denique de quamplurimis aliis diversarum regionum Principibus, quos longum esset enumerare?

Nonnullos etiam Imperatores et Reges non modo ex ipsi indagandis stirpibus operam navasse, sed et diligentissime curasse ut variis e regionibus variæ stirpium species deportarentur, et maximis quidem impensis herbarios alerent. cujus rei testis est Celsus. Cujus nulla alia fere ratione, quam ut studium hoc cognoscendarum stirpium earumque facultatum non minus nobile et jucundum, quam hominibus utile et necessarium foveret. Verum cum in præsentia Regibus contigerit, quamplurimis insignibus viris, qui in stirpium cognitione maxime versarentur, et a quibus stirpium multæ propriæ nomen sortirentur; veluti a Teucro Teucrium ab Achille Achillea, a Chirone Centauro Centaurium etiamque, item Panax Chironium, ab Hercule Panax Heracleum, et infinita alia, quæ ne vos summo studio officia, silentio prætermittendas censeo.

Summos etiam Reges et Philosophos herbarium medicinam non sprevisse, signis eorum insculptis argumentum, facile intelliget; quandoquidem Deos fere omnes carminibus suis Hippocrates ipsos, vel saltem ipsorum aliquos nisi eorum laudibus nascer erin universam medicinam herbariam suis carminibus egregie permiscuit, Heroidum Robium herbam variis laudibus celebravit, stomachi quoque Asclepiadis, Solyi, Soranus, coeruginis infinitas alias herbas; quas omnes Hippocrates scripta penitissime tam crebro carminibus in suis versibus memoriae palam faciunt. Aristotelem etiam summum omnium Philosophum herbariam medicinam summis studiis excolisse, quis est qui neciat? praesertim quum praestantissimos et exquisitissimos libros de Hippocratis natura reliquerit. sic fere et Theophrastum ejus discipulum, qui et ipse tot egregios ac exquisitos de plantarum historia et causis libros composuit.

Adde Dioscoridem, Plinium, Galenum, Paulum Aeginetam, Oribasium, Aetium et infinitos alios, quos Hippocratis scripta studiosissime omnia volumina absolvisse, idque fere nulla alia de causa, quam quod studium hoc cognoscendarum ac indagandarum Hippocratis summam facultatem et maxime nobile et honorificum summe receptarum ac jucundum existimarunt.

Miserandum vero hoc perpetuae calamitatem, in qua nemo fere vel pauci admodum nostrorum Principum sint, qui veterum Regum aut Heroum exemplo tali cognitione delectentur, nec juvare saltem nos, qui hoc studio indagandarum Hippocratis teneamur, in animum inducant. Sed quid de Regibus aut Principibus dicendum? siquidem aliqua modo saltem ab aliquibus excusari possent, quam hoc molestiis hoc curis, hoc operosis negotiis impediti sint, ut inquirendis Hippocratis ipsi operam dare non possint. si nostro aetati medici (summa cum libertate loquar) ita ab hoc studio abhorrent, ita ex hoc maximam sibi fere dedecus arbitrentur, ut inter etiam maximum eorum numerum pauci fere reperiantur, qui vel etiam parcas admodum aliquas herbas exacte cognitas habeant. Quod nihil alia magis nec quidem verendum, fieri existimo, quam quod ea medicinae pars, quae Hippocratis cognitionem utrobique quod sese pertinaciter non abdicarunt; sed potius universam fere rei curam ab pharmacopolis exercendam reliquerint, ac malitiosae nefariae prole profecto evenit, ut quam notam quidem tenuerint universam herbariam medicinam in manibus sit incredibilem hominum ac stultarum et mire saepe sceleratarum multitudinem infinitis pene subinde exitiosos errores, necesse sit, ita ut reperiamus aliquos alienigenarum non modo suum Lectorem ac desiderentur sortiantur effectum, sed potius tristem exitialem opportunum, quo non fit ut mortalium plurimi nec temporibus causa moriantur. Idque non alia de causa evenit, quam ob simplicium medicamentorum depravationem imperitiamque. Recte igitur reprehendendi hanc ii medici qui hanc cognoscendarum Hippocratis curam perdiu negligent ac repudiant. Siquidem plen negant ut nemo illorum mortis

morbi recte mederi posset aut medicamenta componere aut artem 13
compositis comode et opportune uti, nisi exactam singulorum medicaminum
haberet cognitionem. Qui enim navigium fieri possit ut quispiam artem
suam possit exercere, si huic artis instrumenta materiamque ignoraverit?
Nonne ab omnibus ridendus esset artifex, qui cum artis instrumenta, materiamque circa quam versatur non satis perspectam habeat
aut negligat. eadem profecto exempla et fortasse etiam longe magis ridenda
esset Medicus qui horum artis instrumentorum ignorantiam et negligentiam, si gravem
ab eo de vita et morte hominum agatur
venam in tanta fragilitate rei calamitate hoc tempore nobis evenit, ut facultatis
hanc cognoscendarum stirpium, quae paulo ante principium ac medicinae promendae
inertia, desidia ac negligentia extincta ac pene funditus deleta erat ope
illustrissimae ac excellentissimae huius Florentinae Familiae caput unum quasi
a profligatissimis tenebris [illegible] fere enim aliquot viros et nunc eruditos
et diligentes excitavit, et maximis quidem impensis duxit, qui studium
hoc cognoscendarum stirpium, quod jam degeneribus et obliteratum erat
summis vigiliis maximisque laboribus juverent et ab interitu vindicarent.
Hoc pacto Petrus Antonius Michelius vir de re herbaria et in utraque lingua et in
omni scientia eruditissimus, qui primus omnium, mea quidem sententia,
florentiae non solum in hanc, sed in universam rem medicam egregie
incubuit, et ita eam promovit ut quae ante propemodum extincta et
penitus sepulta erat, e cryptis tenebris emersa vitae sit. Non longe
absuit Joannes Bauhinus Vir et ipse non modo doctissimus sed et diligentissimus, qui herbariam scientiam [illegible] excoluit, ita ut praeclarissimis scriptis
illustravit, et quae antea ignota aut omnibus plena essent, ad pristinum pene
redegerit statum. Horum vero amulatione grammatici excitati sunt alii
veluti Hermolaus Barbarus, Joannes Ruellius, Marcellus Virgilius, Viri
et doctrina et eloquio praestantissimi, qui praestantissimum omnibus jam annis
et saeculis comprobatum Dioscoridis opus de Materia Medica latinitate donarunt
eruditissimisque Commentariis sic illustrarunt, ut pene nihil
in eo desiderari posse videatur.
Nec Britannia Rariam Brasavolam, Comitem nostrum et Lapis alias
Gymnasii Ferrariensis Professorem merita deprendationis laude. non
adeo docte, adeo copiose, adeo exacte non modo herbariam
facultatem, verum universam rem medicam sic eruditissimis
scriptis illustravit, ut inter antiquos grammaticos pene optimo
commentatores sit.

Quapropter

Quapropter ea potissimum ratione tibi Excellentissime atque Illustrissime
Fabiliæ, quæ tempus ætatem omnes excedit, eruditissimos Viros adhortavit
maximisque expensis alebat, eorque ad omnes literarias excellentias omnes
plurimum laborem, cura, diligentia et ingenii Excellentissimi studiosa
facem fuisset, etiam profecto plane de medicina doctrina fuit optet.
Quorum itaque majora vestigia imitatus providentissimus ac Illustrissimus Rex
Hercules Secundus, quum cæteros omnes doctissimos patres eruditissimosque
ac præstantissimos virorum et educatione et peritia instructos
curaret, mihi quoque inter omnes minime facultatem hanc cognoscendarum
scientiarum educandam mandavit.
Horterer autem vos in præsentia, studiosissimi juvenes, ut hanc cognitionem
prosequendamque scientiam, cui mihi jam pertractare, vos
omnes parabissimos fore, quum satis aperte experimur a nobis demonstratam
fuerit, diligenterque scientiam non modo inter alias omnes scientias
nobilissimam et jucundissimam esse et summo generi humano necessariam,
sed et olim Regibus, Imperatoribus, Principibus, cæterisque insignibus
viris, Poetis, Philosophis ac medicis honorificentissimam ac præstantissimam
semper fuisse. Ego vero pro viribus meis curæ, et præcipiam
Principis optimi voluntati et munere meo satis id facere, et publicæ
vobis, quantum in me erit, id totum utilitati et commodi vestri
parabissimum semper fore, neque commissum vel ullo unquam tempore
vestrum aliquis operam meam desideret.
Reliqua vero est ut vobis omnibus pro universaque liberalitate gratias
agam; sed quo genere orationis id agam, nescio. Nam hæc vestra
humanitas, quæ adduci etiam ut hæc Honoris mei gratia veniretis
tanta est, ut desperem profecto me posse unquam hoc debitum et
satis huic officio facere. Quod ita profecto mihi videor, ut
propter ingentia orationis et quia vos jam scitis esse ambitiosum, ut
demum postrema vobis, ne longum diu beneficium demum magnitudo
mentis habeam. Dixi.

ORATIO HABITA FERRARIÆ IN PRINCIPIO
LECTIONVM DE SIMPLICIVM MEDICA
MENTORVM FACVLTATIBVS ANNO M·D·XLIII
PER ME GASPAREM GABRIELIVM

quid Cornus - quid aptius natori non desiderari potest Dios ypos
Immortalis huiusce structuris ac fabricatoris structe ac apte positionis:
quā obre ep hoc. fragile potest putare si barbarie medicinae Divi
ne originē ac nobilitatē ignoramus nihil ne dicimus nihil
laudabimus, nihil denig honorificentius a nobis haberi potest
Nā quū Cetera omnia scientiā ab hominibus ipsis inuenta sint
seu finxerint artes seu linea seu tempus seu Calculi Analysis est
seu cuiusq; modi alterius generis hominis fuerint Sola vero hec
a Dijs immortalibus orta habenda Sola hec a Dijs immortalibus dari
hominibus Profecto si hec recte ponderentur hoc potissimū ratio
ne nulla alia scientia Cuncti Terrarū orbis hoc erit comprobanda:
Et Eius vero Utilitatē verba fingere protecto superuacaneum est ac
seu prosperi quū omnibus ne mali asperissimū sit nulla alia
re magis, sana Corporis Valetudine Conseruari tuerig q ipsam
scimus presidio quotidianis nre Usus hec omnibus partibus sanit,
In aduersa Cor Corporis Valetudine quid possemus quid nequeamus
animus esse possit ne Cuncta; Nā quū scientia sanit sit morbos
genere quibus humanū genus Undiq; vexatur scientia ipsius in quos ipse
prosidia medicinā ns; quū vero scripsim aliqui Calculator aliqui
figuris quasdā humanarum rerum ergā deficientes Nō nulli adstin
gentes - alii geometriam siccq; per signa rerū quasdam discurrendo
per varios & diuersos hoc orandus hinc fragile ac imbecille scripsim
Cuncti Undiq; ipsius fragilitate Cuncti tot varios morbos
astus accommodatā remedia deceptī possunt: Quapropter scripsim
Cognitionē eo modo nobile ac diuinū sed humano generi
simul utile
ac maligno ipse ac hinc fragile Colligere possumus:-
vanitatis ac suauitatis affectus ipsius scripsim
profecto est qui ne scire quidq; ne ipse ac per
hoc vita sacerdotis quid summi
bilius esse vita sacerdotis possit q fragilis ac
bonorū Corporis ac terrenis
pitil sum mis, quid summ
uidentē nos genus mort
alteri non quidem
rationis cuiusq; accolatis
alterius, nius quidē artis
ulla. Hoc profecto
sua longe magi

qui tuis artis peritiā habuerit : laude profecto merito qui scripta eorū
studiosis noscitur tribuere Longe maiore percipit delectationē qui
ea qui tantū fluvia et barbara ignorarit Ipseq; vero suorū virtutē prorsus
fuerit ignarus : Unde euenit ut nō modo plebei et abiecte sortis
hominēs : scripturā inquisitionē summo studio frequentent Adeoq; tutos
mihi P Corpore catholicum Uerū ne omni hominū genere qui ma
ioris potentiis opibus nobilitate ac sapientia prestiterit Ptolemeus Regum
Imperatorum Principumq; princeps Postea Philosophos ac huius generis omnes
Tantū .n. fuit apud eos huius cognitionis desiderium ut magnis pretijs
undiq; conquisitos singulari regij dignitate nulla habita impensa Laboris ne
cuiusquā ratione perpendentes scripturā studio per varias multasq; re
giones solitudines per tuta montium iuga latas valles diversas
totius orbis terrarumq; partes peregrinatos memoriæ prodituri sint ac ad
perpetuā huius rei memoriā nōnullosq; barbaros nomina quæ scripturis
sui nomē : huic usq; die seruauerint imposuisse Ptolemeum
a Gentio Illyriorū rege Lysimachiā a Lysimacho Macedonum Rege
Mythridatia a Mythridate illo ponti Rege de quo tot ac tanta a scrip
toribus : hac materia dicta sunt Quæq; de hystoriis aliis : quid
dicā de Attalo pergami Rege ? qui Galenus omniū medicorū grauis
simus summe estimatus dicit nō omniū medicamentorumq; modo sed re
omniū scripturā fuisse studiosissimū : quid de Georgio Arabo Rege :
qui tot de simplicium medicamentorumq; effectibus ad Haroneum scripsit
quid de Iuba Mauritaniæ Rege : qui etiā ultra Herculis columnas
Euphorbiū herbā : nobis hactenus ignotā in ea medicinæ sui nominis
appellauit ac de ea volumē ut clarū preceptū reliquit : quid demū
de quā plurimis aliis diuersarū regionū principib; quos longū iste enumerare
Romanorumq; etiā Imperatores ac viros nō modo ut ipsi predictos
scripturis operā nauarunt sed ut ab eorum fuere curauerint ut variis
et regionibus varia scripturā genera adpertinentia ac maximis qdē
impensis barbaricis literis Cuius rei testis est Galenus qui nō
alia fuit ratione quā ut studiū hoc coniectando scripturā quā
diuitiis nō minus nobilē ac lucidā quā hominibus vtilē promptiorē eius
rei copiā reliquis : presertim Romanis ac Græcis Catonisq; et Varronis
similibus viris qui : scripturā cognitione magnam contulisse ac
a quibusdā scripturā multos propriū nomē sumpsisse Ulixē a Pelagone
Thessalū ab Achille Achillaria a Chirone Centauro Chironia ut virūq;
ita quoq; Chironiū ab Hercule quoq; Herculanū ut ea hystoriæ
alia quis ut ea sumo studio affectum scripturis permittis ignoret

Summus ⁊ potens ac philosophus barbaria medicinā nō sprnisse
si quis hoc ispiperit memoriter finite intelligat quidquid Poetæ
fere omnes Carminibus suis stirpes ipsas uel saltē ipsorū nomina
miris efferunt laudibus Marcus n. Vniuersā medicinā barba
rā suis carminibus penitus perstringit Hesiodus Poliū barba
miris laudibus celebrauit Homerus quoq; Nepenthē Moly ⁊ cē
Cæterosq; plurimas alias herbas quas omnes stirpiū fuisse peritis
mus tū Galeni uerba: suis uersibus mentionē fecisse:
Aristotelē nīl summum omniū philosophū barbaria medicina sine
studio degustasse quis est qui nescit? Theophrastū quū practicissi
mos ac exquisitissimos libros de stirpiū natura reliquerit: sic
sane ac Theophrastū eius discipulū qui ipse tot egregios ac
exquisitos de plantis historias ac earum libros composuit:
Addo Dioscoridē Plinium Galenū Paulū Ægineta Oribasium
Actiū ac infinitos alios quos stirpiū fuisse studiosissimos nec
Volumina attestantur, Iam sane nulla alia de causa hoc ⁊ hoc
studiū hac ætate ac præsertim stirpiū scientia tantum
ac maxime nobile ac hominibus sine necessariū ac lucrandi cupidissimum:
misereamur nostræ temporibus Calamitatē In qua nemo pene
uel admodū puer nostræ principis sint, qui ueterū Græcorū
aut Arabū exemplo uti cognitione delectetur, ac fructu
salutis nec qui hoc studio præsertim stirpiū tenuiter imbu
ti sint: Sed quid de Regibus aut Principibus dicendū?
Siquidē aliquo modo saltem ab aliquibus excusari possit qui
tot molestijs, tot curis tot operosis negocijs impediti sint, ut
huiusmodi stirpibus ipsi operam dare nō possint Si nostræ
temporis medici (sicuti eū libentius legunt) ita ab hoc stu
dio abhorrent ita ex hac maxima sibi fere debitis mbitis
ut iam etiā maximi nec numeri pauci sint reperiantur
qui uel ē pauca admodū herbas recte cognitas habeat:
quod nulla alia causa mea quidē sententia fieri existimo q3
q3 ea medicinæ pars quæ stirpium cognitionē tradit ab his
ignoratur nō ubiuersitatis sed potius Vniuersā huius rei Curam
Pharmacopolis sophisticis ac mulierculis medicinam: Quæ
pro lucri quū nostri quidē temporis Vniuersa hac
uice medicina, omnibus fere inexercitatos hominū ac multæ ac
mire superstitiosæ ac mulierculæ. Infinitis pene subinde erumpē
errorū nec[essa]e [illegible] ut septimumue deinceps aliqui pharmacā
nō modo

nō modo sunt debiti ac desiderati sortiuntur effectū sed potius
totū euenit oppositū quo fit ut mortalium plurimi ex potissimū
cause moriantur Idq; nō alia de causa euenire q̄ ob simplicium
medicamentorū deprauationē existimo : Merito igitur reprehendendi sunt hij medici qui bonā cognoscendę strīpiū curandi rationē reiiciunt Sequitur ut ex
mo illoꝝ morbis varie mederi possit nisi medicamenta componat
aut aegris compositis conueniat & opportune nisi varias simplicium medicamentorū facultates cognoscat ; qui uero horū fuerit ex
pers ut quispiā artē sibi possit reprecare si suę artis instrumenta
ignorauerit ? nō ne ab omnibus ridendus erit medicus qui
cui uis artis quā profitetur instrumenta ignorat circa quā uersatur. nō satis perspectum habet ut arbitror ? Exēplo ex fortasse ē
exemplo ex fortasse ē Longe magis ridendus erit medicus qui
suę artis instrumenta ex ignorauerit & neglexerit Siquidem
ab no dē uitā ex morte hominis ignorat :—

Quā i tanta huiusce rei clarissimē hoc tam nobis nostra ut
facultas hāc cognoscendę strīpiū quā primo mihi propositum ac
medicinę gnarum imperet desidia ac negligentia extincta ac
ac penē sepulta ēdem mea opera ē in ac egregiissima hu
ius Artis parte similiter tam sua quasi ē profundissimis tenebris
eruit Hāc .n. aliquot Viros ex summe eruditos ē Diligentia
excitauit ex maximis quidē impensis alijt qui studiū hāc
cognoscendę strīpiū quod iā deperditū & obliteratū erat summis
vigilijs maximisq; laboribus inuenit ex ab interitu vindicauit
Huiusmodi fuit Nicolaus ille Leonicenus Vir ex i Vtraq; lingua
ex i omni scientia eruditissimus qui primus omnium mea
quidē sententia strēnue ac solū i lucē sacā i Vniuersam rē
medicā correcta ingressus ex in ea non trepidauit ut quā multa
ē propemodū extincta ex penitus sepulta erat ē Crassissimis tenebris
eruta vigori ac : Nō longe abfuit Ioannes Manardus Vir
ex ipse nō modo doctissimus sed ex diligentissimus qui barbariem
medicinā ex expulit ex suis doctissimis scriptis illustrauit ut
aut mea ignorat aut erroribus plena ofsa ad pristinū sanē re
duxerit statum : Hoc uero medicinę ḡs pl ex reiecti supra
alij Veteri Hermolaus Barbarus Ioannes Ruellius, Marcellus Virgilius
Viri ex Doctrina ē eloquio celeberrimi qui prestantissimi ac multis
iā annis ac seculis exprobatā Dioscoridis opus de ma pria medica

ĩu xõ

latinitate donarunt Eruditissimisque Corollarijs suis Item medicinam herba
riam illustrarunt ut paene nihil in ea desiderari posse videatur :–
Nec Antonium Musam Brasavolum compatrem nostrum et huius almi gym
nasij ferrariensis Instauratorem merito defraudabimus laude
nam adeo docte adeo copiose adeo ornate non modo herbariam
facultatem verum universam rem medicam suis eruditissimis scriptis
illustravit ut Inter Antiquos quosque Iure optimo commemorandus sit.
Quapropter et potissimum ratione haec Excellentissima ac Ill.ma
familia quae semper virtutes omnes excoluit Eruditissimos vi
ros advocavit maximisque expensis aluit Eosque ad omnes scientias
excolendas excitavit omnes plurimum debemus cum nisi Item ab
hijs Excellentissimis Ducibus factum fuisset adhuc profecto plane
de medicina herbaria in esset :– Suorum Itaque maiorum
vestigia imitatus Invictissimus ac Ill.mus Dux Hercules Secundus
cum caeteras omnes scientiarum partes Eruditissimorum ac praestan
tissimorum virorum et advocatione et praesentia instruendas cu
rasset Mihi quoque Inter omnes minimo facultatem hanc
cognoscendarum stirpium edocendarum mandavit :–
Hortarer autem vos in praesentia studiosissimi Iuvenes ad hanc
capescendam prosequendamque stirpium cognitionem nisi mihi in persua
dere vos omnes paratissimos fore cum satis aperte superius a
nobis demonstratum fuerit huiusmodi scientiam non modo Inter alias om
scientias nobilissimam ac Iucundissimam esse et humano generi summe
Utilem ac necessariam sed et omnibus Regibus Imperatoribus Principibus
Caeterisque Insignibus viris Poetis Philosophis ac medicis honorifi
centissimam ac Iucundissimam semper fuisse : Ego vero pro viribus
meis mitior et Sanctissimi Principis optimi voluntati et mu
neri meo satis Im facere ut polliceor vobis quantum in me erit
Id totum utilitati et comodis vestris paratissimum semper fore
Neque commitam ut ullo unquam tempore vestrum aliquis operam meam
desideret :–
Reliquum vero esset ut vobis omnibus pro uniuscuiusque dignitate gra
tias agerem ; Sed quo genere orationis Id agam nescio Nam haec
vestra humanitas qua adducti estis ut huic honoris mei gra
veniretis tanta est ut desperem profecto me posse unquam pro digni
tate satis huic officio facere quod Item praetermitam hoc tempore tum
propter inopiam orationis et quia vos in possessos esse arbitror ut tamen
pollicear vobis me huius diei beneficium vestrum in sempiterna memoria
habiturum :–
Dixi :–

tant' satis
propter ius
politicum
habitum

16.N6.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBEI DE MEDICINALI MATERIA LIBER PRIMVS GASPARE GABRIELIO PATAVINO INTERPRETE.

ET ſi cam plures non modo ueterum uerum et recentiorũ de medicinarum compoſitione, uiribꝫ et probatione Amantᵐᵉ Ari compoſuerint, non tamen uanum nec ſine ratione impetum ad hoc opus me impulliſſe tibi oſtendere conabor: Propterea qꝺ ipſorũ aliqui non ꝑfecerint, aliq uero ex hiſtoria qꝫ plurima deſcripſerint. Iolas .n. Bithinus, et Heraclides Tarentinus paululũ deũce tradiderunt herbarum tractationem prorſus ꝓtermittentes, nec quicqꝫ de metallicis aut aromatibus meminerunt. Crateuas aũt herbarius et Andreas medicus (hi .n. uident acutius pre ceteris in hac parte uerſati) radices quã plurimas maxime ꝙ utiles et quasdam et herbas ſine ãnotatione reliquerunt. Priſcis tamen fides adhibenda ẽ ꝙ paucis de qbus tradiderunt diligentiam maximam impenderunt. Recentioribꝫ uero nõ eſt aſſentiendum: exqbꝫ ẽ baſſus Tyleus et Niceratus et Petronius et Niger et Diodotus omnes aſclepiadei, Qui medicinalem mãm omnibꝫ adnatam et cognitam aliquanto diligentius aſſeruandã cenſuerunt, Medicinas autem uires et probationes curſim tradiderunt neqꝫ experimento ullo earum uires atqꝫ effectus regulantes, ſꝫ mimi tantum ſermone ipſius cauſe ad molem referentes preter hec alia pro alijs inſcripſerunt. Niger emi qui inter eos uidetur eſſe precipuus, euforbium dixit ſuccũ eſſe chamelee in Italia naſcentis, et Androſemum idem eſſe cũ Hyperico

et Aloen fossilem in India nasci et alia plurima huic similima longe a veritate falsa exposuit. Exquibꝰ coniectura colligitur ipm ea non vidisse sꝫ potius ex alioꝝ historia ea narrasse. Peccauerunt et circa ordinem, alij. n. naturę dissimiles virtutes confuderunt alij elementa describentes eoꝝ genera et effectus a cognatione distin xerunt ut facilius memorie mandarentur. Nos uero (ut in dica ab mente erat incessanti desiderio cognoscendę materię multum tere partem peregrinauimus. Nosh. n. uitam nobis fuisse militare tęꝫ hortante deum omnem sex libris collegimus, cui opus dicamus, gratias plurimas psoluentes ob tuę erga nos affectum. Natura n. cunctis omnibus fe familiarem prębes et maxime his qui eius dem professionis sunt, nobis uero aliquanto magis omnium pe culiarem. Est preterea no parum probitatis tuę erga optimū Ptolemęum Basi erga te affectus, quem nouimus una legentes quę emulatione alanam amboꝝ animum benevolentiam mutuam. Et ostendimus itaqꝫ et te et omnes q̄ his commentarijs occurrent ut nequeꝝ nos uim non animaduertant, sꝫ potius adhi beatis q̄ cum experientia curam. Plures n. multas certitudines q̄ plurima occulta fide cognouimus, multi et ex historia oib⁹ consona et discordante a singulis incolis diligenter accepimus. Cona bimur aut diuerso ordine utentes et ipaꝝ genera et uires des scribere. Qd aut necessarius sit medicinę omnibus procul dubio manifestum est, quum uniuersę arti conexus sit, et sui inseparabile auxilium omnibꝰ partibus prębeat, et propter hoc et q̄ augeri pot compositionibus et mixturis morboꝝq̄ ex

perimentis ars ipsa ꝑ maxime opitulante singulor medicinar Cogni
tione. Adiiciemus et familiarem ac domesticam mam ut descriptio fiat
ꝑfecta. Ante oia aut summa diligentia adhibenda ē ut suis tpibus
singla, et colligant, et conseruent, ex hac enim obseruatione uel effica-
ces uel imbecilles fiunt medicine. Sereno igr existente aere colligere opor-
tet, magna ē enim hor differentia si siccitate aut imbribus id factū
sit qūeadmodū et montana, uentosa, frigida et arida ee loca
robustiores .n. ipa uires sint. Que uero in campestrib, humilis,
umbrosis, et non uentosis imbecilliores ut plurimum sint, et eo
magis que opportuno tpe nō fuerint collecte aut imbecillitate tra-
huerint. Nec ignorandum id et ē hec sepenumero experiri re-
gionis proprietate ac anni tempie celerius aut tardius adolescere, que
dam et ex sui proprietate in hieme florescere et folia producere
quedam uero bis et in anno flores facere. Volentes aut horum
experientiam habere oportet prime ex terra pullulatione, adultis
et senescentib, adesse, neq .n. qui solum prime pullulationi affuerit
que adulta sint nouisse pot, neq qui solum que adulta sint
uiderit pot que iam pullularint cognoscere. Penes .n. folioꝝ tras
figurationes, magnitudinem caulium, florum et fructuum et quasda
alias proprietatis magnus error ab aliquibus factus est qui talem inspec-
tionem non obseruauerint. Ob hanc cam aliqui scriptor decepti
sint quum dixerint quedam nec florem nec caulem nec fructu
ferre, queadmodū in gramine. Thuscilagine et Penthaphyllo. Qui
uero sepius multisq locis ea obseruauerit is maxime ea cognoscer
poterit. Scire et oportet q ex herbar medicinis solum durare

per multos annos possunt Helleborus albus et niger reliq3 uero usq3 ad tri-
ennium ad summum usum hnt. Quecunq3 aut ramosa sunt ut stechas cha-
medrys Polium Ambrotenum, Seriphion, Abscinthion. Hyssopum
et is similia semnibz plena colligenda sunt. Flores uero anteq3
decidant. Fructus aut q3 matura sunt. semina et q3 siccari
ceperint anteq3 decidant. Ius succus ex herbis extrahendus est
quum caules pullulauerint simili modo et e foliis. Ligniores aut
et lachrime accipiende sunt sectis caulibz q3 adulti sunt.
Radices uero quas seruare desideras et hor succi et cor-
tices colligendi sunt q3 ex herbis folia deffluere ceperint.
Et q3 pure sunt illis in locis non humidis exsiccande sunt
q3 uero terra ue luto comixte sunt aqua abstunt. Seruant
preterea et flore et quecunq3 odorata sunt in capsulis thilia-
ceis non humidis alijs et in chartis foliisq3 utilit minuunt
ad sementem generatione. Humidis uero medicamentis congruit
ruea materia densa ut que ex argento uel uitro uel eorum
confecta est, testacea etiam que rara no sit utilis est
et lignea et quecunq3 ex buxo confecta sit. Vasa uero
Enea ocularibz medicinis et humidis congruunt, et quecunq3
ex aceto aut pice liquida aut cedria ~~nf~~ componunt. Adipes
uero et medullas in stagneis uasis conseruare oportebit. &

PRIMVS

DE IRIDE CAPVT .P.m

Ris illirica quá alij tẽlpidam, alij Vrnriam, alij Cathar~,
alij thaumastum, Romani radicem mariam, alij gladiolá,
alij consacratricem; ægyptij nar, a similitudine arcus celestis noiauerunt
folia habet similia gladiolo, maiora tamen et latiora, ac pinguiora,
floresq nero in caule mutos, inermios, et uarios, aut .n. albi aut pal-
di uel nigri, uel purpurei, uel cerulei, conspiciunt. Vnde hanc uarietatẽ
assimilat iridi celesti. Radices subsunt geniculate, firme, odorate
quas oportet post eas incisionem exsiccare in umbra, et riserras
in filo reponere. Preferẽ aut illirica, et mãsedonica, et inter has
optima est que radices sit densas, breues, et difficile frangibiles,
colore sub ruffo, et valde odoratas, gustu amaro, odore sincero
et nõ humidas et que tusẽ sternutamenta mouent. Secundum
obtinet uirtutis locum sylues colore candida, gustu amara. In-
ueterate aut teredinẽ sentiunt, odoratiores tamen hinc fiunt.
Omnes calefactoriam uim habent, extenuante et tussibꝰ congruentem
et humores q egre recidunt attenuante. expurgant aut crassa
pytuitam et bilem cũ ydromelite epote drachmas septem,
somnũ et conciliant et lachrimas ciunt et intestinoꝝ doloribꝰ
medent. Cum aceto aut epote uenenatoꝝ morsibꝰ, splenicis,
spasmo et aluo refrigeratis, et febrium rigoribꝰ, et genitalia
proicientibꝰ auxiliant. Cum mino uero epote menses ducunt,
et feminaꝝ fetibꝰ eaꝝ decoctum utilr imponit emolliens locos
et apiens. Ischiadicis et in clistere instillat, et fistulas et sinꝰ
carnem sup inducit. Appositẽ et sicut collyrium cum melle foetũ

extrahunt, molliunt aut strumas et veteres duricias colle illite, sicce vero ulcere implent et cū melle expungant et incarnant q se mudata Prosunt et Capitis doloribꝫ cū aceto et rosaceo illite lentigines et cutis vitia expungant cum ellebro albo et dupsio melle illite, Alisient et et pessis et malagmatis et acopis et in uniuersum sunt magni usus: —

DE ACORO CAP. ii.

Acoron alij Chorō aphrodisiam Romam venerem, alij nauticam radicem galli piperatu dicunt folia ht Iridi simbia ꝫ angustora et radices ei nō dissimiles implicatas nec in rectum tendentes ꝫ obliquas et superficie genicules interceptas sub albidas guste acres et odore nō suaues. Preferum aut densum candidum nō corrosum plenū et odoratum quale q quod in choloide et galacia Asplenium Ar. R radix eius alexiteriam uim ht. Decoctum eius potu urina ꝫ, conspersum latera et pectoris doloribꝫ epatiq et intestinor— dolorib, cruciatibus et spasmo. L genera minuit et urine difficultatē mouet et uenenator— morsibꝫ, et in encatismate tumꝫ iris radicis— uitrys imponit. Succus aut radicis eius expingat quecumꝫ ꝫ cutem obtenebrant. Alisent et unidotis eius radix ad magnum usum —

DE MEV CAP. III.

Meon quod athamanticum uocatur, nascitur plurimū in macedonia et Hyspania caule et foliis anetho similibꝫ, Crassius tamē ipso, bicubitali altitudine alicubi ascendens. R radices ei subsunt sparse, tenues, alijs obligue, alijs recte, longe odorate q ꝫ et linguam excalefacientes, que in aqua fermentate ꝫ trite sine decoctione

epotę inclusas uesice et renū passiones consolidāt et difficultati urine congruut
stomachi inflationibꝫ intestinoꝝ, et nulue cōmote conferunt. Articulor
et doloribus pectoris fluxibus cū melle tritum eclegmate auxiliantur.
Sanguinem et p menses ducunt fomentatę in encatismate. Puerorū caut
pubi illitę urinam ducunt. Capiti uero dolorem affert si quis biberit plus
q3 decem.

DE CYPERO CAP. IIII.

CYperus qui et crisiseptrum sicut ysopitis dicit Romam uero
Juncꝰi radicem alij Junceū folijs ut prasio similia longiorem tenuē et te-
nuiorem. Caulem uero cubitalem uel et maiorē angulosū Junco odorato
simile in cuius cacumine foliola parua et semitibꝫ exeunt. Radices ei subsunt quarū est usus oblongis similes, contigue inesse
rotunde nigre odorate, et sue mire. Nascit locis cultis et ar
Optima aut ē que grauissima et densa et plena, et que difficile
frangit aspa, odorata cū quadam acrimonia qualis que ex Sicilia
et Syria, et Cycladum insulis affert. Vim aut habet calefaciendi
aperiendi urinam ducit, calculos et hydropicos potu curat.
Scorpionū ictibꝫ et uulue refrigerate ac pelusę suffitus congruit. Men
ses ducit, facit ad ore ulcera et que pascendo serpunt cū farina
sicca trita. Immissa preterea malagmatis calefacientibus et ad spis
sanda imguenta aptissima est. Narrat et aliam cyperi speciē
in India nasci Gingiberi similem que cōmanducata amaresci
et crocei odorem reddit. Illius aut confestim pilos detrahit:

DE CARDAMOMO CAP. V.

CArdamomum optimum ē quod ex Comagene, Armenia, et

Bosphoro defertur. Naſcit et in India atq; ambia. Eligito aut quod difficile frangit, plenu, contractum, qd. n. huiusmodi nō e in boeille e, odore ꝓcuſſuo, guſtu acri et ſubamaru. Caleſtuttoriam aut uini ſit, Cum agua potum, morbo regio tuſsi laborantib, Iſchiadicis diſſolutionib, eruptionib, ſpaſmo, et mteſtoner— doloribꝫ efficax eſt, latas uentris tineas eicit. Cum uino uero potum, renū uicijs et difficultati urine et aſcorpione ꝓcuſſis et anniꝫ uenenoſis congruit. Cum corpice radicis lauri epotum drachme pondere lapides frangit. et ſuffitu factus enecat et ſcabie expurgat cum aceto inunctum. Aliſcet et in unguentoꝝ ſpiſsamentis.

DE NARDO. CAP. VI.

Nardi ſuo ſunt genera. Quoddam. n. uocat Indicum et quoddam Syriacū, nō ideo quia in ſyria repperiat, Sed qa naſcat in montib, quoꝝ pars ma ad Syriam uertitur altera ad indos. Ius aut quod Syriacum dicit optimum eſt quod recens leue, multū habes comam colore flauo nalde odoratum et Cyperi odore aſſimilans, parua hns ſpicam, guſtu amaro linguam exſiccans, et multum in odore ſuo permanens: Indicus uero quoddam dicitur Gangites a Gange fluuio dictum q iuxta montem labitur in quo id naſcitur, debiliores habens uires eo qd in aquoſis locis naſcatur, et longius ſit, plurimas habens ſpicas ab una radice et ualde comoſas, et implicitas, odore uiroſo. Quod uero magis in cacumine montis prouenit odoratius eſt, breui ſpica, Cyperi odorem redoles. Omnia ni ceteris habensq; et Syriacū. Eſt preterea aliud qd Samphariticum appellatur ualde breue a regione ſic denominatum,

magnas habens spicas, caulem candidiorem, aliquando in medio hirci odorem redolens quod redarguit. Venditur et nigrum quod cognoscitur ex albedine et siccitate spicae et q̃ nõ habeat pulueren. Vitiant autẽ ipsum inflantes stibium cũ agua uel uino palmeo ut nigrius et grauius fiat. Ad usum uero auferẽ oportet a radicibꝫ lutum et concutere ut separetur puluis qua lauandis minibus comode utimur. Calefactoriam et exsiccatiua uim habent urinam ciunt. Quare aluum potu sistunt. Vulue profluuiũ et sanie appositu sedant. Auxiliant et nausee agua frigida epote. Cordiacis, inflamationibꝫ, epaticis, morbo regio et renũ uitijs. Decoquunt et in agua et suffitu in enchirmate uulue inflammationẽ medent. Faciunt preterea ad glaucos oculoꝝ palpebras et pilos nigros densant. Iuuenibus corporibꝫ insperguntur. Muscis et uiridotis reponuntur. ad oculorũ medicamenta in quibꝫ nono nõ cruditato, uritur cũ uino et in pastillos redacti

DE NARDO CELTICO. CAP. VIJ.

NArdũ celticum in liguris alpibus nascitur, et Saliunca patrio nomine appellatur, prouenit et in Istria. Est autẽ exiguus fruticulus cum radicibꝫ, in fasciculos redactus replentes manus. Habet autẽ folia oblonga, colore subrufo et florem melinũ. Caule tantumodo et radicibus utimur et odoris suauitate. Vnde oportet ꝑ diem ante inspergere fasciculos agua et separare ab ipsis terrã, et reponere in pastinerio humido prostrata charta. Postridie uero auferre. Non enim simul auferẽtur paleosum et alienum

quod utile est ꝑ eius robustum humorem. Adulterat̃ uero coletta cu eo herba simili, qua ob eius grauem odorem hirci dicunt, facile tamẽ cognoscit. Sme Caule. n. herba ẽ et candicior et minora ht folia, et radice neq; amara neq; odoratam, sicut uera Nardum habet. Secernens itaq; caules et radices abiectis foliis, si seruare uolueris, resumens tritas cum uino et trochillos componens custodi uase fictili nouo diligenter cohoperto. Optimi est recens odoratus, multas habens radices, nec facile frangibile, Rienu, Roest dia gue et Syriacu, uehementius tamẽ urina ducit et stomacho utilis ẽ. Prodest et inflamationibus epatis, morbo regio et stomachi inflationib; cu decoctione absinthij apotimat, et similit; et splenetici et sesce et renu uitijs ac uenenatoꝝ morsib; cu uino. Mli ꝯ et malagmatis et potionib; et unguentis calefactoriis: —

DE NARDO MONTANO. CAP. VIII.

MOntani nardum quod ab aliquib; Thilacis et Neris dicitur in Cappadocia et Syria prouenit. folia et caulem Syngio similie habet minora primen nec aspera nec spinosa. R. albos et subsunt nigre, odorate duq; aut et plures ut asphodeli graciliores et multo minores; Neq; caulem strictum neq; florem profert: fructu aut eius radix ad omnia ad que et nardum celticum.

DE ASARO. CAP. IX.

ASarum alig Nardum Syluestre appellant. Magi sanguinem martis, Ostanes Thesan, Egyptij Cercere. Romani periroson, alij Bacharẽ, Thusci succinum, alij nardum rusticu. Galli bachar;

PRIMVS.

Asarum herba est odorata et coronaria folia hederæ similia habet multo
uero minora et rotundiora, flore inter folia iuxta radices purpureo
odoratum, thioscami citrino similem, in quibus semine est uue acinis
simile. Radices ei subsunt multæ geniculatæ tenues, obliquæ
gramini similes, multo tamen grandiores et odorate, excalefacientes
et mordentes linguam: Calefactoriam uim hꝫ urina ducit. Con-
fert morbo regio et ischiadicis diutinis. Cum aqua uero mulsa
epota radices eius dupondere drachmæ duo sex menses ducit.
Et sicut nenatrum album expurgant. Illitæ et inunctæ. Na-
scit in umbrosis montibus. Pluribus uero in ponto et phrygia
et illyria et Iustinis Italiæ Montibus.

DE PHV. CAP.

PHu. hoc et alij nardum Syluestre appellant, Folia
in ponto folia elaphoboscо oleastro ue similia hꝫ, Caulem
uel aut maiorem, teretem, molliorem purpureum concauum geniculatum
terceptim. florem Narcissi specie, nusquam tetro et molliore et ex
sub albo in purpureum tendentem. Radix eius superior ad minimi
digiti crassitudinem est. Habet et radiculas ad insitos exiguas
sicut odoratus nonnullas uel ueratri nigri inuicem implicatas, subrufas,
odoratas, nardum odore imitates cui grauis grauitate. Cale-
factoriam uim habet, mira cit stomacen bibati. Eius et decoctu
eadem facit. et ad latera dolores efficax est. Menses ducit.
Antidotis miscetur. Adulteratur aut ruscи radicibus mixtis. facile uero
cognoscitur. Sunt enim hæ duræ nec facile frangibiles nec odoratæ.

DE MALABATHRO. CAP. XI.

MAlabathrū aliqui putant Indici nardi folium esse propter odoris similitudinem decepti, multū .n. cum nardo similitudine habet Sicut Plin. Asarino et Nitris. Non ita se habet. Proprium est .n: Genus Indicis paludibus nascens, folijs sup natans ags, sicut et lens palustris. Radicem nō habet. Colligentes aut Ipsum statim consumtilo, et exsiccantes reponunt. Interim et estuo tempore siccatis aquis combuni sarmentis terrā. Et ne hoc fieret nō renasci. Laudant recens subcandidum, cū aliqua nigredine, nō facile frangibile, Integrū odore pleusimo et benolentem dū retinens, ac nondum sapore amitens nec falsum. Imbecille uero et quod minus fragilem putre habet ua porem. Vim habet Nardo consimilem, efficatius aut illum ōia prestat. Vinum uehementius Malabathri uis cit et Torpedini magis utilis est. Oculor. Inflammationibus congruit cum Polenta triticea tritum ac tritum. Imponit. Et frigus ad oris bonolentiam et uestibus interponitur. Eas .n. ab erosionibus et bestiolis conservat.

DE CASIA. CAP. XII.

CAsiæ plura sunt genera. Apud aromatiferam Arabiam nascit Casia, Virgam habet et corticem crassum folia aut in dis. Exigit subrussa eximij coloris corallū imitans. Angusta ualde, longa Crassa, fistulis plena, gustu mordax cū aliquo feruore, astringis aromatica, minimū odore Imitans. Talis ab incolis, Achyr uocat mercatoribus aut alexandrie apellatur daphnitis. Ante hanc prægt,

Nigrꝝ et purpurea crassaq; Zigir cognominatur rosam odore imitatꝰ maxime ad medicinę usum ꝑ utilis. Secundum optinet locu predictꝰ. Tertia est quę appellat Bdmedus Muscheticus. Cęterꝝ uero inutilis ut quę Aphemo dicitur, nigra minuta tenui cortice uel et fragili ut et quę citto et Dicarpaterium. Est prętera quedam pseudocasia huic inestabiliter simili, quę gustu deprehenditur. Non. n. acris est neq; aromatica et adherens in corticem habet mutulle. Ipse mitior et latꝰ quedam fistule mollis, leuis, nimosa, differens ab aliis. Dannat aut sub albicans et scabra. Hircum odore imitans. Et que nō habet crassam fistulam ꝑ sed scabram et tenue. Ea lenitorium uim habet. Urina ꝑ ficcat, et ꝑ lenitatem astringit. Congruit aut oculoꝝ et ipsis medicamentis et stomachi malis. Lentigines discutit. Fe mulie menstrua mouet. Menses ducit. Fere nīs ꝑ potu auxiliatur, et aduersus omnes nimiꝝ frigidas infirmitates ac rerum uitia sitis bibitur. Ipse cum melle et suffitus mulieribus ad sanitatem dilectione prodest. Duplo gonar in medicinis admixto si cinnamomi desit idem esse ꝑstitit. Valde aut magn est usus.

DE CINNAMOMO. CAP. XIII.

Cinnamomi plures sunt species quę a regionibus cognominantur: ꝑfertur Mosylum ꝑ quendam tenue similitudinem quam habet Cassia quę dicitur Mosylitis et hoc maxime quod recens est subniger et cinereo in rubicundum, tenuibus magis, leue fragilentibus cinctum nodis, ualde odoratum. Fere. n. optimi Judicium

et cum benevolentie proprietatem. Inuenitur enim et optimo et proprio odor
rithe nel cardamomo similis. Insup acre est et gustu mordax et ad faciedi
nem tendit cum aliqua calefactione. Quod dum contrahit no cito densatur
et dum frangitur pulverē no emittit. Habet lenia nodos nitentia
cognoscentia sint ipsum eruisp a nidis e germine. facile n. cognoscit ipsum fra
menta mixtura sint et ex prima cognitione potentiarum inspirationē
et plenior odorem reddunt et deteriores iudicium impediunt. Est
et nostrum Crocum, breue, colore nalde flauo. Tertium apud
Nostros est nigrum nalde odorum, ramosum et no gemmulatum.
Quartum, album, male rasperum tumidum, Tenue frangibile et ma
gna habens radicem, ac castum plane representans. Quintum
odore pessimo subtilissima et cortici similis cassie nubes. Tactui solidu
o nalde nervosum videtur. Crocum. Quod aut spirat odore Thymis
nigri. Casie aut amomi hoc odore inferius est. Dignatur aut
albus, aurei, rugosus, leue et pigrum. Radicem uero sicut
similes abjicito. Est aut et et aliud huic simile quod pseudocina
momum dicunt frangibile no robusti odoris et virtutis exsolute no
catera. Frangibile quum sit signum cinamomi. Habet. n. quandam
cinamomi similitudinē. Est aut ligneum cinamomi habens virgas
longas et robustas odore longe inferiore. Dicunt et ligneum Cina
momi genere a cinamomo deferri quum sit alterius nature. Vim
aut habet de cinamomi Calefactoriam. Urinam ducit. Emol
lit. digerit. Al exsas et partus potu aut cum myrrha appositu
extrahit. Venenosis animalibus et letalibus medicinis congruit. et
que ex usu nocent expingat calefacit et et extenuat et urinā

[illegible] ducit [illegible] embigmos et gutis vina cum melle illinis asperit [illegible] uiscus
defluxiones ydropicis rerum mitis et difficultatis urine conue
nit. Hysterr et iniquens preciosis et in uniuersum est ema
gni usus. Reponitur aut ut duret tritum et simplum cum
uino et siccatum in umbra. Est et quoddam dictum cinamo
mum quod a quibusdam pseudo cinamomum dicitur uehemen
ualde et crassioribus uirgis longe aut cinamomo et odore et
gustu ignauius est: —

DE AMOMO. CAP. XIIII

AMomum exiguus est frutex ei racemi ex ligno in se ipso
conuoluens. florem habet parum tenuem uiole albe folio aut brio
nie simile. Laudat maxime nouellum et colore uiuo, rubi
ginem suauissimum, gustu odoratum. Medicus uero quod mordicat
et agnosit ocius nascitur. Est aut mu
cronum subuiride rubeo mole, agrestre uero et odore deterius
imitans. Tertium uero pessimum no cingit. Nouellum
frangibile racemosum conditura plenum odore suauissimo. Legit
aut quod recens est nitens et suauissimum no multe coherens
nec circumuolutum, sed diuisum et simplum, Termonis plenum
uiolis simile, gustu mordet odoratum, sine carit acre gustu
mordaci color simplex, et no uarius. Calefactoriam uim
habet. Astringit, exsiccat, somnii, inducit et fronti illita
dolores auferit. Inflammationes et uesicas et digerit

CORON alij chorus asbroditis Ruellius alij Hanicon vrodix Galli pipernioli a quibus haud vlde similis vero complicatis et radicibus non dissimilis spicatis non tamen multiplicatis sed vnico tantum folio albicante quasi nervo in medio ornato : Folium est quod dimidio aut et altius non excrescit in plures adnatorum ordines in modum alarum quasi pinnatum laciniis inde ortis ad latera hinc inde alternis : Caulis vnus et rarus ex quo folia nascuntur : Flos in spicam densam et longam congestus : Semen in capsulis : Radix fibrosa et multis capillamentis prouisa : Locus et aetas vbi alibi : Tempus quo florent : Facultates : Quia non habeo vnde illa exponam : Missum fecimus

LEON quod vocat Dioscorides nascitur plurimum in Macedonia et Hispania caule et folijs multo simile sed crassius multo ad duorum cubitorum altitudinem aliquando excrescens radicibus fibrosis tomentis et multis capillamentis ornatis figura calyculorum.

stomachi

XII.ª

habet ligna et crassa fistulis plena in gustu mordax [illegible]
nova quadam astringens aromatizans odore vinoso : Huiusce
modi ab incolis appellatur Achy a mercatoribus vero in Alexandria
Daphnitis : Huic autem praefertur nigra et ad purpuram vergens
crassa que vocatur Zigir odore rosaceo maxime ad medicine
usum utilis : secunda vero est ea que prius dicta est. Tertia autem
que Blachas mosilitis dicitur : reliquae vero inutiles sunt ut que
Asyphemo vocatur nigra et ignava et tenui cortice vel et fragili
qualis que citto et dorco dicitur :— Est et quedam mentita
Cassia insatiabiliter similis que gustu daphnoides quod ideo sit a
[illegible] nec odorata herbosa medulla cortice habeat. Inveniuntur
autem [illegible] fistula mollis levis ramosa diversa ab aliqua. Im
probatur autem subalba et scabra hircino odore [illegible] non habet
crassa fistula sed scabra et tenuis :— Facultatem autem habet ca
lefactoriam urinam ciet exsiccat et leniter adstringit : convenit
autem oculorum medicamentis que ad oculorum aciem roboranda sunt com
mixta : lentigines ex tollit cum melle inuncta et menses du
cit et viperarum morsibus pota auxiliatur. Prodest omnibus internis inflam
mationibus pota et ad renes : ad insessiones etiam et suffitus mu
lierum ad dilatationem vulvae. Duplum autem eius medicamentis
admixtum si cinnamomum non adsit idem facit. Ad universam
autem magni est usus in medicina :—

DE CINNAMOMO CAP. XIII

CINNAMOMI plures sunt species que a regionibus nomina sor
tiunt : prima autem Mosylo proportionis similitudine quadam servat
cum cassia que Mosylitica appellatur et huius maxime quod re
cens est colore nigrum et in vinoso cinereum tenuibus virgulis et le
ve frequentibus cinnami nodis [illegible] plenaque [illegible] optimi
cinnamomi [illegible] est circa suaveolentiae proprietatem
[illegible] in [illegible] et [illegible] odor [illegible] cardamo
mo similis [illegible] et acre et gustu mordax et ad salsedinem vergens

x dura

diuersa trina cū ligno i pedillos redacta cū siccatis i cibum.

Aromata. Aromata sūt ligna siū arbores
habētia odorē quēdā florē mouentia nucē similē oliuis hys
omia similibus: optimū est Amomū quod nomine est nomen
colore purpureum cū ligni habeat substantiā odoris suauis pcū
di: Medium vero quoniā i capadocia in regione lucis nascentur
Iberillum ha: est nāq; magnū subuiridans et mō multa in
lignis nomen odore exuperat: At Pontium subrufū ligni nō
longum nec fungosi cōformat radicem plenū simine et
nomen odore percutiens: Cleuion nāq est arbor ipsa multū
uel supremū nō excedens arce cohorens sed solum in cōpa
si, similis plenū radicibus similē grano calde odorantem
habz cortice rore et gustu mordax colore sūplex et nō uariam:
fructū nāq habet calfactoriā efficaciam quod summū
excedit in fronde illius dulcem odorem: Inflammatus nas in
radicibus cōcupiscit serpentū ictibus cū aqua illius opitulat
Podagricis cōfert in uino ipa: oculos illuminationes in uiscere
cū uino potus dimittet Ad multitudinē cū oppositione et issi
one utilis est: spatū uero uinū decocta peiorantes uinū in
podagre uitio ligno laborantibus cōferūt: Nascit petra in radicibus
in montibus pciosissimis: Virtute p aliquibus Amomū Amo
mida dicta quā similis sit Amomo, sine odore tamē et sine
semine quā nascit i montibus florē habens croceum similē
operatur nāt i hac plurimum ualentes fungunt Diligens uero
quā ab Vna radice ramos habuisse Angros:

Amomū arabicum quā candidum est in lucis similis
ac suauis odoris habens: Grandi loco est radicem quā crassum
est in lucis ac niger ut ferula: Tirium uero est siriacum pa
lidis coloris buxi odore nostris peracutis: Optimum uero est

recens allus vendy plumus dorsus cicer. qui vendens nō
tenet nō dens vires pectus vendus e ferrum :- sicut
non habet satisfactoria virum est vires dentis vul-
ua morbus inuat oppositi fotus neq; sutura : potus vicinq;
duroq; pudor vipera morsibus prodest et pectoris dolenty
et cōuulsionibus ffl-ionibusq; cū vino ℈ resimbio : Vom-
ru cū medio stomachat et latus veneris cū ruta duxit : In
unguibus ex oleo rigonas mixt cū ffsinū ex vesicui : ne
tant Cephalidas cū aqua acet mille illinis : Misenus prodest
malagmatis ℈ meridiei : Nō multi sunt qui validissimas
Comagena Insula radices prodest ipsū adulterinas sed
facile ℈ non deprehendis magz. ex Insula graecia accēdit nec
odore adire urbanum plus ex percussionem :-

DE

VINCULO DOLORE alius gdē nascit : Aphrico alius nōn
℈ Arabia alius verō : ex qua dicitur absinthio qui
pestilentissimus est : secundū hoc obtinet Arabicus qui alius ℈
babylonicū vocant aliqui vero Taurichū : Aphricus vero
Tenuis est : Eligitur nō viscosa rubra, maloris floribus
reflexis qui scissus cū purpureo illucet ex quā moribus
varia odore rosa refert et hircum mordens cū mixto for
mare : flavis calamus myrrhadis vicis est :- fracturis
nisi tabescendo ex ore vinum dare : Variorum dies
quinis, capita vinum ex medica adstringit : potus frāgit
cōcoquit aperit et Vrina ducit quippe ines flos potibq;
utilis est ad sequitates vesicarum et dolores stomachi cū
mordis ; lacrimis et vomitu : Misenus potus hydropicis : Pa
dex vero minus adstringit dysq; pestilitis stomachi dant
hydropicisq; ℈ cōuulsis cū potu piperis pōdere pōdus duplex:
Eius arte decoctum vulg. inflammationibus ad Isaiam
conferre est :-

DE CALAMO

uero thorax co-be ischiaticus uerò ne quod nimis uentosus ne
frigid; porro sternus[st] aquæ dulc bibi profusus celerrime siccat
in hydrop. Adustionibus uero olei modo i acet. i st cū pingued
aut ad rubigo ofgic diffusus: sternus tonū uentosus dēsa
mus st ipso domiuus fio: fellit aut qui existimat hūc ipsū
sternū nimis dūsū primo potest imo usū mage nō ligueūt
suppurare in ligū uero quod uocat xylobalsamū prodūt
racem tenuibus surculis, nodis ad ramū p modicē opulā
sumū ternis: In foueā uēt (nō ē nimis usus uehemens
ne eligas multū planū magnū, crassū quū pulū ex
cussione mordax ac acidus ē modicē opulentus spirat.
Afferunt aut a Petra deserta ad ēst Hypericū simile quū fo
chū adulterare quū deprehendas ex magnitudine im
mixtū Thallum ex gr i grana supra piperis sic: frustū
ē habes efficacissimū succus quū sit solidissimus. Abstergit
quercūq; usū dūmodo ē mixtū exsiccantes ē uetera ex
re apposita sanat: In uitia duræ ē fistulæ ex fricē uiū
ex Turpeto dissolua ē: uēdā alcali reprimit: Pannos
cōcrescēs ex urina ex aceto: Difficile spirantibus confert
cū his quæ accensa ex ea bibūt ex uenenatis morsibus:
Miscet pterea uetera emplastris ex Arnidois ex Tymum
sū efficacissimū habet frustrat his succus sternū sinthus
minimū uero liquū: frustrat plumbeis pondere
oneris Pustulibus Ischiaticis uentositatibus ventosis utilis
morsi difficile migrabus uehementes morsibus serpentū ex
ad muliebres suffitus, aperiendū est ē ad passiones aluos
uulnus aperit ex humidas ex uetus: liquū uero ex
fracta efficacissimū habet Thallum mixtū: morsibus ex aqua
dulci ē potū exhibitus, uenenatis, uenenatos ex rebus
ex cōmixtis: Verum est ex copiis uultuosibus cū sicca frigida
cōgruit ex ossium spasmū ē trahit: Prodit ad uenenatos aqua
potus cōpigens.

- De Aspalatho.

w̃ xo

et ischiadicis doloribus torquentur potum in aqua subvenit:—

DE NARCAPHTHO CAP. XXII

NARCAPHTHON alii narcaphthum: hoc est ex India defert(ur): est autem corticosum mori cortici simile, ex quo suaveolentiae gratia suffitus fit, aptus ceteris suffimentis miscetur, et ad vulvas suffitus prodest:—

DE CANCAMO CAP. XXIII

CANCAMUM lachryma est arboris [?] myrrhae quodammodo similis gustu viroso, qua utuntur suffimine [?] quippe quae miscetur in vestes cum myrrha et styrace:— Extenuare autem fertur habere [?] quae pinguior sub lingua dolorem parere potum in aqua aut aceto mulso per aliquot dies: Datur et lienosis et comitialibus et suspiriosis: Mi[s]ces dein cum aqua mulsa: aufert et oculorum cicatrices caliginesque et caligines sanat vino mixtum: [?] ad [?] hoc est gingivarum tumori ex nimio humore [?] tam [?] ut nihil aliud efficacius fiat:—

DE CYPHI

CYPHI compositio est odoramenti ad deorum gratiam consequendam, utuntur autem eo abunde sacerdotes Aegyptii: Miscetur quidem antidotis, et suspiriosis datur in potibus: Plures autem compositiones feruntur in quibus et numeratur haec. Cyperi semisextarium, Iuniperi eiusdem mensurae, passularum pinguium exemptis acinis duodecim minas, Resinae depuratae minas quinque, Calami odorati, aspalathi, schoenanthi odorati singulorum minam, Myrrhae drachmas duodecim, Vini veteris sextarios novem, Mellis minas duas. Exemptis acinis passulas tundito et cum vino et myrrha macerato, reliqua tundito et cribro secretis illis permisceto, et per diem combibere sinito. Deinde mellis cocti ad glutinis consistentiam, liquatam resinam accuratissime permisceto. Demum reliqua simul tundito condito vaporiis usui facito:—

DE CROCO:—

uera fm qz crebra unguento ppisis cōpositisq;
odoramentis : laudat i eo quod odorati ab medicatis
magnā vtilitatē vrine mictū nō lubricū sed durum
facit multū crassi cutē vndat, leue subtrahit horum
ni durum ventrem ppicuis cū p multos dierum mores : Hu
iusmodi ait quod differat ex syria in proximum tūc barba-
ri storcith quoniā nisi odoratum : Vtitur pueris cruellis
cōcupiscit adipiscit : ptritatem quidem corrumpūt uinū
crudū, plurimum. m. participat uinū ait :—

Alij syrophiū alij pompeiū alij medicū alij Ver
sto alij nardinū alij Chariū alij lotū lāpū alij phlomū
idem appellat Romani terminalia alij crocū compositū
Aegyptij lotus : folia lotus uerbasci angustiora simila uite
reperiuntur ex albugine : Cauli nō multū prodeunt : semen
dicit subalbidū ex subrufū odoratū magnā cōtinet, ager
plurimū gratus uidet : Alij aut̄ fm̄ propinqua nascentia :
Nascit montibus umbrosis et locis aceruis : foliū absinthio
diz ex diffusū sicca Alexandrinis dicta rotunda et magis
spissa : fm̄ ueros radix i colligunt semper cū mille tricubus
orthopodes cōmixta ut mirabilis cōmixtionis Tiburtinis
ex uenenatis mergitur pus : cognitū expulsoriū : cibis
nō fabis cū uino dicunt utilem ischiadicis illitum : ait
et stomacho utilis : dulci cūdijt : ipsā ex pompeio exciētes
qui subamāri cūdijt. nare dicuntq; aqua frigida medicinei
ut. Domū i pasta dicta similis nō ocyus : Tritū quoq; et po
ex semine ueneficijs efficax. ait :—

Elenium alterū crassius uitta : Aegypto nascit. : ab aliis helle
nium habetis arbitrantes : nōnā stirpes ex stipite : folia
uero lenti similia lōgiora tenuiā ex aspectu circumdata :

Radicem

Radicē pallidē digitis pressi crassiusculum, Inferiora sui pars
tenuē superiorem versus crassiusculē corticem mittit: Natura nō-
nonnisi minimis locis ex cellulis: facultatem habens radicē vsq; ex
vsu pro nutrimento succibus accipiendis:—

DE OLEO [illegible]

OLEVM ad usū sanitatis optimū est immixtū quod ex om
pinorum nucleis expressum: ex hoc pīcno quod recens est ex sine mor
dacitate ex odoratū: utile quoq; est hiemis tempore olei ad u
gustum potatū: est ex stomacho accommodatū proprium quod
adstringit vtē ex ipsius corpore cū urinis dolis simul ex
cū ex vsu vino expressum:— Quod vero antiquius est ex pi
guius ad medicamentū usū aptissimū est: In sanitatis nō
omnia oleū declinare simul omnibus corpus nostrum ex pi
guo facile patitur ex ipsi promptius ad vsū secundas radicis
vim sputa accommodatū est ex emollitū natura laxat vlcerū
vīq; medicamentis vires ipsis tenuiter hiemē: Datur radicis
sue succus medicinis cōmixtus potū ex vinacio: pōtyque hemi
crāi vomitus mōstrum cū pari pōtu sumptū sucus aquæ potus:
Torminibus potissimus vtilis datur: pōtu decocti cū vino cali
do vīdove cyperino etc. ex vomitus expellit idēq; ī fūdiorū
magnorū ilii morbo liberalitatis: olei vomitus excitatus ex
discutit magis ex ad accessū ī hoc tempus: ī hoc vomitus nō
adsit hoc modo permissū: oleū dēpōtis ī vnq; vino quod
pīsmatium fuerit augue ad mollis crassitudinē ex vomitū. Ea
dē. n. prius dicto fructuosē offerū:—

DE OLEO EX OLEASTRO

OLEVM vinū quod ex oleastro expressū adstringit magis ex
ad vsū sanitatis secūdū est: expressū dulcioribus vuis vinum
cōgruit: ī gingiuarū, exitibus medicandis aptius: ī dēpōtis
fortē ad aspērū: aspēris, mōrsibus sedandis ex lapidū: vomitus
excitat sequēs dictum ī oleū: Dentium vīs oleū hoc modo

summis oleū colore albū atrore no mutatibus mane ⁊ fundo
uase fictili nouo patuli oris. sine nitr mūsura hemina
aceti, marg. reponitur sub cēlum xxxiiii. signis diebus ⁊
mediū q̄ olea dūcions ut cōmixta cōmutatione ex libra
trāsmutentur ⁊ spumescat, oleum die infundens feruescat
ei pōi drachmas quinquaginta aqua calida insparsū
mellitūq; proijce ⁊ prius dictū oleū aqua nō separatā,
sed adijciendo, pinguissime pinus ⁊ nō tenuis pertas cōcisa
pōi rendere- turbē permitte hoc modo ⁊ dies octo pertransire
pōt- hoc vero oleū cum ea mansisse: Cæterū cum si finem
Pueri, hoc in alterum ⁊ nouū vas prius alterū vino ue
tui pōnito, cum aqua subtracta ex mellato cyathis ⁊ co
lato ⁊ drachmis xl cum oleo fricet: si vero nō sensus
sui exponendū in cibū agendū donec alterū finiat:

D2

SIDONIVM ⁊ hoc modo pūcto pueri potest ⁊ libere
sumpto illitū pueri ⁊ fricato nouū oleū ⁊ tenuatum ⁊ ple
cūgiū ⁊ aqua tepidissima cum lenitate nouies
quīq; bis. effrubuerit subtracta nō ⁊ refrigerata oleū cū
cyathis: Mox ⁊ aqua calida pōi unū fricato,
⁊ quū calor ficcus ut ante prius oleum ⁊ reponito:
Confricti nūc hoc peracto ⁊ aqua quod sequitur in oppi
lanio: fricationē vero habet mediocrē calefaciēs, solubq
⁊ nouissimē mollis cōuenit: Vomitus ⁊ qui multum ad
fricti nitorē:

DE SORDIBVS ET HALITIBVS CAP. XXXI

Quæ vero ex balneis collecta sordes fricationē habet cōfor
tē mollicndi discutiendi, quibus nimis ⁊ cōstringunt pro
dest ad illitionem ⁊

DE SORDIBVS PALÆSTRÆ CAP. XXXII

SORDES VERO PALÆSTRÆ quam pulueri ⁊ similiter preseruandi
⁊ similiter

similes : arietum cornicumq; et serpentium pro morbo
mali non sufficimus edidisse pusilla cōtra :—

DE SORDIBVS AVRIVM

QVAE ex quo e gymnasiis prouectibus et stomacis abrasis
calcinata ex quo difficile medicamenti hortatricis dispicio
in ad dysenteriarum et alborum sanitatem cōducit :—

Lotium humanum syrum et quoddam mucosum alui molli
crassius fluit gustu dulce qd in nō duros cyathorum
pondere ex aqua bibitum ptinus crudos ex bilioso somnos
mox ciet : Iumenti mingit et digestum cum aqua
sumptum quod medicina cerui cruorem sanandis uero hy
sitis pro potissimo est ex sumptum ex aceto . Primū nō hos
vrgentes alui ex cruentae profluuiorum : Optimum uero ad
ex ea quod ex equina ex cruda ex pinguis Tum turbidum ad:
Calculos uero ex cruda ex aqua adiuuatur ex qui ex uino alui
bene illitum Iumenti quoq; ex mulieris dolores pudendi reducunt :—

DE CICINO CAP XXV

CICINVM OLEVM primum hoc modo sumi maximos rici
nos quos ualentes ex omnibus quindecim quindecim quo
ribus siccati deinde cum cortice ex uino ex aceto
colligant cruce Tum ex ferreo ligneo dolio ex uino Libras
semodios illinc aqua bulliti Tum ex siccandi feruentem
quinq; emicarum uero Libras omphacii sublato ab igne
lebes abunde cruda quidem mane ibi ex reponito:
Aegyptii uero quarta abunde cocti alacri ipsa pauca
ex his nostri uicinus purgationi Libras ipsas rendere dili
genter cruentis ex pro portione dolio quae uolunt ex non
cruentis ex pinguis Sunt aut maiores uicini quae quinq;
cyathis aqua malagmatibus Fiunt Cicini ad ulcera aspera
cruenta ex scabie ex sedis Hemorrhoidas ad uulua cyn

DE HYOSCYAMINO

Et hoc modo paratur: sumpto semine
albo, sicco, recenti aut muso & aqua calida ispisso sicut prius
de amygdalino dicti est, isolatosq; & sub umbra siccatis duas
partes tuti p misceto idiq; nomdu dantq; miscentq; & cum
ue oleo: mox prisu & exolati reponito: facit nidi ad
nutriu dolores & misceat prisis facultate balneis molliendis:

Eode & modu cofecit & cnidio oleu grano cnidio pingue
& nigu: facultate nfu brio expurgandi alui si bibatur:-

Similiter & Cnicum parat: Eode nfu ut & facultas quia &
oleu & grano cnidio paulo uim sedomissior

DE NARDINO OLEO CAP XLIII

Nfu cofert & nus somnos quicdmodi & uigiles
Conficit hoc qui de gnimine nardi patiat & facit sor Pharmacopolis
britas alcangi: Venatur ex aegypto insu olsonijs cucupitas:

CAP: XLIIII:

MELANTHINUM & nidu habet facultate: Et ideo quo rhaphanino:-

DE SINAPINO OLEO CAP. XLV:-

SINAPINUM uero paratur cotritis simul & aqua frigida made
facto deide premitur & ita crudu reponit, facit ad uenustos de
bene & alu ad cuti egritudines:-

DE MYRTINO CAP. XLVI

MYRTINUM nfu hoc modo paratur: Syngris mollibus foliis
nigre myrti sylueftris aut satiuis tunde & exprime addis
pari dri amphoram pond sicci: ceu amineu. Deinceps dein
cucupitas & nucleis quod suppurantur: Sic facies ut hic non
tm: Mollibus foliis nidi: cotritis & aqua & ali quod supra
dixim: & exprime: reponq; in uasa fictilia sole posita diu ispissat: Alij
uero & ipsum & cum ispissato cortice punici cuncta cyprino & [illegible]

Est nũc officinis quod gustu comperi est ex oleo cui virtus per
spicuũ et myrrhã dans : faciebam nũc ipse ad hãc rem ut ẽdu
rondi idoneũ p̃mixto modicũ ad dimidiũ ℔ olei cõfun
ẽ ad ambusta ex aranearũ aspiris ulcera sanguinis mirabiliter
mea experientia virtus cõdylomata et lentigines mirabiliter ẽpiens
sudores p̃uenit cõprimit : et ẽ commissũ ad eã quæ nõdũ
cute ex denigratione indigna accumulatũ ẽt :—

Vero cõficiũ ex lacte bubulo p̃ximũ mane mulsum
aquæ ẽ calidæ ℔ ℥ circũfusum : et exactæ p̃grandine quãdã
mittit quã manibus exprimit ẽ linteo ẽcipiũt : Alij
nũc amplius olei cõ expiue lunæ adorate ex alumine exp
stringentes sumpsi nostræ hæc bubuli fellis cõcupiũ alij ex
bubulo lacte donec decenti ẽquisitione adsit : alij vero ex
styracẽ et myrrhã misceũ :— Optimũ est ad præsens mor
bum ex betifolio bubulo : præstat vero lacerũ olei quod ex
cors ex calore viridis est manifestum ex rore :—
frustum vitri tabulæ olei mulsi, aperiendi cutis
tudines solutiui : cõfert omnibus vitijs cutis, horro
ribusq; ex aspri dolores : vero pterea vitijs ex frigidi
tate inducũs optime Tangit ex nihil aliud magis cõfert
rit : Cæterũ vero modus ẽ

DE LENTIGINE OLEO CAP. LVIII

Similiter ex amygdalis fructu cõfectum pstringit
sicca lenigine scabiẽ, emat inunctæ ex cruce : possis ex ẽ
gustis ad dissentiũ ex lupra aptissime cõmiscere : cõfert
ẽ ex sudores cõpescat ad. Terebinthinũ ex eodẽ modo pa
ratum : reficiunt pũ ex adstringit :—

DE MASTICHINO OLEO CAP. LVIII

MASTICHINUM ex mastiche vitro cõficiunt : ẽ est aptũ ad
ea vulnera tristia leniter : cõtinuum adstringit ex callũ

Cornad

[illegible]

[illegible]

Quē uero unguenta nō ī aliquibus morbis cōgruāt ēt morbi
curātur ītriyta nō ī [illegible] nī ī cadauera cōsumpta pus
mus ēt ab his agendū ofter Tquos plateorū ēsplicandū ab
m illud ostendi uidēmr q̄ qui ob unguenti fetorem
optimū ꝓ ob huiusce[illegible] indicii ī uerissimū ī nūq̄ uitus
hoc minime obseruāti: potest ob eiusmodi quoqda uehemē
tore mīscitudo quēdāmodo ī mmorem ī uocem ī
q̄ hemoptoicos ī quibusdā alijs qui expectorant cruor ī
si profundā sunt

CAP: LI

Hoc modo [illegible] libros q̄q
uiceno octo: alios libros uiginti uersus q̄q̄ ī ordine
mmeros cognite uersādi. Deīde q̄ dīgnoscetis ī libros uiginti
ī uersus q̄q̄ alios dūgite uersus ne mediocriter numero mille
cū numeribus mille ī unctis sapius uersari ī primos expressimus
uersus q̄ ī per uarios primos exprimit: q̄q̄ ī euidenter cū
siderit ꝓmissos esse uersus ī centū mīlle illīus. Deīde
dūs nūc ī tabellā uersus q̄ primū exprimetis addito libros
octo ī uersus tres alios ī mīsceto uiginti exprimito: Exīt
nūc hoc tibi stemmatis. Et si uolueris nō tertia uice ī
ī ī huiusmodī supīfonalis uersus repetito: sīc ī hoc primū il
lud studij aliud ī ī aliud uero diuersi ingressus: quo
ties uis facies, centum mille ī ī simplex: quod si uo
luerit studiū augescere facito ī primū exprimēs alios pare
mūltiplicis uicissim uersus. nō mediocriter dīgnito ī uersus
mīlia ī ī ī mille ī ī ī primos ī ī ī ī ī ī studij ī ī
ī ī ī: eodē modo exprimis: ī quotiēs hoc facies

nouas rosas coniicito detracto prius unguibus. fit autem efficacius
ad continuam aut [illegible] infusionem usque obeunte oleum rosarum accessionem,
amplius vero non. illinendum [illegible] ipsum torcularium melle. quum
oportet oleum a succo separare. nam si minimum quid
relinquatur, unguentum corrumpit. Nonnulli vero solas rosas
ipsas detractis unguibus et insolatas oleo infundunt pondo rosa
rum sex, in olei sextarium et diebus octo maceratas soli expo
nentes diebus quadraginta usque ad tertiam infusionem sic reno
dant. Alii autem oleum perstringunt iuncho calamo et aspalatho.
Alii et anchusam addunt pulchrioris coloris gratia saleque ad
coercendam putredinem. [illegible] autem habet adstringentem
refrigerantemque [illegible] ad infusiones et unctiones mixtionesque accomo
datum est. Alvum soluit oris et stomachi ardorem extinguit
[illegible] ulcera [illegible] et quae [illegible] dicuntur [illegible]
ulceribus capitis manantibus et eruptionibus illinitur et ad
dolorem capitis [illegible]. [illegible] in initio doloris et collutionibus:
facit [illegible] ad palpebras [illegible] illitum: et ad [illegible]
[illegible] [illegible] utile est.

DE ELATINO [illegible] CAP. LII

[illegible] scalpens [illegible] in labellum et immaturum oleum
ad tres dies [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sextarium
sinere utraque pondo [illegible]. [illegible] vaporis [illegible] utitur:
[illegible] habet [illegible] [illegible] alvum tamen non mollit.

DE [illegible] CAP. LIII

MELINUM [illegible] hoc modo paratur: olei sextarios sex
aquae sextariis duos permixtis superiniicito [illegible] uncias
[illegible] [illegible] unciam et permixtis die uno concoquito:
mox percolatum oleum deiicito in vas paruli oris superimposi
te [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] superpositisque [illegible]
malis [illegible] circumtecta per tot dies permittito donec oleum malo
rum vim assumat. Nonnulli [illegible] mala ipsa ad decem dies in panis
[illegible].

CAP: III:

Tue lingua ut colorem & nõ expirat odor. Postea fricabis
alio duobus digitis ut rectibus inferiorem superiorem
frequenter nec habeas scabiosum vitio impressum: cujus vlcera
huc scabiosis antimonijs, & sarracenicis ut hamonibus ea uel
ne electrius fugiat: Vrina ut stimulum compescit tuebit ut
sudores cohibet: Bibitur potus cibi cum cambaricis Dupondij
ut nimia urinas: est nõ probatissimũ quod exterior mala ne
dulce

CAP: IIII:

De Vua odorati cruũ imbibere cõmune dicitur
Tamen alios ut intestinorum motum: quũ, ad duos dies
Digestus expressus ut vapores: nec tunc nõ habeat ad
stringendum cõmendatum vsum: Hoc g. alui nõ soluit
ut fabulam: Et ne nõ plurimũ ab quod cruorẽ odore
retro

CAP: V:

Libras quinq; alij libras nouẽ Calami libra
una Cypri libras duas Amidi ad dies sapõ in qua-
dam uersione mox expressus & vaporatus. Alij nõ loco
Calami cardamomi loco Cypri xylobalsamũ substituit: Alij
uero prius spissa alio his ut supra succedẽ substituunt
expressa: nec tunc nõ ad dies duodecim mollient ut cõ
cumetem, postea uero cõtusis omnibus mulier dominus
ex ve parientibus substit aqua ut ficus: deinde loca illa fo-
lijs humoribus: Et ne sacris detrimentũ ut tonagines uiri
non substit: hortatur ut minuta capitis ulcera absorpti-
bit ne mulcta ut pannorum ei cor: Exterius ephidras
ex mixtũ his quas pro cutis vitijs cõficiunt: Eligas
nõ quod mala gis: quodq; dũ manus absterserimus nõ ut
hominis fœnacium: odore retinet: gustu dulce: & amarũ, hu-
iusmodi dulcis copiosum est:—

EAPELLO cassia florotino flore siysymbrio foliis myrti in sampsuchi cuticura simplis habitu virtus omnigenus nec nascitur hinnulco simul cui et tamen olei emphasim adij eius vis nec supra hoc eius quot i no modi sint ac proprietas dies quatuor nunc exprimere : nunquam nisi maturum virgulti vacuosis floribus neque tempore et exprimitur nec in siccatis : Eligitur nitet sampsuchi quod sit colore e nigro viridi nunquam olens ac medica acris : — facultatis sit habet excalfactoria exprimit, et acre : frigit ad pituitam et turgiones vultus : mingit et fortis cum bile : vulnera glutinatus sanguinem : lumbos et ingressus de lucus purgat : et mille nitet ne cui medicus est superadum rubrandi adstrictione lucus tendens : illini bitumenosus est vis : Miscet potus [illegible] illinunt ad podagram et manu et cruribus aptissime :—

DE OCIMINI

OCIMINUM OLEUM paratur sicut de mirtino et cyprino : ipsum olei libris viginti : ocimi libris viginti unciis octo decoquit folia dicunt ne necte : olei hordei nunc exprimitur et reponit : Exuncuatis nitet his quot : fiscella suppremit relicto vinclis pone olei nostrum et exprimitur : nec enim ad spectaculum : Tertia et de ipsum nitet non recipit : summa nostra mensis ocimi aquatis priscis iam : fundito sicut et rosacei dicta est : Nimirum nitet in primo ipsius olei et pari tempore possunt exprimitur et reponitur : Est si nec quatuor naturis : fundito mensis simbus ocimi dicto : Potest et exemphasmo priscis : sed ea modo plasmatus est : omnino nitet potest quot et sampsuchinum sed minus efficax est :—

DE ASTONINUM

ASTONINUM et libris nucis unciis quinque olei quod exprimi unguenti

unguli uncia valentibus stringit. Abrotoni foliis libris
octo siccis tritis succi drachmas duas exprimito: quod si diutius
siccus fuerit octonis primis foliis tritis succum exprimito: Centaurii
minoris foliis primis succum exprimito: Feniculum non habet succi
foliorum: facit ad uulnera pituitosa et diuturna: Mensis
in duas P secundas:—

DE MENTHIS

Menthi libras octo uncias nouem. Anethi libras octo uncias octo
olus Cyminum dies xxx. mane exprimito meridie ex uino
uetere: quod si uulneris sit facies fuerit recentis meridie
una eodem modo Cyminum: Panax non ex uino ex aqua
ex quae cocta sunt: cyperus uiginibus qui p eisdem
modum: calamum ex latissimis uinum ex meridie eodem
dolentibus auxiliatur:—

DE SERPILLIS CAP. IX.

Serpilli uero quod aliqui libras octo hoc modo
cyperi olei libras nouem uncias quatuor. Calami libras quin-
uncias tres myrrhae uncias quinq; Panacis uino odorato de-
coquito: mox passum uetustum olei Cyperini sextarium mi-
scebis, aquae passi libras tres uncias sex et quae primum
decoxeris exprimito: quum necesse est spissato in olei
libras tres et dimidiam libram: simile decoctum foliis
decocto Labelli lauri nō minus ipsum hordei et sup: fusa q
lac uaccinum uncias octo olei libris: et quae decoxeris
primum summo mane conficito: Myrtidi exprimito: eo
facit uim pectoris olim quoque ribes semel expressa de
flerit nō ex primum uinum aspero sed dulcibus primum
ex piscibus: uniuersum ex sapidis: alia alias primi mul
to illigit salsa hordeum salsa omnia: et quae colligit succidi acuu
mine attritis: praecipue uim et fibella Labelli ingrauescis
odoramentis: superfundito uinum olei odoramentis praedicti

NARCISSINI

spissat hoc modo: olei albi libras
[illegible] Asphalthi libras sex mittes olei
tertiam in aqua ignitam et olei puri pondus cocti:
Alcoq; pondere asphalthi ponito calami libras quinq; mittes
olei in aeneo vase libras octodecim et mittito asphalthi
veri macerati et contriti libras quatuor: quæ omnia in
fictilibus vasis ponito olei albi sextarium: Deinde su
mito cruci drachmas octo et ex his
mitto facies ad dies quinq; et hoc die sternito in
olei cruci radiq; croci non olei pondus suppositio
et mergito in diem: Postea mitte praeterea myrrhæ mastichis
drachmas quatuor et cassiæ et nardi
mundæ; mitte reponito: Hoc unguento non misceas
quod per se olei naturalis et ad cruciem cohibet
ne unat: et non cito opitulatur: quod si quis de spissato
dorato cruci quod ad usum medicinæ reposuit: Secundo
vero die quod ita confecerit mittito: Deinde per hebdo
dem singulos sumito: Hoc unguento plurimum confert
frigora aut adversa aut somnos illos: Et gemmat
somnia: Hoc ungento ungendi: facit ad multa similia in
palæstra: Et hoc quod ita non confecerit ut cruci

DE DISSECTIONE

Libros sex virgis octo tenuissime tussis olei libris
sylphuginis oribus p̄ misceto aquæ hominas duos, quibus
i aquæ vas conterris coquito donec octavi excipiat: pusilla
i cyatho mellis illitis decoquito: deinde vino olei myrrhinis
libris duobus paulatim infundito: Hoc modo olei libras sapphirinas
unciis sex xylobalsami libras quinq; unciis duas tussis ua
dicti ut vinū coquito: mox exempto xylobalsamo adijci
to calami tussi libras tres ut unciis duas, myrrhæ gleba
nitra ustoni adurato ijsdem: Deinde quū corporis spissum
olei ut odoramentis pstrichi libras quinquaginta fricidis mox
manibus aquæ i fundito: binis diebus ac noctibus pinsitans
pelvi vitreamentis ac validis expremito: quod si efficacius
olea volueris, pinsi pūdere ac bis ac ter totidem modo succo expremito:
Optimum vero ut quod odoramenti pinsi iridi sola nihil aliud vid-
dito: Hunc modi vero ut quod i porgo pomphylia, ac i Ebri
Achaiæ fici: ac fraxinea vere binis unciis ac cyclifaci
mus: Cruentas ac pinsitandum ac sordes adimito: ueluti ut
fractionibus cōmunit ac ac i flammariorum ac pelusiorum:
fauces ac repellit ac hæmorrhoidas aperit: Fiat potus
ad unciam sumus ex vino ac ac vino, ac mulsi vis amygdalis
ac ad distillationis diuturnitas cortices illitis ac ad olearum:
Alui expurgat cyathi pondere pari: efficax ac ibesis:
vrinā movet: ac aqua mulsibus pomelis digitis mus
poribus mamitorijs ac myrinā pari: ac aqua mulsa
illinitus aut gargarizat ac ac asperitatis mouet: Dauer
ijs ac qui cicatrices aut fungos, aut carnadem hibernis:

DE OLEVCINO CONFECTIONE CAP. LXIV

OLEVCINVM pinsi sipa ac omphacino olei cōficit pinsi
cedrato calamo nardo cubica spicam, asphalatho mitilotu

cocta et mixta circūpositis ueneris ueſculo balneū ornatū
ta et uirtū F. dimū : cōmouent ūtū ad deū rigida lis ſigu
la dei puſilla rapiſti uiuādi :- faculentē ūtū ſolū cpen!-
fractuā mollicūtē et remittūtē : facit ad rigorē cutis
uncta pōſicūtes et uulua uitia : Eſt ūtū omni neupe uuigi
uitia ſpuā emolliciūt ſua :-

DE BALSAMINA

Cyclica pōmiſſimū ſit pruā ūtū ſo com
phaino ouo et balnino ſpiſſatis xylobalſamo uiceda
uata et ciuna, ſuauelentia uero uedūtis humoreo cute
humino uendo ūſit cōpolūſſimo Fomenta : Aliū ūtū
upā pōſicūs uedūtis pōſicūt et cōmouūt : Albumi
ūtū uil et uiuū ad uocē illiciūt et ad cōmolſcūdo
dormiēdū uſa : Eſt ūtū ſecalfaciūt ſupūt ducit pu
uit mollit, ſanguē ſiſtit uiuū ducit : pumidis
uleeribus et Fiſtulis P.ō uile eſt ex aqueis humiis puſt ſui
uigilias uulueriūtes : cruſtas et excreſcentia emolliens
faciūt baſtulis : diſſolūtes ūt uiuū cōcoctū ſtat uiuū
et in uias Iflammationibus et ad hæmorrhoidas upetūdas
Fomētū : uulua upoſitū uiſus mouet et dimicias et ma-
trucis uulua diſcutit : Nerucis et neruolagis uulneribus
pendēt cōſtat ſilicis mollitur Iſuſū ut impoſitū :-

DE MEGALISO

ūtū uiualiū appellāt ab quidā cōſiciūt, Hūc ue
ro Iſuſū : Uiuū ad cōpūndā hiſtoriā nō uile abſurdū
uius et minimiſſe : Hūus et cōpoſitio cadē eſt Amygdalino
ſed cōpoſita- uiſus et hac diffūt :- Eſt ūtū lenitū uel
liciū : Jam tūnē uiſus cōmiſtū uiuū uitis nō cōſumatio
uis ut uulgaris ſed colūis pōtius et ideo cōſiciūt.
gratior : Differt et Tōthinalibus decocta dumis Iodoriſer fer
Dolorēbit ūtū uius decoctio ubi de uiſus uiuū :-

DE HEDYCHRO

ILLVD ꝝ quod appellat bedyerum quod ī eo confician̄ unguēti
ꝝ fragrantia ꝝ cōfectionis cū nominamus, sed ol-de-vaning:

ONFICTVS ꝝ unguēti ī egypto quod ol-lincalis appellat
nostrapius ab pmixtione Galbani, layrum .n. ex quo cognitū
chalbanū uocat nostrapius: Comptus nam ex unguentis a
maris alue amphacino confectionis Unum oduntis
calamo, mille, uino, myrrha, Carpobalsamo, chalbano, ꝝ
rosino: Probatissimū aūt ol-quod grossa alba ex pīcis
ol- quoda, potius confectionis ex unguēti q̄ chalbanū
pīstefert: ex resinis autē Colophonia, ex acacia ex aspalato
ex pinea ulcra: fracta ad pōdus myrrhe,
mensales; ex aqueas humidas cū cupijt: Misceū ex modo
maris ex Corsis: ī unguentis commodū est ex his qui ī ea
pulas cōfollit: suderas ex maiora ex aspera pōdere mel
uū ex pinosū dimidiū cognitū: ī Vniuersū aūt fraud
aūt habeā emolliūt:—

DE MENDESIO CAP: LXX:

ILLVD ꝝ quod appellāt mendesiū cōficit ex balanino olio
myrrha, Casia, ex Balsamo: Nō mille uero post cōpundunt
unguentū parū cinnamomi addūt sed ī uarietate, nul
lum .n. ī eo pretium q̄e nō unguā deuenit: sicuti aūt
habeā operationē nostrapius, sed minus efficacē:—

DE STACTE CAP: LXXI:

STACTE aūt uocāt pinguedo myrrhe cū mode
ra unguentū ex p ceruum expressa: Est aūt odoratū mal
di ex pretiosa: Est ex p se unguentū quod uocāt stacten:
Probatissimū aūt est q̄e nō ol- olet ex pmixta ea quā
minima maiorana aūt ex pinosum quod odoratissimū est cerus
pondōs myrrhe, ex unguentis quod stacten dicitur:—

CINNAMOMINO CAP. LXXII

CINNAMOMINUM aut ex oleo balanino et spissamentis q(ue)
xylobalsami calami uel odorati elicitamentis uero cinna
momi carpobalsami myrrhe quadruplo ad cinnamomum
conficit: miscet et mel ad commissionem. Probat(ur) aut(em) odo
re molli et quod p(rae)se fert myrrham crassumq(ue) et odoratum,
et ualde gustu amarum; quod et huiusmodi est non ex re
sina sed ex myrrha recipit crassitudinem, resina n(on) nisi
amaritudine unq(ue) odoris p(er)tinentia p(ro)bat:— Facultatem aut
habet ualde acrem calefactoriam et amaram: Aperit itaq(ue) ca
lefaciens et discutit et dispergit et humiditates et spiritus
retrahit sed capiti graue est: facit et ad uulue uitia ut
oleo duplo cere et medulle: sic et uulue acrimonia a
mittitur et mollitius fit, aliquae [illegible] et [illegible] ut
humidissime omnia uigentis quae crassa sunt: [illegible]
ad fistulas et ulcera putrescentia aptissime fit ad hernias a
quosas et carbunculos et gangrenas cum cardamomo: Illinitur
et rigoribus periodicis et tremoribus et uenenatorum morsibus:
Contra scorpionum ictus et phalangiorum morsus cum profusis mi
tis imponitur:—

DE NARDINO VNGVENTO CAP. LXXIII

NARDINUM VNGVENTUM uarijs conficitur modis et ex ma
labathrino folio et absq(ue) eo in plurimum uero miscet oleo ba
lanino aut omphacino; ad spissamentum q(ui)d(em) olei addit scilicet
ad suauitatem uero costum, nardum, myrrham et balsamum:
est autem optimum quod tenue est, non acre, habens suauitatem
sicci nardi non amari:— Facultas eius est attenuatoria,
acris, abstersiua, concoctiua humorum et calefactoria: est
fere liquidum sine tenuitate, nisi resinam habeat: Conficit
ex siphe ex omphacino oleo, iunco odorato, Calamo,
costo et nardo.

DE MALABATHRINO

DE ABATHMANTE

Abathmante arbor quidē medi spissamēt quæ in
montibus sed plus nigrāte, laevig, colore: cui folia
ut corylus similia sed minora:

DE IASMINO CAP: LXXV

Iasmine appellat Iasmē apud persas cōficiūt ex albis flo
ribus nicolę hinc unguis duabus aquis tertiis i lentiū olei
sextarium sextarium, permiscent sub i alia vasa vitrea sicut
de lilineo dictū est: Huius mira virtus, ad omnes morbos
suauitatis gratia commune apud persas: Corpori ad lassitudi
nem corporis ad lassitudinem i corporibus quæ calefactionē
ex molestia frigoris, gratissimū ad lassitudinem odore, ex ea
plurimę vis sitis remedia ex usu

DE [illegible] CAP: LXXVI

Lachryma ab arboris quæ i Arabia nascit nuper
spissa similis, quæ fuit de hinc lachryma i substantia sto
machi, quæ dicit i arboris nuce: Huius vim gal
dicit Padiacinus pingues, quæ excipiat stomachi, Alia
uero Gabinus pinguissima ex i floribus ex pinguibus
lucis gignit, quæ ex plurimis mixtis stomachi: sed om
nium prima est ex quæ a vulgo: quæ pauca Trogla
dytarum excipiat quæ subuiridis est ex mixtura, ex spū
dida: Colligit in quadā arundine quæ post troglodytarum
numerat mellis ex Babilonia: odoris fœdi, quæ i aprica
lucis gignit: est in quadā quæ Cinnamis appellat ad
modū nigra exterius: omnium uero pessima iucundi
Erucosum spumidum, ne pinguis: neris asperum nau
sibus gustu similis: improbatur in illa quæ dicit omni
mox: sunt uero ex hijs pastilli ex pinguibus qdē odorem
ex pinguis, ex siccis uero non pinguis, nec odorem, ibe
cillosq; propterea q; i conformatione no assumpserit olei.

Adulterat gummi dilutu Thuriana myrrham admixtop: ch-
ysmu nouu, fragile lucē undi ꝛc omni parte ꝛcalorem,
et grue dū frangit Thus habeat venas candidas myrrhy
similes lucē, minimeq; nouū, odoratū nerum,
ꝛc resplendentē: quę vera gummis ab ꝛc picis colorē imi-
mum Turibis ab: ~ fracturaq; nitū habeat resinosā,
corpus nouū, Glutinosū, ꝛc siccū ꝛc nil stringens: multū
nāq; unctus pīnguis ꝛc aquosus: mīnus ꝛc rubi colorosus
dulcis ꝛc absinthio, nec ē fusiuus lupinus nec succo ru
ꝛc oppositus: Suauis ē nisi ustus; fabę magnitudine
cū dimidio rufū ꝛc orbiculatū, ꝛc lentis dolore ca-
Thuris, ꝛc ruta salutiferū, ꝛc dysenterias: Saluiam figuris
duabus horis mox libris accipiens ꝛc pipere ꝛc aqua ꝛ
lis magnitudine pota: Arteria aperiens ꝛc serpis morsu
dimis amanita lingua galbeum ꝛc sanū ꝛc saluus ꝛc
rocat; ē ad oris grauedinem mundū: ad alui labores ꝛc
alumine liquido illitū: ~ Cū uino ꝛc oleo callum de
ꝛc P ḡginas firmat: ; sudores ꝛc capitis ꝛsperso glutinat
ꝛc cohibis nimbus ꝛc rubros obscuros ꝛc cutibus carnes pur
uula rubet; ꝛc pruriosis nimbis ꝛc ē lumaris ex muco
nio, castorio, ꝛc Cinnabi: Ad uenas illitū ꝛc asperas ꝛc
molle, ꝛc hebetudines ex acuto obstergit: Capillos ne fluere
ex Laudano ꝛc Vino ꝛc Myrrhino olei uncia roborat:
cicatrices distillationes mitigat ꝛc pannos illitu nubes;
ꝛc complet oculorū ulcera: Auferat pannos albugines ꝛc
quaternis uicis obumbrat, ꝛc scabritias obstergit: ~ fis
que oc ex fulgo grundmodū ꝛc Thure ꝛc floribus ostam
dantur ad mas cicatrices: ~

POETICA VERONENSIS

radice ab ioue cuiusdā arboris
quā ibidem gignit. Eligito nitū ꝛc fragrantibus myrrhe
similem

similis ⁊ fraudem non habet expulsatricem, mollitiemq; non
dissolvunt. Miscet praeterea suffimentis non inutiliter.

DE STYRACE

STYRAX lachryma est arboris malo cotoneo similis: proferunt
ex ipso ramulos, pinguis, resinosus grumos habes albicantes,
odore diu servantes, ⁊ diu mollit humiditatem gratae mitta
mittentes. Huiusmodi non ostenditur in Pisidiarum ⁊ Cili
cum: Nigri vero inutilis ⁊ fumosus ⁊ probantur: proxi
mum est lachryma grumi similis splendida, myrrha grumis, sed
non admodum pinguis reperitur. Adulteratur cera ipsa mollis
arboris quae a vermiculis vacuefactis foraminibus multa
cum fruticis subtilissimis ⁊ graveolentia alijs. Nam mollis vero cera
perinquinatur odoramenta cadentes medullosissimis solibus ut
styracem corporis ⁊ peculi quod lucrativa foraminibus ea
stet: aqua frigida vermiculos deprimunt, ⁊ innatant, ver
miculos appellamus. approbat non huic sparsi nigri styrac
ris ne animadvertimus ad odoris vehementiam, asperis
valde qui vitio amaro ⁊ faeculenti non habet expulsatricem
vim, mollitiem ⁊ concoquentem: facit ad tussim, dissiliti
cas graveolentias ⁊ vocis missionem: ⁊ cognitio venena
tis ⁊ pulsus ⁊ pulsus: mixtus aquis potus asperitates: alvum
⁊ lenitur mollit cujus gustatu potus ⁊ resina tenebri
cosus potus: Miscet ⁊ malagmatis discutientibus ⁊ ca
capis ⁊ fruticibus: Exurunt vero ⁊ Persici ⁊ flam
mae ⁊ formis ⁊ ferunt ⁊ Pisa: cognoscitur virus humor
ossibus quibus ⁊ thuris formis: quod uero ex ea conficitur
⁊ syria styracinum unguentum calefacit, abstergit ⁊ mollit
sed capitis dolores affert ⁊ urinae ⁊ stranguriam ⁊ supposita ducit:

DE BDELLIO

BDELLIVM: alii Madelcon, alij uolcho uocant; lachryma ar
boris amygdalinae: Probatur ⁊ cum quod gustu amarum

DE THVRE

THVS i ture nostri Arabice quod thuris fere nuncupat: Primus
boreatis locis obtinet nascendi quod Olibanum appel
lat nonnullis notandi, huius modi ne adiuncta est,
ea alba, ea dui frigida thus pinguis est, diu q; servat bonum
odor: Indicum vero ea subrufa est et colore lividum:
fit in ipsa arbore ceu in sacchi ipsi: quadratis
figuris discretus: fictilis quoque forma durae rotundae figuram
accipiens: Venustior ex huiusmodi fit rufus quod non
nisi non sparsus deprimit: Secundus boreatis loci habi
tatoribus, ea quod e simplo promit quod aliqui capiscum
vocant: minores globi ex magis rufis: Tertius ex aliis
Arabicis aliquis crudior, sed ex mollitie mastiches no
du cedit: Vicini nec Thus omnes virgine primi thuris
se compositi et omni: sed facillime deprehendi, si quidi
gummi

De Manna

De Fvligine

Vnora extrare seruat frauibus nec barba oculorũ fla-
matione hominũ, distillationes sistunt, ulcera expurgat
et ea cicatrices explent, et ea extrahunt cũ pice.

Item eadem cũ ficu sicca et ea ungventa, uino ea clysmate
fuligo, ea nisdi cõgruit: Et reliquis et lachrymis eadem
modo fuligine utaris.

DE IRINO

Irinũ nostri. Eiusdẽ generis et ea quæ cicatri-
cem, spissat, diuersa. Ambæ cuncta adstringunt. Ea
Florentina tritus illitus cõgruit in ulceribus, sicca cum
combusta cui lachrymas ea manna. Florentina, subacta cũ
myrrhino cerato ad cicatrices pulcre ulcera, quæ cum
malè habent: cui succus acaciæ tritus instillat sanguis
fluxus et crudos uulnera suffusus cogit: Alius sistit pustu-
las, et uiuida mundat. Folia eius pistæ tritæ illitis inflamma-
tas tumidas et uulnera ab inflammatione tuetur: Tritæ ea cũ
uino dulcis dentium dolores mitigat si in eis calidis collutas:
foliorũ decoctio spatiosis cõgruit cui mille aqua mulsa
potui: Eadem et pilas stabilit cutis, et fulcit cutem: Radix
quæ ex ipsis est ad eadem potest cum aceto decocta
dentium dolores sedat si ad dolentem partem diu teneatur
fit et ex his spatha ad recipere et prosunt cõpositionibus spis
sitis: Colligunt priores ex his [illegible] ad ocularia libenter
cõfectionem quæ in ad decorandas palpebras et uentres et ea
magnitudo facit, et palpebrarum cruditates et oculos lachrymantes:

DE PIPERIDE

Piperis appellati fructus piperis et pricis quæ: cum
rapparinis: fricatum aut bibit adstringuntur et aliquem mo
dum calefaciunt: prosunt suffusibus et pterygiis affectibus per se
et cum mille simpliciter.

[illegible] sive puri cū modal sicut cū posse, et concu-
mois semine bibant urinā provocat et vesicā cō-
mū vermibus dirumpit: cū succo rutē puerilibus
pri stomachi vicios bonū fē corporis tibicillitatē valu
rat et humores corruptos bibant. Seminibus mē sibi
bili ab arboribus vocatis nigri et posse dicti nasturtium
sibus et rubi cōgruit, tropicis ē liquore semper quotidie
mane ieiunus potando.

DE LENTIS [illegible]

Lens nigra potū ad tussim adstringēs. Et ex nigra succus
cū fuligine et cerussa commixtus cū radicis ingredi facultatem pilos
sibi fert. Fit mira species e cornua radicis in foliis concha
rum qd cuspidi, mox ē albedo, post discedentem foliis ex
quo vermiculus discedit ad similitudinem testudinis fert ad
stringendo ad sanguinis et cruentationes et alvi profluvia et
dysenteria potus. Et ad fluxū seminis et vulvae nimis
et sedis procidentia: Et vomitum cum ea potus. Locū nascitur
et hypocystidis: Radi ē facit succus foliorū cotidianus: Decoctū
ipsius foto quot cuplam sunt explanari et quot solido ē
sunt ossa solidari: radicū fomentum cōpescit et mammas
ulcera quę perficit semper et urinā provocat. Siccū pondus
dicti mobilis si recens cotidiani: Lupinalis nigri viridibus et
semine vesicā tritū denigrat obstruunt: Et nisi olim cruenta
fuerit adstringitis naturę, ad eā cruentationis quot adstrictū
non indigent.

DE RESINA LENTISCINA [illegible]

Et lentiscus ipsa resina quot lentiscina cōcipiunt
a quibusdā vena mastiche. utilis ad stomachi et ventris
et uteri tussi potu: stomachi et recommodum et vocis
cāū: Mirum ex his quot ad cōtrēdos dentes cōfricant et illitionibus
fieri

fasciæ splendidæ efficit. Glutinum pilos è manibus ex cera emundicem cõmãducatum reddit, ex gingivas roborat. Fumus eius ex cupressino fit è cibis fœtus. Terebinthi vero gravis pluvialis est ex hyrcinea cera candelæ permixtis, crassa viscida fragilis, odorata: viridis cera ebullitus est: Nebulosa vero Thuris resinæ similima promptis

DE TEREBINTHO

TEREBINTHVS cognitus arbor est cuius folia, fructus, ac cortex quæ adstringendi naturã habent omnibus cognitæ sũt. Eius fructus usu ægrotis est, sed stomachũ nocent. Resina eius, calefacit, ac ad medicamenta vulnerũ ex aliis partibus optima est: ptisanæ asperitatis cõmunit. Eius vero resina ex Arabia portata defertur: Nascitur ex Iudea, Syria, Libya, Cypro, ex ciebatibus quæ sunt pistacearũ quæ sit lucida candida, verum ex cypressino colore fœtida odorata, Terebinthũ spinas: Arboribus vero omnibus resinæ Terebinthinæ: Post hanc lentiscina est pulsu quæ ex pino ex abies, postquæ incisæ pice ex Thuris: Resina vero omnis mollior calefacit, dispergit ex purgat: Liquidæ ex Pini efficit calidiorem ex si non ex mollit: Thuris vero expurgat: ex virens vero, ex cãdens vis, ex alius mollit: Ad glutinãdas palpebrarũ pilos caducos: ad lapis ex aris crustulæ ex stomachi suavis, ex nervi: ad nitros pustulæ ex mollit ex alas ex ad geniculi vulnera: Misce picis liquidæ, ex malagmatis, ex neapis: Lanæ succi doloribus auris p se ex appositi ex calidior.

DE RESINA

Resina vero resina liquida è pino ex picea quæ dispergit ex Gallia ex Tyrrhenia: Ex pice vero fœtida ex Colophonia

DE FVLIGINE RESINE

odorem malignum, et crepa-, et ad virgulta celerrime
Collegit porrum frigus et vicina quandoque et Thuor
quae cibis ab ad decoctiones palpebras, et cerebrum malig-
las, per ad palpebras humores mundos et callosos, carios
fit non et ea necessitate quae scribimus:-

Pex quae magni Canon mucus collegit et primi, et pi
ga pinguissimis liquis: optima non ab hucidae quis mem
cera: fricta ad locales medicinae Tabulis cupperosa nostra
nabunt, et qui difficile relevant humores et pituita cyrrhi
misceri cui molle hinde: praeda cui cerebellum mox in cap
ut: Hominem ily illos et pueribus cerebrum cui rosacea pi
sanguis cui cibo vino illos: cui pari cera vino ad
mixta centum cerebri mundi: vulnera tubercula et sedis du
rus et discutit: cui farina hordeacea et ulcera ipsius pauci
decocta stomachi mixta: cui sulphure, mox pini cortice mox
fossilibus sanguis ulcera pituita cutis: cui mastix Thuris
et Corpo odori pro: hypophoras ghuiscus Rimis pedis et
sedis illos cui cera et cupro ulcera, et cui mille pungas:
Cui vina pisces vino et mille cerebrum et pectoris
ulcera frangit: misce pinna medicinis medicamentis cutis:-

De Picino oleo

Et picinum oleum et piscis sepiae quod cum aqua
ata, tritata mox hoc quidammodo simul lieti et capi
mus: directionem picis sumpsit hoc pinus: quae quia et
abscondita magnae fuerit ada reprimit: Et hoc mox
sumpsit per ajo pro decoctu fuerit:- fuerit mox ad omnia
ad quae et liquida pix: Et plus mox capillos pthisis cui
horaenum fuerit illos: sumes et hoc liquida pix per et
ulcera formosos et scabiei pruna:-

DE FVLIGINE ET PICE LIQVIDA

FVLIGO siue fuligo, est pinus liquida humida: sed humorem non habentem oleginem. Operæ aliquid picis accendito et ea operies humorem nimium exsiccabili chlamydi similis superiecta quidē sumi partes retinēdo accumulet. Inferiorem uero partem chlamydi sub positam colorat: quæ prius humidi assumpti fuerit, alteri subfundito, donec fuliginis quod satis sit offerentem feceris. Ea uero fuligine non habente non exsiccatur quæ diuas habens naturas crassius simul et resinosa: facultatem non habet exsiccatoriā nullorum, pinus pduchina rubentia dicunt et pinus, ea cupletam habens: Minus pinus ungulis ad uulnerum uarios:

DE PICE SICCA CAP. XCVII

PIX SICCA fit e pinu liquida decocta, quæ non bene ab aliquibus Talimpisa: fit enim et ex quercu nigra similis quæ Buscus, quercu nouo sicca et operosa alte pinus, et pinguis odoratus, et subuiridis et resinosa: Hiemandi non ab hyeme. Combustio quæ duas habens naturas crassius simul et resinosa: facultatem non habet exsiccatoriā nullorum, pinus pduchina rubentia dicunt et pinus, ea cupletam habens: Minus pinus ungulis ad uulnerum uarios:

DE RESINA CAP. XCVIII

RESINA aliqui chij pinu alia dorsa e ramulis resina ea cera quæ aliqui apochyma appellat. quæ despgdi facultatem habens ne q igne nocua ipsa sit: aliqui uero resina pinea hoc modo nominant.

DE BITVMINE CAP. XCVIII

BITVMEN plumbeum alabastrites cateris: optimum atq quod purpura similis splendescit odore uehementi et graui; Nigrū uero ex sordidū resinosū: adulterant et admixto pice: Giunt et phocaicū sidens habilem, et pycnyten,

Nafta

Nasica ꝛ. Agrypnon regione Siciliæ liquidū fontibus cuꝑ
Tranꝰ quod ad lucernas uruntur olim uicꝰ dicebꝫ quorum
ipsū Siciliæ olim appellabꝫ ; est n. bituminis liquidi species :—

DE PISSASPHALTO CAP. XCVIIII

Pissasphaltꝰ ꝙ quidā pyssasphaltū quod Apollonio nasicꝰ
Iuncꝰ Epidaurius quod ex cæmentis mixtis diuersꝰ fluminis
ꝑpone ex circa litora nascit, globosꝫ modo congulatꝰ, rudolosꝫ
ad uisū ꝙ bituminis picis :—

DE NAPHTHA

NAPHTHA ꝙ quidā bitumē Naphthæ quod ꝙ babyloniū
bituminis spē, calore cōmixtū : Inuenit ꝙ magnū promū
habet ad se rapiēdū ignē ut cū eo ardeat, ignē ꝙ extin
ctū : accensaꝫ suffusionibus ꝙ albuginibus uisū ꝙ : facultatē
habet omne bitumē ꝑflumineū ꝓ pōdere glutinandi discer
nēdi ꝑ stellandi : uirtutē stringendi ꝙ poris appositū molle
ꝙ ꝙ cutem pōris ungues epilepticos cutem gangrenis lapidis
modo : ꝙ tussi nisi ex castoreo ꝑpotū, mixtaꝫ cum ex diu
binis ꝓficiens ꝓpriorib⁹ ꝙ medicinis difficultatibus pdest.
Ꝑ serpentiū morsibꝰ ꝙ aspidū ex bibitis dolentibus : Dā
tur ꝙ Calculis ex uino potū dolentibus, cū aceto pota
ex cruce sanguinis difficultate. Dysentericis ex passo ꝓpotū
ꝑfundit ex distillationes cutem sanat : Ꝑ dentiū dolores
ex collutū mitigat : Glutinat uulnera picis liquidæ sicca spe
cies : Calefacit quoq; uapore perducto, uenientes
dolentibus ex lachrymantes ex fistulas hordeacea ex mixta ex
cum ipsius : Potus cū Pissasphalto eadē quæ ex picis ex
liquidæ efficit ex :—

DE CYPRESSO CAP. C

CYPRESSUS adstringit ex refrigerat cuius folia ex duri ex
frigida corporibus pota uesicæ ꝑlutū ex urinæ difficultatibus
ꝓficiunt : Eius pilulæ tussim ex uino potæ sanant.

ce ventriculus dyspeptus ex nimi pituita ex mobilis efficit:
Idē et pituita nocet dicunt: Mollit charicias ex ficubus uisa,
ex uuis polypis uuidem: Excludit uirgines sanbucus ex
aceto decocta ex in lapsanis uisa: ex ranunculi illita ex
piscit: folia quoq; idē faciunt: uidet ex uinis pilulae ex
cornu suffitus fugare cuticas: folia uuae ipse triti illita
cōglutinat uulnera ex sanguinem inhibent: ex acetō uuae
uuis capillos efficit: Ulcera putrida p se et cū farina ad
sanos ignes, ex serpiginē ulcera, carbunculos ex oculos
fluxiones: ex cocta admixto stomachū iuuant uulnera.

DE UITIBUS CAP. II

Uitis alia quidē putat ab alia esse nomen: Iu
uiparum putat, alij Mareoticam, alij Aminaeam, alij
Aluerinsiper, Aegyptij libū, Romani lunipirum, Galli
Iupicellum: Iunipirum uero uuagrum, alij capreolos uo-
cant alij Mareoticas alij uuam, Romani lunipirum:
Cumphoribus caueant ab lunipirum ipse cupreo simile.
Tantalis ex uuarum uuis praecipuē ex plurimum: Acres
uuae sunt, ex urina mouent ex calefaciunt uentrem, uuae ue-
rendae uuis sunt: Corpē firmat, alui nimis magnum
fluxum sopuit alius nasci pōtest aquatis, ventrem aduer-
sus ex, stomachum iuuant ex salsamenta qui ex lunipirum
appellauit medicae calefaciūt ex adstringunt, stomachū u-
tilis: frigit ad ex quae ē uuarum collecta sunt ex mustum,
fluxiones, Torminū, ex uentrem putris: Ex uuarū
mustum, quoq; cōmixtum uuis ex fauibus ex uuluae stoma-
chorum cōgruit: folia uuae habet acria, quae illi-
ta ex cum aceto ex ipsa ex pariq; succus ex uua uuarum
morsibus prosunt: Eius uuae pomum cōburtum ex illitum ex
aqua lepras mouet: Ramenta uuae ligni potum ueri-
mum.

DE SABINA

alagnis Exercentibus alij Bronchi alij Bronchi, Pa
ronchi habet subiectos ductus bronchos et spinosos ductus cibi alu
ros. os. ab folijs carpsus similis sed spinosior et grossior alijs
acris et spinosis, robur brassicis cum basi pertinis se replicans
unde no nulli pinus folijs p spissione. Alterum vero folijs ru
ricę similis est: cuius nisi folia sistat alcaro quę pa
scendo serpens ea inflammationes illius bronchi in ore
diros exfoliat cum sanie illius et spumosus: cui vicus qui
ex carbunculos ad suppurationem producat ea sanguinem retinet
p urinam et fecis expellat: Aposset nisi ea sustinet lu
frangat: Miscens plures exhibentibus magnitis et pisces
glaucino:

est arbor magna, ex qua quod dicit crebris cul
tigis fundi habet simpori modo rotundi magnitudine
magni fabę: Ex Cedria vero optima est cupressi, maxi
ex cedro grossis, ex qua dilluit effusa p manum ex
no spongia: frangentes nisi habet veluti carpum. Florum
ni ex marinis cupressi pluvę no nulli nisi marini ex
appellantur: Ingles ex ea Cedria corrupta minuta calefactio
ne ex medicantes cedrea medicamenta optimum est
illius humidum nisi rubens ex albugineas ex viscerum
obstructis: ex nisi optabilius nervosis inutile superficies so
nos ex tussientes sudor ex hyssopi decocto efficax: Cedria
exhibens dat qui frangitur, said debet sudor: Item nisi
fracta si ex nisi dolos cibant: Item cedrea Gonorrhoicis
illius gloriosus facit: Amygdalis accommodatissimum est ex to
sillarę inflammationes nervosas: pectoralis ex humidis in
do corruptis ex frigidis nisi ex sale illius sufficiens
potus mensis hyemis ex dulci cum pane epinalis: Elephantia
si pectoribus ex limalo in pomis subtrahit: In regionis

DE

LAURUS

DE PLATANO

mulieres folia vino decocta illinunt, aceto de
Sillario non coparescit. Ipsum folium decoctu dolet. dolore collucit: Pilu
las pinas extrahit, et vinu pus emphatin mundificat aspectu:
an adipe ursi recentis mulcedine extrahit: foliorum pi-
lulis lumbrici. et medetur in vinu ederis offundit:

Est arbor cognita. Cuius folium succus et
folia ipsa cū vino pota a illius viperine morsibus auxi-
liatur: Corpus non obstupefacit ea cū aqua pulices lapsos si-
stit: Dicunt ramis ligni aperit lumbricos.

cortex aperit, mundat, mitigat, pūdores scabiem
dulcia ex stomacace subducit: fortes abstinentes facere
cū vino multa potentes: folia
et post purgationē cū
vino aperit ide fractis dicunt: Bubulis doloribus prodest fo
lium succum capitis dolores: Pilulas nigras. primo folium
cortex tritus cū multa fronte oculorum caliginibus medetur.
Hic multi nec comedunt carnē alterā, pulli et aegri. et homi
ne mansuetudinem ferum ex solida elaborandis sunt omnibus
pro fugax rubei aperit producere:

DE MACERE

cortex est qui ex lentiscis adustis subtrahit di
cus, gustu absorbet adstringit: Bibit ad sputum sanguinis
et dysenteriis ex aliis defluxionibus:

folia et ramuli et cortex adstringunt: faciunt fo
lia ad lepras trita et cortex illitus, et gluten ad
multum mingis cortex cum vinculi circumlatus est. lo
raci similis: Cortices cum cortice et vino vel aqua po
tus vomitus movet, sedatque pituitam rubiam: Decocti folia

vel cervicis radicē mus fim fracto ossa cervicis exsolidat:
Humor non qui ī folicul̄ ī prima germinatione: nondū
mirrā facit ptra illius ... non nro humor hic ossium
non resolvit: bestiolas cuticulas simil... : Radix non fo-
lia alteq modo cōducit ad alcoma ...

DE CARIE LIGNORUM ... CAP CXII

Vē nro a vermiculis hyemis collapsū carnis ex formā illius
ex progressu alcmr ex ad ea vrīā pducit ex corpuscul̄ exti
bus ex pori misso a vino scabrosa ī pungens ligni
positū ex vrīs ...

DE PUTRIDO LIGNO ... CAP CXII

TORPVIS NIGRA ... folia ī nro ... podagricis
dolorib; adiuvat: ... visum misceū vinū ...
fructus nro ex nro pulmonalibus auxiliatur:
Ferrum ex lachrymis quae ex ipsis emanat. Evidēm
flumen effusū dūm fuerig, quod ... dicū ab ig
bus nro chrysophorū: ... ex ... quod ... stomachū ... ī stupōm sistit:

DE HARVNDINE ... CAP CXIII

HARVNDINVM alia q̄dā ... ī quae saepiūt
fiunt alia nro fruticosa ... ī quae ligna ... cuti
cū: alia nro fistulosa ... gramineis dist,
ad libros scripturā ... alia ... ī quae ossa ex nro
apud plurimos reperiūt ... ī quae ... nro oppido ...: ... alia pluviosis ... sub-
albida omnibus ... ī ... radix ... ī ... ex nro
ex bulbis ... ī ... nro
luxuriat. ex libros ... ī folia ... ī ...
tuscā ex ī positū ... ī ... ī ...
Cornua ex ... ī nro illius ... sunt:
Harundinū nro ... ī ... ī ... fiunt:

Huius Cornus illius ex flos serpentis morsibus medentur.

fructus est rotundus : ex pro fructibus : aliquo
modo fructui similis. Cuius fructus miseri quot ad
modum visu cognoscuntur.

alij peruiani alij Lucernaria Romani
spina alba, alij spina arundis spina nardina : Rhamnus
vocat fructus est : similibus natantes ramos habet rectos
in nascentes spinas quadammodo asperatos, folia pruno
longitudine simpliciter mollia : est ex albera candidiora,
pli ex rubea nigriora habens folia ex breviora cum rubo
ex alpina, ex virgas nigras fere subrotundo grana spi
nosiora grandi, sed ramos solidos ex spinas habet nasci
oras : fructus est ex bacis albis ramis albi folioli
sus similis est hedera : Arista illius omnia folia ad
sacrum ignis ex ulcera grauiter corripit : Ferè in ramis
nius pariis nos formicis aperiens pharmacopolæ medici
cia capillorum.

DE

alij damasso nia alij Cydonia alij vuas
rias, alij Rhodia alij Basilica Prophetæ homun
culis, eadem modo ex capris alij asiriche diadema alij
holy optimus alij bifera canina, Pythagoras matrimonij,
Argentij Asolini alij Aspha alij asparagi alij asmi
phe Romani Albucia alij Amphibia : Fructus est
sapibus rotundis similis rhamnus spinas nō habens fo
lijs oliuæ similibus sed lauoribus : Hastis maximis
bacis ex sapibus : Cuius folia decoctum alterius modo co
dunt ad ægri : Radicis drachmæ pondus ex aqua mulso
que potum coniunctum, sanchum ex tormina mitigat. Ex bacis
ulcera sanat.

DE PALIVRO

Fructus est rotundus, spinosus, solidus, cuius fo-
ueā pungens et fistulosus. Truncus quod potest nostri
temporis subtilissimi et calamus vesicā formosit et serpentinā
morsibus cōgnouit: folia et radices adstringunt, vinuca
diuersāt alui sistit aperta et vrinā ciet: ſe mordicus
et venenatis morsibus auxiliat: vomitū et vicinia
subleuat et serpentes fugat. radix vrit. illinit.

OXYACANTHA alij pyrinū, alij pyracanthi vocāt arbor
est pyracantho similis, minor tamē et spinosa radix; folia
ferre myrto similē solidū rubrū fragile. flos tubulo ro-
dens, vndiq; multifidus et crassus: Huius fructus di-
mittunt sicchi et mollescūt, pfluuiū ventris et usus: Radix
vrit vrit illita acutos et crispitudines frangit et curat: foliū
et pōst radices arborum fracta et pectus suauiter sua. -
uiter mollit. -

CAP. CXXII.

Alij et hanc oxyacanthā vocāt, similis est
rubo lanuginosa minus arborescens: folia ferre rubo lanuginosa
et asperas spinas: virgas ferre flore albo, fructu al-
bicante, mucho oliuae similē qui dū maturat rubescit,
et tandem nigrescit habet lanosa: sicchi alui fluxiq; sucos absq;
nocumento lanosa: hoc in loco vrinā ciere fermissimū in
potu: -

DE VACCINIO

Est arbor circa ramos folia habens oliuae similia
lanuginosa minus et molliora viridiora: flores candidos, mul-
tos adnexos: semen nigrum seminis sabinei simile: Ha-
bet vim optimā: Astringit et Coagulat: fauces habet
ima folia astringit, idcirco cū mādragora oris ulceribus

DE CISTO

CISTVS quē alij cistum vel cistum vocant, varie est pro
uersis locis nascens. [illegible] sus ne altior, fo
lio hibis rotundo scabro hirsuto [illegible] ne ramo
sus sed [illegible] fruticat candidus ac glutinosus non habet
odoris quicq; flores rosei bis die : cuius succo ut
in diuersorijs cōperimus : Et sem cuius dicit quosdam ut
secundo scripsimus : Et cum cruce ignis adustioribus et uen
tis abeuntibus medetur :—

DE HYPOCISTIDE

HYPOCISTIS uero radicem esse quam dicunt hypocistin
ab aliis Rhobistrum uel cistum appellatam cystino multi pro
ximam habere quid simile : Et ne aliquem ruffo rubeo
viride, aliquod uero candidum quod succum exprimimus
nascitur modo : Nō nulli uero ipsum hypocistin et barnabe
stidem ne diuersum ac alia fruticta quandoque ac gra
ueolentes non habere nisi quā ne accuratius sed magis
adstringunt

vocāo

[illegible] ... fluxus ... [illegible]

DE CYPRO

... [illegible] ... fluxus ... [illegible] ... Cypro : Arabicum ... habet adstri-
gẽs : Capillos fluentes ... myrrhino olio : ... [illegible] ... dolentibus
... [illegible] ... : Ita suffitu ... Et dentium ... medicaminibus dolore arrumpentibus ... [illegible]
Ita medicaminibus ... malagmatis : Alius ... [illegible] ... Vrinã mouet :

DE EBENO CAP. CXXVIII

EBENVS optima est atramenta ... habens ... cormi ... similis Et grege quã
frangit ... dura est gustu mordax ... Carbonibus ... [illegible] ... : uiscũ
... [illegible] ... accidia ... [illegible]

sug: cost subrustic fue : ell or alcor Indica habes venas
corrodet or rostrat, et macules similiter cribras, varū
mmē prime emēdet ost : Aliqui mea sessamina aut spi
mea lignea quā similia sit alcori vicit vrchat, sed lignea
calor et gr brevis sit et ī fossulas parvas colaris pinpin
ni risolanti et nihil mordacitatis habet : gustu me ī
suffitu suauiolentia : Faculanū mea habet rōstergēti
quidē, visū obtenebrat, fricū ad minimas distillatio
nes et pustulas : si quis vero cet eā, ipse faciēs vinum
ad collyria miscet aqua : Ebiorū mea ad oculos medi-
camēta diuersa sunt mea remedia et mihi chia chia
et nardū, fucus mea, et mea rosa, et ī collyria cōfe
runt : Nē milli mea primas hic differat dūtaxat
ego faciat : alii et luce nihil ueritur aqua : cō
bureā mea credo subtili lenea : cardamū et siser albū
quoq; phūbi ecassi modo : Cōcrua mea huius modi ad
midas lippitudines

ἡσυχοβοτάνικα
ἐκφοβοτάνικα

RHODON

sicca multo magis adstrigit et mollibus ventris
hūbes ost mordā prius ne quidē apellat quoq; gus ost
pars alba quae ost folii, reliqua uero reprimēdo et cōs-
trahū ost ī fūbra ī morsuris
ad ophthalmias circūlitiones. Siccat mea folia ī fūbra
ἀλγήματα φαλακρώσεις uersata et mixta ost : fouet ea dis dolori
rosea siccaq; mea dolentia cōpressa ī capitis dolorē
oculoq;, nariū, gingiuaq; sedis ī fūbra uuli et mulier
prosa illiū et ī cibis : ipsa uero rosa absq; expressio
nesa et illius pondere ī fōmentis ad uersa, et humi-
dorū stomachi et ī potibus sacris : Siccata uero mix-
tis ī pōtis Asthmatis et mordacis ventris ī clysteribus misceā:

Rhodon

[illegible] ad decoctiones palpebrarum [illegible] flos vero [illegible]
rosis [illegible] istorum [illegible] ad gingivarum distillationes
omnis: Capitur quoque [illegible] sanguinis [illegible]
[illegible]

DE ROSEIS PASTILLIS CAP. CXXX

[illegible] appellant Rhodides [illegible] do conficiuntur, rosarum
[illegible] quas nulla humiditas tetigit, marcescentiumque se-
[illegible] drachmas quadraginta: [illegible] Indici drachmas de-
[illegible] myrrhae drachmas sex: [illegible] conformantur
in pastillos triobolares, et in umbra exsiccantur, reponunturque
vase fictili [illegible] obturatoque: [illegible] ad-
duntur Costi drachmae [illegible] Illyricae [illegible]
miscentes et vinum chium [illegible] ris mulierum
[illegible] collo circumponunt sudoris graveolentiam cohercen-
tes: [illegible] in his [illegible] ad [illegible] ut unguenta
post lavacrum [illegible] abluuntur:

DE LYCIO CAP. CXXXI

[illegible] alii pyxacanthum vocant arbor est spinosa et
[illegible] circa quae folia
sunt buxo similia, densa: fructus [illegible] piperi similis nigrum,
[illegible] pallidus dilutus lycio si-
milis; [illegible] multas obliquas lignosas: Nascitur
plurimum in Cappadocia et Lycia et in aliis pluribus locis:
asperos [illegible] loca: Extrahitur succus e foliis
[illegible] suffecerit [illegible] coctis
et abiectis lignis succo [illegible] ad mellis consistentiam:
Adulterant autem admiscentes [illegible] amurca decoctioni aut suc-
co absinthij aut felle bubulo: [illegible] quod spumosum in de-
coctione [illegible] reponitur ad oculorum medicamenta: re- ὀφθαλμικά
liquum ad alia utuntur: fit et [illegible] modo succus ex fru-
ctu expresso et [illegible] soli: Lycium vero est optimum

simachon dracha or illis scabit uermitoq; ũ dracho lu-
pinoq; or chamedaphis iuncla sanat: Ad ea uero uetus
podagricis or articularibq; morbis cõfert calida fota: Polli
quoq; uellusta iuncta, or hydropicis ipposita remoue cõpescit.

uel hyous, alij agyrin alij hyon, alij amicton
nõ alij uidaeryla, magi samon, alij haimodoros: a
gyptij sam, Romani salice uocãt, alij pepter agrostis
alij laeristicon: frutex est inops fluuiorũ et asperis locis
et torrentibus nascẽs, ramos habens longos difficile frangibiles,
folia salicis olentia sed molliora: flore uero alcea albam
ẽ purpureo quodã colore purpureũ fert. semen simile
pipere: et fructum nõ habet ne calfactoriũ adstrictorium:
fruticus uires aperit uermes morsibus mulcibat ẽ limo
sis et hydropicis: hac decoctus et mulsus ducit ẽ urinã
abortumq; Vrinam pellit potus. Dissolutis ẽ uomitum
et capitis dolorẽ sinapi affris: Decocti uero bibẽt
et somnios ad ischiadicos uultus affectionibus et iplimo
nionibus prodest: potũ uero ẽ polygonio semen et suffitũ
et appositũ parturientes mouet: Dissolutis ẽ corporis de-
lictis illitũ: Infusũ uomitiosis et ischiadicis ẽ uetto
et oleo: folia uero suffita substratoq; aligũ uomitum
et uomentis morsibus illita mulcent: Tosta ẽ dimini-
nis ẽ butyro et foliis uitis mollit: sadis crimes ẽ
aqua illitũ simã tenet: ẽ folijs uero lac coctum et mul
sum somnat: Vicia et ceruicum et lumborum phlegmo
si quis uirgã nisi uetula tenuit: Appellãt uero agyrin
ob multiplicem cochleam serpentis: Phasmophorijs quoq; sub
stratis et uestitus: hyon uero ob uirgarũ robustissimã

Περὶ ἀγρίας ἰτέας καὶ ἡμέρου

DE SALICE CAP. CXXXV

SALIX arbor est omnibus nota, cuius fructus et folio
et cortice

m cerose m sucum, frumentu hordeu redstringit: cõfirmat
suu folia trita cũ modica sipere m uino pota illius:
& si uerro cũ aqua semper cõcipi phibet: fouchus suu
aperit sanguinis cõcretiões pdst: eodẽ quoq; facit cer
rus: cõbustus uerro cũ aceto cõmixtus callos m clauos
auferu illius: folioꝝ m cortices sucus, calos pumici
cutis fissuras cũ rosaceo doloribus auriũ subuenit: eundẽ
decocto fouere podagros utilissimũ est: abstergit m fis
suras: sumit suu m sucus de ipso ẽpeiso cortice de
flexu, fouendo. m. ter cõcretiões: frumentũ suu habet
abstergendi quandoq; uim abundantẽ:

DE SYLVESTRI

quã aligni cortices eruct aligni ulcꝰ
aethiopicũ solet habere redstrigẽtẽ, uim suu hoc illius
sucus inhibet ulcera quæ serpũt epinyctidas, ἐπινυκτίδας
carbũculos & quæ pfundo serpũt, parorygias ἀνω-
dynoꝰ cũ mille circũscarificat illius m sordida ulcera de
purgat: Discutit pannos m inflammationes cũ mille al-
lis. Cuꝰ capitis medulla oleo rosaceo & oris ulceribus m
aphthis cõmendatum medetur. Ipsum quoq; sucus m de-
coctu ichi facit: calidum suu cum myrrhino stomacũ, & mu-
liebre pfluuiũ appositus sucus, & aurium pruritus
mitigat & medetur: ulcera pterygia & uetera dacrioma
cõpescit lachrymã & mirobalanꝰ collyrijs pulueribꝰ ue sionibꝰ
parat: & cruditates ast suu sucus e foliis uuis affusis
ebibi aqua suu uino, & cepsus siccatusq; & sola
pastilles cõformat. Est suu officinis qui & uino ꝑ
qui & aqua cepsus ast & ad seruandũ aptior: fouet
ad uarias putredines & ulcerationes: folia suu Celsus
cũ farina hordiacea illius accõmodat: Cremat suu
folia cũ floribus & uino spodij summat crudo fictili

ἐπινυκτίδας
παρωνυχίας

ἀκροχορδόνας

ergilla circūlito dorso fibrā pregnāt mors vires ēi-
ringūt cū/orēq vires p̄sens similitor vrināt dū ab-
hinc nō corrosa cū pustulis rubigūt : vrinam vin-
hiuosam aci cis nō suppurari ēspedia ad oculoq nat.
diuersita, idoneq ūdi faciliorē habere cognitionē ost:-

DE OLEA

OLEA nō possunt habere ubi semina folia sed fructus
et superat Idoneq oculoq medicamentis magis cōferunt
quā miniora : Humor uero qui ex viridi ligno ex-
misto siccatur fortissimus, acutus, et ignigenus inuchq
sumit : fructus ex ipsaq illius fortissimis et vita-
libus quae potissimū sorpsit medi- : quod uero ex ma-
turo est cū adipe a fimina scatens magnū ēficit:-

DE

OLEA calymbades uiua illius robustis nō p̄mittunt
masci pustulas et sordida ulcera ēpungūt : Ex eaq suc-
cus ex mucia collucta gignitur cōtrahit et mobilis
dentes cōfirmat : olim subiungit et uiridis alius
difficilis est in stomacho p̄dit : nigra uero et mature
et facile corrūpit in stomacho nocet et acutis ingen
est, et capitis dolorē affert : Tosta uero et illius siccis
ulcera quae putredo sorpsit et carbūculos fomentis:-

DE OLEO SYLVESTRI

OLEO sylvestris olea gignitur humectatur colligūt et di-
ros mobilis stabilitū : ex ipso et calefacto et uiridi fo-
uei gignitur fluidus aptissimū est, operam cum bonā
stilo circumponēs olei ligneo et gignitis ēmouere do-
nec oleū appareat :-

DE LACHRYMA OLEÆ ÆTHIOPICÆ : CAP: CXXXX

LACHRYMA uera aethiopica olea similis est quandā-
do scammonia, subrubea, et parvis stillis cōstās mor-
dicans

dicas : quæ vero omni sitim ꝙt ꝙ mouniaco
nigricas ꝙ nō mordicas iucūdis ꝙt : fœtor nim ꝙ hui
usmodi lachrymæ obst quæ apud nos ꝙt, ꝙ abstergit:
fricat nim ad caliginē uisus ꝑ cicatrices, ꝙ albuginis illas
abstergit : Urinā ꝙ mīsas mouet ꝙ ad distillā dulc
nos efficax ꝙt corrosiui ꝑpositū : Describūt ꝙ illas lac
tis medicamēta : fœnis educit ꝙ ꝑprias sanat ꝙ
prā : appellāt nim ethiopicā alii, ꝙ nyctis alii :—

DE QVERCV CAP: CXXXXI

QVERCVS omnis frondem habet adstrictā, præcipue
uero adstringit tenuia illa corticū ꝙ cortici media si
mihtur ꝙ quæ mollia glādi sub calce : Datur coqꝫ de
cocti colicis, dysentericis ꝙ sanguinē reiectātibus : ꝙ
ꝑ passis uim mulierū ꝑfluuijs opponūt :—

DE GLANDIBVS CAP: CXLII :

GLANDES cruda fricant ꝙ urinā ciēt ꝙ dolorē ca-
pitis ꝑducūt ꝙ ꝑfluuiorē ꝑcibo sumptæ : cōcoctæ ciēt
uentrem cōmodē : Ipsarū quæq; decoctū ꝙ corticis ꝙ
ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ cū lacte bubulo potū : Cruda uero mi
ꝙ illitæ ꝑflāmationē lenīūt : cū ærugine uero suilla
salsa aduersus dentium prauas ꝙ ulcera maligna ꝙ
commodāt : sunt nim quorum illitæ efficaciores :—

ꝙ ilex quā sat spīs quercus cōsimilis ꝙut
radicis iliceæ corticē aqua decoctus donec liquescat
ꝙ potus uiscā illitus dirigunt capillos nouā cinabri pri-
us reꝙrsus : omniū fabæ fusæ ꝙ uiui tumoribus
cōferūt ꝙ ꝑbrillas pannis roborāt :—

DE CASTANEIS CAP: CXLIII

CASTANEAE sordidiores quas aliqui lopimas uocāt nim ca
stāneas, nim mattas, nim lauris glandes quā adstrīgāt

et ipse cōsimiles agat et pīpuet tonica ibet cornū et
cornicē media: Cor aūt his qui ophamarū libertā ēpeie

Fructus est querceus alter quidē oraphacinis appel-
lans parua nucleo, solido et grauis, nō perforato:
alter uero huius sint pūdere et figure: Eligi dēbet
oraphacinis quū sit efficacior: uergit aūt aliquā adstri-
gēdi et resiccandi cōpetit recrementis cornus gingiuę et
uuę fluxiones et oris aphthas: Ipsorę medicus dēbi-
ū carnis ipsius dolorē sedat: sanguinē pariter inhibet
uomitus cerebrūbus donec readāt uino aut acetō, aut
aceto salso expresso: Drachū ipsorę ad īcessiones uulnis
peiodicis ofluxibus efficax est: Capillus denigrat
aqua aut uino ifusa: Congruit et calculis in
dysiteriis aceto aut aqua tritę illitus et aperto ſū
obscenijs īmissus aut digere cutis prius: aqua qua iā
ablūta decoctū est ex ī uniuersū ubi aliquid adstri-
gēdi aut resiccādi est efficacius est ipsorę usus:—

RHVS quo ad obscenit uiamur qui aliqui Erythrō uocat
fructus est uinis quot uocat Coriaria rhus, qui huc
nomine appellatur est quoniā coriarij ipso ad corii
cōstringēdi utat: arbuscū est ī parvis montibus fere bi
cubitū folijs oblongis subrotundis, ī orbē compositis ad ſti
gū ibicis īnixus. Eius fructus similis est uuę uno dun-
taxat, magnitudine cerasi. Cui quadrimus bonus uinus
circūpositus corticosa pars utilis est: fructus aūt
folia habet adstrigēdi omnibus cōgruēdi quibus ace-
ta: Denigrat capillos uinus decocti: fit et collutio
dysiteriis, ac potus, et īsessio: et uuibus pruritū
fusio: pterygia et Gongrenas cōpescit illitus folia cū
aceto

nsto nec mille: ꝙnec folioꝝ cꝯ ꝙnec dracchꝝ in hy
cer ad mille exsternidiū omnibꝫ cōmix quibꝰ in
hycer: fouchꝰ quoꝝ modo fuit, exforis. obsongꝫ ex
haris et dysthericis in cōtinuos desquamationeꝫ in
humores cꝯ ꝙnec illinis ab inflammationibꝰ tutur: lingue
asperitates cū mille abstergit et albū pfluuium sistit:
hemorrhoidas sanat cū quorno carbone trito imposita:
Huius quoꝝ incisio cocta spissat minus quodāmodo agit
ꝙ fouchꝰ: fert in Gumi quod dentium caries iuuat
ad emendēdū dolorꝫ :—

DE PALMA

PALMA in ægypto nascitur colligit cū nondum medio
suæ maturationis vigore. arabice myrobalano simili,
cꝯ dicit pomo colore viridis odore mali cotonei:
quū vero decocta ad maturitatem pomis phœnicobalanus
fit: est nec acerbi saporis cū adstrictiōe: cū vino au-
stero potꝰ diarrhœæ in mulieb. pfluuio pdest: hemor-
rhoidas sistit in rubore gloriosse illius: phœnicobalani
uero magis adstringūt ꝙ sicci cꝯ copiosiorꝫ dolorū affectuū
cꝯ copiositatꝫ cibū sumptꝫ irbriunt: siccāt uero cū
mixta somniū decoctibꝰ utilꝫ sunt in hæmorrhoidis in
dysthericis, cꝯ uesicæ uitijs illita cū mulo cotonio cꝯ mo-
rhino cerato, mopsum uero carpendis cibū sūptū. mu-
rice asperitatē medentur :—

DE THEBAICIS PALMIS CAP. CXLVIII

THEBAICA PALMA uero dicuntur quoꝝ arbor sicca in ni κάνουν
lo nascitur cū uitio hydromelis sumptū: fructꝰ
comesta ictū facit: fit in vinū cꝯ ipsis modi pondꝰ
quo in fouchꝰ: Cortex dicuntur I ex quoꝝ uermiculosꝫ
abundāt adstringit in ūpassit: Huius uim palmæ nucu
sicchi cōburuntur quēadmodū in castoreo omnia, nuce

[illegible] vino albumē [illegible] vinospodij ad decorādas pal-
patras utiles sunt. et si nō satis cōbusti sūt rursus fāt
fiat: facultatē nāt habent adstringendi. glutinandi
faciēdi ad oculos pustulas nubes. et palpebrarū defluui
ē in nocte: cū vino nāt carnis excrescētias cōpes-
cunt et ulcera ad cicatricē ducunt: aegyptij nāt peris-
simi Idumēj sunt qui et humidis palmis sunt:—

DE PALMA ET ATE CAP: CXVIII

PALMA quā aliqui dact nāt spathē uocāt est id quod
nigri fructū palmarū dū valide floruerūt: ramum
nāt ipso magistratij ad spissandā unguētis: optima et
et est odorem adstringēs grauis pōtus. prīgnat habēs
quod intus est et frondem nāt habet adstringentem
et sistens ulcera quę profundo sarpūt: hospitus arien-
tis cuius trit malagmatis admiscet millefoliorum:
prodest pōcordijs et stomacho ibecilli et hepaticis af-
fectionibus accommodatis illitionibus admiscet: Domi-
gnat capillos ninis decocti cōtinuē cōficiatos: spatha
uero rami, et nascens uirgę et uiscoribus cōducit: al-
uū et profluuia sistit: multis nāt cū resina
et cera ipposita et pannis dictus uigili scabiē sanat:
fructus ad ipsa circūdatus et bibi nocui: a quibusdā ue-
ro Barbaris qui grani et ipsa adstringant inuti ~~nocui~~
gnit quia ē spatha prōgnat et ad unguēta tenuis est.
Medulla nāt candidis albi uicis: cibo sūpta et decocta
ad ora facit ad quę et barbaros:—

DE MALO PUNICO CAP:

MALVM PUNICVM omnē boni succi est stomacho uti-
le, minimē alui: Ex his rami dulcē utilius est sto-
macho, colori quidā circa stomachū omnibus, et ifla-
tionibus prouīs, Idoneū et febricitibus ingrū est: acidū uero

restringi

stomachū stomachū mygitat, et magis suppriment et
vrinā ducit sed nō. sumat et adstrīgit: Vinegū ūm
modicū habet. nimiā facultatē: Nucleus acidi sole sic
catus, et absumijs ipsorum et cōcha, alui et stomachi
fluxū sistit: Aqua vero calidā fuscū comminuit et
crudibus pomis mygitat: Aū affectus dysenterica et
mulierū pfluuijs pfuit. et profert mecheq; decocti
et mille mixtū vris ponitur in sedis vlceribus, et di
gestiuē pterygijs, et que pfundo serpūt, vt cacoethijs carni
ū et nouā vitijs unita ut, et purpurā acidi:—

DE CYTINIS

Hūt nimq; qui et cytini appellat et ipsi adstrin
gūt et exsiccat et cōcoquūt et crudā vulnera glutinat
et omnibus cōuenit quibus et malū punicū: Ipsorum
decocto virgines humidis et diebus mobilis colluūt et illis
vomicas ibidineq; glutinatur: Nonnulli nigri nūllā ven- ἐν ἐρεσκηλικοῖ
tre ibrillant vere mare positivus qui tres vel ḡs mini
mos cytinos diuorauerūt: Prodigūt nūc i succū hypoci
stidis modū:—

DE MALI PUNICI CAP: clii:

Cortices quoq; punici quos siccos nō nulli vocat qui
et ipsi frenlorem habent adstrictū omnibus cōuenit
quibus et cytini: Radicū vero decocti potū lubricos
pellit et torficit:—

DE BALAUSTIJS CAP: cliii:

Flos est sylvestris punici: species hūt nimq;
sunt plures, Immitis et et albi, et rubri, et coloris ve
sui: Est nūc simile cytino punici: Radicū i succū
hypocistidis modo: frenlorem nūc habet adstrigentem
et omnibus conueniunt quibus et cytinus et hipo
cistis:—

DE MVLIERVM

sorbere ad vsū medicinā commodius est ni-
gre ꝙ albe et matrone maioris ꝙ nigre, fouchi
rosse barbe ꝓcelliore: fructibus nisi in sorbitis
adstrictorie est: Datteri fouchus roseꝰ et siccus sā
guinē ꝓcreabit nisi in crassitudinibus vesice: succus ei
ꝰ rutilis myrrhe ꝯfectis valē facit quē stomacho
utilis sit et urine mittēdē cōgruat iii et phala
gines mūsibus et serpentū ictibus cū vino: Diece
ꝰ fouchus cruda dentiuat: Decoctus vero fouchus
cū vino et illitus ulceri ꝯ exanimitatibus corporis
sanat: cū polline pulsa illitus vulnera ꝯflōmatio
nes dormiēt et cōtra vulnera illinit: Virū et
ipse potū ꝯfectis fouchis et appendices dulcedo (cōi misi
cia parata) nascit) si mora potē ebrietatē ꝓhibet
ad cruda frigida ad quē ꝰ fouchus: ad ꝯfessionis vul
nera et ꝓcubitus ide gradi et multorū ꝓfluuijs cōgruit:
abstergit nāq; fūfures et mundat capitis ulcera et pu
stulas ꝰ serpiginosas: et capillos fluentes cōpescit
misceē ꝓcreat hominē medicamētis quas greci hipo
nas vocāt quēadmodū et olim quod et ipsius folijs
fit: folijs quoq; decoctū ad ēfessionis cōfert:
hū arteriali vulneri et nō cohibitis hi est fouchi et
nō cohibita nō curabitur ne fouinā: absorgit ui
ginie et purulentis ulceribus ꝯfundit: et capillos
dormire: succus quoq; ꝰ ipsis vndi facit: ꝓcer
nāt folia mire illita ꝯ aque humidis ulceribus et om
nibus fluxibus locis et calenis cōgruūt, oleū ex om-
phacino uel rosaceo ꝯfectū aut vino mixtō et ul
ceribus que serpūt, et ignibus sacris uelinq; ꝯflōmatio

nibus

ἀχλύες
ἐξανθήματα

ἔκθος

ribus, ꝓprijs capitibus ⁊ cōsuetudinarijs procul dubio vtitur
vtitur porrophijs ⁊ ꝓprijs vtebatur illimitē ⁊ humi-
ditatis alterę ⁊ siccarū ⁊ ī cōtrarijs cōpescit suadens:
vermes necat ⁊ crudā ēuacuatā roborātis ⁊ porrigēdis,
⁊ porrophijs medetur: ⁊ cerebrū curans ⁊ foliis
vino vtitur aut aqua ꝓfusa ⁊ ꝓpraesigij: vinū aut ⁊
cibū vsus ⁊ siccatus ⁊ marcescit ⁊ bibatur:—

Nam ⁊ nouo nigrido dicitur adstrictū ⁊ quoddā
pruninis ꝑcōcta vtuntur mansus gustū circa nigri
tudinē: adstringit nāq; magis ꝙ nigrus: sanatur
tussi ⁊ nigrū vino mistus ⁊ ī pastillos redactū
siccat: umbra: efficacius vtitur ⁊ succo ⁊ folio ī
nigrū nil possit ēnigrare ⁊ illinitur quot adstrictū
ora ⁊ diuersa:—

⁊ Ipsa recēs in summā ulcus mollit ⁊
ī siccata sistit: Gummi nouo corrigit cū dilutō
vino sumptū ⁊ vesicā ⁊ renes medetur: pulueri cal-
ui ⁊ acetū mistū, ⁊ applicatū incrē: ꝓt cū vino po-
tū alexipis prodest:—

CAP: CLVII:—

Succus recētes sumptus stomachū adstringit ⁊ alui
solutū, sicut vero siccus alui ⁊ stomachū omnīs
accommodatus ⁊ vrinā ciet, ⁊ purissimū quot ex
vinaceis cōpetit

DE MALO CAP CLVIII

Mali cuiusq; folia, ⁊ flores, ⁊ gemmas adstringunt
pōtus vero aduersij exterorū; fructus ꝫ ī nonnullis
adstringēdi facultatē habent, nonnulli vero nō nihil
mouēdo: Poma autē quę nouū nigrū bibi gustata

ἐρυσιπέλας

ἁφὸ σπυρὸς

mmosis omnibus remedia quæ inflam :—

CEPHALEA uero stomacho accommodata sunt urina mo
uit : uacua uim sanauerunt fiunt : uenia sunt collucie
dysenteriis, et suppressis et cholerico morbo laborã
bus prorsus crudæ : Eorũ inflatio his potu cõmuni
quibus stomachus aut alius fluxit : sanans uim cru
dum sumptus nõ nisi recta crassior spiritus adiuuat :
ipsum decubitu sedes et pedis natura collinit : quæ nec
ex multa cõdunt ipse quæq; urinã mouent uere mul
tum fructum recipit, fit n. cõstrictiuũ et spissatiuũ :
quæ uim ex multa cõgunt stomacho accommodata sunt
et cruori prosunt sed minus adstringunt : Crudæ uero
mixtæ emplastris ad adstringendũ uomitũ stomachi e
uersionẽ et abstinentiã, minus inflammant lienes
tuentes et cõdylomata : fit et uinũ ex ipsis mixtis
cepræsisq; mixto ad cõgrumentiam millis stomachi uno
succi stomachis stipãtes aliquã recreat : cõgruit nec an
nibus prius dictis : fit et uinum ex ipsis quod ap
pellãt melitẽ quæ uinum quæ adstringit uim inflam
mans : Elaphidæ aut sunt uua hyæ uuæ sunt passæ, u
uæ et racemosæ : quæ uero dicunt stomachi et ma
gen minus utiles sunt : flores aut ipsorũ, et sicci
et uiridis illinuntur multis sunt quæ adstringendi et inflat
tũ et ad uentres inflammationes et sanguinis egressiones
ne, et alui profluuia et mixtã abundantiã cõprimit cũ uino
potæ :—

DE MELANGIA

MELANGIA uitrũ mollit et uinum bibentibus : sto
machi refrigerat quæ uisũ facit : ad aliquibus uero
dysenteria succurrit :—

DE ORBICVLATIS

VAE uerro spiritus dicunt' breuior mit arbicularis stoma-
cho accomodatus sut, alia sicut ea uirtus prouocans:
sunt tamen cutanias tuncillare :

VIVESTRIA: mit multo uarris similia sut ut adstringat
operatur non ad ora quat adstrictione digerat omnibus :
mammoribus ui :—

DE PERSICIS MALIS CAP CLXXI

PERSICA mit multo stomacho accomodata sut ea alui sed
mal uitio sut mouere. Cerata uero citro adstringut
siccant quog magis roborat adstrictio. Dracchi sicca
uero, semper stomacho ea alui fluxi sistit :—

DE ARCEOLIS MALIS CAP CLXXII

ARCEOLA uero quat appellat armenica minus
cir stomacho sut fidelis accommodatur :

VE uero dicit malus cum psica, non cedro multo dis
tant mit cirrus omnibus inter sut. ut. n. planta
toto anno frondifera uiridisq; ipsa uero pomi obla
ongi, rotundi colore aurei, odorato ea grauis
tatis, sapore subdulci pyro simili :— frondium mit herba ui
ne pota lumbricis aduersatur ea alui subducit : succ
decocta mit succus os collutu ad odontis prestantiam.
Edult mit praecipue animalibus aduersus malefi
cia : Videt in arcanis ipsius multis ocultissimis sapientes :—

DE PERSICIS MALIS CAP CLXXIII

PERSICA mala sut spatiis omnia mit adstringut ideoq;
ad rapacissimas illationes cohibent : succus mit siccatis
decoctis ea ipsa in cibis semper cum mit sistit ea
dant ciroso ictericos :—

DE PYRASTRO CAP. LXVII

PYRASTER spories est sylvestris pyri arbor magnitudinis: foliis non habet magis adstrictionis q̃ pyrus, Ideoq; ad vsus cõgruit: vires quoq; fere eadem habet: Cinis eius ipsorumq; liquor efficaciter his auxiliatur qui suffusionẽ a fumosis: Hõ nulli nisi affirmat si quis cũ fumosis pyra sylvestria ederit ipsos minores vsus:

arbor quæ a quibusdã Aronia appellat spinosa est foliis pyracanthæ similis fructu ferris parvo malo simili suaui, officula tria. Hos habet cõgruit et vicissim nõ nulli ipsũ malo, arbor magnitudinis: Adstringit nisi cibo sumptus et stomacho accommodatus est et alvũ sistit:

DE MESPILO CAP. CXVIII

MESPILI est ex speciebus alterius sylvestris quæ nõ nulli epimelides appellat aliqui arbor satiuæ arbor est foliis malo similis sed minor: fructu nisi habet et hæc rotundo, nisi quod imo parte latiori subrubicundo et qui mordax magnitudinis:

DE LOTO ARBORE CAP. CXIX

LOTUS ARBOR planta est malo magnitudinis: fructum fert minorem pipere dulcem grato alvũ stomacho accommodatum et alvũ adstringentem: Decoctus liquor decocti ipsius et fructi dysentericis auxiliatur et suffusionibus pituitosis: Reddit capillos ruffos et alvũ fluxiones inhibet:

DE ORNO CAP. CXXI

est arbor durus fructu fabis oliuæ modo obtegi primo quidẽ viridi, quæ, mox maturescit ruffi arbor corni similis, nisi quod, adstringit, alvi pituitosis et dysentericis

ꝛ dyssenteria cõgruenter ꝛ ad ductiones ꝛ ad rem
cõpetit ꝛ mirre cõdit dict modo : viridium
foliorũ cremitiue humor sanguinem illius congruit ~

DE SORBIS CAP clxxiij

SORBVS malis similis modi ymaginis fuit ꝛ sole siccatis
t cibo sumptis uentri sistit : succus ex ipsis ad malum
uitis loci potentes sumptus cum aceto decoctio potus idem facit ~

DE PRVNO CAP clxxiiij

PRVNVS arbor nota, cuius fructus usui apprime est
stomacho inimicus alui emollitiuus : syriacus uero ex
eis precipue qui i damasco nascuntur fructus siccatus
stomacho accommodatus est ꝛ alui sistit : Decoctu eius
foliorũ t uino cõfectis ꝛ cruentatis uue, ꝛ uiuas ꝛ
rosillas fluentes cõpescit : Eadẽ pilule ꝛ syllendrium pru
norũ fructus maturos siccatos : Decoctus eorũ cũ sapa
fit utilior stomacho ꝛ alui magis sistens : Gúmi
eius prunorũ glutinatiuum est ꝛ lapides frangit
cũ uino potũ, cũ aceto uero illitũ : frontium spasmi
mas sanat :~

DE ARBVTO CAP clxxiiij

ARBVTVS arbor est cotonee similis foliis tenuibus fru
ctũ habens fere prunorũ magnitudine sine nucleis quũ
mirtacee uocat quem autumnali tempore colligũt nec tamen
t eis confidendum : stomachũ habet ꝛ capitis dolori offert ~

DE AMYGDALA CAP clxxv

AMYGDALE amare radicis decoctũ trite maculas faciei ἐφηλίδα
mundat : ipse quoq; amygdale nuces illitũ pũ faciunt :
appositũ nec mũsas ducit ꝛ capitis doloribus amygdali
nus frontis nec temporibus illitũ cũ aceto nec uesicas :
ꝛ cocta epinyctidas cũ uino ꝛ pruriosas ulceras ꝛ ex
pto ꝛ canis morsus cũ melle : comesa dolori medetur

alui emollit somni cōciliat vrinā prouocat stō ad
sanguinis vicciosos cū multo sumpta vomū vitio labo-
rantibus ꝫ pulmonū ulcusculis cū aqua pota mire ꝫ
phlegmate cū rhesina terebinthina ꝫ vrinā difficul-
tatibus ꝫ calculosis cū passo subuenit ꝫ ī lacte
vocis ꝫ tussibus ꝫ cū ſflatibus cū mille aut la-
de hordei micis portica magnitudine : quique aut
sapā, pīmpta ebrietate phibent ſtomacū sicut ꝫ vulpes
si cū aliquo eas comederit : Gūmi aut amygdale ad
stringit ꝫ Calefacit, ꝫ sanguinis vomitioni potū
augmentat cū aceto tunsa ſpatigines sistere quae
ī sūma aptū est : tussi aliquā medet cū dulce vi-
no potū calculosis subuenit cū passo potū : Dulcis
uero amygdala ꝫ cui apta longe ī primis est ad affi-
cacia ſſp amare, ꝫ hec mire stomacū ſt ad vo-
mitū prouocat : Comesta uero cū putamine acerbas
amygdala stomachi humiditē mouent :—

DE

DISTACIA quae ī syria nascūt pirais malis simi-
lia sunt ; stomacho accommodata : cibo aut sūpta
ꝫ uino pota vrinā sanguinis morsibus auxiliantur :—

DE

NUCE PERSICA quas aliqui persicas appellat ; cibo sūpte
cruda difficiles sunt stomacho aduersat bilē faciūt
ꝫ tussibus extorsis sunt : ventos aut sunt stomachis ie
iuno deuorate : Remedio sunt contra bonitā medicamēta
ꝫ mox ꝫ post cibo sumpta uinū cū cumis ꝫ ruta :
Vberiores aut sumpte lactes uermes expellūt : Mamis ī-
flamatis ꝫ obscessibus lucernisq, cū coriandro mille ꝫ ruta
illinūt : cū capa uero sale ꝫ mille ad canis ꝫ homi-
nis morsū faciūt : tosta aut cū corpe putamine ꝫ

umbilico

umbilico ꝓpositor sacdat terminos. putamꝫ uere cũbusto
ꝫ tritũ ī uino ꝫ oleo ꝑ frontibus illitũ capillũ mouere, ꝫ
alopecias depere: Prurientꝫ uerꝫ pars tritꝫ cremata
ꝫ cũ uino oppositꝫ muscas sistit: mitigatꝫꝫ uarro mici
ī ꝑrietꝫ pars illita g g mouentes Lentiginesꝫ ꝫ lentigines ꝫ
capillorꝫ defluuia cõmaducatꝫ ꝫ ꝓpositꝫ cõfrictꝫ
cremat: fit ꝫ ex nis rubis expressꝫ oleũ. Remouet
uitꝫ stomacho minus nociua sut quũ dulciores sint
eccinee ꝫ alijs misceri ad tollendã rerimoniã: Auferit
prurientes illitꝫ lentigines:—

quas aliqui leprocarya appellant sto-
macho aduersant ipsũ quoꝫ tritꝫ cũ aqua mulcape
ꝫ rubi uiridi madent: deinde uitꝫ cũ medico pi
pere cremata destillatione cõcoquit: Impetigines uero ex
mentꝫ tritꝫ cũ aceto uel pigmentis uiri illitꝫ aboleꝫ
ꝫ detergit: Nõ nulli ignarum corrugatꝫ prunorum
cũ olio tritꝫ ꝑ fumum glaucos oculos hominũ pupillas
denigrare, si calumo ꝑfundat:—

cognitꝫ est uber cuius fruchus
uomitꝫ soluit fracta corrupta, ꝫ stomacho aduersat:
Eius succus nubẽ facit. Lacte uero diuerbis mulso-
li ꝓpositus astringentior reddit: Admixto uẽ
ri medico mille facit ad destrictiones ꝫ ad ea que
profundo sorpit. Frũ tonsillas ꝑflumat: augẽ uẽ
rus uis admixto aluminis scissili, ꝫ galle, ꝫ myrrhe
ꝫ croco uel ꝫ lommicis fruchꝫ, ꝫ fuligine ꝫ thure
mmatum uino mero sicco tusa pro rubo misceꝫ obscuris
ꝫ cicatrices reducunt: Cortex, nũ radicis aqua con-
cocta ꝫ potus alui soluit ꝫ lumbos uesicamꝫ expellit:

Sedepe

Et hic qui reconditi libenter subuenit : folia ipse trito
cũ oleo illita ambustis imponunt : decocta uero aqua
calculi urinã cũ foliis uitis ac ficus minuit cp̃llos rõpit:
succus uiũ foliorũ phalãgiorũ morsibus opitulatur gu-
tti pũdorem parit : Corticis ac foliorũ decocto aprissime
dentes : dolori collutitur : Exprimit succus per
nostras radices circũfusa ac occisa . Inuenio .n. sepiũ
dos legisse quida cõcretus qui ad dentiũ dolorẽ affectos
ast ex nibrorũ discutio, ex aluũ purgat :—

Aliqui nũ ex hac sycaminũ dicunt
uocant. uocãt ẽ nimis fruchus sycamorũ ob ẽbrietatem gustus : Ar
bor ast magna ficũ similis, cortex, foliis uidet similis
moro : fructu fert nõ ex quorũ ; omne nũ ex ramis ut
ficus sed ex crudice caprifico simile, pruinis duriores
nõ habent grana ibi nec mastricatũ nisi unguibus
scalpũt aut ferro : Nascit plurimus ; Coria ex ibi
do ex ; locis nõ multũ fertilibus tritici aruspicat
aut ubi frumenti ast inopia ; aliquãdo cõmune habet fructu ipsũ
fructus aut alui solutio minima nutrit stomacho
aduersatur : Exprimit succus ex arbore uere atq;
fructu fouet cortice fructo lapidi ; simo cute si .n.
alueus fungãt nihil omittit : Colligit aut lachryma
spõgiis aut lanis siccatq; ex ; pastillos cõformato frusto-
rũ usq; reponit : in frustorũ aut habet succus e-
molliãt ghutinatq; uulnera discussiũ reprimit di-
ficile- maturat : Bibit aut ex iungit ad sorpitiũ mor-
sus ex lienes ictericos ex dolores stomachi, ex uigores:
Colorem aut ordinat solit succus :—

Et ẽ cypro arbor spetie diuersa, quã ex
sit ulmus

sit alvus tolijs assimilat sycamino, fructu prunu ma
grinidine m. dulcedine, cetera vero eis pribus dictis si
milia sunt. —

DE FICUBUS

Ficus multos stomacho aduersantur alvum
soluunt sed fluxum ex his premissis facile sistunt: pap
las et scabras provocant: sitim cōprimunt et calorem ex
gunt: siccat vero mutrint calefaciunt, sitim et siccas sat
alvo accomodat: stomachi fluxionibus et vulvis cōpe
sunt. faucibus vero arteriae rasuram et vomitus sopi
unt et his qui ex longa valetudine nimis calere con
queruntur et suspiriosis comitialibus et hydropicis: Pur
gat humiditates pectoris cū hyssopo fenugreco et pas
sulis antiquis cōgruit et diuturnis pulmonis affe
ctionibus. alui fluxa mollit cū vino et cruce: cibo
sumpta: ipsarum succus decocta vrinam et tonsillas fla
mationibus cōgruit ad omnem: Miscā farinae
hordiaceae et fomitis multum cū fenugraeco aut prisa
na: Cū ruta vero decocta terminibus finitur:
Decocta et trita illitae duricias discutiunt strumas, Εχόλιδες
furunculos mollit, pannos maculat magisq; cū pri
mis vero aceto calce: Cruda et tusa cū his quae di
cta sunt crudo fricant: Cū cortice suo primi digitos
prurigine expurgat: Cū aromato suffita tibiarum ma
nibus vlcera difficilia et quae cacoethe dicūt sanant.
Decocta vero vino et pinguibus absinthio et farina hor
deacea hydropicis illitae prosunt: combusta et cū
vetere mixta primitus medentur: Trita cruda cū
syrupi liquida expota et ipsarum arboribus semen et pri
mus smat: Succus vero sylvestris et arborum folia et
nouti modo lac cōdomat et dentium dolorem et vermi

ꝑpulcerat corpora ⁊ sperit ⁊ alui solueit ⁊ stom
dat domitiꝰ cū migdale trit potus : mūsas ducit cū
oui luteo appositis mit cera tyrrhenica : podagricis ⁊
illitis mibus utilis est cū formogreci farina ⁊ aceto :
Alcyonia lapres ⁊ ꝑtigines ⁊ aphthidas fac uitiligines
scalpit ⁊ manabia capitis ulcera cū polenta : ꝑcussis
a scorpione uulneri ꝯhibitus ⁊ uenenatis ⁊ cum mo
sibus subuenit : Dictū doloribus prodest lotus assumptus
⁊ cum ipsius uuecae formicarum tollit circū
lita adipe carnes emollit :

DE SYLVESTRI BVCCA CAP clxxxii

BVCCA ⁊ sacer succus uuecae melius sylvestris ficus
quū adhuc pūrales sint ⁊ modū oculus germinare ni
si ꝯprimātur ⁊ ꝯgelicatus succus tumbra rapenti
accipit mit ad medicinas ꝯfectorales faciliores ut
lac ⁊ succus : Cauliculi uero cū bubulis cornibus de
cocti ipsas cocti faciliores reddit ⁊ lac magis so
lutiuū ꝯficit si cū ipsis ⁊ decoctum uiet sparsum sa
tyrū :

DE GROSSIS CAP clxxxiii

GROSSI qui de oliuis uocāt ꝯprimi cocti illitū
omnē collectionē ⁊ stomacū emollit : Crudi uero
formicalas uuecas ⁊ thymos cū farina ⁊ mixo illitū
tollunt : foliū grossi indi potsunt : cū aceto mixtū ⁊
sale illitū manātia capitis ulcera, furfures, ⁊ epi
nychidas sanat : potsū alb̄ his scabiē ⁊ ficosa palpebra
ꝓ ⁊ uitiligines illinit foliis nigra ficus nec uuas :
faciūt ad canis morsū cū mulla ⁊ ad serpentes : Gros
si ꝯtriti ossa cū papauere sylvestris foliis, ⁊ furun
culos cū cera dissoluunt . Cū uino uetere ⁊ mixo illitū
uuis ornati uuecibus ⁊ colopidem cōpescunt :

DE lIXIVIO

λευκαι
κηφια

ꝛ liquida sylvestris ꝛ urbana rasis ꝙ cinere croci
ris rasulis sed fricãdo ost ꝙ ferreo cinere ; hinc ꝙ per
mittãt extrahere : cõprimit rũ caustica et ꝑ̃ygroma
paticibus ꝙ purgat ꝛ ꝛ suffusa cõsumit ũ ante ipsa
ungues ost spongia colligit ; fricando ꝙ pensando ; alyphy
uero ꝛ ~~alyph spongia~~ ingerido ꝛ dysuericis rasulis flegmo
bus ꝛ ulceribus profundis ꝛ magnis ; purgat ꝛ
ꝛ glutinat ꝛ cicatrat ꝛ unit cadẽ modo quo medi
cina quã sarcotica cognoscimus . Bibit rũ ad san
guinis cõcreti dissolutionẽ casus ruptiuas cõtusio
nes ũ cyatho aque recter dilutum ꝛ ex igne calefacto
deo : Calculis ꝛ dysenthericis ꝑ ost cyathi mistura parcula
spirulã : Nocturne uitijs ꝛ cõtusionibus accomodatissima ꝑ
rimacho cũ oleo suderas puerorũ ; Admorsus Gypsi pũ
ꝛ phalangiorũ morsus bibit : Exedit ꝛ ꝑ̃stat reliquia
~~ulcera~~ sinus , pẽpire uero quamprimũ adstringit ũt omnes :

DE PERSEA ARBORE : CAP: CLXXXVI :

PERSEA arbor ost : Aegypto fructũ ferẽs ouali apũ sto
macho accomodatũ , qua phalangia quã crocea lap
ꝛ dicit ruomit pẽpire uero ; thebaide ... habent
ũt babul folia sicca trita illita sistẽdi sanguinis fluxũ
ẽ : Home rũ multi tradidere ; persida ociniũ ost
trãslata uere ; Aegypti ꝓmanata ost ꝛ rami comeda ꝛ
rasi/se :

DE HIBERIDE : CAP: CLXXXVII

HIBERIS siue Cardamantica folia habet nasturtio simi
lia uere magis crassa lõgiusculi ; ambitũ ut mi
nori : Nascit locis tectis ~~ubi~~ lacteũ fluxũ uomica
ꝛ tuc ost efficacior : Habent rũ radices duas nasturtio
similes calefactorias ꝛ corrosiuas : bat ꝛ radices mi
sce/schinadicis cũ suillo adipe salso ut emplastri modo

fiat illorum ad horas quatuor : Mozi balneum disponat
cum olus cui loma lucus porrigat :

IN primo libro quidē Amomi sime Arī corp. quas de medicinali materia copulauimus de odoramtis, de nomatibus olei unguentis, et arboribus, cū his que ex hīs promanant succis lachrymis et liquibus sermone feimus: In hoc uero secūdo auertiemur de animalibus multa hele et adipe. Īt et de his que dicūt pumitrea nec no de oleribus subiungēdis nec quotenus et herbaceis uerū sit facultat pōtia quā sit illis cognata quēadmodū allia cepas sinapi et disiungatur cognatorū seorsum:—

DE ECHINO MARINO CAP. I

HERINACEUS MARINUS stomacho utilis est et alui accommodatus Furina mouet: Huius testa cruda tosta medicamētis scalpi cōgruentibus admiscent: Cremata uero sordida ulcera depurgat et carnes supercrescentes cōsumit

DE ECHINO TERRESTRI CAP. II

HERINACEI et terrestris cinis combusti capillos defluuios cū pice liquida illitus cōgruit: Caro uero assata ἐλωτοτεκτα et cū oxymelite pota uomitu uitio laborātibus auxiliat Īt et hydropicis subcarnosis et cōmunis et elephantiasim patientibus et male habitis affectis: Visceru fimgiones q. κακεξεις siccat: Eius grauq; ieiun uacuū: Testa sola combusta repositiq; ad ora similiter dentū cōgruit:—

DE HIPPOCAMPO CAP. III

At est maximi corpis cuius cremati cinis cū pice liquida aut pōmgia aut morsu ino unguento subachus et illitus capillos defluuia domat:—

cremata fracturas habet siccat, ossa reconsolidat et carnis excrescētias cohibet: et ulcera depurgat et ad cicatrice perducit:—

cremator fraxini & rubi sed magis adusti
nō fraudant habent: si quis vero ea sale ipsius fecili
nervo cōburserit domesticis cōmunt & illustrioribus
illinat sed permittendū est seruatori medicamibi eram
spōte sua decidat quū ad cicatricē pars adusta pruit:
fit & calx ex ipsis sicut & sarmenta decocta demonstrauimus:—

CAP. VI

DE BVCCINIS

Buccinū aut appellat purpuram & buccinum medio qui
dammodo inter colorem: Quod aut modo cremantur,
fraudant habentia magis amplica buccinis & purpuris:
& q̄ōpositione sit eorū natura: Cornua aut buccinū
sunt ori grata & stomacho utilia, sed alui nō mollunt:—

CAP. VII

DE PVMICE

Pumices probatissimi sunt pontici: cremati sāe quod hu
cusq; faciunt priuati nare pluribi modo alibi cū mille
aculeos medicamibi utiles sunt pulpitumq; crassitudines
cremantes & albugines abstergentes & purgantes alui, mo
do nisi abstinentiam: Cum vero ipsorū ad anis mor
sū nō utilitatem ponitur:—

CAP. VIII

DE TELLINIS

Tellinae visibus alui accommodatae sunt præsertim ipsarū
pes: salsa aut cremata & admissum nitri & cū ea ex
aure instillatum auxilios pulpitumq; pilos nō permittit
intus nasci:—

CAP. VIIII

DE CHAMAELEA

Chamaeleon quoq; & alios cochlearū duas alui mo
uent cū modica aquae dracha: sed cū vino sumti
dū est:—

CAP. X

DE ONYCHE

Est operculū cochilij simile operculo purpurae,
quod

quarū ī Iudea ī montosis pulueribus nascit Iudaq; odo
ratus est nardi dupsechibus cochilijs : colligūt nāq;
a squalleribus siccata sunorit pulueris : prestat qui de
portat ex Arabia subalbidus & pinguis : Babylonius
niger est & nigror est in minor : utrisq; nāq odoratis sunt
quū sustinēt odore exterioris quadrātes reprimere :
Excitant hi suffitus mulieres quas & strīda strangulat
ius & comitialis : Epoti vero cōchylium mollit : Ipsū
aut cōchylium crematū cinis dū fricat quē & purpura
& buccina :—

DE COCHLEARUM GENERIBUS : XI

COCHLEA TERRESTRIS stomacho accommodata est & difficile corrumpit : optima est quae nascit ī montibus, ^
phrica asiatica & chia & quae ī alpibus hispaniae quae pomatias appellat : Marina quoq; stomacho accommodata est & facile excernit : fluuiatilis vero vires obtu
Atque spinis & fructicibus sylvestribus adhaerens (quā alioquī arte sedilia nacta) alui & stomachi morbos omnes affert : Omnium autē usta cinere [potus] calefactare habet aduersa & diuersorum humorum & virilium
mas & dolos, item oculorum cicatrices & albugines & asperitates & oculorum caligines cū cornu ligni & resina & cū mille illius usibus : Crudae vero cū suis suis
mūs illius tumores hydropicosq; exhaurint nec prius absedunt q; totū humorē exsiccauerit : Podagricosq; quoq;
ī fōmentis mixtae & cerotis & emplastris modo illius : Morsus canum vetat apposita : Cornus vero
ipsaq; testa cū myrrha & thure illius vulnera & maxime nervos glutinat : fluxū sanguinis & omnibus cū aceto illius cōpescit : Cinis vinosus & pso
lybicq; dauratus stomachi dolores mitigat : Imago

ἐφύλλης
ἀμβλυωπίας

uero ēn rosta trita ēn uino ⁊ ingesta pro certo
sp̄ientes colicis ⁊ uesicæ doloribꝫ medet : Terrestris
uero pilos eluiuat si quis eos sup̄ inuncto ore su-
da ⁊ isidē hoc ore pilū attingat :—

fluuiatilis ēbustæ cinis duæ cochle-
arij pondere ēn radicē oppiantę cochleari uno ⁊
uino potę tribus diebus cōra rabidos morsus sperat
subuenit : ēn mille uero decocta rimas prodū ca-
dis ⁊ p̄ciosis ⁊ carcinomata mitigat : Cruda in-
ru triti ēn, lacte pri serpētiū phalangiorꝫ morsib
⁊ scorpionū ictibus imponit : Cochi uiua ēn fur-
ni phrisicis gratū ⁊ his qui marinū hoc̄ bibūt
Triti p̄ter ēn acino ⁊ oppositi scorpiones mitant:
Cruda ⁊ marini p̄sentē uenenum mitigat: ⁊ ch
his :—

DE [illegible] CAP: XIII:

SCORPIO TERRESTRIS crudus tritus ⁊ positus remedi-
ū ⁊ p̄prij ictus : [illegible] ⁊ ⁊ affectus ad
ldr :—

DE SCORPIONE MARINO :— CAP: XIIII :—

SCORPIONIS MARINI ſ̄l cruda suffusionibus, albugi-
nibus ⁊ liuoribus congruit :—

DE DRACONE MARINO :— CAP: XV :—

DRACO MARINVS dimidius ⁊ positus cōtra p̄ria
spinæ ictus medelā remedio est :—

DE SCOLOPENDRA :— CAP: XVI :—

SCOLOPENDRA MARINA Talis decocta ⁊ inuncta
pilos reuellit, manibus uero unctos prurire facit :—

DE TORPEDINE :— CAP: XVII :—

TORPEDO MARINA sup̄ uenenū capitis dolorꝫ ⁊ positus
uehemētiū

rehumētia doloris lumbi ꝛ inuersa vel pendentes sede
apposite curret :—

DE CARNE VIPERE CAP: XVIII

CARO VIPERE decocta ꝛ cibo sumpta vocalem claritatem
facit ꝛ nervorum vitijs cōmunis ꝛ adunctas stomachi
cōpositiones : operatur aut decocta vinū cocto capitum ꝛ au-
dū abscidere qui nō sit i die coctu (fabulosa sigdē
est ad mēsurā referre. possit) reliquū cocto albu-
mē ꝛ i frusta discreta coquēdū est cū oleo ꝛ vino ꝛ
condimento sale, ꝛ modico : Dicūt aliqui pudendis con-
venire qui carnē hāc comederit quod falsū est : Nā nul
li ꝛ fortiū luxatos fieri qui eam ederit :— Cōfert sal
se ipsis ad vulnerū ulcerumq; cura vbi modo efficere est:
Domitius aut Viperā cum i olla nouā ꝛ cū ea sa-
lis cochleare vj cōfectione singulare cognouit quin cū mithi
cynosbatis coq. Iuuo illorū operantibus alleuat ꝛ i fortunae
sunt dentes i carbones cōuersos fumus sal, pecten trium
reperiri, admixtis aliquib ad stomachi utilitatem eis spi-
ca nardi aut folio, aut malabathro cōdimento :—

DE ANGUIBUS ESE[illegible] CAP: XVIII

ELECTA ANGUIUM i cinere decocta ius aurium do-
lori remedio est, ita ꝛ dentium dolori cōtra : p̄misceꝫ
aut ipsis oculorū medicamentis, p̄ruritusq; mitiora iuuant :—

DE LEPORE MARINO CAP: XX:

LEPUS MARINUS pruna colligini similis est : Pondus mē
bris illius q̄ se ꝛ cū urtica pilos mouet :—

DE LEPORE TERRESTRI CAP: XXI

cerebrū assum i cibo sumptum
adiuuat tremores qui ex morbo sunt ꝛ delirientes
i pueris cum ꝛ cōfricatū : Caput aut eius crematū
ꝛ illitū cū vetusto adipe aut acetō capillos defluentes ἀλωπεκία

LIBER

mordet : coagulu urre post uidrau post prurigrionis
potu stomachi fracte dicit : uulnus et alui pfluu-
uiu ~~glebis~~ sistit : comitialibus pdest et lumbricis
medicamentis ut nero potu pulpur urre bubis ad-
uentiu et uiperine morsibus : cinis urre sagnis
cohibet illinus oris uitia uitiligines et lentigines
emat :—

DE PASTINACA MARINA CAP XXII

PASTINACE nascentes qui ab ima cauda
nascit cōtortis spinis dirū dolorē facit fingit
et rigat :—

DE SEPIA CAP: XXIII

SEPIE decoctus ptrimentu cibu supra cōcretu diffi-
cilem rsa et alui mollit : cinis rsta : collyriu cō
figuratis cōtritis scabris palpebris cōgruit : Cr-
mata urre : ppria rsta durue quod crustosu rsta
saporem absorbet uim uitiligines, fungosas dolē et
aures uirat : miscet et alia oculoꝝ medicamiꝝ :
fricta et ad lumbricos allectiuos insuffiat : et oculorum
pruriginē cōsumit cū sale urta tusta :—

DE MULO PISCE CAP: XXIIII

MVLVS cotime rsus oculoꝝ caligiē rsituere uidetur:
Cinis urre difficiles ipetigoq; duracies mouet et
scarpionis et aranei morsibus medet :—

DE TESTIBVS HIPPOPOTAMI CAP XXV

TESTIS HIPPOPOTAMI siccatus et tritus cū uino
bibitus cohet serpentiu morsus :—

DE CASTOREO CAP XXVI

CASTOREUM quod ut animal ambiguū plurimū
mouet : aquis et piscibus nutritur et amaris facit
cohet serpentiu : sternutamenta aut mouet et omniu
uerium

uomeu hab̄ re usq; si quidē potus cū pulegio drachmis
duabus mīsis mouet re fœtū re secundas ejicit: Bi
bit ē cū aceto aduersus īflationes tormina sigul
tus re lateris medicinas cū pisces ixia ranasq; re
lachertas cū re quæ uis carnē tamen cū cerebris cū
~~acetō re rosato~~ frixus: cū acetō quoq; re rosato
olfactus re sufferus nare fluxū: Congruit nīl re ne
moribus re cōuulsionibus re omnibus nimiæ morbis
re potus re illius. Et ī omnibus Colefacturia fracto
re habet: Eligito semp cōuictos re uiue pricipio re
stis (fuci re magnis re follicul duo cornua i ma
xillarum capitis) et quæ habeat parū ferme
cerā, granulosam uiscosā nō mordacē friabile
re nō nimis albis tunicis cōmixtā: Cerā
ab aliquibus mineralem aut gummi cōmixtā ca
gnosce re castorei i follicul fundibus re testiculis
Tumore nīl reddit animal hoc a uenatoribus fugiēs
ceteros sibi nullare i proijcere fuci re magnū in nos
pectū mittens quū horas ostia quēadmodū i cur
cporior aut diuisi cerā humidū quod melius est
una cū cōmixta nimia dispertita et in receptū
libere:

DE MVSTELA DOMESTICA. CAP. XXVII

MVSTELA DOMESTICA circū ecclesiā re campis tuta
nis sole. tutatur re i umbra efficacē duabus drach
mis cū uino pota cōtra serpentia omnia efficacissimū
est remediū: et re cōtra reptilia rodū modo semper
antipharmacū est: Eius aut uenū cū mero po
tus tuetur ab omnibus uenenatis morsibus re cornibus
potus angelicus: Iuuat uero cruda i follic pō
dus adiuuat cicatrē re recte ulcera: sanguis uero nus

illatus seminis mingitionem cū cōmixtionibus producit:

DE PANIS

PANIS calor ꝯ alui descensus cōtra sompnū omnia dido
rū sunt: eadē modū sūpto uere cū cōtra uentres
culli posteriorū partis mouere absorsus: Cremore
eius ꝯ exporta sanguinis fluxū cohibent cū capillos
defluuio sanat cū pice liquida illitus:— Viridium
uero uomitū seminis stillatus multos paliebres pi
lus uero nisi plurimū: Cōfortatiū ꝯ alui dolo
ribus cōcocta potu ꝯ aqua cū cōfert calculo:—

CAP: XXVIII

VINUM tribo sumptum morsū ꝯ alui accommo
dum est: mixtū cōpressis cū bona cōficit uocē:
Illitū uero salsi cum acetum cōprehendit: Eius quoq;
mixtū dysthericis a principio ad iscasseos cōfert flu
xionis ad summā aut diuersis: Potū uero iscbidia
cis medetur:—

DE MARINIS

MARINUS salsa capitis cruciatū uterū cōpescit sto
machus suffocationem ꝯ nausias cohibet: cū cinere
ꝯ cornuum combustorū cōmixtus: scorpionū ictibus cū
cum morsibus cōfert uino sicut ꝯ salsamenta ꝯ:—

DE MENARUM

MENARUM ꝯ capitis cruciatū tritū callosas sedis ri
mas illitū mundat: Sale uero gingiuū oris putredi
nes collutus sedat:—

DE

uentrem si tritus i siliū mixtū cōsumpsit de
iecta i stomachū descendere cogunt usq; ad stomachū
descendentes ꝯ sub dio cōcussū ponit dysthericis
alui sinit molestos i fine sudoris: Illitus quoq; cum
aceto sompnū

nec serpentis morsibus prouenit —

nec dicit ammianus cum ab illis saltatoribus, sumptus serpentis morsibus corpore quasi uenenum pressit: operam nec aliquantum uenti offendit cuiusquam uenenum bibat, comprimat: id ad rem uenenis non magnopere conducit, ut cum morsibus non sint liberi uenenis: —

nec cum quod de saltatoribus illis cum serpentibus morsibus mentitur, plurimi in dysenteriam misericordia fluxerint illis qui cum quo cum serpentibus sint morsus: his uero qui non ederant sint occisi: —

aliud subducit quandoque qui ipse, quandoque uero cum uenenum potu: Primum nec ad hoc confugiunt ad obijs ac serpentibus nullibus, ac pocula ac alijs serpentibus nullibus nec uenenibus uiuens, sepiciunt cum aqua ac oleo ac mortuo: —

ac lucis ipsum dubijs cum fabis numero sapor ac mox accensum dimittunt, quantumque prout ceruis pridie morsus sint fabis dijs: Absque quoque serpentis ac stercore reuocat: Cum uino uero mox acuto pori sanguinem ac ureatur ac uenenum difficulter sedat uenenum fistulae pessi: —

Multi quae sub aquarijs unius reperiunt minimalia sint multiplicia, alibi cum uenenum dum mentiri uenebatur: Hae cum uino potu difficulter uenenum ac

regio morbo aurejdat: Illico uero cū mille angoris
procidit, cui mox dolentibus cū rugneto i malipu
mici cornua colapsa et stillatim cōgruit:—

qua i pistrinis vaporis iuuamine cū cibo
uix diuulgo, et stillata dolore mox mitigat:—

vacās mihi illius pedagra et
pomoribus laborāte adiuuat:—

pedis &c.

calculi attritus ab inflammatione p̄seruat:—

DE PVLMONE VITIS — CAP. XLI

Pvlmo siccatus et aporis suspiriosis ad
uocat: Eiusdē uīt liquatus rodagr et ischiadicis mi
ū dolor sedat:—

DE CARDINO IOCINORE — CAP. XLII

tostū i cibo sūptū comitialis reuocat
iecinis uīt suauidū ut:—

DE CAPRINO IOCINORE — CAP. XLIII

Caprini iocinoris assi affluēs sanies i umeta lu
scionis cōcrescit: si qs ea unguēt pinq dū cogunt
aptis oculis suffusionē inducit: assū quoq i cibo
sumptū ad eadē cōcrescit: Dicūt et ea comitialis
deprehēdi p̄cipue si hircinū iecur ederit:—

DE APRI IOCINORE — CAP. XLIIII

vacās et sicci trium ad uiue pondō sup-
pōdū et calculōsis morsibus medet:—

tostū i cibo sumptū ad mor-
sus ab eo p̄cipites a morte apud Sarmatas arcebit:

Vipe

Item porri tunsi cum aceto mixti & drachmibus 4
cum quibus stomachus cognitus est vino potis:
Ius vero gallinaceum cocti ad alium purgandum dum
opus est corpus humanis sole exponere & cognitas
cognitum & scripturis regia virgo subducitur ad hu-
manas vias: dum erat tum sub dio refrigerantia:
Ne mulli erat nisi cognitus marinis brassica cum mor
cum oleo, cum porro, cum polypodio: & dulcis cum
quod cruda est & crudis & glutinosis, & nigrum:
Congruit & magnis febribus suspiriis vigilantibus,
& stomachus flatus: Haec vinacium sale ppositum
& sibi accessus & suppositis purgationibus medici
morbi inanitis pedere drachmae vini sumptus opti-
mus est vinacium, sicut & purgationem ipsi primum:
sed noctibus est & vinacium cum aqua & vino vinci:

Mille magis mirit ipsi scribilla & durum plus
ipsi mille & eius cum lustri usus est cum vesacio & ova
& oculis doloribus mixta est: & sedis infirmati-
onibus & erysipelatis & mitilorum: cum rhus vene
cum Galla & contagione frigus & non alius sicut &
per se & administratus

cruda refrigerat & glutinosis
fugit: Humores oculis dimittit: Ambusta ipsi primum
illum & pomitus sanitas pugnis: fraxi & solis adu-
stionis & glutinosa difficiones & humectationis
& oculos: Humectationis sedis & ova expulpa
adhuc vesicae vino, & mille: Cruda vero absor
& hymorrhoidis morsibus mixtum: Tapidum & re-
sicca vasiambus vomibus nocturnis & asperae mixtae

asperitas

asparagi sagininq; ranarum = dactilorum =
oberacis glycyrrhiza cognita =

CAPITVLO
ASSA : cibo sumpta ventrem lubricum
liquat :=

suffitus urinas difficultatemq; in mictu
pellit pestis : Cruce ante pectus habita : quartana
appellatum acrem vel ante oriturum arcet omnes errores
et vocis habet multa magna : Secum ferens serpentium
morsibus efficaciam subministrat cui ante potum : Vomitus
ante ne alimenta ophiri qui circa lapidem sunt :=

CAPITVLO
VRICATA est quam lacertam vipera fingit dicunt. Hanc
ventriculus pantheri aperta calculos & urinam expellere di
cunt :=

CAPITVLO
VRICATA est parva habitu : natrici apta pa
rum modo : hac assa cibo suptos calculos reddere :

CAPITVLO
HIRVNDINIS pulli ne prima nidificatione luce re
secta dictis tunica : cerebrio lapidis ne quibus
gemma draco reperitur unum oculum et alterum puncto ex
ungi unum utrique : anima cum cruce : volucres
brachio unum collo circa gingivas : omnibus inunctis :
sapit ne omnino cruciatus : In cibo vero sumpti fiendi
brec. modo sunt ad oculos acri roborandi medicina :
Ipsorum grues ne matres cum : alis cremataque cum mella
lituras visus acuit facit : Cognitum ante ne symachis
illitus ita ne unus ne vicillare glaucomatibus : Ast ante
sole tuentem ante pulli angitis adustum cum aqua
potu dari ante urinae pondere :=

dentes elephantis illitos pauimentare mode-
rni fœminæ non habent reprehendi :—

Crinium decor & nigro fuscedinis
& mixtis paruis cum albicantibus & diuersorum colorum
ne simul —

crinium & album pœnæ diuersi coloris
rum potu sanguinem recreantibus cœgrisis dysenteriis
calculis morbo regio uisicæ doloribus cū ungrentho
& mulierū ꝓbrigis cū liquore morbis accommodato
Crinium nīa . nigri decubitus , fuchi nouū
circulus hinc denne albi fusci : huius nīa cadmiæ
modo . quod hinc commodi ofa ocularibus alcoribus &
dehlbationibus cœgrisis & alios attritis absorbet :cū
dū suffitus corpus fiunt & nares uiros fœtoribus
ere collecto medicina dolori mitigat :—

quæ cū alcoribus comparatur cū alijs illitos a
rumoribus morbibus sanandis dicit :—

quæ ac fumato habili cauata sub ad
reprimendū quas quæ angiceris ; nō picatū uas, cera-
uo linteo pauo colligatum & circumacto supra fœminis
accurimi uasi fœtupato donec suffocent : mox filli
cantus reperito : Efficacissima uis sub uasis & qui
funas uasa transuersas : pannis habet corpore longa
crassa & latiore modo pigmea lombricillos uero sub qui
minus sub coloris :—

& sanari hepaticis opem cathartidum
spes sint

speciēs sit ex pityocápa: nā ꝛ hꝛ ī cribro suspenso
supra calidū cinerē cōburēdꝫ fumū reponūt: fracturis
ipsarū cōmunis ut ꝓ rubore: ulcerare ꝛ calefacere
Idroꝑ misceāt medicamētis cāceruꝫ ulceꝛa lupias ꝛ li
chenas sylueſtres similibus: Durāt mīsꝫ pessis mel
lūtibus ꝓmixtū: Hō mlti nīt pendulare cathaꝛidas
hydropicis ꝛmotiui medicis ꝓmixtas tꝫ urina mo
uet: Alii uero ipsaꝝ alas ꝛ pedes his qui ex bile
but uomēdi ꝛfert memoriæ tradidēꝛt:

[illegible] species ut lacertæ [illegible] ī ꝛ ī
uorīū quod stomꝛ exedit nō cōburi [illegible] nec
habet exedēdū ulceraꝛi ꝛ calefaciēdi Natura medica
tis exedētibus ꝛ lapideis ut cochleis ex quo medi cā
mentū: Pilus domesticꝫ lupinꝫ cū alio: sorices ꝛ
ad mēdi usū: milla ex hoꝛū [illegible] medicibus ꝛcipiū

animal quod aliqui holcū nō lyceū uocāt
splenio cōmaculatū Fuꝫ hīs illud opposuīt fortuī
nec ꝛperibus ꝛtrianus exercitus somno: cui nō
suppositū sanguinē sicbit ex ulcere quē ī ꝛma cut
sui ꝛflāmationē tollit: Est ꝛ alterū speciēs ꝛ
nec facilis nīl cōmodū uomū dīcū quē ī bom
ligata ex brachio circūdata fortiū quartanas cirem
mis sanare: cū vesicā uero cocta uirīū dolorib⁹
auxiliāt ī fusa:—

DE ACERTA

LACERTE caput trita ī posita scabies ꝛsanat ꝛ
omnia ī fusa: uerrucas formicas ꝛ nerochordonas
ꝛ uoros tollere: Eius iecur cum dilui ī posita
dolore sedat: Fel cum dimisa ꝛ ī posita pessos ꝛ
suppositoribus subditum

ost ex equalis crassitudinis vasis ; et colligat sup
rungat stillatu : Caprinu aut minus alui remat
proprietas q caprae plurimu adstringit pabula utuntur
quercus tonsico, ost et terebinthu ideoq stomacho ac
commodatu ost : ouillu uero ex crassu ac dulce q pin
gue ost nō adeo aut utile stomacho : Bubulu omni
ex asininu, et equinu adhuc accommodatiora sunt
Lac omniu ex alui ex stomacho mouet ubi pri
mu fuerit coagulatu aut elaboratu, aut naturaliter,
aut chimatis q ut i fusionis traditu ost : nobis noti
ssi ost, Eoru caprae uocant alb foliis dapsoide : pi
ne rore pullulantes ipse mandunt ita ut ex his stom
chi morsibu ex magna parte uiuant : Deinde uero lac
omne alui adstringit et potissimu aqua accepta cal
culis hominibus ost egenu : Et i omnibus ibi gi uas
cerationibus ex fonte et puteis frigidis pulmonis
positionē uomitu excitat : Et ad priores usus et
papulorē eruptiones et malos corporis humores dum
modo ei mille crudu et teigen aqua exhibeatur ad
mirabu in sale : Minus aut efficax quod uomitu fruct
ssi ost : Et ueteres ulceroses fluxiones adiuuat calculis
diuretu ad dimidiu :—

Hae omnia sanu explicatu quod si sapientiu
ad purgationē uerbis efficemus his tandem quibus
sint acrimonia detergendi facere uolumus quibus
dā melancholicis cruditatibus lapis diaphragis et mu
sculis i uniuerso corpore populis :—

Hae omnia sanu explicatu facile nemo ex uo
sanu unus Laudare uelit ex quibus ut nisi quaedā

dulcedinē sup̄fluāt neq̄ multi exercitij ad signas
laudis hominē dividāt ꝛ hoc modo sanū ⁊ exactū:
exercitū nō sup̄fluāt hoc dū cognitū cōmendatiō-
ne ꝛc neq̄ frigidū pallidū libū abstergere ac nigre-
dinē septentrionē frigidū neq̄ plenū domitorē: Dilitur
sanū p̄ dentalia ab hominū neq̄ ad hominē quicunq̄
In medijs uero dentalis dominabilē bibentes ꝛ frigidū nō
noctē ꝛc ad lentiū medicamentoq̄ mensionē ꝛ cōsio-
nes ac cōmendatis nō pernocāt, nec salamādre nec bu-
prestis nec irosionē nec dentycnij nec nēmiri nec
aphronitri: ad hec nec pōpur cōfert bubulū priuati
cōfortis: ⁊ nec ac collutio ad oris exulcerationes
ac tonsillaꝝ ⁊ gingivarū: priuati uero ex usionē
collutio dentes ac gingiuas stabilitat: alui exulcerates
flugens ac uomitus auxilio, nec bubulū, nec caprinū
ex calculis decocti sistit: Clistere ac fricat ⁊ st
nec cū prisma nec halicti succo stabiliunt inusionis
suffusiones mitigāt: Infusū ac uulnat exulcerant:

dulcissimū est ac magine mittit:

subuenit nec ex uulnere sucti uesicā stomachi ac tibi:
cognitū ac ceruicē uesicē lapidis potū: stigū uero
cū thure trito ⁊ oculos stillat ⁊ quos ex passiones
effugerit sanguis: ac cū opio ac cerato illitū podā-
gricos adiuuat: Inspū nec est hec omnia uiro-
sis lasciuiosis cōmixtalibus, mortiferosis mercu-
rialis laboriosis, febricitibus ac capitū dolentibus, ni
si ꝛdum purgationis gratia quis offerat sebesū ac o
stēsū est: Hō milli nec uendit primipara cōmis
tus illicō pilos mundat, ⁊ ad lentis medicamēta
potū mundū est, ac mortuos fētus egerit:—

DE CASEO

Sinat sale ī cibo sūpmo nutrit, ac
stomacho utilis ſit, ac frigida p̄mūn dabit. Cerny
ſpiritū, ac alui modice mollit. ipſe n̄ ac sibi p̄dicta
ꝛē natura bachi ac quo cōficit: Dracha nāt in cepe
sui magis ſpissatus alui cohibit: cōtra ac illius aqua
vin̄ ī flōrationibus ac lineribus. quid vero nos sāi
magnus ſit minus alia ī cibo sumptus q̄ ad minuēdū
cornus apium ſit: stomacho adueniens vigorē affi
mis alui ac tristitiam: Vomitum vero vitat sistit ac
mis sumē q̄ maxime cornus nucis:—

dicitur cassus ſit ruminus ui
uesus marginem nra nucis bubulo p̄ueniens cum
mandis: No multi nra hippocr̄ uocabulum ruminis
congruit:—

cōfert optimū ac p̄grauissimo bolo, hui
usmodi nra ſit ouillū: fit ī ac caprinū ruminis
ī uasis bolo ac caprinū p̄gnedinis:— Fracta mem
bra p̄fidit consolidat oluscum, idem, uitū resolui
uberius potū, ac ad lentis quū nō ad furia alui ui
ſi ſit: ī mixtū uero multū ac cōficiens dilationis ad
iuuat ac ulcerosę pruritus ī pustulis ac oris ulcera,
foris aut illita p̄grat, ac a pustulis exanthematibus
freit p̄ua ad ī flōrationis ac dimicias uulua quod
nō prosit alui nec uomis ſit, ac ad dysenterias ī coli
ī flammatas reuocationi clysteres ī fusū ac utilius mi
scet his quę sanie ī ducunt, p̄cordiū ī mordaces uulne
ribus ac inflammatę ambri, ac uesicę ac cruciis: hu
ſdi ac uiolas ac cepuncias ac ī cremata ac ad aspide

ἀφθαι
ἀστυδιεξοδικῶν

porcipsos ipositi nãturam : Recõs. p̃ma ~~mãsfam~~ obsonijs
obi uiat, ca hillarijs uiat natiuis :— Colligimus nã
re buyrro fubio hac modo : In bicorn̄ nouã q̃n̄
buyrn̄ ſfodinis eccãpo ozbus urſe ſubti ſuppa por-
ta cornicãlasc ſub radicibus Sforce uoro habitat formicino q̃nãd
modo clibani p̃mitte cremari : q̃n̄ uite primũ buy-
rũ abſcondit Sforce aliud ſfodiãt cũ illud ibi fracto
dente q̃n̄ uulneris q̃ritat colligamis, Dñida ponta de
radito ea uiue :— fraudant nãt bubo : oculoũ mor-
dicantis rapicãdi ~~et~~ naſtruchi : capfeit nãt ſfingionis
ca alaca ululatione ad cicatricẽ ꝑducit :—

ſpinas ſuis q̃ mollis et q̃ q̃ ille
et formicibus ſuis caſtrenſis ſ pricipio uolatilibus ſcho
ſcorũb; dequamatoribus linearibus ſpinalibus oſſeis
neruo et alio nãt uino ſfagi : ſuſcipiũt ~~et~~ ſfingionis
ca mollibus ſuis pe uiuã curari : fracit ~~et~~ ad capitis ca
damadi ca acaſtrenſ; alarijs lacti dolorẽ cũ nãt et
uolacio ſpinas

fraudant bubo ſfodiãt cruſtas, cornix
rapacibus cabilliõ ca alaca ad cicatricẽ p̃ducũt:
Cornix nãt pua cornicata cruda ſubti q̃ndãmo
do ca uiligua : Et ~~et~~ modo lanigeras mouiũt pua
pua cõburrua : Hõ mulli nãt cũ ſordibus lanã ca
minatis ca mulla madefactãs uel modo comburũt:
Alij uero diſponunt obſcuras ſ nãt ſubti lanarijs
a ſe mutuo diſcernũt ca ſpinosis ſordidis madefa-
ctis ca ſuſpenſatis lanas cornicatas ca alio ꝓfugas cũ
ua nõ cubtilla ca iterũ ſordidis ca lanis alacrem
pectinatis ca uidẽ lanarijs ſuccedũt ca cõbuſtis ruſpicãt:

Et ſi pigmenta

Ea si pīgendi aliqua aqua pic & radis affluat ei
liquit ea reperiuntur. Lauatum ētur ad oculos medi-
camēta ex aceto fictili aqua ifusa ex mentibus ve-
hementer exhaustis. ea postea subsequenter absinthi aqua p
alia supfusa ut ēfficacius, ea hac fit quoniam
lingua admotus nō mordeat ea lenitur adstringat:

Nunc dicendū ē succidis lapidi pīgendo
qua ē possibilis hoc modo. summis lapis succidus cum
tus strumbio albuito calida aqua simul exprimis ea
nas spongias quas cōjcias i crassū lapidis cis ea super
ifūdis aquā bullitā ea ipsa cōtent donec spumet
aut ligno efficacius fricta donec spume mitat ea sor
des colligat: i mox aqua mortua ispergito ea qui
cōsaderit supernatāte pīgendum suscepto alueo crasse fictili
i: aquaq; i crassū ipsum iterū cōcutit ea ispongiosque
mouent. spumā ea sumito. ideq; facito donec spume
nō aplius innat absumpto pīgendum: Collecta mox
utrīque manu mollis sinū si qua habet ipsumis ne-
fasto: exprimis extemplo prima aqua, ea alia ipsum
ea manu mollis donec lingua admotus nō mordeat
sed leniter adstringat pīgnis, puras ea cādidus apparet:
Hoc igitur modo reponito crasse fictili, verū
solo calido sub omnia faciendo: Nō nulli nec pīgen-
dum dulcedine lauant aqua frigida manibus cōfricātes
quēadmodū eorum mulieres. sicq; huiusmodi cādidum.
Alij uero albuginē lapidis, ea exprimitis spongia, libram cū
aqua bene igne coquunt ea ipsum pīgendum demandātes
albumē aqua ut dictū est, ea pauxillo, pinnula subtili
subtili aqua calida lineaq; circumacta soli exponunt de-
nec sufficiēter dūrus ea sicc̄us ut cādidus: Alij uero

duobus diebus primo aqua vicia alia suppositu dat: Est uxor mulier qui steriliu no dat. Et huius est, et hanc succidas olus quidq; i corpo aqua frigida cotricatus albescit et mel habet i se arcu uxo cophu qñ ad modu qui carnes uxo adipe adulterio uitiatus: fracti nas uxo habet i calfactoriu capitu ulcera, aut hoc principiu quat circa sede et uulua sut cu mulieb et butyro: farina et uuas i hora appositis ducit: uuas uiu uuas et granatoru cu mirrhine adipe cofert: facit et ad rugas oculoq; impetigines et scabiosas et callosas palpebras et pilloq; dyscheuin: Crematu uino i usta uuas domi i cinere redactus pigredine mittit: colligit et si no fuligo quercinu domestica uel oculoq; medicamen cognitis:

Cu uino uiu oculoq; pedore uuarum ceratoq; uuis cognit et chiracis et dysenteri cis et multoq; fluxionis et sanguinis cohibitioni ualet et pedor: Apposita uuas uuis post purgationes cu butyro cocepta facit: potu uero hoc uuas et post purgationes sterilitate agit: Epi uuas cognitu quod a quibusda hippast dicitur priuatu cognit et chiracis et dysentericis: Cognitu uero hoc, ageri, hirundi, dorcadis, hyaenae, et caprei et cerui et uituli et hubali similiu habet fructus cognoscit cohoc accipiti potu cu uino sumpto. Et cohoc cohibitu hoc cu uino: Cognitu uuas hirundis priuatu post purgationes appositis tribus diebus sterilitate facit: Vituli uero uuas cognitu fructus similis est cathartico uehemes uuas principes cognitae comitialibus et uuae strangulationibus potu: Probat uuas si sit uituli uuas

hoc modo

hoc modo simile minimis rhicinus congelu praeiper
vero nori et ~~supfrigido~~ aqua simile medicu ipsi
me q ifusione ac sup vitriu marini congelu cogeito
quod n vero et congelu cofesti, aqua dissolui, qd
vero no huiusmodi et primum simile: Simile ne
et vitriolo marino congelu quu nq aut canfe nocere
possit: In Vniuersu ne aqua omne dissolui
cocreui et cocretu dissolui:—

Vocu magnum ne gallinacei et alig sal
ppetuu vultu vitij cogruit salsu vero et uoluptu
et ppositu i acrimonia multu inimicus est: Rectu
ne hoc aliqui simile adipis multiformis daijcet alla
ficili nouu hi tmen capitu ipius est adeps anseris
nouu nouissimo sili nos accessim opu quod
aliquisq i alterum nostru usu dispcatu donec uniuer
su cosumpserit, huc uero frigido loco seruato ca uno
No multi uero uice solis sup aqua calida alla ipsa col
loca ~~sup~~ sup tonsu et molles pannos: Est et alius ca-
rationis modus huiusmodi, pelle exemptu multiformibus
adeps teritur et i alla daijcitur aliquanto uini et me-
dico sale ispersu mox. Linu pannu collatu reperiet
Huiusmodi ne adeps aceipis congruit:—

hoc modo paratur: Simile
recti et ppinquu cuiusmodi est anseris adeps: aqua simil
et pluuia et frigidissima et multiformis equino ca mu-
ribus accessim uerso frixis et quasi cotinuis. Mox al-
tera aqua supius albumi: alla pelle duplu cotinuem
daijcito et aqua sup fundito donec ecedat adipem:
et lanibus primis ipsum et sparsu uersato: qui uero

Pñtarij Dios: Aemilianbri Liber Tertius

In præcedentibus libris Charissime Ari Tractauimus de arcanis Vrg^is
alijs arboribus et earum fructibus et lachrimis: Ita de alijs Fruticibus
et oleribus et herbis acuminis plenis: In hoc uero quarto tertius ut de
reliquis succis herbis et seminibus post in ad quotidianum humani Vsū
pñ medicinas commoda sint agentibus :—

88

De Agarico Cap: 1^m

Plin: Lº 16 c: 9
Ide Lº 25 c: 9
Cat: Lº 6 c: 8
Paul: Lº 7 c: 5
Ori: Lº 4 c: 3
Ide Lº 5 c: 17
Aetij Lº 1º c: 9
Serap: c: 78
Anar: c: 92: ℔ 339

Agaricū radicē fert̄ Cupressi similis sed pñ dimensū superficie Cupressij
modo sed tam nigra est: Hanc alterū genꝰ esse alterū nero femineū
Ex hijs femineū lanuginē habere confertas Iuncꝰ radicis Mas
uero rotundū est et radicis expers: Gustu Veraq similia sunt, pꝰ ut
dulcia, quæ pñ amaritudinē retinent: Nascit̄ in Agaria Sarmatiæ:
fert̄ autē plurimū pinꝰ radicē ejus, Alij uero in Cimbricis arboribꝰ
et præcipue fungosæ modo adnascit: Gignit̄ et in Galatia ejusdē cū
Celtica in radicis sed pinꝰ habilis et firma: Medentiū et Calistratidi fa
cultatē, potest ad tormina et Cruciatus usum et casus alui
obolus pōdere dari cū uino, nō Lebribꝰ, febricibꝰ uero cū aqua
mulsa, cū Insanientis suspiriosis morbo regio et ramū Vinij hꝰ
ribꝰ et aqua mulsa, uetusq suffundꝰ et pota sanat: Dabitur uero cū passo
liue et mulsa, ut et cū rutā et pota sanat lapidosos: Stomachicis et
flentibꝰ et acidis ructibus, siccis uero et difficilis uentris uitiū
obolus pōdere cū aqua sorbet̄: Ipsa ad Conglutinandū uulnera Libera
et cruentata uerbera cū oxymelite pari pōdere sumpta: Dracē et mēsq
et ilia et uetera uentris uitia pari pōdere dat̄: Salsa uigores
uero pituitā significantes dat̄: purgat et Vomitū mouet, ut draca
dracunculꝰ pondere cū aqua mulsa potꝰ: Ipsa Serpentes uenenosos mordentes
mordentē draca pōdere cū Vini potꝰ mire sanat: Et
Vomitus ad ictꝰ Serpentū mordentiū suffundit̄ Vinū potꝰq hꝰ
cōgruit, hijs qdē cū aqua alijs uero cū Vino, alijs uero cū oxymelite
uero aqua mulsa dat̄ :— :—

De Rhabarbarico : Cap: 252

Plin: L° 27 : c: 10
Gal: L° 8 : c: 36
Paul: L° 7 : c: 153
Oribas: L° 4° : c: 193
Aetij L° 1° : c: 349
Serap. c: 206
Colum: L° 6 c: 23
Aver: c: 92 : ℭ 353

Rha Alij Rhau, alij Rhiam Romani Rhabarbarum vocant Hispani : Lusitani supra Bosphorum Vndè in Asiam, radice magna ut ferè cubitalis crassitudine in longitudinem, sine odore, ligno in aliquantùm luteo : Probatissimum : ne ast qd wormholes nõ sentiat Gustu horridum cũ adstrictione remissa, Et cõmadicatũ ochræ colorẽ quandam refert : Facit autem ad stomachi : fluxiones intestinorum : Et dolores genitalium, Cõmissiones hepatis, hydropicos, Tormina vellit vrina Et pectoris, Et hypochondrij dolorem, Et vulvæ affectus, Cæpmaicũ dolores : Sanguinis reiectiones, Et fœtorem excrementorum, Et dolores : Et Stomachi vitia, Et Vomitiones : Et Stomachi morsus : Dat cũ quadrato Et Aceto : Vinegary mirth nedr pũdere pũ humidi vomitus, cũ melle ad ruptos, Et conscriptos, Feriarumq; vitia cũ aceto mixta, calculos cũ pipere, Lumbos cũ resina mixta : Stomachi Et vomitiones Et epiph: cũ mulsa hypocistidis ligurea : Aurium vitia Et lichenas cũ resina mixta, Et difficultates ũrinæ vinum in quo Rha ast ruta frictiones Et Vomitiones sistit : Alvũ deprimit : supprimit autem vina fructus acidiores potui dati Et aliqsto Calore ast :—

De Gentiana Cap: 3m

Alij Gentianam, Alij Centaurij radicẽ, alij Aloẽ Gallicam Alij Nardi Alij Abrotoni, alij dam Aloẽ Romani Genus Alij Cicutariæ Alij Cicutariæ : A Gentiana differt magnitudine radicis, quæ ast duorum maximè digitorum crassitudine : Cuius folia magnitudine platanorum similia, sed asperiora Et nervosa, Et ramosa : Semen in capitulis brevibus, Et asperis, Similes Cicutæ ũ rotunda ast, Et ligni, angusti crassitudine, Et caulibus alternatim nodosis, geniculis distinctum, rotundis, striatis, Et nullis foliis præditum Et : Calycibus longis, Et foliosis, Et Radicẽ longã Et crassissimis multis ungis Et nervosis, Et lucidis Et humectantibus : Et modice acutis Et adstringentibus : Vomitiones movetibus similes

duas; drachmas pondere cū pipere vna cū vino apte: succi nuces
drachmas cū cumī dulcibus cū ouo alio dulcissimi frupis cū cumino
aptissimus est Iz cū caparis cū stomachicis cū aqua pota aptissima est
Ejusdē fructū radix collyrij modo apposita: Vulneribus cū utilis est i potu
ut lycium: Cortex decoctus ulceri cū mel mundificat cū pipere sucus
cū i flammas oculorū tritus: Abiicit cū collyrijs aceti sucus mixtus
vtr
vel: nitrū ignitum cū abstinxit radix; radicū nuces i succū risa cū dulci
ouū, aqua i fricta, mane circuda i aqua deinde suppositū radicis cū ni
tro ignito aqua ℔ limosū ℔ calidū cū exigit deinde ad omnia fastidia
pomorū, cū robusto vsq; vaporū: —

De Aristolochia rotūda Cap: iiij

Plī: Lº 25: c: 8
Ht Lº 26: c: 15
Gal: Lº 5º: c: 59
Paul: Lº 7: c: 93
Orib: Lº 8º: c: 5
Ht Lº 3º: c: 68
Ht Lº 4º: c: 28
Ht Lº 5º: c: 20
Aetij Lº 8º c: 25
Theoph: Lº 3º: c: 3º
Serapi: c: 171
Auer: c: 42 ℔ 392
Rasis c: 39: ℔ 393:

Aristolochia appellatur a quibusdam optima puerperis opitulatrix: videtur
Est autē duo genera rotunda genus femina mūlieribus foliis hederaceis sine
odoris cū nominatur subrotundis, multibus plurib⁹ ab vna radice ger
minibus palmaribus longis, floribus albis pilosis similib⁹: quod masculus
ut rubēt grauis odor: —

De Aristolochia longa Cap: V

Longa vero Aristolochia masculo appellat cū radicis folia
aliis Tamaris Romanis Aristolochia longa Ligusticū folia
rotūda crassa omnia palmis fere longitudine, flos purpureus
viridis, q̄ quā dulcissimo odore pene primis tēporibus: Radix aut
rotūda q̄ rotūda asperagi crassa longa pollicis crassitudine
longa palmi longitudine utilis crassitudine: virgis aut duis magnitudine
calamis longi, gustu amaro cū virtute:

Estor Lucis

De Aristolochia longa Clematitis Cap: Vj —

Estor Lucis

Ea cū radix longa, quam Clematitis appellat ramos tres vnus foliis
subrotundis minori similibus, flores plures vnus similes radicis li
gustro
gustici, omnia corticē habentia pingues cū odoratos priuatim vsque
ad vsq; spithamen crassa multis sunt: Lucit rotūda q̄ ad alias
medicamentis magis, longa vero calculosis serpillis cū hernia ducta

nōdorū cū vino potū cōfūdūt. cū aq̄ q̄ i pessario suffūt̄: sanāt
q̄rtanas ſtenūas cū mīsas cū piper cōpota potū q̄rtanis dat̄
potū ī apposito ītō frigid̄: Rubida uero ossa ī pōdere q̄tuor cū pau
dida cū pipere suspiriū ſignitosi, vigoribus, lumbi, renū, cū
malis lumbis dolenti cū aq̄ apta ſumpta: Egritudinē uēre cū ma
cū cuspide cū ossiū squamas illius remouēs cū puluere aromatico
cū sordida ulcera reprimūt cū uīnacea cū pice cū malla ſuspēta: Gīgiua
cū dentes ſtōrgūt: uidat̄ cū Cinnamōmi ne mat̄ timeat, sed a pu
dicis mat̄ familiare ſuperatur: —

De Dulci radice Cap: Vij

Plin. L° xi c: 15 Glycyrrhiza: alij polemū alij Glycysidē Alij symphytū alij hedy
Ital. L° 6 c: 25 Alij Glycyphyllū Alij scyritē Alij Adipsō Alij sylistrū alij Hypsal
Paul. L° 7° c: 15° Alij Leontopodiū Alij pentadactylū, Romani radicē dulcē dicūt: Cyp
Oriba: L° 4° c: 17° ſtorium ī campania: cū pauco: cū aut ſtrictius bicubitales hāc non
Aetij L° 1° c: 104 circa quos ſolia sunt dactylo leuiora similia pīgnio ſtigidis glutinosa
Theoph: L° 3 c: 13 flos aut Hyacintho ſimilis ſpicatus. Radices uero pilulosas. Plinius magnitudine
Alex L° 5° c: 20 aspicit ut caligulas leui similes habēt ſuccū potui: Radices ſunt lōgi
Serap: c: 127 ualoris digiti grossi ſubrecta, dulces quē hyeni maxīe ſuccū
Aet: c: 92: 1344 rodūt: ſuccus aūt eius succus tussientib⁹ asperis sanū ops ut hyemē ſuffici
Ruf: c: 1[illegible] dicūtur: Cōfert ī stomachi ſcabiē cū pectoris uitijs cū feminis
loc scelici Vrsiam cū renū uitijs ī potu aptus: sitē restringūt
ethiopes cū melancholicis illius ſuccus cū cōmēdacissis ſtomachi
ſanabit: Prunis ſpecies medet dentib⁹ ad mat̄ cōmunis: sicca
uero radix Hydropicis aptissima ſuperuacua purgatis accommodata est

De Centaurio Maiore Cap: Viij

Plin: L° 25: c: 6 Centaurē maiorē Alij nostrā, Alij limoniū, Alij Nerium, alij
Ital. L° 27 c: 14 plebeiam alij clinopodiū alij limoniū, Magi sanguinē Hermis
Cat: L° 7° c: 18 Romani ptarin, alij Vincetoxicū alij sol arbor appellant: folia habet
Paul: L° 7° c: 346 oleę longitudi similia, ſtellata odora ut ī bracſica uiridi sorde
Oriba: L° 1° c: 7 mula ī ambitū diuisa: Caulē uero maiori similē ſed bicubitalē
Ital L° 3° c: 55 uel ī tricubitalē multis a radice adnatis ī quibus capita sunt
Aet: L° 4° c: 89 purpurei similia cū rotundiore ſtellatura: flos aureus ſpi-
Ital L° 5° c: 55 ca
Theoph: L° 9° c: 14
Serap: c: 304
Aet: c: 42: 1349
Ruf: c: 46: 1398

Plin. Lº xxv c: vi
Ital. Lº xx c: 14
Cat: Lº 7º c: 18
Paul: Lº 7º c: 346
Oriba: Lº 1º c: 7
Ital Lº 3º c: 55
Ital Lº 4º c: 89
Ital Lº 5º c: 55
Theoph: Lº 9º c: 14
Serap: c: 304
Aet: c: 42: 1349
Ruf: c: 46: 1398

Sorū Spica

sorō cortice similes vtuntur bonis ī flore ī autumno: Radix grossa solida grauis lōgitudine ad bina cubita succo plena acris cū adstrictione quadā cū dulcedine, et subamara: Pinguia amant regiōes cōprimūt cō syluas cō colles: vbertima est ī hyeia cō palustribus, in Asia cō Arcadia cō Thessalia cō circa Pharum cō hyeiā cō sorore: — Cōgenia radici napis, cōuulsionibus pleuriticis acre spiritalibus resistit pectoris, sanguinem egerentibus cū febribus ḡdē cū vino, febribus vero cū aqua dando diebus tribus duas: cuiusq; modo ad tertium cō cubitū dūtaxat: Mouet cō durum cō tussī cōfert ficus similis forma diuersa cō colore pallido rancens grauis male olens: Cōfert vulneribus cutis radix, cuius ḡdē nuces siccae prius ī posca mox pota cōfert vo. cō glutinat cō carnes, adhorrescere facit si vua mox cū ea sumpta: Folia eius ex aqua pota ieiunis grauia cō lenta cō pituitosa cō suadent cō ventrem proficiunt cō vrinam pellunt cō alui dolores cōpiosa mirabiliter facit: Colligūt cō hac eadem cū calce Lacte ficus sorore pero quę Pharum cognata: —

De Centaurio Minore Cap: lx :—

Centaurium minus, Aliqui Centaurium, Alij Centaurium minus, Alij Centaurium Mesi: Centaurea Graecis, Romani Centumgraecum, Alij herba centum nodiae, Dacī Rollotā quod cō aliqui Centaurium appellat Lat. gen. centaurea minor Graec: Herba est Hyperico cō origano similis caule habens palmum longum angulosum, flores ī parua cacumina diuisos Hyperici similes tota parua, Semen nigrum simile, Radice parua lignosa fibrata quę gustanti amaroridulcis refert: Hac mixta mulsa cō illita vulnera glutinat cō putrescentia cōpescit ulcera cō ad cicatricē perducit: Decoctū cō potū ī aluū biliosos humores cō Cruentos educit: Eius decoctū clysteres alui cōpescit dolores cōmunissimū est sanguinē sistere cō dolores Genū: Semen cū oxalme cruda cōmixtis ī ēs mitis est cū mulsa cōcoctū pectoris vitia abstergit: Mysubdium mixtus cō tussis diuitis, cōpescit nare pituitā cōcretā vigis cōmixtus —

Plī: Lo 26o : c: 8
Gāts Lo 7o : c: 19
Pars: Lo 7o : c: 34b
Orat: Lo 8o : c: 20
Lat. Lo 3o : c: 56
Ital. Lo 9o : c. 70
Ital. Lo 5o : c: 55
Sorā: c: 305
Aur: c: 42: ℔ 399
Rass c: 46: ℔ 398

Radices nre : quarū herba quū semina sua pfectā colligūt ferri re-
linquūt diebus quīq; mox corpā donec aqua quadra nō deper-
at reliquorū ꝑ linteū expriunt : herbā herbi lotiq; absorpsionē
ad mollē consistentiā : Nonnulli nre virtutē nō seminū plenā melius
exprimūt succū cōtusiq; : Vas fictile nō aereum : Sole assidue
ligno agitāt tepefac ꝙ ppe ebullitionē : Quo assidue abstrahunt ca-
liginē admixtam : nocteq; serenā aperiūt, vas nocte humidū su-
cū dēgeri patiūt : Quinq; ipō ꝙ ferri radicis vel herbis quadru-
plū succi ꝑ decoctionē ꝑparāt Vetus Gentiana quinq; anno ꝓ humidū
servatus non radicis nec herbis reliquis : Sole ut prius dictū ad-
dūnt Hora circa Sagittā et Aquarium et ornithocū et
hīs similia : succū radicū : hyacū et et abrotonū et Hypocis
et his similia eluendo nre ꝙ prius dictū ad modū ꝓpōnunt :

De Chamedrios Alba Cap: X

Chamedrios alba Alijs Chamepitys Alijs ipsā Pityusam erroneā
Veriusq; Recentij Cyprus gallis Epithymastra : Ipsā humo pdita appella
runt Germ. Lucis similē virgā ramis radicq; tenuiorē quae ꝓ
minoris nisi exiguitas nocet : Folia ut salvia nre crassiora et rotundiora : Caulē
ꝑ cubitū virgā et exactis spinā celeris marina nre cinerē similē nigr
Flores nre purpurascētes velut cyprus : pappos nullos semen
nullū pōnit : Radices : brevibus albis crassā, ꝙ ordinis non
regulam Cōdita Pōtile nigrescūt aereum ferruminatū diu
duce nullū pōtest pro bonis exigua robur, sanitē nre :
Vires exigua ut dictum nre exigua : et Hypocistis aperiūt dein
ut pōtum ꝑ vias expurgant : et quae : et adstringūt vinū diffi
cile dissolvē sine bilīnes : Vomitus ꝑ cruditē cū vino pot : sumptā
et cocta et pota et mensis cubitū cū polētā et Hydropicis maxime

De Chamedrios nigra Cap: XI

Chamedrios nigra Alijs pentaphyllū Alijs alchimilla Alijs Ly-
Alijs cynosacte Alijs saxifraga Alijs pratū crassula Alijs cynoglossū
Romani Cordū nigrū, Alijs Verrucaria, Aegyptij solidi vocat

Hic

et elisu transmittendu et spumet. octauo die infundens ℔no
℥ecipiuri drachmas x L℔ aqua calida mox macerati dein ce/
in prius dictu oleu aqua non expressa. addito ritione primus pin
guissime et adremes partes concise pari pondere permittes
alios octo dies per transire post quos oleu conchis uersatu.
inueps uero si fine fuerit assecuti innouu unspriusabluti
uino ueteri y miscens repone substantis ℥p meliloto coronu
lis insolubilibus drachmis xi et equali iride si uero non
Rursus soli exponendu mee desistendu donec albu fiat:/

De oleo Sicyonio cap xxxi.

1.33. Porci ℔ Sicyoniu code mo premere. in lubere ligno illirim
cum sit pitennus ol fundc nouu olei et in mturi cogium
et aqua se congiu. coque leui igne leniter uersans cui q;
bis ferueuerit. subtrahe igne et refrigerans oleu conchis
uersato mox alteri aqua indim ytem una ferue faciro/
cungi cetem facturis. ut hi bi onsum est prius reponito.
Confician hoc precipue in sycionia qd uocat Sicyoniu. uim
hr modica calefaciente congruens in febribus ℥ nerwoz
morbis utur ℥ que mulieres admitore faciei:

de oleo Sicyonio Plin L° 23 c 4

De sordibus cap xxxii

Que uo ebrietas colligit sordes sum hr calefaciendo molliu
di. discutiendi. remissu co dilomatis producit adillitiones
que uo cpleste puluere assumit. et assimilat sordiu
culoz collectionibus et ischindicis pro malagmate nue suffi
mine calida imposita tollere. sordesque exymnasioz pu
rientibus et sanies deruditur calefacit. et dispergit que
difficile maturat tubercula ite addes quia mationes et
ulcera senilia conducit:

de sordibus Plin L° 28 c 4

De elaeomelite cap xxxiii

Elaeomeli in palmyris syrie oleu exminco melle crassius
fiunt gustu dulce qd si ponet duoz cyathoz mensura in
hemina aque aluo subducit humores crudos et biliosos. sed
torpescit. et dissolui. qui ipm sumut. qd timendu no
est. siquidem excitandi sunt. no y mitteribus in somnu
collabi parant et expinguedine thalos oleu. huius opti
mu est qd et uetus et crassu et pingue nec pturba
tum est. calefacit primum co ferens adustis et
uisum obtenebrat illitu. prasis ℔ et nerwoz dolorib
tumenti adiuuat:

Plin L° 15 c 7. ℔ L° 23 c 4. spte nascitur syrie palmyris qui elaeomeli uocant mirabilibus pigmentis additur mille usus reperiuntur

Plin. Le. 15. c. 7.

Hostes an uocat rhicinos
similitudine seminis. Gal
id ricinum. innumq; olea
nam. Ar. Egypto ubi ricinum
sirat ignis nec aqua fait
aspa exprimit cibis fedis
lucernis egile.

De oleo cicino cap xxxiiii

Cicinũ oleũ parum hoc mõ sumens maturos rbicinos quos uo
luerit. et siccans in sole stratos in nprico loco donec circuda
tur cortex confractus exciderit. colligens carnẽ ipam in mor
tariũ deiecto mox siccatu cũ aqua deponito et succedens farine facito cũ qua
uersã qua hãt humidinẽ emiserint. sublato rbigine lebe
lebete. deinde conca sup natantẽ oleũ et conde negligẽ
uero qr abunde ipo utũ nr parant. nã post qũ rbicinos
purgauerint ad molã ipostrã dẽs diligenter molãt mox
qd' molitũ est. insporta deicientes per organũ exprimãt.
sunt nãr maturi rbicini cũ ex utũ rotundis corticibus
ipos ambientibus pollet cicinũ ad dandã capitis manãtia
scabiẽ et sudis inflamationes ad dandã preclusiones et
dolores. item ad cicatrices turpes et mariũ dolores emyla
stris et mixtũ ipa uelicatora reddit humores nquosos
potenter educit ab imo et expellit uermes.

Plin sup. Amygdalinum et
alij mirapan uocat et amarum
multũ nutritiũ et ad ea
nasis aptissimũ aqua et urinã
nisi exprimit

De oleo amygdalino. cap xxxv.

Amygdalinũ oleũ qd' alij mirapiũ uocãt. sic paratũ. Nuci
bus amaris quãtũ uelit sumptis testas capitis. purgatis et
arefactis misis q; pistello ligneo in pila donec fiant ma
sa nthesis farinaceus q; dumbus huminis l' mirrito ab
hore dimidia cobibeat. aqua rursus ut dictum est ex mox
predicta ambilla exprimat et q; digitis fluit resumito in
conchã ireum in marsã et predictã humina aqua infundẽs et
l' mirrum cobibeat. idem facito reddit humina succi
sux pollet ad multos dolores et strangulationes exercenda. col
lectionesq; et inflamationes in eisdem locis ireã capitis do
lores. mariũ labores. et sonos. et tinitus subuenit. Renũ
liensis. tollit macules faciei. epiglidas et rugas cũ melle
mixtũ et radicelibus cocto q; et cyprio aut rosaceo oligi
nam q; misus destruit cũ uino ulceria capitis manãtia et
furfures abstergit.

oleū balaninū cap xxxvi.

parimō et balaninū fit. fracubus et cū rollendi ma
culas lentes et uaros et cicatrices nigredines ac purga d
mum sed nocet stomacho confert doloribus auriū et so
nis et tinitibus. cū ndiꝑ ansere per unctū. silr pdictis
paret sesamino ac sesamo. carrinū et micibus cō po
situ et est erat his positus que balanino.

oleū hyoscyamino cap xxxvii

Sic et oleū hyoscyami conficit sumpto semine albo
recenti siccato tusoq; et aqua calida ꝑmixto ut prius
de amygdalino dictū est. et posimq; nasolem que sub
manu siccāt eius pretestori permisce. idem ngendū
donec nigrescat. et grane oleū. postea y collū ac pre
ssum seruandū proficit auriū doloribus et misceꝫ
pessis cū sit ei molliendi effectus oleū gnidiū eodem
modo et qd cegrino gnidio fit dempto cortice et gra
no tuso uim hr alui purgantē pomi. oleū cnicinum
silr constat oleū exenico et dē est ei uis que et atico
et grano gnidio sed pmulo submissior.

De oleo Raphaninū cap xxxviii

oleū Raphaninū constat ex eius semine ut et cetera pro
ficit hijs q; egritudine phtiriasim cōmunitur lenbras
fracos. abstergit horum cyprij ipm obsonijs cō cognitos
oleum melanthinū eandē hr uim Raphanino. oleum
sinapinū fit sinape contrito et infuso aqua calida mox
y mixto oleo simulq; expresso prodest ueneris doloribus
et nito ad aures qd ledit expellens

Oleū myrtinū cap xxxix

Myrtinū constat et foliis mollibus nigre myrti silueſtris
nuc similiq; rubis expressis q; ꝑmixtū pari succo olei omph
acij ꝑmixtū sup carbones calefactū donec cōsti dempto de
mū cogo in uarias. alij frangūt prius foliis mollibus rubiq;
coctis q; in aqua et oleo dein de eo qd sup enatat proprie no
foliis sūt mutuis et oleo infusis. alij priusq; ꝑmisceant
cortice punici expresso. cypero. lentisco et uū ethiopicum
saporis subamari oleosū et pinum uiride oleum myrti et
eius uis astrictoria in ulcerosa. qui ꝑmixtū medicamini con
trahentibus cicatrices proficit et ad amoueda ire ulcera cap
itis manantia. furfures. erruptiones. attritiones. Kimos
cō dyplomata. articulos. lapsos. tudores et tumefactū adomia
que spissamento et dilutione indigent:

Plin l. 15. c. 7. similis est et myrto
nigra minor brevibus foliis rubet
brachy appellat. ad calidas, mox decoquunt.
Alij folijs mollissimis decoquunt et oleo
ex ꝑmunt. Alij decoctis oleo prius
folia mundant. addunt mirtis myr
tū sed ꝑcerum silvestrem

Plin l. 13. c. 3. oleum id creditum in
tumultissimis esse qd costum esse oleo
myrteo, calamo. cyperi esse
misceo, mdo granum unius.

Oleū laurinū cap xl.

Laurinū constat ex bracis priusq; maturescāt. aqua decoctis
nā ipsarū posito corpi cuiusmodi pinguedinē quādam quam
manibus dividentes in corticē recipiūt. alij omphacinū oleū
cyperū iuncū et calamū p̄stringentes iniectis postea lauri
foliis decoquūt. alij et lauri bracis donec decentē odorem
acquirat. alij styracē et myrrā miscēt. ad parandum
optima ēst mornina et laui folia laurus p̄stantissima est
Laurinū quae recentes et uiridi colore amarissimū
nonnullis et ventositatē mollire. aperire. instituendis
dissolue confert nervos morbis omnibus horroribus
q̄s gē nixū doloribus q̄ q̄ui distillationes p̄mouentur
Nephriticis. pectoris ipsis igidinē optime iungit
ceteris q̄bus q̄s magis cōducens potū q̄ nausea cōmouet.

Oleū lentiscinū.

Oleū lentiscinū ex mastiro similr fructu constat p̄strictius
ut laurinū scabiem sanat iuncturas et canū. pessis et unguē
his nōnullis diē et lepras nitre misceū. et compescit sudores.
Terebinthinū eodē mō conficiū refrigerat et spissat:-

Oleū mastichinū cap xlij

Mastichinū ex mastiche mirra conficiaū. pollet adeo uulua
morbos leniter calefaciens. spissans molliens. et adinfixos
circa stomachū duricies. item coelicas. et dysentericas uicia
et faciē nonnullis nitere. et pulchrū colorem comparat. Opti
mum in chio insula optimū:-

Compositio ungueta cap xliij

Verū cū et unguenta in aliquibus morbis congruāt. partim
medicaminibus inmixta. partim infusa. partim odorata. co
sequens putauimus de his esse agendū. quę si probare uolue
rimus inspiciendū ēst. an illud odoratius reddāt. quo ē
olei permixtio optimū quippe ēst eiusmodi indicium. Sed in
nonnullis hoc minime obseruari potest. quo victoria quos
dā. miscilia uehementiora. ut in amaracino et crocino
et oleo fęno grēci. quę q̄ frequenter circa ipsū exercicio
probāda sunt:

De parando rosaceo cap xliiij

Rosaceū constat hoc mō. iunci odorati libras quinq; un
cias octo olei. libras uiginti uncias quinq; rosas et aqua per
mixtas coque uersando. mox cū defecauerit in libras tri
ginti et uncias quinq; olei de rosis non madefactas.

Dē unguēt⁹ m mōde cōponēdi
Plīj Lē 13. c. 1ª 2ª. q̄t
sensit dixisse. Ē sequentibus
sunt sic

nũo mille ex manibus meliillitis seguis uersato leniter.
et primens. postea cũ nocte ẏ miscris et primedias subsede
rit serilecit ẏ mutato. usq recondito in crniere melleilli
tũ. deinde ẏ inde in peluim. rosis guas et premserit prius a lato
libra octo uncias mel oleis pistari rursusq et primito. ut
hoc ribi secundũ. ut si nolueris adhertia usq ad. quartam
infusionẽ subinde addito rosis et prime sic. n. hoc ẏ pri
mũ illud secundũ. hoc tertiũ. ẏ illud quartũ unguentum
ẏ nouens uso ornare ẏ mutueris prius mellelliuito
ẏ si nolueris secũdo ẏ recedi i primũ expressũ oleũ. pre
numeru recentũ rosarũ nõ maditatus ẏ deinde. ẏ uersis
mnibus prius melle diuris premse secũdũ tertiũ ẏ quar
tũ sobi mõ et primens ẏ quocies hoc feceris nouis rosas
Rosas addito semper prius parte illa ẏ qua unguẽ uocat
fit nãq; ultimum cum ignorãdũ nõ est. q. ad. et primã usq.
recipit. oleũ rosarũ infusionẽ sed ubi uideris humidũ quidq; illi
nodũ ẏ ste ẏ ligum pressũ melle. ut premere oleũ nsuco et
nota seperãdũ ne si minimũ quid sup sit unguentũ cor
rupit. nõ nulli rosas ipas solus prius et posimq; soli oleo infu
dunt. pdest uncinat sepe quidq; olei ẏ diebus octo minuer
ras soli exponere si dicbus ẏ ter usq; ad tertiã infusionem
sic procedunt. alij prestringut oleũ calamo et aspergunt
iniectis. alij imbuũt addunt. ẏ pulcriorij coloris
et suauitatis nõ pumicinẽ colligendum: naturalis et spissadi
tis frigeraũdi ipsa ad infusiones et illiniones ẏ misceãdus
aluum ẏ purgat. potusq; et ardores stomachi et prin
cipiũ. quia ulcerat et ẏ quę cacochymiã dant demul
cet ulceribus empiris manibus et feruoribus calidis ablutionibus
ans gracilentã) iniungit. infundit calumnię addo
lores imprimis pio dentes in dolores colluuiẽ poller ad
phebent in durum illinum: ad rosiones intestinorum
et uulue recens utile est.

De pranu clysmi cap xlv.

Clysmus fit in labellũ ustũ oleo in mauro addistrue
mox exemptũ in syringã et primito. sintq; unius ponderis
pruna duo seruentur unus pure. alterum cum sue medulla
ruspo tũ sed alterũ no molle.

De pranu olei eximij cap xlvi.

Oleũ eximij constat olei sextarijs duobus sextarijs quinque sextarijs
n addit is syntheseos unciis tribus sextarij unciis duodecim
cin et missis q die uno. mox decoctis colatis et oleũ hoc

ablutionibus

Phisippus melinũ grecũ uocabulo appellat

pmulsionis

deicit in uas paruli oris impetum exhalandi habe
ant flores uasa. inde ut prendat mala coronen uestibusq;
circudecta. eo usq; ut mirentur donec hauserit uim nidoz
ipse oleū. alij mala ipa uestibus ambientes ad diem diei
ut cōtineat. et nō expiret odor ponat infundat duo
duobus diebus. et noctibus duabus. dein exprimentes
seruant. iam hē spissatoria retrigerandē. mille ulue
ribus scobibus. furfuribus. pinibus. harpetibus. et
mille uteribus. infusū urinā stimulatā operiunt.
mictū sudoresq; facit. bibit aduersus cam hydro
bupreastes. pinoq; et uuas passas. dat ad mala radolet coronas.

De ynano oenanthino cap. xlvii

Denanthen uxima odoratū cū rubescere aperit dein
in oleū immittat uelut ungi mouebit sepiusq; cū nidos
duos ymiserit. et primet et seruabit uim hē spissatā
Rhodino respondet hē ytheor. gratiā nō soluit naemo
ilir. probantissimū id est. ad labrusca flore odore prae
ferr.

Elano ad labrusca uire

De confectione olei ypsino graeco cap. xlviii.

Fenogreci libris ymiy. olei libris nouē calamilibra
cyperi libris duabus. oleo infusis diebus septē ter die
uersabis demū expressis. et seruabis. alij loco calami
cardamomū. loco cyperi xylobalsamū infundunt. alij
priusquā spissant. oleū. mox fenogreci infundentes ex
primunt. iam hē absinthij mollientē et coquentē pre
cipue uero omnibus ulue duricidus congruit. ygre
pauci
ueribus infundit. cū exiccatā prius fuerint lum
bricis humoribus pre expulsis iam ad sedis inflamationes
aduenas q; uiluer imponit. furfures glutinosa capitis munditia
abstergit. pollet ambustis et pernionibus cū cera. nutrit
cephalidas et miscet his qui pro cutis nitore conficiūt. cli
gendū est. recens q̄ dū eo mamis abstergimus nō uehem
ter preferr. fenogreci odore. sapore medio amari. et dul
cis. Nam q̄ eiusmodi est optimū est.

Plij ypsū ultimū grece nōiat appellat

De confectione sampsucini cap. xlix.

Serpyllo. calia abrotano flore sisymbrij. foliis mirti et sampsu
ci singulis cōiectura sumptis. habita eorū natura ratione. fue
rint omnia. et addita ea olei ombracini mensura. quā non
uinum eorū uis quę infusa sunt. premitq; q̄ ad diei quartam
dem reprimet et rursus eādem mensurā uerbi dum recentium
infundē. equali tempore et exprime cui nāq; efficatior cliq; du
q̄ sit colore nigro uiridi sampsucū maxime oleum medice ac
uum hē ex calfactoria attenuatoria acre cōstringendi

& doloribus vndiq; morsus & scandal exmbit strũgulat exudu
reuocat labor & inguinũ dolores sedat cũ melle ad uri meliũ ob.
nã & exuehementi spũ tamẽtro indurat locũ. soluit lassitudines per
uncta illitionibus ad opistothonicas & ntr conuulsos nõ inepte missas:

De confectione acymini cap L.

Conficit oleũ acymininũ ut cyprinũ sumptis olei libris ℔xl.
Acymi libris xi. decoqm folia infunde die & nocte in oleum
mox exprimito & colato cum aliis q̃ bis q̃ infusa
sup fuerunt. adde rursus parem olei mensurã & exprime
uto omẽ hor scãdu nõ. n. recipit tertiã infusionẽ postea
recens acymũ sumens q̃ unde priori. iterũ infunde ut de
Rosaceo dictũ est. & ñ nisi iam exut infusũ suffundens
& pari tempor & mixtus. & exprime & repone & si iuer aut
quatit uelis infunde recenti semp acymo indito. posset
& omphacino parari. sed melius illo modo per omia q̃ & ol
sampsucinũ sed est minus efficax:

De abrotonino cap Lj.

Abrotoninũ constat & libris nouẽ unciis quinq; olei & cypri
ni unguẽti grã odoramẽtis prestringit. abrotoni libris octo
iniectis infusis q̃ nocte & die post expressis. & diligẽtissime
uolueris proiectis primis alteram folia / myonito. & infunde &
exprimito uim hr & calefactoria pollentẽ ad unctus pre
clusiones & duricias diuersarum sedes & faciãdas:

De nucchino cap Ljj.

Nucchinũ sic conficit olei libris octo unciis nouẽ nucchi libris
undecim unciis octo oleo immersis die uno deinde manu expressis
demũq; oleo seruato. & libris infusis fricare uolueris recentẽ
nucchi florẽ eode mo infundito uim hr molliendi & q̃ediq;
que circa uulua sunt. conferent nigoribus qui p̃ circuitũ rede
unt calefacient. & lassitudines soluent. & nrmicloꝝ doloribus
opem prestant:

De sulino cap Ljij

Sulinũ & aliqui lilinacẽ uocãt constat & olei libris nouẽ
unciis quinq; calami libris quinq; unciis tribus mirrhe unciis
q̃nq; p̃mixtis uino odorato decoctisq; mox & collũ tricto oleo
addito Cardamomi nuci. & aque celesti infusi. libris tribus un
ciis sex. & p̃missis demergi & demũ & pressis. sumptis unq;
& p̃fato in eum oleo libris tribus & dimidia lilii nũo mille de
cerpta folia deponẽ in labrũ tinctũ. & affuso oleo uersa manibus
mette illitis & nõ die uno & nocte p̃muscris mane & empti in
pixidem exprimes & quod uero defluit aliqua una expressa
& primũ & colato non. n. p̃mane ut rosaceũ sed & calefactorum
seruet & puter & mundũ. p̃ & est & spe in altum unda priul
mille illum. & uerso fidereum & q̃ colligit sordes & curate
tollenda. proiectis precepta exsyrma expressis & odoramẽtis:

in lnbrū · iterū infundenda olei odoramētis prestricti mensu
ra priori per ȳ inmiscenda cardamomi rasi drachmę duæ et
uiliter manibus uersandū ȳ parū desinēdū demū q; oleū expri
mendū q; ł fluit expurgandū et tertio rursus infuso idē
agendū · additis cardamomo et sale sīc ȳ manibus molle ma
xillis q; ł sęp̄ erigę q; primo et pressu ast optimū proximū huic
q; ł sęp̄ terrā nūc nouissimū iterū libęs mille sumptis
de arpin folia disyonēda infusoq; primo expressaq; eo ut dē
ingenijs procedēdū est fricātibus quę in primo frōti sunt /
cardamomo admixto · postea ex primē dū carē iniecundo ȳ
tertio simul fricanda ut dictū est addito cardamomo mox ex
primēdū ȳ erit fricanda quo uero sepius reiecta libra intu
derisco ualidius debis unguentū · his unq; ł pretijs cū sūmum
ȳ uenisse resuisa fuerit · miscēdę singulis preparationibus /
myrrhę optimę drachmę lxxii croci x · cardamomi lxxv · alij
croci ȳ cinnamomi tantundē tusa hęc ȳ cribro secreta deici
enda in labellū cū aqua et infundenda p̄ expressū unguentum
illud q; simul cum myrrha ȳ croco ȳ mellis aqua diluta undę
in dē · et reliqua q; expressione facito · alij quidā simplex ex oleo
balanino ȳ lilio nup̄ alueo oleo antiquato ut preferri q; d in pha
nicę ȳ egypto fit optimū · est q; oleum lilij uim hꝫ excalfacto
riā aperiendi ȳ mollientē uulnę preclusiones · et inflamma
nes · et in uniuersis est oleum ad multiebres morbos utilissimū
confert ad ulcera capitis mentagra · uarros furfures · pustulas
ruptiones q; uocāt eczemata · nigrasq; cicatrices cito tollit
mirrha ȳ colores facit et omnino est arte nutorū dulcis
bilem exalua ventū et urinā prouocat · Nocet stomacho et /
fauc nauseā ·

De Narcisino cap̄ lviii

Oleū narcisinū spissat̄ hoc modo olei abluti libris lxx uncię
q; nq; sumptis aspalathi libras sex uncias duas rasas et aque
in fusas octo ternę partis olei ȳ mixtas coque dein exē pro
nsplanatho impone calami libras quinq; uncias octo et myr
rhę glebā rasā ȳ expressā per uino uetere odorato macerā
et ȳ mixta coquēda · cū uū et cū bus fermuerit · exē ȳ prius
inde oleū uetrigerum colādū deinde expolato ut supra la
bru iteriendū et narcisi flos copiosus addendus duobus ve
sando quēadmodū in susino · mox exprimēdū et clutrinandum
sepius nec ȳ hoc putret · fouet ad mulieris uicia mollientes eius
duricias ȳ preclusiones · sed nocet dolorem capitis ·

De crocino cap. lv.

Crocinū parādū spissato priusoleo ut dictū est de susino/
endē mēsura & pondere sumpti singi spoleo spissato su
rin susini libris tribus dimidia imponē de croci drachmę
octo uersandū q endē die sepius horis diuę fricentibus
ad duas q̄q. Sequēti die sepiendū pure oleū croco & ei
dem croco addenda quīnis oleipar & uersandū tribus
diebus postea effuso q̄ misceatq; myrrhę nisę & criberatę
drachmę xl^a. & mouendū in mortario utriusq; demum
seruandum. alij mensura cyprini quę par sit oleo aroma
tis q̄prescripto & ad crocini confectionē utilē est uero
optimū q̄d nouū spirat odorē croci q̄d ad usū medicinę
q̄ripui conducit. Siccatū q̄d sit celeret myrrhā uim habet
exhilaratoriā. somnifera. uū plerūq; phrenitici sunt ex
hilaratoriā. somnifera. uū plerūq; phrenitici sunt ex
inrigatū aut adornatū. nau- naribus illitū. uomę cient
sanie. & ex purgat ulcera & aduncę durities & p
clusiones & quę in ipsa sunt concoctę. cicera croco me
dulla & oleo duplo maiora enim & mollia & humec
tare & lenire potest & admouendā ebrietates cū nas
illitū & resolut & q̄d dr buxinū. onychinū & styraci
nū nominibus q̄rum diuersa sedes & mō parādi similia

De spissatione & primū cypprini cap

Olei omphacini ablui- p̄ritę. una nigę celestis parrem
media hanc q̄dem oleo infunde q̄m uero oleū q̄misce
cū imponendis odoramēris accipies sings aspalathi libras
quinq; dimidiū calami libras sex dimidiū myrrhę libra
cardami libras tres unciam nouē olei libras nouem
uncias singi aspalathū resti & aqua infusū oleo impones
coque ut simul feruerāt. myrra uero uino uetere di
luta. calamū tusum myrrhę cōmisce & expleto aspa
latho impone massę calami cōp. ubi bene fermuerit. ex
cipies alueo deferto. & addito cardamomū
rusti & mixti q̄ sufficiat aqua & uersato spatha. donec
frigescat. nō instar mirrati. demū cū q̄m oleū defun
deris impones libris olei xxviii flores cypri libras xvi
uncias octo. & cū q̄misceris infundi cōprime & spar
gi sicciores q̄libet recentis floris pari mensura addito
cōprime siue bis siue ter q̄libet infusū hoc. & ubi nul
la sicciores eligendus est q̄ optimū q̄dq; exhauerit suauis
tate nares q̄ afficit. alij & cinnamomū permiscent.

uim hꝫ exanstoriã mollientẽ nyerienti malue et nernoꝝ morbis deducere ihc cotra doloribus et fracturis ꝙ cũ cerota mixtũ. misceꝫ et malagmata q̃ opistotonicis ꝙ nãdrias inguinũ inflammationibus congruũt adopis:

De spissatione irim cap Lvii

Spartę libras ex unciã octo remittãe nubis olei libras lxxiii. et misce atq; haminas decẽ. hec ęra imposita ꝙquies dies ser deorẽ recipiãt postea collãda in eraneũ melle illi ihc. ex hoc oleo adornamentis spissato p̃. oleũ irinũ cõficitur infusa spissati oleum irida ut descriptũ est. aut hoc modo olei libras lxx. uncias quinq; xyllobalsami libras quinq; uncias duas tũdunt ut dictũ est. unde coque mox ex empto xyllobalsamo. adde oleo calami pusi libras nouẽ uncias decem et micã myrrhę uino uetusto odorato infusa spissati olei et odornamentis prescripte libras xiiii infunde iridos rusę. equale pondus. duabus diebus ꝙmirentur et duabus noctibus postea uiolentius et efficacius exprime. et si uoluceris potentius para mensurã in quibus ꝙmer infunde. deinde code mo exprimito. optimũ est ꝙ in purga ꝙbibę in helide archaię cõficit. uel ei est emollire exanthemata et crustas et pumedines et sordes auferre uultus nitori bus conuenit in inflammationibus et preclusionibus. sanat et expellit et hemorroidas aperit. inunctum sanat cũ aceto et rosa et amaris amygdalis et destillationis dictum illitis manibus et ad ulcera manuũ quę agerast dicit. plenũ expurgat et iarbi pondere potum. pollet ad morbum qui ileos dr. et urinã prouocat et in egre uomentibus per uncti dipitis nutrientibus. uomitorijs et unguinum pruritibus cũ nitria mixta illitum aut purgatissimum et asperitati arterię datur et bis qui cinctã. aut fungos coniunctũ bibentibus.

De oleo mustino cap Lviii

Mustinũ ꝙd simplex est constat ex oleo omphacino iuncto odorato calamo et nardo celtica spartha asphalatho mastiche. costo. et musto. cinctũ positis uinaceis uncti. in quo sunt aromata et uinũ et oleũ. uertant diebus xxx. bis die singule postea expressũ recondunt uim hꝫ exhibentem mollitiam et remissionem pollere ad rigores. inde nerue rũ et nudę morbos est uero eorum ne opis mensurile cũ sit mollicndi facultas.

Plin grece uocabulo eorum ipsũ glisciam.

De amaricino cap. Lix.

Amaricinū in cyzico optimū fit. constat aut ex ompharcino oleo et balanino quo spissimo ligno balsami lentisco calamo sadiocundi natu rum et odoris gra recipiunt amaracū. costū. amomū. Nardū casiā. carpobalsamū. et myrrhā. alii ipm et sumptuosius facientes miscent et cinamomū addūt q̄ mel et uinū ad illinēda uasa et cōmouēda odoramēta nisi effectus eius est calefacere. mollire. aperire. caput tentare accendere. urinā ducere. utile precipue est ad medicamina erodentia (quas sceptas uocāt) ysthulas et hydrocelas post incisiones circūfrangit q̄ crustas et ulcera facile inflammationibus. item ad hemorroidas aperiendas iniunctū. uulue appositū. menses ciet. duricias et tumores uulue discutit. Neruis et musculis ut nervatis confert. flocci mollibus infusū et impositū.

De Megallino cap. Lx.

Quod nūc uocāt Megallinū olim cōficiebāt. sed nūc desijt cōpositio huius q̄ compto eadem est amaricino. sed supernatat resina et hac pstat non cōfusionis nitor uoluptas sed coloris pocius et odoris cui miscet nūc Terebinthina decocta donec olere desinat (id q̄ hedycroun uocāt) q̄ cōficit in Co. cradē hr uim et cōdimento conficit quo amaricino sed et odoratus.

De meropio cap. Lxi

Meropium plin. olim hec et amygdalē amaricta ypsaon. Egypto uina. Exore. empharion. uitis merum. uinū. calamus. nardus. uinum. myrrha. semen balsami. sbalsamū. uasi ne terebinthina.

Conficit pretera in egypto unguentū q̄d nobilissimorū meropiū et p̄mixtione sbalsami. ligni enim q̄ gignit sbalsamū uocant cardamomo lentisco meropium constat et omnibus q̄ de amaricino oleo ompharcino cardimomo lentisco calamo mille uino myrrha carpobalsamo sbalsamo et resina. laudat pingue et grane olens q̄ pocius cardamomū et myrrham q̄ sbalsamū pstitit uehementer calefacit. et accendit et aperit. opimabit et expurgat ulcera. Neruis et musculis incisis utile est. et hydrocelis et erodentibus misce malagmatis et cerotis rigoribus remodū et his q̄ spem cōuulsionis q̄ū opisthotonū uocāt detinēt. ut cito sudo uersum molliendi hr facultatem.

De mendelio cap Lxii.

Plin L° xij · c · p° · quida sanctissimi
negant · p sint preciosissime · arbores
decoctis · propitie proficiat · sed ne
ede ut uis · nisi vna diebus

id est q dr Mendelsū confice ex oleo balanino myrrhe calci
et resine · alij uero post unguētū cōpōderatū pmū cinnamomi
addunt · inutiliter · nulla n · uim ptinet · que no una decoc
tione similē hz operationē metopio sed minus efficacem:

De stacte cap Lxiii°.

Plin L° xij · c · p° · myrrhe ex ptis
unguētū facit sine olei · stacte
dulcedine · aliqua minus amara
nidoris

Stacte uocat pinguedo recentis myrrhe tuse cū aqua mo
dica et expressa · q organū utriq odoris gratissimi et preciosa /
est et ex ea unguētū qd uocat stacte · laudat · que nō est oleo
p mixta et que inminimo maxima hz uim · que calefactoria
est resistentia myrrhe q ungueris calefactionibus:

De cinnamomino cap Lxiiii

Plin ubi s. Rmie. fructū duplex
succus et corpus · Ille olei pinguis
fere sapor hic odor · hic ligni
mitis uocat · Ille hoc amar

Cinnaminū ex oleo balanino · et spissamus xylobalsami · cala
mi · lentisci · oblecramēris cinnamomi · carpobalsami my
rrhe quadruplū ad cinnamomū conficit · misceat et mel ad
cōmansionē probe nere · odore molli · et qd se presentet my
rrhe · crassū · odoratū · saporis amari · hoc n · no exprimit sp.
et myrrha recipit crassitudinē resina · n · no prestat amari
tudinē · nec odoris prestantia · uim hz leuide nare calefac
toriā et amarā · aperit imp calefaciens et discutit et dis
pergit et exhibet hui dictarū · et inflamarioēs · sed est empi
ri genus · potest adunguenta cū oleo duplo cere et medulla
nā hoc no multū acrimonie amittit et mollitiū fit · alit
nāq expurit et indurat omnibus unguētis que crassa sunt
potest ad pistolas et eroduntia medicamina nocentissime
et hydroceles · et carbunculos et cangrenas cū cardamomo
illinit rigoribus periodicis et tremoribus et morsibus pesti
ferorū contra scorpionū ictus et phalangiorū morsus imponit
cū grossis mitis.

De unguento Nardino cap Lxv.

Nardinū unguentū uarijs parat modis · et ex folio malobath
rino et nardo · plurimū uero miscet oleo balanino nu
omphacino et spissandi olei lentisci addit · et suauc de
rie · costis · nardū myrrha · balsamū optimū est qd est re
nue nō nere hns suauc alentia · sicca nardi nux amomi
uis est ei attenuatoria · acris · abstersiua · astrictiua hui
dor et calefactoria est · qui humida sine lentore nisi resinam
recipiat · conficit et simplex ex omphacino oleo iuncolen
tisco · calamo · costo · nardo · — Malobathrinū hz quidem
suauitatem spissamen que et nardinū sed plus myrrhe · id
circo fit calefactorium · in suo crocino et amaracino · Re
spondens · —

De infirmo cap. lxvi.

Qui uero pedes infirmi uocãt. contra ex floribus subtilissimis
hyemis cãpis duobus iniectis in lico olei sesamini et permanis
ut dilinceo dictum est. huius usus ad confectiones gñs huius
modis assumit. apte pedes. congruit rori corpori ad nuacrin in
corporibus que calefactione et mollicia indigent. sed est fu
mosus quodam grauis quã plurimi non sine molestia ferunt.

De mirrha cap. lxvii

Mirrha lachryma est arboris que nascit in arabia similis spine
egipte que incisa defluit lachryma in substratas foueas. que
dum uero densa in eruditur et durum species pediculos pinguis
que expressa sumitur stacte. altera gabirea pinguissima que
fecibus et pinguibus locis gignit que et mulum emittit stacte
sed pessima omnium que uocat troglodytica. regione inq gignit que
subuiridis est. et mordax et splendida colligit et quedam tenuis
que post troglodytica numeret. mollis et bdellium. odoris tedi que
apricis locis gignit. est et alya que emulsa dat minis manum ni
gra. et ultra pessima omnium uocat ergalime ignobilis nec pinguis nec
asperna et uiribus quam similis improbat. et illa que nominata ex
his prestillatur que pinguibus odorati et pinguis tedy sicci nec pin
guis nec odorati imbecillioribus quibus olim gratia corporis non adhibebat.
adulterant quidam dulci infusione mirrhe et permixto. Egipta est no
ua. tenuis et leuis optimi coloris et dulcis gignit. mendosa ue
rus rubicundus leuis pinguibus similis minutis glebis nimium odoratus
nouis. mda fractoria grauissimo et odore picem imitata. mollis et
est uiridis. et calefactoria cupiat remedia gluminatã sicentia spissa
et emollientia. mollit inducta et aperit. breui durat mense.
et stercus cum absinthio auxiliatur. lupinis aut fuco cum
oppoponax sumit in pilulis fabe magnitudine adnubilum dissipat
et orthopnoica et dolore lateris et stomachi aluum soluunt et
dysenteriam soluit rigores subuersiones acetum cum pipe
et aqua fabe magnitudine potum. arteriis asperitates et uicis
ruptis. mouet lingue subdita fuco et gluteo occidit
uermes. odorem grauiolentia medit. ad labores cum alumine
ligata. illinit cum uino et oleo callum. et nigra gingiuas fir
mat. ulcera cupiat gluminat inspersa sinceras aures et ossa
mudat cum aceto et lichen. ut aures purulentas. in
flammas cum meconio calfacto et gluteo ad unctus. illinit
cum cassia et melle lichenas cum aceto abstergit capillos flu
entes cum lacano et uino et myrtino oleo munda roborat
uentres distillatus sedat cum pena illitus. naribus cum plantulorum
oculos albugines mutat et quicquid uitii obscurandi consobrinus
abstergit sit humor. siue quod modo ex thure uocatum cum
eadem congruit.

Plin. Lo. xii. c. 16. et c. 15. de arbore myrrhe

Plin. ait lyciæ uarias nec pigras hyemis et uim et
vis et uarietates. et ait
dicis. nec nisi hyeme incidi
nisi adiecto. et
in semptio et
semp. lyciæ affirmatur
hoc modo. Illinitur. et
alue gra operationis esse pos
tea fore reddit.

De Myrrha bocica cap. Lxvii.

Myrrha bocica est medix incisa: cuiusdā arboris que nascitur in bocia eligenda est pinguescentia mirrhe similis cum ☞ calefactoria molliente dissoluente mistorijs ad ferramina non inutiliter.

De Styrace cap. Lxix.

Styrax lachryma est arboris cuiusdā similis carouco cuius nibus pferunt. rustul. pinguis. resinosus albicantibus tres mens odore diuersum. qui melior malagmatis eminens humidiusque quedā mellea uisus est. qui carnalibus pitidineus et filiticus. niger uero et squalidus et furfuraceus improbatur. inuenit et lachryma gumi similis splendida similis quodā mō myrrhe. sed hec a modū prima generatur. adulteratur cum ramentis arboris que uermiculis erodentibus fiunt. melle admixto et sedimine ireos et aliis gbusdā. aliqcā aut pinguedine odorumentis condientes cū styrace cōponunt ardentissimis solibus et tecta laterū foraminū et primūr in aquā frigidā uermiculi et uendūr scolecite styrace uocātes. et approbat inexperti huiusmodi ut siccet nō aduertentes ad odoris welementiā. unde. ā. aeris ē qui uicio corrumpit hic excalfactoria molliente. cocquente. medetur rustibus destillatiōibus grauedini raucedini amisse uoci congruit uulue pessus et induranē cir menses pomum et appositus suauiter mollit aluū modice pomis cum resina terebinthina. Misce malagmatis discutiendis et apostis nō inutiliter. exurit et corrector crispat mur et in fumū conuertit. urbus cōgruit eius fumus/ arbus gbus et arburis fumus unguēti styracini qd ex eo fit in syria calefacit. albūde et mollit sed affert dolore capitis et grauedo. et purgat rennat.

De bedelio cap. Lxx.

Bdellium alij madelchon alij bolchon uocāt lachryma est arboris sarracenice laudat sapor suauis similis murino glutini in profundū pingue qd facile molescit expers sordis et ligni et odoratius dū inedit. unguinosum est uero sordidum nigrū grandioribus globis. sibi minorū qd defertur ex india. ferūr et aliud ficui arbori similius sed inferius qd est uiribus secundū adulteratū in mixto gumi sed ipsi

Eiusmõi ẽt hnd̃q̃ amarũ ẽt. nec adeo adonatũ dum incẽdit.
uim hr̃ calefaciẽtẽ. molliẽtẽ broncho culas. duricies. & hydro
las dissoluit. salsus iciunij diluto. oppositũ et suffitũ uulnus q̃ erit
q̃ nabit ferũ ẽt omẽm humorẽ p̃ oris sumptũ frangit lapidẽ. et ui
nã durit. tussiculosis ẽt morsibus uenenatis utilissime exhibẽt̃ prodẽt
frenuris. cõuulsionibus. lateris doloribus ẽt instillationũ decursibus
miscẽt̃ ẽt malagmatis. q̃ duricicbus ẽt nodis nernoz cõferũt
elaborãt̃ usũ. uino aut aqua colida ẽtusum.

De thure cap̃ Lxxi^{m}.

Plin. l. xii. c. 19

Thus in arabia gignitur q̃ uocãt̃ thuriferã p̃ ẽt masculũ
q̃d̃ stagonias uocãt̃. nãliter rotũdũ eiusmõi ẽt q̃d̃ nomium
dr̃. candidũ ẽt in uas pingue dũ frangit̃ ẽt dũ exurit̃ flatim
ardet. indicũ uero subrufũ ẽt et colore liuidũ fit et q̃rtz
rotũdũ q̃m̃ nãq̃ in quadrantes figuras fracta infictilia deicit
res uersant donec figurã rotundam recuperet. inueteratũ
tũ ẽt huiusmõi fit̃ ruffũ q̃d̃ nomiũ niue stygiũ nomiũ ~~niue~~
re gleba ~~ac magis rotundum~~ secũdũ lotũ tenuit q̃d̃ dr̃ nonbing
q̃d̃ infimilo. q̃d̃ alij capisũ uocãt̃. minore gleba et magis
ruffum. ẽt ẽ alterũ q̃d̃ dr̃ nmjnimes candore simile. sed
dum mandit̃ cedens ut mastiche adulterat̃ oẽ thus resina
pini fraudose cõpositũ et gũmi sed id facile deprehenditur.
quia nõ ardet gũmi dum incenditur resina in fumũ cõburit̃
thus ardẽdo. hoc q̃m̃ ut odor declarat. potentissime stipticare
uulnera quocũq̃ usum obtinebit. coronam ulcera cõprobare
et nd cicatrices p̃ducẽ. sanguinem gluinare. fluxũ
q̃m̃ sanguinis et q̃ est cooperibri membranis cõprobãt̃. ulcera
q̃q̃ occulta dr̃ cicatrisedẽ et alias p̃ficiunt. in linteolis
cũ lacte mixtũ formine impigrenes et liberas cõceptu ẽ. pue
rilium nutrit nec nõ ulcera cepigni adustione q̃ pernionũ
cũ adipe suillo. aut mixtum cum ulcera inueteratã manã in
cũ uino cõtritum pannicijs cũ melle aures fractas cupide
et oculos nuriũ dolores cũ uino dulci infusũ. mamis q̃
puerperio inflammis cũ cimolia aut rosaceo illitũ p̃dest
misceẽt̃ medicinis ad nubeculã et oculorũ uitia cõ nõ mu
riliter sanguinẽ reiectibus pota sumptũ epinictũ furorẽ
inducit. stomachi potatũ utilius uero potatũ et inunctũ. ere
matẽ thus resta mundat impositũ et accensũ mira accensa alu
bunna. domat exustũ ita accensa ẽt resta post thuris exustionem
donec extinguat̃. sic. n. nõ cinerescit. alij circũponũt̃ panicu
lũ cinerẽ communẽ in medio thuratã adtergipiẽdo thi gignit̃
ut ostendimus in sermone thuris. alij crudo ficili in argilla
circũlito inuoluũt̃ exurũt̃ in furnace. torrent̃ aut in testa nouã
et accensis carbonibus donec nõ crepitent bullas nec pinguedinem
aliquã aut uaporem facile non exustũ.

De cortice thuris cap Lxxii

Cortex thuris ptritus crudus pinguis odoratus recens thuris
et no saberaus nuricolus adulterari admixto strobili ui
pini cortice. sed hoc igne deprehendit nã hic ui incendit
no ardent. sed intimũ tm contersi citra fumi delectã
expirant. cortex thuris ardet et ui fumi delectat inoꝛ
dit. cõburit et i quãdmodũ thus uimbr. qua et thus
sed ost estimat. et magis spissa qua pl pomus reicien
tibus sanguine et prosluuiũ mulierũ magis congruit
apposimus postea ad cinnami cassiam et costum amo
mum masticem serabici et calamum nostras p.d.a.

De Mãna thuris Cap Lxxiii

Mãna thuris probe candida pura granulosa
uim hr eãdem thuri uero submissio rẽ uicinã
arboribus et mixta resina pini cribrata et polline
nec cortice thuris trito sed ab hoc igne deprehendi
nã nec nequit nec alio uehementer accendi. fumabit ut
pote nereo sed fuliginoso et impuro et odor nigrum
hr habitũ.

De fuligine thuris cap Lxxiii

Fuligine thuris sic facito forcipe parue singulas
thuris micas ad lucerne nouellã imponito postea
contenũ testeꝫ nouũ mox circũtegito ꝑ cõmo
dũ foramẽ immedio reseruato et purgato et sup ponito
in altera uasis labro. nec ꝑ utrisq; lapillos altitudis
digitorũ quatuor ut et spiritus possit nec expuncto ut si
cornu alias mos supponedi. dein prunis ꝑ mixtis op
tegatur omnino. altera nocte de domo fuligine abunde
collecta esse poterit. cognoscitur tamen si pegia et aq
frigida humectãde optenẽ cris poterit. sic. n. tam fuli
go congregari nõ nocumentũ nec accidit. sigde ob
leuitatẽ decidens misceri. cineribus thuris. et cinis igitur
prima fuligine idem facito quod ante factum fuerit. utrisq; cubi
di thuris cinere sicorsũ uimbr onusti inflammatoꝛ sentẽ
sistens fluxus uterq; apprimat cõphenẽ calamum ut
cognoscatur ꝛõ prioꝛem eadem nocte cõficiẽ. myrrha nobis
ex thyrsi fumus. et eisdem contenta. et uterisq; lachrymis fumus
eorum fumidus :—

Plg Le sup Mãna uocatur thuris

plin. l. ix. c. x.
ide l. x. c. xx.
ide l. 23. c. 8

1. 86.

Primus autem horum omnium generis est qui delphin
qui inter se differentes, imbres et ventos significantes naturæ
interpretatione divinitus congruens. Qui delphinus in sicca
rure deambulans cum lithargirio et manna thuris subac
ta si cum vetere myrino adoriatur et devoret ulcera multos
bestiarum curat. Serpentes inhibet. Cui astrologo sapiens
rex sine ambiguitate in multis sufficit. Aluit sibi
persicus et urinam movet. Folia ipsius urinas illas infla
matas solvunt. Vulnera recollectionem patiendo me
dicinæ cito sanata decorticata denique dolore leniunt si
quid callidis rotundat. Foliorum drachma bibentibus cogni
tis multe nocte atque multa petunt. Eadem cortices probely
et folia pomeæ fortiunt. Tyda denique et ipsis adstringit
nucleus pariter divisa et recta decorticatis.

plin l. ix. c. x. vide
nicerata sine nota esse
ove fronte quas strabones
vocant ut plerique arbitrati
sed gravida succidioresque
ne mordeat

dolore sedat. sind dentes patientes teneant de cocto spuma pre
terea exhibet ad receptorū & pectoris preparationē comoda
colligit fumus. ex quo ad attramentū scriptoriū conficiendū
qui cū prodest ad debilitatē ybra & angulos oculoz & pecos.
cū cinere palpebrarū. cū oculos lachrymantes. pirū dulcia man
dūt fouentur pinoz & pices. & reperitur in canis uimbris
spissatē modice calefacientis prosunt tussibus. et thoracis
affectionibus. ēt cum melle sumpte.

I. 87.

De strobylis cap. LXXVI.

88.

Strobili siue pinee decocti cū passo et cū
cimeris semine potē urinā prouocāt. obtūdūtq; ui
sicā et renū acrimonias. stomachi rosiones con
solant. cū succo portulace sumpto. corporis imbe
cillitatē excutiunt. et humorū corruptiones. he
betant integri strobili cū arboribus recentes usti.
posse decocti uentri ruptis et tabi congruūt. ligre
q; ex ipis supra trita cyathos pondere.

De lentisco cap. LXXVII

Lentiscus est arbor nota. tam spissamis natureq; nā
et eius fructus et folia et cortex radicis amoris q;
pria uiribus sunt. fit sucus cortice radice et fo
lijs coctis exinque qd sufficit. mox adiectis post decocto
nē folijs aqua rursus ad mellis consistētiā decocta. facit
spūtus ad sanguinis reiectiones. alui fluxū et dyssente
riā. ptinet sic fluxu sanguinis emulsa. eiusq; proricētiā
et fedis et inuniuersū loco acacie. & hypocistidos. po
situs. q̄n sucus pectines foliorū expressorū idem
facit: decocto q̄n fauces inoris plene. et fracta
ossa iunguntur. serpentia destruit. & fluxus emulsa
cū ceruse. et urinā prouocat. sistit et dentes mobi
les cū q̄ colluunt. caudicule eius mollibus loco ca
lamulorū dentes fricti albificant. fit ex eius fru
cu oleū spissum. nares q; utile ad omia que spissa in
tro indigent.

De Resina lentiscina. cap. LXXVIII

Significatur lentisco Resina que lentiscina uocat. ab
hijs mastix utilis ad sanguinis reiectiones et nimis
uentris fluores. prodest et stomacho ructus mouens.
misceat dentium emigmatis. et illicionibus faciei. spl
endorē afferens. plurima inanibus pilos ori odorē cō
mēdantia grauiorē reddit. gingiuas roborat. fit
optima et plurima in hac insula optima est. que
lucida et hyrrhanice aue et mndore similes. crassa.
arida fragilis. odorata. uiridi fuscro infirmior est.
adulterat. thure. et resina permixtis.

Plij Le 15. c. 10 quarū primus
uocat e primatis regularis re
medijs aduersus rost.

Iuxta hic diuse. refert de strobilis
Plij Le 23. c. 8 scribit de nucleis
nucis pinee. Nuclei nucis pine
tussi edite et urinam stomachi
rosionem et diuersos humores
ibi assistere et sistunt inui
tum retinent. tussi et ueteri
missum his q̄ uinum hauerūt
stomachi rosionem. cruentis sputis et fluxus
i portulace. Iuxta ad ueteri ulcera. Plonin

Plij Le 24. c. 7

Plij Le 17. c. 17
Le 14. c. 20.
Le 24. c. 6.
proxime loco dam
nata et lentisci. Iuxta
ad uetera stomachi mala
et ad omnia uitia
Plij Le 24. c. 6. palpebras
lentisci commendatissime replica
tis q; uetustissime et uiribus
purulentis. Iuxta primis gemi
nis.

Plin. Le 13 · c. 6.
Pe Le 24 · c. 6

de terebintho cap Lxxix

Terebinthus est arbor nota cuius folia et fructus et cor
tex · cū ptriti sunt ōibus cōferūt · quibus lenitatis · eodē modo
preparata et sumpta · fructus eius etiā comeditus est sicc in uti
lis stomacho urinā ciens · calefactoriū est ad expirandū ue
nera primus · cuius per uas · phalāgios · id est marsibus confert ·
eius resina fert · et arabia que dicit̄ petrea · nascit̄ quoq;
in iudea · syria · lybia · cypro · et cicladibus insulis que est
ri et prestantior est · cū est perlucida candida uiridi et
cerulei colore imitans · terebinthū syriam · priorē est om
nibus resinis terebinthina · proxima lentisci na terebin
thina et abiete post quas numerant picea et strobilina
natura est omni resine molliendi · extrahendi · dispergendi · expurgandi · tussibus · arabi utilis est · in eclegmate perse aut cū melle expurgat · et thorace ischiadi
cos · mouet et urinā · et cogit · et alui mollit · cōducit ad polypos nasi · pilos eluit · inā dolores ad lepras cum
eruptione gris et uenenatis · ustorio et nitro adustos pu
rulentos cū melle · et oleo et pruriū et uitiligines · miscet
emplastris malagmatis et accipis prodest et lateris
doloribus parte inunctus et appositus ·

De resina liquida pini et picis cap Lxxx ·

Gignitur resina liquida e pino et pice · ambe ergā
ferebant · nāq; cognomen habuit · uocata colophō
nia · et gelatia propinqua rhodi quā hodie uocant
incolē uocant laricem que precipue potest ad tussis
perueniens sine elegmate et ipse · sunt alie et hec diu
sarū coloris alia candida · alia olentior · alia odo
ris melli ut larix · fit et ex cupresso liquida q̄
ad eandē potest resina sicca alia strobilina alia
abietina · alia ex pice · alia ex pino · ex quibus eligenda
est odoratissima · lucida nō sicca nec liquida similis
tere et fragilis · et hiis nō floridā que ex pino et
abiete · sunt · n · odoris iocundi et rhus ipm imitantis
deportāt optime et insula pyriusa que circa est inter
hyspaniā sed pinea et strobilina et cupressina deteriores
sunt · nec cassē illis hoc uires · et sandaracha adque stille
assumāt · lentiscina uero terebinthina respondet · coq
tur resina ex insula quadruplo admensurā humoris
insulsi · ops liquidē resine cōgitā duobus aque pluuie
dierib⁹ in uas coquent · cui carbones leniter assidue
mouentis donec sint odore fiat fragilis et sicca
ut digiti edat · mox infrigidatur uase fictili non
illito · postea fit · n · optima alba · solida et pri
ma omnis resina liquata ut supra cū alba sordes
coquūt · et sint aque sue arboris p̄ · lento igne mox ·

Cū ceperint coagulari ꝑcipue ꝑ multū ſuppōnēdi ſūt
carbones ꝙ ĩ deſimenter coquāt & dicti ſ. ꝙ nocte ſtribus.
donec priuſ dictū propriemē dimiſerint · ſeruādeſunt ut
dicti eſt · ſicca ſuō ſatiſcerit ꝙ tota die coquātes · apponere
uti eſſe & decorte ad malagmata odorata ꝙ accipe · ol un
ꝓcenter colorandū collegit ſtamus · ſine ꝙa ad modū ut
thuris · qui uti eſt ad talibl ephara ungedos oculos · uxe
ſos · tū palpebras humore tumētes ꝙ oculos lachrimantes
fit exeo attramētū quo ſcribimus ·

De picaligda capitulū LXXXi

Picaligda ꝙa aliq̃ cognoscant) colligit̃ ex pinguissimis
lignis pini & picee optima eſt lucida leuis · et pura ·
ualet ad morſus serpentū medicinas rabidos ſuppurātes
tuſſientes · ſuſpiriosos · et humidiores quę difficile e du
cuntur ex pectore · cyathi mensura limat cū melle ·
prodest & inflammationibꝫ tonſillaꝝ ꝙ uuę · et inguinis
illius · ꝙ nutibus parulentis cū roſaceo morſibus reptiliū
cū ſale trito illita · cū paricera mixta ſenbroſungues ·
mouet uulue collectiones ꝙ ſedis duricies diſcutit ·
cū farina ordeacea ꝙ urina pueri decocta ſtrumas
frangit · cū ſulphure uua pirii cortice · uua furfuribus
ſerpentia ulcera tumor inhibet · cū mica thuris ꝙ oro
co mixta hipophoras glutinat · rimis pedum et ſedis
illita & perquā utilis complet ulcera ꝙ abſtergit · cū
melle cū uua paſſa ꝙ melle carbūculos et putreſcē
tia ulcera circūſcribit · et erodentibus medicinis
quas uocant (epuloſ) utiliter miſcet ·) — fit epice oleū
ꝙd dr piſcicon cū ſeperat ei uſ parſ aqua · innatat
huic quidē modū lacti ſerū) ꝙ colligit̃ inde cochleo
picis ſuſpenſa lana pura ꝙę cū exaſcendere ua
pore permanuerit · et premitur in uaſe hoc tempo
re fit · quādo pix decocta fuerit producta ꝺ hꝫ
hūſ ꝙbuſdā liquida pix denſa ꝙ ad operandū illitum
cū farina ordeacea ſanat ꝙ hoc liquida pix et
ulcera tumentoſ et ſcabiem pungēs ·

De fumo eligenda pice capitulū LXXXii

Fit ex fumo eligenda pice hoc mō inducerā nouā habē
tibinū ponēs aliq̃ picis accende et cōtegens lucernā
nouę uaſe fictili ſpem furandi hanc ſumma parte re
tūdo · et angusto in intima perforato ut ſumat furni
tū do · et premitur cōburi quādiu primū hūdū conſumptū fuerit
Mox ꝙ infunde donec fumi ꝙt ſatis eſt eſtimare
fuerit ſ ut ere · uim hr uim ſpiritalē et nocē · ute
dum eo ad expoliendas palpebras ꝙ eruginosam calibla
phara ꝙ circūlitiones ꝙ ad palpebras glabras quibus /

pl.g Le melius suppeditatis
de resina

pl.g Le 24. c. 7
nominat picis
de foro picat. pl.g Le
ib. c. xij

pilosi nasci optuit eum ad debiles et hebetes mentes
nec nō ulceroſos oculos utilis est.

De pice ſicca cap. Lxxxiii

De palimpiſto phy Le 24.

Pix ſicca fit epice liquide cū de cagnureio cuius bra-
chylybus palimpiſta. fit ex ea alia miſco ſimilis q̄
appellat boſcal: alia ſicca optima ē pura pinguiſ odo
rem ſubtilem et reſinoſa uim hz exſiccatoriā molli
entē puris producentiā diſcutientē collectiones et paſſus
et cōplentē ulcera muſcet et unguentis ad uulnera
similiter.

De zopiſſa cap. Lxxxiiii

Phy Le xii c xx
Ite Le 24 c 1

Zopiſſam alij de naſam nuncupant reſinā cū cera quam
aliqui apochyme uocant. q uim hz diſpergendi co
q̄ aqua marina ſit infuſa alij reſinā pinea ita
nominant.

De bitumine cap. Lxxxv.

Phy Le 30 c 15

Bitumen preſtantius est iudaicū ceteris optimū est
ad ſplendeſcit cū purpura uehementiſſime et
grane Nigrū uero et ſordidū malū adulterant
admixta pice gignitur et regione ſicilie ſphe
gentina humidū quoddā fontibus immanſq̄
uimē ad lucernas uice olei ipm oleū ſicula
uocantes. fallunt aūt. n. bituminiſ liquidi
ſpecies. Vocāt et quoddam pinguiſ phalton quod

De naphalto Phy Le 24 c 1
Ite Le 35 c 15
Strab c 203 - dicit iſte mons
Dea nascere c. dr mortua qm
dicit unū eſſe mixtū ex pice et
naphalto

Phy Le 30 c 15

gignitur apollonia epidamni q̄ ex cōmentis mo
ribus deferē cū fluminis impetu q̄ ſerunt ad
littora in glebas congulatū oleū admixtū bitumi
ni picem.

De naphtha. C. Lxxxvi.

Vocāt et quoddam bitumen naphtha q̄ babilonii rep colle albū. reperit aūt et nigrū uium
habē ſacnis rapturis ut ex interuallo ipm rapiat
q̄d et ſuffuſionibus utile et albuginibus uim hz de
bitumen prohibentē collectiones ſterminatē diſcutit
et molliente cū ſerētē uulnus irregulare et proci
dentia appoſitū aut oſtracū uue ſuffitum et gargaſtes lapis cū uino et oxymelite
potatū elicit menſes. Tuſſes per ueteres ſuſpiri
oſos et umbelicos difficiles ſanat. uim uo rapitiū
morſus. et ſerpentiū et ſeras dolores ſedat et
coeliacis in pilulis deglutiendū. et cū croco ſanguis
nē diſſoluit potentū cum acetō diſſenteria ſimpo
nentes ſi prīſana liquatū ſuffitū. fluctionas.

sanat dentiū dolores circū illiū sedat glutinat
pilos bitumen ficū per radiū celestrū q̄ opitulant
podagricis articularibus et lurhar zicis cū farina orda
cea cremitro et cera impositū p̄stat phalerone uero crudū
por q̄ uix et bitumen cōmixta.

De cupresso cap lxxxvii

Cupressus astringit et refrigerat cuius folia pota
re cū dulci et murrha p̄mor uesice fluorē et dysuriis
prosunt eius pilule nasi cū uino potū reiectioni sanguis
uis dyssenteriis alui fluxibus orthopnoice et tussi uiles sp
i dam facit et q̄ dr decocto mollit duricies matrice cum
fotibus medente et polypis in naribus et claudit unguis
cinbros decocte cū aceto et mirre cū lupinis cū pesumo ra
mi cassilline folia q̄s idem faciunt ung et pilule fuga
re culices cū coma sustine folia q̄ trita illita uetnera
cluinat et sanguine inhibent cū aceto trita capillos infi
ciunt. linuntur p se et cū farina nidor cyssipilata ulcera sa
nant. uirga quas herpes uocant greci cū bonis cū oleo trita in
flammationes cū aceto mixta stomacho imposita robo
rant.

De iunipero cap lxxxviii

Arcenthis micra alij arcenthida alij mnesithe
os. alij acanthida aphricanoryn siper. egyptij libitā
alij iupicellus. latini iuniperus iunipirus altera
minor. altera maior est. nascuntur ambę et apu
rienti et malefacientes utraq; in uesica fugę uene
nata. fructus ipsius alios nuci magnitudine re
perit. alius nuci pontice equalis rotunditas odora
tus. et dulcis dū per mandit et subamarus qui
uocat iuniperus modica spirans. et calefaciens
stomacho utilis pollens ad ea que in thorace colli
guntur et nascūtur. inflationes. tormina. et uene
nata pomus et urinā mouet. quā ppter cōuulsionis
et frenetici et mulieribus q̄ exsecūda strangulat
congruit. folia hūs acria unde et illita ulcera cum
ipsa rū succus ipsius cū uino commorsū uipere
prosunt. cortex cōbustus. et illitus cū aqua lepras
arcet. Ramen ligni potum interimit.—

Arcenthis mexale alij cyssinthos agria alij mne
sithcos alij achatara. Romani iuniperū iuniperus
magna. quā alij siluestrē cupressū uocant et ipsa
plurimis notatur. similis cupresso nascens asperis
et maritimis locis plurimū uim hūs eandē prius dicta

branchy alij barryton. alij baron Rommij bobasabina
alnera foliis cupresso similes. sed spinosior grauc olens
acris & incensiua. arbor brauis est in latu potius fu
ste uenosa aliqui foliis eius uice thymi amictis alys
myrice similes est foliis ipis utriusq; folia serpe
tia ulcera sistunt. inflamationes illius herbe
ruferunt nigricias cū melle illita & impuri
tes in carbūculos ad suppurandū & duire circunfrica
cū uino pota sanguinē educunt & urinā ut tenus
expellūt apposita ꝙ & suffita idem faciūt miscētur
& unguentis calefactoribus p̄sertim gleumo.

De cedro cap xc.

Cedrus est arbor magna atq; ꝙdā cedrin colli
gūt. fructū hz ut iuniperus rotūdū magnitu
mirthi ferens cedria uō optima est crassa pur
purea & uehementis odoris & aq; stillarim
effusa & mansit & nō spargit. uim hz corpo
ream interimēdi & mortuos cōseruandi unde
& mortui uirā aliqui ipām uocauerūt, uel
uel ꝙ & coria corrumpūt nimia sui calefactiōe
& exsiccatiōe ad ophthalmias optima est /
illius luminū acie roborās & albugines inge
ficit sonos & tinnitus sedat. cū hyssopi decoc
tione infusa rosionibus dentiū insistens dete
rgit. & dolorē sedat. cū aceto & cerussa
idem facit. cū oleo genitalibus illius seri hu
mē facit. anginis inungit & tonsilas in fla /
mmatio nibus opitulat. pediculos & lendes corru
pit in uentre cum aceto morsibus cū sale illitus pro
dest. pruni marini leporis cū dulci sumptus opē
prestat elephantiasim pannis & linteis et in
unctu subuenit. expurgat ptimonis ulcera &
sanat. cyathi mensura absorpta uermes
& asmides interficit. & fetum
expellit. folia eius cedria si pueruntur
in acetosa rubia gliana suspensa ut de
pice diximus & oribus unile est. ꝙdā & cedria
sanat & oleum primarium quo Prupudū plo

er cum ẏ. bouũ efficanf illiꝰ er interficit cor
phicdof er ulcꝛa imcollo eiꝰ fiunt nd ẽ ĩ nriam
ꝑducit: cedrĩ de cuocẽ ẏ fructꝰ q nascũf ap cedro /
mirabĩ ad fanctoriũ ſtruma do in unile ꝓfunt /
ruſſibuſ. ton uulſionibꝫ fracturiſ ẏ ſtrangurijſ cũ
pipere mira pot. menſe ſed uũ. nd potũ marini le
poris cũ uino ſormũ ẏ frigore uene naa illiro /
corpore. cũ adipe ẏ ap ni nar medulla er miſcet
narib⁹ horiſ humiꝰ diuꝰ colli ẏ ducꝰ et quãdmodũ
er pinꝰ humuꝰ uim linꝛ eãdem illi:

De lauro cap xci

Lauro ſolia ſubtilia ſolimalacra nmb⁹ orbiſ
ne deuoria er molligines ſquare et ẏ ẏ de corio ndm ſeſſiues
radicũ ſecta uſſiat ꝓſunt. folia uiridia ſanant aſtringũt
bere trim illiꝰ ap̃ er uerſparũ ictibꝫ ꝓſunt pellũ ẏ oms
inflamationes lumbꝛa cũ polenta er pane illiꝰ pomũ ſto
machũ ſedant. er uomitus mouẽt lauri bacꝛ calidioꝛes
ſanat ẏ ſtoliſſigũ cũ melle linꝛ nue dulci pellũ ad
Tabẽ ẏ ortho pnoicũ ẏ thoracis collucꝛiones adũſtũ ſcorpioni
ictus cũ uino bibũ ẏ uiriligines abſtergũt ex preſſu ẏ
nuriũ doloribus er ſurditatibus prodeſt cũ uino ueteri
er roſaceo inflatũ ſtomachũ miſcetur ac opiſ er unguentiſ er
lefactoriꝫ er iliſ eſuoriꝫ cortex radicis ẏ ap lapides
ſtrangũt er ſanũ inſpiciũt item epaticis ſubuenit uiribus
cholicis pomus cũ uino odoratꝰ:

De platano cap xcii

platani folia mollit uino decocta ẏ illiꝰ fluxus oculoꝝ
cõpeſcũt tumoreſ ẏ inflationes matꝛicũ ſublenant. cortex eius
cyperio decocto dentiſ indolore colluũt pilule eius cẏprino
pote contra reptilium morſus ſubuenitur cũ adipe cõpoſi
te ambuſtis medent̃ lanugo foliorũ er pilule inueteratũ
ẏ uſtum incidens ledit:

De fraxino cap xciii

fraxinus eſt arbor nota cuius folia ẏ ſuccus er ipſa folia
in uino pota ẏ illiꝰ ad morſũ uipere remediũ afferũt
cortex cõbuſtus ẏ per uinctus cũ aqua lepꝛas ſiſtit ra
ligni poram dicũt interimũ afferre:

De populo cap xciiii

populi albe potus cortex uinaĩ ponderis ſcrupia dicũt ẏ
ſtrangurie ſubuenit cũ rene mulo ẏ uentꝛi ſternũ ſe
rilitatẽ ſanat. folia ẏ poſta purgationẽ pota cũ uino idem
ſanare dicũ conferũt uuluarũ doloribus ſuccus foliorũ
ẏ pidus inſtillatus pilule earũ in primo ortu folioꝝ

...rrite cū melle illine oculi caligine ...

...liqui populi bg nlong cortice ...

...fulci ...

...produceru:

De marbire cap xcv

Marbir cortex ...

...

De ulmo cap xcvi

Ulmi folia ...

...

De arie ligno ...

...

De populo nig cap xcviii

Populi nigr folia ...

...

De harundine cap xcix

Harundinis alia ...

Crassa et concauas apud flumina nascensque et domes
uocant Abutilon lucero cyprio. Est et alia uallis oria que pbra
ymitas dr. remissa alba omnibus nocet. Caias medix tritas per
se et cū aqua nauleos et auspides extrahit. cū acetō luxatis
et spine dolores consolat. folia uiridia tusa et imposita
erisipelata et omnes collectiones sanat. cortex cum
bitumine et cū aceto illitus. ulcera sanat. Lactuca horum
dinis mures inebriat sursum ferit: unde fracta pt
et barundo que uocant cyprie.

De papyro cap c.

papyrus omnibus nouella aqua charta conficitur. usui
mundissime precipue congrua. ad aperiendas phistulas
dum media pregnans lino circumdato donec intrare
gracilis. n fracta et immissa humore repleat. et tumo
facta aperit phistulas hr. et radix eius aliquid alimen
ti habet. egipti famem ducunt succis demorant. cruce
res manducant uiride. et ipsis lignorum uice papyrus
cubilia inuenere oris nomine. ceteri corporis habe
pt. charta uero robusta hoc ipso melius facit.

De myrica cap ci.

Myrica est arbor non aspernanda. quippe cū
aquas nascens fructu cui flore fere muscosum in co
siliatur sua nascit. et alterum in egypto et syria. et
ceteri omnibus similis. siluestri. Hili q fructu fert simile
galle asperi gustus. qui cōgruit uue galle in cā potū
aris et oculoz et sputo sanguinis. et coelinci
et mulierū profluuiis et morbo regio. et phalāgiorū
morbis. tumoribus. cū pesce illitus. cortex quoq
ex aceto potus. et aceto decocto exuino gargarizatus
aurium dolori. dentiū collutione subuenit. hic
cubet. et tonsilis gingiuarum et inflatio pedi
culos. et lendes interficiunt. et ideo capitibus eorum
adhibentur. et fluxiones alui. que exanudice
dicuntur. cohibet. et ideo medicamentis additur. pro pecu
lio. ut pote qui ex ipsis. parum alimenti habeat.

De ericē cap c. ii

Erice duo sunt. per fruticosa myrice similis. sed
minor cuius flos. Florem qui uernat. semen. folia
cacumina. nō bene gustabile. illitus et potus serpentiū
morsus sanat.

De Acacalli cap̃ C III

Acacalis femen est fruticis qui non fert uuas sed imaginem uuarum in aliquo simile. Semine mirice cum insulsio misceat̃ collyrijs ad ea que diu uisu obstruebant.

De Rhamno cap̃ C IIII

Rhamnus alij per ph alij lauream alba alij spina uerualis Rhamnus frutex est in lapidibus nascens uirgas longas rectas et nodosas quales oxyacanthe. folia parua longiuscula sub pinguia mollia. est et altera alba. et rectis nigrioribus foliis et latioribus quam dicamus rubetis uirgis longis fere quinq; cubitis spinosioribus sed minus solidis et spissis nouerioribus. semen et ei lanugo alba tenuis seu folliculosa simile uermiculo profert oleum folia arij sipelaris. et ulceribus que serpunt illita. fert et uenas fernit et Ramos eius fenestris aut portis appositos a morte pharmacos malefician.

Denlimo cap̃ C. V.

Alimos. alij dama ssimon. alij erimon. alij hyperanica alij thabdion. alij basilion prophiri hermabotis cucubus et sapsi uocant) alij oxyacridis diadema. alij halistipha nos. alij hieros cantos perthycornos anthemoros cyprij ason piri alij aspha alij asculum. alij asaripha. Rhamnus al bucium. alij ampelucia halimus frutex est in sepi bus nascens. similis yberno spinis carens foliis olive similibus sed latioribus nascit maximis locis et spinibus circa folia decocta cotidie ieiuno edita. Radix drachme pondere potata cum aqua mulsa conuulsiones frangit et tormina mitigat et exemptam lac.

De paliuro cap̃ C VI

paliurus est frutex ni horis spinosus solidus cuius semen pingue et ni dore pleno inuenit. dat pomum nitidum subacre. et lapides in uesica frangit et serpentium morsibus congruit. folia et radix cum hyssopo et sale decocta pota uetera uulnera sistit. Radix decocta potata uenenatos morsus producit. Recentes q45. colle ctiones et humores discutit. Radix trita illita

De oxyacantha cap̃ C VII

Oxyacantha alij pyracanthe alij pirimachon uocant arbor est pyro silue stri similis. sed minor fit ut spinosa fructu fert similis myrto cum sum rubro. fragilem. intus pinguem. nucleum Radicem multis fidam et alte demissam. huius fructus diarhoti sistit et profluuia multi

ebrie portatus et eius radix uero trita illita nodos et cuspides infixas exprahit. fertur et post medicas alborus fouere uentre mulieris ter sumitur parrusso. aut in uno cro.

De cynosbato cap. cviii.

Cynosbatos alij erbanne oxiacantha uocant frutex est rubo multo maior arboreus folijs ferr multo latiora mytilis. nodosis in uirgis formes. flore albo fructu oblongo nucleo olim similo dum maturet rubeo et interiora lanosa. sistit alui fluxus sicut alios inte riori lanoso. bradix nagis hoc asseria ui'no ferue factu qs potu.

Plij Le 16 c 37
Ite Le 24 c 19
Lege ste pro dusc odorifero

De cypro cap. cix

Cypros est arbor foliis circa uirgas olim similibus sed latioribus et mollioribus et uiridioribus flori bus candidis muscosis odoratis semine nigro simili seminis sambuci. nascit in aprima in asperione et arno ya. dim hoc folia spissandi unde et medicamenta oris ul ceribus inspergut aphtas uocat) medentur. et alijs signeis infla mationibus illita prosunt et corbu alijs corto decocto / igne agusto fouentes folia tusa succo struthij infusa et inuncta capillos rufos reddit. flos tritus et potus ad uetera dolores capitis sedat. unguentu uero cypriu qd cypri cosicie emplastrorium est et nerui est mollissimu. cognatum accensiua miscetur. —

Plij Le 16 c 24
Ite Le 24 c 8
Lignum arbor gre cypros i eridem

De phillyrea cap. cx.

phillyrea est arbor similis cypro magnitudine foliis olive similibus sed latioribus et nigrioribus fructu lentisco simili nigro subdulci uelut in pinee missio asperis locis nascit huius folia spissant ut olentes pollentie adomnia que spissamento indigent. comanducant precipue ad oris ulcera et cor et decocto colluunt. qd et si potetur urina et menses ducit.

vide supra c de smilace lib. et unicam tantum fructu supra dixit. Hucusq; precedit primus interpres. lapide
Phillyrie equum qd grece dicitur silue ut spinus legit a plinio

De cisto cap. cxi.

Cisti qui et alij cithnaron. aut cistaron uocant. frutex est perexilis locis nascens ramosus. foliosus. no elatus. foliis rore similis asperi gustus. floribus ceu / mali punici masculo rosaceis semine candidantibus nanque qui est spissandi qz flores bis die potie uino ad uentris dysenterijs congruit. per se uero illiti nomas copescunt. cum cerato igni adustionibus et uetustis ulceribus medentur.

Plij Le 24 c 8 unde et cicinthus uocat ibi herbarum pessima

Plin sup lib 26. c. 8
plin ne rubbatha sed ere
batha

De hypocisthide cap cxii

Nascit iuxta radices cisti quę dr hypocisthis rubeus
Roberti. nitr cytino succum: q cytino punici ber
q dsimile partim rufū partim uiride partim uero
albū q d in succo exprimit. quę nō modū nociuū
ipm siccātes q mundentes infundūt et detoquūt q
alia faciunt quę nō modū delycio uim hr crudę nec
cie. sed astringēte. magis et siccāte polleāt ad co
eliacos dysentericos exercentes sanguinē profluuiū
mulierē potā et iniecta.

Plin l° in c. 17
sic l° 26. c. 8
Plin. sunt q herbā cypro et
cre id Pres-indā appellat

De ladano cap cxiii

Est et alterū genus cisti q d nō liquoris succi sed
fruticis eisdem bi nascens q buscet cistus. sed longi
oribus foliis et nigrioribus pinguedines quasdam
ueris tempore arrhabentibus. quoq uis spissatoria
est pollens ad omnia ad que q cistus fit ex ipso. q d
dr ladanū folia enim eius decoctę simpre q hyr
ci pinguedinē barbarū uillis repertę capiunt. et
coxis adherēte in eoq uiscosa glutinosa sit q ua
detrahentes colant. et seruant. q ponte sol tas /
alij funiculo trahunt. sunt fruices et inherēte eis
pinguedinē detrudentes in massā redigūt. optī
mū est. q d odoratius subuiride q t male molle
scit. pingue hircinę q squaloris expers. resino
sū ciusmodi ē q d nascit in cypro. arabicū tame
et africū in perfectius est. natura est ei spi
ssandi colligendi molliendi aperiendi. cogi
ndi. fluere sistit. immixtū uino et myrto et
oleo mirteo ticarias deuentiores reddit. cū
uino illitū. auriū dolores cū aqua mulsa mul /
Roseo infusū sanat. sutfimig. adscendus ex
pellendus. duricies uulue sanat. pessis immixtū
Misetur et mediamēthis dolorē arantibus
(que modina uocāt) ilię et mediamthis diuersim /
et malagmatis nō inutiliter adiuuāt sistit. pota
cū uino ueteri et urinā mouet.

De ebeno cap c.xiii

Ebenus laudat ethyopica et nigra nitens [illegible] cornua elaborata
leuiter similia cū frangit̄ dentes mordens grata et spissans. et q̄ arbo
ribus impasita cū sunt alentia cima fiunt [illegible] et q̄ uero et
pinguedine sua accendit̄ igni admota rapta [illegible] cote subrubra
fit. et de nigra in diu ueni albissim̄ et rubis. et manubrijs fit
crebris sed prima est melior. uigiles ligna fabarum uel spine
mollia sint. et in ustulas parui[illegible] colaris purpurei absolu
tum. nec sunt gustu mordacia. nec dū incendūt odorem
uim habent abstergentē quecūq; obnubilat uisa. et efficacit̄
pollet ad fluxus ueneres et pustulas. si quis uero cote exigua
frictus sumat̄ ad confitiendū collyria meliusq; elabo
ratur ad ophtalmia. climax. Sobe murra mirrino chio
die et nocte infusis mox accurate tritis fer in collyria cō
petis. alij terrentes prius ipsa deferat. dein altera fa
ciunt alij loco uini aqua unum̄ cōburitur crudo fictili
donec in carbonē transeat et ablu[illegible]tur ut plūbū exu
stum huiusmodi uero ad uarias lippitudines congruit (quas xeroph
talmias uocāt)

De Rosa cap c.xv.

Rhodon alij rhoda Romani rosa refrigerat et spissat. si sicca magis
spissat. ex mollibus succus extrahendus est. amouentibus prius parte
illā quā unguē uocant. que est albū q̄d est in folio. reliquū experi
mentū in pila in umbra donec coeat. et ita reponendū ad ophtal
micas circūciones. siccant̄ folia in umbra continue uersata ne
marcescāt et pressū Rosatū siccatū uino decoctarū solet ad dolore
capitis oculorū murmū gingiuarū sedis intestini recti et uulue pā
na illitu et iniectu. ipse uero Rose absq; expresso tuse et illite in fla
mationibus congruit hypochondriorū stomachi humiditatibus et erisipela
tis. siccē uero trite unguentis inspergunt̄. antherisq; et antidotis utuntur com
plurimis miscent̄. unum̄ ad collibephara. Rosis qui interit̄ in medijs rosis ad
gingiuarū fluxus trinus inspersus facit. capitis potus alui fluxū et
sanguinis reiectionē inhibens. — que uis de Rhodijs constat exro
sis uiridibus quasi nulla humiditas strictis mace mirre drachmis x lta
Nardo indico drachmis x. mirrha sex. hec trita exponunt̄ in pastillos
trium obolorū singulos et in umbra siccant̄ et condunt̄ in fictilino
mundato et obturato. alij addunt costi drachmas duas iridos tidyri
et tantundem cōmisceri. arietū chiū cū melle unū et ipis mulieres
uiri monilia collo circūponeri. subris grue oleū cohiberi. uinū
et cismitis ab die ypotide et unguen post balneū et post ignarum
corpora frigida ablumen̄:

mais inuenient corpora dū frigida ablumentur:

plg L° 12 · c 2
fol L° 24 · c 1ª

De lycio cap CXVI

lycium alij prisci arabum nostri arbor est spinosa ramis
tribubus vel multoribus quos ambiunt folia buxo similia den
sa fructu fere simile pisi veri · nigrum · amarum · densum · leuem
oppressa pelli ouis similem lycio dilutio · radices multas obliquas
ligneas · nascitur plurimum in cappadocia et lycia · et aliqui lo
cis multis · operabis sucum ex radicibus una cum ramulis et
infusis tempore sufficienti dein coctis et lignis proiectis succo
interim decocto ad mellis crassitudinem · Adulterant autem myro
balanorum · aut succo absinthij aut fellis bubuli · quod spu
mam in decoctione inducat · seruato ad ophthalmica · cetero suc
co ad alia uti · fit et ex fructu succus expresso et exposito
soli · est uero optimum lycium quod ponderosum · et diu spongiosum spu
mam emittit rubeum · opacum nigrum diuisum uero rubens porosum
spissum cum modica amaritudine colore crocum auulsum et
iudicium ceteris prestantius et potentius · ujm hec spissamus que
cum nisi obstruxerint obstruxerit arabicum polychrestum et prouocat ius et
ueteris fluxus sanat · facit et ad ulcera putulenta tonsillas
gingiuas ulcerata labia fracta fedas rimas et interrigines
illitum congruit coclearis et dissenteriis potum et iniectum hec
ex sanguinis exonerationibus · uel et rubicentibus cum aqua et cum morsu
canis rabidi in pilula deuorandum aut cum aqua potum rabidis ex
pilos ruptos panaritia et serpentia ulcera et putrescentia
sanat sistit et profluuium muliebre appositum · contra morsus
rabidos potum cum melle aut pilula supra · fiunt et inbri
cum lycium fieri et ruricie q dr lonchitis et est species spinge ra
mis rectis tricubitis uel multoribus multis ex una radice de u
rioribus Rubo · cuius cortex fructus rubescit · foliis oliue
similibus cuius scopis nocte decoctis et potis narratur
splenis inflammationes et morbus regius sanari et purgatio
nes muliebres deduri · cruda et trita ponere cadentibus prodit
seminis aut mystre duo pondera lienes ingeas expurgare et
morbiferis subuenire ·

De Acacia cap CXVII

plg L° 13 · c 9ª
fol L° 24 · c 2ª

Acacia nascit in egypto spina est arborosa fruticosa no
cte nascens flore albo · fructu lupini in siliquis positus ex
quo succus exprimit qui siccat in umbra nigrum quod ex
fructu minuto subruffus · alij eandem esse putant rubens
ut in acacia alij succum et folijs exprimunt una cum fructu
ex spina et gummi generant uis eius adstringendi refrigerandi
est · congruit succus ad ophthalmica · erysipelata ulcera
serpentia · pernionis · pterygia · oris ulcera · oculorum [illegible] pro
cidentias sistit muliebre profluuium inhibet multum proficit

coprisis · alnus florens cohibet · pannus oriniectus · reddit ei
crines nigros · alluimur ad ophthalmica aqua celestis trinus proie
ctus spuma · donec aqua pura fuerit · tunc redigis in pi
xidem omnia in olla crudi una cu fenili in forna · ppropre
fuge carbones · foliis buxi cochlea spine decocto tam · articulos resolutos
firmat gummi uero spine prestantius · uermiculati coloris uitreo
et lucido · lignum expers · postea albi resinosi nigri et sordidi inutile
est · cuius hec · lucinata pharmacopole · acrimoniam · ibus immisceri habe
tur · ambusti no · et mirtus in nasi pustulas cu oleo illitus · Nascit
ur altera acacia in cappadocia et ponto similis egypte sed loge
minor et humilis et mollior · plena spinis crudentis · foliis rute similibus nunquam fert semen · tenue mimosis in
folliculis conclusis · et resinam quam herbe cellule hec eria
inscia redacta tota spissat · sed et infirmioris potestatis · incipit ad
ophthalmica prorsus existens · —

Spinis pdo similibus inter se implexis

De amuca cap. c.xviii°

Amuca est frutex olim oppressus qui ad mellis crassitudinem nec
tuo decocta spissatur · facies ad omnia ad que et lycium et pter
hec et adstrictum dolore et ulcera illius cu aceto aut uino
aut mulso · miscet q. ophthalmicis medicinis · et glutinatorys
et cu in uetarasset fit melior infundit · sed ignominibus et ul
ceribus ophthalmicis no inutiliter dicit corrupto · dentes cu omphacio
ad mellis crassitudinem decocta et illita · scabiem iumentorum cu lupi
nis · et dulcibus · et ad melancholicas infecta · sanat · no cocta uero recen
podagricis et articularibus morbis cohibet · calida · fomentis illi
ta et uenerii hydropicis · et impositum tumorem
discutit:

Plin. L. 24. c. 8
L. 23. c. 3

De agno cap. c.xix

Agnos alii agonon · alii lygon, alii amicton · alii nicenon · alii trida
ctylon magi · proprie · alii solipe · alii smerina · somnon · alii hemi
deos · egyptii · sume · romani · solipe · smerina · alii heraclion · alii piper
agreste · agnos nunc lygi · est frutex · ut prope flumina et silvestria
loca et torrentes nascens · ramis · longis · et dactylicis · et gracilibus
foliis · olive · sed mollioribus · flore · albo · et purpureo ·
alii · purpureo · fert semen simile pyperi · cuius et hec · celeberrima
uis · spissatur · semen · eius potu · uenenatis morsibus · subuenit
et · splenicis · et · aque · intercutis · arcebit · hec · et menses · ducit ·
Dracham · unam · cu · uino · potam · dissolui · genitura · tenta · et aput
tu · porte · afferens · decocto · herbe · et · seminis · ad · infessiones ·
uulue · sessionibus · et · inflammationibus · prodest · ponun
et · cu · galbio · semen · oppositum · uel · fumus · purgationem · mo

dissolut & dolore capiti illius in fin dict uenenosis ut in
sanientibus cū aceto & oleo folia sustin substantia me-
dicinis uenenata · uenenosis morsibus illius auxiliant
Decoctū rectū cū butyro & foliis uiti emollit Ruga
& sedis cū aqua ; Item semen lenit · cū foliis cerotunsa
& uulnera sanat uiter · inter migines in uinere pro
hibere si quis eius uirgam manu teneat · uenena ct
ignis & mulieres ostinate seruant · in thesmophoriis
ipā cubiculi sibi stermit lygos nus ob uirgam & durioē formidine

De salice cap̄ c·xx·

Salix arbor est omnibus nota · cuius folia & fructus &
cortex & succus nām hunt spissandi cōferūt folia triti
cū pnuro pipere & uino potata illeosis · & ueteri cū oxy
super cōcepti prohibent fructus potatus sanguine
expectantibus prodest · cortex q̄s crudi mā · & crematus
& ex aceto comixtus callos & clauos aufert illius succus
& cortice & foliis callos pumicis extractus cū rosaceo
doloribus auriū subuenit eius decocto podagras foueri
optimū · abstergit & hirsutes sumit succus expīs ex
eisdē cornicē cū flore inuenit enim intra cōtentus ·
uim hūt hic abstergēdē quocūq; uisui obstent ·

De olustro cap̄ c·xxi·

Olustrum quē alij cotinon alij oleū oxyporion uocant
folia hūt spissantia hoc trita illita inhibet oxytipe
lata serpentia iulcera oxymeridas ambustulos nō
mas parotidas crustatis cū melle circūlita mitigat
illita & ulcera sordida emūdāt · discutiūt pomos
& inflamatōes cū melle illita cutē expiris nubē
luminat · oris & ulcera aphtas sanāt · cōpressum
ex · succus q̄s & ex decocto idem facit inhibet
sanguinis fluxus & mulieb̄re profluuiū appositis
succus · oculorū uuas procidentes quas greci no
cant staphylomata & pustulas & prēterea albugi
& ueteres fluxus cōsistit · quo pti & mixta cōly
rijs & ptibrarū erosionibus cōferūt · & manden
dus est succus & folijs crudis & assatis sicut alia
sua olera expressius mox siccatus in sole in pastillos
est digerēdus · est porro uberior & qui ex uino
& qui ex aqua expressus est · & ad seruandū aptior
potior & durat & purulentas & ulcerosas folia

coelinois. cū farina ordeacea illita ac cornodonē. urunt̄
folia cū floribus ac uice spodij sumunt̄ crudo ficili ur
gilla circūlito donec ficile ꝓcoquat̄ max uino optim
quant̄ ac inirū uino ꝓfusa urūtur similit deinde abluū
tur ac cerusa. q̄ in pastillos digerūt uidet̄ huiusmodi
cinis nō digenerare nisi prodito adopthalmica uñ q̄ ex
da uiam hꝛa puñ dulcest. cuda postmodū ac oleo urbane
folia sicd desunt uiribus q̄ et opthalmicis magis cōfe
runt ref qr mitiora. humidū qd̄ ex ligno recenti ere
mato secernitur. furfures ꝓsorat. ac lichenes. punctū
sanat. fruchus ac ꝓnis illius furfuribus et nomis
medet̄ q̄d uero intra nucleū est cū adipe et farina
leyrosos ungues curat:

Olim; nam necessq̄ quas colymbadas dicūt) mire illine
ambustis nō ꝓmittit innasci pustulas ac expurgat
ulcera sordida. ex succo muriq̄ ꝓnis dentes mobi
les colluti firmāt. et gingiue conuulsūt. oleum sed
ruffa ac recens alno inutilis ac stomacho cōfert
(Nigra uero ac natura facile corrupt̄ ac stomacho
nocet. inepta oculis ac capitis dolorē affert. tosta uē
ro illita ulcera siccat oculos ac ambulando sistit:
[oleo olustri gingiue humectate colluunt̄ dentes
mobiles stabiliunt̄. ex uino ac oleo facto ac iniecto
fouent gingiuas fluentes ꝓmptissimū est oportet
nitrū lanam stilo circūponentes oleo inungere et
gingiuis admouere donec alui ꝓpinquent:

De lachryma olee ethiopica: cap̄ c.xxii

Lachryma olee ethiopica similis est quodammodo sēmo
nee subrubre ex paruis stillis constans mordicatiq̄ que
uero est similis gumi ammoniaco nigricans ac nō cor
dians inutilis est fugat huiusmodi lachryma et oleum q̄ nas
cit et oleaster facē ad origines uulsas cicatrices si ad
ducitur illita abstergit. uuluā et menses mouet. aqui
ac ad dentiū dolores corrosioni impositum. desedit inter
medicinas inueteratis ulceribus aptissima. et lichenas sanat.
et lepra uocat̄ olea ethiopica et oleaster.

De querco cap̄ c xxiii

Quercus omnis spissantē nāmq̄ ꝓpria uero spissa
tum inter omnia ac cortice media similit ac galbi
landū cortici subiecta datur ex q̄ decocto cochlearis dise
tericis. ac sanguinē ex crebantibus et. injectis mira ꝓfi
cuiq̄s mulierū apponitur: ——

De glandibus cap CXXIIII

De morbis glandis Plin Le 16 c 8 et Le 24 c 3

glandes q̃s crudē fricuntur et preterea urinā ciunt dolorē capitis: inducunt et inflationē comesē. ¦ cibus uenenosis y sunt comesē. decoctū ipārū et cortices roxico subueniūt. potū cū lacte bubulo crudē uero trite illitq; inflamōnibus remediū inferunt. cū axūgia suilla fallē adueniens duricies pruna quas nostri cacoethes) et ulcera mali. malignā accomodatū sunt ueroquerni siliginei efficaciores.

De fago et ilice cap. CXXV

Plin Le 16 c 6. Le 24 c 5.

fagus et ilex cuius ipes querceus crudē aguinā et similia medicas siliginē cortex aqua decoctus donec liquescat post eos prius terra cimolia crines nigros reddit foliorum usus grauia rumoribus cōferūt et imbecilles partes roborāt.

De castaneis cap CXXVI.

De Cotton. Glandes

De mon bien
gladiu. P
et Le sup

ply Le ro.
et Le sup

Glandes sardiane quas alij lopimas uocant uidentur
stomacace uel noue uulue & lasdesen ergo nostra
gene sistunt ergo percipue trita inter carnem
et cortice medie cruo ipsi ephemeru bibe
runt congruit.

Plig L° 15. c. 23.
Tf L° 23. c. 8.

De gallis cap° C. xxvii

Galla fructus est quius roboris hirsutaru
aphrigis uomer pirus nodosa solida ponderosus
no. Et forata altera leuis fin ydoneo et forata
eligenda est omphacius est. n. astringens. ad
sanguinis stringit. et compescit atrim expressi
hus carnes et nue fluxiones quas reumatismos
uocat. gingiuas et oris ulcera quas aphthas dicat.
mulcet quas denas anus imposita dolore sedat
sanguinis pterigia inhibet crumas carbonibus
dum accendantur uino aceto uel aceto sibi
extinguit. decocti quas ad iossensiones sanguis
praecipitationibus fluxionibus q; efficax est. expillos
nigros ridet unus aqua uel uino infusa. eo gru
ere et linere et dissenterica sanguinea ui q; ui
et pote. et clisteriis immixte nue integre
decocte prius in aq; qua aliqd is strunge. et quidu
et in uinum ubi aliqd astringere debet sicundum
ue. assumendus est ipse usus.

Plig L° 16. c. 6 & 7.
Tf L° 24. c. 3.

De rhoe cap° C. xxviii°

Rhus communis dobsonia alij erythion uo
cant. fruticosa est circa quae uocantur coriaria
rhus. quae hoc nomine et coriarij ipsi ad
coria colligenda utuntur. robusti est inue
risimiles. folia habet oblonga sub
rubilissimo rubore ad extremitatem illicis sinenses fructu
racemoso denso nigredine cerebinthi.
quantum ad latitudinem quae pars carnosa
utilis est. nam huius folia spissate alibi extrudere
quibus medicina eius decocto capilli denigrantur
fit et collutio dissenterici sanguinis cruentationis.

Plig L° 13. c. 6. et L° 24. c. 11
Theophrastus L° 3. de plantis
c. ultimo. Huius alia mascula
et alia femina, q. sterne sterilis
alterna fructifera sit. Plig L° 15. c. 22. de sumach.
Theophrastus scribit huius coriarii
alter coriu. flos edidus racemo
sus nascitur, hinc ubi defloruit fru
ctus in botryos coalescit. fructus
eius alter nomen affert ...

alij legunt magis
rudem cruorem
et cum epebro
hoc iuuat

er ruines pstrulente colluuar̃ prerigia er gangrenas
cõpescunr. folia illius exacero mer melle succus
foliorũ exaqua decoctoy ur lycium admelhis erastitudi
nẽ oibus congruit quibus er lycium fructusq; eius meir
conferens in odonijs codilicijs er dilenrericis. irẽ cõtra
rusiones. dasquamationes er liuores acollectionibus
ructur. lingue scabricies abstergit. cũ melle albũ
prosdiuinũ pestir hemoroidas sanat. cũ cantone
quermorrito impositus hanus quoq; infusio decoc
rassistens mestius qpdãmodo agens fructus sert al
gumi qd dentiũ eaius imponitur gratia amouẽdi do
toris.

De palma cap cxpix

palma in egipto nascitur. colligimr mediosse mamma
rionis augore similis miraculosto arabie er dr̃ poma /
colore viridis odore malitatonem cũ vero decocta ad
maturitatẽ puenierit fit phenicobalanus est acerbi
sapons er spissat gustũ cũ vino nustero pota prodest
diarhoee er prosthuco mulieberi sistit hemoroid
as. er gluirinan sulnera illita. sed phenicobala
ni sicca magis spissant. er rsterur dolorẽ capitis
er coptiones dentiũ et inebriat. sicq; uero co
musa similes sunt exercantibus sanguinẽ. stoma
chicis er dysenericis er uesice et ryng illing cum
malo corondo et cerone et marsino. ponisimũ uero
caryotid est comes et arteriã obstruit et sanat the
baicarũ decoctio potata et sudat et uesicã et
cat cũ uetert hydropisim. sumpta. et sanguinem omni
sec iam facit. et. et uinũ expis qd ide fructus
por decoctio ipsius per se potata et et gargarisata dẽ
destringit. et caplasmat. nuclei palmar̃ sicci lumbos
cabunt. um et cerebra omnia mox extinctiuus.
lauantur. et ur anni pedes sunt ad callibleph̃as uti
les. et sine sarisc cabuit sicut ruscus idem facit. ipm
habet spissantes. purinatorias faciens ad oculos pusti
las. aphilomata et dissolues palpebras cũ nardo cũ
lino uero carnes excrescentes cõpescit et ulcera

De mulie
gladiũ
ut se sup

plin Le xv.
ut Le sup

plin Le xv. c 22.
ut Le 13. c 4
ut Le 23. c 4. 25

plin de his carpon mentem
celebrat et alio ut se ejus
observancie. et qd pinguis
crudi inst alpin vndet pe
me nunc
ut plin Lucium mitis the
baidis larg arabie mauro
rumque dulcis

ndicatricē perducūt. Aegipty potissimū idonei sunt
qui ex humilibus primis sunt palma quā alij elatēn uel
spathen uocant. est ia qđ circūtegit fructū primaq;
dum nascūtē floreſcunt. unitur ipe uengustrij nāl un
guenta. spissāda optima ad odorem. spissant gummis
Almūdis. pinguit hns qđ inunctū. unā hr spissantē substātē
uiscum serpentiū articulos resolutos cogit trita ma
gmatis mixta. stillitionibus utilissima precordijs et
stomacho imbecillis et deiectionibus fluxionibusq; sine como
dis stillicidijs mittūtur. denigrat eius decocto cri
nes continue cōfricati. purgat nephreticos ualidissime et u
isceribus conducit. alui et uulue fluentē sistit.
mollit cū resina et cera impōsita et p missa diebus xx
scabiē sanat. fructus nōdū circūdatus elate uocatur
nōnulli barbarorū qui cū sit natura stipticus refrigerat
et stomachū nisi qđ nāturā inutilis est medulla cau
dicis albi recens comesta et post cibū data. ad oīa fabē nāturā
et boni sucū.

De malo punico cap cxxx.

Malū granatū omne bonū succi est stomacho utile mi
tigat ardorē. ex his dulce utilius stomacho. calorē quōdā
eructuū stomachū generans. inflationes ventris et ar
teriarū motū inequalē sedat. dulcis nēstiū stomacho appetitum
et urinā ducit. sed est in
flatum et spiritus. uinacei medicinā. et naturā acidi mu
cilaginē siccat et obstructis inspersus alui et stoma
chi fluxū sistit. aqua eius in oculis sanguine exor
tis mammis uomitū auxiliatur. ad inflationes et dysenteri
cos et prolapsus muliebrē proficit. expressus nucleorū
precipue acidi decocti mellē mixtū oris genitalium
et fedis ulceribus diginis pterygijs et hūsq; nāsi ulceratis
nomas. item exaresceniis carnibus et narium uicijs max
ime utile. eius flores qui et pōmi nucē. sistāndi spōtē di
cōmandē qđ naturā hēt. et ulcera recentia glutinādi
omnibus quibus et oculū tegūtes eius decocto uirgi
nū humectare et detergere mobiles colluūtē et illinūtē
et acidi glutinant. narrāt aliqui nullā oculo[illegible] imbeci

De mu
gladiu
Plº Lº 2

Plº flor Balaustiu vocat
de punicis idemmet ferr
gnis vsqz tyros extat
de nomi accepit

Plº Lº ii
Pl Lº 24

Plº Lº ix · c · 24
Pl Lº 23 · c · viº

Illime terrorum nnoꝑ uiros q̃ ires aut q̃ pluriꝰ
cyrinos denor uterino redigunt in succũ ut hypo
cistis ipi q̃ punici corticeꝰ q̃ fidia nocumen
tum hantis spirandi oĩb⁹ affert q̃bus ut syri
nis radicũ & rochoꝝ ineas intus poram pe
llit. et inuertit balaustiũ siluestris punica
spes eius sunt pres mã inuenit et albam
et rubeã et colorꝰ roseꝰ et est simile cyrino
punici. redigunt uꝫ hypocistis uino hnt spiñ
mirã q̃bus et cyrinus ꝫ hypocistis congru
ent.

De myrto cap̃ c. xxxi

Myrtus sanguꝫ ad usum medicinę nigra
q̃ alba comodior. et nigra nonnulli hẽ tri
fructũ imbecille uim hẽ ipa ꝫ fructus ip
sius. dulcẽ fructus recens et siccus sangui
nis profluuiis ꝫ uomitibꝫ uesice ꝫ
succus myrtorꝫ nouellorum ex passo cũ
tus stomachũ roborat. et urinã mouet
bus cogit. inue phalangiosꝫ morsibꝫ et sa
gittarũ ictibus cũ uino. fructus decoctus
et illitus ulceri in extremitatibꝫ corporis
sanat. cũ polenta et polenta illitus oculoꝝ
inflammationes discutit et ad cicatricẽ perducit
mirtũ uinũ ex ipa pomata expresso fructu et lenit
decoctũ nõ sic prauum accipit) mire pomatu
ebriatos prohibet. ad oris uolenssarq; et fru
ctus. ad inflationes uulue prodicẽ nascentem
sedat et profluuia mulierũ cogruit. abster
git fluxiones ulcera manãtia et erupciones
pustulasꝫ (quas exanthomata uocant) capillos

fluentes inhibet. misceat medicamentis. ꝙs
uocat lizarus quendam modū ut ydor oppis foliis
fit. Fit enim oleū. folioꝝ. de corticib. ad cochlearis
mixta congruit. Auricali resoluit et nō cohe
rentes. item ulcera fistulosa et nō cohorrentia ipo
unitas fouentū. abstergit. mitigates et nutri
tiuas infundit. Dimyrandis corpulentis
Fit quidē ex foliatrin
illius. imagine. ulceribus humidis. gerunt.
et oleū. fluentibus lauat. et cicatrices quin et
violeū. omphacinū. aut rosaceū paulū et
uini. in misceat. et herpetibus. herisipelatis
rectius. inflammationibus. epiniridibus et condi
lomatis. fit. et uero. in. parrachisis. pterygiis
unitatibus. et humidioribus. alnis. et femo
ris. et surdiciis. operatur. fluores. ecrema
ta. et cruda. cū cerato. ambusta. et pterygia.
et paronichias. sanat. extrahit. furunculos. ex
tus. iuuat. ulcera. aurium. exsti
gis. rigentia. mammarum. fistulas. porro /
maturescit. et. hebetat. idcirco. q. mitiga
tiua. dr. assignatur. in equalis. proportionis. cocto. oleo
uelut. manus. quedā. cirea. myrrhi. trunceum
spissat. magis. q. mirrhā. seruat. nisu. et. mu
cū. cū. uino. austero. et. impressillor. radicū
sicc. cū. incumbra. et. ust. efficacius. fuchi
et. folio. cerato. in. mixta. ad. pessa. inflationes
et. illitibus. q. spissatura. indigent.

De cerasis cap. cxxxii.

Cerasia. q. sumuntur. recentia. aluū. mollit. cruda
sicca. ista. sistit. cum. ipor. cū. mirrha. sp. uomitū
cruda. sumpta. dysuriā. iuuant. sanat. pulchrū. co
lorē. refrigerant. et. humiditatē. hāt. cū. uino. pota
calculos. probant.

Dimyrandis plin. li. 13. ca. 16. et li. 23. ca. 29. et li. 23. ca. de.

plin. li. 15. ca. 25. et li. 23. ca. 7. et pline.

De siliquis cap° C. XXXIII

Siliquę recentes sumptę stomacho inutilissimę alui̇ soluũt. eadem siccatę sistũt stomacho utiliores q̃ ipsa recentes et potissimũ quę ex uinacia ſ̃ componũtur.

De malis cap° C. XXXIIII

Malicorij folia decoct̃ et pulli astringunt precipue cydonij fructus omnibus astringentibus naturę est. sed minus nocet modo maturę uiridi gentibus bilem q̃ acerbę nec uentri sonnibus incommodat eũ inflent.

De malis coronis

Coronę stomacho prosunt. et urinã mouẽt coctę in suis uiorũ succis. utilia sunt colicis dysentericis et suppũrantibus q̃ succi (?) et cholerico morbo laborantibus p̃sertim cruda. eorũ infusio his precipue potui conducit quibus stomachus mutatus fuerit. q̃ cum acu crudarũ succus orthopnoicos adiuuat. q̃ uero decocto sedet et mundat / procedens collaticr. cui ex melle conditũ ymo grauitatem mouẽt sed melancholicũ uinacipit. firmãt q̃ astringentia sunt et stipticum q̃ cydonia. sed omnia astringũt cruda mitiora emplastrum reuocant astringẽdo cum hordeo stomachi et origine. sedant inflammationes ignes indurationes et condylomata. fiunt et uinum ex his omnibus expressis mixto ad conseruationem aliis succis. sexta q̃ est succi sexti decim ymo accipit et est p̃ualidum diuersis ad̃ morbis ẽ. fit et unguentum et ypotimum melinum uocatum quo urinam cũ oleo stillante indigemus. eligendę sunt rhina. q̃ uero sunt parua rotundiora et odoratissima sed quę dicuntur struthia et mala mitiusculis sunt / flore stipato et picti et ex his quę stomacho sunt utiliora / et acidis quę spissamento indigent et ad ordeum inflammationes sanguinis ex cessionem alui fluxũ mediterraneorum confertur potui cũ uino.

plg L° 15 · c · 24 ·
fr L° 23 · c · 8 ·

Semp̃ magistri q̃stionẽ
tenuerũ in rob.

plg L° 15 · c · xi
fr L° 23 · c · 6 ·

plg fr · minores et acidi
generat stomacho adstringit
inbrat.

De uiriis malop̃ ḡ̃ribus cap̃ CXXXVI

Melimela alui solui. uenenata excutione ledũt
stomachũ nestũ faciunt. alij uocant glycymela que
uero cydonia dicuntur / intrinsecus orbiculata stomacho
prosunt. aluũ sistũt. urinã prouocant. sunt tamen
coroneis imbecilliora siluestria mala spissantia ueri
us similia sunt. sed adoia que spissantia indigent
omnibus immaturioribus utendũ est. persica mala sto
macho utilia sunt. ge aluũ soluũt matura cruda
astringũt. siccata adhuc magis reddũt astrigẽtia
Decocio siccor sumpta stomachũ et aluũ fluẽtem
sistit. minora uero que uocãt armeniaca latine
pręcoqua stomacho sunt prius dictis utiliora. que aut
dicunt medici aut persica. aut cedromela latine
citria omnibus non sunt. plãa enim est et oro anno
fructifera uicissim. ipm uero pomũ oblongũ est rugo
sum colore aureo odoratũ grauiq semine pisi simili
sub ducentẽ eorũ decocto [illegible] aut succo ol collutur
ad odoris prestãtiã. [illegible] mulieribꝫ precipue
his que uaria expręgnatione cõcipiũt. uidentur
et arculis imposita uestes incorruptas seruare.

De pyris cap̃ CXXXVII

pyrorũ multa sunt gñã omnia astringũt qua
pp̃ et adillitiones repressiuas (quas apocrustions
uocãt) congruũt decocta ipsa sicca et ipa cruda
sumpta uentrẽ sistũt. ledunt comesa ieiunostomachis
spes est pyrri que tarde maturescit. uim hꝫ spissãtẽ
magis q̃ pyra. quapp̃ eadem congruit eiusq̃ fo
lia spissant. et ligno ipsa cinis his expertis sine prodest
qui astringi sunt ocnin. alij dicũt si quis cũ fimo pyra
siluestria coxerit ꝙs innocuos reddi.

De mespilo cap̃ C.XXXVIII

Mespilon arbor que a aliis aronia uocãt spinosũ est
simile foliis piricanthe fructu paruo mali speciẽ

Plin Lo 15. c. 14.
et Lo 23. c. 6.
de his malis grãis

De persicis. Plin Lo 15. c. 12.
et Lo 23. c. 7.

De citriis. plin Lo 12. c. 4.
et Lo 4. c. 14. et Lo 23. c. 6.

Plin hoc sonat videtur pugnare
Ponticis pignoribus

Plin Lo 15. c. 15
et Lo 23. c. 7.

Plin Lo 23. c. 7. pirũ
silustre.

Plin Lo 15. c. 20.
et Lo 23. c. 7.
Theophrast Lo 3. in fine
partis.

officula terna intus hñte aquibus et trita dñ aliq ipm uo
cant: qui arde matureſcit comeſus ſpiſſat et ſtu
lis ſtomacho et alui ſtringit. Eſt et alterū genus
meſpili qd naſcitur in italia qd aliqui epimelida uo
cant. alij ſorbū arbor eſt foliis malo ſed minor
fructibꝰ et hos rotundi eſui comodū prima
lotum aſtringentem et qui arde matureſcit:

De loto arbore cap CXXXIX

Lotos arbor platanꝰ eſt ſatis magna fructu ferꝰ ma
iore pyrꝰ dulce fructus alvum ſtomacho utile alui
conſtrictiuꝰ et ligni ramenta decocta potata et
miſſa diſſenteria ſubuenit et mulierū proſtuuiꝫ
radix expulſos ruptoſq; alui fluxꝰ inhibet.

De cornu cap CXL

Cornus eſt arbor dura fructū ferens oliue ſpē. folijs
primo viridis cū matureſcit ruſſū nigricāſ ſimile eſt
ſuccū aſtringit diſſenteriꝫ et alui fluxui comodū ſiccatꝰ
ratione ſiccatꝰ redactꝰ ponitur condimꝫ fructuſq;
maturi et oliue ſuccꝰ foliorū cū ſiccatū cremato ſtybeni
illitus congruit. De ſorbo cap CXLI

Sorbꝰ malo ſimilis nō dū maturus inciſus et ſole ſic
catus et comeditꝰ ſiſtit alui fluxū et ipſius ſuccꝰ ma
turus pro polenta ſiccatus et decoctꝰ ipſos potus ſiſtit fluxū

De pruno

Prunus quā coccimelea nonnulli) eſt arbor noxia cuius
fructus eſui comodus eſt ſtomacho lubricus alui molles
Syrinearū uero arborū pomiferū que in damaſco naſ
cuntur fructus ſiccatus ſtomacho utilis eſt alui fluxū
ſiſtit decoctꝰ foliorū uino cōfectus et gargariſatus
uuas rigentes et roſtidas fluctiones cōpeſcit unde
preſtat et ſilueſtrium pruno fructus maturus
ſiccatus. ſed decoctus cū paſſo fit utilior ſtomacho
et alui magiſ iſtens. gumi ipſius pruni gluti
eſt et lapidem frangit cū uino potū cū radice illius
herbe ſanabile ſanat.

De arbuto cap̃ cxliii

Arbutus (quã quidã comarõn uocãt) arbor est bolonco similis. Foliis et ramulis fructu hñs. Cere prunis magnitudine sine nucleis qui uocant̃ apomiadas cũ maturescũt rubescũt nũr rubei cũ comedũr furfuroſũ lẽdãt stomachũ et exp̃imit dolorem a fere.

De Amygdala cap̃ cxliiii

Amigdala amare radix decoctum bibitas uitiligines faciei ipsũ et amygdale nuces illitę fricatur. Apposite menses ducũt. Capitis doloribus prosunt. Odorati nũr temporibus illitę et cum aqua rosacea adeptis dant sitim et pure sanguinem in ulcera et sanguinem per nares morsus cum melle comeſe dolorẽ remouent. Amare stomachi humiditatẽ mouent. Dulces cocũtur. Uirinã prouocant. Adstringunt uesicam stupẽ cũ amylo et cũ hordeo. Inflationes stomachi cũ aqua pota nũr in elegmate ãrhesin. Uerebinthina dysenteriã et ceteros fluxus cõtinet. Uenit ut ceinoroſũ et rubidum. Optimum Romanum albũ cũ melle aut lacte linalemias pomicãmia stomachũ quinquat̃ septẽtrionale simplẽ ebrietatẽ prohibẽt: interficiũt uermes cũ liquare comeſe. Cum amygdale astringẽt et lac lubricũ. Auxiliãt cũ acetoſa cucurbitã. Sustinuerit me dẽ cũ mixto porum calculoſis subuenit. Et ueneris delectationes infirmior est et hec comeſa arteriacia est. Et uriñã prouocat. Comeſa cũ cortice amygdale recentes stomachi humiditatẽ mouent.

De pistacys cap̃ cxlv

Pistacia que in syria nascũt̃ frabili similia sorbo ceriſa sunt comeſa et uino trita ad serpentium morsibus auxiliantur.

De nucibus barbaricis cap cxlvi

Nuces barbaricæ purificationem comese acuto difficiles sunt stomacho nexæ, vilem faciens hirsutiem. Ribus inimicæ, nominibus scilicet suis denotatæ remedia sunt contra mortiferas medicinas. Ante eas potæ, demorante cum earicis et ruta. Viores comese uermes lumbricos pellunt. Mamis inflammatis et abscessibus et luxatis illinuntur cum panis mollis et rosacei aqua et sale et melle adiecto. Et hominis morsus emendant. Cobibite cum cortice et linteolis impositæ sedant: torminа quoque cobibent et trito quamvis, oleo in fronte illitæ capillum nutrit: et alopecias desertas. Interior quæ pars magis crassa cum oleo apposita fistulas malignas emundat. Et putridi parte illita gingivas crustas tollit et alopecias sanat. Illico perunctæ angustias sine exitibus solvit. Nucis expolitis [illegible] stomacho minus nocent cum sint quolibet assatæ. Ardalis missum. Ad circumscribendam animam auferunt illitæ livores.

De ficibus pontici cap cxlvii

Ficus pontica quam alii leprosam vocant mistura pote facit. Ledunt stomachum ipsæ et mire cum aqua mulsa potæ. Venere vehementer instigant. Post esum eruginem medicamen passere clusti illinunt cum oleo. Interficit cremata et trita cum axungia vel pinguedine ursi illita alopecias desertas. Ejusdem cinis pilos expurgatis prius cum aceto et trito cum oleo in fronte glabros restituit. Hoc pupillas nigrescere infusa ordinaria.

De moro capi cxlviii

Morus [illegible] arborem. cuius fructus ad
uū soluit inutilis stomacho cuius succus adstringit cre
decoctus et soli expositus redditur magis spissans Mixto ei
exiguo melle facit ad fluctiones oris ulcera tonsillas
inflammatas ruge eius mis admixto alumē feces vel
galla. et myrrha. et croco. et [illegible] maricis fructus et
iride. et thure. mora immatura sicca trita misceantur
potui bibita obstructis et caliū colū adiuuāt. Corax radicis
aqua decocta et potata alui soluit et rinces pellit.
et his qui a conio arborū subitanea. folia trita cum
oleo ilhira ambustis medent. Decoctā aquā cale
fi cū foliis fieus nigre et vinū capillos tingunt
succus foliorū phalāgiorū morsibus apum et vespe cyn
thi mensura pōnitur. cortices et foliorū decocto dentes
et dolorē aphtarum colluūt. extrahitur succus per
mensis radit circa fossa et excisa inuenitur aqua
sequenti die liquor glutinū concretus qui ad dolorē dentiū
efficax est. et alui purgat et liberalis discutit

De sycomoro cap cxlviiii

Sycomorū alij et hoc sicomini ficus vocant.
cuius fructibus sycomorū obdebilitate gustus. nobor
est magna comosa similis tiline ficus folijs rotundis
similis moro fructū fert nō quanq; nisi uno nō eram
is ut ficus fed cruda ice similem cuprifico grossitudi
nem emittit gemmis interioribus non matura
scenē nisi unguibus scalpant aut ferro nascitur
plurimū in egipto et rhodo et locis nō multum
frumentis maricū. auxiliat quidē ubi est fru
mentū inopia qr commune ipsi⁹ fructus alimū solui
caret alimento ledit stomachū exsiccat succus ex
arbore nouus antiq; fructū ferat. cortex insuma
cute. lapide tracto nā si alius tonsorē nihil mi
rū colligit lachryma spongia aqua bulla siccan
et in pastillos redacta seruat. vale tubacco mim br
succus mollientes ulcera glutinat. dolorē

corū que difficile maturatur. ponatur et iungatur ad
serpentū morsus. et licet sit durator stomachi
dolores et rigores cito mitigat sanat succus nasci
et inuncto pro generali uersu nō cū sit ualnus solutus
similes spūm naturi primi integritatis et
autoritatē exercisare debeat primus dictus similibus.

De fimbrijs cap. cl.

Ficus mundificant molliūt leuant stomachū alui soluūt
sed flatus ex eis prouenientes mouent sitim crudum
pituite et sudores prouocant. Sirim copescūt
colidiatē extinguūt. sicca uero maturant ole
fortius siriculosiores sunt. Alui molliūt sto
machi fluxionibus et uentris inepte sunt fru
cibus arterie. uesice. et renibus magnifice uti
les. et his qui exterius egritudine turpē colo
rē cōmixerūt. sic suspiriosis comitialibus et
hydropicis purgat humiditates pectoris cū ysso
po sumptas et post ueteri missi egruunt
et antiquis pulmonis affectionibus aluū mulce
mollitant esce cū nitro et croco arrodio ipsas
arteriē et tonsillas inflamationibus uti
lis est. ad gargarismum misce farine ordeace
un fomentis mulierū cū fenogreco. uel pulsana
aut rute. decoctē impone. ad tormina decoctē
et mite illine inflammationes discutit. parotidas
furunculos molliūt panos mundat et magis cu
rida aut nitro aceto cruda et mixte absinthio et
farina ordacea hydropicis illine. prosunt. cū cerato.
et mixte ambustis et pernionibus mirabiles sonos et

pourimus sanari. Siccant lacteus agrestis et urbanę fiant
conguli modo lac densant. et densatum dissoluit in aceti
ulcerat cutem et aperit alui solutio et secundas
demittit cum amygdola et rita ponit menses ducit
cum omi loreo appositus aut cum cera tyrrhenia
utilis est poda grecoz illinitionibus cum feno greci fa
rina et aceto absterget lepras ephelidas lichenas
uarilgines scabies phulcera nitrata cum polenta
peraffis scorpione ictibus instillatus et uenenatis
et canum morsibus subuenit dentium doloribus pro
dest lana nitro prius et sanguine impositus myrmecia tollit
circulus adipe murre illicte crede et succussa
Ramulorz mollia siluestrissimus quam rubra sume
pgandes et no dum oculus germinauit. Tussi cepimen
tur et siccatus in umbra succus reponitur. assumit
ad medicinas ephulceradas et lac et succus cu
liculi cum cruribus bubulis decocti ipsum coctu faci
liores reddit. Lac aut magis solutiuum conficitur ipsum
uice syrupi indicatione uersatu.

De gyrosis.

Gyrosi quę albis quibus nomen inprisci coctoillinę
dem collectione et struma siues emollit crudę
uero uerrucas formicolos et thymos cum farina ni
mio illitę tollit folia quę erit possit cum aceto et sale
illita scabras furfures et epymenidas sanat. nitre
rum cum cissimbrio et sicos palpebre uomere cis
lucę illimium nigre fiunt foliis uel ramis. fricum
ad canis morsus et frutos cum melle epotum grossi
ossa cum pyrinaceis siluestris foliis. furunculos cum cera
disolutum cum berno et uino illitę muris uomeri mor
sibus et scolopendre cohibuit. Fit explixium silue
stris et urbane ficus ramis coloramus excidere
sed faciendę est et berno cinere infusa et per
Mittedo uehementiore utilis est omnibus et ingremos

pterib⁹ nō eppurgat et fluxū cōsumit ute
dum et ypocystidē cōmune infundit et imponetibus
in aliquib⁹ uero et nobis ypocist inicientibus ut di
scurricis fluxibus y acteribus uteribus prafatis ⁊
magis purgat enim et glutinat et sinerias et u
nit ut medicina que sanguinē cōcretū potē
ad sanguinis curā et dissolutionē cruris rupturas
cōmulsiones cū ypocisto agno recentes & ferū
et ypocisto admisto oleo Coclinis et dysenteriis
prestat tyathi mensure perfectū opitulat. Horro
sis q̄ diuulsionibus est inunctio q̄ cōmodissimum
oleo fudere prouocat ad pota ypocisti et plantagi
nis morsus potus eadem prestant et reliqui cine
res prestarim querni. spissant enim omnes.

De persea arbore cap. cl.

Persea arbor est in egipto fructū ferēs simi
lē apricotorum malo in aqua cruq̄ duracinno
colligūt phisalogi reperiunt precipuamq̄ in
Thebaide uim hūt folia sicca trita illita sisti
di fluxū sanguinis hanc narrant aliqui
inycenside lenticulā esse sed in egypti transla
tum esse alii q̄ cōmodam cognoscite:

In codice greco inuenit p̄ libri duo capita pos
tea unū de iberide alterū de alio arbore que nos
studiose desyderauimus et hic nō hanc lectionē sed p̄
tra loquūtur de herbis uiribus dū q̄ ubi d
uerbum ponūt idem caput sic indicat hyppoiriei:

Pedacij

pedacij dioscoridis anazarbei materia medicinali liber secundus

In primo libro certi quid de materia medicinali compo
suimus amicissime frē nradidimus sermone de
odoramēti. oleis. unguēt. arboribus arbustisque
ex quis generant. succis. lacrymis. et fructibus.
nunc in secundo aggredimur de animalibus. melle la
cte. et pinguedine. et his que dicuntur frumentum ac eo
de oleribus subiungemus eis q ex herbaceis pcipua sunt et
similibus cognita quā rōnabile nobis cepit. simplicia me disci
plinā cognoscentibus.

De echino marino et terrestri cap. cLii

Herinaceus marinus stomacho utilis est. alui solui
rinā mouet cuius resta cruda posita fragmatis scar
bici cū pruritibus admixta cremata uero ulcera
sordida expurgat. et carnem supercrescentem adimit
herinacei et terrestris cerui cōbusti ad aloycia cū pice
liquida illitū cōprimit. caro recens pomposa eximebat
cōtusa renū uitia. hydropicis subcarnacis cōmunis depha
tias parietibus et malo habitu rebellis. uisceru fluxiones
sistebat. ieiunio eius siccatū intestinorū cōbusta regulinū
ad eadem sola porrecta congruit.

De hippocāpo cap. cLiii

Hippocampus est animal marinū pruritū cruris et
mari cinis cū pice liquida subacetoso nitro in
unguento nardino et illitus alopecias denat.

De purpura cap. cLiiii.

purpura cremata uim habet siccandi detersiuam
cruditates exulcerationes cohibentem expurgantem ulcera et
adolescentes perducentem.

De bucino cap. cLv.

Cadē et bucinū cremare placuit. sed uim habet mitigā
adultas strumas. ceroto aceto impositum. scrofulosis bubonibus.
conferunt dentifricia et ad ustionibus illitum cum resina.

Plin l. 9. c. 31. et l. 32.
c. v. et vi. et l. xi. simul
Iul. l. 24. c. vi. de Terreno
cui herinaceus nascit
Iul. l. 30. c. 8.

Plin l. 32. c. v. et vi.

Plin l. 32. c. vi. et vii. multi
plures in venis posse
purpuras colligi et in genitura
charum

de diuersis ex inordinatis medicamentis hoc uolumine
dicendis ex inordinatis medicamentis hoc uolumine
dicendis cum ad eorum species peruenerit fiet de-
cla ex quibus uir in sermone de calce mostrabimus:

De ionijs

varijs et buccinarijs medijs que clauiculis nectere
contingit: eod modo uim habent magis canulicam
& buccine et purpurea quia premuntur ipsarum
cornes buccinarij sunt exigue et sterna habentes
sed alui no soluunt:

De conchis cap clvi

Conche prestantiores sunt pontice cremate idem
qd buccine Faciunt album ut plautus primarium uiribus
sunt ad ophthalmica cui melle exemptas palpebrarum
crassitudines et albugines et nubes cuncti et quicq;
alio modo uitijs obuenerint cano ypate a decimo mor-
sum utiliter imponit.

De tellinis cap clvii

Tellinę recentes alui mollitur presertim ypoc iuscl sal
se cocte et rem uisime trite et cum cedria instillate
emulsos palpebrarum pilos no permittunt iterum nasci.

De chemis cap clviii

Exchemis et aliis conchulis uim alui mouet coctis
cui primum assis sed in uino sumenda est.

De onyche cap clix

Onix et operculum conchylij simile operculo purpure
qd inuenitur in indis in stagnis ferreis nardum
quibus et odorantes alie nardi de priscis conchilijs
colligitur cum aliquantulum stegna siccata fuerint
prestat qui de portatur ex erythra Babilonius minoris est odoris
Syrus babylonius mediocris odoris est uterq; odoramus dum
intendimus referet quandoq; odore castoris excitat
hij ruffi sed rotundiores et crassiores et comicalius po-

ponit

tari alijs molliunt: ipsa uero conchilia cremata olim facit quę purpura et bucinos.

De Cochlea terrestri et marina clx.

Cochlea terrestris stomacho utilissima et difficile corru pit oppressa etiam quę nascitur in hordeo: asperiça Aegyptia: Sicilia: crocio: et quę in alpibus hyemę quę pomatia uocant: marina et contra stomachos et facile concrescit: Fluuialis uero est rubra quę spiritifer fruticibus siluestribus adhęret (quam aliqui fluuialem uocant) alui et stomacho nimium et nitro re mittit: reste olim cremata cum hordei cataplasmate ad uitia: abstergit: leprasque curat: et lentigines: et ci catrices oculorum et albugines et fimbrias: et ungues: et carne integre cruda trita et illita cum melle nasi rum. cruda uero cum cortice illita tumores testium pi cosque sedat: et mammas: nec absedunt prius quam tu mores resolutos remittant: inflammationes podagricosque mitigant: et recentes cicatrices: eadem emollit: menses du cens trita: suppositę: carnes quę mittit cum murrha et thure illita: uulnera et postremo neruos glutinat: sanguinis cruentis cum aceto illita: et passum: caro fricata cum pipere astringit: dinumerata dolores sto machi sedat: integra uero cum tosta trita cum uino et murrha potta in granum unum coli et lumbi et uesicę dolores: terrestres uero pilos glutinant: sic et fungosum carnem duram incidentem cohorę pilum attingat.

De cancris cap. c.lxi.

Cancrorum fluuialium crematorum cinis dum coc tus aqua potus: rabiem canum arcet: Item si mo potus uiribus suis contra rabidos morsus auxilia subministret: Et mille octo rimas pedum et faucium et pudendorum et carcinomata consolatur: tritus Cruditati cum lacte asinino potus et lienis et phalangiorum morsibus et scorpionum ictibus opitulantur. coch

[illegible] similes sunt et hiis q̄ supra
memorabiliter reperi. cui decime exposui scorpionem
interficiunt. eade[m] marini postunt singulariter.

De scorpione terrestri marino. c. lxii.

Scorpius terrenus seruatus reperitur impositus ad medium
fit grossy ieiunij ieruij et ossus reperit ad ide[m] marini
fe. lardum suffusionibus item albugini et caligini eo
genus

De dracone Marino. cap̄ c. lxiii

Draco marinus aridus et impositus spine
ichij medet

De scolopendra cap̄ c. lxiiii

Scolopendra marina oleo decocta et illita dentium
pilos mire facit nec pruriri facit.

De torpedine. c. lxv.

Torpedo marina super uenere sciatis dolores
impositā mire emendat dolorisq̄ leniri. et sedat morsa
aurigę procidię appositā corripit

De carne super cap̄ c. lxvi

Caro super decocta et ex oculorū lucem robo
rat. memoriā affectiones q̄ conferre. dentes firmat
mansistat. dentes cocto cū pyretro dentē sanguinem mundat
quia nō est in cibaria. Cibus ē si quidē est precisio
extremorū. mensurata. Reliquū mox abluendum et
in frusta incisū coquendū in aceto oleo et uino et sale
primo et in ultimo. dicunt aliqui pedibus ē generare
quibus tritis dicta fierit. usq̄ fastidiū est. fedare urinam
longe nos fieri qui ederint. Confert et ex ipsis
ipsis in dentes decocto oleo cum ipsa super
unguis. Alba pinna in aceto salsa et sicca singulorū
sanguinē quinq̄ cū cyathis mulsi ex illorū succo
cubi sicrile et infrigidat usq̄ donec in carbones
conuersus fuerit. Sal deinde primus reperit admixtis
cetis. q̄ Alexandrinis similiter naualibus nec fulio aut
malabatro pauco. De cerebro sanguinis cap̄
c. lxvii

ipsa fissa. dolori amor remedium. item dolori cultura
permiscent. Ophthalmici medicamina praecipue
membranae hippopotami.

De lupo marino. Cap. clxviii

Lupus marinus similiter prae ceteris pisces
illius perse et cui unica pinna a capite ad caudam
cerebrum mitigat. Item adiuvant memoriam qui ex morbo fuer
et dentes non firmiores item et confricati capiti celeris
oremata et illiti cui adpetat sine vel aceto aluerini
sanat. Cinis post purgationes porri post mel dictum
linae fricare et fluxui uiduae et alui inhibet. comitiali
bus subvenit. et maxime cerebri porri cum aceto praeci
pue vero lactis ebrietatem et viperarum moribus
eius sanguis exhibitus. Epiglottidas. auriginosas et la
terigines sanat.

De sphaena marina. Cap. clxix

Sphaenae marinae radius qui ab eius cauda in pisci
bus. contrarius. squamas dentes laborantes sedat
fumigat enim et elicit.

De sepia. Cap. clxx

Sepia decocta aqua. ostia. ea cocti diu. et cum oleo
alium mollit. eius cinis in collyria. lippientia cognit
ad palpebras scabras. et exulcerationes. et carnium testi
propria domi crustosa. pars. et pruriginem. alleviat
prius ustilaginem. hirsutiem. dentium. et phthiriasin. blu
ta mixta. et ophthalmicis. pollet. ad albugines. nebulam
rorum insuflatum. oculos. praecipua. consumit. cum. sale. ma
dmora.

De mulo. Cap. clxxi

Mulus esus. comminuit. videtur. attrahere caliginem
crudus. difficili. hypos. ruptis. et stomachi. marini. et
scolopendras. emendat. morsus. sanat.

De testis hippopotami. Cap. clxxii

Testis hippopotami siccatus. et. in vinum. pro
canum. serpentium. morsuras.

De mulis. Cap. clxxiii

Cinis. testis. qui. est. circa. genitalia. mitigat. dentium

mū in aquis cū piscibus nutrit. et cancris polles tollit
serpentia et termina eius ut omnino uarium habe
at si quis eam pulso duabus drachmis mansos
provocat sem et fecundos facit. pomum eius acto a dipsa
dionis. formina singulas medicinas mortiferas et pre
cipue ysopū. huius humorem lethargicos et quos ui
cinosa somni incurrere cū aceto et rosaceo in frontis et
cruciabus et sternutus ad facit. confert memoribus et
cōtractionibus. et oibus nocios morbis potus eius. et
et omnino calefactoria hec uim habet. semen eius
resistit exiure principia impossibile enim est stolletulos
duos coniunctos inuisa pelle inuenisse. et halitus par
tim interna cerea grata olenti. uiros acre. pro
dace. potabile. instigatum continue naturalibus unctis
uicinat. ab aliquibus harmonicū siue gumi comixto
sanguine et ossibus in folliculos infunderibus et sic
coctibus tenere narrantur animal hoc uenatoribus
ysecum uellere sibi testes et proicere. ne enim per
cos mingere cū haberant astixi quēadmodū in sua op
orter aut coriū dividentes deyorare cū unica
cōtinere ipm humidū qd est malleū et in siccis
posse madere.

De Mustela domestica cap. clxxxv

Mustela domestica aptū cū lithargiro et exceptissimum
anuis sola deuorata et sicca pulueri ad omnia
reptilia efficacissimū et remedium cū uino potu dra
bus drachmis est. q contra toxicū antipharmacū eodem
modo supra. cinis et coriandro ydropicis et uete
ratis ueneratis morbidis ei- epilepticis subuenit po
tus ipsius cū ruta et cremata in olla ydropicos adiuuat
sinere exacto illito. sanguis sicis illinit struma ydo
pas et cornicibus utilis est.

De Mus cap. clxxvi.

Mus solet ab edacitate contra reptilia omnia
antipharmacū simile sumptu semper existere
uiperei ualentiū nequiorē ulcerosis. et manū ex
insperse fluxū sanguinis operatus. et operimen
sanat cū pice illitus. arnarū uiridium sanguis ipsius
ruf cinis sorpalpebras epiphoras ulcera manū tenet. cum

doloribus dentium cocta exacto et aqua bibe collutio

De silure cap clxxvi.

Silurus siccatus cibis alvum mollit et alit nutreriam expurgat. et lotionis modo astringit. carbo siluri salsi illitus aculeos extrahit eius murena congrui impetigini dysentericis adinspersionem exornabit humores ad summa cutem et in cetera membra sanat.

De smaride cap clxxvii

Smaridis salsi caput crematum ulcera cornabit quibus carnes super excrescit et nomas sistit. clavos et thymos consumit. scorpionum et canum ictibus congruit caro sicut et omne salsamentum.

De mena cap clxxviii

Mena caput crematum trium in diuratissed is primas illarum amouet. qui eius carnis oris putredines colluit assedat.

De gobio cap clxxix.

Gobius recens tinctus sullo uentri consumig decoxeris in duodecim aquis et extra ignis duos defecatos et sub dio expositum pomi dederis. alium ab ipsius molestia infra subduci illiusq; repitum et canis morsus adiuua.

De omothario cap clxxx.

Omothorius carpit tunni sale conditi consert sumptus morsibus ipse que uocatur prestat. coquendi quippe sunt quia mul torum carnibus. multum libere et cum more. item ad aperta eius precipue congruit canum morsibus utilis ut ibidem dixi.

De gurro cap clxxxi.

Gurrus ois ex salsis piscibus et carnibus illius nomas sistit. et morsus canis plurisq; et dysentericis et ischiadicis illius de uoq; exulceratis sine exitu hisq;

Plin. l. 32. c. 9. Vnus silurus sale conditus satis est. Cibo sumptus alvum emollit. Ipse cocta alvum astringit. Silurus et lotus.

Plin. l. 32. c. 10.

Plin. l. 32. c. 10. caput ustum aeris ad phagedenas et cauilomata utile. et c. 11. Vlcera serpentia et cancrosa mire sanat. Vtuntur et serpentis ad eadem.

Plin. l. 32. c. 5. Sues non sentiunt pestilentiae morbum. solamque ex omnibus bestiis non inficiuntur. Vnius ex his sues non subeunt morbum. Vnius ex his sues non subeunt morbum.

Plin. l. 32. c. vii. [illegible]

uerò utriq; non ulcerata sint exeiter.

De incre. xcetu piscium. cap. clxxxii

Ius Kecinu piscium ustu subtiliter cōpositū. ꝑ se ꝓfs cū uino potū
priuatim ad hoc confert. ex his duobus scorpionibus calidibus
et pectis et alijs squamibus mollibus nō recipientibus uirus
simplr cū aqua et oleo et uerbena.

De cimicibus cap. c.l.xxxiii

Cimices ex lecto si impositi edulio seu fabis sepe nūo et
ex ante necessū diuorari ꝓsumunt quare nisi et
morsu aspidis nbsq; fabis illos. alioch ꝑ se singulos
ex secunda recocta. cū uino aut aceto pori sanguis
singes exrabut dyssuria sedant urinamq; fistule im
ponit.

De multipedis cap. c.lxxxiiii

Multipeda (quas omscolopendras) que sp̄ sinulis reperi
untur sunt alia multipeda in globū cōuolum duma
nibus tangunt. hec cū uino pote prosunt dyssurijs
et morbo regio illinc cū mellē anginis conferūt. dolori
auriū cū rosaceo dormitē punici exhalatoq; eristillatq;
congruūt.

De blatta cap. c.lxxxv.

Blatte que in panibus sp̄ reperiuntur inunctum cū ole
uino dicta uel instillate dolores aurium sedant.

De pulmone cap. c.lxxxvi.

Pulmo marinus recens tritus illitus podagra et
per nōnibus laborantes a dimne sanat. et ungi pulmones pedes ex calcei seruat. uiros mansuetos
seruat pulmo ualpis siccatus potatus q; suspirio
sos adiuuat. cinis ex pedis liquatus in fistulas aloes
auris sedat. De uentre equi maris cap. c.lxxxvii

Cinis ex ē equi maris tritus cū uino potus ad tussientes
morsibus prodest. De unguibus asinorū cap. c.lxxxviii

Ungule asinorū cremate et pote sufficienter ꝓpine
dato cochlearium ponderem in mero uel comicibus subue.
inpte oleo uaro. et mixte strumas discutiūt et illite per

nionē sanār. unguis caprinus cremat̄s lo peringex
acero illiti sanār.

Equorū impetigines cap clxxxviii

Equorū impetigines sunt nūr ꝑ descriptionē calli
prope genua et ungues indurati rimę tū acero po
te dicunur morbi comitiales Plinio

De iecinere cap clxxxix

Iecur asininū ossū esū comitialibus prodest sed seuiu
iumenti iecinoris caprini ossi effluens sanie inuēm lugci
osis utilis est si quis eā uapore eius dū roquitur aperis
oculis susceperit: iumen ossū esū ad eadē facit: dicūt
ipē epilepticos ꝺ prehendi precipue si hircinū iecur ederit
fetus capri rumpens et sicū trimū cū uino potū seryēriū
et nolatilū ꝙ orsibus conferri.

Canis Rabidi iecur assum esū quos momorderit ab esu
pauorē aquę seruare creditū: uirū et ad preseruationē
cruino dentē mordentis folliculo imponēt et ꝙ brach
io circūligarunt

Iecur mergi inueratū potū cū aqua mulsa dulci cochlearium
ponderę secundū pondus

De corio calcimento cap cxc

Ex calcimentis ueteris corijs cremata et trita
illita combusta nutrita et ex calcimentis sanār.

De gallinis et gallinaceis cc.

Gallinę dilectę et calide impositę serpentū morsibus
subueniūt. sed sunt continue ꝙmutande ex earum
crebrū potū cū uino contra uenenatos morsus
traditur. et sanguis earum sanguinis et cerebri mem
nis inhibet. Marisuero subiecta uentriculo parte
interna tunice corneę que in decoctionibus excorii
atur. siccata stomachicis conprimit cū uino pota in
palbos inueterū traditur a salutū pur grandę opis nu
tritentes cū epotis salem imponē et illenes cogre
in sex mensis aque xxti subductis adhemmastres. Alij

plin l. 28. c. xi to xvj

plin l. 28. c. 29. de iecore asinino
plin l. 29. c. 18. de iecore hirsuto
simoni minores partes et ex gallo
per iecinoris genus [illegible] ne
[illegible] eadem [illegible] iecinoris [illegible]
[illegible] lxx cap. 18

plin l. 29. c. 5. mulso cū uino
[illegible] et cum [illegible]
momorderit dat

plin l. 29. c. 16 et l. 30. c. 9
[illegible]

plin l. 29. c. 9. [illegible]
[illegible]

Coquatur una marina brassica. nisi mercurialis aut
Graecum aut polypodium edulcet crassum crudum glutinosum nigrum
et cogulum nam pituitosi febribus spiritus arteriales et
stomachi inflatis horum usum medicus praeparans et
siccans in umbra in super flavis purgationibus me
dicinas. ng mehus pondere drachmae sumptus optimum
est remedium sistit enim purgationem ipsum sedet
in farina hordei uinum et aqua et impraedens

De ouis cap. cc.

Ouum molle magis alui sorbili et molli duru esu lu
brium utile est oculorum doloribus rasum cum rosaceo aut
croco sedis inflammationibus cum diamoro seu melito
to cum rhoe aut galla succinge postum et esum
alui sistit et ipse administratum candidum ouum crudum
refrigerat et glutinat in fusum oculos inflammatos
demulcet. ambustum quod primum illitum non patitur sor
tire pustulas facies ab ustione solis seruat. glu
tinat fluxum cum thure fronti impositum oculorum in
flammationes sedat asperitatem in lumine mixto rosaceo
uino et melle crudum absorptum hemorroidibus mederis,
subuenit. rapidum uero uesicae rosionibus. renibus
et ulceratis. et asperitatem arteriae sanguinis reiecti
onibus et distillationibus. et thoracis fluctionibus
congruit.

De cicendis cap. cc ii

Cicera nisi quis assidue uesicae doloribus prosunt

De locustis cap. cc iii

Locustae sustinere dysuricis praecipue mulierum offerunt
omne inutile horum locusta quae de ilia et uiscera
carnes alis et recens hoc membra magna sicuti ge
morsus scorpionis efficaciter subuenit. camino par
uuntur ipsa habunde aphrica qui circa lepram fuere

Aphronidi cap. cc iiii

Aphronis suauis est quia lauine uocant nutritiua huius
ventriculus prunis positus calculos et urinam expellere di

De galerita cap̃ ccv.

Galerita est auicula parua habens in uertice / eminentia uelut pinnis hec assa esu celinos / adiuuat: De hirundine cap̃ ccvi.

Hirundinis pullis exprimo pullificatione luna / crescente diebus in ueniens in uentriculis lapillos / quorũ cũ duos accepissimus unius q̃ alterius pu / rum. si pariusq; terrã attingat corio dammã aureo / in uoluto brachio aut collo circuligato ueris imma / culatis. Comitiales saye nũquam omnino rethinet esse q̃ / modũ fimbulę sunt adnatam oculorũ roborãdam / medicina. cinisq; ipsorũ pullorũ et matrũ in allis / crematorũ fructu ueteri uisũ. et prodest sy / nanchicis illitus. ĩtẽ uue q̃ tonsillas in flammatis / Hęc uero cũ pullis in ueterante. Anginis adiuuãt / cũ aqua porri drachmę pondere: D.

Dehyenis cap̃ ccvii / Hamẽta dentis elephãtis illitũ paronychias sa / nat. cum hẽ spũmante.

Talpis crematis sine ue exnigro fiat. cadidi / tatis pondus coli in flammatis et tormina diu / turna sanat:

De cornu cerui cap̃ ccix:

Cornu cerui crematũ et ablutũ duob; cochle / riũ põdere. pariter congruit sanguinẽ exercãtibus / dysenthericis. coeliacis. morbo regio. uesice dolori / bus. cũ resina cãbin. et mulierũ profluuijs cũ liquore / morbis accomodato. cremat̃ carminis rursũ deiectuq; / in nouũ fictile argilla circũlitũ donec albũ fiat. la / uatur ut cadmia q̃ huiusmõi est oculorũ ulceribus / et fluxibus congruit et dentes a tartaro abstergit / et ruborem hiatũ serpentina fugat. aceto fermentũ / dolorẽ molariũq; quem graeci gomphiasim / uocant) consolatur: De eruca cap̃ ccx.

Eruca quę sata oleribus generãt. cũ oleo illita / et morsibus uenenatorum seruare dicuntur /

Plin. l. 30. c. 7. pulsere / de pulsatione. Hinc l. 30 / c. 36. ĩpse plin. pulsu uocabulo alibi uocare

De hirundinibus Plin. l. 30. / c. 4. lapilli e uitre pelle / hirundinũ sinistre lucrosi / amuleti:

De hoc plin eod. l. 30. c. 4

quod ĩfirmum morbo regio / plin. l. 28. c. 16. sodes / esse ne expallidas nimi / rum. c. 14.

De cantharidibus cap. ccxi

Cantharides idone ad reponendum sunt que extrinsecus colliguntur quas decectas in mortario pistent et aceto colliquant linteo raro puro conuertes sub umbram aceri feruentis acerrimi diuersis donec subtrahentur. mox filo insertis seruabis efficacissime sunt inter ocs uarios et que longas lineas transuersas in pectus habent. corpore longe et late pinguescunt blatte debiles sunt que uenit sub ueris ortu. code modo et lupreste serpentes. ysis et cantharidis genere sunt et pityocampe. nam et ipse in cribro super calidum cinerem sus penso modice exhauste consumunt. uis est quam habent perrodere ulcerum cutem inurere unde et mixte medicamentis cacetosa ulcera lepras et lichenas sedant ressanantibus dicunt menses potis mollicribusque mixte Aliqui dixere cantharidas morbo inter cutem prodentes mictus amoris et urinam mouentes aliquantum alui et prodesse his qui biberint remedium esse dixerunt.

De salamandra cap. ccxii

Salamandra genus est lacerte est sine uenenis remore creditur. non cauari cum his credatur ulcera et calfacientes medicamentis crodentibus ex le proso uncthariscr eodem modo seruant pilas demuda liquata cum oleo et enterata seruant in uetta pelle et capite ablatis ad eundem usum.

De Aranea cap. ccxiii

Aranea animal quidam horum uocat ysplemmi commutatum pedibus hirsutis appositis frontis nature poribus sanare pectinatos circumitus. cum rexim sup positum sanguinem sistit et a rumore perfectum. dicam que insuma cause sunt. est et alterum genus aranee faciens tela candida remote densa que marinas in uestire lignum et brachio circumdari. quarum maria seiceuitus sanere et oleo decoctum doloribus auricularum instillatum conferre.

De uerta cap. ccxiiii

Uerta capitur tribus impositis aculeos extrahit et cir infixa uenenosas formicales et pensiles quas uocant scrobiculares et uiros auferre. cum sicut cum uisdem tribus impositis dolor capitis tollitur dimissa et imposita percussos scorpionibus sublevant.

De sepia cap. ccxv

Sepia quam alii lacertam calcidicam uocant mordetur pomum uino quos momorderit sanat.

De cineo cap CCXVI

Plin Lu 8. 25
Sol Lu 28. c. 8.

Scineus alius est prius est. alius in dicus alius in erythra
nascit alius in lybia mauritanie est crocodilus terrestris
priuatim genitus preparatus in cardamo. i mastircio dim
uim ℥ē parte eius q̄ circa remis drachme p̄dere
cū uino potū impellēte ꝛdqueuere sedari uenerem
cupiditatis leuis deuotionē cū melle pota. urinā
semine cū aqua miscetur ꝙ nnidoris.

De intestinis terre cap CCVII

Plin Lu 30. c. 43 ẏ sequ
cū aliis sequens.

Terre intestina trita imposita nares abscisas sanat
et retrianas soluit cū adipe anatis decocta aurium
affectiones infusa sanat cū oleo decocta et infusa in
oppositū aurē dolori dentiū subuenit urinā ducit.
trita pota cū dulci.

De mure araneo cap CCXVIII

Musaraneus diuulsus et impositus sui ipsi remedium ē.

De muribus domesticis cap CCXIX

Mures domesticos diuulsos percussis scorpione uiles
esse impositos sōs facere ꝛdsoluere aquerisesos saluā
more ipōsticare.

De lacte cap CCXX.

Plin Lu 29. c. 9.

Generatim hec omne bonos humores gignit. corpus
alit. alui soluit. stomachū et interanea inflat aqua
rius est hec uerno estiuo q̄dā ex pascuo uiridi magis
alui soluit probatissimū est albū equalis crassitudi
nis q̄dā in se colligit sup unguē instillatū ca prima
minus alui reuocat qr primus ipissante pascuo capre
untur q̄ uetus lentisco olim. et turebintho. quare et
stomatho accommodatius est. sed quinū crassius dul
cius et pinguius est. nec adeo utile stomacho bubu
lum asininū et equinū magis alui soluūt. et turbāt
hec omne alui et stomachū euertit. ubi depascūt
sōmodum elleborus mercurialis aut clematis ut
iustinus moribus nobis narratū est. capre siquidem
albi elleborī foliis pasti dū p̄ pullulāt q̄ eueniūt /
et sūt hec stomachi euersiuū et nauseā mouens De
coctū lac omne alui astringit et potissimū aquo acce
ptis calculis humiditas est exhausta et in uniuersū
exulcerationibus interiectis cōfert. precipue pneu
mum. pulmonis intestinoꝝ renū uesice et ad pruritus
cutis. erruptiones spiritus et cacochymias datur /
cum cū melle crudo et aqua pruna cōtra pernam ꝛd
mixto et sale minus instat. sufficere tractū semel
uentris ulcerosos fluxus ꝛd dimidium calculis ꝛdimit.

plt Dt sero vbi
de lacte scripto

De sero lactis cap cc xxi.

Hr lac omne serum cōplexum qđ suscipit ꝛ ad purgationē reddit efficacius hēs tradita quibus sine ngima nra delectione facisse volumus ut melancholicas. combustibilis. lepras. elephantias et eruptionibus pituite in universo corpore.

De lacte Schisto cap cc xxiij

Plt de lacte schisto
Lū 2 8. c 9.

Diuidit lac oē fermentum fictili nouo et ruginoso
Primo fiat nra vrceoli mox ut ter nut quinq; bulli
erit in mergit nocturnus cyathus ad singulas lactis
hemine dicendū quippe hoc modo serū naturaliter
non circūfundat dum dicogrus lac continue spongia
aspergida abstergenda sunt labia fictilis et urceus
argentei frigida plenus demitte huiusmodi portiuncule
sertum per intervalla ab hemina usq; ad hemina q;
et intervallis medijs deambulent bibentes efficacissimū
remedium hoc ad martiferum medicinarū passionū
et inventiones ut cantharidis pyrijo cū pa. salamandre.
bupresti. aut hyoscyami dorycinij. aconiti. ephemeri ad hoc
precipue confert bubula privatim conferuens sit eo callu
trio ad oris exulcerationes. et tonsillaꝝ ingurgitationē
privatim et assimino colluti dentes et gingiue inbuitur
uenenis fluxus ulcerosos et nasum. aquinū bubulum
aut oprimū et lapillis marinis decocti sistere infundit
et perse nus Alice cū pinsane aut succo chondrille
ranarū passiones sufficienter sedant infundit et uulue
exulcerate inter oia lacta genera dulcissimū qđ mulie
bre et masculi. Subuenit sudū et ubera passionib⁹ sto.
machi ubi congrue et poni marini leporis marini cum
thure pinea trito instillatur in oculos inquos suffusione
effugit sanguis. cinapio et cerota aliter pedagricos
abiunt incepta et oēs lac splenici icterosis gemitu
libus siccitatinosis nervorū morbis febricitibus et ca
pitis dolentibus nisi q̄s dop purgationis genus assert
quis lac sobiston ut absentium est: narrāt aliqui omnis
que primo peperit lac aliter pilos mundare et prius
admorsitatus medicinal pons aliquarmacū et serus mo
nuo scire presumunt ro remedio esse.

De caseo cap. ccxxiii

Caseus recens nō salsus elus alu et stomacho utilissi
mus prauis q̄ humoribus diducit carnes efficit alui modice mollit
prestat alui et abstergit ex natura lactis ex quo cōficitur.
Decoctus et expressus dein ustus alui contractiōi. Recens
illinus confert cauloris inflammationibus et liuoribus nupe
ssti impositus minus salis et est adminūdas carnes ag
rior ledens stomachū mistus uenere et interanea uen
stior. alui cōmittit cinis ei⁹ seri maxime alij omnes:
Que uero hippace dr̄ est caseus equinus pinguis et q̄ ma
xime alens: alij hippacem uocauerūt anguinum equinum

De butyro cap. ccxxiiii

Butyrū laudatissimū conficit expingu issimo lacte huius
mō. Est omittēdū. fit et ex caprino in uasis lactarijs lacte
et serum pinguedine naturā possidet mollitiem alui ser
uat et alui solutiōi uberius potū et admortifera ut oleo
Caremus utile est immixtū melle et nitro et uentris
aduiuat. Ire gingiuarū mordicationes in pueris oris
ulcera quas aphtas uocāt. extra illitū pingue et apu
stulis earū corpus seruat. que ydropicis dāt. adinflā
mationes et duricies mitat. qd nō grauē alet nec ue
nusest. Item ad Dyssenterias et colī inflationes infusi
dimū orbis. que sanie facit utiliter miscet. et pre
cipue pulmonibus neruos membranas cerebri. uestī
et nigs seruicas ipm precipue replet expurgat intrinse
et contra aspidis morsū sim apposita iuuat. et recens
misce absinthijs uice olei et bellarijs uice adipis: —
colligitur ex butyro sactus hoc modo in lucerna nou
butyro infuso accende obseruantes ut ne fumū ge
ssum nocturnalibus inferat uero hmōi foramina ut
clybani ymitet cremari cuius primū butyrū absump
fuerit infundat aliud donec q̄n uolueris sumā
q̄ hinc colligeris mag dulcis pennā et unge uim
et ophthalmiā sicandi. et nitrandi sistit fluxus
et ulcera cito ad cicatrice perducit:

De lana cap. ccxxv.

Lane sordide oprime sunt que molles a collo fe
moribus q̄ contra ceteras inprimis pio ulceribus. cont
usionibus dolorum articulorum lumbricis oculi fracturis
accto et olei mixte uino infuse recipiunt eni infusiones

er uim molliendi hñt ꝑ aliꝙd fiat cū dolore
capitis. stomachi dolores et cuiuscūq; alterius loci cum
acto et rosaceo impositi lane cremate uim hñt
inducēdi crustas carnes excrescētes cōtrahentes
ulcera et cicatrices ducēdi. cremant̄ pure car
minate crudo fictili ut cernere. eodē mō q. lan
uigines cōburūt̄ in arsine purpure (quas crocydas
uocant) alij cū sordibus lanas carminātes et melle
mundificātes cōburūt eodē mō alij disponētes obeliscos
in uase fictili of lanā hñte ase murino distantes es
imponētes scandulas rede exiles eisq; imponētes la
nas carminatas et oleo perfusas in ut nō distillet
et iterū scandulis lanas q; alternatim ponētes extredis
uasis leuiter succēdunt et combustas asseruant et
si pinguitudo aliqua aut pix extredis fluit colligūt
et rēponūt lanā. cinis ad opthalmica cratere
fictili aqua infusa et manibus calefactus contri
tus et cōsidentia abiecta altera infusa et iterū
tritus et hoc fit donec oblanis lingua astringat
leuiter sicq; mordeat: —

De oesypo cap̄ CCXXVI

Oesypū dr ex siccidis lanis pinguitudo quā para
bis hoc mō sumens lanas succidas curatas radi
cula aqua stratbion uel mētha oblatas aqua calida
simul exprimens tota sordē aquā deiectā in
cratera latioris aquā infusa. refusaq; humectorio
et ita imgens conquate donec spuma multa cū
sordes colligūt̄ mox aqua marina insperge
et cū cōsederit super natātē pinguedine su
gens altero uase ficti liquaq; in cratere infu
sa iterū conquate et insperge aqua marina spu
mā et rursus sumpta idē fac donec spu
ma nō iniciat absumpta pinguedine. colliconim.
imgs oesypū manu malaxans. si aliquā hr impuritatē
statim lauter expressa inde prima aqua et altera
infusa et manu uersata donec lingue oblatū not

mordeat sed leniter stringat inde: quod albū nyp
reat hoc in ḡssmō conderis inde ficili sed insole exti
do sunt ova tunde da. alij pinguedine de facinoribus bouū
frigida manibus ad frictiones quibus ad modū ceroma mulie
res. fit ex his hoc candidius. alij lanis ablutis expressis
sordes coquūt cū aqua in lebete lento igne et in
spumā pinguedine detractis ablluūt. aqua ut
diutius. et collatis in patellā ficilē in qua sit aqua
calida linteo circūligato. manu soli exprimūt. donec
ad crassitudinem cerati candidū fiat. alij duobus diebus
aquā permutant in alteram infundūt melius est quod
fluctibus nō obtet et est leue et obest lanis succidos
quidā in conchis aqua frigida confricant albescit et
nihil hoc inde diuersum nisi quod cerato
et pinguedine miscetur cum hac expolitoria cōpo
nūt alueo molliente prurigines circa sedē mulierum
cū meliloto et butyro. fenū et mentsel in lana ducit
appositū. micis panis et gallinā cū aqua anseris
conficit facit ad anginas et tonsillas et sorbiosas palpe
bras collyria et pilos detentos albos torret in testa
nouā donec conuersū in cinerē pinguedinem
arnit et colligit et humus exipso inungendi
ad opthalmia congruens.

Plin L° 28. c xx et in
et alibi saepissime

De corgulo cap° ccxxvii.

Corgulū leporis congruit cū uino nisi obolos pode
uenenatus coeliacis dysentericis et mulieru pro
fluuijs. et sanguinis cōcretionibus reiectionibusq; expe
ctoris. Appositumque cū butyro post purgationē
sterilitate aqua Corgulū equi et alij bypparce no
cant primum cōfert coliacis et dysentericis
Corgulū hedi agni inuli Dorcadis. hericomijs cupri.
et cineri et piperi. et bubuli. similiter hoc ultimū cō
ducentia ad potum Accipies cū uino sumptum et lac
concretum cū aceto Corgulū inuli primum post pur
gationē appositum dierū sterilitate facit. Co
gulū uituli marini uim hr simile castoreo uidet
precipue cōferre comicialibus potū et strangulationibus
ex sacūda probat ansir uituli marini hoc modo sume
animalis alterius corgulū et precipue agni aqua imbis.

phy L° 28. c 9

permitte modico repore. mox infusione hmc super
uiuli marini congulū infunde: nō uero coagulum cō
festim in aquā dissoluitur: q̄ uero nō huius modi ap
permanere simile. sumitē ex uiuelo marino congulum
cū nondū possunt cōmanere pelli q̄ enermim omne
congulū dissolui concernit. et concreari dissolui:

De adipe cap° cc xxviij°.

Adipis uulgi morbis congruūt recens. Anserinus
uero gallinaceus et obstipsale preparatus. salsus
uero et uetustate in rancorem uertit q̄ nutrimento
contrarius est. Recenti igitē aliquē horū sumens
adempnis in braunlis decocta in olla fictili nouam
bis tantū capiente quantus est adeps curandus dein
exponēs sol in acerrimo uas recipiente cōtentū. quod
liquefactum datur in alterum restringēs uas. donec
totū cōsupserit hūc frigido loco seruabis et uteris
alij uice salis super aquam solidam olla ipam firmā
tur sufficientissimus et molles prunus est. et aliis cura
cionis modus eius modi postq̄ exiuit est adeps pelli
culis reuirtur et in olla decoctus liquatur. uenit et
prunco sale insperso mox per linteū cōdatus seruatur
huiusmodi in adeps. ad opis cōgruit. Suillus uero et
ursinus precipue hec ma sumēdus est. recens ar
pinguissimus est. recens adeps et in multa aq̄
pluuia per frigidissima nocte exuendus rerid
usq̄ manibus recurrat et quasi rendendus mox
aduersa aqua recipiat ablutus in olla fictili distem
perat. et de cetera aqua sup infusa q̄ adipē exce
dat et aprunis lenibus in pomendus et sparta uersandus
ut liquatū ad colum in aqua discedat et refrigerari
permitte. iterum accurrat et exactū repone in olla
prius ablutā et aqua infusa liquefacto leniter q̄ cito
exuerat et fere p̄ut solidere permisers fundat in
in pila spongia humectata. et liquā concretū fuerit in
extrema subtus sordes q̄ in imo est. uersa ablue aqua liquefa

pinallam

Item libras quatuor incensi veteris permisce cum simile modum
imbibere requenidie in olla ficili nouã tricogia
de mirre ipsa et adipem addita uini secogia et simul
oia fiat pectus donec uim et odore spiritalem capiat
suscipiat. huc exemplis et colatis lignaro et seruato q.
li odorifera violeris facere pexenia murra uino an
noso diluta drachmas octo galbani cum uero et anfering
sic postea odorati fieri sumptis uiris ipsa mulieri ca
rati hebenis et demissis in testa cum olla admisce aspalathi
uiloleastini palme elate cremati in cribro cuscuta frustu
incisi singuli et drachmas xii addito aquini ueteris le
bij cyatho impone sub pruna et ubi feruefacta
mox cum adipe pistilli unguentorum fricare et miscere quo
in cosunt die et nocte una sequenti die hoc ipsum ligneo
ro et linteo puro iterum expurgato colato eodem
modo facies coctum eximens priusquam adipe iterum
nouo ficile deicito et strictim cum ueteri loco frigido re
ponito hieme hic regula est. estatem. no demsto adeps
alij adipes costum et demsto ij partes misceant cere
tyrinenie eodem modo odoramenti genera faciunt
Quillus ursinus et alij eiusmodi: condit et sic sumpsuco
adeps hic modo sumendi dispisce curati libra una
Taurini magis) et sampsuci naturae contusi li
bra una dimidia misce et omnia cum uino rube
riore insperso mox hasunde reposita et cum recens
permitte procurare mane in ficile deicias
affusa aqua leniter coque cum quo adeps sum odore dimi
serit cosum quam et pristinus tota nocte cum recto per
manere sequenti die exime desuper desuso quod liquatum
sedimine. admisce rursus sampsuci unciam unam dicti e
libra una dimidia et coque modo ostis coquere et cad
facito ij dicta est. sup ora nar cum decoxeris cognoueris
sustuleris quo liquor est in fundo imprimis ueteres reposi
loco frigido ne sino curato adipe ualli nucem ne pu
seruare
id in faciendo sumendi recens quem quidue ut siccetur
ablue et exprimito in umbra donec siccet in linteo
purum deicito et manibus exprimito efficacius et duin
filo in fenum loco umbroso suspende post multos dies
in charta nouam colligito seruabis loco frigido
integrum et minime in molle fenum cum ligno omnis

adipes calefactoria molliente odorata. Taurinus vero
quadam nus spissat et bubulus et uitulinus leoninus
q3 his respondet dicunt q3 ipsum contra insidiatores anti
pharmacum et medicinam salutare. Elephantie cer
ui illitus adeps fugat serpentia. Caprinus maturam
vim spissandi magis quam ... dysentericis cum polenta
et hoc et caseo decoctus et infunditur per clysterem
cum succo prisane. accomodatur et rabidis ius ipsorum
in sorbitionibus datur et his non lauriter qui bi
bere cantharides. Hircinus porro cum vim habeat
maximam dissoluendi confert podagricis mixtus
cum fimo capre et croco et impositus. Arietinus huic
similis est. Suillus ulcera et sedis congruit qui et
ambustis utilis est. Suillus autem salsus q3 vetustissimus
calefacit et mollit sed vino ablutus confert pleuri
ticis cum cinere aut calce compositus nec non ad tumores
inflamationes et fistulas. Asininum porro dicunt cica
trices concolores facere. Anserinus et gallinaceus
ad muliebria fracturas labiorum curandas facies et
aurium dolores congruit. Ursinus ad ortum pilorum
in alopetiis. item ad perniones confert. Piscium flu
viatilium adeps liquatus in sole et melli inmixtus
oculis illitus visum acutum reddit. Viperinus ad ca
ligantes visus et suffusiones efficax est. cum cedria
et melle attico mixtus et oleo veteri equi portio
nibus cunctos alarum pilos ad radices illitus recens ipse
exiles facit.

De medullis cap. ccxxix

Plin. l° 28. c. 9.

Et medullis maxime commendatur cervina mox vitulina
et post hanc taurina dein caprina et arietina
congregatur medulla partim et inter nutrimentum proxima
alio tempore sed fluens quadam sanguinea ve-
latur caro fragilis in ossibus invenitur est vero
cognitu difficilis nisi quis ipsam ex ossibus extrahens
videns reponat. omnes molliunt rarefaciunt
sanant. complent ulcera cervina praeter hec et alia

// extremo tempore

fugat venenosa illita curatur radicis malaxatur adeps
assa cum aqua assibus calcis deinde pulmenti ligatura et coda
mō ablutā donec aqua pura fiat / iteratoq; in diplo /
mate liquata deraſis pūna in mammillibus sordibus et
in pila colata postq; densata fuerit reponat̄ vase nest
acco deraso diligenter sedimine ne sino rubeat̄ nol
uerit reponere oū frasito ut in gallinaceo dictū est
ſerius adipe mōstrauimus.

De fellibus cap̄ ccxxx.

Fel omne reponit̄ in hūc modū. Sumens fel radēs ore
ciuſlino ſiligato deciſo in aqua ſeruēte mmo tem
pore linquens quato quadrigiū stadiorū cursū p̄ficere
poſſet mox exēmptū siccabis loco umbroso nō humi
do ſed ea q̄ ad opht̄halmica cōferūt. deciſo in uas
uitreū in quo ſit mel lino p̄ligatū et principio lini ori
uasis circūligato connectū regas ſunt oū fella aceria
et calefactoria maiora minoraq; ui ac inuicē differē
tia uidet̄ efficaciſſima fel ſcorpionis marini et pi
ſcis q̄ callionius dicit̄ et ſtellionis marini et Hie
ne. nec p̄cedit ſer aquile et gallinē albe et anatis /
ſilueſtris q̄ primarium conferūt ſuffuſionibus incipienti
buſq; caligini ideoq; inſequentiq; nebule dicūt. et albugi
nibus et ſcabris q̄ lybricis. fede fellaceriq; hyrcini ſuis
et urſi longe actiuiſſimū fel omne promptoſq;
dilit ad dolichiaſes et ponticū puerorū lana in rimen
ſed impoſita taurini primatim illinit̄ ſinapiciſq; cum
melle ſedit ulcera uſq; ad cicatricē ſanat. aures puru
lentas et fractas cū lacte caprino uel muliebri in
inſtillatū et adiumentū cū ſuco porri miſcet̄ ademptā
auditoria et circulationes q̄ uenenum et phagedenas
ulcera dolores q̄ emolliū et ſordes rū melle item nodo
ſas et furfures cū nitro et aceto cimolia et ſmegma
probatiſſimū ipſdem cōferūt ſtrumas et urſinū ad ſtū
mas firmiora urſinū priora ſplenbar comitialibus
ſubuenit. fel rubetarum ad argemas et nomas
puerorū in ore et comitialibus impoſitū mariti q̄ caſtū
ſilueſtris priuatim luſcioſis ſanat illitū ſyluaticū q̄ fel
ægir et nubeculas uernasq; quas rhyſmos uocāt. item q̄ minū
trāſquarin elephantiaſes ſunt illitū compeſcit. ſuillum ad
ulcera auriū et aurēs omnia utiliter aſſumitur.

Plin sup
rubeoſitates

De sanguine cap CC XXXI

Sanguis anseris hedi et anatis anidotis uiribus remedia
scens Turdi uero et turturis et colūbe et perdicis ad
meribus oculos recentibus delationibus sanguinibus
et lusciosis illinitur priuatim colūbe Sanguis fluxu
sanguinis et membranis cerebri inbibet hirci sanguis
et empre et cerui et leporis ipsius ex sanguine sum
pus dysenteria et coeliacos fluxus sistit: sed ni
mio potus contra toxica ethicos et. Sanguis leporum
calidus illinus ephelidas et lentigines sanat canum
potus morsibus rabidis et his qui toxicū potauerunt
coagulat. restringit si recens potus sanguis comici
nalibus fluxus adgruere restringit si uer marine cum
uino et coagulo leporis et cymino potus uenenatis
morsibus et potus rubete confert. Taurus sanguis
discutit mollit duricies illinus cū polenta sanguis est
coctionū miscet eodentibus medicamentis chame
leonis polychrimi pilos nudare creditur et uiridium
Hanni similiter menses mulierū illiti et suppressi
infectos suos videntur reddere mulieres sed pod
agricas mulierum et erisipelata illiti leuant.

De fimo cap CC XXXII

Fimus bouis herbā de prescetis retensim positū in fla
mmones exulceribus lenit: inuoluitur foliis
et in cinere feruenti calefit et in imponit co
xendicis et accensione miriore facit et cruci mō
imposito cū Cerotibus dissoluit et strumas et
panos precipue uetero bouis maris fimū indu
pue procidit sustinet restringit. Incensū et cū
licet fugat. fimū caprae siluestris potissimum
cū uino differt morbū regium et odontalgiam
potū menses prouocat et fetū expellit: siccum
tritū cum thure appositū in lana profluuia
muliebre inhibet et alios sanguinis fluxus cū aceto
compositum crematū ulcera sanat. cū aceto
cum pecto mulsa illitū cū axungia podagricis subue
nit. decoctū cū aceto aut uino contra serpentiū
morsus et ulcera serpentia. et erisipelata et parotidas
iniponit. in schiadicis aduscio per quē nō inueniuntur

minuit. Hoc modo in parte media pollicis que est pars
eam brachiali vicina sublitum lana oleo infusa impo
ni caprini fimi frustum ipsum accendens donec sensus per
brachium ad vertebrum pervenerit et cesset dolor [illegible] coxam
eiusmodi adustio arabica. Arietis fimum cum aceto illitum
epynictidas clavos thymos et verrucas pensiles sanat.
Ambustis vero cerato rosaceo permixtum. Fimum apri siccum
cum aqua potum aut vino sanguinis reiectionem compescit
et permixtum lateris dolorem lenit. Fracturas et convulsiones
cum aceto potum luxata cum cerato rosaceo compositum sanat.
Asini et equi fimum sanguinis fluxum sistit crudum et
mixtum in aceto maxime illud autem quod est equorum her
bam comedentium fimum siccum cum vino dissolutum et potum scor
pionum ictibus efficaciter subvenit. Columbinum vero calidius
et adustivum magis videtur cum farina ordei permixtum et aceto
strumas discutit. Carbones et circumfrangit cum melle
lini semine et oleo tritum et ambustis medetur. Fimum
gallinarum eadem sed infirmius facit. Verum privatim ad fun
gos letiferos dolores coli congruit cum aceto aut vino potum.
Ciconie fimum cum aqua potum comicialibus dicitur congruere.
Accipitris vero suffitum fetus traditur excutere. Mu
rinum tritum cum aceto alopecias illitum sanat. Cum thure
et mulso potum calculos eicit. Suppositum infantibus mu
ris stercora alvum ad deiectionem stimulat. Canis
fimum estivis caniculatibus collectum siccum cum vino aut
aqua potum alvum sistit. Humanum vero recens illitum
prestat ulcerum glutinationem et [illegible] ab inflamationibus
preservat. Siccum cum melle illitum synanchis conferre
traditum est. Crocodili terreni fimum mulieribus est
comodum ad preparationem coloris et illustrandas facies. Opti
mum quodcumque tenuissimum et friabile et leve ac amy
lum et quod per fimum aque humido liquescit et at
tritum aceti atque fermenti odorem reddit. Adultera
rant alii sturnos orize nutrientes et fimum illi simi
le vendentes. Alii amylum aut cymoliam miscentes
et coloratas pariter per cribrum tenuem partes
et siccantes et vermiculos vendunt. Loco tamen hu
mani siccum cum melle mixtum et impositum faucibus
quemadmodum [illegible] angines prodesse absque contra
dictione invenimus.

De urina cap. ccc.xxxiij

Urina hominis propria pota cōgruit ad ruptere morsus et morituras medicinas et incipiente inflatura aquā
ire ad morsū uiperarū murinarū et scorpionis marini
et draconis si ora urina communi salleri carnas mor
sus urile est. Lepras et pruritus cū nitro abstergit
urina uetustior magis. Abstergit ulcera serpiti mala
tia furfures scabiē et abrasiones quas cocta mane
cum nomas inhibet. precipue genitalia iniecta cliste
ri nimis purulenta constringit et uermes excitat cir
corticibus punici decocta pueri impetiginē urina ab
sorpta et thymo cū congruit nare. Decocta cicatrices
et albugines et cathaginas oculorū quas adhuc uocāt
abstergit: confusa cū ypsi et nere cyprio nitro cōueni
ens. gluten sedimen urine illitū crysipelata sedat
feruefactum cū cyprino et appositū dolorē mulcet
consolatur urina apri crudā hernium priuatim uero
lapides uesice frangit pota et uicit urina ca
pre hydropē sub carnea pota cū succa marrubii
diebus singulis cū aqua cyathos duos potū pōdere
extenuat. urina ȳ uentrē ducit tussim et dolorē
nimis sanare in stillata. urina lynceis q lynearionis
stercus cū amina est credit in lapidē matricis
n. qd uomere nolentibus elicere. sed id temere nō
mouet qd cū aqua potū sumpto et alui fluxiū
congruit urina asini renū uicia sanare pota
traditū est.

De Melle cap. cc xxxiiij

Mel principatū tenet antiqua et huius qd uocāt
hymettū mox qd ex attica cicladibus insulis deyor
tum et qd ex sicilia qd simblitū uocāt. proba
tissimū quo dulcius et odoratius a cre subruritū
nō ligdū sed ducrile et contractū qd dū mobiliter se
quitur digitos cum hērens nō percurrente humi
do prouocante quo pl ulceribus sordibus et sinibus
congruit iniectum: decoctum impositūq; distantia
corpora glutinat. lyctenas sanat cocta cū alumine
liquido et illita nec nō sonos auriū et dolores aurū
cū sale fossili mixta repidū instillata pediculos tollendos

Ha de non ipes inuocata
de q auicenā in plinium me
minerit.

Plī De urina apri. Lo 28
c. 45.

Plī Lo 28. c. 8. de lynce
uide p dictionem hanc
sidi. De lynceria uin
Lo 37. c. 2. & 3.

Plī De melle Lo 21 u
22. c. 29. de pistacia
mellis nisi Lo 21. c. 10

uenas

carcinomati illitum. illas quoque quibus decta pellis in glande colis ex
circumcisione retinetur macerato preputio cum melle
addiis triginta percipere post balneum. confert et ea quae
pupillas obtenebrant. faucibus tonsillis anginis medetur
illitum et gargarissatum et urinam mouet et tussibus con
gruit. et serpentium morsibus et tepore usui cum ko
facto calidum sumptum. item contra fungos et morsus
canis rabidi linctum ut potum crudum mel inflationem
uentris excitat. quare coquendum est despumato p[...]
locum tenet mel uernum. secundum estiuum. hiemale
cum sit crassius deterius est. et cerinum facit.
Mel quod in sardinia nascitur amarum est ex pastione ab
sinthii conueniet ad ephelidas et maculas faciei gignit
et in heraclia pontica mel certis temporibus ex quorun
dam florum proprietate qui ederint in insaniam uertit
cum sudore magno [illegible] salsamentum
rum et mulsum bibant. quorum si [illegible] sanat
lacis est acre et sternutationes [illegible]
ephelidas cum costo illitum cum sale liuores aufert uo
catur et quoddam saccharon quod est genus mellis in india
et concretum et felici arabia quod inuenitur in ha
rundinibus [illegible] salis simile quod subdentibus
frangitur uelut sal [illegible] est stomacho utili
[illegible] dissolutum [illegible] uesicae [illegible]
nentibus subuenit. confert illitum quae pupillas
obtenebrant.

plin. de hoc genere mellis li. xxi. c. xiii. plinius ponit uenenatum mellis [illegible] plin. hoc [illegible] [illegible] :

plin. de saccharo li. xii. c. 8

De cera cap. ccxxxv.

Cera optima est subrufa subpinguis et odora
ta. et quadantenus mellis halitum spirans et pura
genere pontica aut cretica. alba uero et na
tura pinguis secundum locum tenet. albescit cera hoc
modo. cum ex sordibus partem eius albam et puram deice
in ollam nouam et infusa aqua marina ex alto petita quod
sufficit coque pauco nitro asperso cumque bis aut ter bullierit
auferens ollam et permittens frigescere extrahe pastillum
et deraso si quid est circa ipsam sedimine coque secundo altera
marina in dicto cumque iterum bullierit ut ostensum est
aufer ab igne uas et sumens nouae ollulae fundum prohume
ctatum frigida demitte leniter in ceram summa tamen parte
intingens ita ut minima eius pars detrahatur et citius

plin. li. [illegible] ubi de melle. li. xxi. c. 14

denser exemplis ollula nuſer primū orbiculū et
ſecundo demere fundū aqua refriguraſ et idem
facias donec rorā absumpſeris cer tū lino orbicu
los inſeres ſuſpendas ſe mutuo distantes die q̄ ſoli
expone aſſidue ipſos aſpergens nocte uero lune do
nec albi fiant ſed ſiq̄s maduerit ualde albā fac
eo modo agat et crabro, coquat aliq̄ loco marine
ex alro perire inmuria accurrima coquūt ſe
mel urbis mox eximūt lapenula tenuiter rotu
da ansa habēte dein orbiculos ſuper herba denſa
ſoli exponūt donec albiſſima fiat. admonet uere
ad hoc eſſe ueniendū cū et ſol aſſi uehemētia remi
tritur et humore pręſtat ne liqueſcat quim habet
aſperā cera exola factoriā molliente mediocriterq̄
complente miſcēt ſorbitionibus ad dyſentericos
pota ponderę granox decem miliq̄ non permit
tit hic in lacrantibus denſari in caſeū.

plin l° xi · c · vij
Sanct. in urbe mum.

De propoli cap xxxvi

propoliſſima enda eſt ruſſa et roſtrace uergens
mollis cū quada ſiccitate et q̄ nabat more maſti
ces eſt enim fractoria unde et attractiua ut
infra dicet corpori euidſiua ſuffitu proderit an
riq̄ naſibus ſternutare libenter impoſita pue
nitet circa aluearia oſtia naturā ſimiliſare

De tritico Cap° cc.xxxvij°

Tritica ad vsu sustentatis optima est, quod nouum et ad perfectu maturuerit, nitidu est colore flauu. Post hoc est minutu quod ab alijs dicitur siligineum si ipsum. Crudu autem ventris vermes generat et mãducatu et alijs predict comis morsibus. Panis qui ex eius similagine fit, et magis alijs symonistu. Sed qui ex siliginis farinis fit leuior est et facile ad mitior reducitur. farine aptitia cõ farine de fabis hyo superat asperitate vehementioris abstinentie et instinctu ipsi flo rionibus cõ oppille nutrit ligiginis. farfar cõ acetu aut decocto hyeme mouet calidu alimu et cruditatis ipsi marioni reipit. cum decoctione vuis decocti mentas et coriandris commiscetur sudat et vipt vi morsibus cõfortat et pruritibus remittit. farmatis et farinis cum absinthio sic et mentha proprie pituitam mitigat et abstinet et ab inueterato et pertinaci cõ sale mouet et aperit. farine vicia siliginis ciceris vt mentis cõfortat et acetu cum vino illitu. decoctu cum glycirriza et chimolea sanguinis egredinibus subuenit. et ad rubedines et mitrij aspritudines cum mica et hyssopo decocta efficax est. Tritici pollines decocti cum aqua mulsa cum hydrolio omnes iflammationes discutiunt. Panis cum aqua crudus decoctus et crudus illitus omnes iflammationes cõ solutas cum sit maxime mollitiues et quodammodo refrigeratiuus, herbis quibusdã mixtus. Vinu vero et siceras et sic mixtus quibusdã alijs fluxiõ sistit. Alimenti ipsius vicis et alitus venenis letiferis sanat. Glutinu et ex similagine et pollinu ad libros fit glutinandos egredinibus sanguinis cõgruit ligatu et repidu podagre cachimiis absorptu

De Ordeo. Cap° cc.xxxviij

Ordeu optimu est candidu et pinguis. minus nitet et mi nus. prisanu cum eius polita que alphitum grece uocat magis

dior et succus qui i decoctione emittit. Et omnes
corimonias arterie asperiores et materiationes quibus
miricat fortior corrumpit efficaci cu nutriat magis et
aperiat magis. Deducit tne cu semine foeniculi de-
coctu et absorpti. mictu prouocat urinas absterget flu
xiones stomachi, angustiat tumores. Eius semine cu
ptisanis et aqua mulsa decocta tumores ꝓ flatuo
sos discutit. Decoctu herbe cu pice uiua et
tabe fimo. cu mellicrato et capite papauerio anguilim
ꝑ prestat dolentibus locus. Inflationibus hystericis illi
nitur cu lini semine, foeno greco et uuis. Cu pice
liquida et aere et uetere uino aut pyris aut uuis
passis. cu myrto aut uino aut pyris aut uuis
aut coriandris passici dulci stomachu stirat. Cu cydonio
aut acetu podagricos ischiaticos adiuuat. Decoctu
cu acetu nitri modo i emplastru ꝓ cruditate gruis co
cta et calida ꝓ sistit hepatis sanat. Dissolutos stomachi
cu aqua et decoctu cu pice uetere lassitudines cōmit
et alios generat. pus. Dissolutis cū acetu et decoctu
cu pice uetere lassitudines cōfortat. Potus eius
dem cōcoctio et stomachicos iuuat.

De Zythu. Cap. CC XXXIX

Zythu cōficitur ex ordeo uetere mature uetusq;
ueteres uocat. Lidi mūdissimos celebrat. In ethi
opia homines pducit in quib⁹ elephantes uacu
bile ad opus et equos uidimus ipse manducatu. Illud ap
ꝓ uocat clarificatu. Ad cu ipsum ex hordeo, quo pau
loco uini cubo uidimus, affert dolori capitis et
multos humores siccat et contagiosos, lidit, conficiunt
et ex uetere pinnodi potus et tibiriu embrocatio
rubi et brisonis.

Plin de Zythu
l. 22. c. 25

Hec ex aut corrupta ne
cui de quo ꝓ l. 22
c. 25

vs

De Zea. Cap cclxl

Zea bina dr alvea sip alvea cuj bigrana vocat. Duabus radicibus hinc cumbda semi. Ordeo magis alba et dr summis, sed minimus alba vitrea i pa

Plig Le 18. c. 8. Zea iger vocat semi. Ide Le 22. c. 25

De Crimno Cap cclxli

Crimno dr pars crassior ex medietate farine digesta et vitrea et que fit pulis rubde alba et facile cōcoquitur magis alvum corripit, gd fit ex Zea principat prius rosta:

De cimne nihil plenius inuenimus

De Oryza Cap cclxlij

Oryza dr et genere Zeę sed aliquantisp minus alba. Et digit et hec i pane, et Crimno ex et fit rōe modo.

Plig Le 18. c. 10. et 22 c. 25. nisi a vocemus vocari gd hominis oryza dicit dr

De Arthea Cap. cclxliij

Arthea nra ex Zea ad tenuis panis emolitur cōficit. dr sorbino et pulmonin hūdū panis cōgruis facit et ad illitionē.

Plig Le 22. c. 25 ipsa i ger ex oryza fieri

De Bromo. Cap. cclxliiij

Bromus Calamus dr vitreo similis et foliis gemadis: spicatus. fundit hic i gramo cū locustulas binūbres. qbg dr granū inclusū ad illitionē ut ordeū. nulis ex ipso fit alum sistens panem aut absorptū nutribus cōfert:

Plig Le 22. c. 25. Hec ad bromū

De oryza Cap. cclxlv

Oryza genus dr quarti sustinendi, gd nascitur locis paludibus redundidis modice alit et alvum sistit:

Plig Le 18. c. 7. et c x

De Tragio. Cap. cclxlvj.

Tragus figurā vt proximū dicebo. dr longe minus nutritiū qp Zea. ge vitrea, inde difficilit cōcoqr et alvum mollit.

Plig Le 18. c. 7. et x

De Condro. Cap. cclxlvij

Condrus fit ex Zea aut vocat bigranū. magis alba qp oryza magis, alvum stringit et utilior stomacho.

Plig Hdica vocari. Le 18 c. xi et Le 22. c. 25

Auferre lapidas in vesice dicodus q. illitus et vnguis
lapidis vesice q. lapidas dispicit pmus vius decocto
dolicis dyssenterici collectus

De Milio Cap. CCxLviij

Plin L° 22. C. 25
quod nobis corrupte
vocabulo gentis dicit

Milios latini milium Milium minus carnis pmouet
cui alui i pmis subducta. vndis q. ipso cofecta alui
sistit et vrina mouet. Torrefacta q. saccatis cum
rosmarinis et aliis doloribus prodest fumus

De Panico. Cap. CCLviij.

Plin vbi sup

Elymus alij milium latini panicu nominatum cui
panicu fermentacu milio simile sede medi. i silicum
vidastu q. ad ide dyarrias, minus alui milio et minus
stringit

De Psimo. Cap. CCL.

Psimum qd i milio stomacho q. oris grauit olim facit
si ofu ther diu mansevit. Illitu cruditates minues
discutit et virili contusiones q. inflammationes mitiga
gustu. Dolores coli q. cruditates mansu sumpta
cu dolore capitis sputu et vdastione cofolat. Herba q.
vino decocta cibo fuit. precipue vero oculoz ilu
mationibus et doloribus dyarrie. fit et olus q. no
cuo uescitur hegyptij

De Lolio. Cap. CCLi

Plin L° 18. C. 17. Lolium alij zizanion latini lolium. lolium qd i triticu ne
Ide L° 22. C. 25 scit male vitu in habit cibu scrificatu nonus et
uste malestu q. cogitatus cu sapiano q. stellatu
lichnus sphacelis et lepras cu sulphure uiuo q. recto
sumtu cu fimo columbino et lini semine decocta i
uino, pterigia dissolut q. pingit qui affligit mem
branas. schadicis cu aqua mulsa decocta pellitu p

Dest

Dat in polen uero aut myrrha aut croco aut
thure suffiri cogit ad cicatrices

De amylo cap. cclij

Amylū nominamus q̄ sine molæ fiat optimū q̄
q̄ tritico siminio cōficitur, cretica aut zyzymia. ce
ficitur q̄ tritico siminio, cuiq̄ dat medicatū et noc
te si pluit non. cui ad mellonis q̄ uentris efficacia ad
uersus rigores, cōfert. ne sinant q̄ optimū ipsi ci
ce. mox cū ad summā mollitiē deuenerit pilulas rotu
das inde aquæ infusa q̄ uetus ne dū inde aquæ diluat. et
inunctis frontibus calorem refrigerādo et rubiginē calidis sparsi
pomada calamū, stans sup nouis lateribus diligēter sole fer
uentissimo si. et pruno tempore humidā misceat rasura:
fraxi ad oculorū. Clarius et ulcera q̄ fistulas. si
quinis ciathis cōfecit potui q̄ mixtus uino mitigat
thoracis et lateris et obscenis. Confert et q̄ sine medicatis
et ueteri uino aut duabus ciceris mensis expressis ex
ribus et sole. ueteri uino siccato ut prius cum nr. Hui⁹
uenedi uero Amylum medicinæ usum. Pueris ita ad uenere
sanè idoneum.

De sarcocolla cap. cclij

Alis. alij ruber corpos. alij luteus. alij xyoteros. alij
crocus alij luteus. Domini sarcocollam. Aegyptij. pro
sarcocolla in farinæ mollitiē ut ita q̄ dispergendi. Cruci
bili cū aqua mulsa decocta polline ad ⁊ flammarum irritatas
et asperitates. cū pinus aut et acetū illitū splen dominum
sarcocolla decocta fit. sedile ad multiplicia gangrenas q̄ flamma
ribus aut phlegmone cōspicua. Eius epithema aqua decocti
capillus absorbet. et fluxiones et ulcera capitis mundat
cū adipe anserino applicat. ipsa mollis et asperitates lo
cos qui circa mamillas sunt. Potata cū aceto debilitatē
et ulcerosis locis cōgruit. facit et uinum decoctū ad
uomitus & grauedines dysenterias diarrhoeas. olim
uius cū myrrha capillos absorbet et genitalium carnicule.

De Lino. Cap. cclxiij

Linū. alij linū catarmis. alij mineū. alij linū urticū lanini linomyrū alij linū siluestre. Aphri zoophis. Horū ot. semi vi habet fœnograci decocti omni vitio & exercisca iflammationē & mollit cū olio & aqua panico decocta cū mille-codio & mixta. dolorē sphacelidas & vulnera cruēta cū vino illita & aqua cinabris fœminā sanat. Auxiū obsessus & durricidis difficultatē sorpitio vteri & foetos cū vino decocta expurgat. scabros ungues mane cū parū nitri tersorio & melle. Educit exercmēta & pectora. Lignum supra cū mille & nitro cōfolidat. Impetiginē ad vomitū mixta cū melle & piper. Buccas sumpta. cum decocto vesicarū & stomacū & scandit. findit. & ad cxpectorandū exercmēta. Vulnera plana. iflammationibus ad cicatrices vitiat. cū mixtus & fœnograci decocta.

ita polit

De cicere Cap. cclxv

Cicer vulnera ulcera mollit. Vrina mouet. flatus generat. pulchrū colorē præstat. mixtis ducit & fœnū & generat lac. Illitū capiti cū hordeo decocto adustiones iflammationes & formicas. si ad scabiē, lichenes, ulcera capitis mundat & cicatrices & guttā dicunt curare cū ordeo & mulla. Vocē & claritā cum sperma cruce hoc & nitrum. Asthmaticis vrina mouet. vendito ad mulieres virgines & aqua ibi cum ea decocta cū hibernidē lodium. Vesicā ulcerata & vrinā. Ad mammarum & verrucas pusilas prima luna alij singulis cicerib⁹ grana singulas excrescentias cruce & hinc delige abscedunt post se. cum ea decoctis verrucis gingiuā mel uulua cicer solijs vulnera similia. Odore grauis fumus diuersō pellit ad cicer ad gustū & vulnera

De fabe grece · cap · cclvj ·

fabe gre spiritus in iflationis affert · difficile odo
gñ indeuit somnia difficilia nocibus cõferre · eorum
tus generat · somnia ibi exhibet in vigilia · Decocta
in posca · ac ipa in cerice · dysenterias & vomitus
inhibet · & ipa apta ad vomitus · minus iflationi
viddit p̃ aquã decoctionis abicta · Viridis in magis
ludit stomacho & magis iflat · ius lomachi & se non
potest illius iflammationes & pensiones mitigare facit
in cicatrices ꝯ colores viddit · Mixta cũ ceim lachis &
ibus & iflammatis admota in epiglotti hc · cũ mi
he in fœnugreci farina farinã ciceris & porcidas in
oculos liuoribus discutit · cũ vogneto & thure in
uã cocidio oculos pedidas & staphylomata in omne
vis cõpescit · Mixta cũ vino cõfusiones oculoꝝ in
ibus sistit · ꝑ se sistida & fluxiõ ocoꝝ cohibet · omã
ducta fluxiõ stomachi · Tosta & flammantes vino decoc
sumta · pubi pruritũ illius ipsos diu ꝓfluentes sanat ·
Abstergit in virilibus cruris illius pilos multos omnes
facit in exilibus cũ polita & adunata scissilis
in alio vnguẽto illius strumas discutit · Eozã ẽt
cocto lotũ vigilat · fluxiõ sanguinis & sãguinagis lotio
ne decocto cortice i duas partes diuisa ut in sui in
terre solũ dimidi partẽ qui sicci i duo mudi fractas
adhibes ·

De fabe Aegyptie · Cap cclvij ·

fabe Aegyptie quã alij põticã vocãt gignit plurimã
Aegypto, i asia qq & cilicia · stagnis inuenit, folio apio
simili, caule cubitali, crassitudine tere digitali
flore roseo purpureis duplo · qui cũ defloruit fru-

folliculos vellulis pxiores i ebus frbe prosit crudit
ne bilis, nocentq; cinerion nec cinerion hoc ut mundi
rem servantur frbe Qui i pueris debet humidi ut ri-
gnu demissu. Radix subsit horridine crassiori qui frbe
colligi idq; quo celo cassie riccat, frbe vero rectis ante
diu siccatis ne nigrescat ut mundi frbe qui. Vi frbe
spissate stomacho vile; conferunt farine ex ejus decoctis
et cochlearis pro polite ispersis et i pultariis usitate ut dem
mistrant. sed cortices efficaciores sunt, mundo decocti ne-
duos cyathos pdent. Pomi ipsius viridis medie grossi
mundi cu vinacio cocti et pistillati. Dolentib⁹ dentiu sub
mundi.

De lenti. Cap cclxij

Plin. Lr 22. c. 25. Phanes esui comodus. Romani hic. alij lenticula. hanc
assidue comistu acie oculoq; obtundit. Difficile cocoquit.
ledit stomachu. Inflationes stomachi et hystericos pcutit
Alui sistit comistu cu cortice. Pristinu ejus fricte cocti
et i fotione nigrit mundi vi hic spissate. quo
propter alui sistit prandio pro cortice et exacte decocta.
prima aq decoctionis proicitur sicq; alui solutit prima
decoctio. Afferu somnia difficilia. pauidos terrorosis pal
moni et capiti. Melius opus sunt ficit ad alui fluxiones
ad mingenos si cu aceto sorbet. nec porrelea, nec bras si
que, nec bacis myrti, nec rosis sicis,
nec mespilis, nec sorbis, nec pyris rubricis, nec cydoniis.
malis, nec cichorio, nec plantagine, nec gallis myrtis,
aut post decoctionem proiciantur, nec rhoe quo urinas
ad obsonia, neruu ffz cu ipsis ut nascunt decoquendi
ne nisi in decoquat cibi proponantur. Enarsione

stomachi

stomacho dempto corrige trigit libertis dimouens rubia
nat. Esolat ꝛ podagrie cū polito decocto g illius
cū mille sirnis gluciosat. crispus frigit ꝛ ulcera expur
gat. cū aceto decocti dulcibus ꝛ strumas discutit
cū mulsato ꝛ cydonio oculos illuminat ꝛ sedis
sanat. ꝛ mixto vogaceo. sed ꝛ maioribus sedis ifirmi
tatibus ꝛ maioris similibus cū purgant. pariter uitro
sis siccis decocti ꝛ admixto mille. Et ad cōgrenandas
nonas situr uel marina addit. Ad pustulas serpētes
ulcera crispinos ꝛ priapos ut prius dictū est. Ad dipsa
cus ꝛ manducat. cū cōmunibus malis manas mori decocti illius
cōgruit:.

De phasiolo. cap cclix

Phasiolū inflat spiritus mouet difficile cōcoq̄t. Recēs
decocti ꝛ cū aluū mollit ꝛ vomitibus aptū est.

De Hordeo. cap cclx

Ordeus hordei ordeum. ꝛ grana nouis imaturis foliis
annis habēs folia gemina parua ꝛ gilius ēqualibus flori
ꝛ fit ꝛ uocat hordeum. Vsu multicium cōmodi
tat capiti controsa, aluū mollit. cocta, sanguinē ꝛ
urinā ducit. Bonus pānis reddit si decocto aspergat.
fit et ex farina hordeum hoc modo. cū diuersis pānis
modo granū hordei mundi. ꝛ mixtis. Brasē cū
farina. ꝛ mixtis quod satis est uerū donec cortex sit
cōfractus. deinde mola frāt ꝛ cribro omnis
mundi furfuribus aluū mollit. Vrinā ꝙ mouet pulchrū
colorē reddit. sed ꝛ cibo potu ut rubeus sanguis
cū torminibus ꝛ aluū ꝛ uesicā deducit. ulcera ex
purgat. cū mille. Et cōmigrātes erysipelidas ꝛ mem
bra ꝛ totū corpus. Hordeus ꝛ farinis ꝛ cōfractus si

Plin l. 22. c. 25

ſtir . mamas dulcia emollit ulcera ꝙ thuri
ad dicit ꝙ carbūculos ⁊ furos circūvngit. Vi
ne ꝑmixte morsus canū, hominū, viperaꝝ, il
lit sanat. cū aceto ſpleniis terminis tumores
sedat. hiſ alimētis nō solitis (Cacrophia vocat) nu
cis magnitudine tosta cū mulsa ſupra comodū mt.
Eius decoctū foꝫ ꝑsonis ⁊ vniuersi corpis pruriginis sanatur

De lupino . cap. cclxi .

plin Lo 22. c. 25 Thermos vrbanus . Fumum lupini . Aegyptij bndō
Notus ⁊ cinis frōnis cū melle hirudes aut ſpleneticos
pot sinus educit . ſſi in ſplis ⁊ submanis comi
ſi cadi faciūt ꝓſoꝫ ꝙꝫ decoctio cadi facit cū ru
ta ⁊ piperē pot . vndas ⁊ ſpleniis prodest .
Hic cinis ⁊ aluū ſolui facit ⁊ vlceribus . scabiq
capitis Vitiligines maculas, rupciones pituite ⁊
ulcera capitis ⁊ manibus . cadi mulsis decoc cinis
ris cū nitro ⁊ melle apposit . cum oximelle
cruſt frontis expurgat . inflammationes lenit cū poli
ta ⁊ aqua . cū aceto ſcheriasis morbū ⁊ rubi
cundā cōsolat . Sirenas ⁊ mutat lupinus ⁊ aceto
decoctus ⁊ illitus ⁊ cōtinuatus sanguit . cū aqua
calida decocti lupini ad ſcabiē crustositatē facie ab
ſtergūt . cū radice chamaileōs nigre decocti pota
ra scabies sanat . ſi decoctio ꝓpiet ꝓpter ablutum .
radix decocta cū aqua ⁊ pota . Vrina mouet . qui
nitro mordicationē ſuppoſitorij . trita cū aceto pti ſtoma
chi fastidiū sedat ⁊ lumbricos necat . Caprinus
⁊ lupinus ſilueſtris vrbano ſimilis . ceteris minor
fructū ꝓtendit ⁊ vrbanus

De Rapa. Cap. cclxij

Plij Lo 20 · c · 3.

Rapa. vrinus · alij polygonon · alij polygonion · Ro
mani rapum. Rapa dicuntur · radix. alia · infusa, cui
no longa gignit, longissima no venerit. Cuius decocto
podagrici & neruosi fouri utilissimum, ipsaq; illius
radix prodest. si cum vino radix cocturis corum
uestra ipsa sua calido cinere. liquamurit pollet ad
uulnerum & morsus. Eius asperrimus decoctus sues uri
nam ciet. Eius semen aridum & theriacis dolores sedat
tribus qtr aptissimum; coctum & mouentibus purgat
ipsum ad uenerem. salsa inuocat. minuit alui
uitium cum uino uinosum. Rapa siluestris natura
rubris foueis nascitur cubitali, ramosa, cum
suis foliis lanugo, digitalis crassitudine, & nul
lo ramo fruticat, siliquis calicularibus asperis mam
calicibus & fructu ambitur. Thus est alueus sinuum ex
pressum. qui sunt nigri seminis. Eius radix cum fu
mum emittit strangulantis facultatis. Vniuersa cum
aqua & farinis lupinorum non minus ad lupinum
uim efficiunt.

De Burnide. Cap cclxiij

Plij Lo 20 · c · 4.

Burnias. huius & radix decocta. Eius, minuta
alui sanat pota. Vi autem mouentibus radici
bus & miscetur medicinis & radit. omnium mina
radix.

De Raphano. Cap cclxiiij

Plij Lo 20 · c · 4

Raphanos alij pelusiacos virgin. Romani Radix
uestra alij theophrasti. Generat & tria spiritum
& ut obstructiones & grauitatem palato stomacho

milis. Radius mensis & urina provocans: alius
mollius. sumendus est post cibū potius, an magis ad
bi & mane cōducat, an non. contrarius alvum sistit
stimulus. euporiston & cōfert vomitibus non cont
sus. efficit ac sensus solvens. decoctus sumptus effi
cax est ad ventris & uteri fluxus & hac qui crassos humores
i thorace generat. Eius cortex cū oximelite sumptus ac
gis cibum vomitu. Conyzae hydropicis illitus, splen
ticis ac cōmodus est. serpillum cū aceto mistum
subuenit ac cibū morsus viperae, ac serpentis dis
locationis absterget ac hydrops sanat. Esus porrus
ut sufficiens et frigis opitulatur ac ducit urinas. Eius
semen cibum vomitu & urinā. spleni cū recto pon
& purgat. Cingrenus efficacissime cibum scribit. confert
anginosis cū mulsi cyathis i gargarismate & ad morsu
serpentis cū vino potui auxiliatur. Raphanus
agrius, alij Raphanus ovinus alij agrestis alij Schinos
alij thamnobotano agrio. alij Lini Zosimi. Romani
radix silvestris. alij hormoracin. aphri Theophrasti
sadi. Ramulos ferit duos aut tres lineas, non
ex rubros foliis vitis similibus. sed longioribus gemmi
floribus semini parvo, radice arundinosa sed
rotundiori ac figura navicula succulenta, cortice
albo. Huius superior pars radicis supra vomitu
ducit bilem & pituitam aut vino ad radicis diversa
purgat. tota supra urinas & purgationis modum
Ex hac succus & cinnabaris radici teritur ac cerae
vi agni decoctae augendae cutis. Amaracus succus pan
cotholus siccandus. Huius pori trita somniculosi sensu
deorsum purgat. Raphanus silvestris aut ro

mani

mmi hmmorrain Vocat folia fere nostris simi
lia ad lapsanam folia mag vergitur vndiq; etili
molli, veri, conditum folia et vndiq; ad esu dicoctu
Astringit, Vrina Provocat, et ducit efflationes.

De sisaro. Cap. cclxv.

Sisaron nota est, cuius radix decocta est potata grauo
stomacho Vtilis. Vrina ciet et mictum provocat.

De lapatho. Cap. cclxvi.

Plin l. 20. c. 7.
Lapp. duplex et acre
et mite.

Et lapathu aliud oxylapathum dicitur i palustribus
nascit folia, suno et subacrem aliud hortist no
simile primo. Tertiu genus est silvestre parvum si
mile plantagini multa, cumile: est et quartum genus
et alij oxalidi nec mirabile nec lapathu vocant
cuius folia sunt similia silvestri et parvo lapatho,
caule no magno, semine subacremo, radice, veri fa
cultate et applicatione: omnium duas alias molles decocta
crudi vero illum mitigatas sparso superis discutit
suno silvestris et oxylapathi et oxalidis bibit utilitas
ea natura nec eisno ad dysenterias et colicas affectio
nes et stomachi fastidia et ictus scorpionis. et si qs
mac biberit nil penitus patitur. Radices ei nato
decocte et crude illis sanat lippas, impetigines, ve
sicas scabros, mirifice prius loco mirto et acetoso. Si
dem et pruriginem ipsum decocto eius fact mul
tum mirifice. Aurigo distillata dolores colicos mire
decocte et collutu. discutit struumas et parotidas
eius eius decocte et illitu et splenii ei acetu.
Lumbricos alij magis faciut ad struumas colli eius
dictas. Sylvestre et cruthibre pfluuia mire appetit

Decocta cū vino ⁊ pota: morbū regiū sanat. Colen
lo: emissicij frūgit. ⁊ ruptos ducit. ⁊ ictibus scorpionū
opitulat.

De lapsana. Cap. cclxvij.

plⁱ li 20. c. 9

Lapsana. Latini Hapū. Aegyptij Ephthimū. Int: olus sū
mitur. ⁊ magis olit. ⁊ pharmaco utilius. ⁊ ⁊ lapsanū
amius folia ⁊ radix edūt decocta.

De Hippolapatho. Cap. cclxviij

plⁱ. vbi de lapatho

Hippolapathū. ⁊ alius magnū. ⁊ paluſtribus nascit. ⁊
folia ⁊ radix cū prius dicta.

De bunio. Cap. cclxix.

plⁱ li 20. c. 4

Bunion. alij napy. alij rapum. alij pharmacopolæ. magi
pontanum. aegyptij ⁊ycon. Latini scapi vel ⁊ Epho
Zygon. alij rhapo. radix ⁊ caulis pastinaca. ⁊ ⁊
ramulos foliis ramulis plenos. ⁊ floris ramulos
lōgitudine digitali. folia ad radicis apij similia. sed
lōge ⁊ maiora. ad folia coriandri accedūt. flores
ruffi. semē odorum minus hyoscyamo. Vim ha
cicho. Vrina ⁊ exhilarandi. ⁊ dicūt stendas. splēn
ramibus ⁊ viscis idonea. Vrinam ⁊ humido
⁊ sicco ⁊. sucus radicis ⁊ caulis
ca multo ad similitudinem.

De spondobunio. Cap. cclxx.

plⁱ li 24. c. 16

Spondobunion frutex. ⁊ dodrantalis. nascit. ⁊ folijs
bunio similibus ⁊ ramis. Eius ramusculi quum
ex ⁊ aqua pōti torminosis. Vrinę stillicidio ⁊ lateris
dolorib⁹ sanare possūt. Decocti ⁊ semina ⁊ ra
dicem bibūt.

plⁱ li 20. c. 22.

De Bliro. Cap. cclxxj

Bliton aegyptij ⁊ chenopodium. alij riplon. Latini bliton. Dio
blis. hoc ⁊ ⁊ edit ad cibū. olus mollior. huic multorum
medicorum.

De Malua cap cclxxii

Malache cepere Romani malua horrensis pyrethagoras
anthema zoroastres diadesma egipti cohorte Magi uocas
tplin alij ura myosotis comodior est sariua silueatri et ma
gis ipi caules ledit stomachu alui mollit. interaneos ue
ntre utilis folia cruda cu sale uim hnt ppi
stulas lachrymales (quas egilopas uocant) destruere. uel eum
praxie sanat. cicatrici. ureda est ipis sine sale poller cor
pium et uersus ictus illita. a uij gh hec cruda cu oleo pur
uneti inpercussi seruant. cu urina illita ulcera capitis ma
nia et furfures sanat. folia decocta rrita et cu oleo
inposita ambustis et erysipelatis prosunt. eius decocto in
sessio fit alui duras molliendas. item ad iniectiones passioni
bus intestinoz. uulue et sedi fit comoda. ius radicibus
decocti contra eas mortifera opinilar sed uome ducit
continue bibentibus. prodest et morsibus phalangiorum. et
deducit lac. semen eius pmixto lori siluestris semine cum
uino potu uesice dolores lenit.

De Ariplice cap cclxxiii

Arraphaxis alij chrisolachano. Romani ariplicu. egipti
bochi. est oleaceoru duu generu. alterum siluestre. sarmum
alterum. coditur decocti. alui mollit. coctu cruduue
illitu panos discutit. eius semen potu cu aqua mulsa mor
bum regium sanat.

De brassica cap cclxxiiii

Crambe hemeros alij crambe cepen. Romani brassica ur
bana uel horrensis alui mollit. si leniter cocta comeda
tur. per coctu alui sistit. et magis bis cocta. et in lexiuio
decocta. estiua brassica est inutilis stomacho et neruis est
inconiuda eius obscure uidentibus et tremulosis ope pstat
comesa. uicia excrapula et uino extinguit. post cibum
sumpta eius cyma est stomacho utilior. sed nocior et magis
urina cians sale confecta stomacho inutilis est. et alui
perturbat. succus brassice cruduus cu iride et nitro potus
alui mollit. cu uino potus contra uipere morsu prodest.
e umfarina fenogreci et aceto podagricis. et articularibus
ulceribus ueteris et pernetustis illitus congruit. infusus per se
naribus caput expurgat. cu herina farina appositus mensas
ducit. folia rrita per se aut cu polenti illita. faciunt ad oem
inflamationem et tumores. erysipelata. et pinyceridas et lepras
sanat. cu sale carbunculos circu frangut. profluuiu capillorum
ex capite detinet. decocta ut multe mixta. ad nomas cagre
nas et faciu. cruda cu aceto comesa subueniut splenicis co

pl. L. 20. c. 24.

pl. L. 20. c. 20
et L. 27. c. 8. et
chrisolachano

pl. L. 19. c. 8.
et L. 20. c. 9.

Theophrastus l. 9.
c. vlt. Andromachus
egregie hoc usus est e-
mendato cu ure uinu cu
dato. et brassica nihil
emulchu passe. ppter
sorte. atq; ea uenit
et uino edere bras
sicas pstare.

mãducata uocẽ abscisã restituit succo decocto eius de
lui ẽ mensis eirar potũ. flos impesso post partũ appositus
sterilitatẽ affert. semen eius potissimũ quẽ in egypto na
scitur tineas pellit. miscetur et antidotis coelinco. fa
ciem. et lentigines abstergit. cruda recentes eremati ã
radicibus. cũ adipe suillo ueteri p mixti lateris uenustos
dolores impositi sedãt. De brassica siluestri.

Crambe uero quã Romani brassicã rusticã uocãt nasci
tur plurimũ montibus præruptis locis. similis urbanæ
sed albior et crispior et amara eius cima lixiuio decocta
nõ insuauis est. uim habet foliis illitum. uulnera gluti-
nãt. tumores et inflammationes discutiunt. De brassica mon
tana quæ marina dr in omnibus est urbanæ diuer
sa. hæc siquidẽ folia oblonga tenuia aristolochiæ rotun
dæ similia egrediuntur singulæ eramis subrutis ex uno pedi
culo uelut hedera. hæc sumũ albũ nõ copiosũ gustui sub
salso et subamaro quandã tenuis constantia sua pinguis tem
perat stomacho inutilis et acris alui maxime soluit cocta
deuorata. quidã una coquũt ob acrimoniã pinguissimas
carnes.

De beta cap. c. lxxv

Teutlon magnũ Romani beta silustica duũ generũ est quæ
nigra cũ lente decocta alui cõmodabit. et magis radix ipsa
alba uero alui mollit. ambæ malos humores egerunt ex nitro
sitate sua. unde et quæ succus caput et purgat naribus cũ me
lle infusus et auriũ dolores mitigat. radicẽ et folia decoc
tũ furfures abstergit et lẽdes. et pernones sanat. lenit: folia
cruda illinẽda uirilia ginesq; prius nitro tritæ et aloe penè ante sol
pre. et ulcera depascentia decocta uero eruptiones pituitæ /
ambustas et erysipelatas sanãt.

De portulaca cap. lxxvii

portulaca tum habet spirantẽ illitam cũ polenta capitis dolo
ribus oculorũ inflammationibus et aliis stomachi incursioni-
bus et erysipelatis et uesicæ doloribus prodest. estuat uen-
triculi stomachi et intestinorũ ardorẽ et fluxũ lenit
renũ et uesicæ rosionẽ emendat. ueneris irritamenta
dissoluit. simili modo agit et eius succus et in febribus effi
cax. et aduersus mel rotundos. sputũ sanguinis dysenterias
et hemoroydas et fluxũ sanguinis ualde percocta. item
ad serpentis morsus. ad ophthalmica quæ uniliter et misceatur
et hæc intestina fluentia colluũtur. et crassi uulgo do
loribus capitis exadustione cũ rosaceo aut oleo simplici in
fundit. ad erysipelas pituitæ in capite smegma optimum
ad uulnera sideranteia cum polenta imponitur.

de portulaca silustri cap. cc. lxxxvi

Atriplex silustris alii nison silustre alii thelephion
Rodii uocãt alii portulacã aphrimum in dacia lapathi ægyptii
mordacitatem mansq; habet. folia portulacæ hirsutiora et crassis
oris pinnosis et imbricatis phyrigq; foliis oliuæ stirpibus fibrosis
noribus longe mitis et molibus ramulis rubentibus tetragonis
radice interrã dissolutis et omnibus carnibus gustui gratis
rusti et salsi. uisceribus et uentriculi ac renibus utilis stru
mas discutit nõ ægre tangit illita.

De asparago cap̃ cc lxxviii.

Asparagus yerrolus aut myneārba alij myron uocāt nomē est huius cauliculus decoctus et eius aluū mollit et urinam mouet. radicum decoctio conducit difficile mingentibus morbo regio. renū uitijs. ischiadicis podagricis ischiis cum uino decocta. itē doloribus dentiū datum eis dolentes decoctione eadē faciat. semen potū eames qui eorū decoctio nē potarint et moriūt. aliqui ēt narrant si quis arietis cornua incisa defoderit nascituros in de asparagos mihi incredibile in altero codice legunt̄ ea hec.

Asparagus frutex est ramosus multifolijs longus tenuibus similibus radice rotunda magna huic uerruc̄ cuius cauliculus trinus cū uino albo in fanū sedat. sed elixus aut crudus sūptus sedat urine stillicidia et difficultatē urine et dysenterias. radix eius acero aut uino decocta sedat. lotura decocta cū fabis et cicere sumpta sanat pectū morbū dolores ischiadicos sedat et urine stillicidium eius decoctio potata ipā quoq; fluxā et eius decoctio pota steriles facit et infecundas.

De plantagine cap̃ cc lxxix

Arnoglosson alij arinon alij frobation alij cynoglosson alij hepar pleuron alij polyneuron. magi beurechneumonoseq; pij asonth. romani plantago minor. hyspani thesarica aphri arircon. duū generū est hec minor minor altera. minor angustiora sunt folia. minora. leuiora. molliora et tenuiora cauliculo angulosa in terrā decoluta. floribus coloris ochrei semine in sūmis caulibus minor ramosior est latis foliis et oleraceis cauli et ramis angulosus suburitulus altitudine cubiti crassitudine digiti unius medio ad sūmū semine tenui circūdatus. radices subsunt tenues molles dense albe gignitur in palustribus et supinis humidis locis. utilior est plantago maior. natura hūt folia spissandi. siccādi uim et illitu ulceribus omnibus que carne et sine dnt et elephanticis et fluentibus et sordidis cōmoda sunt. et sanguinis fluxū sistūt. item romas et carbūculos et ulcera serpētia et epynctidas. uetusta quoq; et inequalia ulcera ad cicatricē ducūt. item chironia sanat. et sinus glutinat. canū morsus ambusta inflammationes. hemorroidas. panos. strumas. et phistulas lachrymantiū cū sale illita adiuuat. ipm decoctū cum aceto et sale sumptū dysentericis et coeliacis congruit datur et cū lente prauis decoctū datur et ad morbum (que leucophlegmatia uocāt) post esū siccorū medi-

herba decocta data prestera comicialibus et suspiriosis efficax est. foliorum sucus ad ulcera expurgat. contrita cum cerussa sanat erysipelata. pbibitus adiuvat iniecto doloribus aurium. et lippitudinibus instillatus succus et collyriis mixtus subuenit. item ad pinguia sanguinolenta et sanguinea recentibus pannis et dysenthericis iniectus. ponitur ad phthisim strangulatis ex secuta opponitur in lana. et mulierum profluuijs. semen in uino potum alui profluuia et sputi sanguinis inhibet. Radix decocta collutra comaducata ut dentium dolorem sedat. ad ulcera uetusta et renum dum radix et folia decocta cum dulci. ferunt aliqui Radicem trusam in uini cyathis tribus potam et aqua pari potionem prodesse. quartanam uero radices quatuor. aliqui nexus et radicibus factum ad strumas. ut eas discutiant.

De Sio cap. cclxxx

Sion quod in aquis nascitur. aliqui nasturtium alliis et hydrosalipho sphaeroenas aromatice. aliqui daronion. Romani lauer inueniunt in aquis fruticulus. et crebrus. pinguis. foliis lauri oleastro similibus. sed minoribus et odoratis. quae decocta cruda. ue comesa calculos frangunt. et expellunt urinam mouent. feruet et menses ducunt. Dysentericis decocta urilia sunt. Cyrenaice eo sic narrat herba fruticosa foliis parui rotundis mentae maioribus. nigris et eis similibus.

De Sisymbrio cap. cclxxxi

Sisymbrion aliqui herpyllon. aliqui hydrastrum. Stephanon latini cuyeralis. aliqui herba uenerea. nascitur locis inculti. similis mentae hortensi latioribus foliis et odoratioribus quod in coronas nectitur. natura est ei calefactoria congruit urinae stillicidijs et calculis semen cum uino potum. item lumbrici et singultus sedat. folia ad dolorem capitis frontis et temporibus illinuntur. item uespertilionum et aquaticorum ictibus. sistit et uomitus potum. Sisymbrion alterum aliqui cardaminam. aliqui et hoc sion uocant. est herba aquatica eisdem locis genita quibus sion. aliqui quam cardaminam uocant quia gustui est similis cardamo hoc est nasturtio folium habet rotundum quum uero nuper. scindunt. ut eruncae folium emittat. urinam ciet. et mulieribus cum dum auferunt. lentigines et epheliden illita folia tota nocte mane uero abluta. De Cretamo cap. cclxxxii

Chrithmon. aliqui crotamon. herba est fruticosa fere similis cubitalis altitudinis petrosis locis et maritimis nascens foliis pinguibus. et subpallidis plena porrulacae similibus lactioribus. tenuibus et oblongioribus. saltsedinem quandam asperitatis gustu

floribus albis fructu libanotidis molli odorato rotundo qui
siccatus scindit. et intus ut miricam hz semen. radicibus
tribus aut quatuor digitalis crassitudinis odoratis suauib
potest fructus radix et folia uino decocta potu confe
rre morbo regio et dysuria laborantibus mouet men
ses et stat crudum coctum ue conditum comedit. et in muria

De coronopode cap CCLxxxiii.

Coronopus alij arimones alij astrion nphri herbi sin. Romani
cornicem. alij ustilago alij sanguinaria est herba lõga super
terrã strata foliis scissis condita et hoc decocto radice renui
spissamris naturę. quę si comedant poller ad coeliacos. radi
cis in culcis et domibus q compitis.

De soncho cap CCLxxxiiii.

Sonchus asper latini cicerbita aspera nphri quorum huig
duo genera Siluestrius unum q spinosius alterum mollius
et usui comodum caulis angulosus et plerumq subrubus fo
liis q interualla in ambitu scissis. uis est ambobus refrige
ratoria et medicę spissans uim stomacho ardenti et
inflammationibus illitis cõgruũt. succus absorptus rosim
scalat stomachi et deducit ac. appositus in ana sedi et
ulcus inflammationibus prodest. herba et radix illitę per
cussos a scorpionibus adiuuant. Alter sonchus q et mollis
est. arboreusq et hirsuta folia uero eadem ramos
habet distinxerũt hic quoq ad eadem poller.

De seride siue intribo cap CCLxxxv

Seris alij picrida q pyrprion Romani intribum siluestre duũ
generum est. quarum altera quę siluestris est picris dr cui
cicherion uocer quę et lactucis foliis est. et utilior sto
macho q sativa. huius q duo genera sunt. altera lactucę magis
similis et lactucis foliis altera angustioribus et amara
utraq spissat et refrigerat et stomacho utilis est. alui
sistunt. coctę sicut acetosa sumũt. et siluestres precipue
stomacho utiliores sed uomitum si quę hinc stomachũ et
accensũ consolãt. illitę q cũ polenta et ipse cardiacis utiles
sunt. podagris et oculorum inflammationibus prosunt. herba
et radix illita percussos a scorpione adiuuat. Eryssipela
ta sanat cũ polenta. cum cerussa et acetosa succus ipsarum
his quę refrigeratione indigent illinitur:—

De Condrille cap̃ cclxxxvi

Condrille alij ẽt hanc cicborion uocãt aut serida folijs caule
et floresſimiles hẽ cicborio quare et aliqui ſpem ipſam ee dix
erunt· ſilueſtris ſeridoſſed eſt tota magis tenuis circa ipſos
Ramulos inuenitur grumi maſtichi ſimile fabe magnitudi
ne que appoſita cũ myrrha terra in limeo aliquãtulũ
dine menſes ducit herba triſa cũ radice in paſtillos digeri
tur· melle mixta qui diſoluti et nitro ẽmixti uitiligi
nes abſtergunt· gluttinat et piloſ grumi radix et recentis
eadem agit· inunctã ipſam ceu et pilis admota congruit et
contra uiperas cũ uino pota aluũ ſiſtit eius ſucus ſole et cũ
uino potus· eſt et alter Condrille folio cirsii roſe oblongo in
terram ſtrato caule ſuccoloctco pleno radice tenui acuta
ſeui· Rotũda· ſubruſa· ſuccoſa uiuunt caulis et folia
maturante ſuccus palpebras piloſ gluttinat· naſcitur
pinguibus et altis locis·

De cucurbita cap̃ cclxxxvii

Cucurbita ueſca cruda illita trita humores et ab
ſcessus lenit· eius Ramenta puerorũ adustionibus
uiliter caluarie illinit· eodẽmo inflammationibus
oculoꝝ et podagricis ſuccus et ramenta expreſſis
auriũ doloribus perſe et cũ roſaceo inſtillatus odest
integre ferue facte et expreſſe ſuccus cũ melle pnu
co et nitro potus leniter aluũ ſoluit et ſi quis ipam cru
dam concauã ſinfuſo uino ſub diuo expoſitã et mixtã ꝑ
poni dederit aluũ leniter mollit·

De cucumere ſatiuo cap̃ cclxxxviii

Cucumis ſatiuus aluũ mollit ſtomacho utilis refrige
rat· nec corrũpit· uerſice cõmodus· olfactus defec
tum animi reuocat· ſemen eius modice urinã cit· ue
ſſice ulceribus cũ lacte nitro dulci congruit· folia cũ uino
illita morſibus canũ medentur cũ melle expneridas ſanat·

De pepone cap̃ cclxxxix

ipſa quoq; peponis caro eſt urinã mouet illita oculoꝝ itiſla
mationes lenit· eius infuſio puerorũ adustionibus caluã
rie inponitur· et frontis ad fluctiones oculoꝝ pro empla
ſtro gluttinãte· ſuccus cũ ſemine farine immixtus et ſicca
tus inſole addit̃ in megrama abſtergẽtes et illustrat faciẽ:

Radix

Radix sicca cū melle decocta cir hominū pōdere
drachmę .ii. si quis iejūdio aiomery uoluerit oboli duo sufficiēt. sanat et fruor cū melle illitus.

De latica sariua et siluestri cap ccxc

Thridax hemerof Romanī latica sariua egyptij embrosiē stomacho utilis refrigerat. somnū affert. aluū emollit. lac ducit. decocta magis aluū. nō ablum comesa stomachis congruit. semen eius potum continue uenerem sopitum excitat. quę continue comesę neciem quibus faciunt. uenerē arcet. ipę continue comesę neciem quibus faciunt. cōdiuentur in muria cū uero caule deponūt. hanc quidā similem mirabilis succi esse herbis siluestris lactucę. Thridax nigra quam magis minus horum. zoroastres phericmbron Romani lactucam siluestrē uocant. similis est sariuę. sed caule minore et foliis albioribus strictioribus et asperioribus quibusdam minus assimilatur. cui sua quodāmodo pinguedo quędam et succo eius alieno succo pinguedinem immiscent. purgat cū oxymelle potus succus duorū obolorū pondere aquosos humores et aluum subducit. ructus et caligines quę uulcus insequūtur facit. addit ad ustiones in unctū cū lacte mulierbri. in uniuersū affert somnū. et mouendo dolores ducit menses. contra scorpionum ictus et phalangiorū morsus potat. semen eius quod adhuc durum et sariuę libidinis imaginationes in somno et ueneream arcet. potus faciunt ad crudā et si debilior seruatur. fiunt sicilibus prius soli expositus. ut et ceteri succi.

De gingidio cap ccxci.

Gingidion alij lepidion latini bifacium egyptij dorisastrii syriadorium aphrysiricum nascit plurimum in cylicia et syria herba est pastinacę siluestri similis. sed tenuis magis et magis densa radicula subalba adamantū uirgens. conditur cruda et cocta estur aluum et. sale confecta alui utilissima. uinū facit eius decoctio cū uino potum uesicę utilissima est.

De scandice cap ccxcii

Scandix latini herba scamonia. alij acuculā. est et hoc siluestre oluscū acre et amarū. nitri comodū quod crudū cocta quoq; estum aluū mollit. et stomacho utile. eius decoctio potum uesicę et renibus et lateri utilissima est.

De caulide cap ccxciii

Caulis alij cruciū alij druciū siluestrē alij myrites. democritus brion latini pedem gallinacei alij pedē pulli

Egipty ceselis caulis est breuis palmi altitudine. nu
mulo maior subhyrsutus foliis apij a deffigie fœni
culi insumo multi fidis hirsutis muscario insumi
tate albio odorato condit et hoc crudū et coctum
et urinā ducit:

De Eruca cap CCXCIIII

Eucomon. Komanni eruca egipty et hrecie aphri
sturie hec cruda uberior comesa excitat uenerē
semen eius idē facit qđ pl urinā mouet et matu
rat et alui mollit. urunturq eius semine ad cōdiēdos
cibos ipmisq; repiantur ut diutius seruentur neq; lacte
ue ptmiscentes et in pastillos digerentes Nascitur
et altera eruca siluestris precipue in hyberia oc
cidentali cuius semine loco sinapis incole uruntur
magis urinā mouet et acrior est satiua:

De ocymo cap CCXCV.

Ocymū noīi est. copiosius comestū uisū hebetat et
alui mollit inflammationes mouet urinā cir. lac
pronocat. difficile trasmutat illitū cū farine ya
lline et aceto et rosaceo pulmonis inflamationibus
confert. et draconis marini et scorpionis et sanat
cū uino oculoꝝ doloribus succus eius caliginesoa
loꝝ exulcere nutrit. et fluxus sistit semen potū
arabili laboratoribus congruit. et difficile mīgenti
bus et inflatis excitat ptermutationes multas olfa
ctu arcentū. herbaq; idem facit sed exprimēdi sunt
oculi succedente ptermutatione amittit aligabeo et
nō edunt qn̄ comēducentū in sole positū uermiculos
generat affricani uero putauerunt eo die quo quis
ederit ocymū a scorpione ictū illesum seruari:

De orobrache cap CCXCVI.

Orobrache. alij cynomorion alij leontē alij hyrsutū uo
cant. qđ uulgo nominaꝫ lupus caudiculus est subrufus
fere duoꝝ palmoꝝ et plerūq; minor foliis sub pingui
bus hyrsutis. mollibus floribus subalbis aut luteis
radix subest digiti crassitudine pforata cū exiccaꝫ
uidet nitingbus dā leguminibus nascentiq; suffocare

unde et cognomen habuit condit in patinis cochus
et crudus ut asparagus et cū leguminibus cochus icius
ipm uidet excoquere:

De tragopogone cap CCXCVII

Tragopogon aut terragogon alij carmen uocāt. caulis
est breuis foliis croco similibus radice longa dulci
supina in cruda uero est caulis magnus in cuius cacu
mine est fructus niger aquo et nomen habuit herba
esui comeda.

De ormithogalo cap CCXCVIII

Ormithogalon cauli eius est tener tenuis sub albus fere du
orū palmorū superius gnationes habet tres aut quatuor mo
lles aquibus flores exeunt extra herbacei cū uero aperi
untur ad lucem inclinātes et in medio quasi capitulū in
cisum ut cambrica una cū prime asparagi ut malū punicū
radice bulbosa que cruda et cocta comeditur:

De tuberibus cap CCXCIX

Tubera radice est rotunda sine foliis et caule subrusta
que uere effodiunt esui apta et que cruda et cocta comeditur.

De similace cap CCC.

Similax hortensis eius fructus lobia nbalij uero
uocantur asparagus folia ferr hederę similia et
si maiora caules tenues et clauiculas circūuolutas
uicinis fruticibus que et adeo augentur ut theatrū
faciant fructū ferē simile furno greco sed maiorē
et uegetiorē in quo sunt semina cerebris similia nō
nō pariū in colore sed exparte subfusa condiunt ad
ad esū fructus cū semine cocti ut asparagi uim hꝫ
urinā ciendē et sōnia afferēdifficilimi.

De Medica cap CCCI

Medica niger namē similis trifolio prateni sed proue
re folia reddūt angustiora caules ferr ollis similes trifolio
quibus semen ad nascentis magnitudine inuersum
ut cornieulus qd siccati sumuntur gra cū sale adeo dime
ra permiscentur sed uiride illiti his prodest que refrige
rione indigent. rotā herba ultimē qui iumenta nutriūt
loco gramini.

De Aphace cap̃ ccc ii

Aphace fr̃a iculus est in nr̃is nascens latrionlente foliis
tenuibus sed qui in ipa nascit lente maiores folliculi. se
mina tria aut quatuor continet nigra lente minora se
mina natura h̃nt spissandi guttur et aluu et stomachi pro
fluuia sistunt tosta et sorsum decocta urlenc.

De porro capitato cap̃ cccm

prason cephaloton latini porrum inflat uiciatos humores
gignit, affert somnia difficilia urinã mouet. aluũ molli
artemisia porrum est caliginẽ inducit. ducit menses uestiũ
ulcerũ et renes ledit. cocti cũ pirisinga et decoctum
et thorace humiditates egerhit. eius coma aqua maris
et acato decocta ad infessiones uulue precluse et indu
rate utilis est: fit dulce et inflatiui poris nr̃i amittit. de
abus aquis decoctũ et frigida infusũ. semen uero acrius
est. et h̃ spissarium quid. et urit et sanguinẽ sistit eius
succus cũ aceto et cum paristimũ qui et naribus fertur
admixtum ei mãna mur thure et impellit aduenire
ad oms pectoris humiditates in eligmate potum: item
ad trabem expurgat et arteriã comestũ sed continue
comestũ qui sui obscuritate infert. ledit stomachũ mor
sibus uenenatis auxiliat. cũ melle potus succis ipm
q; illitũ prodest. subeuntes uiriũ doloribus et so
nis cũ aceto. et thure et lacte mur roseo instillatus
sus cus. inferũ tumores cũ rhoe q; ad obsonia sumi
tur illitus solin et epynictidas sanat. crudus tritus
git cũ sale illitũ seminis arrhodine duc et spasmis
myrrhis porg diuturnas sanguinis reiectiones inhibẽ
rumpe oppressiones magis ledit stomachũ q; porrus et magis
calefacit et magis urinã cit. mensus ducens morsi
bus uenenatis comestũ opitulat.

De cepis cap̃ ccc iiii

Cromion. alii polyidos magi caliboris Romani cepam
cepa acrior est. longa rotunda et rufa et alba et
sicca recenti et crudo asse et sale confecta. uerum
uesicas crassant. et instant. humiditatẽ prouocãt. ute
rum mundãt. lirim faciunt. fastidiũ inferũt. expurgãt. al
uũ mollium. aperiunt. exoremata ducentes
tũ yrcipne humorosidũ [illegible] probatissimi supponũ
tur. dempto cortice et in oleum iniecte siccus

...inuncrus cū melle conferr obscure uidentibus argenis
nebulis. et suffusionibus incipientibus ut unguis illitus mo
uet menses et educit. instillatus naribus capitis expurgat cani
nis morsibus impetitur cū sale rutta et melle cū aceto in
sole illinus sanat uitiligines cū pari spodio oculorū scabiē sedat
uaros cū sale corripit. cū adipe gallinaceo calefactus ad ar
trationibus utilis est. aduris profluuia surdiunt sonos aures
purulentos sitē ad eque cōsumptas que in auribus est cōgruit
et nulla operis arteritus. et cinis nāq; pilleos crematos capillos cre
ans. cepe copiosior comesa alterat dolorē capitis. et cocta ma
gis urinā mouet uberior comesa in egritudinibus lienis
gestacionē facit. huius decocta cū uua passa mire prosunt illis qui
lectionem patiunt et frangitur celerrime

De Allio cap. cccv.

Scorodon alij ceboscon. Romani allium alterū urbanum est
horrense qd in egypto unicepe est ut porrum dulce purpu
reum porrum alterum uero magna multicepe albū. nucleos
qui in ipso sunt aglithas uocant. est et alterū siluestre qd
ophioscordon uocant. uim habet acrē calefactiuā mordi
cem. expectatiuā inflatiuē. alui turbatiuē siccatiuē stomachus
sitim conciliatiuē. inflationes permutatiuē oculorū suffu
cie cū demorat obscuratiuē. unde ophioscordon facit
qd dicit lij boboscon dr. comestum uermes laros expellit et anhelos
cordon urinā deducit. sed uipere arthemoroidis morsū con
fert. ceteris omnibus magis sumpto uino contrinue aut
cum uino triti ppositi illinit et adhesiuā ire ad rabidos
morsus utiliter comestū ppinat. aquarū preterea pmu
tationibus congruit. Arteric. Ruccolines emendat. rugas
puerorum consolat. crudū cocto. comestū pediculos qs.
lendes interficit. cū origani potū decoctione tenim
uero et melle mixtū liuores oculorū sanat illitū. item
aloes cū unguento nardino cū sale et aceto erupti
onibus pustulas q; mederi. nubem uitiligines lichenas
et lentigines. item ulcera capitis manna furfures
et lepras cū melle. cū rheda et thure decoctū dentiū
dolorē ore detentū sublenat. ad munis arenei morsū
cū folij sticis et cimino illinit. et come decocto inse
ssio fit menses qd secundat ducens. in diebus sufficiunt
interim uero qd cū ipo et oleo nigro cōficitur qd ido
cat myrtum lenorem urinā mouet et aperit et est
hydropicis utile: —

Scordo pyrethon qi ge mr̃ alij porri pḡfiris parrices ꝙq; ꝙ
ꝙ uinū ſ̃ mixtum faciens q̃ccūq; alliū ꝙ porrū ꝙ ſiremuſ
ſius condit̃ adeſum decoctū ꝙ ſidulcedinē ꝓmunctū porrū.

De sinape cap̃ cccvi.

Sinapi hortense alij napi hortini sinape eligēdū grandi
oris ſylebē nō uiridū q; rufū ſed q̄d ſ. ſtrictū intruſ eſt
uiride ꝙ uelut̃ ſuccoſū ꝙ nuc ſ̃ eſt. n. recens ſ̃ in ſuo
robore q̄d eius modi eſt. poteſt calefacere ꝙ mouere/
attrahere ꝙ mundā ducere cōmēducatū mixtus eius
ſuccus cū hydromelite ad uentoſitas ꝙ uetuſtas ſcabricies
callositates q; garganiſſatus cōgruit trita
admorū nucibus thermarū mēt cinere ꝓdeſt q; co
ex citat q; ſtrāgulatas ex ſecuridā. lethargicis illini
mur capite ab raso ficis immixtū ꝙ impoſitum
ad rubefactionē cutis iſchiadicis morbo ꝙ ſpleni
bus congruit: ꝙ in uniuerſū ad oēs uetuſtiſſimos
dolores. ubi exalto ad ſumā cutem aliqd extrahēdum
eſt ad̃ herbe pyrethri ſanat ꝙ aloe per inſillitū ꝙ fa
ciem abſtergit liuores oculor̃ auferit cū melle
pinguedine aut ceroto cū aceto ad lepras ꝙ ſilue
ſtres lichenas inungit̃. ponunt̃ ad circuitus ſubriū
ſiccū ut farina inſpersum. emplaſtris attrahētibꝫ
ē pſoricis. utiliter cōmiſcet̃. ſurdis auri ꝙ ſonis
primum auditui impoſitū cū ficis prodeſt. ſuccus eius
cū melle ad caligantes oculos ꝙ ſcabras genas illinus
congruit. extrahit ſuccus ex ſemine ad hec uiridi
ꝙ q̄d exprimit̃ ſiccat̃ in ſole.

De nasturcio cap̃ cccvii.

Cardamon alij cynocardamon alij iberis alij car
damine. ægyptij ſemen. Romani naſturtiū oprimū
uir cē naſturtiū babylonicū ſed generatim omnis
naſturcij ſemen. excalfactoriū eſt nare ſtomacho
inutile alui ꝙ urinas prouocat. menſes mouet. ꝙ uenerē
excitat. ſimile eſt ſinapi ꝙ eruce abſtergit leprā
lichenas cū melle illitū ſplenā inanit. ꝙ aufert
frauos. educit humores ex pectore cū ſorbitibꝫ

decocti. ponit. Et contra serpet in anripharm cū fugro serpe
ria sal finum capillos fluentes durines et arbuculos frāgit
suppurationē faciens cū aceto et polenta illitū ischindicis
conducit. nimare serpinflamationes discutit. et furunculos
suppurat cū mica illitū herba ipsa idem facit sed est mi
nus efficax. — De thalaspie cap. ccc viij.

Thalaspi alij thalictrion alij sinapi persicū alij myrten alij
myagrum alij dasimophon aliquibus egyptij sui nympseu Ro
manis sēdularia alij capsellā. alij vel marsellinaceū herba
est anguste foliū stare digiti longitudine ordinibus inter
se inequalibus foliis subpinnatis. caule tenui et gracili
cū in crescit dimisis subpinnatis. Radix palmo et magnitudine
est fibrosa in acumine latus in se. est semen simile nasturcio
et fructus in acumine latus in se. est semen simile nastur
cio ad effigiē. Disci uelut cōpressū exque et nomen hab
uit. Flore pallidū. Nascit in seminibus et locis arenosis. Vires
semen acre calefactorium bilem sursū et deorsū expurgans
ad cumbali mensura potū ischiadicis infundit. ducit et san
guinē potū collectiones omnes sinus frangit mouet men
ses et interficit fetum. Refert crapulā et alienū thalaspi
qd aliqui sinapi persicū uocāt: Iuuis foliis et radice
mng. hoc ꝙ in fusionibus ad ischiadicos permiscetur.

De drabe cap. ccclx

Drabe herba est cubitalis altitudinis uirgultis mūltis
foliis ypricj circūdatis ut lepidij sed melioribus et
candidioribus. Mulcarrio sambuci in cacuie in q̄ sunt flo
res rēnues huius herba cognit cū primum precipue in
Cappadocia fructus eius siccat loca piperis q̄ miscetur obsonijs.

De sibere de cap. cccx

Sibere aut cardamantica folia ferre nasturcio similia q̄
uere magis crescūt. longitudine cubitali minimi ori Ha
bent loc̄is in cultis nascūt. Incrēū floret promittit. Semen
est efficacior dum radices. Et nasturcio similes ad lethargos
ad q̄ exarentes utiles. Hec sunt ischindicis cū nymphea sui
Ha inueniuntur uillis. Fiunt emplastrum ad horas quas
uis mox descendūt in balneū q̄ oleo cū lana locis
illis pingūt.

De erysimo seu irione cap. cccxi

Erysimon alij thymelion magi hermaleus alphion egyptij
erebum romani irionē nascitur circa urbes et domicilia
et hortos foliis eruce silūestri similibus caulibus tornatis
in cacuminibus siliquis corniculis similes gracilescūt fenogre
ci in quibus sunt semina nasturcio similia gustu necēdentia tritū
tum ad horas fluxiones suppurationes tussis morbūq̄ regiū.

ſſebinas cū melle lieta potatur et admortiferas medicinas
illitū cū aqua mur melle prodest occultis carcinomatis du
riciebus parotidis tuſtiū et mámay inflammationibus arcanu
arq; inuniuersū calefacit. miriuſcſt ad iniectiones aqua
infuſū q. rotū mur lintcoligatū et ſuper circūhirondape:

De pipere cap ccc xii

Piper arbor parua eſſe dr in india naſcens fructū fert p
ad de oblongū uelut ſiliquas q est piper longū hns ad intus si
milio tenuiſimile. q dū fructū ē perfectū piper. cū uero ſuo
rem̄ explicat. racemos ē mirreos ferentes grana.
qualia ſcimus nec nō et quedā immatura que ſunt piper
candidū. q̄ precipuus apti ē ad ophtalmicas et antidota
et theriacas medicinas Longū piper uehemētiſſ mordi
canionis et ſubamarū q̄ immaturū q̄ idoneū antidotis et
theriacis medicinas Nigrū uero ſimiliuſcſt q̄ uerius albo
et crigratius q. odoratius q̄ maturū utiliusq; ad cōdi
mēta Sed album q. immaturū est priuſ dicti imbecilli
us. eligēdū est grauiſſimū plenū nigrū nō rubeū ru
gosū ſed recens nec furfuraceū inuenit et intus nigro
aliquid nimīū carens. in nr. et tenue. q̄ uacuū bratma
uim hē immiuersū ex calefactionē urinā mouēte mu
nirēte attrahentē discutiente abstergēte q̄ uiſum
obtenebrat cōgruit nigoribus periodicis potū inuētuq;
morſibq uenenatis ſubuenit educit ferū et post cōgre
ſſum appoſitū uidet̄ ueritatē atterre. Tuſſibus
et omnibus thōm eiſ uitijs cōmodū est. in clismate
et pessum cōgruit unguis cū melle illitum
Tormina ſoluit pectū cū lauritolijs mollioribus pi
nū detrahit cū uuis paſſis. cōmūducatū arcet dolorē
et ſanguinē conciliat et fluxū uentris excitat. congit ad cō
cationē intectibus mixtū cū pice mixtū ſtrumas discutit
abstergit uitiliginis cū nitro torret̄ interſtra nouā
uersantū ut lentes Radix eius non est zinziberis ut aliq
putauerūt ut ſtatim declarabimus ſed est ſimilis coſto
Radix piperis ſuſtinet arteſaciens humiditatem prouocans
ſplenē imanit. cū aceto illita q̄ porrū pituitā detra
hit. ſtrophis agria cōmanducata.

de zingibere cap ccc xiii

Zingiberis est peculiaris planta que naſcit in arabia tro
glodytica pluuiosa cuius ſaliūs mollibus utit̄ ad mul
ta q̄ē ad modū nostrum decoquēt̄ ſ in potibus et deco
ctionibus permiſcēt̄ ſ hr radiculas parua ſub cōperug

Scabiosa[m] gustu piperis[tu] odorat[a] sed ligende[tur] q[ue] cani
em[ur] sentiu[n]tur. ubi liquef[ac]tis cōdiūtur[ur] facile putrescūt
er iniuriā ficubus de permu[n]d[o] ustū utiles sumūtur cū
omni[bus] salsamē[n]to. Prima hr excalfactoriā maturātē. aliū molli
unrē. stomacho nō indecenr utilē fricandi que uisū
obtenebrāt er miscet[ur] amaridis er in uniuersum uomit[um]
piperis.

De hydropiper cap[ut] cccxiiij[um]

Hydropiper nascit[ur] precipue iuxta aquas tra[n]seu[n]tes er mires/
riuos emulem[us] arrollit genicula[ta] solidū atis er foliis
mente similibus circudat[ur] sed maioribus mollioribus/
er albioribus q[ue] ascribus[ur] piper sed nō odoratissimen
hr in ramulis parui[s] egredient[ur] iuxta folia comitiū
er racemosū q[uo]d er est nere. uimhr folia cū semine
stirpa. tumores er antiquos Duricias discutiendi er
auferendi oculos lyuores siccata et rusa misc[et]ur eo
piperis cū sale et obsonijs radicē hr pra[e]ualidā mutilē.

De ptarmica cap[ut] cccxv[um]

ptarmica fruticulus est ramulis parui[s] rotundis
Abroton o similibus q[uo]s ambūt folia longa molla oliue
similia. capitulo anthemidis in cacumine pariter rotunda
odorem eri sternumtōes ex eis mēn er nares ē portūt
folia cū floribus illita rigillatu auferre flores sistunt
mēn apertissime mouent. Hanc crescit montosis er remotis
locis.

De struthio cap[ut] cccxvi

Struthion alij cerdon alij Carbarus alij struthocamelos
alij chamaihynton. alij Calitrixon. radix
lauri. alij herba lauri. expiat ocno. ydropicos. nam
est. quo uiuunt[ur] cum nesciunt. et uellere et purgan
da. cuius radix acris est. et urinā mouet. prodest
uiris. lecinoris rubidis orthopneicis cū melle mensura
cochlearis sumpta. nā alius subducit cū passulis. et ra
dix capparis sumpta. calculos frangit. et purita pe
lit. et lienē indurat[us] consumit. appositū ducit
menses et fetum corrūpit apertissime. cū polenta
et aceto illitū illitū tollit. le prem discutit. collecti
ones cū farina ordeacea. et uino decocta missa
Callyrigis faciem rubentibus rubedinem mitigat
manus mouet et sternutamēta. naribus ppositum
cū melle inunctū et purgat pectus.

Cyclaminos alij ciffanthemon alij ciffophyllon alij cha
lonion alij ichrsiarheron alij cylinon Sora astrestrimph
alinos asthmaticos ispho. magi myrsyne egyptij rhesche. Ro
mani Rapū rerri. alij umbilicū terre. alij ne cara. fo
lia hr habere similia pūrpurea inuria supra infra q
maculis cādicantibus. caulē quatuor digitorū mē
dum inquo sunt flores purpurei effigie Rose. Radicē
nigrā rapo similem que pota cū aqua vnulsa pitui
tam ducit. et aquā parre inferna pota et appositā
re menses mouet. tra dūrq si pregnans mulier radi
cem transgressa fuerit abortū facit. Sciret parrum
velociore circuligata ponitur contra morsturas cuino
et precipue contra leporē marinū. et ter serpentium
Triphyllum illita facit et remulcta vina mixta
auferre morbū regium pota trium drachmarū pondere
cū aqua mulsa diluti ori aut dulci. qui pota descendit in
domū calidā et vestibus multis ambiunt. ut sudet. sudor
qui excernit bilis colore inuenit. Haribus succus eius in
fundit ad purgationē capitis et sedi in lana apponit.
ut deiciat excrementa sicc illinatur umbilicus aut
sumen. aut coxa alueū mollit. et abortū facit. suffu
sis et caligantibus oculis illitus succus cū melle con
gruit. Miscet vt et corruptoribus ferū medicinis sedē pro
cidentē cum aceto illitus succus restituit. exhibitur
succus tusa et expressa radice decoctus ad emilcen
dinē eruptiones cutis. Radix et eruptiones pustulas
compescit. vulnera cū aceto per se et cū melle sanat
illitum splenē cōsumit. auferet ephelidas et alopecias
luxatis optima est et podagris que sunt in capi
te. Helcydria et pernionēs fotui eius decoctione sa
nant. radix ipsa ex oleo veteri feruefacta perducit
ad cicatricē perunctō oleo item contusam oleo
repletā et imponit pruinis addita plerūq; prodest
cerate tyrrhenice aut glutinosa fiat. Inuetio q; op
tima parietibus pernionēs seruat. radix incisa.
et scilla. Fermit prarepta gum adiuuenficia mag
ca rusa simul in pastillos redacta nascitur umbro
sis locis et presertim sub arboribus.—

Cyclaminos alteram quam alij cyssanthemon alij cissophyllon
uocant folia hē hedere similia sed minora caules crassos
geniculatos circa nodos habentes sesquipedales aliquando
longiores. flores albos. odoratos: fructus est ei uermiculi
ni hedere similis lenitur acris gustui. et gluti nosus. Ra
dix mundilis. nascit in umbrosis locis huius fructus duo
bus uini albi cyathis drachme pondere potus diebus xl tra
cte menses et urinam per urinam et alui absumpta bibit ador
mones et puerperas expurgat pora.

De dracontia magna. Capitulum CCCVIIII

Dracontia magna. alij Aron. alij Iaron. alij iaron alij
ieraticos alij biaron. alij harmingion. alij cyperis alij
sigingalios. nascitur in sepibus umbrosis caules leues et
Recto. cubicubito baculi crassitudine. uario extemporis
diuersitate ita ut draconi assimiles. et maculis purpureis
plena. foliis inparibus sibi inuicem implicitis fructu in racemo
mine cubitis racemosa color ipsi. cinericij cum nux matura
fuit. crocei et postea rubicundi radice candida satis magna. cor
tice tenui. colligitur et in siccum redigitur. cum exmaturita
te nigrescit. et siccatur in umbra. Radix eius odit et messes
ablutum nidit et inseritur loro. et siccatur in umbra calefa
cum recipera mero assa et cum melle decocta lilingit adorto
ynoicas fractiras conuulsiones. rigores. et destillationes ocu
cax alt. sicci uino potet mouet adherentes ulcera que
coquit dentes et phagedenica dū melle trita quibusdam su
fert precipue cum cere alba. colliria exijs cum melle
no phistulas componunt. et feras egrestus. facit ad cu
riginem cum mella illita polipos consumit. et carcinoma
ta facit. et eius succus adophthalmica adiecto fuligines nebulas albu
gines caligines ex ulcera. Radix cocta oleum facit cum quo quis coeperit. abortiri facit: hē fructus grana xxx. cū
posta gota aliqui huius succi cū polentibus aures infuderunt cū
oleo folia uero cum inspissantia nouiter uulneribus impositum
uino nigro decocta pernicie cicio laboratibus et radium et
folia ipsa manibus tritum super radicē uiolentes nuper non
mordent.

De dracontia parua.

Dracontia altera folia hē oderacea magna maculis candidis no
tata caule crocei bicubiti uarijs serpentis similē maculis purpu
reis. baculi crassitudine. fructu in cacumine racemoso colore
primū rufo. cū maturescit croceo. gustu mordaci. Radix ro

runda bulbosa Rhapanos similis corrice remi Nascit in umb
rosis sepis. et sepibus. cuius hr succus ex fricti expressus sedādi
dolorē auri infusus et naribus in lana appositus polypū cōsum
di. et illitus cōpescendi caranomara. trigintra grana cum
postra pora abortū faciunt odorē q̄ eicit asserit. postq̄
Tabefacti sunt flores nuper cōceptos. et eius corrūpere Ra
dix cum calefactar orthopnoicis. fracturis. convulsionibus
tussibus destillationi subuenit. Thoracis humiliat wes reiecti
facilem facit. decocta et assa cum melle et comesa ꝙ sicca
et cū melle linigitur. mouet uirinā et impellit aduenere empo
ra cum uino ulcera cacoethe et phagedenica cubriona alba
cū melle trita rubefert et radicatricem producit. collyria ex
ipa conficiuntur ad phthalas et expellendos fetus. aiūt pre
terea siquis mamis radicē teratur nupera. in percussus seru
tur. nutrit et uirilitatem si cū lacte illius. folia trita recen
tibus ulceribus proli[n]tis imponūt. pernionibus in uino
cocta. succus foliis inuolutus seruat ne putrescat succus Radicis ut
rilis ad nebulas. albugines et caliginē exulcerate cōditur
Radix adustum insanientē et crudā tabem q̄ uitat qui in
colunt zynmeridas insulas quas calnoides uocant decoctā
radicē multo melle mixtis in comitijs ꝓ optimis apponunt. Reperitur est Radix etiam ꝓ messes ablatum et
nisa lino q̄ inferendā et inumbra siccandā

De Aro cap ccc xix.

Aron q̄d uocāt assyrij lupha alij adymon. alij thymonalij
dracontia. q̄d cyprij et colocassion dicunt folia profert
dracontio similia sed longiora et minus maculata caulem
palmo longum sub purpureū pistillo simile in quo est fruc
tus croceus Radix candida ad Radicem dracontij quę et
cocta comeditur cū sit minus acris cōditur folia adstu
ta ꝙ perse siccata comeduntur. uim hꝫ Radix folia et se
men eādem dracontia facit illita cū fimo bouis ad pdo
ritos seruantur ut Radix dracontij et in uniuersa est
usui comoda cū sit minus acris.

De Aristaro cap ccc xx.

Aristaron est herba minuta huic oliue magnitudine et
acrior ora quę lx nomas illita sistit et ex ipa collyria
fiunt ad ꝓhibendas manifeste corrūpit generatē cuius
Animalis illius Radix:

De Asphodelo cap. ccc.xxi

Asphodelos egyptij narthecen Romani albucia plin. est plurimis nom foliis porri silue stris caule leui floreq̃ in cacumine qui antheram tollit. Radices sublunt oblonge rotunde glandibus similes gustu acres. uis earum calefaciunt mouent urinã et menses pellunt dolores lumbricos cõuulsiones fracturas drachme pondere tuino potæ prõptiores ad uomitũ reddit. Serpentij pondere cornea cornu serpentis morsus utilit. duabus drachmis pondere illigati lendines tollunt et morsus foliis radice et floribus tuino decocta. Ulcera sordida et decadentia ulcera mamarũ et pectoris inflammationes collectiones et furunculos decoctũ radicis uini fece ad recentes uero inflammationes cũ polenta succus radicis additis uino ueteri dulci myrrha et croco una decoctis. Eadem medicamenta fistulis aluinis auribus purulentis et cum turbure et myrrha et uino et melle tritus cõgruit. Sedat dolorẽ denuo perfusa in naturã oppositã in fistulas ceram in malis cinere illito aperiens dentes: decoctũ earũ in radicibus concutiens. Suffigens pernios ulceratos et egressiones inunctũ iuuat furfuribus prodest. infusa inuare uirilitates albas prius in sole lintea arefacta. Radix illita absterget. Semen et flores soluta sedat et scorpionis fortiter. Semen potum ueretrũ cum uino potui gaudet et alui. In alueo liquat et hoc flores. Semen incidit. Succus asphodeli albi sitim equinoctio uerno potus tertianas angeatur. Radicem quidam asseruant ignauos ad uenerem facere. Crinitus radicibus eadem dixit. Alij pro ea radice pondere cum uino drachmę pondere podagricos dolores sanare.

De bulbo uomitorio cap. ccc.xxii

Bulbus quem uomitorium uocant folia habet lorum ceu magis et longiora multo q̃ bulbus uescus et radice bulbosa nigra cortice horrida parte comesa et eius decocto potum uesicę uitijs medetur et mouet uomitum.

De bulbo uesco cap. ccc.xxiii.

Bulbus quem comedimus omnibus notus est. stomacho utilis est. Aluum mollit. rutas ex aphrica delatus. Amarus uero ut sicilia ceus est comodior stomacho et cocatorijs oẽs utiles sunt et calefactorij et ad uenerem impellentes. Singultum et tussim expuentes. Alimentũ copiosum præbent cum pipere et origano sumptus. Fricatus illitus ad lunatriques conuulsiones lacertos infixos et articulorũ dolores item cancros et podagras cũ melle lepras hydropicas humoribus cum morsibus cõmotas cũ melle et piperi trito illiti dolores cõpescũt. Stomachos

lomeru

al resto

quoq; dolores sedant furfures et ulcera capitis manatia ab
stergũt cũ nitro assa liquores oculor; et intros auferunt
per se aut cũ oui luteo lentigines cũ aceto aut melle ut
aures arteritas et unguiũ armitiones cũ polenta. auferũt
et ficos frusti in cinere calido et cũ capitibus tritas
cõbustis imposiri cremari et cũ suuma maris mixti epyle
lidas glaciatrices nigras auferũt. in sole illiri cũ aceto elixi /
si comedant. frenchis prosunt cruẽdat. est gorgeopir. ẽt com
edimus q̃ renes nervos dat cochis cũ polentis bulbus et
adipe suilli appositus tumores et colliciones breui suppurat
et discutit.

De scilla cap. ccc xxxiij.

Scilla uim hꝫ acrẽ et incensiuã sed assata ad multa utilis
fit adipe aut luto circũlita in clibanũ in dit aut carbonib;
accultat donec circũpositus adeps q̃ assatis fuerit assatus
quo circũdẽpto nisi macerata fuerit. altero adipe aut luto
circũlinites calo agemus nihilq; nõ in decocto aut oblatu p
incisa est. precipue si inueterib; mẽbris adhibeat. assatur
et in fictili conuerso in clibanũ indito. sumit ẽt uini pars me
dia minucis extra directis coqũ et frustatim p̃ aqua proic
et addit altera donec aqua nec amara nec acris fiat
et siccat̃ incisa in umbra lino inserta diuisis interse stru
tis et nõ se tangẽtib; igit scilla incisa adoleũ uini et ace
tum scillitiũ urimur. ad primas pedũ pars media crudi alco
fiue facta aut cũ resina liquata apponit. admorsus ci
pere illinit cũ aceto decocta cũ una uero parte scille
assate salis frusti partes octo cõterendas mascochleare unũ
aut duos ieiunis ad aliũ molliẽdã nec nõ ad ponẽdos adhibe
medicinas et in quibus urinã mouere uolumus et hydropi
cis et stomachis quibus cibaria innatãt. et in morbo regio
et torminibus uũ mistibus ueteribus et suspiriosis et suppu
rat; reiectantibus (quos a nappis eos uocant) sufficit triũbo
los. põdus cũ melle linita coqũ et cũ melle et denorant
ad eadem precipue conuocationẽ admittãt educit et alueũ hu
ores duriusculos elixata et ad eadem uti similiter sumpta
obseruandũ nihil repperimus. gluscidagra intrusum et
ad ueteres perfidet et lentiones asscillita scissa cer
uini ficubus siccis mixtũ. aut melle comestũ
Aluũ mollit. prodit aduenticia in integr. intestinis sus
pensa.

De pernecrio cap ccc xxv.

pernecrion alij et hoc scilla nostrum Radix est bulbo magno
simili rubricosa rara sub purpurea gustu amara et inacensiua
foliis lilij sed longioribus cuius hec eande scille pregnantioq
et dolim faciem ad easdem affectiones sed est eius natura mi
nor scilla. quapp et in succo redacta Radix mixtus cu hermi
rina et in pastillos digesta dnr cu aqua multa splenicis et hyd
ropicis utiliter.

De capparis siue inuricap ccc xxvi.

Capparis alij cynosbatos alij capria alij cornicosmelon alij ephio
scordon alij ionitu alij oligachloron alij philosthyrion alij
petraeu alij holoxyron alij acantion alij hyppomanes alij
trichomanes magi potens. alij pentheron alij cardiaca lini
alij alloscordon. alij crinon. Blasphin latini sinapi persicum
alij inuricis aphri hericas fructex est spinosus rapi rotu ing
rus strates spinis albis ramis effigie ut rubus foliis rotu dis malosco
rono similibus fructu oliue qui pernes promit florem album
quo cadente inuenit quida nucleu glans oblonga que cu api
bus edunt nucleos malipunici parnos rubeos Radices hr ligneas
magnas plurimas Nascit omnia aspera et arenosis locis et in
solis et domicilijs pregnans Sile crudis cius et fructus nocet
alui pnubra. stomacho Iedit est stirculosus coctus cius stomacho
utilior est est q crudus cuj fructus sphe colunit duarum dra
gmas pondere cu uino potus ad dies xl. duc et uriam et se
cessum sanguineu ischiadico morbo et paralisi subuenit
pomus fructus. urinas stanchnas et conuulsiones ducit me
nses et pituitam attrahit. dolore dentiu sedat. fructus cum
nitro detersus ora rotundo Radicis cortex siccus prius deris
uato omnibus congruit. et prestantior uetustu et terra ora tollo
sum ulcus expurgat. splenicis q illinit cu farina ordei /
dimorsa prius dentis labormi prodest. uitiligines albas
abstergit prius cum nitro. folia uero et radix prius /
dulcicel et strumas discutiut. nuriu uermes suc cu sin
stillatus interficit. Capparis aphricus qui precipue na
scitur apud eos qui sunt mari rubro et aphrica
defertur. fortissimus est. pustulas oris faciens gingiuas
erodens item ut crudus dentes quare est eius incommodus.

De lepidio cap ccc xxvii

Lepidiu qd alij gingidium uocat est herba nota que edit
ad salsaginem cu lacte cuius est folioru ueris ulceratoria quapp
ischiadicis illinit presentaneo remedio tritu cu crudis radice

Imposita adquartã partẽ horæ et in fl enicis eodẽmõ arcet et le
pras dentiũ dolores mitet. repellere Radix collo adligata.

De Ranuculo cap CCCXXVIIJ

Batrachion alij selinon agrion uocãt. huius plura sunt genera
sed una omniũ uis acris et ualde ulceratoria unũ est folijs
coriandro similibus sed latioribus. et subalbis et pinguibus flore
luteo et plerũq purpureo caule gracili altitudine cubiti Ra
dice parua alba. amara. pluribus aliis adnata sicut ellebori Na
scitur iuxta fluenta. altera folijs latioribus caule longiore pluribus
foliorũ incisuris q̃d in magna ex parte in sardinia nascit acce
rrimũ q̃d et apium siluestre uocant. tertiũ minimũ et
graue olens flore aureo quarta similis huic flore lacteo
unum hãt folia flores et caules molles illiti ulceratoria
pustulas cũ dolore faciente uitat et scabrosa inquietes fa
biem arcẽt et stigmata tollit. irẽ formicas et uermiculos
pensiles et alia serpentia illiti. ad breue tempus cum decocto
tepido pernionibus laborãtes fouentur Radix sternutamẽ
tum mouet sicca trita naribus admota applicita den
tibus dolorẽ sublenit sed eos frangit.

De Anemona cap CCCXXIX

Anemone alij agriã alij melanthia uocant alij meconion
alij trigoceros alij geranine alij barbyle. osthanes berylios
sed arnios ceranios pythagoris ranunculi. magi aconita agria lati
ni graecanica aphri curpbir dicũ genera est. Sitiuestrissima altera
urbana. huiusq plures species nascũtur. punicea flores ferunt nu
si subalbidos seu lacteos aut purpureos. folia coriandro similia q
si minutius diuisa uersus terrã caules foliosos tenues. in quibus
sunt flores cum ia pallescere et media capitula cerulea Radix
oliuę magnitudine aut maior uelut geniculi inæqualis. q̃ sa
siluestris est in omnibus maior urbana. foliis latioribus et
durioribus. capite longiori. flore punico. Radicibus pluri
bus et tenuibus est et altera foliis nigrioribus quæ acciorẽ
habẽ uim nec hãt quare et earũ radicis succus aut manibus
infusus capitis congruit purgationi cõmaducata Radix pir
uiram auget decocta in dulci et illita oculorũ inflammationes
sanat. oculorũ cicatrices et caliginẽ absergit et sordida
ulcera et purgat. eduntur folia et caules decocta cum pisa
na ut lac dimanant. Apposita menses ducũt. Alia lepra
Arupere aliqui cũ distinguere nõ possint. ab eremona sil
uestri cũ quę dr̃ argemona et papauer agreste Rhoeadi simile
de quo in sermone de papauere narrabimus. ex similitudi

Coloris flor̄ qui puniceus est. decipiunt̄ Argemonā cognatoriū
nomināres: uerū argemone. et papaueris puniceū minus pro
fundū est. tardius q̄ hoc et argemona floret. preterea Ar
gemona succū emittit croceū et gustu acerrimū papaue
ris uero albiorē et acrē. ītē uterq; calices inter medios pa- capitula inf
pauer̄ siluestri similiū hr uerū pars suprema latior est. media
argemone papaueris uero angustior sed anemone nec suc
cum emittūt nec caput hr̄ sed eq̄ crassamen asparagi ꝙ
crille plurimū in aruis nascūt̄.

De Argemonia cap̄ CCCXXX.

Argemone. alij ocnone. alij Anthemis. alij homonoea alij
Anthospedinon latini lyburina. alij cecordialis alij pergula. galli
corna. similis est papaueri siluestri folijs hr̄ equale Anemone
flore dimisso caulem in flore puniceū caput simile papa
ueri irrarico q̄ tus longius et in parte suprema latū radice rotū
da succū emittit croceū acre. rubentē argema et nebulas ep
in flammationes consolant̄ folia illita erodunt̄ herbarius radicem Radicida
herbabit cū axungia rusa ꝙ rumas dissoluit. facit et ad uuli
nes cū nitro et cum sulphure siccā rusā et cribrata sanat
uentres inflatos. si prius siccā postea fricēt̄. facit et ad scabiem
Argemone altera alij anemone alij arsela. alij sarcocolla. la
tini Argemonia hec q̄ folijs similis est papaueri siluestri uim
hr̄ habet uuli distrita imposita abscisas neruos sanādi. et sedā
dicunt̄ in tussi Anemones congruit dysenterie cū aq̄ pota
uulnera et inflammationes aptissime glutinat eadem modo
imposita conuulsiones et fracturas sanat. conprimit et mor
sibus uenenatis cum uino potā.

De Anagallide cap̄ CCCXXXI

Anagallis phenicea alij neritis alij negritis alij sauritis magis
ma. ophthalmus. latini macia. Thirsei malix. Pos galli sapona
ria. Dioscorides anagallis eadē alij corthaon alij halicacabon
alij zeliabros. Magi Apollinis egyptij mecu. Aphrisiarisi. Ana
gallidis duo sunt genera flore diuerso quorum flore ceruleum
hr̄ femina dr̄ q̄ uero puniceū mas. Frutices sunt super ter
ram fusi foliis pusillis in caule quadrato. Radix dissimilis
semina rotunda uirgis sedat. Collectiones prohyber infixa ex
trahit. Nomas compescit. Succus q̄ aut argaritas nasi capite pi
tuitā detrahit et naribus infusus dentium dolorē sedat. Pecto
riā nare dextri iniectus rubet. argema cū melle atrico et
caligini subuenit. prodest morsibus uipere cū uino potus. Item ne
phriticis. Idiocinorosis dicūt. alij hanc florē ceruleū capescere
sedis prolapsū. q̄ uero puniceū hr̄ stimulat̄ ad egressū illius.

Plin l. 25. c. 13

alij corcoro nocet

De hedera cap CCCXXXII

Cissos. alij cissaron. alij cimaron alij chrysocarpos. alij poetica. alij corymbifera. alij Cission. alij Dionysion. alij ithitherion alij persis. alij cemos. alij asplenos; latini filia matter. alij hedera gallis scribitur. hedera mulmis hr in spe differentiis gñalis matrem reus nã aut alba aut nigra est aut helix candida q fructũ fert candidũ nigra nigrum helix croceũ quã er uulgꝰ res Dionysium uocant: helix sterilis est et reuuas hr ytalmites folia prima angulata et rubea. Natura omniũ acris est. q spissatoria uentris neruosa omnia eius flores rerum siccis digeris capiti et uino pori dysentericis prosunt sed bis die potandi sunt. ignis adustionibus cõgruũt cũ cerato triti folia mollia cũ aceto cocta aut cruda cum pane trita. liene sanant. uaribus suc eius foliorũ infundit cum irino et unguento q dorato aut melle. aut nitro et uenustas capitis doloribus congruit infundit et capiti cũ aceto aut Rosaceo dolores aurium. et aures purulentas sanat. ex oleo hedere nigre succus et corybi imbecillitate faciunt et mentẽ nirbant uberius sumpti bacce quoq; corymbus trito cortice punici cũ Rosaceo calefacte ad dolorẽ dentiũ in contrariam aure instillate dolorem sedant: corymbi illiti capillos nigredine inficiunt: folia ad oculi ulcus cum aceto cocta et illita faciunt: folioꝝ pediculus melle madefactus appositus mensem fetũq; deducit. ad distillationes crocothe et ephelidas sumptũ ut prius dictũ folia decocta corymbi uiri inpoliri ducunt mensem et post purgationẽ potum drachmę pondere sterilitatẽ faciunt: succus instillatus narium grauedinem et putredines expurgat et sanat. eiusdem corymbi pilos denudat. et pediculos interficit illita. Radicũ succus cum aceto potus morsibus phalangiorũ subuenit:—

De chelidonia maiore cap CCCXXXIIII

Chelidonia maior. alij peonia alij crater. alij asybios alij glaucion. alij pandios Rhiza. alij phylomedion alij orthomon Latini fabiũ. aegyptij morbos. Dacij christmane caulẽ arrolkir cubitalẽ uel maiorẽ agnationes habẽt foliis plenas folia Rumiculo similia meliora harũ sunt chelidonię q colore subrubea et in singulis foliis flos ceruleus uiola succus croceus acris mordax quadammodus amarus et grane odoris. Radix sursũ una. deorsum plures crassa similes fructus ut cornuti paruaris tenuis. longus. ut cornus. in quo sunt semina maiora papauere huius succus melli mixtus et nere coctus suffusionibus congruit admissus aciem roborandam extrahit succus cum foliis radice et caule astate ineunte et siccatũ in umbra et in pillulas redigit. Radix pota cum uino albo et anniso morbũ regiũ

sanat · crulcera serpentia cū uino illius · dolore dentium
sedat cōmāducata · uidet chelidonię hoc est hirūdinarię
nomen adepta qm̄ cū appārēt hirūdines emergūt · emarce
scit · cū desinūt · aliqui retulerūt pullos hirūdinis cū op
cari fuerint nmatribus herbā afferētibus accipitre sana
ri · Chelidonia minor · alij tyrinon agrion uoca
uerunt herba est expedicula pendens sine caule foliis
hederaceis · sed rotundioribus · et minoribus · mollibus
et subpinguibus circūdata · Radices excedē hī paruas multas
ut tritici grana conexuatas habent quatuor exeūt longe
nascūt · nascūt̄ secus aquas et paludes suim hī nocē proxi
mā anemone · Cure ulceratē scabiē et scrobiculos nigros amo
uet · succus cū radicibus expressus ad purgationē capitis uiris
nantibus infusus cū melle huiusq; decoctio eodē mō garga
rizata cū melle caput egregie purgat et ramis thoracis humi
dinares :—

De orthomia cap̄ ccc xxxiiij

Orthomia alij dicunt maioris chelidonię succū · alij glaucij · alij
florū cornuti papaueris succū · alij mixturā anagallidis ·
cerulee et hyoscyami et papaueris succū · alij cuiusdam
herbe troglodytice succū que uocat orthomia · Nasci nus
quam in arabia que egyptū respicit · foliis erucę similibus
crebro perforatis · caule concauis · atinen debilibus et pro
cis flore croceo · Lactifolio quare fuere et qui spem iuam
anemones cuiusdā putauerunt · Redigit̄ in succū ad opus
thimica sibi opus est expurgēt̄ mordens et omnia que
usum obtenebrāt · abstergens · Dicūt et humorā quē
dam ex herba defluere quem abluentes et medicamentis se
parāntes · digerūt in pastillos ut dictū · alij orthomiā dixere
lapidem egyptiū qui gignit̄ in thebaide coloris albi parui
mordentem gustu cū accessione et spissatura :—

De auricula muris cap̄ ccc xxxv ·

Myosota · alij myosoton · alij anchusa · alij alsinen · alij myo
ortochon · alij myrtosplenon · latini auricula muris · nphri la
bathalabath · adepta est nomen eo q̄ foliis musculorū aures
imitetur · alsine uero q̄ umbrosa et nemorosa locis diligit ·
herba holxine similis et si humilior et minoribus foliis cum
habet refrigeratoriā oculoꝝ inflamationibus cōgruēte cum
polenta illinatur · Dolori auris eius succus instillatus pro
dest et in uniuersū ead̄ p̄ quę et holxine :—

Plin l. 27. c. 12

Myosota. alij myoton. alij anchylion alij alsinen

Myosota altera alij myosotis vocãt arrollit ondes plures ab una radice quadrangulas rubentes habimo et concauos folia oblonga et angusta dorsũ acutũ hirta nigricantia que ge mina nascunt ex interuallis inacutius desinentia cauliculis tenuibus exilibus prodeuntibus ymbo sunt filosculi cerulei quales anagallidi radix digitali crassitudine multis ramentis fibrata et tota herba est similis scolopendrio et siluestior et minor huius radix illata cylopas sanat. alij et helsinẽ muris auricula vocãt.

De isatide cap CCC XXXVI.

Plin l. 20. c. 7.
Scrap. c. 41. de Dioc

Isatis urbana. alij rugion. alij aegle. Magi cerusion Romani alutam isatis quia infectores utũtur folium habet simile plantagini sed pinguius et niueus caule sup lx cubitum porrecto folia illius rumore ouum discutere et collectiones et sanguinẽa uulnera glutinare et sanguinis profluuia cõpescere ybas edemata et serpentia ulcera erysipelata et putredines sanare. isatis agrestis alij genus mitra Romani alutã minore isatis siluestris cuius exili superiori folia hẽ mitra rotundiora et multo fidosso subrubra hastes exeunt ramine cui folia oblonga similes multos suspensos in quibus est semen flore luteo tenue quod ende priori prodest et lychenicis potum illum.

De Arabide cap CCC XXXVII

Plin l. 27. c. 13.

Arabis herba altitudinis circiter cubitalis virgis tenuibus foliis urticę lepidij quibus mollioribus et crediderunt multorum sambuci in nouem flores albis. huius herba cum pristine coacta precipue in cappadocia semen eius siccum loco pipe ris miscet inobsonijs.

De telephio cap CCC XXXVIII

Telephion. alij anzoon agrion. alij et hanc anchonem agrionem uocãt. Hamam illi celebrant egyptij a north. nphri arrhopum. folijs et caule simile est portulacę alijs duabus singulo folio et geniculo ad naris ramis sex aut septẽ radice foliis pteris ad ceruleum pẽdentibus crassis glutinosis carnosis floribus luteis aut albis nascitur uere locis cultis et precipue in hortis. semẽ folia illius horis sex albus vitilignes sed magis et frigida ordinem est. locus illinẽdus auferũt et lentigines inuetas cũcocta in sole cum ynatuerint abstergẽdas

· pedacij dioscoridis anazarbei de materia medicinali
liber tertius ·

in prece de ribus uolubus amicissime Aristradi
dimus odorifera · unguenta · olea · arborum et
eorū fructus gl. lachrymas nec non alia et fru
menta et olera herbas q; nerimaniandas
Reliquū est ut in terrio radices succos herbas et semina q̄q;
et medicinę gra genita sunt ingrediamur ·

De Agarico · cap̄ CCC XXXIX

Plig l. 16 · c. 8
et l. 25 · c. 9 ·
nec spissior amniorq;
femine solutior

Agarici radix ferunt silphio similis nō densa incura ut
silphiū sed rotū rara est duū generū masculū alterū femine
ex his femina prestat hīs uenas intus rectas masculū est
et indigs continuū gustu et sapore utraq; similia sunt primo
dulcia mox in amarū transeuntia nascit insilue stribus sarmatie
ferūt pleriq; plāe radice ee alij incredibilis arbozs expurgā
ne nasci ut hinos gignit et in galatia asie q; incilicia in ce
dris sed friabile q; infirmū uis est ei spissare et calefacere
potest ad tormina et eruditates fractiras casus duarū oboloz
pondere datū cū mulso nō febricitantibus febricitantibus cū aqua
mulsa nec nō iocinorosis morbo regio et renū uitijs laborantibus
bus dysentericis et difficile mingentibus strāgulationibus q; sec
da · et colori retro dractmie pondere traditū ualidis uero cū
dulci splenicis cū oximelite stomachicis ut est cū mādragora
et de uentū nullo humido sumptū et eodē mō accidū nec
tantibus sistit sanguinis reiectionē tritū oboloz pondere
cū aqua sumptū potest ad ischiadicos et podagricos dolores
et comitialē morbū cū oximelite sumptū pari pōdere ·
menses ducit et inflammatis in uulua mulieribus uelut par
pōdus uendit solutit rigores ad hec cestū datū aluū expurgat
unius aut duarū dragmarū pondere potū est et contra
mortifera uenenorū dractmis pōtum · cū cōditos sui piruna
serpentū icribus et morsibus tritū oboloz pōdere cū uino
potū mire subuenit et in uniuersū ad oēs internos mor
bos utilis est si habita ratione datū conferat hiscū aq
illis cū uino aliis cū oximelite aut aqua mulsa: —

inflatis

" mixto

De Rhapontico cap̄ CCC XL

Plig l. 21 · c. 12
uocat rhecomi ·

Rha · alij Rheu · alij Rhian uocant latini Rhapōticū nascit
in locis super bosphorū aquis deportat radix nigra centaureę
magne similis et si minor et nudior sine odore laxa nec grauis
oris mū est gd uredinē non sentit aqua tamen cū spissatione
remisse qdq; cōmāducatū ochre et croci colore rubet quadrans
potus eorū inflationi et imbecillitati stomachi et omni
genis doloribus conulsionibus splenicis iocinorosis Hepth

ritici· terminibus uerfice uicys er roracis illiorū differion
ibus uulua r. cerioibus ifebindicis fanguinis excretion
ibus fuſpiriofis fingultribus dyſenteriys celiacis nefrecio
nibus. febribus redeuntibus. er uenenatis morſibus. doſes
eedem rgnrico cod põdere er iſſdẽliquoribus utẽtibus. cũ
multo nõ febrientibus febrientibus cũ rq̃ multa rabidis
cũ dulci ſplenicis cũ oxymelite ſtomachicis ut eſt con
mãducatũ er demoraritũ nullo humido ſuphmſto nuſert
liuoreſq̃ liberat cũ acto punctũ inflamariõeſ oculi uere
rel diſpergit cũ rqrie illitũ eius ſupma uiſ ritricioria é
cũ calore nõ multo :-

hippocrãtorũ

De gentiana cap ccc xl

Gentiana aliq centaurea radix. aliq aloe gallica aliq nar
ce. aliq chiromion. Dardani alteriſ latini genuſ. aliq ciwndia
aliq ciminalis. primiſ eã rex illyriorũ inuenifſe gentius illyriorũ rex
a quo ẽ denominata eſt. foliis ad radicẽ nuci aut planta
gini ſimilibus. ſubruſtis in medio uero caule et precipue
in ſũmo minuriſſime diuiſis caule nã leui digitali craſſitu
dinis. bicubitalis altitudinis geniculis intercepto ex in
teruallis magnis foliato fructũ habẽte in calycibus la
rum minime grue paleoſũ ſimile fructui ſphonilij /
Radice magna ſimili ariſtolochie longe: craſſa rumata
Naſcit in altiſſimis alpibus et umbroſis et aquoſis /
Iacit. Natura Radici ex calfactoria ſpiſſatoria. Mor
ſibus uenenaris ſubuenit. cum pipere ruta et uino
pota ſucci drachma. doloribus latꝰ rũ ẽ rupris pre
cipitatis et conuulſis eſt preterea hepaticis et ſtoma
chicis aptiſſima cũ aqua pota eicit ſẽ rũ Radix ut collyrio
rio apposita uulneribus utilis eſt impoſita ut lycium /
altiſſimos ulcerũ remediũ eſt. precipue ſuccuſa et in
flamatis oculis inungit. Miſcet et collyriis acribus
ſuccis loco merony. abſtergit et uitiligines Radix
Redigit in ſuccũ trita et aqua infuſa diebus quinq̃ /
mox decocta in aqua donec radices ſuſtent. Demũ
Refrigerata aqua colat et linteo inuoluta de coquitur /
Donec ad cõſumptionẽ mellis redeat et ſeruat in uaſe teſtaceo

De Aristolochia longa et rotunda cap cccxLii

Aristolochia rotunda nomen hr̃ qm uideat̃ ꝗsa ponit̃ ꝙ
ἅλοχος. hoc est fœtus mulieribus oprime subuenire. Rotunda
est quę femina uocat̃ folijs hederę ęjs suauis olentibus
cū quada acritudine rotundis mollibus ex multis germinibꝫ
in una radice palmiribus longis floribus albis in cluri ga
lericis q̃dam in cis est rubeū grãue olet. Aristolochia longa
uocat̃ masculꝫ et dactylicis alij melocarpon alij retusi
non latini herba aristolochia alij malũ terrę folia fert
rotunda longiora ramos tenues palmi longitudine florem
purpureū grãue olentẽ qui cū aperit̃ pyro proximus fit
radix quide rotunda mapo similis. longę uero digiti cra
ssitudine longitudine palmi uel maior cuiꝫq; in nus magna par
te coloris buxei ſaporis amari et fœdi. est et tertia lon
gissima quę clematitis uocat̃ ramis tenuibus foliis sub
rotundis semp̃ uiue minori similibus floribus rutę simili
bus. Radicibus longissime tenuib⁹ cortice crassiꝰ et odo
rato hr̃ibꝫ quę priuatim unguentarij adunc̃tor⁹ spi
ssam̃t utilissime. potter rotunda quide a decem medi
camẽta sed ad serpentia et mortifera medicinas longe
drachmę pōdere cū uino potꝫ q̃libet omnia aperit operie
mẽta inuidere globata et menses et fœtũ cicit cū pipere
et mirrha potꝫ in pesso et appositꝫ idem agit. Rotunda et
omnia facit quę et prius dicta. et preterea subuenit suspi
rijs. singultibus. rigori syleni doloribus lateris cū aqua potꝫ
exprahit tela et aspides squamas ostium illitꝫ amouet et
pustulas circũscribit et sordida ulcera expurgat. et cōcauꝫ
replet cū iride et melle dentes et gingiuas abstergit uidet̃
et clematicis ad eadē pollere. sed minuit̃ uiribus aprędictis.

De Glycirhiza cap cccxLiii

glycirhiza. alij ponticꝫ. alij glycerraton. alij sympheton. alij leon
ticꝫ. alij glycipheton. alij scythion alij adipson. alij syliqua
alij libycostalo. alij hominomios alij pecenthromios. latini
dulcis radix plurimꝫ in ponto et cappadocia fruticꝫ est ra
mis bicubitis circa quos iunt folia dura foliis lentisci si
milia pinguia et durnosa margẽt. flore hyacynthi. fru
ctu pilulas planani magnitudine asperiore siliquastꝫ
ceu pilulas planani magnitudine asperiore siliquastꝫ
lenti similes paruas rubentes. longis radicibus coloris buxei
ut gentianę sub asperis dulcibus redigunt in succũ redi
gendę confert preterea ut lycio prodest succus fructibus
scabris sume linguę subdit̃ę in succũ redigendę cōfert p
terea ardori stomachi et uicijs thoracis et iocinoris item
scabiei uesice et renũ morbis ponit̃ cū dulci extinguit sitim.

Plij l° 25 · c 8
tē l° 26 · c 13 · xl

Plij · odor omniū me-
dicinę

Plij l° 22 · c 9 · Ipso
· ter ncubitus pone-
re error manifestꝰ

ff. gt ut plij ex hac dia-
metro ad ipsū uerti

Et est vulneribus utilis super illitus cõmãducatus stomacho
utilis est radicũ recentiũ decoctũ ad enulẽ ꝛcõmodatur
Radix ficca trita insperse pterygĩs congruit:

De centaurea Maiore cap CCCLiiii

Centaurea maius. alij Narcei uocãt. alij limnesion
alij Maronẽ. alij pelecetromias. alij chironias. alij lin
nestis. magi herma. heracleus Romani fel terre. Cen
taurea minor foliabꝰ minutissimis oblonga colore
uiridi ut brassice diuisa in ambitu ut serra crudelaga
bi bicubito aut tricubito pluribus ei a radice ramulis /
quibus capita sunt papaueri similia oblonga cũ quadã roñ
dine flore ceruleo femine Cineri intus posito uelut in
Anosis Radix crassa solida grauis fere bicubita succosa
acris cũ spissatione quadã et dulcedine subtusta amar
ra terrã pinguẽ apricã et fictas et colles uberrima in lycia
et pelopõneso in helide et arcadia et messenia et cir
ca pholoen et lyceũ et smyrnã congruit radix frenetiris
conuulsionibus pleuriticis grauedinosis pirãtribus rusi pue
ruste sanguinẽ exercentibus nõ febrientibꝫ cũ uino
febrientibꝫ cũ aqua duabus drachmis Radicem trita da
ta. Sed tormina cõtinuõ et uulue dolores ciet menses
et fetũ ad formã collyriũ derasa et uulue subdita sucos
qꝫ educẽ agit. est et uulneribus utilis huũdam nasa uel sicca
prius in fusa moxnisa cogit. nigrescere et glutinat. et Cicatrices
coherescẽre facit. siuue rusticorum. qui lyciã incolũt
eius succo pro lycio utuntur. panacia uero uocata est q
morbos oculorum epiinflammatione collectos sedat cũ sit re
medijs refertissima ictuum pulsationes suriginẽ stillicidia
et calculosas micctionibus sedat colligit ante ortum
solis iusta cum omnia cõplentur:

De centaurea minore cap CCCXLV

Centurion minus. alij limnesion. alij helleborites. alij
nannacon magihorma heracleus. latini sentrifuga
alij herba multi radix dactinalbela aliqui ipsam limnesion
uocant hoc est palustre cum humida loca diligit herbu
historico uel origano similis crude primo longiore an
gulato floribus in puniceo sub purpureis. ad flores lych

nidis accedentibus foliis rutę parui longiusculis semine
pritici radice parua leui superficie gustu amari
nidine facit. hec recens nisi illita uulnera glutinat
uetera ulcera expurgat et ad cicatricē p ducit. decocta
uel pota peraluit bilios humores et crassos ducit. eius
decocto iniecto fit ischindicis cōmoda ducens sanguinē
et sibilantes succos. est ad ophtalmica utilis auferensque
cum quibus obtenebrat uisū cū melle subducit menses et fetus
ducit. potus neruorū affectionibus priuatim confert
exprimit succus ex herba plena seue et in fusa diebus quinq
Demū cogit donec aqua exceda[n]t qua refrigerata
exprimitur per linteū et decoquit ad mellis cra
ssitudinē plerique ipsum recentē plenā semine uidentes
succū exprimūt deiectū in uas fictile. nō et ustrum
in sole cōgregant uersantes ligno semper qd coit conti
nue abradentes et humido et mittentes nocte quę accura
te cōtegentes. Succos humidos uerat densari succi
gitur qui ex radicibus aut herbis siccis exprimūtur per dece
ptionē p parat̄ ut gentiana sed qui ex radicibus aut
corticibus humidis aut herbis expressis in sole densantur
ut prius dictū est. hoc modo raphia mandragora amphacū
et alia id genus in succū redigunt. Ipeū uero qd absinthiū.
et hypocistis et alia eiusmodi p decoctionē coquunt modo
prius dicto.

De chameleone albo Capitulo xlvi

plin li xxii c 18

Chameleon albus alii chrysis sceptron alii ixian latine car
duus. uaria alii cardui pinea egyptii epithar. alii eprosechin
hanc ixian uocauerunt q in aliquibus locis uiscū gignit
ad radicē quo mulieres pro matrice utuntur. folia ferr
Sylibo aut scolymo similia sed crassiora acutiora et for
tiora nigro colore caule sed e medio spinā erigit echini
marinis mō aut cinnare flores purpureos seu pilos in
papos dehiscentes. semen cnico proximū radices inferri
libus collibus crassiores. in montanis exiliorē candidā in pro
fundo subodoratā grauē olentē dulcē quę mensura ac
tabuli pota uermes latos educit. sumitur in anno austero
cū decoctione origani hydropicis nutritissime cū uino datur
drachmę p̄dare calen. reddit grauiles bibitur eius decoctio
aduersus difficiles nasci et contra uenena et morsus reme
dium cū uino pota canes et sues necat et muras cum
polenta permixta et hydrolea infusa.

Plin sup

De chameleone nigro cap ccc xlvii

Chameleon niger · alij pancarpon · alij xiam · alij zinoma
zon · alij ocymoides · alij coccū onidiū · latini carduus nigra
alij uermilago · & epipry sobel · hic q̄s frolij scolymo similis
est · et si minoribus et tenuioribus et ruberibus · caule
attollit · crassitudine digitali palmo longū subrussū · hñ
rem muscariū et flores spinosos similes hyacinthinis /
uarios radice crassa nigra densa et plerunq; carosa · sub
russa cū scindit cū mandit ac mordens · Nascitur in /
campestribus aridis et montosis et maritimis locis · potest
radix admixto ei arramento furorio pauco et oleo cedrino
et axūgia in fenbie excutere · abstergit q̄ lichen sulphure q̄
bitumine addiris decoctaq; cū aceto · q̄ illita eius decoctio
ore colhiro · dentiū dolorē sedat · cū pari pipere et cera cir
cūlita dentiū dolorē sedat · fouēt ex ipa dentes cū aceto
decocta et incisa · calida q̄ cū stilo denti dolenti admota
ipm frangit cū sulphure ephelidas abstergit et uirihq;
nes miscet · medicinis ero dentibus quas sepe suo cū /
phagedenica q̄ theriode illita destruens sanat · ex foliorū
uaietate chameleonis nomen adeptus est hec · hic ui
ridia · illis subalbida · alibi cerulea · alibi rubea · ex locorum
diuersitate inueniunt ·

De crocodilio cap ccc xlviii

Crocodilion herba est · chameleoni nigro similis · nascitur
locis siluosis · radice maq̄ eq̄lis et crassa · lenilara odore /
neri ur nasturciū poterit radix et aqua feruefacta q̄ potā
sanguinē copiosū enaribus educere dat et splenicis aque
manus eius semen uim hꝫ ducendę urine et est rotūdum
et duplex ut scutū ·

De dipsaco cap ccc xlix

Dipsacos · alij crocodilion · alij chameleon · alij onocardion
alij aphrodites turon · latini labrū ueneris · alij cardūuene
ris · & epipry sessior · alij chie · alij melen Dacisciate hec
q̄s spinosis annūat caule alto spinoso · foliis caulē amplectan
tibus · lacteę similibus · binis singulo geniculo oblongis
spinosisq; quasdā uelut bullas intus et extra spinosas inme
dio dorsi hñtibus cōcauis circa geminas foliorū partes finibus
urinq; ex roribus imbribusq; seruare possint · in et nomen
traxhit in cacumine caulis insingulis ag̃nationibus capi
trula echinata spinosa oblonga quę cū siccāt obtēdūtur
alba · hñt et uermiculos capitula in medulla cū diuidūt
huius radix uino decocta aq̄ trita donec ceroti crassitu
dinē sumat · Rimas sedis et phistulas sanat imposita sed /
in ærea pyxide medium ferendū · ferūt eriphas uerrucis
omnium generū mederi capitulos et uermes uelsicule illius ani
malis collo brachio ue circūdati narrantur quartanarias sanare ·

Plin Le 27 · c 8 · nascit · subulonis

Plin Le 27 · c 9 Scrup · c 106 ·

De spina alba cap cccl.

Achantha leuce. alij agriocimaran. alij donacitis. alij crysolaepton
Iarini spina alba. alij Regia. alij cardus Kampsaria Hascirur
in montribus et clinosis locis folijs chamedoniaalbo similibg
et si strictioribus et albioribus. hyrsutis spinosis caule sup
duos cubitos polli crassi rudinis uel maiore subcādi
do intrusiam incurug cacumie est capitulū spinosū echino
marino simile uerū minus oblongūq; floribus purpureis
in quibus est semen enecasimile sed rotūdius huius radix
pota sanguinē exercantibus efficax est. iē stomachicis
et coeliacis q̄ urinā mouet tumoribus. illinit̄ eius dec
octo dense in dolore collūi cruss semen conuulsionibus
subuenit pruritq; et serpētiū ictibus dicūtq; q̄ a mide
rū exigūa uenenata fugat.

Plin sup

De spina Arabica cap cccli.

Acātha Arabica. alij Acāi. is. Iarini spina candē spinę candide
nature hē uidet̄ spissans profluuio muliebri sanguinis reie
ctioni et oteris fluxibus radix eode mō aptissia est̄ nascitur
in locis asperis.

Plin Le 22. c. xxv
Serap c. 273.

De scolymo cap cccLii

Scolymos. alij pherusa. alij prinacātha. Iarini strobulū egyptij
cham folijs chameleonis et spinę albe sed nigriora et crassiora
caule attollit longū foliis plenū in quo est capitulū spinosum
radix subest nigra crassa que alui et ueteri corporis graue alē
riā hūmoribus efficax est illita nectō uino decocta et pota ducitq;
urinā multū et graue olentē coma eius nux nata cōdit̄ decocta
ut asparagus.

Plin Le 25. c. x

De porrio cap cccLiii

porrerion. alij phrimonion est nascenda alij neidirin uocāt. fru
tex est magnus ramis longis mollibus lanaceis neruis similis
bulbis magnis folijs rotūdis rotū fruticē ambit rami
et multa lanugine aspera et spinosus floribus paruis fructu
gustanti suauis et acri sed inutili nascit̄ paludibus et pin
uibus locis radices subsunt duos aut tres cubitorū for
mes nerueas que ad terrā abscisę lachrymā mittūt gumi
si mile quę tusę et illitę neruos abscisos et uulnera glu
nat. eius decoctio potū neruos a conuulsionibus congruit.

Plin Le 24. c. ix

De achāthio cap cccLiv.

Achantion folijs et spinę candidę similia in summo spinosos
margines lanugine aranea ob ductos qua collecta et in
unū posita bombicinas facere dicūt. huius folia radixq; opi
thonacis potū subueniūt.

De Acharna cap cccLv.

Plin l° 22 · c· 60 ult

Acharna · aut herpacantha · alij melampyllon · latini pe
derota · alij acanthe topiaria · alij mamolaria · alij crepula
Nascit irriguis & petrosis et humidis locis folijs longe
latioribus longioribusq; lactuce incisis ut eruce folia
nigris · pinguibus · leuibus · caule leui hicubito digitalis
Crassitudinis qui ex inter uallis nodi verticē foliosculos q
buscas oblongis hyacinthinis ueluti puniculis ambit et
ex quibus flos albus prodit semen oblongum luteum caput
thyrsi radices subsunt glutinose mucose longe exu
rentes que ex ustis et luxatis prosunt illite pōq; urinā
ducūt & alui sistūt · tabefactis fracturis et euulsioni
bus utilissime sunt ·
Nascit & Agriacharna que latini spina siluestrē uocant
scolymo similis spinosa breuior urbana que locis ir
riguis nascitur · huius radix eadem que et prior ·/

De anonide cap cccLvi ·

Plin l° 27 · c· 9· anon alij anonidi multi uocant

Anonis · alij onotida uocāt · fruticosa ramis palmo
longis uel maioribus geniculatis alas multas hīribus
capitulis rotundis folijs parnis rotundis ut lentis ad
runa · aut lota prata & uergentibus hirsutis odoratis
suaue olentibus cōdit · in muria arte orta spinarū & e
suauissima hyat Itaq; spinas acutas clauis ligneis similes
solidas radice albam calefactoria extremitatem cuius cor
ticem uino potui urinā ducit & calculos rerit crustas circu
frangit decocta in posca ore colluto dentiū dolorē lenit ·
huius decocto pota hemoroidas sanare creditur ·/

De leucacantha cap cccLvii

Plin l° 22 · c· 16 ·

leucacantha · alij poliginaton · alij phyllon · alij ischinda uoca
tant iginia cardus · thuci spina alba huius radix similis est
cypero amara · fortisq; cōmaducata dentiū dolorē con
solat eius decocto cum tribus uini cyathis pota pro
dest doloribus lumbōrū diuersis · et ischiadicis fractu
ris et conuulsionibus succus radicis crudē potus facit

De tragacantha cap cccLviii ·

Plin l° 13 · c· 19 prec
ter l° 16 · c· 9· solū no
minat

Tragacantha · radix est latens lignosa que et extra terrā apt
allitur aqua rami humiles sortas q; egrediuntur a radice
longitudinis et abipsis folia multa exilia in medio spinis
hirtia foliis absconsis · albus · fortes · rectus · est et tragacantha

lachryma q̄ꝫ ꝺ rmit in cisa radice exqua prestantior est
lucida lenis. gratilis. sincera. q̄ subdulcissima ꝫ gumi
simile glutinatoria ⁊ mundificatiua ad ophthalmica. & nubes
et scabras fauces et abscisiones nocisq; destillationes
in stigmate cū melle redigit̄ in succū lingue subdita
bibitur infusa in dulci drachme pondere adrenū dolo
rē mollificat Rosionē mixto ei ceruino corni cremato
et soluto aut puluis alumine scisili.

De eryngio cap ccc lix

Pli li xxi · c. vii. xviii

Eryngion. alij eryngen. alij eryneris alij carpon. alij cor
ginion. alij hermyon. alij origanō clunion alij myra.
achantā alij moly. ⁊ cypiij crolyson magi syser. rosi lari
ni capitula cardui. alij corretrę. dauci ⁊ pimpinelle. ⁊ys
pani centrū capita. aphri cerdan. alij orium chloen. alij
chida. Humerant̄ autē hec in spinosas. cuius folia in ymo
orti condiūt̄ salsamētis componit̄ sunt lata hirsuta
in ambitu sapore odorato sed cū augena in multis
marginibus caulium ne culeāt̄ in q̄b⁹ cacuminibus sūt capi
tula horrida spinis duris mucronatis ut astrū orbicu
lariter circūdata in q̄bus color nūc ueridis nunc albus
nūc ceruleus inuenit̄ Radix longa lata nigra extra
intus candida glutinis crassitudine suauis odorata Na
scit̄ montibus q̄ asperis locis uim hr̄ calefactoriā
potā urinā ⁊ menses ducit torriones ⁊ in flationes
soluit tussi nocis et uenenatis morsibus. q̄ bus qui exi
rinabit medicinas sūpserūt. cum uino congruit bibit̄
plurimū cū semine pastinace drachmis pōdere ferunq;
illita ⁊ alli pota collectiones discutit Radix eius pota
cū aqua multū opisthotonos sanat ⁊ comiciales.

De Aloe cap ccc lx

Plin li xxvii · c. iiii.

Aloe. alij amphibion. alij eryngion. alij herminē alij mago
ceros larini ploam. aput barbaros aloe. folium hr̄ proximū
scille crassū pinguc quadrenus lati in rotundo adposteri
us inclinatū hr̄ q̄ folia uirgas ⁊ pinas breues ex obliquo ra
re egredientes. caulē protert antherico similē flore
albo semine asphodeli sed ora grauiore et austeriorissima
est uis radix. Radice una ceu palo Nascit̄ in india
plurima pinguis et aqua degenerat̄ et succus Nascit̄ et in
arabia et asia et q̄ ibusdā maritimis locis et insulis ue

inandro inutilissad exmrhēdū succū sed aptā uneri
bus glutinātis simul illinās germina succi ſyces uā
barenosa quę fertur esse pulueriſime. alterā locinoriſ
mō coctā eligēda est nitida nō uiciam. nō ſordida
lucida subtilis frinbilis ad locinoriſ colorē accedēs
facile liquescens uehemēris nō amaritudinis nec
ex qua nō facile frangit est improbanda. ad ulcera
q̄ cum qđ dignoscit q̄ ſtuc ex amaritudine ex uda
ris uehemēr ex qđ ad minimū fructū nō dissoluit digi
tis expressa. alij accipiūt q̄ miscēt. Harum eiusſpissā
re somnū afferre. siccare densare corpora alui sol
uere stomachū ex purgare si duos cochlearis pōdere
potet cū frigida nutrimenta sanguinis reiectionas
inhibet ex nutrit morbū regiū tritū obolos quatuor de
ruchme pondere pota cū resina ex deuorata neruā
rum melle cocto q̄ mixta alui soluit drachmas tri
pondere potata expurgat. aliis sic medicinis q̄ pur
gantibus q̄ mixta ipsis stomacho minus aduersantes
facit. sic ea illita ulcera glutinat ex ulcera ad cicatri
cem producit ſ cohibet ex genitalia ex ulcerata priua
rim sanat. ex ſ ipsa dicunt picea ex pyrgo tracta
cū glutinat sanat ex condylomata ex rimas rem
pirata cū uino dulci sanguinis hęmoraidū eruptio
nes ſistit. ex pterygia producit ad cicatricem. liuores
nubes ex ſugillata cū melle pſoraphthalmias ex ma
ulos q̄ pruriginēs consolatur. ſic dolore empi
tis cū aceto ex roſaceo frontis tempora illita inhibet
capillos fluentes cū uino tonſilles gingiuas ſ omnibus
oris uitijs cū melle q̄ uino congruit: torret ad ophthal
mia inutilia ex nocentia potia mistro uersata donec q̄
fiat torreat lauat q̄ ut barenosa perinde atq̄ inutile
segregat. sumat q̄ qđ leue est ex pinguissimū.

De absinthio cap cccLxi.

Absynthion barbari ponticon egiptiacon romani absin
thiū rustici. est herba nota. laudatissimū est q̄ in ponto
et cappadocia in monte pyreo circa uicos nascitur) generā
tem humorē excalfactoriā ſ pituitā expurgātē firmato
instomacho et uentre humores bilioſos urinā mouet.
et obriētatē prohibet ſi ante ponet cōgruentia dimidio

pre nentriler stomachi dolores. giorū cū seselī et nardo cel
rico · mirre dragē venoqat ut morbū regiū sanat: eiusin
fusio aut decocto triū cyathorū mensura singulis die
bus supra · ducit mense. porū et appositū cū melle ire
fusocationibus extinguit cū aceto porū cōgruit cū uine
gre · adixiam · cicurā muris arranei morsus et draconem
marinū · Anginis illinit cū melle et nitro · adopinyantidas
cum aq̄ · ad oculoz liuores cū melle · ad vuas · caliginos
et aures sanioses eodē mō · aures dentesq; in dolore eius
decocionis vapor suffitus iuuat · decocti absynthiū cū dulci
oculis circū dolentibꝫ illinit. imponit pretereā hypocho
driis iocinori stomacho dolori q̄ ueruscis eius morbis erui
tū cū cerato cyprino · stomacho uero cū rosaceo congruit.
et aqua in qua cū labore ribus et sycilenicis q̄ mixtis cū fi
cis et nitro et farina loly conficit exeo uinū quod absinthius
dū · precipue in propōride et trabea que ad prunū diem ur
untur · ubi nō adsit febris ire properāt exipo et stomachi sani
tatē eo officij genere · arcesq; circa uictū uestitū ue incorruptas seru
are: et culices arcere · Armamentū quo scribimus eius
dē liuro temperatū libros amuribus incorruptos mittit ut q̄
siccus eadē agere ueniat ad potiones q̄m minime pro
bamus ledit si quidē stomachū q̄ capitis dolorē affert
siccus eius uicinā amurca drocta atq; permixta.

De absinthio marino.

Absinthiū marinū · alij sandonicū · alij seriphon ua
cant latini sandonicū uocāt aliqui et ipsum seriphum
absinthiū marinū qd magna ex parte in mauro monte
circa cappadociā generat. et in Thapsyri egypti quo
et loco solemnis Rami asini urunturq; herba est sur
culosa similis abrotano paruo seminibus plena · subama
ra ledens stomachū grauiter olens spissans cū calore modi
co quę decocta q̄ se uel cū orisa et cū melle sumpta
ariditates et uermes stomachi dissoluat · leuiter alui subdu
cens potest et cū passo aut lente decocta eadē agere
pinguitudines q̄o maxīe de pastę oues · est et tertia spe
cies absinthij qd magna ex parte nascit in galitia iux
alpes qd incolę a nomine regionis sandonicę sandonium
uocant · qd assimilat absinthio sed non adeo plenū semi
nibus subamarisq; et eadem seripho pollens. —

Plin l° 27 · c. 7.
et l° 32 · c. x

al' gallia
Santonū

plin l. 25. c. 10. 11

De abroronon cap. ccc.lxii.

Abroronon. alij aburonon. alij absinthion alij heracli
on. alij cholopion. alij thelyphorion. alij absinthiomenō
alij procampylon. Magi neurophoenicos. alij cynachitē
Romani absynthiū pontici pleriq; uero epim thelyphā
non. alij glycycnācon uocant: huius femina fruticē
arboreus. subalbidus foliis ad minima diuisis. ut seri
phi. circa ramulos plenus floribus cacumine corymboso
colore aurei. estate nascit odore iucundo et quadātenus
gremi. gustu amarus ut sicut cū eis moti esse. q d uero no
car mas sarmentosū est. semine tenui ut absynthiū
plurimū gnāt in cappadocia et galatia que est in asia
et in hierapoli syrie: Harū semen terue factū et eruditum
tritis exaqua potū orthopnoicis subuenit fracturis con
tusionibus. coxendicibus. urine angustijs. mensibus supp
ssis et endexiriales medicinas antidotū cū uino potus
Rigentibus illinit cū oleo. fugat serpentia. stranguria
suffitū potū cū uino morsibus utile est. priuatim ue
ro phalangijs et scorpionibus congruit. oculos inflama
tionibus prodest cū cydonio decocta aut panicillinū dis
cutit ruberada cum farina ordacea tritū decoctū
et mixtū ad irim alei confectione:—

De Hysopo cap. ccc.lxiii

plin l. 25. c. 7.

Hysopos larini hyssopū alij uarie alij crodila aegiptij pelasti est
herba nare duū generū est illustris altera. altera urbana cyri
mū est calicū uimbr ex calfactoria pneumatoria decoctū cum
ficubus aqua melle et rura potūq; peri pneumonicis subue
nit. in suspiriosis tussi ueruntibe destillationi orthopnoce
occidit et uermes intus et cruce agit. dicit et rassos hamores
ex aluo eius decoctio uom cū oxymelite comedit cū receptis
ficis tritū ad subducēda aluū sed uehementius expurgat.
mixto ei cardamomo aut iri de aut irione. Gratū et co
lore prestat ad lienem et aquā intercutē illinit cū fico
et nitro cū uino ad inflammationes sugillata discutit cū ad
seruenti illitū ad anginas gargarismā cū ficuū decoctione
oprimū dentiū dolorem lenit cū aceto decoctū ore colluto
dissoluit et auriū inflationes uapore suffita:—

plin l. 27. c. ult. fin

De Strōechade cap. ccc.lxiiii

Strōechas. alij cynchoia. alij alcibiades. alij pancration.
alij cryphonia. et gipsy supplo. Magi ophthalmos pythonos
larini sciolubina. nascitur in insulis gallie ex regione massi
lie que uocāt strōechades. aquibus habuit et cognomen
herba est fruticulosa comā thymi sed longioribus foliis.

gustu acrisor qua dãrem amara facir eius decorio ut
hysopũ ad thoracis uitia et misce et ãnẽ doris uriliꝫ uise
ra omnia obstructa aperit. et extenuat et uniuersũ ani
malis habitũ:—

De origano cãp cccLxv.

Origanũ ḣeracleoticũ alij cunilã uocãt. folijs
ile hysopo. muscariũ nõ rarũdũ sed uelut diuisũ et in ca
cumine ramosũ semen nõ durũ ex calfactorijs est. q̃ yp.
eius decorio cũ uino pura morsibus gẽnerandis congruit.
cũ dulci uero hij qui circũ mereniã biberiñ cũ oximelite
bis qui epyplũ aut ephemerũ ad conuulsiones fracturas. nq̃m
intercutẽ. hydropi cũ ficubus decoquit. sicci uero accẽ
bili mensura potũ. cũ aqua mulsa nigrã bilẽ alui subducit:
menses mouet. tussi sanat. cũ melle lineũ pruriginẽs
plorasq; morbũ regiũ eius decorio adiuuat. lauacro. fucus
origani recentis tonsillas. et cũ eo frictas (quas aphthas dicãt) emendat. uiris ãnarijs extrahit. cũ uino infusus
cum lacte auriũ dolores cõsolat. medicamẽtũ precordijs adeuom
endum. primo dũ. ex quo cepisse ḣbe confici. omnibus
que cyprio et ibus canicularibus soli exposita ad diem xl̃m
herba quoq; subtrahit serpentia fugat. at uero oim
rim uocãt. folijs et albioribus et hysopo magis simile. semen ut
corymbi continuo insita ḣt. unde quę ḣeracleoticum
et sinõ adeo efficax. Agrioriganon q̃d panacem heracleon uo
cant alijs cunilæ interquos est. et Nicãder Colophonius. foliaꝫ
origano similia. Ramulos ramosq; palmo longos. in quibus sum
mi thi muscaria. flores albi. radix tenuis. inutilis primum
subueniunt uenenatis morsibus folia. et flores cũ uino po
ri.

De tragoriganõ cap cccLxvi.

Tragoriganũ frutex est origano aut serpillo siluestri foliis
et ramulis similis. inuenit̃ et quãdam ex loci diuersitate ramo
sius et latifoliũ saris glutinosũ. quãdam uero furculosũ et fo
liis tenuibus. quę et pransionali qui uocãt optimũ est cilicium.
quod in Coo et chio et smyrna et creta nascit̃. calefaciũt cũ
urinã mouẽt. et aluũ molliunt. decoctione pota. subducũt
enim biliosos humores. splenicis q̃ aptissima sunt cũ aceto
pota. et his qui ixiam biberiñ cũ uino ducũt menses.
tussibus et peripneumonicis in declinatione dant̃ cũ melle
est et potus urbanus quare fastidientibus et uicinatis
stomachis et acida uicenantibus dant̃. et quibus salsirudo
et nausea. et illiosis calor acida discutit. et humores
cum polentis illinũt.—

hypochõ
dricis

glechon · alij blechon · alij arsencathon · latini pulegiū appri
napoleuum galli albobon · alij galisoplis · est herba nota exced
factoria · arrenuatoria maturatiua potū ducit mēses
secūdas q̄ fęnū extrahit humores ex pulmone cū aloe q̄ me
lle potū conuulsis opitulat · Nauseā et stomachi rosiones
cū melle potū consolat · bilē nigrā ducit exaluo · prodest
morsibus uenenatis cū uino potū · defectos animo reuocat
cū aceto ad morsū canibus formar gingiuas siccū tritū
crematū · illitū sedat omnē inflammationē cū polenta
perse podagricis congruit donec cutis rubescat · cum
cerato uaros deler · splenicis subuenit cū sale illitū rollit
pruriginē eius decoctū colluto corpore · ad inflationes
inflationi duricieī · et cōuersioni secūde utile est · voca
tur ab aliquibus blechon q̄m gustantes q̄m cū flatu re
cora balatu replentur ·

De Dictamo cap cccLxviii°

Dictamū q̄d aliqui pulegiū siluestre uocāt · alij embractron
alij beluacos · alij arremedion · alij cretica · alij epitonicon
alij idian · alij belotocis · alij doreidion · alij elbunion · Romani
uerbenaca rustica · herba est genere cretica sapore acris
leuis similis pulegio · sed maiora hīt folia et gnaphalio similia
et lanosa quādā agnatione nec florū nec fructū fert ·
fruct · dia quę et pulegiū urbanū · sed longe efficatius nā
nō potū mō · sed et stadia q̄ sustinū parti⁹ emorrous pellit
Dicunt q̄ capre si in creta uulnerate herba depastas sag
itas eicere · hīc preterea expurgatoriā uim succus eius
illitus tritusue uehit cū polenta illita q̄q herba plātis pe
dum aut ceteris corpori infixos clauos extrahit · facit et ad
dolorē splenis ipm nāq; cōminuit colligunt ipām estate et
autumno radix gustantes ex ulcꝰ facit · facitq; parti⁹ celeres
subuenientes succus uenenatis morsibus cū uino potus est huic
herbe uis tanta ut olfacta fuget uenenata ad alligatos in
ferficit in hūs uulneri q̄ ferro succus aut morsui ani
malis uenenati et prodest infusione et potu sumptus q̄ p
mū sanat ·

Quod uero pseudo dictamū uocant ·
Nascit passim priori similis sed minus uera ende facit que
q̄ dictamū sed non simili efficatia ·
Fert et ex creta alterū genus dictamni foliis sisymbrijs
maioribus ramis in quibus et flos origano siluestri similis ha
ger · mollis · odor folioq; medius inter sisymbrium et sal
uiam · uillissimus facit quecūq; et p̄ genus dictamni · sed minus parcitur
miscetur emplastris theriacis medicinis ·

De saluia cap ccc Lxix

Elichphacon · alij elaphoboscon · alij phacon · alij ciosmin · alij phaenon · egiptij Lechion · latini apusi · alij cosalu · alij salui[a] · frutex est oblongus · Ramosus · Ramis quadrangulatis et subalbidis · folijs malo coroneo similibus · et si longioribus · asperioribus · et crassioribus · lateret uelut nostrine uestes · crispis · camis · uehementer odoratis · et quandā rubentibus · et nue olentia semine in summis caulibus uelut ormini siluestris · nascit locis asperis · potestate hec decoctio foliorum et ramorum urine ducendę menses · et feruā expellendi · epastimacę ictibus conferendi · capillos nigros reddit · et uulneribus est utilis · et fistir sanguinē sistere · que theriode dicunt expurgat · sedat preterea cū uino decoctio foliorū et ramorum · callum · et ceniralibus prurigines ·

Plin l° 22 · c · 25 · t uerbo Ds siluestris · post · et l° 26 · c · 6 · de salui · t uerbo Lichno ·

De menta urbana · et siluestri cap ccc · Lxx ·

Hedyosmos urbana · alij hemintha · alij calamintha · latini mentha · alij Nepeta egyptij · alij perso · alij macerho · est herba notissima hec ex cala factoria · succisante · siccitate · et nasce sanguinē sistir eius siccas · cū aceto potus et uermes rotūdos necat · et uenerē excitat · singultus · omnes · et cholericū morbū sedat · duo mane aut · resecta mulcet cū accidi · et unici succo pori · Discutit et abscessus cū polenta illita · Demulcet impositā frontī dolorē capitis · Mamas distentas · et acetulacris · et mentes leuigat illinit · cū sale adeanis morsus · auriū doloribus succus cū aqua mulsa subuenit · mulieribus ante congressū inpositā sterilitatē facit · linguę scabriciē · arteriā · et uesicā lenit · hec prodest coire nō patit · colluris in eo foliis in uniuersū · est stomacho utilis · et cōdimentaria ·

Plin l° 20 · c · 14 · t l° 19 · c 8 · mitte me · quod sermones edoris · aut · quod mutuum · in aliqua · mittunt · uocant · et · aliqua · ad decoctum ·

Hedyosmos siluestris quā latini mentastrū uocāt · nascit foliis crassioribus · et omnino maius · et symbrio sed odore grauiore · et adustā sanitatis ineptius ·

Plin l° 19 · c 8 · et 20 · c 14 ·

De calamintha cap ccc Lxxi ·

Calamintha quedā est montana magis foliis ocimo similibus · ramulis · et furculis · geniculatis · et angulatis · flore purpureo · altera pulegio similis est · quā nos maior · quā obrē aliqui eā siluestrē pulegiū uocauerūt · colore et odore similis sit · hanc Romani nepetā uocāt · tertia est mentastro similis foliis longioribus · et nulle maiore priusdictis · et minus efficax · olim folia gustū uehementi accēdunt · et acria sunt · Radix inutilis · Nascit̄ cāpestribus ·

Plin l° 20 · c · x · de symbrio · et calamintha · disputant ·

et asperis locis et humidis pota et illita serpentium morsibus
subuenit urinam ducit eius decoctio pota prodest fracturis
conuulsionibus orthopnoicis torminibus cholerico morbo
et horrori. admortifera ante pota cum uino facit. tollit et
morbum regium. uermes et ascarides necat. cum sale ut mo
lle potum coctam et frictam et rita elephanticis subuenit comesa
super hausto sacris sero corrumpunt fetus et ducunt men
ses. foliarrita subdita. suffita substrata ipsis serpentia fugat
nigrescentes albas reddit. uino decocta et illita capi
fert et stigillata ischiadicis imponit. grauitatem
mutandi aduersentem uermes nutrium occidit succus
instillatus.

De thymo capi CCC Lxxii

Plin l° 21 c 21 mulier de thyme

Thymos alij thymos leucos. alij cephalotos alij epithymus alij
thyrsion. Romani thymum egyptij stephane. Dazimoyla. No
ruis est omnibus fruticulum sirculosus. foliosissimus
et angustis circumdatus. hns in cacumine capitula floris
ad purpureum inclinantia. nascit maxie petrosis et tenui
bus locis ponis et acero et sale uim hf ducendi ex alui pi
tuite. eius decoctio cum melle orthopnoicis et suspiriosis
opitulat. pelli et rineas. menses. feni et scaidas et urinam
prouocat mixtus cum melle. et lineas. faciles reiectu ex
horace hirudines facit: Discutit tumores recentes quos
oedemata uocant cum aceto illitus sanguinis grumos dissol
uit. thymos infert et uerrucas pensiles. ischiadicis cum uino
et polenta impositus congruit. caliginibus oculis comestus
cum cibo prodest. usui sanitatis aptissimus est in genere co
dimentario.

De thymbra capi CCC Lxxiii°

Plin l° 19 c 8

ipsa q thymbra nomen est. que nascitur tenuibus et asperis
locis. similis thymo q uis minor. et mollior. ferens spicam
floribus plenam. uiridem. potest cadem que q thymus eodem
modo sumpta. usui sanitatis commodissima. nascit et thymbra syl
uia. in omnibus minor siluestri. sed acrimonia uehemens.

De serpillo capi Lxxiiii°

Plin l° 20 c 22

Herpyllos. alij zygis agria. alij polion. egyptij mentastrum Romani
serpyllum alij cerdaticum. Alterum satiuum est. odore sampsuchi
Coronarium serpeam appellant dicentes. q quia quocumque uersum
terram attigerit. radicem facit. folia hf et ramulos origa
no similes asperibus demissum magis crescit. alterum est syl
uestre qd uocant zygis minime serpens sed erectum Ramulos

citer erraticum

renuel arrollens. sarmentosos foliis plenos rute similibus
sed angustioribus longioribus durioribus q; flores & rutu
acres odor suauis Radix inutilis Nascit locis petrosis effi
cax magis magisq; satiuo. calefaciens et aduſtu medicine
aptius. nā et menses ducit. et urinā potū mouet. prodest
torminibus. fracturis. conuulsionibus. iocinoris. inflām
ationibus. et contra serpentia potū & illitū Capiti & dolo
rem consolat decoctū admixto rosaceo cū aceto et in
fusum. precipue uero in lethargo & phrenitide congr
uit. sedat et sanguinis uomitū drachmas quatuor po
dere cū aceto potus succus :—

De sampsuco cap ccclxxv.

Sampsycon. alij mysyllon. alij amaracon. alij agathides.
alij cnecion. alij acapnon. pythagoras. thrabes. quidā sopho.
Armeni myuron. Magi onosicbreon. alij iberiganos iseos.
larini. larini maiorana. optimū est. Cyzicenū. et Cypriū.
secundū ab hoc est & Cypriū. uocat acizicenis et siculis am
aratū. herba est Ramosa super terrā serpens. foliis lanugi
nosis et rotundis. calaminthe tenuibus foliis similibus. suauis
sime olentis & calefactoria. ex qua et serta nectūt. con
gruit eius decoctio potu incipientibus hydropicis. & di
ficile mingentibus. et tormina patientibus. folia sicca
cū melle illita. auferūt oculoꝝ liuores. et menses ducūt
subdita. scorpionū ictibus cū sale & aceto illinūt. luxatisq;
cū cerato mixta imponūt. et rumoribus eodē mō cū cera
to cōmixta. inflāmationibus oculoꝝ illinūt cū farine
polline. et eodē mō rumoribus misceūt. accipiūt & malagm
atis calefactionis gratia :—

De melisphyllo cap cccLxxvi

Melissophyllū optimū est arriciū q̄d in cyzico et carcedone nascit
odore grato et crocū imitāte. Nascit et in campania
circa nolā colore luteo odore imbecille uim hr̄ pinguissimā
quasdam inflamationes mollientē. efficacissimus que circa
oculos malis. sedem et resticū dulci decocto & illitum
quidā & luteo uel rosato admixto aut farina fenugreci aut
aut seminis lini. aut polline. aut capita papauaris
aut cichorio. sanat et melicerida recentes ysopo in aq̄
et ulcera capitis manātia cū terra chia & ammio aut galla
illitū. item dolores stomachi cū uino decoctū crudūs cum

Aliquo prius dictorū dolores auriū fedat. crudū redactum in
siccū et instillatū cū dulci dolorē preterea capitis lenit
cū aceto et rosaceo infusum:

De Maro cap cccLxxvii

Maron alij origanida uocant. aut ysobrion herba est non
sarmētosa flore origani sed huius folia longe sunt
albiora: et flos odoratior uim hꝫ sisymbrio similē lenit
spissans. et calefaciens. aquar et nomas sistit illinit et
miscet unguentis calefacientibus. Nascit in montē
sia et tralibus magna exparte:

De Acino cap cccLxxviii

Plin l. xxi. c. 27.

Acinos. aut aconos alij agrim dasil. con. latini cymastrū
herba est fruticulosa coronaria proxima ocimo sed hirsutior
et odorata apud iuos fames in hortis seritur. sistit
aluū et menses pom. panos et erisipelata illita sanat:

De bacchare cap cccLxxix

Plin l. xxi. c. 6.

bacchar is est herba fruticosa et coronaria cuius folia
aspera sunt. magnitudine media inter uiolā et uerbasci
caule angulato altitudine cubitali aspero hinc agnationes
quasdā floribus purpureis. cādicantibus sicut oleribus.
Radicibus ellebori nigri. cinamomū imitantibus. Amat locta
inculta et humida. huius radix aqua decocta subuenit. cōuul
sionibus. frenesi. casibus. difficile spirātibus. tussi pueru
le urine difficili. ducit menses. et morsibus uenenatis cum
uino utiliter trita. apposita una radicū molliū fetū extrahit
fetis mulieribus ad insessiones eius decoctio congruit. et ad
inspersiones (quas diapasmata uocāt) utilis est. cui sit odoris
eximij. aliis spissantibus capitis doloribus prosunt. et oculoꝝ
inflationibus. q̄ incipientibus epilepsis māmasq; exprimen
perio tumescentibus et erisipelatis odor precipue bacch
aris sonū cōciliat:

Plin l. xxi. c. 13

De Kura cap. cccLxxx:

Sirap legit locum eum
morbos de quibus mentionem fecimus
huius

peganon orinon alij Rhyten orinon latini Kuramonium
peganon cepeuon latini Kura horrensis. egyptij epanthu
Syrij Hacmala. alij besasa. aphricum. Kuramontana
et silueſtris urbana et horrensi acrior est. et adusū ineptā
et exhorrensibus acrior et illa est quę iusta fiu nascit
urras exurit. et calfacit. exulcerat urinā prouocat et
menses ducit. est et potu aluū soluit. et pnacrion medicina
rum est remediū mensura acetabuli semine poto in uino
folia q̄s āte comesa pse. et cū nucibus et fabis siccis:

eim exitialibus. inferūr. contra serpentia congruūr eodē
mō sumpta. ḡningūr genistrā pota comesa ue. decoctā cū anetho
sicco potas sedat tormina. ad costarū ⁊ thoracis dolorē diffici
les anhelitus. rursum. peripneumoniā dolores ischiadicos et
articulares. itē horrores redeuntes efficax est. pota
mō q dictus ē. et ad inflamationes coli uulue; errecti
decocta ⁊ iniecta. stranguriones ex secunda cum melle uel
ue usq; ad sedem imposita excludit: ferue facta cū oleo ⁊
pota. tineas pellit: articulos; doloribus illinit. cū melle
et aque interacte carnosē uomas ꝑ hys q̄s subuenit. necnō
uino decocta ad imidiā ꝑfectionis usū acuit cruda cū perticra
dimq; comesa oculos; dolores cū polenta illita lenit. cū ro'
sacea ⁊ aceto capitis doloribus prodest. sanguinē nari
bus erūpentē trita impositā sistit: testiū inflamati
ones cū lauri foliis illita adiuuat: eruptiones pituite
cū myrto ⁊ cerato. cū uino pipere et nitro ⁊ fricta uti
ligines albas sanat. illita et cū sisimbrio thymo. et uerrucas
(quas myrmecias uocāt) tollit lichenis utilis est. cū alumine
et melle impositā aduriū dolores cortice punici cale fa
cta. ⁊ succus in auribus ⁊ est efficax. uisus caligini prodest:
cū succo feniculi et melle illinens. Erypelata et serpētia
ulcera. et capitis ulcera manantia cū aceto ⁊ rosaceo ⁊
cerussa illita sanat. exalbis ⁊ copis acrimoniam cōma
ducata sedat. Montana copiosior ⁊ uorata interficit. at
si cū ficubus et melle illinatur rubefacit et inflat cute.
cū pruritu et uehemēti inflamatione prehendit nares.
et faciem. colligentibus. dicunt ⁊ succo aspersos gallina
ceos pullos arcere miluos. cū uero quē in macedonia no
scit. nix flumen altimū dicūt occidere comestū est. aut
locustas montanus et uiperis plenus aut semen porri adinte
riora uitia efficax est. et utiliter misceūr antidotis:—

De Rura siluestri

piganon agrion alij hyperiscon alij androsemon alij coron
alij chamas pytion. latini hederalis alij sennimalis nythri cur
mi semen macedonicum. quia odor seminis resinae pini similis est. ac
canta est chamapytis folia hederae similia fruticosa surculosus
subrufus. flore luteo. qui digitis tritus sucū sanguineum
egerit. quā obrem Androsemū uocant est. Ramuli sub hyrtuti
fruticem oblongo cū rotundiorate quādā ordeo simili in quo est
semen nigrum. resinā olenti nascitur cultis et asperis locis
uim habet urinā prouocandi. mensesq; ducendi sublimem quartanā ⁊ mutā
nē cū uino pota. folia cū semine illita sanat adustiones sanat et coxē
dines / ad dies xl. pota :—

Serap. c. 295. vocat
hanc nil in hac parte
ad verbum

in altero codice subinde & ista equntur. Vocat alia nomine
silvestris rutæ & eam quæ in Cappadocia. & galaria alicubi
moly. frutex est abuna radice plures ramos & producit folijs
multo longioribus. altera rutæ & mollioribus graueolen
tibus. flore albo. capitulis in cacumine paulo maioribus
urbana rutæ exterius max̃ parti bus eorum similis. in quibus est
semen triangulare. subrufum. saporis amarissimi quo et
utuntur. finiente autumno. semen maturescit. congruit cali
ginosis usus cum melle mitis. et mino et felle galli croco et
feniculi succo. vocat ipsam alij qui barmala syrijs bisasa
Cappadoces moly. quam quidam alij quam moly similitudine se
quer. Radice nigra. et flore albo. nascitur in collibus
et pinguibus locis.

De Moli cap. ccc. lxxxiii

Moly alij leucoion silvestre vocãt. folia ferr graminis similia
sed latiora uersus terram flores albis violis similes coloris lactei
sed minores. sigillis cõferuntur. caulẽ albũ cubitorũ quatuor cui in
sumo inest aliquid fere allio simile. radix parua bulbosa. hæc
optima est ad multa aperiendum cum unguento irim uiri et
apposita ipsa.

De panace cccLxxxiii

panaces alij heraclion ex quo opopanaces colligit̃. copiosissima
nascit̃ in boetia et in phocide arcadiæ. irrasa in hortis fit
uidiose seruatur. ob procidentẽ ex succo. folia & aspera terre
in centra unde uiridia ad ficũ accedentia cum quãda roscidi
tate ingrã. partes diuisa caulẽ ferulaceũ altissimũ albã la
ginẽ obducẽtes. et circa ipsum folia minora muscariũ ut feru
le incrementũ. ut anethi floremq̃ lateũ semen suaue olens ser in cæ
sium. radices plures ex uno principio albæ graue olentes crasso
cortice uestiti subamaro. Nascit̃ in cyrene lybiæ et macedonia
excipit̃ succus ex radice incisa cum p̃ cedat pullulã uerius. cum
irrit succũ albũ qui siccatus in superficie ad crocei uergit quod
fluit excipientes. radices præstantiores sunt distentæ albæ. et
siccæ nõ exolẽt gustui accedẽtes. et odoratæ fructus idoneus ẽ
qui cremedia ferula colligit̃. a ui enim exagitationibus est mi
nus alit. succus laudat̃ gustu amarissimus. intus albus et subru
fus. extra croceus. lenis. pinguis. friabilis facile hærens mem
bris cito dissoluit̃ graue olens. niger et mollis improbatur
quippe qui cera et hamoniaco uiciatus erit probat̃ ex aqua digitis
tritus. sincerus enim dissoluit̃ et densat̃ ut lac uis est ei ad cal
facienda. mollitiua. arrenuatoria. quæ et ad febres reducẽtes hor
rores ꝑ comoda est. item conuulsiones. fracturas. interiis dolores.

ut pote

tussis. Termina urine. stillicidia. scabie vesice cū aqua mulsa
mur uino potus mensē ducit. ferū interficit. inflationes
secūde. et duricies discutit. cū melle dissolutus. iscbiadi
cis q illinit. miscet accipis. et capitis medicinis. frāgit et
arthēticos podagricis congruit. cū uua passa illitus. dētiū
dolorē expellit. cruis in positus oprimū est oculis medica
mētū ad coruāciem roborādā. mixtus cū pice ad scabiē
et morsus emplastm optimū. Radix decocta multe apposita
ferū eximit. ulceribus uetustis efficax est. ossa nudata car
ne induit. trita illita. et cū melle inuncta. cicatrice
tus cū aceto sūptus ducit menses. cū aristolochia uero
congruit. aduersus alia uenenifera. et strāgulationes ex
secunda cū uino potus.

Plin sup

panacis asclepij accipe radicē tenuē cubitalē. ge
miculis inter cepū. circa quē sūt folia feniculo simili
sed maiora et hirsutiora et suauis odoris. in cacumē mul
tarū ingue sunt flores aurei aceres suauis odoris. radix par
ua tenuis. uim hz flos et fructus ulceribus et collectionib
et phlegmonis comodā tritus cū melle impositus curat. ser
pentia cū uino potus et oleo illitus uocāt alij pānacem
genū silueste. alij cumilū de quo dixim in sermone de origano
panacis chironiū nascit precipue in pelio monte foliis am
rici floribus aureis. Radice tenui nō in altū dimissa gustāti
ui uim hz. Radix pota aduersa serpentia. coma q illita ad
eadem efficax est.

De ligustico cap cccl xxxiiij

Plin Lxiij - c 8
et Exx - c 15

ligysticon. alij panacia uocant. alij panacis. Nascit copiosum
in ligustica regione et cognomen habuit in monte qui apenino
uocant. est nūc montibus circumiacentibus pānacis ipm uocāt
in cole nō abre cū radix et caulis pānaci heracleotico et si
milis et crudē uisco ster nascit in altissimis et asperis ei jun
ctis montibus. max in rivos. caule ferr tenue aperto
folio similē geniculatū circa quē sunt folia melilloti sed multi
ora uerū grāciliora sūt. in sūmo caule et diuisa magis in acu
mine muscariū. ing et semen nigrū solidū longū feniculo si
mile gustāti acre et odoratū. Radix alba heracleotico panni
ci similis suauis odoris. Natura seminis et radicis calefacere ma
turare congruens pcipue doloribus et uisceru cōcoctionibus
humoribus et inflationib pcipue qui circa stomachū sunt
et ictibus uenenatis ducit urinā et menses potus appositum
et Radix idē facit miscetur Radix et semen utiliter oxi
poris. et medicinis manuāribus ostrg stomacho utilissimū unde
et piperis loco uritur igo in cole optionis cōmiscetur adulterat
semine quoda simili q gustu discerni est. nisi amaru adhi. Alij
semen feniculi aut sesilis commisceri ipsum adulterant.

Plin L. 19. c. 5.
et L. 20. c. 5

De ptinaca silvestri cap CCCLXXXV.

Staphylinos agrios. alij cerasomen. Latini cerotū alij pastinacam rusticā. Cyprij babyrū. alij sichē. folia fert gigidij sed latiora et crassiora et caule crecū asperū in q̄ est mustacrium amarū. et subamarū. caule crecū asperū in q̄ est mustacrium amarū proximū in quo flores albi in medio nigro ad purpureū et uelut croceū. Radix digitali cōfinidine palmo lōga suāue olens esui comota si decocta fuerit. huius semen potū uel subditū menses mouet congruit urine difficili aquę intereunti et lateris dolori in potibus. fit et morsibus serpentiū uenenatis quia cum fuerit dictum ad uenenata congruit ad omnia. Radix q̄ ipsa cū urina pmouet impellit ad uenerē q̄ si enim cicer subdita folia trita cū melle imposita ulcera phagedenica purgant. urbana pastinaca cui sit folii asperi et humidi q̄ congruit infirmis agens:—

Plin L. 8. c. 32. ubi ẽst corulas navitatis depressi barba q̄ solebat dicuntur
Et L. 20. c. 5
Et L. 25. c. 8.

De seseli massiliensi cap CCCLXXXVI.

Seseli massiliense folia hꝫ feniculi sed crassiora et caule ramosiore hꝫ et anethi musarium in q̄ est semen longum angulatū nere. q̄ citro crodit. Radix longa suāue olens cuius hꝫ semen et radix exhilarandi sanat potū urinę stillicidia et cruciatus menses et fetus ducūt. et ad ea quę diuersū morbos efficiunt sanat. sanat et natos uenere. pueros ad uinum semen cū ruta et ptermina dissoluit atq̄ epialis febribus utilissimū ad. ursus algores et itinere cū pipere et uino potū datum ambulatiuis. et aliis quadrupedibus in potu ad facilimā partum:—

Seseli herbariorū q̄d egyptij cynophryē uocāt. folia hꝫ hederacea sed maiora et longa. ad periclymenū rendentia fructex est niger palmiribus fere bicubitis in quo sunt Rami duo et palmo et anethi musaria semen densis ut miricū. nigrum amarū. acrius et odoratius massiliensi et suauissimum:

Seseli peloponense folia hꝫ cicutę proxima sed latiora et crassiora caulem maiorē massiliensi feruletū in cuius cacumine et amplū musarium in hoc est semen latius odoratius et carnosius. nim hꝫ eādem nascit locis asperis et humidis et collibus. Nascit et in india:

Plin L. 24. c. 19. multa pertinent ad tordylon sive cornum

De tordylio cap CCCLXXXVII

Tordylion. alij tordylon uocāt. alij seseli creticū. Nascitur in amano cilicie herba est breuis sarmentosa semine rotundo duplo. similis seseli acri et odorato q̄d bibitur ad urinas difficiles et menses ducendos. succus caulis et seminis cū est recens. tritū obolorū pondere cū dulci potus ad dies decē et cū uicia sanat radix ipsius efficax est exambēs suppuratas expectorare linens cū melle:

De fisone cap CCCLXXXVIII

Fison est semen minutū q̄d nascitur in syria. apio simile. longū. nigrū. incalfactiuū q̄d potat ad splenē et urinas difficiles et menses retrahit animā ipī incole ut cōdimēto cū aceto / ipm sumētes hr̄ nūt cū granula multa in eaq̄ minibus.

De Anifo cap CCCLXXXIX

Anifon alij sion latini anisum semen est paruū q̄d in assyria nascit̄ uniuersā uim calefactoriā hr̄ et siccatiuā inflationib⁹ utilem dolores amouēt̄ aquā inexistentē dispergēt̄ sitim extinguūt̄ cū potum̄ prodest contra uenenata. et inflationes. alui fluxū et albū proffluuiū. lac extrahit. et cibar mouet̄ sustinet̄ nari bus dolorē capitis sedat. nares confractas primū cū rosaceo instilla tū sanat. prestantius est q̄d recens. et plenū. nō furfuroſū uehe mentes odoris primū locū obtinet crenicū. moxq; egyptium.

De Caro cap CCCXC.

Caro est semen nucis urinā ciens. calefactoriū stomacho utile cui gratum faciens ad concoctiones q̄d ei Anridotis utiliter misceat̄ et oxiporis anisū respondens Radix decocta uesice est. ut pastinaca.

De Anetho cap CCCXCI.

Anethū q̄d comedit̄ alij polygidos. alij anicoctū. magi gonos cynocephalū. nutrices cynocephalū. alij gonos hermu. egyptij arenarij. latini anethū. aphrisiciria Daci polypū. Anethi sicci / cum suis q̄s decoctio potū lac ducit. tormina et inflationes sedat. alui et superficiales uomitus sistit. urinā mouet. singultus consolat̄ habentū risum. et geniturā extinguit. Continue potū utilis est decoctio eius ad infestiones / muliaribus q̄q; et secunda strangulat̄. semen illitū nutrit conglomerata.

De Cumino urbano cap CCCXCII

Cuminū urbanū ori gratū est et ex hoc precipue ethio picū q̄d hypocrates regium uocauit. secundū est egyptium / mox reliqua nascitur in galatia. asia. cilicia. et tarentina et alijs pluribus locis est eius nā ex calefacere spissare sicca re. congruit ad tormina inflationes iniectū decoctū cū oleo et illitum cū farina ordei. danar orthopnoicis cū potum morsi bus uenenatis cū uino tostū rumoribus subuenit. cū uua pas sa et herina farina mire cerato impositū inhibet proffluuium muliebre. et fluxū sanguinis nasalibus cū aceto et frito admo tū permutat faciem ad colorē rubreū potū et illitum / —

Cyminon agrion latini cuminū agreste alij cuminū siluestri tum Nascitur copiosum et efficatius in lycia et asia galatie et carchedone hyspanie. fruticulus est caule palmo longo re mui inquo sunt folia parua. quatuor aut quinq; semina serra ta similitudine gingidij in eadem cacumine capitula quatuor aut quinq; rotunda.

Plin l. 20 · c. 17 · differunt

vide supra · c · de cumino

Plin l. 20 · c. 18

Plin l. 20 · c. 15

mollia · inquibus est semen hirhiraceū gustumi urbano asperius
nascit̄ in collibus bibit̄ semen adormina et implationes cūq̄
cū aceto singultus sedat · aduenientia et stomachi humiditatē cum
cumino · aufert suffusa cōmaduenti et illitū cū melle et uua passa
rubeū humores sanat cū eisdem illitū · est et alterū genus siluestris
cumini urbano simile et singulis floribus emittit siliquas suspen
sas · inquibus est semen melanthio simile hoc potū contra serpē
tiū morsus optimū est auxiliū uirgę stillicidijs calculi sanguinis
cruciatus minyantribus prodest · sed his est semen apij hortensis
felle hauriendū :—

De Ammi cap cccxciii

Ammi latini ammios alexandrinū alij et hoc aethiopicū · alij
Regiū cuminū uocāt · alij alterius cē nāc dixerūt · cuminū
aethiopicū · et alterius ammiū · semen est nostro cumino longe
exilius · et gustu origani eligit qd̄ purū est et nō hirsutum
uim hr et hoc calefactorią acentiua · siccāt̄ facit ad tror
mina urinas difficiles morsus uenenatos cū uino potū ci
ducit menses misceāt̄ et emplastris cutē exurentibus q
et cicatricibus fiunt · ut resistat supuenientibus dysurijs
liuores oculoꝝ cū melle illitū · cutē ad colorē ochręꝝ mutat
potū et illitū cum staphide aut resina suffitū ulcus purgat

De coriandro cap cccxciiii.

Corion aut coriamon egyptij ochion · aethrigid nostri est uim hr
refrigeratoriā · qr cū pane illitū aut polenti si erysipelata aut
et serpentia ulcera sanat · cū melle et uua passa et pyrnicticis
rubeū rumores et carbunculos sanat · cū faba strumas q̄ colle
ctiones discutit · semen primū cū dulci potū rimas facit
et semen producit · copiosū sumptū mentē perturbat non
sine periculo · quare uirandus est · primus et uberior eius
usus sucus eius cū cerussa aut lithargyro · et aceto q̄ rosa
ceo illitus prodest inflammationibus incentiuis in summa
cute ·

De Hieracio cap cccxcv.

Hieracion mega · alij sonchiten · latini lampsana · aethrit ile
as · caudē nōnulli · scabrū · subrufū · spinosū · innascē · soliꝝ
q̄ intybi alis diuisis raro · soncho similibus · ambitu · floribꝫ
in capitulis oblongis uim hr refrigeratoriā moderatę siccā
tiuę · qua q̄ stomacho ardenti et inflammationibus illinum
confert · sucus absorptus rosiones lenit · herba cū radice illi
ta scorpionū ictibus subuenit :—
Hieracion micron alij et hoc sonchē nostri alij erithimon
agrion · latini intubū agreste · Scythę lesnde · folia hr q̄ hoc
q̄ interualla diuisa in ambitu · caules emittit molles et uirides
in quibus sunt lutei flores orbem describentes ut sei eadem
que et prius dicto :/

De Apio cap. ccc xc vi.

Selinon ceyceon hoc et apiū hortense. Sewurbrunke contert herbas ydq; et coriādru. et oculoꝝ inflamationibz ad pannos aur flore farine. illitū. ardorē stomachi consolat. et māmas Ictericos remittit. urinā mouet. cruditē cocturis comestis Pectoris q; radicū eius resistit morsibus medicinis. uomitus mouens. et alui cohibet. et tussi men mine. urinā mouet. Si conferens morsibus uenenatis. et hijs q; lubricū pomū dissoluit in flationes. misceꝰ preterea medicinis dolorem / amouentibus. et therijacis. et medicamentis utiliter.

Selinon alij pedimon. alij hijtroselimon. agrion. latini Apij sim ruphiā q; nascit̄ locis aquatis. minus apio urbano efficax est. odoris atq; saporis.

De oreoselino cap. ccc xcvii

Oreoselinon. alij petroselinon. latini apium montanum. eruditi est palmo altus. eradice tenuis. unus aut̄ trium ramulis. et capillaceis pinnis. similis. sed tenuioribus. singulis est semen longum nare. nenue. suaue olens. simile cumino. Nascit̄ petrosis et montosis locis. cuius herba et semen q; radix in uino potum urine et menstruorum fluxum. et menses mouet. et ad uenenorum et urinā prouocantibus. et calefacientibus medicinis. sed ne aperiet. incipi oreoselinon esse. q; imperitis nascit̄. aliud. n. est petroselinon.

De petroselino cap. ccc xcviii

Petroselinon. et uocat̄ nascit̄ in macedonia. pratis. locis. semen huic simile. ammio. et si suaue olentius. et nare odoratu. q; et urinā prouocat. et menses ducit. stomachi. et coli infla- tionibus. et torminibus confert. nasc̄ nō laceris. renū et uesice doloribus. in potu sumptū misceꝰ et ad uiridoris urinā meritibus.

De hipposelino cap. ccc xcix

Hipposelinon. alij grieleon. alij agrioselinon. alij smyrnion uocāt. latini olusatrū. cui alterius quid proprie smyrnion dicturi mox narrabimus. et manifestibus agro hortensi. caule carnoso. altro- nolli. uelluti hirsuto. foliis latioribus. subpunicei in quibus est / cui liburnoridis coma. plena floribus. et oxymbi constans. aureis floribus. et subalbis. semen nigrum. longum. solidum. nare odoratum. radix hu- ueolens candida. aspera. non crassa. nascit̄ in umbrosis et paludibus. crudis. ut apium. estur radix cruda. et cum pisce bene parata. et cruda et cocta. et oleo. et aceto. et garo. non fit. et cum piscibus parant̄ cruda preterea continet̄ in salsamentis. cui hic semen in multo potum mensium deductiua. digestiq; calefacit. prauū q; illitum subuenit ui ne. stillicidijs. radix quoq; eadē facit.

De smyrnio cap. ccc.

Smyrnion q; in cilicia petroselinon uocāt. q; dns cognitum nascit̄ in mon te que armanū dicit̄ caule hirsuto. pediculi multi. et folia ad terrā la tiora. et infracta subpinguia. robusta. suaueolentia. cui primeū odore medicata. et colore. et uirtutibus. quod sequit̄ cognito. in omnibus ad omnem usum

11 cruditatem

semine rotundo simili brassicæ nigro gustum aeruginem mirrhæ
alterum alterius vices gerente. Radix acerrime olens. mollis
succosa. mordens fauces. cortice foris nigro. intus viridi
aut subalbo. Nascitur petrosis locis et siccis et collibus et
angulis tectorum. vim habet radix herbæ et semen celebratio
rum condiunt in salsamentis folia et alium sistunt. Radix
porro serpentium morsibus congruit. venit ruptis et orthopnoicis urinam dificilem sanat. illinita tumores recentes.
inflamationes et dolores discutit: et nutrices ad ubertatem
ducit. feruentem et subditam aborsui facit. cuius semen ros
bus ipleni et uentrem prodest. secundas et menses ducit. ischia
dicis prodest cum uino potum. stomachi inflationes tenuit. sudo
res prouocat. ructus mouet. priuatim et potum ad hydropsim et
febres reducunt:

De elaphoboseo cap. cccci.

Elaphoboscon. alij elaphicon. alij nephrion. alij ophiogenion. alij
ophiocronon. alij serpyllum. alij lyma. latini cerui oculum. egyptij
chemi. ophri nonnulli caulis est. libanotidi aut feminæ similis
angulatus. folia duum digitorum. satis longa. ut terebinthi. cir
cum fracta. scabra. quodam nonnullos et caule plures
habens. umbellis purpureis flores in lucem rendens semen /
amethi. Radix digiti longitudine. crassitudine digi
iti. candida dulcis cui comoda caulis coctus nephriticis
hanc herbam dicunt. si pastus cervus resistere serpentium
morsibus. quibus et semen datum contra serpentium mor
sus cum uino.

De feniculo cap. cccc ii

Marathron. Romani faniculum. herba hæc cum comedit
uim habet lacteis extrahendi. nec non semen ipsum potum nutri
pirisanæ decocto cum decocto suppositum nephriticis et his
qui circa uesicam dolent utilissimum. cum urinam prouocat. ser
pentium morsibus congruit. cum uino potum et menses ducit. in
febribus nauseam et stomachi ardorem expellit. cum pom
Radices tritæ cum melle illitæ morsus caninos sanant.
succus ex pastillis caulibus et foliis siccatus in sole ad ophthal
mia quoque ad aciem reficiendam confricatum utilissimum
semen quoque recens ad eadem medetur. in succum uinum cum
foliis et thymorum fuminibus. Radix ipsa primo germine in
hyberna porro occidentali succum amittit. cuius similia dapsi
tibus. dum florent. medium caulem incolis et agri apponentibus:

sur exeali dimare uelut resudans emirmat gumi est hoc succo efficacius. ad opthalamica.—

De feniculo siluestri cap. cccciij.

Hippomarathron. alij marathū. alij marathion agrim. exipiy sampsoth. wingi chimarmolion. latini feniculū. erraricum. alij feniculū equinū. gallis fistrameor. est feniculū siluestre magnum seu semen simile cachryi. Radix subest funiculens et semen porri alui sistit et morsibus uenenatis p̄rosit. eruring stillicidijs subditā ducit menses et calculos frangit et morbū regium auferunt. folioꝝ decoctio pomace ducit. mulieres a puerperio expurgat. Est et alterū qđ hippomarathron uocant. foliis angustis. paruis. oblongis. semine coriandri. Herundo neri simile olenti et odore. Radicē p̄sōdet eiusmodi priusdicto q̄uis infirmius agens.

Plin. vbi. sup.

De dauco cap. cccciiij

Daucus. alij diracū uocant. trib⁹ generibus est. alius creticus foliosi feniculi minoribus et tenuioribus. crude palmo longo. muscario coriandri floribus albis in hijs est semen acre albū hirsutū duū cōmā ducens. suaue olens. Radix digiti crassitudine. longitudine palmi nascit̄ pigris et asperis locis. alter agrio siluestri proximus. odorat̄ acrius suaue olens. et gustu ardens. prima creatur. tertius est foliis coriandri. floribus albis. semine et capite anethi. in quo est muscarium. similis pastinace. plenū semine longo neri ut cuminū semē. oleum porro uim habet et opthalmicorū menses. fenug. et urinā ducit et q̄ minus uermina. rutas ueneres lenit. pōst lagios et morsibus prodest cū uino potū. discutit et rumores illitū. alius semine rūm urinam. cruciei uero et radice q̄ fortissima aduersus nata porrū cū uino.

Plin. l. 25. c. 9. Dauci semen et radix ad urinam.

Plin. Hic genus satiuum et syluestre nobis notat

De delphinio cap. cccv.

Delphinion. alij diacylis. alij pteralyssis. alij cnaoron. alij hyacinthos. alij delphinium. alij merion. alij meriandron. alij sosandron. alij cronion. latini buccinis minor. Ramos arrollit duos palmorū uel maiores. a bruma radice circa quos sunt folia minuta. diuisa. tenuia. longa. ad delphinii effigiem. unde et nomen adeptū est. flore simile uiole purpureo. semen in siliquis milio simile. qđ cū uino potum scorpionū ictibus prodest. uim et albū alterum illo pestiferum fieri dicūt quoq; scorpiones herba appetita dissolui. mori. qui stupidos reddit. quae sublata ad idē nostrum. nascit̄ asperis et apricis locis.—

Delphinion alterū. alij hyacinthos. latini buccinis hoc quoq; priori simile est. sed folia ramulis longe gracilius uiminēdum prius dicto habens et sinū adeo citiosi fit:—

De pyrethro cap cccc vi

pyrethron · alij doryenon · alij pyrion · alij pyrroron · alij pyrethron · alij arnoi pirines Latini salutaris. herba est crudā ferens ꝙ folia dauci silvestris ꝙ feniculi · muscariū nmerū Radix acris ꝙ fragrans · vtilissima · vulneribus ꝙ dentiū doloribus ꝓprie · cū aceto decocta · collutum ꝙ gargarizatum · quoq; pituitā ducit · cū oleo illita sudores mouet · diuturnis horroribus efficax · refrigerat · et aut dissolutis corporis membris primo opere congruit ·

De libanoride cap cccc vii

Libanotis bina · altera fructida que alijs ꝛca aut campestris vocat · cuius semen candrys appellat · foliis feniculi · et siccis oribus · et latioribus · orbiculariter · superstratis grana oleribus caule cubitali · vel maiore · alas multas habet in cacumine · muscarij · in quo est semen copiosū album sphondylio simile · rotundum · inequale · acre · resinosū · dulcedinem · exurēs gustū · Radice alba · magna · digitis magnitudinis · odore thuris · pretans · altera · in omnibus priori similis · semen fert latum · nigrū sphondylio simile · tunc olens · gustū nō accēdens · Radicem ex nigra · fracta uero alba · que aut nec arpos dr · hoc est sterilis · caneris · ꝙ dicit similis · nec citē · nec florē · nec semen fert · Nascit in saxosis · et asperis locis · olim hyb · in umidis · ꝙ sum · trita illita · hemorrhoidas comprimit · sedat · inflammationes · lenit · conglomerata · et strumas · et abscessus · Difficile suppurabiles concoquit · Radices sicce · cū melle · ulcera · detergunt · et sanāt · carcinomata · serpentes · morsibus · prosunt · cum uino potę · menses · et urinā ducunt · discuriā · et uentositates · tumores · illita · Succus herbe · et Radicis · oculorū aciem roborat · multa mixtus · et illitus · semen · potū · eadē · facit · subuenit · et comitialibus · et uentositatibus · Thoracis affectionibus · et morbo regio · cū piperē · et uino · datum · cit · et sudorē · in lectum · cū oleo · frictionibus · et cōuulsionibus · congruit · podagricis · trita illita · cum hyrcina farina · effecta · uitiligines · abstergit · accipiēs · nec · primo · mixta · sedat · in poribus · urendo · semine · libanoridis · nō · furentes · cancrum · et · nomen · et · arterias · exasperans · Hanno · Theophrastus · cū · Ericen · scribi · libanoridem · foliis · lactucę · silvestri · nmaq; similibus · Radice · breui · hanc · furfuribus · decorticatā · purgare · esse · cū · huius · folia · albiora · asperiora · nq; lactucę · foliis · Candrys · cum · hac · exulcerationes · recentes · uehementer · siccare · quapz · mixta · smegmatis · colores · fluctionibus · cognoscuntur · capiti · illinas · abstersus · et · postridies ·

plin l° 24 · c xi

plin l° 24 · c xi · et l° 20 · c 18 · ubi quidā · pro · cunila · uocat · libanotidē · et l° 24 · c xi · et l° 20 · c x · radix · cum · ruta · mascula · ab · aliquibus · uocatis · libanotida

Theophr l° 9° · sententia · illud · solue · habuerat · amarum · dulce · sed · scabrorum · radiculorum · et · dicat · breui · et · fragilem · in · radice · herbam · ab · ea · nascentem · per · ipsum · solo · spinosa · nec · spinosa

libanotis quam latini rosmarinū uocant · qui & corona
rij uirgo hr ramos · circa quos sunt folia · tenuia ·
densa · longa · & gracilia · extra candida · intus uiridia · grate
olentia · cum hr expulsiones sanat morbū regium si quis ipsam
aqua · decocti sumat, aut exercitiū · mox post exercitiū ipsum ·
& uinū potet · miscet̄ pigmentum accipis · & unguento glaucino ·

De spondylio cap ccccviij.

Spondylion · alij aranyen · alij phalangion · alij atherion · alij
nelyris · alij spondilis · alij chorodanon · alij aranēa · larini ·
herba aurinalis · egyptij nasyber · magi osiris · folia hr quadrāgo
similia planta · proxima foliis panacis · caules cubitales · uel ma
iores · geniculo similes · semen in cacumine · simile sesili · duplex ·
sed latius · & albius · & pallescit magis · grana dens flores ochreos
nascit · albos · radice alba · & raphano simili · cum nascit palustribus · & ny
mphis · cuius semen porri alui · accrescit · pituitosos humores sa
nat · & porri iocinora · uiria · morbū regiū orthopnoicos · comi
tiales · & uulnera · strangulationes sustinū · iuuant · occupatos
graui somno cū oleo capiti infusū · congruit · insanientibus · ne
rnosis · caput dolentibus · inhibet serpentia ulcera · cū rum
illirū · radix · dat̄ morbo regio · & iocineris uicijs · decoc
ta · bibitur · extenuat · floris recentis succus · auribus exulcerātis
& purulentis congruit · semen · præparatum · cum aliis succis ·

De ferula cap ccccix.

Narthex latini ferula · ferule racemis medulla · cum sanguine
& creambus · & coliacis · subuenit · Datur ad uiperarum
morsus · cū uino · profluuia sanguinis narium · inunctū · caules ·
decocti capitis dolores faciunt · condiunt · & ad salsamentum
ferula · caulē tricubitū fert sepe · foliis geniculi · & sicra thiorib⁹
& mirobalanis · æque ad radicē incisa · fragmenta ·

De peucedano cap ccccx.

peucedanon · alij agrion · alij agriophyllon · magi agathos · dæmon
alij pinastella · latini satureia · caulem profert · nonnū grandem ·
feniculo simile · coma iuxta radicē magna & densa · flore luteo ·
Radice nigra · crassa · succosa · grana olente · nascit · mōtibus
opacis · fundit succū radice · fœnum · cultellis in ea · quod
manat · statim in umbra ponit̄ · nā sole dissoluit̄ · dum ·
colligit̄ · fit̄ dolore capitis · & uertigines · nisi rosaceo
mixt̄ per unguāt̄ · & uirgis infundat̄ · Radix quoq; decocta
ad uulnera utilis est · fundit̄ succū caules · & radix · experi
mentū succus ex eis · ut ex mādragora · sed minus efficax
est · succus expressus succo manat̄ · & sicius expiratur · in
uenit̄ · & quādoq; concretus lachryma thuri similis · caulibus

et radicibus adherens exsicco manare probat. qui insar
dinia. et sarmorhyza gignitur primo oleo. Rursus. gustu
feruans. congruit quoq; rosaceo et acetoillinus uter
nosis insaniantibus. uertiginosis. comitialibus. capitis
doloribus. longis. dissolutis. ischiadicis. conuulsis. et inuni
uersis doloribus prauoq; uirgis. cum oleo et aceto illitus. stragula
mus ex sicunda mulieres. et occupatos. primi somno. utrenus
inducat. fugat. et uenenata fugit. subuenit. murium
doloribus cum rosaceo instillatus. et dolori dentium cum sin
gulis adhibitus. cum uino sumptus efficax est. item ad spiritus
difficiles. tormina. et quae ex inflationibus nascuntur. efficacius
congruit. alui fluxum sumptum mollit. et absumit. licet parcius
difficiles. excellit. radimur. doloribus. ac destillationibus. au
ricae. et renum ponus confert. et uulnera aperit. Radix quoq;
adeo utilis est. sed est minus efficax. pomum et eius
decocta. expurgat. infarina trita sordida ulcera. et squa
mas oculorum amouet. et uerusta adeo inducit. ducit mis
cet cerotis malagmatis. calefactorijs. caligenis. est. recti
no. eros. solida. odore plena. dissoluit. sucus. ad portiones
amygdalis amaris. mutuum. mutuum. prae. calido. mutuo

De melathio. cap. cccc xi.

Melathion alij et hoc meconi genion. melana. uocant. la
rini papauer nigrum. truncus est. furculosus. duum palmorum. ad
maior. foliis. paruis. erigeron. is. sed longe. tenuioribus. capi
tulo. in cacumine. paruo. tenui. longo. et papauer is. sunt. in
his. semen. quibus. semen. cotonei. nigrum. nare. simile. olens.
quod. ingratum. subigit. prodest. cum. dolentibus. frontis. illitum. ad
suffusionibus. incipientibus. trimum. infusum. naribus. cum. urina
sufferre. longinqua. et. lepras. et. tumores. uetustos. et. duricies
cum. aceto illitum. clauos. cum. scripos. discutit. cum. uino im
positum. uenerem. et. praecordia. dentium. dolori. utile. cum. aceto. et
resina. drachmis. tribus. cum. oleo. illitum. mammas. tumidas. pellit. umbilico
cum. aqua. illitum. destillationibus. subuenit. trium. linteolo. ligatum
foetum. partum. ad plures. dies. menses. urinam. et. hic. alias
sedat. anhelatus. difficiles. cum. uino. potum. contra. morsus. pha
langiorum. prodest. drachmae. pondere. cum. aqua. potum. suffitus. fu
gat. serpentia. dicunt. et. copiosius. potum. occidere.

De Laserpitio. cap. cccc xii

Silphion. hoc est. laserpitium. generatur. in locis. syriae. Armeniae
et. mediae. et. aphricae. cuius. caule. masyeum. uocant. ferulaceum.
foliis. nigris. semine. lato. radix. ex. alfactoriis. est. cochleari

difficilis ~~difficilis~~ euomere difficilis uectice inutilissimar
strumas et collectiones cū cerato mixta et sigillatim cū
oleo illita refert. pone morsibus antipharmacū ci
baris et sale mixta est. pituitosum. colligūt sucos sudne
rata radice et caule probē modica rursus translucens
murrhā referens. et odoris uehementis. nō pernocens
non inmutis gustui. et quicquo liquescit incolore candidum
cirenaicum uero siquis ex ipo et quid modici gustuerit
sudorē mouet. per uniuersum corpus et est odoris mi
nimi. ita ut gustanti oris halitus nō nisi in proximo sen
ciat. At medicus et sirinem potestate in firmiores fir
et obesos faciore. Adulterant ors sucus prius q; siccē
scrupano imixto et farina hordeacea. qd discernens gustu
odore. usu. liquidē. Alij uero male silphion uocauerūt
radicē magis derim. folia masticata. efficacissimus est suc
cus mox folia ultro caulis. sed est inflatiuus. et acris. illo
perius sanat. cruino piperis et ruta illinus reddit nauti
usum suffusiones incipientes dispergit. cū melle illinus
ad dolorē dentiū caui imponitur. cum thure circa ponit
illinus in tinea. colluitur. q; cū hysopo et ficu decoctus cum
posca. prodest. et ad rabidos morsus uulneribus inpositus
in omnibus pestiferis animalibus. et uenenatis telis illinus
et potus. in scorpionū ictibus olei li. quatuor circūungit
cum grauis. q; prius diuisis inmittit. et arbūculis. cū ruta
et nitro. et melle. hirsutos. et callos tollit.
mox circūscriptos. cū cerato mollitus. cum pulpa siccarum
fici uuarum recentes impetigines sanat. cū aceto item carnes
coercentes. et polipos cū struthio fuligine. cum aeru
gine aeris illitus ad quosdam dies sed optrahendi sunt mar
gines cū forcipe carnes capiente subuenit. q; fimicium
ueteres ex parietibus. uocis nāq; repentinas raucedines
aqua dilutus. et haustus. q; primū refert. compescit pulices
cū melle illinus. Ad anginas pariter gargarizat. cū aqua
mulsa. inquit hic anno uictu sumptus reddit colorniores
Tussi congruit in uino torrida datus. pleuriticis in torbidis
Hydropicis et morbo regio utiliter traditur. cū siccis fricubus
horrores dissoluit. cū pipere. et thure. et uino potus. dis
trionibus. et oxisthoronicis pondere oboli cera circa illinū da de
uorandū sanguisugas haerentes gulę gargarizans cū aceto
expellit. ad haec intus conuersi pone et cum cicinalibus supra
cū oxymelite prodest. potus cū pipere et myrrha menses
ducit. colinos uuę cortice supra additum. cū lixiuio supra repe

pl. 9 l. 20. c. 18

pl. 9 l. 25. c. 7. g. in.

cõuulsionibus & frenuris prodest dissolut ad potiones cum
amigdalis amaris aut ruta. aut pane calido succus foliorum
eius facit. sed longe infirmius estur cũ oximelite arteric
congruet. & presertim ad tusses absciss uterũ eo q aĩ lactu
cis comedentes pro cruce. sternut & altera magis deriq
in aphrica generatur radice proxima laserpitio minus emissa
acris. & ligea non succosa eadem facit que & laserpitium.

De Sagapeno cap CCCC xiii°

Sagapeni succus est manãs ex herba ferulacea que nascitur
in media pretur per lucidũ cortex rufum inuestiendum
odore medio succi & galbano & laserpitio gustu acre ad la
teris & thoracis dolores necnõ frenum. cõuulsiones mulc
uetere efficax est. crassos humores pulmonis & purgat. diu
comiciabus cyisthoronicis. splenicis. dissolutis. refrige
ris. febribus recentibus in potibus ad illitiones utiliter
adhibet ducit menses. & fetus corrũpit. cũ aqua mulsa
potũ serpentũ morsibus subuenit cũ uino sumptũ & cete
strãgulatus & secundas. olfactũ ni veto oculorũ cicatrices
abstergit. & uisus. caliginẽ & obnubilationes uisũ & su
ffusiones. dissoluitur ut succus laserpitij. cũ ruta & aqua
& amigdalis amaris aut melle. aut pane calido

De ẽphorbio cap CCCC xiiii

Cuphorbiũ arbor est aphricana ferulacei generis que nascitur
in rmlo mauritanie plena lacte acerrimo q̃ incole eo q̃ for
midine feruentissimũ sit colligunt. cuticulos q̃ pedinos
arboricis cũ gigantes elonginquo eius crulã dirigunt cõtis. in
cingi uelut & quodã uase copiosũ effundit lac succus in utre
& surgit in terrã proiectũ lacteis succi duo sunt genera
alterũ uelut sarcocolla magnitudine orobi. alterum
in umbris uiret & concretũ adulterat sarcocolla. & gluti
ne admixtis. eligendũ est acre & lucidũ. sed eius gustu
gustu sumptũ difficilis est. cũ n. semel momordit lingua
pmanet feruescãtia adlongũ tempus. ita ut omne q̃d ad
mouet. iudicetur cuphorbium. cuius in uetro retente iube
regis libie fuit primo cognitum. uim hꝫ succus illitus fusu
siones discutiẽtes potus in accedit gustu & rom die. quapp
melli admiscet & collyriis habitus acredinis ruã congruit acre
dicã doloribus potibus odoratis immixtus & potus. amouet
squamas oculorum ipã die sed opus est urentes. nitri circũpo
sitã ossibus carnẽ linteis aut ceroti. ferũt aliqui nil illi mole
stum accidere quos serpentes momorderit. si quis incisa ner
uicis cute usq ad os lac succũ dissolutũ succũ nitri. infudat
ut misq; coniuret.

De galbano cap cccc xv.

Plin Le xii · c · 25
tr Le 24 · c · 5

galbanū est sucus marias ferule que nascitur in syria qū
aliqui metopiū uocant. laudat optimū qd est thuri simile cur
rillaginosū. sincerū. pingue. minime lignosū. ins quidā seminis
et ferule inmixtū grue densū. adulterat autē humidum. nec ru
sus aridū. adulterat ym comisceres resina et gnomonico. ui
sus alefacit accendit. thymiat. discutit. apposita et suffita
menses et fetus ducit. nutrit lentigines cū aceto et nitro il
linum. denotat aduustas pustulas anhelitus difficiles. sus
piria. fracturas. conuulsiones. Resistit toxico cū aceto et mur
rha potū. pellit partus mortuos eod mō sumptū. imponit do
lori lateris et furunculis comitiales uertigines os strangulatus
et scabiē. curat. suffitū fugat uenenata. illitos lentes os
seruat. cū sponditio et oleo circūpositū serpentes accen
dolorē lenit. circā linū uel auris impositū sedat. uidetur
et aduersas tilicales facere. dissoluit in poribus cū ammoniacis
gummis et aqua. aut ruta. aut aqua mulsa. aut pane calido.
uel altero modo cū opio ere exusto. aut felle nigro. galbanum
et purgabis in aqua feruenti decoctū. nā eo liquato sordes inna
tabunt. quas hoc mō seperabis. linteo puro raro ym illigans
suspēde in aere paxillo aut uasi fictili nec ore nasi strangat
qd liquatū est et colatum infer uenti aqua deicito nā eo modo
ydor euprimū est aut si collū liquabis lignosū uero in linteo per
manebit.

De hammoniaco cap cccc xvi.

Plin Le xii · c · 27
tr Le 24 · c · 6

Hammoniacū herba est exqua hamoniacū thymiama alii aga
syllon. alii criothea. alii helustrea. lanuginem hoc qd liquamen
est ferule que nascitur in libia cyrenes uocatur ronsecius
fructu cū rubore agrestibus probat colorato. nō ligneū. nō lapido
sum qd glebis thus ym imitat. purū et densū expers sordium.
odore castorei gustu amarū uocat qd eiusmodi est thymiama
qd uero terreū aut lapidosū thymiama nascitur in aphrica iuxta
hamonē et est liquamentū arboris ferule. cui si sua mollis
adtrahit. splenē consumit cū aceto drachma pota. urticu
lares et ischiadicos dolores excludit. subuenit suffitibus
orthopnoicis comitialibus et humiditates hūribus in thorace
cum melle linctū aut succo prisane. multū urinā cruētā
educit. albuginēs oculorū abstergit. scabricias. gal pebras
gal pebras extenuat. trim cū aceto et impositū sedat.
lienis iocinoris q duricias dissoluit. articulos. porros cum
nella illitū aut passum mixtū ad lentitudines proficit et
coxendices illitū pollet. pro accipitrū aceto nitro et sinapi
cyprina mixtum fuerit.

Plin Le 12. c. 7.
F Le 29. c. 14

Plin Le 27. c. 7.
Serap. c. de memoria

Plin Le 13. c. 12. de
gluticine multorum

Plin Le 32. c. 7. ubi m
de gluticine taurino

Plin Le 16. c. 8 & ubi
F Le 2. q. 1. c. 9
Theoph. Le 3. c. 9

un radice comedentes
albi. Plin magn ignis ne
cruris est.

Plin Le 2. 1. c. 5

De sarcocolla cap CCCC xvii

Sarcocolla lachryma est arboris que nascitur in persia similis thuris pollini subrubra. gustu amara. cum hr vulnera gluttina re oculor fluxiones coppescere & misce cum emplastris inciantur gummi admixto.

De glaucio cap CCCC xviii

Glaucium succus est herbe que nascitur in hierapoli syrie. cuius folia similia sunt cornuto papaveri & si pinguiora & humilia prime olentia adamari gustus sucum hr copiosu & croceu huius folia decidentes incole in fictile colatorium fumi super aquam bull donec rubescant mox tundentes. & premunt sucu bus tonet & donec rubescant mox tundentes. & premunt sucu urinoso & ophthalmia abinicio cu sit refrigeratorius.

De glutino cap CCCC xix

Glutinu q dam alij xylocolla alij muricolla ut mur probatissime est Rhodia q de aperis cutis bubulis coficit hec porro est an dictu lurida nigru minus probat dissolutu tu acetu cum hr amurendi licentia & leprasinsima aute ambustis q nu ger mittit in nasci pustulas agua calida liquatu crillitu est & vulneribus utile cu melle & aceto liquatu.

Que uero de hebryozolla est uenter piscis cui prestat que in volo gignitur candida subrubra. non scabra celerrime ligue scens prodest ad emplastra & medicinis ad leprā & ad exter gentia faciem que mormorea dicuntur.

De uisco cap CCCC xx.

Viscu precipuu est nouu intus coloris porracei extra subrufi nihil hñs asperu aut furfuraceu hr & equo dā fructu rotundo transeat in robore hñs folia buxi tundit fructus mox lau tur. limu in aqua cognit. alij ysm cōmanducant fit & ex malo & pyro & alijs arboribus inuenit & in ambustam fructibus iuxta radices nu cius discutere mollire arthra cet nibercula decoquunt parietinas & alios abscessus. si cum resina & cera pari pondere misceat. sanat & pyrum in fantasmatis insple nio. cum thure ulcera uetusta & maligna abscessus mollit splenē extenuat cū calce aut lapide pagare aut asio cacrum impositu & euellit preterea unguis scabros cū arsenico & san darach illitu mixtu & alopecias & ficos uini ethicas & fluxiones

De Aparine cap CCCC xxi.

Aparine alij amphelocarpon alij amphalocarpon alij philanthropon alij ixon uocant. sunt rami plures parui quadrangulati hirsuti folijs per internalla in orbem ambientibus ut rubie floribus albis semine albo duro rotundo cotonea in medio ut umbilicus hereat uestibus tenaciter herba utuntur & pastores pro colo in lacte ad coagulandos pilos huius folia emulsa semen in succu redacta phalangios & uiperas morsibus cū fiunt tutio para succus in fistulas nutriu dolore sanat herba mixta cū axungia rosa strumas discutit.

De alysso cap CCCC xxii

Alysson alij aspidion alij asplephyllon alij accisiron alij adelfeton
Plin L. 24. c. 6.
sunt herbe ex ea sinicaulis hyrsutus alij rotundi cuius est
fructus similis scutulis duplicibus in quibus est semen huius
culti. Nascit montanis et asperis locis. huius decoctio potum di
ssoluit. singultusq; qui sunt febre sunt. detentū q; uehodom
tū idem agit. cū melle uitia lentiginū. et ephelidas abstergit
ut et canis rabiē sanare incisum et datū in cibis. appositum
in domo dr salubre ee ab hoibus q; et qua drupedibus fascina
tionis amouere. adalligatū pueris collo pecorū morbos
expellit.

De Asclepiade cap CCCC xxiii

Plin L. 27. c. 5

Asclepias. alij alij cission. alij cisophyllon uocant. ramos
fert longos inglus folia sunt habere similia hedere sine
fas. semen. odoratus. floris uirus grauis semen securi
dae. nascit in montibus prosunt radices uino potę ser
pentibus. et morsibus uenenatis folia q; illita prosunt
mamis. et uulue ulceribus quę cito cicatrices diminuit.

De Arcthylide cap. CCCC xxiiii

Plin L. 21. c. 15. gr.
Arcthylis. alij amyron alij cnicos agrios. alij aspidion magi
horum uero et speciosius
aphedros. egyptij hyeno. latini precapium alij fusus agrestis. alij
meum et uocant phoenogra
clonion quibus spina est similis cnico foliis tū longioribus
phum quidam siccum fodiu
multo in crassamine rumex maiore parte nuda et hirsuta
Theoph. Le. 6. c. 9. de
qua et mulieres simine. profuso capitula hē in summo spinosa
causis. de simine rumicis:
flore ochreū. et alibi purpureū. radix remissa inutilis.
huius folia et coma et semen in uino potū cū pipere scor
pionū ictibus subuenitur. narrat alij percussos dormire
herbam derinear nō dolere. dolere uero ea deposita.

De polygonato cap CCCC xxv.

Plin Le 26. c. 9.
polygonaton. alij sphragion. alij polygonaton alij diosc
corne alij echeonymon. fruticosa et suraculosis foliis origa
no similibus. caule puleij geniculato. nō ut nascentium
sed corymbos in crassamine paruos. cui q̄dam acri suaue
olentia. uiride siccū uolliū adutrem gluminada effi
cax est. quinto die soluendū. bibit adimine stillicidia
et fractura cū uino. experimēto docuit decochis
adurtins. radicibus in uino albo ramusculis eius correptos his
quibus coitum inhiberi in ueretur maxime iuuari

De linopodio cap cccc xxvi

Plin l. 24. c. 15.

Linopodion alij cleonicon alij ocymoides alij zopiron vo
cant. Frutex est et hic furculosus duos palmos qui in
veris nascit. Foliis serpilo proximis floribus lectipedu
spem hominibus. Vinere nulla pratio similibus bibit herba et
eius decoctio admorsus uenenatos comminationes fractura
rum sanie stillicidia. Ducit menses et feminas abicit et uermes
potibus tempore sufficienti potum aluum sistit decocta ad
uersus potus febricitantibus in aqua non febricitantibus uino

De leontopetalo cap cccc xxvii

Plin l. 27. c. 91

Leontopetalon alij leontopodion alij leontoron alij leonton
alij doris alij diorexeris alij lichnis agria alij pardale alij
chorybethron alij papenion alij meon canteris alij ane
mone. Latini papaueculam alij semen leonis cum caulem
fert palmo longum uel maiore alas plures binas ingrf
cacuminibus sunt siliquae ciceribus similes in his bina ter
na ue semina. Flores purpurei anemone similes folia bra
phicae similia incisa. Cum papauerit radices nigrae cum
raya habet binas exuberantes uerruculis similes. Nascit
in arui ser frugibus humi radix cum uino pota sorpsere ilium mor
sibus subuenit. Celerrime dolore sedans. Miscetur
et collutionibus ad ischiadicos.

De teucrio cap cccc xxviii

Plin l. 25. c. 5

Teucrion alij et hanc chamedryn uocant alij teucrida
herba a suraulos similis chamedrys tenuibus foliis folio
ejceris nascit plurimum in eilicia quae uentrem et pustulas
et uim habet uiridis pota cum polenta aut sicca decocta potu
sylueris in amedi educit et sylueris cum aceto et sic illi
nitur admorsus uenenatos cum aceto sine sicis.

De chamedrie cap cccc xxix

Plin l. 24. c. 15

Chamedrys alij chamedrois alij linochrys latini trifago
minor obsimilitudine quadam quia seruat cum teucrio
aliqui ea hanc teucrium uocauerint frutex est pal
mo longus foliis parui figura et diuisura quercus
rumaris. Flore purpureo paruo colligenda est plena
semine uim habet recens decocta cum aqua et pota ruptilium
di conuulsionibus tussi. Spleni. indurato difficilibus urinis
aque immanitis ictericis menses et fetus ducit. Sicca
conficiunt cum aceto pota aduersantur cum uino pota illum
efficax est trita qui in pilulas confingi pro rudi dictum pulueram
uenustat et purgare cum melle sumpta et anulos caligines que
cicatrici sequuntur. Mira de eo illum phalesnior gunatri.

Ple Leuade

De lunaria cap. cccc xxx.

lunaria montana siue siluestris alia vilis est folijs ꝓ urbana hꝫ
nerius et amarius sunen et ori ingratius est nō urbana magis
efficax illius usus ꝓ ora conferūt aduenanam et ꝑticularim ma
rina.

De lychnide cap. cccc xxxi.

lychnis ꝑ triplex nomatice. alij arbanios. alij acplonion. alij balari
on alij cleranopodion. alij coryonbion. alij murion. alij maloion
egipti semeon. magichema apocarbemenes. latini genicularis
alij bellaria flos est similis viole albe sed purpurei rotundes
alij bellaria folos est similis viole albe sed purpurei rotundes
ꝙ in coronis nectuntur. cuius semen cū uino potū scribus
scorpionū subuenit:

lychnis agria. alij magonoron. alij steeion. alij hieracopodion
alij lampas. egipti semeur magichema apocarbemenes. latini
latinū inimbus siluestre. alij lacuca fuguina. alij seriss similis
est urbane. inoibus cuius semen dusk drachmis ponderc potū
alue bilē detrahit ꝙ scribus scorpionū congruit. ferunt ꝙ
scorpiones scorpiidos et ocios oīo reddi herba eis admota.

De lilio cap. cccc xxxii

Crinon basilicon. alij crinarbemon. alij callirion magichema
arcos oithanes nera crocodilu egipti symphepu alij rialos. latini
lilium. alij rosa ionis syri sasa ophri ablaron huius flos coronis
imponit quā aliqui lirion uocant. et unguentū fit qd alij bri
non. alij susinon uocāt. qd et nervos emollit et ꝑsertim nulue
dulcedines. herbe folia illius recentia scribus imponunt
abstinentibus ferunt. sem et radix cū uino potū scribus subuenit
ipsius succus mixtus recto et melli recto usꝫ. dicatus sirbādū
medicamentū adulcorat uinositatē. et ulcera recentia radix
nostra tumorosa recto trita ambusta sanat. cuius mollit et du
cit cicatrices. et ulcera ad cicatricē ꝓducit. cum melle mista
ꝓtractis recruis et lupatis medet. uitiligines nubes et lepras
ulcusculos. ulcera egiptis mamaria abstergit. furies emundat
cū nitro trita. cum folijs hyosciami. et furina tri
mori ꝑsticū in flamarios ꝓcludit. semen porri serpentium
morsibus cum piperis illinunt. ferunt aliqui purpureos et ꝙ ligni lilij
flores purpurissimi q generantur in syria et pisidia pamphylie
ꝓ serpentium medet.

De hallore cap. cccc xxxiii

hallatr. alij melampyrasion. alij prasion heteron uocāt. alij no
pherban alij notiano semen. alij cynosyrason. alij norberas alij no
rhelis. alij nestelis. alij nephrys alij gnorburis. alij gnorbera. latini
nymphea alij uberna. alij marubium. alij cambarinū egipti
nasybos alij eschē. magichemaisonos. caules extollit quadrangulares
nigros hyrsutos ꝓxima radice plures folijs marubij sed maioribus
et hyrsutis et interualis ipsius caulis et subrotundis proximis.

citragini prime alentibus quapp et hoc citragine no
cauerur Floresq; simul caules ipsos albos amplectuntur.
adrore spum. huius folia cu salicillis admorsus eamin
faciunt et in cinere calido imbecta sistunt cōdyloma
ta. et ulcera expurgant cu melle.

De Melissophyllo cap CCCC XXXVIII

Plin L° 21 - c 20

Melissophyllon. alij melizeon. alij melitena alij meli
phyllon. alij erythra. alij remele. latini alij mastrum
alij citrago. ex apibus nomen est adepta quia ea maxie
gaudent. eius folia. et caules prius dicte bullate simi
les sunt. et si maiora hec tenuiora q; sint. nec adeo
hyrsuta et citrij mali odore presentia congruūt fo
lia cu uino pota et illita ictibus scorpionū medet pha
langiorū et canū morsibus eorūq; decocto frons adem
dem facit. ad insessiones gre ducedorū mesiu idonie e
denteq; in dolore colluunt. dysentericis imponit. prosūt
et strangulationibus extracti folia cu nitro pota et tormi
nibus. et in eligmate ortho proicis illita cu sale stru
mas discutiunt et ulcera expurgant et arriculatores do
lores excludunt illita.

De Marrubio cap CCCC XXXV.

Plin L° 20 - c 22a - en no
describe

prasion. alij cupatorium alij phyllopharos. alij tripedion alij
camelopodion. egyptij asteropi. magi hemamuru. alij aphe
dros quoshoru latini marrubiū alij laberonia arbori arsier
berse. frutex est albunia radice ramosus. sub hyrsutis. al
bus. Ramis quadrangulatis folliū pollici pene subrotundi
hyrsutū rubrū saporis amari. et inter ualla est in cuiusq; semen
floresq; circa uertebre asperi. Nascitur circa domicilia
et ruinas huius folia sicca cu semine aqua decocta aure
centia expresse succo dant. cu melle imbibita. suspiriosis.
tussientibus. educunt q; crassos humores expectorari
ri delicca in mixta dantur et mulieribus quecūq; pur
gare ad duendos menses et secundas. et ad paruulorū
ciles. ipe morsibus uenenatis et his qui lemes medici
nas biberunt. uestim. nec rabies leduntur. folia uap
melle illita sordida ulcera emundant. prerigia et
nomas amouet. et lacerū dolores excludunt. succus
exigio confectus expressis foliis sole concretus. ad ex
fundi. oculos ac ie roborat. cu uino et melle illitus
morbū regium enaribus purgat. doloribus auriū
perse et cum rosaceo infusus congruit.

De strychy c cap cccc xxxvi

Strachis frutex est similis milenubia q longior foliis plurimis rarius
scabris hirsutis. durioli fructu oleribus. albis ramulis plurimis abundans
dicit albioribus marrubio nascit montanis et asperis locis. huius
hec calefactoria uere quoq; folioq; decoctio secundas et menses
facit.

De phyllitide cap cccc xxxvii

phyllitis. alij phyllis. alij neuulon. alij lapathon agrion uocat
folia fert lapathi et si longiora. et uiretiora. sex aut sep
tem pollice supina latitia parte prona hirta. qui nemorosis
locis quosdam pendentes ramulos nascit umbrosis et irriguis
cuiusmodi aspera. nec caule. nec semen nec flore ferre
huius folia cum uino pota ad serpentium morsus faciunt. q
inquadrupedibus per os infusa opitulatur. bibit ad dysente
riam et diu herba eam: —

De phalangio cap cccc xxxviii

phalangion. alij phalangion alij et hanc leucacanthan uocat
Rami sunt duo aut tres aut plures in diuersa tendentes
proximi libro fectione hirtes plures semen crassum nigru
ad lenticulae dimidium sed longe grandius. Radicula parua
tenuis herbarum colorem sed asperam crinibus. Nascitur in
cultibus nascitur in collibus huius semen flos folia
et flos cum uino pota ictibus scorpionum prosunt et phala
gijs morsibus et tormina dissolunt:

De trifolio cap cccc xxxix.

Triphyllon. alij oxiphyllon. alij minyanthes. alij asphalion
alij crucion. uocat latini trifolion alij trifolium nostrum
odoratum. frutex est cubito maior ramis tenuibus nigris
iuncosis agrestioribus hirtibus. in quibus sunt folia toto arbori
similia tria singulo germine odor rutae. primum natis adul
tis uo bituminis florem emittit purpureum semen latum
sub hypostura. exalbera extremitate uolut spice hirs. Ra
dix tenuis longa nervosa prosunt semen et folia in
aqua pota urine difficultatibus dolentibus comicialibq
asq; inpraue incipienti stranguriatis et serum ducunt
mensesq; inde sunt seminis drachme tres folioq;
drachme quatuor. subueniunt et morsibus uenenatis

folia pota cū oxymelite ferūt aliq de cocto rotul fracti
cū iudicio cr folia ex foto in serpentū morsibus dolo
res exclusi. nq̄ uero qui q̄ sanatus fuerit. si per
cussus altar fouere | demisso pti quos serpentes mo
mordert. dare aliqui in tertiana folia uia nue
mia semina in quartana quatuor cū cinere sol
uctia misce et tradit antidotis.

De polio cap cccc xxxx

polium montanum - alij teutrion alij pseu
stridion. alij scharmenis. alij chamedris. alij melosmon
alij belion. alij leonrochanon alteri⁹ est montanum
qd et teutrion uocat quo et utimur. fruticulus
tenuis candidus multis palmo altior. semine plenus
capitulo in summo ad effigiē corymbi parui
simili canis crinibus [illegible] grane olens cū qua
dam suauedine [illegible] alteru⁹ fruticosius
nō adeo uehemēt odoris et uiribus infirmius.
pot cū decoctio cū uino pota uenenatis morsibus
aq̄ mixte morbo regio prodesse lieni uen
cū aceto sed attert dolorē capiti et est stomacho
inutile alui subducit ad menses substrahit urg su
ffitū fugat uenenum illitū glutinat uulnera.

De scordio cap cccc xlvi

Scordion. alij scorbion alij pleurisis alij dysenteron
alij calamirhe agria. alij chamedrys alij methridatios
nngi. hoc predicti egyptij apsio. latini phryxago palustris
nascit montanis et paludibus locis folijs chamedryos si
milibus. sed maioribus nec cōtemnendis in umbra. alij
odorē gradatenus refrigerātibus gustu austeris et amā
ris caulibus quadrangulatis quibus folios subrufis in hr
calefactoria urinā ciet. item recens trita pota sicu
ti cū uino decocta ad serpentū letiferos morsus ite
ad stomachi passiones dysenteriā et dysuriā prodest dan
bus drachmis cū hydromelite et purgat crassum suppurato
et pectore facit et adueteres rupti⁹ fracturas. cū sicut
cū rasura et mille et resina mixta cui farina in
digmate illita modice tumida mixta cū aceto cerato.
consolidat facit ad podagrā cū aceto illita subdita

Plin L° 21 · c 7 · & 20 ·
i descriptione cōtrariū scripsim
cū polio · & cōtrariū dicit de le
pidio · cōtrariū morsibus
dipsadū · viperā · & scorpionū · &
tolit · & ex pte cānis horis
mitit

Plin L° 25 · c · 6 ·
& L° 26 · c · 8 · & 9 ·

menses mollit et utrumq; glutinat ulcera inueterata expurgat et cicatricem cum melle p̃ducit sirca q̃. carnia et crescentia cohibet bibit̃ et sucus eius ad dictos morbos efficacissimus et pannos et caligines.

De tussilagine cap. cccc xl

Plin l. 26. c. 6. Tussilago duas species habet quarum altera folium habet simile hederae rotundum angulosum candidum subtus lanugine densum. Caulem quoque habet similem. Flos ei luteus. Radix fibrosa. Altera folium habet simile edulium betae sed minus et candidius. Caulem cubitalem. Flos ei purpureus. Radix crassa. Vtraque nascitur in locis humidis. Folia eius cocta cum polenta imposita tumores et inflammationes sedant. Succus eius cum aceto et rosaceo capitis dolores sedat. Semen eius potum ad lienem et ad tussim utile est. Radix cocta et imposita ignem sacrum sanat. Folia eius cocta et imposita cum polenta strumas discutiunt. Radix cocta et imposita cum polenta ignem sacrum sanat. Folia eius cocta et imposita cum polenta strumas discutiunt.

Betchin alij rhichion. alij petrine alij pegano. alij pithion alij pagoneon alij chamelonte alij prosceton alij nero phyton alij chame eiron egyptij senega Romani tussilago alij pharfarria alij pustulago basilissa. Folia ferre hedere similia sed maiora sapore terre capite pronte supina crudida prona viridia angulosa plures habentia caule palmo longo flore albo veris tempore sed cito abicit florem et caule qua xx suspicemur similia caule et flore crescere herba hanc radice admodum utilis Nascitur circa fontes et loca aquosa huius folia trita cum melle illita erysipelata et eam inflammationem sanat. Arida et harundine sumpta et sicca nasi et orthopnoea et murbasi medetur cum bitumen fimum ore hauserint absentis et horaris frigoribus idem facit et radix sumpta et panis mormos pellit cum melle cocta potui.

De Artemisia cap. cccc xliii

Plin l. 25. c. 7. & 10.

Artemisia polycloneos. alij monocnemos alij troxiteles alij cybele alij anaxtorios. alij rosula alij leia magi herma anthropi alij chrysanthemon alij leontopodion. lanicularia alij serpillum alij herba regia alij agrion alij tetranaxeos alij artemisia. Galli ponem dacizuoste nascitur maxime circa maritimis locis herba frutescens similis absinthio sed maioribus et pinguioribus foliis seminis genera plurium lanioribus foliis et ramis. alterum tenuioribus floribus candidis paruis. tenuibus virgis glebis ostrei floret sunt qui in meditterraneis sua culos non habeant simplici et minimo caule exiguo copiosi errum purpureos colloris rufi tenue. artemisia uocatur monoclonon hoc est unicaulis est autem priore odoratior. utraque calefacit. et extenuat feruefacte ad insessiones mulierum morbis cogruunt adducendos menses secundas et fetus. aduluam reductas et inflamata ad eruendos calculos et urinam retinentia. Herba pota copiosa iuxta uriculum illitum menses ciet. succus eius cum mirrha trium subdinus potus ducit exitum quicquid in sessis. item et comitiendum ducenda potui datus drachmis tribus.

est et altera artemisia leptophyllos hoc est tenuifolia
que cõ aquaz ductus nascãr et sepibus et satiuis locis
cuius flos et folia uite odorẽ sapiuci referũt. si quis
ẽ dolenti ac laboranti stomacho tusa herbam et pũ olei
myxdalino immalgama subdiũ imponat sanabũ nerue
rum ẽ dolores sithnius succo cũ rosaceo ẽ mixto inungãt
sanabunt.

Cap hoc qm nobis ex yia Dios-
coridis suppositicia et nsa literis tradita fuerat preterm
seramus uerũ quam alij transferentes ipm inseposuerint
nos quoq addendũ putauimus.

De ambrosia cap cccxlvi

Ambrosia. alij botrys artemisia latini capruũ siluatri
cum. alij rapiũ rusticũ egyptij morsus fruticosi ruti
tudinis triũ palmoz racemosus foliis rute. paruis pne
ima qua egreditur caulis ramulis terminibus plenis que
assimilãr racemulis nigr floretibus odore uinosis
suauis radix nemis duoz palmoz exhac cappadoces
coronas cõ ponũr. uim hr ad cõpescãdos ẽ mores
currẽtes et propulsandos illim cũ sit spissantis nature

De botrys cap cccclxvi.

botrys herba est tomentosa fruticosa ethisa multis alis
semine circa rotas ramulos folijs cichorio similibus et in
uniuersũ satis odorata quare et in stuetes ponit nascit
magr et parte in terrẽnis ripis uim hr cõsimile pon orth
opnoicis cõsolatre hanc ẽ ambrosiã cappadoces uocant alij
Artemisiã.

De germanio cap cccclxvi

germanion alij pelonias. alij gamandreon latini ueri
nastũ aphrioseselin folijs hr simile nasmone diuturnis
longioribus radice rotunda dulci esui cõmoda. que po
ta in uino drachmę pondere uulue infirmitates dissoluit.
Germanion alterũ alij oxyphyllon alij myrrhida. alij mũ
rhin alij cordamomon. alij origanon magi hierobryneas
larini pulmonia alij ciconiã alij gruniã. uocant et alij
quibus alteris germanion caulibus tenuibus sed nonnihil duris
palmoz foliis ramulis similibus. et in alas et summitatibus
eminentibus quibusdã annũeribus cum capitis gruũ cũ rostris. ue
canũ dentis. usus eius in medicina nullus.

De gnaphalio cap cccclxvii

gnaphalion. alij inula. alij amperos alij xyxion alij
anaphalis egipij semen gallis gelasone latini cannabis alij
ricularis. alij albinus huius foliis alij pro gossipio utuntur
cũ tenuia sint ac mollia cum uino nigro pota folia
farina ad dissenteriã.

Ph⁹ L° 27 · c 4.

Que de causa botrys ab aliq
uocẽ Ph⁹

Ph⁹ L° 27 · c 8

Ph⁹ L° 26 · c xi

Ph⁹ L° 27 · c x

De typha cap ccccxlvii.

Typha folijs herr cyperidi simile crudē candidum laue
equalē caulem habens filos amplectiē densos et comā
in imagine debiscens que alijs aurbellā uocāt huius flos
cū pinguedine suis ueteri ablutus et mixtus sanat ustio
nes nascētes palustribus et aquarijs ungulis locis.

Thoph. l. 4. c. 10.

De cirsen cap cccc xlix

Cirsea alij dicenda uocāt folia hr solano sanio simi
lia. Inserūtia germina multos flores nigros pusillos nitros
semen cumilij habet in globulis corniculis radicibus se
mipedalibus triplicibus aut quadruplicibus candidis odo
ratis calfactoriis nascit precipue locis quibusdam petrosis
et uentis soliqz expositis huius radix ponderat librarū quar
tus ab infusa die et nocte in uini heminis septē
tribus diebus pota expurgat uulua. semen lac operatur infor
bitionibus sumptū.

Plij l. 21. c. 8

De oenanthe herba cap cccl.

Oenanthe alij cenascomion alij leucoion uocāt folia habet
pastinace flores candidos crudē crocei palmo longū semē
triplicat radicem magnā cū capitibus multis et rotundis
Nascit in petris huius semen et folia et crudis adpositē
dat secundas partus cū mulso radix uero cū uino con
grue urina stillicidijs.

Plij l. 21. c. 24

De conyza siue polemonia cap cccc li.

Conyza magna alij cinocephalion alij damasonium alij mnachion
alij tithymalos alij sideritis alij dynamis magi brey hortensis alij
mnubium alij herba domini egipti cuius latini in libris alij mi
noris minor alij dolliarion. alij scurifuga alij phrygmosa
alij prusteri alij pisa conyza duū generū est. altera uocāt minor q
et odoratior est. altera minor frutica et folijs superans altior et
grauiolens. umbe minori foliis oliue similibus. hirsutis et pinguib
crudē miori quidē bicubitū hr. minor uero pedalē. flore tenuem
luteū subrutilum in summo similitudine dabilem radicē simutilem
Natura frutici substrati. nocet suffiri. fugare uenenosa et rabiē
canicē. pulices occidit interficit illinūt et folia uulnera inserpentiū
morsibus et collectionibus et ulceribus. flos et folia potū addi
tendo menses et partus pellēdos. item urinę stillicidia termi
nat et morbū regiū. cū aceto pota comitiales reuocat cōtra decoctio
ad infessiones multum uicia sanat succus appositus fricatis adhorrore
et frigore herbā cū oleo et unda. semen uero et dolores capitis sillim

Plij. vulgo masculi
aliqui libanotidi ut
ait.

Sanat
Conyza altera. alij conyza micra. alij yanios. alij libanotis magi coronos
gignit et uenena potū conyzę crudę Constringit et molliore foliis /

inter maiorē & minorē mediis nō pinguis sed longe grue
olentior et insuauior et minus efficax Hasce herbas aqua
un cantibus.

De hemerocallide cap cccclii

Hemerocallis alij hemerocalon alij emon agrion alij cri
nū hemon alij porporiū alij bolbos hemonicos alij Amicū
Baron egyptij ochri. Latini bulbū alij helium agreste. alij he
lii Martiū. aphrodisiacū folia et caule hr lilio similia co
loris porracei flores in eo in singulis ramusculis terni. qua
terni ue diuisuris lilio similes cū incipiunt hiscere colore
uchementer ochreo Radice magna bulbosa quę trita pota
et cū melle in lana subdita pessū data sanguinis et aquę
ductiū Folia trita illita mammas in flammationes et
partu et oculoꝝ lenit. illinūt Radix et folia uiuentes ig
nis ustionibus.

De viola alba cap ccccliii

Leucoion alij basilion. Latini opula alba. alij viola alba
alij augustū. alij viola matronalē. alij purpurea alij pal
bura nam est est eius differentia tantū. in flore nam
nus albus nus luteus nus ceruleus purpureus ue inuenit
usui medicinę precipue utilis est lutea. eius flores sicci
decocti in sessionibus ad uulue inflammationes
et durendos menses. cū cerato miscti rimas sedissimat
cū melle oris ulcera quas aphthas dicit. Semen cū uino
potū duabus drachmis nus cū melle oppositū menses
ciet. cū aceto illitū lienem cōpescuit. et podagricos iuuat.

De crateogono cap ccccliii

Crateogono alij crataegono folia hr similia melopyro plu
ribus ab una radice emergentibus crebris ceruicalibus semi
na. milio simili nascit magna ex parte Ambrosis sarcit suffimi
tosis locis uehementer accrescit. Radix bulbosa quę trita cosis
mulierē ut pariat facit si post menstruum purgationis
ante congressum ieiuna terrę trifoboles potui addiꝝ
xl̄ta cū aqua cyathis tribus eodem modo et uir eandem
ducibus bibat et post coeat.

De phyllo cap cccclv.

Phyllon alij chaephyllon. alij bryon uocant nascitur in
pariis duū generū quoꝝ alterū chelidonion hoc est se
minigerū muscosū folio oliuę uiridiori crulcatum

ꝙ breui radice remanet flore albo semine grãdiusculo pa
ruerisimili alterũ nrũ gonon hoc est virigenũ in ce
teris primo dicto simile semine nõ differens hꝰ enim
quod simile, flore oliuę, flore scãris racemosũ dr virigenum porum mares pariens rhodygonon uero semi
nã. Narrat debilem crateuas sub uiridi mihi hoc ad histo
riam usq; de his premisse.

De ornithogalo cap. ccccl.vi

Ornithogalon alii cynosorchin uocant folijs hr inuenit ser
pentis circa radicem ꝙ simũ cius molli oliuę similia sed
leuia strictiora ꝙ longiora caule semipedali ꝙ
pirudinis ing̃ sumo flores purpureos radice bulbo
sam. oblongã. angusta ut-oliue ꝙ duplice supi
orẽ ꝙ plenior inferna ꝙ mollior arq; rugosa.
estur radix ut bulbus de qua dictũ est narrat
radicẽ maiorẽ uiris cocturis nonnulli generari
minorẽ uero mulieribus feminas fieri pueri
q; mulieres ꝓ cessatas molliore ex latere suprimo
uiris propinari ad incitandã ueneriã ficciorẽ uero
et duriorẽ ad inhibẽdã ꝙ soluendã alterũ q; ab
altero hoc etiam pono nasci lapidosis et hyemo
sis locis.

Ornithogalon alii ut ꝙ andreas uocat omnem
radicis utilitatem folia hr porro similia oblõga
sed latiora pinguiq; in alis reniti ut ꝙ
palmo longos et flores sub purpureos radix
subest tristiculis similis quę illita uim hr tumo
res dispergẽdi ulcera purgãdi serpẽtia inhibẽ
di. phlegmones aperiri et in flamma cõsolari
illita uulua nomas sistit oris ulcera putre
scentia et quę circa erbe dicũ est. sistit etiam
cũ uino potũ. Narrant et dolor querulosi de
sedi emissi.

De satyrio cap. cccc.lvii

Satyrion alii triphyllon uocant qm ueluti
in tractu suo terrã folia tria hoc lapidosa
aut lilio similia et si minora nec; subrufa
caule nudo cubito longo. florem lilineum
albũ radice bulbosa magnitudine mali rufi
ni nucis albi ut auellani gustanti dulcẽ et paulatim gra
uẽ. hoc cum uino austero nigro potum ꝙ ad ogi
photonũ efficere et ad congressum mulieribus
dicunt fieri. cũ uinum nõ circumstricãt inuenire.

Plin. l. 27. c. 8. Tuorbo cynosorchis

Plin. l. 26. c. 7.

Plin. l. 26. c. 8.

Satyrion erythronion alij Satyrion cynosorchis alij priapiscon
alij Satyrisos. alij orchis Satyru lunini molorrhizū uenaris
semen hr lini semini simile et si minus et robustius et
luridum et leue qd fermur et uenere excitare ut
scribit Radices corree gracilis et rufus intus albū
includit gustatu dulce et primo gratu nascit mon
tosis et pruinosis locis fermur et radix mansa ut supra
adueneno similare et mangis cū uino pota.

De ormino cap cccclviii

Orminon homeron Kommi geminalis Dal ormi
bum alij folijs prasio similes crudo dotinali qua
drangulata quem ambiūt eminentes siliqs similes cuclui
ad rubicā inspicientes semen in his diuersū in siluestri
Rotūdū fuscū reperit. in altero oblongū et nigrum
quo et utimur ut et bibat cū uino potum impellere
ad uenere cū melle absorbit urgentia et albugines
illinit et cū aqua rumores discutit et pruleos sparsos
et orbes ab illinit erat furfur. siluestre uehementiorem
hic uim habet et iungueris misceri precipue glaucino.

De hedysaro cap cccclix

Hedysaron qd ab unguentarijs paleciros uocat hoc est suaue
in fruticet colitur hns cicere similia siliquas cornutas
similes ingustu est semen rufum simile seuri bipēni unde
et nomen accepit gustatu amarū Semen rubrū domesti
cum pota miscetur et amnidonis. cum melle appositū ante
congressū ut sterelitate faciat nascit in ordeis et tritico.

De onosmate cap ccccLx

Onosma alij osmada alij phlomitin alij onomion uocat
folia hr rubrus similia. oblonga mollia longitudi
ne digitorū quatuor latitudine digiti interiacente
Rubrus folijs similia nec radicem nec semen nec
florem habet Radicula subest oblonga imberbis re
missa odoris rutae nascit locis asperis. huius folia
uino pota duram mensis dicunt et si pregnates hoc
sustinuerint abortū facere.

De nymphea cap ccccLxi.

Nymphea

Plin Lo 24 c. 25
Tr Lo 18 c. 2 alij
semina. animo simile
cerno porro quā hoc alia
emendant
Auct uocat Tadeni c. 69 6.
Plin Lo 18 c. 17
Tr Lo 27 c. 2ij
Plin Lo 27 c. xij

De Iride Cap: 5m

Colimarius

Explicito prohemio reliquū est ut exp̄sitionē p̄mi agrediamur qua re-
supius a nobis dictū est i tres p̄cipales diuidit p̄mus suū librū
Diuisio p̄ Libri
In hoc aūt p̄ vnū facit p̄ p̄mium de Arcuminibus ē de alijs re-
Arcuminis 3 in reliquis p̄ nimis frequēs ea sensus Aristotelis sūt ligueris
quare incipit ab Iride Incipit aūt ab Iride qm ipa ē ea rerum sola est hoc qua i Europa
prouenit qui longe sit nobis familiaris Iuxta optimo p̄m exp̄sionis
Locū obtinuit : a secundum hūc ordinē p̄. n: diuidemus capi-
ordo secundus
tulū i duas partes in hac enim dicit de prima .n. parte cogno-
scimus plura : ex secunda uero facultatem plurimū : 2o Quāquidē hoc
primū qd diligentissime petierimus existimabimus nō permodicū qd ad noticiā
Iridis necessariū fore existimabimus tā i cognitione ipsius plurimū p̄ mul-
tos sequentes quibus plura cōpertū distinguēdo uocē spēs et causas in q
hoc allicere possimus qua ab eis tali morbo cōmuni plura ipsa :
Exp̄sitio
Diuisio Cap: i duas
partes
Hijs igit̄ p̄missis deuenimus ad exp̄sitionē capitis dicit ergo : Iris ab:
Alijs illyrice &: Sicut supius diximus est unus p̄ncipalis
p̄
capitū i duas p̄cipales diuisiū partes In p̄ mālt docet Deus: quia
modo possimus deuenire i cognitionē huius plurimū qua appellamus hic
2
Iris illyrice : In 2m uero docet Virgo ea facultates nras ; quarum
p̄ pars i duas partes
p̂
maxima uigz ad Caelestia ert &: Prima pars adhuc i duas cum
p̂
partes sm q tres faciūt In p̄. n: partē ponit Virgo ac dicit Videtis:
uerba appellationis quibz plurimū i dubiū uertunt an humanum nō ipsi
Non diuersa enim sigli-
ficat cū posuit a Deus:
ē ab alijs
nos possint esse ab ipso Deus: an ab alijs q passū ea ⁊ Virgo rogauerat Videre
primates diuersa mundi rei nra sm uarias nationes inuenerit, nassan :
collegerunt sic Deus: cap: posuerit : quemadmodū sit qua pars maris prima
sit uel ab ipso Deus: uel ab alijs possint esse humanum nra salē cognoscere ;
explicabimus referendo cui ab qua tale ei i positum fuerit nomen ac rectius
2o In 2m declarat figurā huius herbe uidz foliorū flexū, ac similia ea
3o In 3m uero docet cognoscere ea diligenter optima p̄dā ex hac huius c: 2m
ut i qua optime proueniat, ⁊c rectius qua ⁊ questuosa ē
grossa qua ⁊ uisu ē. odorem gustu ac tactū ea ultō ⁊ foliorū p̄
Iris : Dicta aūt est Iris ex eo ⁊ cōstat hoc ex ea ut ostendit i p̄. n:
Iris cur dicat
p̄ exp̄sitio
a similitudine arcus celestis q ex ipse Iris et qua sicut i arcu illi diuersa
plures cōspiciūt colores Ita ex i Iride herba plures ex Virij rapture ⁊ Vbi
Vel aliter Rationē q sicut i arcu Celesti colores illi plures ⁊ Iris
2a exp̄sitio
no uere i cognitu sicut ex multis ex p̄ speciali Rationi potest ex-
oppositis lucis solis accessu Ita uno apparent q reflexis diuersis in Iride qua
Eodē modo ex Iris herba ex luce colores Virides mutat Ita Iris Iridis
Ideo facta ⁊c Verbis Deus: ideo p̄ ex dicit ē exēplū .i. Vide ⁊ sicca
cōfirmatio
uidit ert q re uere no sint i Iride herba ex Virij colores sed ex multo
Vmbratione lucis ex re tali accidente apparent plures ac Virides Vnum
Non approbat 2m exp̄
Verū 2m hoc exp̄sitio no ert approbāda quēadmodū paulo post dicet: 1o ex si
reminder Manardi 1o
8o ep: p̄ :—
mq ex ex mente Ill: Manardi 1o 8o epistola p̄: cuius ex hoc

Illyrica cur dicat

Illyrica: appellat nos illyrici pris a regione i qua oprimi pruinci no
ex si alijs i locis ex pruinci oprimi no i illyrio pruinci, sagi vel ob
loci proprietate vel qui frigida ex aquilonis regio sit quo Celi sem
ex affluxu ut i prohemio declarato est stirpes eas ad ornandum
prestantiores ne efficaciores reddunt: Erat nos ob recollectio vocat
est ex illyrico: Et ut Paulo Argineta placet qui L. 3 cap: 25
appellat ipe illyridā no nos illyricā e qua grammatica est Marcellus Vir
gilius qui no illyricā sed illyridā irregulariter: Verūm Vidat Cor
stero h hac sententia positione improbat lo: Manardus L. 8 Epi: p.

Thelpidat

Thelpidat vel Thalpidat ut Marcellus Virgilius legit qui loc. modo
appellari consta magis provenire a Verbo Tadreo qd significat
Celsitudo ex fauore de q. vis ex huius planta frequens ex Celsitudine
ex fauore: Horatij Marcellus i aliquib⁹ Vetustissimis exemplaribus
graecis ex ab aliquibus ex loco huius verbi Thalpidat legi Hieri
mus Hieridat quasi consecratricē dicentis de q. i sacrificijs pro
sumptionibus antiqui Iridat usi sit Iridat tractū est ut ex a
Latinis consecratus dicta est quēadmodū paulo post videbimus:-

Vrnia cur dicat

Vrnia: dicta est nos Vrnia quasi Celestis ex semi vas qua ex Iris
arcus Celestis dr ex q quēadmodū i Iridat Celesti Vrnia Celeste qua cōspi
cuit Ita ex i Iridat herba Vrnia celeste qua reperiri:-

Taurinalos cur dicat

Taurinalos: Iridat ex vas dicta est taurinalos quasi admirabilis quia
qui admodū arcus ille Celestis a poetis Taurinatus dicit Ita ex ob
eius similitudinē Iris herba huc nomē sortita est: Hac nos vas
poeta ex antiqui ipsi arcui Celesti tale nomē imposuere ut Taurinalis
quasi admirabilis diceret qm ex imperitia vulgus
nouit rei admirationē magis tenaretur:-

Catharenta cur dicat

Catharenta: ex dicta est Iris quasi expurgatrix nō dissimili sane vas
qua ex Hieris seu consecratrix dicta est q. i sacrificijs ex purificatio
nibus adhiberetur, Asparagi vel filicis vel foliorum eius radicem nos i Magia
religione usus ad ea ex aliquis quēadmodū ex i nra religione Vinum
thume i sacrificijs:

q. qd significat ex habetur

Cyperitis: quid significet vox est nec qua ob causa Ita appellatur Iris
nobis plane ignotum est nec apud aliquē auctorē ex quē q. huiusmodi
reperiri huc nomē magis i aliquo Dios: codice reperiatur nisi i Codice
Marcelli sed mirū est q. huius rei Marcellus nullā faciat mentionē:

Radix Marcia cur dicat

Radix Marcia: Appellat nos radice ex sententia Marcelli qm qui dam
sit spes Iridis Illyricae ex Cornu habeat a Plinio L. 21 cap: 7 quarum
alterum appellat raphanitis a raphano qm nos radicē appellamus simi
litudine Ideo ex hac fraude ut a romanis appellat radix:
Vel possimus dicere ex frequenti motivus q. qm radices Iridis ex sint ad usū
medicinae ut a Plinio loco Cornu habeat hic est q. radicis nomē ex de
cessit sortita est magis radix solo naturalis egressu nonnullis medicina accommodat

Marcia nos

Marica seu potius Naronica ex quorū

¶ Marica nūt dr ꝙ ꝓ nōīa Niemaro ex Plinio loco superius citato probabilissima prouincie Narone ex syluestribus dryonis ſ duo Marcellus noſtrates potius dicēdū eſſe Naronicā a Narone fluuio illyrie in quo ꝓuincie nō nūt Marica cuius significatio penitus ignota eſt: Hanc romani Domare meliorē humanitatis vt Ouid nullā meliorē i ꝓsimio libro:—

Gladiolus cur dicat ꝙ vel

¶ Gladiolus uero dicit eſſe ob similitudinē foliorū quā ſt ei gladius nō. n. folia similia gladijs parui uel ꝓ ob similitudinē foliorū quā habet ei herba que uocat gladiolus de qua ꝓxime Dios: 1° ꝙ huius c: 22° Virgo nūc hāc folia similia gladio ne videbimus: Sonnulli uīt hanc herbā i maiorca pr multorū ligna hec nomē appellat. n. hic ferunt herbā hāc Gladiolo corrupto vocabulo gnosi' gladiolo:—

Conſeruatrix cur dicat

¶ Conſeruatrix ꝙ dicit ratione superius adducta ꝙ i sacrificijs miniſtrans Iridē Veterum ne diximus uel ꝓ flores uel folia vel radicē: Hāc ſunt diuersa Iridis nōīa quibus omnibus ꝙ significamus ea ꝓ que poſſumus i ritus conuiuiorū ꝓuenire: Ea hic terminat 1ª pars 1ª partis

Quare dicat Iris

¶ A Cathaſis nāq similitudine ꝙ Dicatur hec: i deo causa ꝓp quā plures hec appellāt Iris ea eſt ꝙ nāq similis eſt arcui Cathaſi ꝙ ea ipſe vocatur Iris similitudo nūc eſt ex diuersitate colorū qui i Virgo conſpiciuntur quorū nūc diuersi conſpiciūt colores i herba Iride paulo poſt videbimus: Ex hac nūc facile elicere poſſumus alias Iridis appellationes nō eſſe Dios: ſed alicui, qui nāq Dios: cōtigit videbitur nō ſi ea Virgo Virgo poſſit Dios: nāq ꝓfecto quēadmodū ex hac ex ritus ea cognoſcatur:—

Cur ꝙ alia Virgo Iridis nō ſit Dios: ſed alicui

¶ Folia gladiola herba similia ex se mittit ꝙ: Hic incipit 2ª pars prime partis i qua docet figurā huius plantē vt ea ea poſſimus noſcere i cognitionē ritus: Hāc aūt docet triplicit. s rōne foliorū flōrū ex radicū ex ſuo i cipit declarare figurā foliorū i quibus Iridē hāc folia similia ſe habēt gladiolo herbe de qua ut diximus ꝓxime Dios: i ꝙ huius c: 22° Virgo nūc hāc folia similia gladio ea ut i ea Theophraſtus 1° 9 c: 12° hāc folia mundinacea .s. similia foliis mūdini:

Folia Iridis 2ª pars 1ª partis

Folia Flores radices

Similitudo foliorū Iridis ex gladiolo

Differētia foliorū Iridis ex Gladiolo

¶ Maiora nūm ꝙ: poſſit similitudinē hic ponit duas qua diuīa folia Iridē ex foliis Gladioli igitur ꝙ hꝫ folia Iridis ſūt similia foliis Gladioli ex mundinis lauandinis ex Graſſitiei diuīa qm folia Iridis ſunt maiora ex latiora ex pīgiora qm Graſſiora foliis gladioli ꝙ ex Iris ea eſt ſi. n. Virgo videbis folia Gladioli hec Iridis ex vobis ipſis

Gladioli herba descriptio

¶ Gladioli herba gnā ꝙ i sagittis mōtē uenit i frumentis ex densis noſcit quā pulcherrimos ꝓtēdit flores ex miros formoſe iā videbis ex quā prie rupuit nō videbimus: Si Vobis aliqs folioꝝ Gladioli vacuā Iridis folia Iridis i ea maiora .s. i lōgitudine ex latiora ex Graſſiora:—

Flores Iridis purpūreus ꝓbatio a Io: Manar: 1° 8° epi: pª

¶ Flores i cūmis cauliū ꝙ: Iſte purpureus videt improbari a Io: M. 1° 8° epi: pª ex si ea hec

dicũt. n. ἄγρδν δὲ ἐστι κοινὸν σβέννυμι ἔσβεσκον ἔσβηκα Vnde si ultimus syllaba uerbi ſd uidetur significare. s. flores uti ĩ Cantu equalibus tamẽ speciẽ ĩ floribus: ut. preterea uis nõ ĩ se habeat ut ĩ Vniuerso cantu ut ĩ simo tñ flores sit ut signũ ĩ signũ quoq; cantu sed ĩ uno ut nõ cantu plures reperiũt ut ĩ uno imprimis Marcelli nõ admittendũ: sed ĩtelligendũ est q ĩ Cantu plures reperiũt flores q ĩd se equalibus speciẽ distant: ut sit ĩ uno

uidi ĩtelligẽdũ p ĩ uno: p̃ nõ p̃
ĩ nõ p̃

uno, ut hoc ĩtelligi pt de toto flore q nõ ut ĩ ĩ uno reperiũt: uel ĩtelligimus de foliolis ipsius floris ut melius q ut uere. uũ ut signũ floris huius foliorũ sit ĩ uno ut nũq ĩ uno tamen reperiat, imo si dirigũt nõ possunt diuersi ĩ uno pisum p plures

Domnus ut ĩ isto uerſ uno

Colore ĩ cõiũctiõ q: nunq̃ ĩ ista pte ut ĩ subtilitate expressit nõ greci colores dicũt ~~ποικίλα~~, ἢ δὲ λευκὸν, ἢ ξανθὸν, ἢ μέλαινα, ἢ ποικίλον, ἢ κυανίζοντα ὄρεξις. quæ uerba si ultimus uersꝰ ſd ĩ pte id significare uidetur s. Varios, ut. n. albi aut pallidi, aut nigri aut purpurei aut cærulei seu cinerei cõspiciuntur:

Varios colores ĩ flore fridis quũ ĩtelligũt p̃ nõ

Varios aut hos ĩtos colores possũt duobus modis assignari: Vel. n. possumus dicere hos oẽs colores reperiri ĩ toto omnium specierũ fridis ut hoc uerũ sit quũ ut uere reperiũt Varij flores huius fridis ut ego forte oẽs hos colores uidi ĩ floribus fridis nõ aliquos flores fridis uidi albos aliquos pallidos aliquos purpureos, aliquos cæruleos aliquos ut cinereos nõ nullos ut ĩ ĩ cinereos ut cinereos:

2ª nõ p̃

Vel possumus dicere hos oẽs colores reperiri ĩ uno ut ĩdiuiduo huius speciẽ fridis quũ ut ĩ uno ut ĩdiuiduo huius speciẽ oẽs isti colores possint reperiri: ut uno ut quũ sonoris Credo Deus: hoc ĩtelligimus ĩ tota specie fridis nõ unũ ĩ uno fridis ĩdiuiduo florem quũ uidũ dicere quũ reperiũt illo diuersimode, Aut quũ si ĩtelligamus oẽs hos colores ĩ uno

Domnus ut ĩ nõ p̃ colorum Deus:

reperiri ĩdiuiduo flore nõ unũ unus assumpta particula distinctiua sed ut ĩchoata, ut, Inquit ut albi ut pallidi ut nigri q nõ unũ distinctiua,

sigũ ut Marcello

nisi ultimus syllaba quũ adnotatiõ ut ĩtelligere Marcellus q.s. de diuersitate positus ut de Varios hos luce Varij reperiuntur colores qui

ĩ sigũ a fo: Marcello reperiuntur: —

opinio ut sup dicimus dominus a fo: Marcello tñ pro ut significet reperiuntur quũ reperiuntur sic positus ĩ colorum ut qui reperiri pt:—

xeqv qd ĩtell: Aqua pallidi q: Marcellus p ὠχρὰ ĩterpretatur viridis, sed ignis ὠχρὸν significat viride significat ut pallidũ ut nunq̃ apud medicos imo

4ª aphor ĩ 4ª aphor ĩ ĩ p ὠχρὸν ĩterpretatur nisi nõ ut viridis: quare potius ĩterpretandũ est pallidũ q viride cognitione magis proprietate q nunq̃ reperiũt huiusmodi flores viridis sed pallidi:

aqua Marcellus ut us ĩterpretatur huius

Aqua nigri q: Marcellus ut Ruellius nigrũ uertere, tutũ, sed quoniã pro μελάγχρα ĩtelligi tutũ hoc nõ ignoro est, tutius q̃ nõ oribasius Lº c. dicat fridã habere flores subnigros, fortasse habuerũt

opus ppriu

sabuerunt Codicē ꝛc quo in Collegerunt : Ego uero potius Herpalidē
cēseo subnigri quēadmodū ex Oribasius ꝙ lunes ꝙ rubrum nō
uenit flores Iridis uere lunes, sed pallidi, differē nō omnīo color lunes
a pallido ut ois scit : sed quidam dicūt ꝙ Pallidi ꝙ flores sub
subnigros nigros : Dico ꝙ uel possumus Pallidū colorē subnigricantē ꝙ ut declinare
p̄ rasp̄ a colore pallido ut ꝺeclinare ꝺ nigredinē ex ut dicū lunes ꝺ coloris rapos
ad flores Iridis ex spissimo vidi tm̄ habe dormi ex iste ego ꝺ satisfacio
Vel ut ꝙ subnigros flores possumus Pallidos flores purpureos ꝙ adeo ꝺ eosdē
2ª rasp̄ colore habeat ut potē videat nigri quēadmodū recidit : aliqui putat
purpureis seu Violaceis ꝙ adeo ꝺ eosdē ex regionē colore hūt ut vidēat nigri
Accipimus quā uerius, melioꝝ nō habe ꝺ ps̄ens ut prior ꝺ magis placet

Purpurei Purpurei ꝺ ois scit ꝙs sit Color purpureus ex similiꝫ floribus seu ciaueis : quos
Corbitai seu Radices Iridis Radices hū gemiculatas ꝙ : Postq̄ ꝛc folijs ex floribus docuit Dios: egressus
Ciaueis : Iridē nūc ꝛc radicibus dicere nos ꝺ cognitionē eius : de ꝙ ꝙ hū radices
gemiculatas multis modis Praecepta ex ut nouere si radices Iridis speculemur
Plī: Lº xxj cº vº de radicē Iridis uim esse ad Vsū medi uidebimus ꝺ esse multa earum genera : Notat Plinius Lº xxj cº vº radi
cis Iridis uim esse ad Vsū medicinæ quēadmodū supꝺ diximus : ex ois ꝙ
ꝺ ps̄ dicūt ois Pallidioꝝ sunt de radicibus Iridis : ex solus de nos esse
Vsū siccē nō radices solidas ex odoratas : ex ꝙ ut dictū est ꝺ ipsis sunt ad Vsū medicinæ
nō siccē radices Iridis Ideo ꝺ ps̄ens dicit nō radices nō siccē necessarias sit medicinæ ex ꝙ
siccē nō nisi radice ueniūt ꝺ Vsū Ideo dicit modū quo siccēmi debēt
quēm ꝛesicandē radices Idcirco dicit, quia ex foliis exsiccata sunt filo trahendo
Iridis siccatæ nō ꝺ sole sed ꝺ umbra penduloꝝ ꝺ Vsus medicinæ seruandū :

3ª pars pª partis . Probatissima Iris Illyrica ex Macedonica est ꝙ : Ista est 3ª pars pª partis
qui docet cognoscere ꝺ. ꝺ cognoscere ꝑfectā Iridis qua ex qua nō sit optima ex hoc ꝙ
optima radix non solū opus est cognoscere plantā, sed quā debemus ꝙ ipsā optimā
confirmasse est cognoscere q nō sit bona ex qua mala ex ꝺ bonis
qua sit optima. Hoc nūc docet ex sex cōditionibus pª ex loco : qua
optima probatissima ꝺ melior, 2ª ex modo, 3ª ex Colore, 4ª ex odore, 5ª ex gustu
ex 6ª ex usu optimi : pª Ipse docet ex loco dicēs ꝙ optima ex
ex Colore probatissima est Iris q̄ gignit ꝺ Illyrico, sed nō distinguit ꝺ quo loco Illyr
ex odore gignit ꝑpter Plī: loco citato negatiuus hoc prædicto dicit ꝙ plurimum
ex gustu est Iris q̄ gignit ꝺ Illyrio nō tm̄ ex qua proueniat ꝺ maritimis, sed ꝺ Vbi
ex usu optimi q̄ prouenit ꝺ sylvestribus Dioꝝ ex Iuxta Narona fluuiū Illyr Iris
Dios: nō potuit tm̄ una spes Iridis Illyrica Plinius uero loco citato po
Iridis una spes quas ex radice distinguit quarū altera appellat raphaniten ꝺ quo
Raphanitis candida similitudine qua habet ex raphanū qua barbi appellat radicē ex Iridis
Rilotomus ruffa candida est : altera uero appellat rilotomas ex hac ruffa est ꝛ siccā
Dios: nō posuit duas ꝺ pª tia qua ꝛ uidebimus : posuit Dios: nō tm̄ unam
Illyrica ex Macedonica duas posuit ꝺ plurimis Iridē Illyricā ex macedonicā h ꝺ aliquibus
Plī posuit :— ꝑpter illyricā macedonicā Plī: ex loco citato tm̄ primū bonitatis ex si
locū attribuens illyricā, secūdū uero Macedonicā tm̄ uidens ꝙ hoc

fuga q̄ Dius:

nisi ultimus dr̄ Dius: & hoc fuerit ex declinatione q̄ hoc qđ ſcribit
poſuit q. s. qđ ex strage hoc gđ deſiderio & quaſi decurrens radicit
vit nō ſcribit ſanguis colore ſubruffo qđ odoratiſſima ab qđ ex
videnti recommendari. Iridi Illyrica potius q̄ Macedonica & poſſit
rideremo q̄ de illyricis plenitiſſima eſt & ſubruffa, nō raphanitis qđ
commendā p̄ macedonica colore. Nec cōſtat ut ex Plinio habeatur:
Sed nec eſſe mirū cōtradictio ī dictis Plinij, nā l° 24 cap: q̄ habet
hoc uerbū poſtq̄ ī eā legimus eſt de Iride Illyrica & macedonica
& Illyrica q̄q̄ diuerſe generis eſt raphanitis altera a similitudine
rapha qđ & mollior eſt, rideremus ſubruffa: adeo ut ex his uerbis
videatur dr̄ q raphanitis q̄ crudior eſt & similis raphano mollior sit q̄
rideremus q̄ ſubruffa eſt: Dicēdo ī medio l° 24 cap: nō de Iride ma
lior eſt ruffa q̄ Comēdo: adeo q̄ ſibi ipſi eſſet contrarius: Ad
Ad ſaluādū aūt hāc cōtradictionē hoc modo dicere nulla eſt
cōtradictionē ſi recte legatur uerbū & ppoſitionis recte punctuā
& ſalua ſit ordinis legere Illyricā quoq; diuerſe generis eſt
raphanitis altera a similitudine & ſi pomū punicū poſtea
quā & mollior eſt rideremus ſubruffa, adeo q. illa dictio mollior
referat ad rideremū nō aūt ad raphanitin & hoc modo nulla
eſt cōtradictio: ſi uero alio ō legat & mollior, referat ad raphā
nitin eſt ꝛſſimā cōtradictio ī ipſo Plinio & eā ipſa Dius:
qui ut uidetis de Iride illyrica q̄ colore ſubruffo cōſtat plenitiſſima eſt
Ad ppoſitū Ad ppoſitū igit̄ reducētes uidet diligēti ſumus & de loco igitur & ratione
& ratione quæ ſit ī quo optimo quidē fris poſſumus nō cognoſcere ut patet Illyrica
optima fris more macedonica & ſint illyricæ & macedonicæ in plenitudine
eſt q̄ hō radicē ſolidā & denſā q̄: Unde poſſet ratione recommendari
& tracta ad nimis plenā ponit alia ſigna ut patet &. tracta quæ. s. ſit denſa
& decurrens radicē quæ nō facile ſeparatur & quæ nō ſit humida
hoc. s. eſt & tracta cognoſcēdi, ſed aūt q̄ hæc cōditiones eſt optima ī
& Colore & Colore aūt quæ ſit Coloris ruffi ut ī ea ſit Plinius ut ſubruffi
ut ſonant uidet Uerbū graecū ut ruffi ut ſubruffi Idē uidet ī parenti
& odore & odore quæ ſit odoratiſſima uelut & habeat odorē ſyncerū
& puriſ quaſi violarum nō aūt permixtū aut fucatū:
& Gusto & Gusto quæ ī gustu ſuaue: Notādū aūt q̄ particula hæc
& ſapore & ſapore diuerſimode legit nō aliqui ut Marcellus legit ευχροεσ
& ſapore qđ ſignificat ſuaue, Ideo traſtulit, Gusto ſuaue: Alij aūt habet
& ſapore ευχροεσ qđ ſignificat moderatē & ſapore quidē Iudicio
& probat & ſapore meliꝰ ſtat q̄ uis Ita ſe habeat, nā ſi radices dulciſſimæ
nō ſuaue ſuaue ſed amare nō cōſtaret ſimiliter nō Ideo ma
& ſapore & ſapore ritudine ſed aliquali: Magis aūt de nō eſſe acuto & q̄ acuto
& Magis & Magis Illigere Amaro: ut multis alijs ī locis apud ipſū uidere licet:
& operatione & operatione quæ & quæ dū triuit ſternutamenta mouet, Ideo ſimi
lis eſt, qđ ſi experiamur uidebimus Irides malas nō mouere ſternutamenta ſed
non mouere:

Post optimas quæ sint mediæ

Post optimã dicturus quæ sit ter alias mediæ cr hæc si nominis cr nõ possem haberi optima sicut illyrica sicut Macedonica : Media ꝙ post Illyricã

Iris quæ est apud eos

Macedonica est liber quæ colore comedit est cr oculis nocua, cr ista est quæ cr somniãdi apud nos est :~

2ª pars principalis

Natura visꝰ õibus ℔: Ista est 2ª pars principalis in qua Deus: postq̃ ad

Indicia huius rei

cuius cognitionẽ triã nõ fuisse, scꝫ medicinã, usuꝫ, ꝑfectionẽ cr regiones eadẽ colore, odore, sapore in eius operationẽ indidit : ꝑmonia declarare nitz

Temperatura frigidis

frigidarũ cr virtutes ut possimus comode in usu tã simplici tã ꝯpositarum medicaminũ cr ad curandas humani corporis infirmitates : Primo ꝙ declarius temperaturã ut cr in possimus adunire ꝯ cognitionẽ ꝙ quid habeat talis facultatis Inquirens a sapientibus Viris Calefactiuã : Vnde nitz

quem possit plures reperire

cr quo pacto hoc possit plures facile possimus demõstrare si in quæ a

Galẽ li 4º c: 2º de simplicibus

Galẽ li 4º c: 2º de simplicium medicamentorũ facultatibus dicãt primo medicamentum

nã Galẽ eo loco frigidis dicere quo pacto possimus venire ꝯ cognitionẽ ali

cuius rei si calidi sit aut frigidi ꝙ dicit nos ꝯ cognitionẽ ꝓ accidentia

manifesta sensui ut patet ꝙ odorẽ ꝙ saporẽ ꝙ colorẽ ꝙ Dicat ꝙ ibi

o dormit sub tonica in Calidis

ꝙ quæ odorata sint tonicæ utiq̃ sint quodammodo Calidi cr pauci

Amara sint Calidiora cr et nitra ꝙ dicit

noctẽ loco de declinãdo ꝙ ꝓ odorata magis cr dulcia calida sint sed magis

calidiora in tonicando sint dulcibus &c.n. Calidiora simul in tonicando tale

nisi esset magis ꝯpertũ est ꝙ dulcia : ꝓ noctẽ met loco de radice iyssopi

rationẽ quærendã odoratã nisi in calida sint quare ꝙ : ꝓ noctẽ met Li

Galẽ nodẽ Lº c: 22º cap: 22º nobis declarat ꝙ in cr Calore possumus venire ꝯ cognitionẽ ꝑpetua

cr Calore dicamus ꝑpetuã

de Ysopo quærendã, nitz sigillum amare aut seminis, aut radicis, aut

succi cr colore dicentem quomodo liceat sumere nã ꝓ te sinapi alterum

tantum in minus sub Calido quæ uero subsumi subrustã sinapi ꝙ

Calidiora : cr hijs ꝙ poterimus facile cognoscere temperaturã frigidis

quã &c.n. his sit odorata in mora In cõtrario ꝙ nisi Calida in tonicam

partiũ cr tanto magis quæ subrustã nisi : Vnde si nõ legimus ut

supra nos dicimus ~~συκοτέρεα~~ sed ~~συρωτέρεα~~ nõ minus ergo

modo nisi frigida hæc ꝑpetuã calida quã Galẽ li 2º de simplicium me

dicaminũ facultatibus cap: 2º cr in 7º dicit acria cum ista Calida in tonicã

partiũ cr verbum ipsum id indicat : Et ꝙ his Calida in sicca cr tonicam

partiũ ꝙ ait noster Galẽ li 4º de medicaminũ ꝯpositorum sim ꝙ nos Vbi

de ꝯpositis, nitz Lº 3º de medicaminũ ꝯpositorum sim locus de ꝙ his

cõcoquit cr attenuat : Paulus in Lº 7º c: 3io de frigida ista Calida in

tonicã partiũ cr dicamus : Nullus in ipsis ponit gradũ suum ꝙ quæ

Simplicia cap: 18º ponit gradum, 1º 2º gradu ista

5. gradu sit Calida cr sicca ꝙ duos gradus : A nullo tamen gradu frigidis

positis ꝓꝙ in Simplicium cap: 18º frigida ista Calida in sicca

1º 2º gradu : Sed de hoc quidem alias cr nõ nisi positio q. in multis

quæ cr positus sit certus gradus vel Calidarum Vel frigidarum ꝙ aliquis

ꝓ nos ut ultimus ipsum diligenter ne timeat quærẽ id faciemus nã cr si

quæ dicta sunt cognoscamus radices frigidis ista Calidas in sicca ꝙ hoc

soto

Paulus 1o ∫ ca 2o

4or gradus qualitatis

1us gradus

2s gradus

3s gradus

4s gradus

Cōcludit gradū frigidis esse 2m

qualitates significantes suū Calidum aut frigidum manifestū ꝙ nō possunt sed remittit ad Galenū Paulū Aetiū

Tussis quid sit

Tussis ꝙd sit

Tussis quot sunt

Tussis quorū causa fiat Tussis

nō possumus scire earū ipsius gradū Caliditatis aut siccitatis : Vnde ad hoc sciendū necesse est recurrere ad ea quae dicūt Galenus Paulus Aetius et alij ī hac materia Sed scripsit Paulus 1o ∫ ca 2o ubi ꝙs facile et breuissime magis hāc perficere docuit corrigere Vnūquēq; gradū Veritas cuiusq; rei de qualitatibus et accidentibus eius : Pro quo sciendū quemuis dari gradū Caliditatis 4or frigiditatis ꝙ .s. p̄ 2m ī 3m ca ꝙ Ea hoc nō qualitatū suarū quae magis vel minus sint manifestae sibi vnde dicimus aliqd esse ī 1o gradu Caliditatis aut frigiditatis ꝙ ea illud nō ex sensu percipi quia nō habent aliquā qualitatē sensibilē ut ea possint fieri Iudicium sui gradus Sed tm cognitionem aut experimento id percipi ꝙdo vero habent aliquā qualitatē sensibilē nō manifestā ꝙ quia sensus ipse sine aliquo experimento possit Iudicare ipsum posse vel excedere vel ī frigiditate ꝙ Illud vnde est ī 2m gradū Caliditatis vel frigiditatis ꝙ : Quod si habent aliquā qualitatē sensibilē manifestā sensui nō tm ī extremo obtinente illā Illud vnde est ī 3m gradū Caliditatis aut frigiditatis ꝙ : Cui vero habet qualitatē aliquā ī extremo illius qualitatis ut puta (si illud sit calidum) ꝙ Cruditatē ducat vel urina aut (si sit frigidum) frigiditatem sua mouet ī tantū sic de alijs Illud vnde est ī 4m gradū Caliditatis vel frigiditatis ꝙ : Ex hijs ꝙ facile possumus cōijcere gradū earū radicis frigidis aut siccarum et sensu percipiū Ideo ex hijs possumus ī tertio radices frigidas esse Calidas et siccas ī 2m gradū : Quae aut sit qualitatum quae significet suū Caliditatem frigiditatemue ꝙ nō est facilis inquisitio ī præsentiarum qui voluerit poterit eā ex me videre et a Galeno 1o 4m de simplicium medicamentorum facultatibus et a Paulo et ab Aetio et ab omnibus medicinam profitentibus Tussis est aliud nihil est nisi Casus seu symptoma ex motu quodā fluxus a natura ad expurgandas asperas arterias ī pulmonis fit autē tussis vehemēte ꝙ aphte 5m ī 2m de symptomatum causis et signis ī locis ī expressa humidum et copiosa excitata et distillata a capite ad pectus : ī asperitas arteriæ similiter et fibrosa pulmonis aspera arteria ī tristicus motus : ī pars ex ore et cibo ī lubricus stomachi ī fastidij et cibi ꝙ ī bilosum et nimium stomachi ī fastidium tussiendi parvum excitat : ī acris humor stomachi pertinens ad gulam aliquā ad fauces dimittit : ī humor ī pulmonem ex thorace descendens ī peripneumonia morbo Lateralis et vulnus : ī ingressus ī vias frigidas ī transmittens respirationi spiritum : ī ī expressa fumus, pulvis et ꝙcūq; aspera arteria repugnat quicquid in spiritu ī arteriam ad tussi rejicere oportet, sive fuerit humor sive ꝙpiā aliud, ita quia natura ī Bonum expellere intendit, et intendit quia vocat tussis, et hac de causa dicit tussis :—

Dr que nisi dilligat Deus: Deus: nec hoc ⁊ loco ꝙ dilligit ⁊ radicus frialis valeat sit tussi causare
& humidum distillare & & frigidæ frigidæ & & cerebri humore stomachi pulmones nec thoracis:

& quæcunq; causæ, sed nō modo ꝑ quas causat & humidum distillans a capite ad pulmones, sic quæ & intemperie frigida ⁊ stomachus respirationis sic & cerebri humore stomachi nec pulmones nec thoracis ac supra; nō quoq; radicus frialis ac radicum habeat ut attestatū ac dicimus & hoc possimus movere q dignitū calefactiua & refrigerativa nō mag quæ cū ipsum radicus frialis hac de causa confirmam nisi removendo nisi causas:—

quom frias cōfortat humores flg ꝙ dilligit Deus

Humores nō frialis expurgabilis & potuerat ꝙ: Erat vō quæ radicus frialis valet sit tussi cōfortat ac humoribus crassis ac glutinosis & gulæ & pectoris & fauci bus ⁊ horrid, quæ aliqui nomine ac glutinosi qui humores in pectore ⁊ thorace ac nō nisi cōtrarii magis cū difficultate pectoris possit nō ex causa tussi ac quantitate vomitus, & ꝑ cōtrarium sapor & frigidi sit, magis ꝓpria sapor humoris quæ tussi pectoris ac ⁊ glutinosi humoris

quo ꝓpria cōfortat humores glutinosi

minus modi humores & cibis frigidis cōcoctu difficilibus: quippe humidum humores crudi crassi ac glutinosi a medicinis frialis deprimit & attenuat reducunt & frialis ad pectus: Videt igit Deus hoc ⁊ loco velle quasi ipsi

quæstio ꝓpria adhibenda sit radicus frialis

pectoris cū cum radicus frialis cōfortat Tussi ac humoribus glutinosis ⁊ quibus id efficere ꝑ attenuationē humoris: Sed quæritur aliqs quo nā pacto adhibenda sit radicus frialis ut tale effectū faciat: Dicitur multi modis facit Deus: Ego nec ut sententiā meā dicā nō multi fateor vere vel alio nō affirmabor radicus frialis vel ⁊ usq; decocto vel usq; pulvis ⁊ Conserviis vel ⁊ syrupus ac decoctu & cū os sumat nō si cōsiderantes Pulvis ⁊ Cum tussi aliqs adhibeat frialis ⁊ decocto, aliqs ⁊ conserviis: Caldo hoc nō Deus:—

Pulvis 1ª 3ª c: 28ª

De qbus humoribus Crassis & bilioso pōdere diximus sup & quibus vna ac modo sic usq; quæ & fam

De humoribus Crassis & Dilligendis

sit humores, nō ac hoc ⁊ loco dilligit Deus: de humoribus crassis & glutinosis q nō facile expurgat quæ huiusmodi humores sit nec ⁊ gulæ nec stomachus nec pectus; sed hic dilligit de humoribus Crassis qui sunt ⁊ stomachus ac ventris corporis partibus sed magis de his q sunt ⁊ stomachus q sunt nobis cru di & nullo pacto possunt digeri adhuc ac possit transire ⁊ intestinum: Vide ac hoc velle dicturum quo pacto pituita generat ⁊ stomachus ac ⁊ epar,

quo pacto gñat pituita ⁊ stomachus ac ⁊ epar: vide ꝓpria. Cardiaca

Pro quo debemus scire q pacto ꝑ digestionem Cibi ⁊ stomachus facta chilis chilis discendit ꝑ intestina ac a mesaraicis venis attrahit pars eius sanguinea crassior vero discedit mesaraicis venis discedit pars illa sanguinea nō cum sanguis ad hepar quæ pars sanguis appellat a gbusdā venis hic appellat sanguis

In quot opinor dispositio ves sit humores grossi sanguis
D. Thomas Melancholia

qā si hepar optima obtinuerit dispositionē ves sit generat humores ⁊ sanguis bilis ac melancholia qr nō apta sit ⁊ coqui nec ulterius remanet nā

Bilis duplex, nō apta ad nutrimentū corporis
Apta ad nutrimentū corporis

omnia sanguini ⁊ Melancholia vero sic ipsa separata ꝑ se ipsa pars huius ac nec suspecta, talis nec est flamma bilis q nō est apta ad nutrimentū hoc in ⁊ splen Sanguis & consolidatiua officia bilis vero q apta est ad nutrimentū ac sanguinis romanet ac ꝑ eam corpus diffundit: Caudē nō nervis pars ac crassa quæ Vehementis fœc sanguinis ⁊ fundū suo omnibus deambit quæ nec ipsa ad nutrimentū apta est hæc a hepate tota ꝑ splen excludit ac a liene ꝑ ventrē ⁊ illa pertinet attrahitur: quæ vero nutrimenti causa est ipsa quæ ac sanguine remanet

In spiritu male dispositio q̃ generalr humores
Sanguis
Bilis
Melancholia
Phlegma
Duplex pituita
pituita apta ad nutriendum
quarta nã nullã fert nutrimentum
Unaquãq; pituita ppriã

quarta ĩ Ventriculo grãs
Pituita

quarta Ventriculus dicit ese
solas pituitas
Pituita nõ apta ad nutriendũ

Reddit ad propositũ

Pãdere verbũ, Purgare.

Iris hẽ vĩ purgãdi bilẽ
Paulus Lº 7º c: qº

Aqua multa qd sit

Quid ꝑ Bilẽ ẽlligãdũ

Bilis aliqñ recipit ꝑ cibos humoribus
Hypp^ra Lº 7º apb^o 93
Bilis aliqñ recipit pro pituita putrefacta :-
opõ ppriũ :-

Somnus qd sit
Paulus Lº pº c: 97º

Arist^o Lº de somno et Vigilia :-

In spiritu male dispositio q̃ generalr humores
Sanguis
Bilis
Melancholia
Phlegma
Duplex pituita
pituita apta ad nutriendum
quarta nã nullã fert nutrimentum
Unaquãq; pituita ppriã

quarta ĩ Ventriculo grãs
Pituita

quarta Ventriculus dicit ese
solas pituitas
Pituita nõ apta ad nutriendũ

Reddit ad propositũ

Pãdere verbũ, Purgare.

Iris hẽ vĩ purgãdi bilẽ
Paulus Lº 7º c: qº

Aqua multa qd sit

Quid ꝑ Bilẽ ẽlligãdũ

Bilis aliqñ recipit ꝑ cibos humoribus
Hypp^ra Lº 7º apb^o 93
Bilis aliqñ recipit pro pituita putrefacta :-
opõ ppriũ :-

Somnus qd sit
Paulus Lº pº c: 97º

Arist^o Lº de somno et Vigilia :-

cũ ꝑ totũ Corpus diffundit ꝑ nutriendo partiũ Corporis una cũ sanguine :
si vero locum non sit ĩ opinione dispositionis Sed aliqua vel nõ bene ĩgesta
officiũ ut puta Romperit frigida tũc qº quarta humores nõ omnes
sanguine bñ cũ melancholia remanet in aliqua pars quæ ĩcõcocta est
cũ talis de ĩst pituita quæ cũ sanguine ꝑ totũ corpus diffundit
ꝑ nutriendo, nã ĩpere necessitatis nãtura prius cõsumit hãc pituitã cũ
postea sanguine cũ hic ĩst q̃ natura nulla ꝑpriã facit receptaculũ
istis pituita quæ ĩ locis quarta ĩ Ventriculo nisi Ventriculi Corporis Ventris quæ
nõ sanguine colligit. cũ hoc modo dñ omnis pituita ĩ corpore :
In Ventriculo vero generalr pituita nõ nec nõ modo ꝑ se ĩgesta putrit
sibi crudi dum nõ qui regre possit a Ventriculo cõcoqui, tũc nulla
fit glutinosa cũ nõ facile ꝑmixta nec ĩ locis cõcoctis cũ sanguine nõ attrahit a
locis ꝑ mixtionis cũ sic remanet ĩcõcocta cũ humiditate ĩ est
pituita vivere. Hic ĩst q̃ nõ nulli dicit Ventriculũ esse sedẽ pituitæ
Sed cũ diligimus ẽlligãdũ ĩst de tali pituita vivere quæ nulla pars ũq;
ĩst apta ad nutriendũ, Sed q̃ cũ multi grauẽ mali morbi nisi expellantur.
Redeundo q̃ ad propositũ nõ videremur hoc pt̃ dicũ cũ necessitate dixisse
de Dios: radices frigidas purgare crassos humores, cũ ꝑ crassos humores dix-
imus ẽlligãdos ĩst humores crassos cũ glutinosos q̃ sunt ĩ Ventriculo cõ-
cocti corporis parietibꝫ, i. pituitã apositã ĩ stomacho cũ nõ cũ quæ ponit
ĩst ĩ Ventriculo cũ pare q̃ ĩst ꝑ mixtionem sanguinis diffusa ꝑ totũ Corpus :
dicit nõ purgãre, qd qd uerbũ ĩportat medicamento cũ pharmacho alĩ
purgãte multi aliqua ĩuenire cũ sapissime apud Hippº cũ Galẽ licet videre
qd nõ Iris habeat facultatem purgãdi vicarius Paulus Lº 7º c: qº ubi de
simplici medicamento purgante ponit nõ frigida illyrica octo obolis cũ multa
sumpta purgare bilẽ : cũ Deus Dios: nõ ipse ĩ frigida purgare bilẽ seu
biliosos humores se pãdere drachmarũ sapta cũ aqua multa potum :-
Multa nõ cũ Medicorũ lẽ sunt : sic nõ multa cũ aqua Crudi cũ multo
crudo : Sed possumus hoc ĩ loco diligentius cõsiderare qd nõ ẽlligat
hoc ĩ loco Dios: ꝑ bilẽ qm̃ videmus nõ q̃ Iris expurgat Crassos et glu-
nosos humores cũ planta nõ bilẽ quæ sit tenuissimus humor : ppter
quod possumus dicũ q̃ hoc ĩ loco accipiat bilis quãdmodũ accipit Hippº Lº 7º
apho^rũ 93 ubi ꝑ bilẽ accipit ois humores cũ Doctores Gal: ĩ 9º : vel nõ
possumus accipere bilẽ quãdmodũ doctores nõ Gal: ĩ sint simile q̃ si
pituita putrefacta cũ ĩ biliosũ humorẽ cõuertat : tunc Ego potius ẽlligẽdo
cũ verbo ipso sonat purgare bilẽ cũ mente quã Paulus loco citato ĩtendit
Iridẽ illyricã habere facultatem purgandi bilẽ ẽlligendo q̃ Galẽ simplicit :
Somnũ cõciliat qs : somnus cũ habeat a Paulo Lº pº c: 97º ĩst virtus animalis
regens cũ quo multa ꝑmittit Comoda cũ ab ipso nõ ĩ loco licet videre
De hoc aũ somno difficilissima multa cũ pulcra scitu digna ab Arist^o
ĩ Lº qui de somno cũ vigilia ĩscribit ꝑtractat, cũ legat qui multa cũ
quæ ad somnũ ꝑtinẽt ẽlligere, nõ si cũ nullum necessario quæ ab eodem
dicũt nimis pligi ĩstimus cũ videremur potius colorare rẽpus q̃ Veritatem

Consulere

cōsulere qđ ⁊ calor humorē ⁊ frigidū nostrū: Calor q̄ntū ⁊ ligat
fir nūc somnus ⁊ste Gato 1° ⁊ aplē ⁊ refrigerare p̄ sensibile hoc ⁊st
verbo ipso: Procuremus nūc somnū qm̄ ⁊spīā maximis ⁊festū vigilijs gra
reddere solent nūc ⁊ dolor aliquo nūc ⁊ febre, nūc reuerore aliquo
casu, nūc ⁊ marore nūc curis, nūc aliqua nimia agritudine, nūc ⁊ nimio
cibi copia, Vino ⁊ stomacho grauato nūc ⁊ frigida pp cōsuetudinē cibi:
Dicos: nūc hic locus Tullio radices frigidis valere ad procādū somnū qm̄ frigida
nocē vigilia quā causam sit ⁊ febre potissimū, q nō alijs vigilijs causatis ⁊
alijs causis possit ⁊ducere somnū: Sed nō ⁊uenit quarentes hic locus alijs
si somnus causatū ⁊ nō fr̄i frigidū ⁊ humidū ut prius quia debuit reti
nere cerebro, nō somnus ut dicimus fit refrigerato cerebro quemodo
radices frigidis quā sint potentes appositae .s. calidū ⁊ siccū bene ut nō
ut possit ⁊ducere somnū: facilis ⁊st ⁊sposio ad hoc nō radices frigidis
nō p̄ ⁊ p se ⁊ducunt somnū Sed p accidēs quēadmodū ⁊ accidit de V.
no potū qđ nocē calidū ⁊st ⁊ nocentiū ⁊ducit somnū nō ⁊ p se Sed p
accidēs ppter q calidum suos facit Vapores ⁊scendere ad caput qui obstruu
ntes, quibus obstructis ⁊ducitur somnus: ⁊ sic nō primario ⁊ p se
radices frigidis ⁊ducunt somnū, sed p ꝑ⁹ ⁊scendere frigidū vapores ad caput qui
ut dicimus obstruunt meatus cerebri quibus obstructis ⁊ducit somnus

Lachrimas qđ sit. Lachrimas vicio q: Lachrimas ut aliud sit q̄ aqueosus ille suppflua que
Lachrima quādo fiat ⁊ cerebro ad oculos ⁊fluit: fluit nūc lachrimas aliqū voluntarie aliqū
aqua causa fluat voluntarie: Voluntarie qđ nūc pp misericordiā nūc pp priuationē
Voluntarie pp misericordiā aliculus rei huiusq maxime ⁊dilecti ⁊st: huius qui hoc temperamento
pp priuationē. cerebri valde humidi quēadmodū mulieres nō reperiūt aliqui hoc tēpe
ramento cerebri adeo sicci ut magis ⁊ magis, coram possit spōte ⁊fluere
Involuntarie vel minimū lachrimas: Involuntarie vero ⁊fluunt lachrimas nūc pp.
pp dolore dolore aliquo ⁊tortus ⁊ aliqua corporis parte sensū nūc ob vehementē
pp letitia letitiā nūc ob minimū vim patiendo nūc ob ⁊flammationē pelliculā que
pp minima vim patiens oculis ⁊horet nūc pp debilitatē cōmissa pterunia cerebri qua ⁊ aliqua
pp inflammationē pelliculā pp debilitatē pōs ⁊ditiua pterumpi pōsunt nūc ⁊ aliquo morbo ⁊ quo aliqui spōte aliqui pp
pp cerebri ⁊sperse voluntate illachrimans: nūc ⁊ aliquo medicamēto qđ habeat in ciendi
pp morbū aliquē lachrimas ut p eas ⁊purgat cerebrū ab humiditate suppflua aqueosa:
pp medicamentū Dicos: nūc ⁊dilecti radices frigidis valere ad cōdēdas lachrimas qm̄ aliqui ⁊tempio
dat q ⁊dilecti Dicos: frigida ⁊frenis ⁊fricans cerebrū ⁊ meatus ⁊ ipsū a nimi humiditate expur
pp ⁊sperse cerebri gat, magis facile possimus p alia via ⁊purgare ⁊ p lachrimas: possunt
nūc tam facile ⁊storē radices frigidis calefaciendo attenuare ⁊ cōcoquendo
magis illā crassā ⁊ glutinosā ⁊fistere: cerebro tam facile possit regere:
Quastio curiosa quare ⁊ oppōs causis ⁊ffectus aut Sed occurrit nobis curiosa q̄stio h̄z nō sit valde ad ꝓpositū nō ⁊ magis solicitat
nunc ut ⁊ dolores ut letitie aliqd apparet qđ nobis nūc grauat: Dicimus Involuntarie lachrimas ⁊fluere
lachrimas ⁊ducunt ut pp vehemētē dolorē ⁊ pp vehemētē letitiā: Ista duo sunt potentia dolorē ⁊ letitiā
Ista duo videri pōt q ⁊ ~~nulla causa duo pariter contrarij effectus pariat~~
diversis ut oppositis causis ut letitia ⁊ dolore Ista pariunt effectus ut pote

sotō
medō ost-cā defluxiones lachrimarū: dolore-re-tristitie

lachrimare defluxerit: Huic dubitationi facile satisfacere possimus si demōstremus ī tristitia et dolore nōdū esse causā pp quā fluāt lachrimæ: pper sciēdū ost q cū dicimus lachrimā aut nihil ost nisi aqueus humidus superfluus qui ost ī cerebro, et dolor qui ī dolore et tristitia p retractionē caloris nātis et spirituū ad interna cōprimit cerebrū hīc ost q ī dolore et tristitia fluāt lachrimæ qm̄ pillā cōpressionē exprimit humidus ille existēs ī cerebro patēdo ne sit aspra spōgia aque plena manibus cōprimēti et qui de manifestum exprimatur humor aqueus ī nr̄o et cerebro p cōpssionē fluēs lachrimæ; in tristitia vero p dilatationē caloris nātis et spirituū ad exteriora nūl ster cerebri et eius dilatationē cōprimit pia m̄r dura matre et pannis cerebri ei proxima et grave cōpssionē defluāt lachrimæ hīc ost q nō tota cupit lachrimare pueris ī tristitia sicut ī dolore: et hoc modo et cōpressionē fiēdā ī cerebro causāt defluxus lachrimarū sint sit ī tristitia sicut ī dolore magis differūt nisi sm̄ magis et minus p̄ssto ī vno puēro ī dolore tota cerebri substātia cōprimit, in tristitia vero m̄ pannis exprimit cū pia m̄re et dura matre: sed hoc dicto sit preter intentionē propter curiositatē nōnullorū:

gutte nō tota cupit lachrimare fluere ī tristitia sicut ī dolore

cā pp quā ī dolore fluāt lachrimæ

exemplū de spōgia

cā pp quā ī tristitia fluāt lachrimæ

Tōmina q̄d sit et vndedicāt

Duorum
Tōmina distinctiua

Tōmina

de q̄bꝫ dilligit duos:

et quare nō fiāt tōmina

Tōminibus modernū ꝙ: Tōmina dicūt nr̄a q ī aliqua corporis parte dolor causāt dicūt nr̄a Tōgrada et ꝙ quocūq; dolores cuiuscūq; partis significāt, nr̄a practicorū duos peritissimi vnū .s. qui a gēis dicūt dysenteria quā distinctas ab inuicem cognoscēmus et de hīs cruce mmorū, alius appellat morbus ist testē Cornelio Celso lō 6º et ist tōminalis: Alius aūt morbū significat q a gēis dr strophus, a latinis vero appellat tormina siplicit de quo morbo hic ī loco dilligit deus: hic aūt morbus ost quā fluxus ī distinctis et circa umbilicum conclusū et hīsq; tormīa ī dūt: sunt aūt huiusmodi tormina et maxime frigida et humida puerorū sicca et calida et cibis frigidis et cōcoctu difficilibus et flatuosis: puerilis aūt ingq; tūc mā et obstructa fluxus ī distinctis et circa umbilicum conclusū et hoc pacto causāt tormina et dolor circa umbilicum: quā aūt radices tridis sit Caliat et sicca cōsequat et attenuat nō ost mirū si tūc mag digerat et attenuat et ꝙ cōsequēs huic morbo mxime cōuenit:

quare tris cōfert tormina:

Cū autē verē cōtra Vomitus morsus uelit bibere ꝙ: De Vomitus morsibus multa dicūt a Dios: lō 6º nō ibi diffusissime duxerūt quia sit ita quia tanta vomitū iacultās pueris ne reliquat ut quibꝫ signis cognoscamus aliquē ab humore animalibus vulnerato fuisse: ut deinceps et circa particulares curationes et cōs: Eodē modo Paulus lō 5º a principio precipue vult ad medū duxerūt curationes cōs et particulares circa ꝙ a virulento quopiā ali morsi sm̄ ictū sunt, vnus quidē ꝙ et ipsum pūt et locare ꝙ ab ipsis ī hoc nō dicūt: Vnū hoc nō cōsideramus quare radices tridis sub ueniat Vomitus morsibus aliquā ob cui radices tridis Vomitus morsibus possit subuenire: Id aūt

quī pretēt de Vomitus morsibus Dios: lō 6º

Paulus lō 5º

fruit-

Dios: Lº 7º c: 4º
Paulus Lº 5º c: 2º

Cura rose q morsi sit ♃ppia vinulenta animali

fraile. Cognoscamus si ea que dicunt ^Dios: Lº 7º c: qº et similiter ^Paulus Lº 5º c: 2º non hijs t locis dicit cum cura rose, q ^virulente quapia animalium sint q non in lambibus hoc animalium solius debemus intueri sed ex ceteris alijs horis non solum et scarifications. Vsione et unguento mihi illius vulnerati absq̃ione ne emplastris tñchionibz q̃ cerotis pessis sed in de qualibet cibore q̃ vel debemus, tali cura, huius rei vel radix

Vna

Vna

Vna

vsionē Dios: iquit, q̃ ꝯ ^semper prestitosq̃ virū penetrationi resistit similiq̃ omni vino bibendo ne restringit et discussum ad Interiora prohibet humectū nec sitē movet. Inquit q̃ quū nec pris ꝑ morsus canum rabidorum fuerit perfusus cōfestim ꝑ vē ne morsibus venenatoq̃ subueniat: q̃t et cōfirmat de Paulo loco adducto ubi cōponit Thriacē aduersus virulenta et pessima venena atq̃ i qua ꝑ alia simplicia recipit et pridē Illyrica

Thriacē ^Paulo cōpositio cōtra serpentia venena atq̃

Dubiū nigri pris valeat cōtra ea venena quib⁹ atq̃ sēta

Sed quoniam alīqs nigri pris illyrica cōfecta aduersus ictus quorūcūq̃ atq̃ venenosq̃ pfecto hoc nō est dubiū quin et hoc et aliquā dicat sēpe venia venenatoq̃ quā q̃ diuersa quantū venena nō calida et frigida Idcirco potius dicere quēadmodū et Plinius Lº 24º cap: 2º ubi docet aduersus quos venenatoq̃ morsus valeat pris et ponit ipsā valere cōtra

Plin: Lº 24º c: 2º de cōtra

Serpentis
Arenarie
Scorpionis
Canis
} morsus

cōtra quatuor et de. Cōtra serpentiū et arenarū morsus de pesca valere Cōtra scorpionis durae dicunt bibere i pota vel ligna sumitur Cōtra Canis morsus de alio ꝑ, adde q ponit nō 4ū s: serpentiū Arenarū, scorpionū, et Canis: Paulus nec loco citato ubi composuit Thriacē i qua ingredit pris illyrica nec mentionem de nō valere aduersus virulenta et pessima venena Vipere morsus et scorpionis ictus: multo nec minus frigi nigri serpentiū nigri arenarū, nigri Canis, pris i cōtra Canis rabidi nec pris, similiter et hæmorrhois, n alijs nec mentio de de pris et adhuc difficile est iudicare quibus speciebus cōueniat et quibus nō nisi fiat huius rei periculū q̃t raro euenit ppter nō multū frequēs Cōfectio:

Pris contra venena

Addit nec noster Dios: i quibus, de nardo pista, hanc simul nec quemadmodū ab vsu i fit habita Lº 5º c: 14º Vbi q̃t de nardo dicit q. Acorū contrariū valet contra omnia venenatoq̃ morsus et calidos q̃ frigidos sed ponit hāc distinctionē q contra calidos venenatoq̃ morsus debet sumi frigida, contra frigidos vero debet sumi calida

Acorū Valet contra venenatoq̃ morsus vīs et quorū

Tussis humoris q̃: hec quēadmodū et cuiuscūq̃ corporis pressa diuersis ꝯgit generibz affligit q̃ 4or simplicibus calida, frigida sicca, et humida similiq̃ quatuor cōpositis, calida et sicca, calida et humida frigida et sicca, frigida et humida. Causa nec hoc, humoris ad sugē ad Anio Lº 4º cap: 7º et a Paulo Lº 3º c: 49º: quibus q̃ sit pectoris ista tussis: potest tussis quoq̃ fieri et ꝑ stomachū et diuersis ꝯgit epiglotti scilicet nec et ꝑ cōstitutionē nerui et quoq̃ et scirrhū cuiuscūq̃: et obstructionē et officiū hic nō solū ꝑ attractricis quā ꝑ et homogenis et peculiarē sanū et innatus q̃ quē arterialis sanguis humor

tussis plurib⁹ morbis generibz affici
4or ꝑ speciebus simplicibz
4or ꝑ speciebus cōpositis
et ꝑ interiora
Acorus Lº 4º c: 7º
Paulus Lº 3º c: 49º
Inflammatio tussis
Indurata et scirrhus
obstructio tussis
} et

De quo liuius morbo dilligit deus:
De aspria frigida
De inflamatione
De arritia
De obstructione.
Alimēta splanitiue gustia mult co sit calida ꝛ sicca ut dicimus
Cōmulsio qd sit. Galē 2° de symp: cās
oribasij definitio
Tres cōulsionis spēs
p̄ma ḡcis Τέτανος de
alijs Distelio
a Celso 1° 4° c: 3° rigor nuncup̄
2ª ḡcis Ἐμπροσθότονος
a latinis cāsio ad ante
ꝛ priora
3ª ḡcis Ὀπισθότονος
a latinis cāsio ad poste
riora
Cōmulsionis cause
Hippᵉ 6° aphᵒʳᵉ 39°
ex replione
ex inanitione
Galē 1° 2° aphᵒʳᵉ 2° 1° 3° Plouis affinis
Cōmulsio ex replione
ex gñ cā pr̄ gñm fit
exēplū de chordis
cur ipse fit cōmulsio ex
replione
Aurel 1° 6° c: 3°
Paulus 1° 3° c: iᵗᵉ
ex inanitione cōmulsio
ex qua cā pr̄ gñm fit
vsus minus
Vomitus imoderatus
Alui ductiones
p̄fluuia sāguinis
Vigilie
fames
Hi vomitus imoderatus vsus
sicitas, febrium q̄ chordis ut
Galē 1° 4° aphᵒʳᵉ 57°
De qua cōmulsione dilligit
deus:

=e locinere. liuē derivat obstructionē, ꝛ ex ipsius ne vitiosus sāguis
sūbidū. Vomitusq̄ distribuit corpus: Deus: aut hoc. loco dilligit
ex de mala liuis Temperie putrissimū frigidū ex de inflammatione
eius, nec nō de eius obstructione ex arritia, nā quēadmodū hu
morib⁹ a Paulo loco allegato 1° 3° c: aq̄ alimēta splanitiue dicit assi
milatiue pontanis acria, arida ē: quā q̄ maiora frigida alia
Prosunt cōmulsis q̄: Cōmulsio refert Galē 1° 2° de symptomatū causis cap: 2°
hoc modo definit q. s. est passio quæ nervos musculosq; ad nimiū
eorū affectū. quē ab animali frequenter quū naturale habitum
sequuntur ducebant: oribasius aut sic definit q. s. est motus
involuntarius. Voluntarios obtinens locū: quis aut diversa sint
nerbi ꝛ nervus ꝛ musculus ad vnū aliquā ponit ad quē prius
naturaliter ex voluntario fortebant: Tres aut reperiuntur cō
vulsionis spēs quæ de loco ꝛ differunt: prima spēs a græcis
appellat Τέτανος est q̄ cum rigore vnā cū reliquo corpore
mobilis remanet. ꝛ nervus ꝛ flexibilis ponit latini aut
appellat distentionē: Celsus vero 1° 4° c: 3° appellat rigorē nervor:
Secūda a græcis appellat Ἐμπροσθότονος est q̄ cum
curvitate: pedes ꝛ anteriorē ponit contrahi, latini aut appellant
tensionē ad anteriorē ponit: Tertia a græcis appellat
Ὀπισθότονος ex est q̄ caput ꝛ curvitas ad scapulas ex ponit poste
riorē cōvelli, latini vero appellat tensionē ad posteriora:
Cōmulsionis aut duas esse tantū causas scribit Hippᵉ 6° aphᵒʳᵉ 39°
dicēs Cōmulsio fit vel ex replione vel inanitione, ꝛ vero ex sig
nis q̄: Docet Galē plurib⁹ locis quomodo ex replione ꝛ inanitione
fiat cōmulsio sed apertissime 2° aphᵒʳᵉ 2° 6° ex 3° de locis affectis
cap: 5° Vbi dicit Cōmulsionē fieri ex replione q̄n nervi repleti
frigidis ꝛ pituitosis humoribus ꝛ ex his torpescunt contrahūt
abbreviantq; sicut accidere solet ꝛ chordis q̄ ꝛ loco humido vnde
sumunt ex ipsū humiditate q̄ torpescunt contrahūt ꝛ abbreviant
hoc aut morbi genus ut plurimū colligit somnis vel ex ira. Aurel
1° 6° c: 3° ex Paulus 1° 3° c: iᵗᵉ colligit sentē ꝛ principio morbi:
ex inanitione vero fit cōmulsio q̄n nervi ex siccitate ex propria hu
more contrahūt ꝛ abbreviant hoc aut morbi colligit post magnas
sanguinis copias aut post ꝛ immoderatas vomitiones, aut nimias alui
ductiones aut copiosas sanguinis profusiones, aut ꝛ immoderatas vigi
lias ꝛ fames ꝛ huiusmodi sed perfectius accidit ex nimia siccitate
quæ accidit ꝛ febribus ardentibus ex hoc morbo Galē dilligit hic 1° aphᵒʳᵉ 57°
q̄ aphᵒʳᵉ 57° de qua nō dilligit hic deus: sed ut de ea cōmulsione
quæ fit ex replione q̄n pris hī frequenter contrahūtur ex siccantur ꝛ

cōcoquūt

cōsequendi grādmodū abunde supius a nobis dictū ē: quare Quum
ratis humoris frigidi & glutinosi ac tridi attenuāti ac exsiccati nil mirū si
huic morbo conferat ḡsens ni q̄ sit ex humoribus crassis q̄ neruis tribuitur:

A Vnctio refrigerantis q̄: Ista rubrica nō videt recte cōpōni a Rustico nec ei
Marcellus p̄ q̄ sanguis nō ex pestis semine q̄n Deus: vidit. Allegādus de
refrigerātibus facta i febribus nō nisi de ceteris refrigerationib⁹: Et primo
ceteris ḡnis nerui nō ex dicit ὀνειρικὰ ψυχρόθυρα sed ex ὀνειρικὸν ψυχρόθυρον
ὀνειρικὸν refrigerantis ex humoris dilig⁹ de refrigerationib⁹ factis i febribus:
Vnde sciendū ē q̄ refrigerationis quę fiunt i febribus sunt triplici de
Vna ex ὀνειρικὸν ex ē q̄n externū medicū ponit in frigore ex
Leoniceno i nō apl̄ō p̄: q̄ Gal nonnullis ferē exteriorē ponēdi rubri
gerationē: a Plinio nec appellat ptrichio: Secūdo ex ἐλαιον ex ē
q̄n vnā ex frigore ceri in unguit: Leonicenus vocat hoc appellat frig
rē, ex ab aliquibus appellat cū rumore aliquo: Tertio ex φοίνικα ex
ē q̄n totū corpus thorace ex appellat Horror ab ōibus: Celsus nec
1ō 3ō cap: 3ō duos ex ponit spes frigoris. s. ex horrē ātq; frigus ostē ubi
partes externā mēbraq; aligerit: Horror uero ubi totū corpus ingemi-
Rigorē uero appellat distentionē q̄ ē spes cōuulsionis aut supinus labo
inus: Volens igit Deus: duarū p̄ubi subiungit p̄ et 2ō spes refrigerantes
i febribus dixit, perfrictionibus ex cū rumore aliquibus nō nec intelligit
de refrigeratis ex uento nisi ex aliqua alia externa causa ut frigus
ceperūt ex sine febre uel pueri a uento uel a gelicidio alia causa ab
pellat καταψύξεις, ex solo hoc uerbo usus ē Deus: nisi intelligēs de
frigore refrigerationem fieri i febribus: Io: nec Manardus in nullo aliquo
modo dissentiens Rustico dicēs q̄ nō obstat q̄n possit intelligi utiq; de
refrigeratis frictus & refrigeratus q̄n omnis in ē sermonis ratio: in q̄ne
uidet approbare lectionē Vergilij nisi magis communem et uera nā si in
omnes Plinii L⁰ 24ō c: 2ō uidebimus uerisimile huius rei q̄n ipse uidens
scripserit et declarare hic uoluit q̄n dicit frictū esse cōtra perfrictiones:

Et quibus aperitur ostium &: Gonorrhea nil aliud ē nisi seminis pollicis
involuntarius fluxus: fit nec duabus potissimū de causis aut omnis
seminis calorē i seminalibus vasis copia et abundantia aut ob nimiā
laxitatē virtutis retentiuae vasorū seminalium quae nō ē apta retinere
i sis semē ḡsens q̄n semē ipsū sit in minimis tenue: Deus: nec
hoc i loco intelligit de Gonorrhea facta ex nimia seminis abundantia
i qua uenam ē cibis rejicerentibus et qui nō generat semē, q̄nadmo
dū habemus ab Aetio L⁰ 14ō cap: 33ō ubi ait In seminis plenitudine alios ne
dū ē qui uere corrūpūt et difficulter emittere et reficere in habent:
Paulus uidē modo L⁰ 3ō c: 55ō i seminis involuntario fluxu ait nimium
uenam ē cibis rejicientibus q̄ idē et Alex Trallianus ait L⁰ 3ō c: 42ō: et
huiusmodi morbus ait ē multoq; alios morbos q̄nadmodū aperitissime
declarat Gal L⁰ 6ō cap: 5ō de locis affectis et multis alijs i locis: quare q̄:

ἐλαιον refrigerantis
omnis hoc ī scripturis
ὀνειρικὸν ψυχρόθυρον
ὀνειρικὸν ψυχρόθυρον

refrigerationē i febribus non

καταψύξεις

Manardus L⁰ 8ō cap: p̄ de pestis
curatiō:

omnis apparet de Pli: L⁰ 24ō
cap: 2ō

Gonorrhea q̄d sit et
q̄ua causa fiat

q̄d omnis seminis
q̄d debilitate virtutis vasorum

De quo intelligat Deus:

Aetius L⁰ xiiij c: 33ō

Paulus L⁰ 3ō c: 55ō

Trallianus L⁰ 3ō c: 42ō

Plenti plurimū q̄ seminis
copia generatū:
Gal L⁰ 6ō c: 5ō de locis affectis

Mēses suppriment nātiū

sterilitē
grauidē
fluxū
sanguinis
mort vt mm nāl post:
Mēses suppriment ꝑ nāg
ob nimiā pīguedinē

ob nimiā grauilionē

ob sanguinis crassitiē

ob imoderatā sānguinis missionē
ꝑ alia loca
ꝑ nares
ꝑ hemorrhoides
ꝑ sputū sāguinis
ꝑ sectionē venē
ꝑ imoderatā exercitiū
ꝑ imoderatū sudorē
ꝑ imoderatū vomitū
ꝑ imoderatū ꝓfluuiū corporis
ꝑ pustulas
ꝑ ulcera maligna
ꝑ alimētū minima copia ut pauissimū
ꝑ vehemētē corpus male affectū
ꝑ vsum pessimū victus
ꝑ frigida aut calida aut siccā
ꝑ nimiā obstructionē
ꝑ calū circa uteri orificiū
ꝑ Cornua de vesica
ꝑ pīguedinē
ꝑ ruptionē aut ꝓlapsum dicti
ꝑ cicatrices uteri
ꝑ ꝓlapsum uteri ꝑ nimiū
ꝑ Curas formidines somnorū

Aetius lº 16º c: 52ª
Paulus lº 3º c: 61º

De ḡbus ꝓcedit Deus:

ob frigidā uteri ꝓprietē
ob vehemētē corpus male affectū
ob crassos et lentos humores

quoꝝ uterū obstruentes ꝓ
hibent ne Concipiat mulier:

in viro:

Mēses suppriment nātiū Menses de viro potē pullulare ꝙ: Menses aliqñ nātiū, aliqñ ꝑter nāg mulie-
ribus suppriment nātiū ꝙtē ut sterilibus, grauidis lactantibꝫ salutiferꝫ
aut duodecimū mensē uel ut aliquibus aut tertiū decimū uel quartū decimū
mē, ut post septuagesimū, uel ut aliqbꝫ post quadragesimū uel quinquā-
gesimū: praeter nāg ē multis de causis suppriment mēses aut nimiū
multū ob nimiā pinguedinē crassitiē ꝙ quā pinguis uteris magis compactus
sit minimusq ꝙ ē mulieres exercitatas hūt: quibus paucissimus inest sanguis ꝑ
fraile ꝑ pīguedinē trahit, ut hoc nō fraile hijs suppriment menses: uel ob ni-
miā grauitatē ꝑsertī si gracilas sit ex diuturno aliquo morbo, nō huiusmodi
mulieres nīt prorsus superuacui sanguinis hūt: Vel ob sanguinis crassitiē
et lentorē quē huiusmodi sanguis nō fraile ꝓfluens. Vel ob imoderatā sānguinis
ꝑ alia loca euacuationē ut ꝑ nares ꝑ hemorrhoides ꝑ sputū sāguinis
nis et thoracē mundis, ꝑ copiosā sānguinis missionē ꝑ uenę sectionē aut ꝑ
alias euacuatiōes sanguinis imoderatas et euacuationes: aut
ꝑ imoderatū sudorē aut vomitū aut ꝓfluuiū, aut ꝑ aliquas pustulas
quę ꝛ aut efflorescāt: aut ob aliquos malignos morbos: ob nimiā ci-
nimiā copiā aut nimiā parcitatē nō ab ouis ꝙ hijs fraile suppriment mēses
quē ꝛ copioso nimio cibi obstruāt meatus et meseraice venę ꝛpletis ꝛuulsis
ꝛ paucis uero alimētis nīt sanguinis reddūtur paucitatiq ꝙpter ꝙ ꝑfecti ꝛpleti
nequ ꝛtrahūtur: aut ob uehemētem corpus male affecti: aut ubi uterus ipse pauli-
nimio cōfluēti ut pote ꝑ frigidā aut calidā aut siccā complexionē: aut ob materiā
obstructionē ut pote ex calli ꝛ aut uteri aperti, aut cornis excrescētis aut pu-
rulentiā aut ex mēbrana ꝙdā ꝙ clausū ab initio circa uteri collū aut orificium
adnascēs, unde ꝙpter dicti: aut ob cicatrices ulceris ꝙ ꝛ utero emergentis
quoq; uasis aut alijs sanguis ꝛ uterū forsitā obstruxerit: aut ꝑ nimiū
tionē uteri uteri post abortū aut quā ꝛcidit sit cicatrix, aut ꝑ
sequenit quod ut alias ofā uteri respirationem prohibeat nō ab sāguinis
ex uteri one mensē: aut ꝑ Curas aut formidines aut somnia: Hijs ꝛ
de causis suppriment mēses: si qs aut hoc uoluerit diligentius Dilligens lector
Aetius lº 16º c: 52ª et Paulus lº 3º c: 61º Vbi copiosius de hac materia ꝑ
tractant. Sed uidendū est quā ob causā ꝙdā mēses suppriment
quibus Dilligens ꝛsidit Deus: Videt Confestim: ꝙpter dicere Deus: ut ꝛ
uere uidet ꝛfecte ut hijs ꝙdā suppriment menses aut ob frigidā ꝛ
complexionē uel ob uehemētem corpus fuerit male affectū similiterq ꝙ
uteri fuerit ob crassos et lentos humores: nō ꝛ ob hijs causis uacā
fraile quā sit Calidae et siccae ꝛ attenuatis ut ꝙpius dicit est fraile
et mali sui ꝓpositum possit huiusmodi uiris ꝓmouere: quare ꝙ:
Deus ꝛ uiros fœminasq fœribus utilitē ꝛ ꝓuidit ut procliuiores ad procreandos
ꝛ uiros uiuendi ꝙ: Deus uidit sufficere ꝛ uiros ꝙ: Deus uidit sufficere
ut hijs ꝙdā suppriment menses ꝙpter ob ꝙpius uacuitatē eis Deus ꝛ
et uiros ꝓmouendos esse ut hoc ꝙ uiros mouē mouendi ut aperiat locū qui
in uteri ꝓximo ꝛceptū
ne uteri ꝓximi ꝛceptum fraile possit ex ob quā menses suppriment ꝙcipuam

In ꝓcessu

In ḡsonis aūt sanare Rondit dicimus q̄ tm̄ nō possumus ut radicibus fri-
dis ad cutaneus morbos ꝙ ad curandū ambitiosa uicia, ꝙ hec ipsa si q̄ dracche
nec fortunas militaris, ꝙm q̄ alii dracche fortes utiles militares hoc
mollint, ꝙ Vnorē ora ē his q̄ fac- fraile longū, Vnar fraile pulsa
ꝓtinū mingit : Duoby ḡnt modis possumus Vi radicibus fridis ad-
do mingē, si aūt Vinū bonū ꝙ si ē dracche nec militares hoc fortunā :-

Sciaticis ḡ sit iaxior

Sciaticis ḡfirmitat ē: Sciatici dicūt q̄rtus dolor circa inchirā dictum
iaxior latini cogē dicūt nociūr, ḡnt aūt morti quidē q nō differunt
nisi hoc hoc nō aūt hoc aūt nō si nō q̄ aūt ad mortē desperatū
ad curandū ꝙ morbū q appellāt chiragrā si uero desperatū
ad pedes appellāt podagrā si desperatū ad ambo ꝙ pellāt ꝙ q̄s ischias
alamus uero coxendicū dolor : cū uero desperatū ḡ ueniens corpus ꝙ
fūbg inchiris corporis causā dolor tūc appellāt arthritis seu morbus ar
ticularis seu articularius : Hic aūt Deus: Zelizir tm̄ de eo morbo qui ho
ḡ nō desperatū ad cogē ꝙ q̄ morbo patientes appellāt Sciatici :
Sic aūt talis morbus ob crassū ꝙ pituitosū humorē qui ī coxary articulo
cōcretus fuit : Hij aūt crassi pituitosiq̄ humores plurib⁹ fiūt de causis
nō aliqū generalē ꝙ cibis frigidis crudis cōcoctu difficilibus ḡ qui nō potest
facile ꝙ nō alacriter ꝙ cibū ḡ cōgerit ī crassos ꝙ pituitosos humores :
fiūt aūt ob imodicū Vsum Veneris Vsū ḡnt ꝙ ꝙ nō virtus cōcoctrix deficiat, ꝙ ob

Dimissa cōsueta exercitia
Dimissa cōsueta cōtinuanda
Suppressi mensis fluxus
Hemorrhoidum
Missiū
Dimissa Vomitiones cōsue-
tas ꝙ exercitationes :

dimissa cōsueta exercitia aūt cōsueta cōtinuanda aūt ḡ suppressi mensis fluxus
fluxus pueri hemorrhoidum aūt manifi aūt ḡ dimissa vomitiones ꝙ ex-
ercitationes aūt huiusmodi :- Dicūt aūt hoc ī loco Zelizir
dicūt aūt fridū cōstare Sciaticis ꝙ quarūdā causa ꝓnotatarū ob hu-
ores crudos ḡnt his qualitatibus suis ꝓ hos humores crudos manere :
Sed ūr ista aliqua difficultas de modo utendi fridū ī tali casu nō silentium
Dantū ī 3ū c: 22ū exhibet radices fridis Sciaticis cū aliis simplicib⁹ ī forma
emplastri : Auicen uero 1ū 2ū c: 4ū exhibet decoctū radicū fridis in aqua:
Serapion 1ū 4ū c: 2ū ꝙ similit Gatz 1ū 2ū de cōpositione medicinarum
sūt duas exhibet ī forma Vnguenti Vna cū aliis simplicibus : Dicūt aūt hoc
loco ūr exhibere ī magnam, quare Doctrina hij ī exhibitione hoc radicū
ꝙ nō adhuc ūr ista satis cōcordat : Ad hoc dicēdū ꝙ nō cōuenit
ꝙ varie ī Vnij doctrina ī tali casu Vnū radicib⁹ fridis ꝓ ꝙsi tanq̄
ꝓpꝓ dicere aliquē modū q̄m possimus ūr ad sanādos corporū dolores
ꝓpꝓ hoc nō de solū cū modū Valere ꝙsentes uero nō ꝙ solū sūt exercitia
aliqū uocare ꝙ decocto ī potu ꝙ magnam ꝙ Vnguento sūt ꝙto sūt gargarismata
frictiones admittere, uel primū ꝓparari ḡ si sanare, si minus exhibere
ꝙ ī magnam. Vltimo uero uocare decocto ī potu ḡ. :-

Fistula ḡ sit ischias

Fistula ḡ sinus Corona regia ē: Fistula ista solo 1ū 5ū c: 28ū ost ulcus altū,
anguste, calosū ḡ sit ī omni corporis parte : Varie aūt sūt causę ḡ
nō alia brevis ost, alia altius penetrat, alia rota ost, alia obliqua ꝙ

Tortuosa
siplex
duplex vel triplex
Adhuc interrogatur quomodo
dubitetur fortuosa
fistula fortuosa
difficulter curari
aut impossibilis est)
Aperta
Clausa
Quia dicit fistula
ergo quae non curat fistula
Galt. L° 5° t. 6 modi: cap: sanatur

Curam Celsus
Aetius L° 14° c: 56°

Verba Aetij

Quare radicis fricis confert fistulis ne similibus

Simus qd sit

Dicitur potius fortuosa qd pravus

Ἔλκος qd significet

Quare radicis fricis possit reperiri fortuosa

Modus operandi 1°

Collyrium qd sit

Quare addidit mel

Diosc: L° 2° c: 92°
Mel bn vt operandi :
2° modus operandi

fortuosa alia siplex, alia duplex vel triplex, alia vel adhuc interrogatur
usq; penitrat alia ubi hoc nō reperit usq; ad interiora penetrat alia facile
alia difficulter curatur, alia aeq; insanabilis est alia est aperta alia occul
ta &: Dicit nūc fistula a mūstrōsa eō fistulis ne ordine recti pu
ae sui natura in dispositione foraminis ea fiat longa ea angusta et
Jaw pp hoc brevissim ulcera longa et sinuosa vocat fistulas sed ulcera hoc
debēt et esse calosa: Generatim nūc brevissim fistulae nec ne nisi pitui
tosa salsa nec ne humore retrahibili sed nec siplicia bilioso sed putridum
ne retrahibili: Galt nūc L° 6° de medi: capu: sua genera equidem alc
brevissim ulceribus et q; medicamenta resiccantia vulnera cōpescit ea curata
brevissim malignis ulceribus ea ibi caperit curatu et multa curiosis
: qat recipiat pris fistulis ea vomis et valet unde: Aetius quoq; L°
14° c: 56° longu sermone loqt de fistulis ea cap: priori ubi loqt de
similiq; de Post abscissionē partis calosae cruentis manibus suppurādi
sanādi adhibenda dabimus nō absq; manifesta offa dicere debemus ibiq;
docet q; plurimum medicamenta fistulis ne similibus accommodata q;
Vasten parte et sit ea loquit: Vnū est q; radicis fricis qm vim
resiccādi obtinet potest brevissim fistulis ea similibus conferre:
Simus nūc aut aliud est nisi qm Celsus quae ulceribus adhuc manibus
sparsis subitatis corporibus superveniat adeo est ut cōglutinari ni ne possint
Radicis et mille ulmeis modo appositae partes repurgant qt: Crudo de
bere potius dici fatus q; partes quae partes proprie dicūt a manip
ea integrare debito unimur: fatus vero magis exprimit Verbū graecum
Ἔλκος qd significet qt a principio : Verbo aperit ea q; dixi :
ne aperit : Intelligit q; de fatu adverso q; q; et ratione fricis hoc
possit Intelligi de Verbo partes q. d. radicis fricis : possint ulmeis modo
cū mille vi sua reparandi partes removendi qm pris ne suppurans lichē
est habet vī leniendi lucos ea aperiendi ea Idco facile per adversa
fatu adversu sua partes removere: Dicit nūc cū mille ulmeis mō
ea q; hoc dicere modū qui debemus sermone: hoc casu q. Indicio mo
nis est q; radicis fricis redigit i pulverē ea cū mille formā suppo
sitorii qd: ne mariscis operiri alligato prius filo sua funiculo ne
quicq; liberetur possit ea mariscae operati: Marcellus nō de ulmeis
modo sed Collyrij modo, sed Collyrium ne glos Idē significat ea q;
Collyrium plures nūc significet ne Collyrium ocularē fistulae et nō hoc
loco accipiat q ulmeae ea est Verbū graecum quae usus est Marcellus:
Addit nūc mel duabus potissimū de causis ea ne fricatus ea pulverib;
radicis fricis fiat suppositorium, ea quo mel quidem modū habeant a
Diosc: L° 2° c: 92° ea experti sūt vere ne hoc affirmat habet
vī operiendi, Idco ea ipsū adiungere voluerunt sim: possumus et
ea radicibus fricis formare suppositorium nihil cōpescat mille ea operatur ni value

cū ea

q̄ nō ꝛ cochē' seruamus ꝛ nrōrū durities mollit q̄: seruus ē nōs'
morbus qui ī pectoribus narrantis pūnit pessimū uocē circa collū: apud
ueteres nōn appellāt χορεῖδες a suibus quos χοιρεῖς appellāt
ꝙ q̄ hūc nōi ī iuuis collo morbus hic peculiariter procumbit, unde medici
nos nō significationē hanc imitati appellauerūt scrofulas a scrofa .i.
porca ut nos quo dicimus a q̄bus appellari χορεῖδες: Vel ut nō
nulli existimāt appellant sub auricularibus scrofulas ut nos q̄m sicut
scrofa multos filios uno partu edit. Ita uox ut uidē comparet multas
simul reperiūt scrophulę: latine uero ex tonsillis nōn appellāt seruos
Sed notandū q̄ apud ueteres duo reperiūt nōia .s. χορεῖδες et
δοβίωνες quę apud Plīniū multis ī locis ꝑ seruulas nūcupantur
Sed apud ueteres magis ē diuersū χορεῖδες et δοβίωνες nec locis
quę pūnūt et nec suapte natura nō χορεῖδες nascentur nisi
ī uuis collis ī alīs ī inguinibus et aliqn
nōnnūs ꝙ de nōnnūs sit aliqua differentia et multū ē
nis ī ore (ceteris ut reperire nōnnūs nō ita reperiūt) chirurgi quōq;
reperiūt ī nonnūs multoties euenīs seruulas nōn hoc ita nec uocē
ut q̄n huiusmodi nōia q̄ edidere nōnnūs nōnnūs: sunt q̄ χορεῖδες
pectoribus adnexis nōi et pleruq; ī chirurgis adest auricularibus et humeri:
δοβίωνες uero ī toto corpore et ī cōbj cernuis pectoribus procumbunt, et
pleruq; ī dorsiferis adest absentes: latini nō uident hęc hoc
discrimē sed ut dixi Plinius uarijs ī locis et χορεῖδες et δοβίωνες ꝑ
seruulas interpretē ēqꝫ nō nulli ut ipse latinos consul salumen ante
alios dicitq; δοβίωνες a latinis appellari fartiles et adeo nonnul-
li ut plures Plinij auctoritatē ī qbj ut uerum δοβίωνες ꝑ fartiles:
ī ut dixi Plinius ipse ut hęc cōfūdere et aliqn uerum ꝑ seruulas
aliqn uero ꝑ fartiles: Vnū est q̄ χορεῖδες semp uerum ꝑ seruulas,
δοβίωνες uero aliqn ꝑ seruulas, et aliquando pro fartilibus:
Prouenīt nāq; seruula a nōā pituitosa crassa ī bilibus ī pectoribus adnexis
et quę nōā ē mortua dentibus ille et tumor qui reperiūt ī seruulis:
Sanat nāq; humiditas seruula et radicibus fridis et hęc nō ēmpiricis
pūnt quę humiditas radicis fridis babeat nō attenuatē abstersiue et resolutiue
tale nāq; crassū et pituitosū ī adnexis pectoribus ī bilibus hūc est q̄ frictus nos
seruulas possunt: Auicen lō iq̄ c: 5ō multa de seruulis loquit et
plura cōperit medicamenta quę seruulis cōferūt: similiter Paulus lō q̄
c: 33ō Celsus lō 5ō c: 28ō: sed nonnūlli est q̄ nec nos aliqua differētia
ī modū curandi inter radicem ī hoc ergo ī Dios: et Plinium nō Dios:
hoc ī loco de diuersitate nostre radicis fridis, sicq; caules ī pectoribus nostre seru
lis nō mouēt nec ꝙ diuersū: Plinius uero lō 24ō c: 20ō de recipiendis
nostre nec succis et ī pectoribus et hūc cōfert: Dicere ego ueritq; fuerit
et ueritq; nō cōfert sed usus et modus Dios: nō magis placet q̄n nō
hoc fratis ab ēbj hoc pōtest succus ysopi fridis illyrici quōq; et illyrici super
nō nō nō pluribus sicut et quibj nō hoc fratis pōt habere succus:

ꝙ sit
dicit χορεῖδες
scrofulas

diuersa nōa apud ḡcos
χορεῖδες
δοβίωνες
ī ide dicendus ut dorti
ut hoc loci ut stat

radicem nō relatū a Plīo

dit Plīnij Cōsus

cimus ḡd dat

Celsus lō 5ō c: 28ō
ut ide Dios: et Plinium
nō modi

lō 24ō c: 20ō

medicina propria

Sicut quoq; ulcera reptosa ut cū multa pernoma q: Varia ex hoc
nisi sint ulcerū gen, quia si uelimus singillatim enumerare ut hoc
et q̄ quia cū sint sine q̄ quia nō eōdem ordine ponere, aut aliud p̄ alio
nimis cōfuse ut nos tradi officiat: Hoc .n. cū Galeno
videre ut i Galeno methodo medēdi, ut a Paulo 1° q° ut ab alijs
ab alijs: sed ut multi dicos: Deligemus q̄s omissionē nō hoc ordine
Pro quo notandū est q. ulcerū q̄dā sunt tm i superficie cutis sicut
psora Elephantiasis lichenes ephelides myrmicia nevi
i finitur alia pustula quae nō penetrat sed tm sunt i superficie
quedā uero sunt i profundo Cornis ut ponunt aliqui ulq; ad
longinq̄ p ossa: Hec nisi sunt i duplici cruce nō aliqua nō sunt
sicuti sunt ulcera putrida et ulcera quae hūt pessimi circūstantes
et quae difficulter ad cicatricē p̄ueniūt et quae habent fungosas
sicuti ulcera Cancrosa chironia Telephia phagedenica
huiusmodi: quedā uero suppurāt et nō dicunt ipsa ulcera mala
De alijs alibi precipue Paulus 1° 4°: Celsus 1° 5°: Actius 1°
Galē: methodo medēdi diffusissime et i multis alijs locis meth-
odicis aphorismis: Verū hoc i loco cōsiderare opz de quib⁹
ulceribus dicligat Deus: p quo notandū est id qđ ait Galē 1° 5° apho
22° ubi declarat q Celsus ipse nō sui nō ad suppurandū affici
Verū aliqn ista plurimū suppurationē sigat ipse ulcera putrida
sūplicia cū quae fungosa hūt ideo nō suppurat Celsus q̄ nō
ē plurimū necat; Ego hoc ipse nō puto Deus: Deligēdi ipse q
celsus et solemne supinus adducta Galē no esse ulceribus quae nō sup
nat q dicit nō solū radicem putidis nō cōferat sed magis nocet Galē
nō ulceribus nō medicamis et quae suppurāt, Ideo Galē ut ait
dicimus 1° 6° de medicamentorū cōpos: sed nō ulceribus et q medicamenta
ulceribus et q medicamenta repellentia ulcera cōferunt ut acetum et
cruore radicem putidis cōferat ut omodi ulcera et ibi docet Galē et multi Criterio qđ sumpsit ut
ad huiusmodi ulcera nō medicamina: quia ergo radicem putidis tollere
fraudare repellentia putida hoc nō possumus cōjungere hoc quidem
possa huiusmodi ulceribus cōferre: et q̄ supius docuimus detrahe-
dicens putidis sanamus et alios diuinitus cōferre Ideo i psenti pos
sit q̄s dicat ulcera radicibus detrahis ad huiusmodi ulcera sanandū
ducat modū quae debemus ut radicibus .s. ulcera ipsis sicuti
i putuere radicibus nō hoc modo hūt mederi ut repellentia nō
conferunt huiusmodi ulcera quae repellentia putida i dicit cicatricē
reptosa ulcera: et quia nō modo nocet ista repellentia huius-
modi putida sed q̄dq; quia nō nō possumus repellere, sed multo
nō minus et purgare ulcera Ideo duos modū quae possimus pu
tida ulcera et hoc cū radicibus putidis addendo mel et hoc nō ut
nō Dios: 1° 2° c: g2° et hoc p cōfessū apud ōes medicos habet mel ho
fraudare abstergendi et purgandi, Ideo et ex huiusmodi ulcera putida purga

Varia ulcera q̄s

Ulcera duo
quedā i superficie cutis
ulcera cancrosa
Elephantiasis Myrmicia
lichenes Acrochordones
Quedā i profundo
Aliqua nō suppurat
Ulcera putrida
et hūt pessimi circūstantes et
difficiliter ad cicatricē p̄ueniūt
Hūt fungosa
Ulcera cancrosa chironia
Telephia phagedenica
Cruciata
quedā suppurāt
Ulcera nō medicamina
Paulus 1° 4°:
Celsus 1° 5°:
Actius 1° 16°:
Galē: methodo medēdi
De alijs dicligat Deus:
Galē 1° 5° apho 22°

Galē 1° 6° de me: cōp: sm gen

cruore radicem putidis cōferat
Ulceribus

radices medi radicibus putidis
i hoc casu

quae addidimus mel

Dios: 1° 2° c: g2°

Melius dicendo Cornu ꝙs Corpore

Nudatur esse corpore aperiri ꝙ: melius ut Marcellus non verbo hoc significat dicit. n. ἀπὸ τῶν ὀστέων ὀφεύουσιν τὸ ꝙ corpus aut aliud ut posse pelliqere ꝙs Cornu:

Commoditas hoc pars cum superiori

Ista non particula ut hoc modo cum superiori commenda ꝙ non solu radius fridis sanat ex parvat ulcera quae non sint minis ꝓfunda verum si in pruriat usq ad ossa supurascant cornu ossibus ex ad cicatrice ꝓducunt: Et sic ↄ neq:

Addenda coniuncto, Et, ↄ neqꝫ:

nro debemus addere particula coniunctiua, Et, quae est ↄ neq: graeca, τε καὶ: quare non radicem fridis habent inter frontem et summi ulcera Et supra

Gatis Lo 6o de medi: cop: sim gne

cedi cornu ossibus dicta est a nubis supra ꝙ mitte Gatis Lo 6o de medi: cop: sim gne ubi de ꝙ rejectis vulnera cicatrix cum cornu hijs ulceribus ex ad cicatrices ꝓducunt. Vnde sequꝫ ꝙ si sit dimidiatum esse cornu ꝙ in cornu aperiuntur.

Capitis dolore varie in se

vel vna pars capitis afficit

ἡμικρανία

vel vniuersum Caput afficit

et est diuturnus

κεφαλαία

vel vniuersum Caput afficit

et non est diuturnus

κεφαλαλγία

Cum doloris capitis diuersa capitis Temperies:

Malus humor Capitis:

a causa ab extrinseca et extrinseca:

Intemperies frigida a causa ab extrinseca

de cibis nocibus

Caro

Allio

sinapi &

Intemperies calida a causa extrinseca

de motu ꝓ sole nimio

de vicinitate in nocua ꝓpinqua

de ictu fulminis

de obitum acerbo viroꝝ:

Intemperies frigida a causa ab extrinseca

de cibis frigidis

de potu aquae frigidae

Intemperies frigida a causa extrinseca

de balneo nimio ꝓ potu frigido

de vigiliis ꝓ multis frigidis

de obliuione capitis aquae frigidae

Intemperies sicca a causa ab extrinseca

de cibis siccis

Intemperies sicca a causa extrinseca

de medicis praecipitatis nimis

de studio nimio ꝓ potu

de immoderato Veneris usu

de immoderatis exercitijs

de vigiliis ꝓ multis

de diuturno studio nimio cerebru

de nimijs Vigilijs

de febribus acutis

Intemperies humida non a causa doloꝝ

Gatis Lo 2o de medi: cop: sim locus

Malus dolor aquae in pruriat

Dolentibus Capitis cum acuto et vehementi mouent utilitate illiminat ꝙ: Capitis dolor varias hr apud quos denominationes et species ne arcus, nu dolor capitis vel vna pars capitis occupat vel vniuersum caput: Si vnam pars afflixit sive sit dextra sive sinistra dimidia pars capitis afflixit appellat a quis ἡμικρανία et eode modo a latinis Hemicrania: Si vero vniuersum Caput afflixit hoc pot esse duobus modis vel est dolor diuturnus pars eadem et vocat κεφαλαία, vel non est diuturnus et appellat κεφαλαλγία, latini nu hr ppria hoc affectum nec sed communi nomi doloris Capitis: Hoc nec dolore Capitis duae pricipiu cognitae esse est malus. g. capitis Temperies et malus humoꝝ capit: malus aut capitis temperatura pot duobus de causis gignere aut. n. ingenit a causa extrinseca aut a causa extrinseca: A ca extrinseca pot ꝙplura fieri ut. n. ingenit a causa extrinseca pot esse cibus potus calidi vel frigidi vel cibi siccitatis vel humoris calidi cognitionis i capite generati v. g. ex cibis acribus ut ex capre, allio, sinapi et similibus ꝙ vapores calidi emanant ad caput et ita calefit caput ex cuius nimia et ꝓtenuata calefactione causatur dolor capitis: Eode modo ex causa extrinseca potest calefieri caput ut ex vehementi vel continua motu ꝓ sole vel admodu nec ex vicinitate et assidua nocua ꝓpinquitate ꝓ ictu fulminis, vel fumoꝝ, vel ꝓ nimia odoraru acutoꝝ odore: Similiter intemperatura frigida pot esse a ca extrinseca et extrinseca. a causa extrinseca vel humoris frigidi generati ex cibis frigidis, maxime vero ex potu aquae frigidae: a causa vero extrinseca ut ꝓ deambulatione ꝓ aere frigido ut inquit multis ꝓ vehementes frigidos, ꝓ obliuione capitis in aqua frigida, et his modis intemperatura cerebru et hoc modo causat dolor capitis ex nimia intemperie frigida: Eode modo intemperatura sicca pot provenire a ca extrinseca et extrinseca: a ca extrinseca vel humoris sicci generati ex cibis siccis: a causa vero extrinseca ob immoderatas mulcationes ob diuturnu ꝓ pulsa somni ob immoderatu Veneris usu ob immoderatu exercitiu ob acerbas nimias cogitationes ob diuturnu studiu et immoderatu ob nimias vigilias: ob febres acutas: Haec nec ea cognitae cerebru ultra modu eius dispositione Vnde potest provenire capitis dolor: Intemperies vero humida nec a causa extrinseca neq ab extrinseca causat dolore quia dicimus a Gatis Lo 2o de medi. cop: sim locus Vbi diffusissime pot hanc mag declarari et ibi q dolor capitis ꝓ provenit ex Caliditate et frigiditate non magnis

Ab frigide humida nō causat dolor

Malus humor capitis
& immoderata copia cibi aut potus boni vel mali succi
ab exercitio cōsueti doloris
ab evacuationis cōsuete dimissi

quare radicis frigidi cōferat
ad dolori capitis

Difficultas

quare radicis frigidi ad rosacea
Dios: Lª pª c: iiª

quare radicis ad rosacea
Dios: Lª pª c: 52ª

difficultas quō radicis frigidi cōferat
ad rosacea
frigidis simul cōferat dolori
capitis & quaeritur causa:

Sotō Lª pª

Usus quotidianus : dolo
ris capitis

Sotō
non sit valde dolori capitis radicis
dicis frigidi sed non frigide non

quare minuit recte & rosacea
: dolor capitis

Discrepatia Plinij a Dios:
Pli: Lª 24ª c: 2ª

Sanitas propria :

dolor qui nec provenit a siccitate est mitis dolor : Ab humiditate vero nullus provenit dolor, Et hoc modo de male capitis temperie sive calido seu frigido, seu sicco potest provenire dolor capitis : de minuto vero malis humoribus Et vaporibus phlegmaticis ad caput fit dolor capitis : Hij nec provenit vel de immoderata copia cibi aut potus vel boni vel mali succi : nec ab exercitio cōsueto nec ab malectia cōsueta nec ab evacuationis cōsueta remocionis tū malis qz mixticiis ; tum bonis ex quibus fiunt vapores et phlegmata Et phlegmatica capitis Et frigida causatur dolor capitis Ideo radicis frigidis ad cōferendum hos vapores vidam posse cōferre : Sed videtur hic esse una difficultas satis notabilis nā de Dios: radicis frigidis cōfert dolori capitis ex Acetō Et hoc merito qz sicut habemus a dicto Dios: Lª 5ª c: iiª rectus malorum Valet contra capitis malum ibiq radix rosacea qz quide Et ipse corrigit Valet contra capitis dolorem quemadmodū habemus ab eodē Dios: Lª pª c: 52ª Idem it hoc loco cū recto radix rosacea : quare hic est difficultas quō radicis frigidis sit calidis cōferens Acetō nanq sit frigidū similiter Et rosacea quemadmodū habemus a Galeno : Lª pª de sophisticis medi: fracturis quemodo possit cōtingere : dolorem capitis nō si dolor fuerit ab intemperie calida Et recto Et rosacea cōferunt nec quia frigida sunt, Nam radicis frigidis discernunt qm calidum sua natura capitis intemperie calida : si vero fuerit dolor ab intemperie frigida Et radicis frigidis sua calidum cōferunt Et recto Et rosacea nō cōferunt eodē nō : intemperie sicca quia cū hoc habeat frictionem posicendi ne calor sua siccitatem capitis sicca intemperie magis Et hoc aliqui bini frictionem intemperiei humidae quia ab ea nullus fuerit dolor capitis ; Et in pueritia : aridis febribus : dolore capitis unimus oxycrhodino Et recto Et rosaceo quia in dolore capitis : medicinis febribus ut diximus fuerit Et siccitatē : Huic difficultati Et multi reperiri possunt modi respondendi in hic mihi videt cōfectionē Et Ferrariae qz : quemadmodū dolore capitis a quacunq causa proveniat radicis frigidis cū recto Et rosaceo Valeant nō tū somnū sed tū dignosci non : quapp : principio quia nō adhuc est dignosci nō debemus ut radicibus frigidis, sed tū vinum oxycrhodinum Et capitis frictionibus Et recto Et rosaceo : usus nisi necessi : principio est vel propter retentionis qz nanq ponderent facit Et refrigerant calefactas partes capitis : Et frictio vero dignoscitur humores preceptis Et vapores hic loco aquosos : frictionibus permittit radicis frigidis quibus egerent humorosi vapores Et hoc nō nō quaerimus calidae radicis frigidis sed quaerimus Et siccatis simul dolore capitis Et nō : principio ut dixi sed dignosci maxime sed aliud necessarium est q. Pli: Lª 24ª c: 2ª de videmus hic posse intelligi nō dicit radicis frigidis cōferre dolori capitis cū recto Et rosaceo sed cū malis cerotaceis non struteis : fortasse q vero modo possent cōferre tū ego potius negare modo Dios: nō qm quotidianus usus hic docet nō qm ut difficile quapropter comode possimus uti his frictionibus aliis aliis :

Adnotata in

medius dicitur illum qs admouet

Admouet ẽ albo ⁊ntrario ⁊ duabus mollis pressibus lemiginem ⁊ Vitra Curis ⁊ fricꝫ remediare qꝫ: Medius ur dicitur illum quẽadmodũ mãsuetu Marcellus qs admouet gñ regas ꝓcas ⁊ ratione dfcas qꝫ uerbũ significat illum, nõ uere admouet gñ eorũ ꝑ ⁊ hoc docet nos modũ operandi quo possimus restaurare lemiginẽ

modus operandi

ur ⁊ cꝫ radicibus fridis ne ⁊rrentes albo ⁊ duplo mollis fiat ⁊nuentionem quo lemiginem inuenimus. Et quia inuenio ⁊ summam lemiginem ⁊ Quekor Latine dr lemicus sive lemicidus ⁊ dicta ꝑt a similitudine lemis quã ꝑs Quekor dicit quia appellabat semicirculũ nõ lemis Est aũt lemigo remedio fricti vigor lemis similitudinem obtinens, De qua Celsus ꝑdmodũ pertractat L⁰ 6⁰ c: 5⁰

Celsus L⁰ 6⁰ c: 5⁰
qd sit lemigo
Quekor lemigo Lunicula ⁊ similitudine lemis

Equisetum aũt ꝓprium lemiũ nõ habet Est aũt asperula ⁊ migrantis ⁊ fricti ex ardore solis facta: quẽadmodũ ait Marcellus ⁊terpretans ipse hãc partẽ qꝫ Ruellius nõ uir ꝑ circulogrutionẽ declarare Equisetũ lemigo significationẽ quã dicat asperã discolorẽ cꝫ ⁊ sola fricta, nõ dr vitia curis ⁊ fricti quẽadmodũ dr Ruellius ut ipse mihi cum gratum plurimũ ꝑt hãc ꝑt sibi fricti vitio sicuti ꝑfissime habeat ⁊ Celso loco suppetias allegato Similiter ꝑdmodo Asterio L⁰ 8⁰ c: x⁰, A Trallianus L⁰ ꝑ⁰ c: 38⁰ ⁊ Paulo L⁰ 3⁰ c: 25⁰ ẽ

Celsus L⁰ 6⁰ c: 5⁰
Asterius L⁰ 8⁰ c: x⁰
Trallianus L⁰ ꝑ⁰ c: 38⁰
Paulus L⁰ 3⁰ c: 25⁰

quomodo radicibus sit vitra ne albus

Addictũ aũt ne Vnguentũ albũ nõ sinat variare qꝫ Vnguentũ albũ habet gratã mentẽ ꝑdestinatum quẽadmodũ habetur ⁊ Gale L⁰ 6⁰ de simpl: medic: facultatibus c: 12g: similiter ꝑdAsterio L⁰ ꝑ⁰: Itẽ ⁊ Paulo L⁰ 3⁰ c: 233, dicentẽ Paulus ibi Vnguentũ albũ reddit Vnguentũ ad hyperon Curis vitia: quid nõ sit Vnguentũ, habetur ⁊ Dios: L⁰ 4⁰ c: 19⁵ ubi docet confingere apta ex vinis fracturas ne virus, ꝑ vos ipsos ꝑcipitis ne videatur ⁊ ⁊ligite Lotio ubi mixta huiusmodi Vnguenta ostendat Vobis ipsis: nec nõ ostendus: fricti aũt ne mel nõ uidetur quin sicuti supradictus ⁊ nobis dictũ scripsit ex somnio Dios: L⁰ 2⁰ c: 92⁰ mel bo fracturas absorgere ⁊ fac recipit duas partes mellis Vnguenti albi ex Vna radicum fricti ⁊ ex hijs ubi coquere incipiebant ad absorgendas lemigines ex asperulis pigritias qꝫ ex ardore solis ⁊ fricti fractas: Et hoc ꝑdestis illaesae non notandũ ⁊ medicinae q nõ modo medicis necessariũ sed omnibus ꝑdestis ubique ꝑcipere ex missa recuperare ꝑt ꝑ ꝑtinebit omnes quos ad discernendas medicinas absorgendo mentes fricti ꝑ:

Dios: L⁰ 4⁰ c: 19⁵
Dios: L⁰ 2⁰ c: 92⁰

Vnguentũ albũ qd sit

Dios: L⁰ 2⁰ c: 92⁰

Confectio ad absorgendas lemigines ꝑt

Notandũ ⁊ medicinae

Medicinae necessarii circa diuersas medicinas

Pessis qua ꝑsenti qui sit

Pessis vocabulum ex neapolis ⁊ ortum ꝑt: Quid sit pessi facile ex Paulo L⁰ 3⁰ c: 6⁰ ex ꝑ Celso L⁰ 5⁰ c: 21⁰ possumus colligere qui non aliud sit pessus quam pessulus ꝑt Graece pessos vel quadrangulũ aliud simile teres digiti humani speciẽ referens: quo medicamenta ꝑcipiunt ut suppositoria vel ut nos Celsus Pessulus aũt ubi medicamenta cõpositi molli lana ꝑcipiuntur ꝑt lana ne ventribus cõdiscant: Vtimur nos hijs pessulis ⁊ mulierculis affectibus, ut pessimum ad provocandos suppressos menses vel reducendũ fatum uel fœtũ ꝑt:

Pessis qua ꝑsenti qui sit
Paulus L⁰ 3⁰ c: 6⁰
Celsus L⁰ 5⁰ c: 21⁰

Ad qd utimur pessis

Malagmata qd sit

Malagmata nunc dicunt Celso L⁰ 5⁰ c: 17⁰ ceratum quod Emplastrum simul ⁊ hoc dr̃ aptã ex malagmata pro Malagmata sunt mollia ex floribus ex suavibus herbis ex cõfecta abundãter mollescunt: Emplastra nunc ex quibusdã mollibus

Celsus L⁰ 5⁰ c: 17⁰
Differentia malagmatis ⁊ Emplastri

fiunt et laboriose celebrantur de eq quibus fiunt et nõ sic molliscunt

Acopa qd sit et Vnde dicatur

Acopa nra dicunt cũ ille pdicta grauat cotra hỹsitudines ; nrigna enim cõficiebãt quasi cõra capud κόρος . vt ẽgi appellam libros hỹsitudinis , cũ gd medicamẽ q fiunt aduersus tales hỹsitudines appellam acopa : pro hijs aũt acopis magnu usu accommodam sunt radices pdicte et cuda ẽ ; pisculis et maligno moribus et pdicte ; hijs ẽgis debemus uel calefacere uel exsiccare aũt digerere

Notandũ dari mirrã ℔ ij sumẽ ℈ ij

Est aũt hoc ; loca vñ notandũ qd fuit p hijs q tam ; medicinã dari mirrã ℔ ij sumẽ ℈ ij qm si apud nrignos mos usq hoc acopis calet hỹsitudines et hmõi hỹsitudines no nocet dicũ morbi nec somnos , q̃ facile pcessum arguere apud nrignos dari mirrã ℔ ij sumẽ et ẽgiã :

Quo pcto fiat acopa Celsus l° 5° c: 24°

Quo pcto aũt fiat hmõi acopa celsus dicam , hoc p vos videritis :

¶ Primũ omniũ radicẽ vsq ad :

Postea Dios: pricipales pdicte faciũt ; hoc pacto ut vinũ cõfundam pdicte ad multa alia accommodi pt nõ ad pcta : Pli: uero l° 24° c: 2° ut multa alia referre uidebo qua accommodat radices pdicte qua et hoc pmittat . Dios: ut pcta q̃ ĩfirmibus circũligãt ast dimittibus pcipua ast , Tussim vino decoctã pillũ uiscer capitis purgat suppurationes uentris , Alui solutiones dolentibus lumbis et coxis ẽgis pdicta qũ adsumpta p vos ibi pcta uidere : Quare ad :

Pli: l° 24° c: 2° Insanis circũligãt Dimittis pcipua ast Tussim vino decoctã pillũ uiscer capitis purgat suppurationes uentris Alui solutiones dolentibus lumbis pdicta

Hæc sunt pcipua pdicte cõmemorata . Dios: Cato nr l° q de cõpo: medi cato l° 4° c: p° ubi loqr de colica qua Andromachus et de colica Catõ pdicte hoc ut ĩdem uinũ qũadmodũ et Mam et exsertũ de q̃ Dios: capitosq pcta fuerã hoc tale ut ut de pdicte nil dixit ut vidistis hoc ut ĩdem uinũ pdicte et causã Cato quare hoc uinũ mouuit qm ĩgr est cõcoquẽs et attenuans hæc nõ sint uerba Cati nri hoc Et hijs qua uinũ ciat est et Mam et exsertũ , Illyris qũ ut appellauit qd iriat Illyricũ cõcoquẽs medi cõmodi est ut attenuãs : Quapp Dios: ut diximus : sed ut saluarem Dios: dicere ipsũ hoc Pelligare qua dixit pdicte et uinu potũ mõstrat pellere nõ inde ut ille ratio et hæc duo sapientissime simul reperiuit qũis nõ sit : Sed mirũ est q Pli: de hoc nil dixerit qua multos et alios pdicte pcta qua ipse hoc pmittit . Dios: hic nõ potuit ut liceat videre l° 24° c: 2° antiquissimo : pterea dicendũ est q Dios: potuit nõ eos simplicius pcepturos quos ipse reperimus et uenerit : Pli: uero qui nullos reperimus cognouerit eos ẽos posse quasdã alijs medicinis possint iuuari , fortasse aũt nõ iuuarit hoc pdicte aut uinũ posset ab aliquo ipsi pdicti et salubre esse ipse posuit : et hæc de hoc capite satis ; pcepisse nunc dicta sit :

Cur Pli: nil dixerit de uino

Responsio pDios:

De Acoro : Cap: 2m

Divisio Cap: 2us partis

Acorū aliqui Chorō Aphrodisias Romani Vomerē nūc radicē nūcupāt
Galli pipē apiū vocāt ℔ :— Dividit̄ propōs exposita quēadmodū
i pdicāmēt docuimus : duas partes principales In pma in duas cognoscē-
das plantā In 2a vero duas res facultates : 2a ibi, Radicis vis ac
natura &c. Prima adhuc i duas secat̄ partes in quar prior quę facies nō p
se nūs denominationē ducit nos : cognoscēdā ipsius sm Varias nūs
appellationes : 2a de forma foliorū et radicis et nūs qualitatibus : 3a
docet cognoscēdā optimā recētē et reis radicibus nō et reliquā : qua parte:
ostēdit 1m partē Apuleius Platonicus qui de virtutibus herbarū scripsit
cap: suū libri sexto videt̄ quasi ad verbū nōra quę hic a Dios: pomū-
moratur Vtrūq; tamē plura ab eis hic a Dios: ponūtur nō hoc modo ut
Agricolis ab Acoros chorus Aphrodisias Gallis piper apiū Italis Vomerem
radicē nauticā et sinapitiana et Vngueniam : nobis hodie
et horis et pratis : Herbā recolūm i Vsu apiū simplicē habito apis
nūs effluviorū : Hoc simile herbā vero iucūdā nec nō scire poterit nisi
qui plusculū nauiārit : Volui Vobis hoc verbū exponere et quas sententias
ante de hac herba dixero (quia de re ost magē apud doctos controversia)
positis afferre iudicium vestrū si ne quid a me dictū sit cōsona et vera :
sed prius explicemus huius plantę radices, quę videnti pomus ignotę nūs
facile ost ignorare quę causa tales habeat appellationes, ne temeritatis
aliqd dre, quādoquidē Marcellus ipse fatet̄ se id ignorare et nullus qui
suo viderit ante de eis nec de herbis nec aliqs eam vestigiis sit hac loquat:

Chorus cur dicat̄

Chorus, fortasse idro dicta ost acoros q : absentis apiū suspensa apes
suos odore capiat ac diuinare et affugiat et ab a Verbo χωρέω
quod ost capio, unde χωρηγός dicit̄

Aphrodisias cur dicat̄

Aphrodisias quia sit qd Latinis Vomica a Tho ἀφροδίτη
hoc ost a Vomere, idro Latini appellat Vomerē ad similitudinē quę:
de una Vomica forte qd quādoquidē Vomus spē et pulchritudinē
suā amabilis P Plinius ost sic ne herbā hanc promiscue
odoris sui suauitate ne hōminibus ne apibus amabilis P Plinius ost:

Radicis cur dicat̄

Radicis vero dicit ne rationē quā superius dictū ost pridē appellari radicē
qm .s. huius plantę radices solū ad Vsū medicinę Vomitus:

Nautica cur dicat̄

Nautica nūc de ne egisti a nautis qui suos remos et remos maxē
versant̄ i quibus periculosū plantę hanc habere nautas suos ne in altis
et lucis prouectos quādoquidē vomitū dictū ab Apulio ne primū nauseā
subeāt et primo vomitus excitantes acori radicis quę ignosis
nascit̄ ost Plinio Lo 25o c: ij

Piper apiū cur dicat̄

Piper apiū sic potuo dicēdū sicuti dicit Apulius nō nec piper agreste
nec ne alij dicut, piperitis, ne babā : alibi eodem ḡco : Dicit
nec piper apiū ne voc ne dictū ost qm odore suo luculentissimo

Pipere nigrum condiens

Piperem vere dicunt

2ª pars 1ª partis

Oribasius Lº 5º c: 31º
Serapio c: 25gº

Plº: Lº 25º c: 3gº
Adulatio Plinij

quid Illiguidam & pridianum

Opera Oribasij

Liber Serapionis

Conuenit Dios: & Plº: descripsere folium

quare Dios: & Plº: nõ descripserunt flore Acori

sato

Cyperum

Error sophistarum recentiorum

opibus vbro grata sit vt & omnes alueolis suspensa ipsas colligant ne pereat
effugiat: vel si vltimus ea dicere Piper nigrum possumus dicere q. lato
dr piper ex nostri radicis quam sint nerui nerudini suæ vicinæ similem
piperis ita lato talis planta appellat piper. Aquam vero qm ne si aliis
: locis nascatur tamen primum dentatis locis habeat radicis nodi qui
: aquis nascuntur: si ne Vltimus tamen Piperem possumus inde
vel dr qm si nerudini sua imitat piper sed nõ ita vt ne si
pro lato appellat piperem: Tamen vt dixi mihi magis placet vt
dicamus piper quia radicem Aquilæ: ea hæc qm ad huius pñ
tæ nota ea pñs huius capitis pares satis dicta sint:

folia fridis habet magiora tamen &: Ista est 2ª pars primæ partis: qua
dicturus modo quo possimus compositæ Acori: ea hæc ex folijs nimis ex
radicibus nulla nec mihi ne fere flore nec seminis sicut Oribasius
Lº 5º c: 3º ea similiter Serapio c: 25gº: sed hic suo loco videbimus:
Plinius Lº 25º c: 3º vir reverre ea quæ hic a Dios: dicunt: s. Acori habere
fridis similia folia sed tm maiora ea radice vim q. cõstet longiori
pridiano: quid nisi Illiguidam pro pridiano videtur satis difficile quia tali
planta nulla habeat cauda nisi q. sine flore ea nulla mihi fuit
de rivis fluvijs: vel possumus explorare tali longitudinis ad folia qm
Oribasius ea Serapio locis superius citatis dicunt nostri habere folia
oblonga nec ea dicit Oribasius Acori barba est quæ Thyrsi mittit
ea folia lata & oblonga et calidior ea: simo tonga ea nostri quasi
gladiolus flos purpureus q. Serapio vero de folia Acori sunt similia folijs
fridis nisi q. sint subtiliora & latiora & longiora ea odoratiora
tactu mollia & summitate ipsorum sint rigida ea nostri ad similitudinem
gladij ea habeat flore crocei coloris &: Quo modo cuiq. sit ne fallat
q. mihi de cauda flore vel de foliis hoc prius repetam: Primum est
q. Dios: & Plinius conuenit: ad hanc notionem folium q. sit similia foliis
fridis de quibus superius diximus: cap: de fride q. sint similia folijs
gladioli nec videtur Nec mihi Cyro q. Oribasius ea Serapio dicat
folia esse lata, quia mihi videtur satis q. Dios: ea Plinius: hoc
conuenit: Sed: hoc mihi minus est q. Dios: ne Plinius nulla
prorsus mentionem fecerint flore nostri De quibus tamen Oribasius ea
Serapio mentionem; Nisi vltimus dare ab his nostris flore ei
missus esse propterea q. flore Acori nullo usu: medicinæ proinde
q. videtur hoc ratio valet debilis qm: aliis ea plantis multis flos
nullius sint usus: medicinæ tñ ad cognitionem huiusce plantæ pertinet
ea hoc valeat hæc ratio q. tñ valere potest: Notandum est
q. ea hoc præcipit maximus error apud sophistarum ea pharmacopolas, ea qm plantæ hæ apud eos nõ proueniat sed suis radicis

deficiunt

deformē & Iridis quēndamodō paulo post declarabo. quōz apud nos reperiantur quedā plantæ i paludibus & stagnis prouenientes quę folia habent Iridi similia & lilio Iridi simile. Iuncū simile. Arundinem sine arundinem Hippomanes vt pharmacopole & recentiores medici vsi sūt & fere adhuc vtūtur radicibus huius plantæ pro vero Acoro i suis medicamentis: quanquā illę sint dissimiles huiusmodi radicibus a radicibus Acori & seu ipsarū facultates & qualitates paulo post declarabimus qm̄ speramus sententiā nostrā i declarando quia nō sit vera radix Acori quā debemus vti i medicinis quia i hac est maxime cōtrouersia apud Doctores vt videbimus & hoc est vnū maximi momēti.

Radices nō dissimiles complicantes nō in rectū sed obliquū tendentes & sunt crassę sparsę, & prope ab inuicem distantes. Albicantes & fusci coloris

quare Dios: dixit nō dissimiles, & nō dixit similes: Idcirco nō | mentitus est :— Nō sunt autē Dios: hoc modo loquimur est dicere nō dissimiles, nō ausi dixit similes qđ | est falsū ut : Vnū hoc | duo facit ut & hoc exprimere huiusmodi radices Iridis & Acori nō i toto iccirco se conuenire nec penitus iccirco se dissentire sed i aliquo se conuenire & i aliquo discrepare nō i aliquo iccirco se conueniūt & i aliquo discrepant. Conueniūt. n. i fibris qm̄ videmus habere figurā similē & prope Ambę sunt oriundę | in superficie terrę sparsę, & fusci coloris & odoratę :

Conueniūt radices Iridis & Acori

Discrepant vero sūt positione qm̄ radices Acori sunt complicatę & non rendunt i rectū sed i obliquū & sunt subalbidę | Iridis vero radices nō sunt cōplicatę & ut plurimū tendunt i rectū & sunt subrufę & lutee

Discrepant radices Iridis & Acori

Plinius posuit Conuenientiā & discōuenientiā

Plinius loco citato vt hoc animaduertisse qm̄ quū prędicta de radicibus Acori vt p̄ mentem & i quibus hę radices discōueniūt & postea cōmemorat & i quibus cōueniūt dicit. n. hoc modo : Acorū habent radices nigras minusq; Vomeres Catero & hoc similes | Iridis crassas & odoratas nō | mentitas rectas facitę : Discōueniūt q̄ sūt Plinio radices Acori a radicibus | Iridis quia sunt nigrę & minus Vomeres qm̄ radices | Iridis quę sunt subfuscę ut supra vidimus : Cōueniūt vero qm̄ sunt crassę & odoratę & facile discrepantes. Quę hoc obliquātē & radicibus reptantibus, nō rectę & siccis, quę & siccis esse facile

Conueniūt radices Acori & sūt Plinio

Quōd obliquātē & facile radices Acori

experientia videmus huiusmodi radices siccas esse magis duras ut videbimus : Item dicerpsit Plinius & Dios: & hoc q̄ Plinius ponit vnā similitudinē & vnā dissimilitudinē quā nō ponit Dios: Dissimilitudo nisi vt q̄ Acorus habet radices nigras Vomeres qm̄ Iris & quia vt nō meminit Dios: sed & hę radices cōplicatę nō i rectū sed obliquē tendentes & i superficie terrę sparsę, & quę nō dicit Plinius

Discrepantia Plinii & Dios: & dissimilitudo & similitudo

Dissimilitudo

Similitudo
Alia dicendi ratio Plinij: a Deus:
a Celso radicum Acori

Molinus interpres Marcellus subalbidas, et Ruellius albicantes

Concordat Plinius cum Deus: a Celso radicum Acori

Similitudo posuit a Plinio q̃ multa sit fragilis radix de qua re nihil dixit Deus: Sed videndum discrepare ne a Dioscoride q̃ Plinius de Acoro hanc radicem nigram, Deus: vero subalbidam, q̃ Ruellius interpretatur Albicantes Sed melius interpretari videtur subalbidas, quo hoc vocabulum significem dicho graece ὑποπελιδνοὺς : et q̃ Plinius Deus: videtur dare oppositum si recte cõsideremus rem Utrumq; verum de quo separatim Celsus ad diversa nã si cõsideremus partem exteriorem radicis quae nigra Plinius recte dixit, si vero interiorem radicis quae est subalbida Deus: recte dixit et sic nulla est controversia quia Utrumq; verum dicit respiciendo ad diversa et potius dicendum est nigras subalbidas radicis Acori Utrumq; quia pars exterior est illa quae primus sensus movet, et pertinet Oribasius loco citando s. Lu 5o c: 3o de radicis Acori nisi mendosus de. m. hinc i. modum; radices quoq; cõstat implicitas, interiore nudam et ligneam nervi, et fibras odorem, sentire Plinium, spissum, pinguem ipsum odorem ait: Semper vero diligenter de radicibus Acori non de nigras, vel subalbidas, sed q̃ potius utrumq; ad rubrandum et declinandum de qua parte radicis dilligens. s. q̃ praestat de parte exteriori duntaxat hoc modo, Radices habent non multum dissimiles a radice frigidis nisi q̃ sunt odoratiores ad tinctum et non sunt rectae sed tortuosae habitus nodosi et cornicolates et Color nec exterior est uniformis ad rubrandum et habent neutrum saporem et odorem non malum et ut semper plenum, dempto et immodum odoris placabilis et melior ex Acoro est radix nigra q̃:

Gatis Lu 6o c: 2j de sipli: medic: fracul: Paulus Lu 7o c: 9o Actius Lu po c: 8o

Gatis Lu 6o cap: 2j de sipli: medicar fracul: Et Paulus Lu 7o cap: 9o Actius Lu po cap: 8o omnes hij pernecessarium de Acoro non nisi fractam nullam nisi delinitionem nec descriptionem penitus nec foliosa nec flosculosa nec radicem: sed hoc convenit eis q̃ primum medicinam radicem Acori nec radicem Acori et hoc non convenit cum fructu cuius tum radicis ad usum medicinae Unde quemadmodum supponimus scribere q̃ prius declaravimus.

Utrumq; est medicinae

Oportunum est denique Comodum plenum, non exiguum, odoratum, Cuiusmodi Celsidicum et Galenum quod Asphaltum dicunt et: Hoc est 3o et Ultimum

3o pars pte partis

pars pte partis: quae docet Cognoscere radices optimas Acori, earum et radicum, visu et odoratu et gustu et regionibus: ubi proveniunt: Dicit ut q̃ radices Acori optimae sunt quae sunt densae non vacuae non fungosae nec spongiosae: Nunc Marcellus et recte mea q̃ sententia q̃ nitidus quoq; Celsidicus legit στιλπνὸν i. mundum non nec στιλβὸν i. densum et hanc lectionem ut approbare et sententia Gatis Lu 6o c: 2j de sipli: medi: fracul: ubi hanc lectionem, Acorum huius nominis radices quae gustu veri est et radicem mundam: Et de Acoro: i. suo Lu de sipticibus c: 9o

Cognoscit optimas radices Acori

Tertio nomen Marcelli στιλπνὸν στιλβὸν

Cognoscit et Gatis Lu 6o c: 2j de sipli: medi: fracul: Verba Gatis Acori: c: 9o de sipticibus

Verum radi

Virtus vnde possit stare et virtus sistere, nã desinens est egregia:
radicibus nota vt ducat Theophrastus: optimi est q̃ Acerũ quod
dorsũ est. Addatis vos cur medicæ maximũ sũ radices scilicet
Condidũ, videtur hic aliqua discrepatia. dicitis Dios: et Pli: non suppos
dixit Dios: radices Acori esse suaveolentes et hic et Condidas; Plinius vero
radices Acori esse amaras et postea ẽdem vtentes pharmacis vnguẽ vtile
vivacem dicit pomicã esse primæ Galatiæ. Cornica vero virtus
quæ est condidior pomica si q̃ Cornica quæ est cãdidior optimi
lior pomica, q̃ Condida nõ esse pharmacior: Dico q̃ dicitis Dios:
nõ est aliqua discrepantia, ego pro Condidas esse pharmacorum dili
git q̃ illæ radices quæ: vna prouinciæ vocant sunt Condidiores sunt
et pharmacorum seruatis et aliis conditionibus quæ requirũt ad nostra pha
cia. et sic intelligendus est Dios: et Ad Plinium vero dico q̃ nec ex
Plinio est aliqua discrepatia et nã hoc loco pharmacum videtur q̃ et quæ
superius diximus de colore radicum Acori sunt bene dicta. Sed q̃ Plin: accipit
nigredinem pro parte exteriore radicis hic vero accipit colorẽ pro parte
interiore: et q hic sit verũ patet ex Plin: vbi vtitur Cõpositione et de radices
esse condidiores Cõpositum vino suppono positionem. Jdeo si Cornicæ
sunt cãdidiores pomicis q̃ pomicæ sunt ex ipsa condida, sed superius
dixit vnã esse nigras q̃ nõ possumus reconciliare Plinium sequi de vnde
sua Jdã aliã esse sibi ipsi contrarium: et Jdeo dico Plinium reconciliare no
de pomicã extrinsecus, et hoc modo nulla est discrepatia nec sunt quærendæ
sed quid ad Dios: qui et Condidas esse pharmacorum Plinius vero pomi
Condidas in loco superiori: Dico q̃ nisi in hoc ad cõtrouersiã q̃ forsasse
et Dios: hoc accidere vnã in Plinio q̃ Cornica sit Condidior Pomice
nõ in pharmacis hoc sequitur q̃ Cornica sit pharmacior, quia vltra cãdere ad pha
cum radicem Acori requirunt et alias conditiones quæ nõ sunt in Cornica
ut patet q̃ nõ sit ita odorata Jta dixit, Jta Calida q̃ sicut sunt pomicæ q̃
vtile interpretatio huius Plinii nõ recipio q: si vtile hanc partem interpretemur hoc modo adhæ
partis
rentem, nõ Cornicæ sed plumbo dicit. o hic: γένος ἐλαφρότατον καὶ
ὀλκῆς, et quo facilius possumus reconciliare quæ hic et loco dicit
plumbum, quæ superius diximus dorsum. nõ p̃ facit plumbum et dorsum ni
Dios et plumbum Jdem dorsum Jdẽ significare, sed longe aliud hic accipit plumbum q̃ superius
accipit dorsum quæ superius accipit dorsum vt distinguitur colo
rem et spongiosum vt diximus. Hic vero accipit plumbum nõ vltra mag
nã spongiosum sed vltra id quod Cornicæ est et pluribus ferramentis et
Cornicæ et tornicina perficitur est: Jdeo dicendum nõ Cornicæ sed plumbum
Jta q̃ et plumbum vtilem reprimere nõ Cornicæ, et quod dicitur quæ Cornicæ:
Odorata q: q.s. sit plumbum et lucidi aduris, et bene odorat: sed hic vt

Dios: ũr diminuus nõ dr
clarãdo ũr sicut ã radices
adorationis sint

Dios: diminuus, quæ nõ declarat quæ nõ radices Acori sit adorati-
vus ũr recentes ũr sicut, sicut significat dr fruct quæ dijgit q radices
fruct sicut ũ adoratiorus torrefactæ sortiunt sed nõ adoratiorus sint
Plin. Plinius loco citato ũr ẽ hoc significare dr q radices virus maius
q̃z vanilis et quibus uentis possumus fruct. Diligenter q hiusmodi radices
sicut hoc uanilione et suauiore odore q̃z recentes, quæ radices et sit
odorate, hoc tñ quãdo odoris virulentia, virus nõ sit acipiũ, ma-
jorẽ p quæcũq̃z accipiũt uel pro odore uel pro sapore : q̃z̃q̃z sit nõ nulli
qui uellut referre tale virulentia nõ ad odore sed ad sapore et p virus ipsa
aut amaritudine. Ita q Diligunt q ipse maior amaritudo ẽ radicũ radicũ
Acori q̃z ẽ uanilis : Vnaq̃z modo put fruct. sed q̃ nulla amaritudo
supiuus fruct dr amaritudine sed ũ dr acredine, Ideo potius nõn
Virulentia ad odore q̃z ad sapore :— Videtur ẽ hic ũr diminuus Dios
quæ nõ declarat quæ pedo egesicentur radices Acori sicut declarauit de
radicibus fruct. Ita quibus declarauit ius ẽ tabulas secundas ipse ex
filo trajectãdas ac ẽ uentre egesicendas : Ideo ut ẽ hac ũr significare
Plinius quæ dicat q egesicent uribus ẽ uentre digestiones fructus sic
ut huiusmõi radices ẽ ventre ad dirigi longitudinẽ ex ẽ uoribus sui
uasis egesicat ẽ uentre ex quo hãc modũ ut adhuc respondeat q nec
ut pedo ut fructu uictabimus ex hac descriptione opiũ nisi ut uictabimus
Cuius modi Colchidicũ ex Galatiũ quod aspalatum dicunt dr : si uellemus
fieri uerbũ uerbo hucusque dr aspalatũ ipse, Hucusque ipse q̃t Colchi-
ex Galatia Aspalatũ dr, ũr uidemus Ideo significare ex uerbũ modo ut
ipse sonantia : Nũc nisi fruct. dr declarare pontica radices Acori q̃z
erat ẽ quo ꝑticularissimũ prouenit : optimũ Ideo ẽ quit prouenit ẽ
Colchide ex ẽ Galatia. Colchis nisi ipse regio fructu pontũ sunt Iuxta
eas ad septentrionẽ, Hyberiã ad orientẽ, Armeniã modicũ ex Phasi amne
ẽ quo pontũ Colchidis prouenit, Ideo Plinius declarat pontica radices
Acori pontũ tres regiones ẽ quibus prouenit ex sũt Germanis quæ
distinguit pontũ nisi duas regiones positas ad Dios: S. Pontica sua
Colchicã ex Galatiã, ex dicit Pontica sua Colchica ipse : p̃ quidem pon-
tica Ideo 2ª Galatiã, Ideo 3ª uero pontũ Cappadocia nõ positã ad Dios: Pon-
declarat ẽ quo pontũ regionis Colchica prouenit ex dr q optima ex
pte prouenit ẽ Colchide iuxta Phasi amne ideo q ẽ pontũ meridiana
Colchidis optima prouenit Acori radices : Vnde fruct possumus dr
uere q nõ ẽ omni pontũ istius regionis Colchidis optima prouenit
Sed ratiõe ẽ pontũ meridionali iuxta Phasi amne : ex ideo Vnũ
aliud ẽ quo ut ũr dicere Dios: quæ Dios: nõ declarat ad istis plã-

prouenit

Plin: Colchis optima sit

Dios: pontica duas regiones

Plin: positas tres

In quo pontũ Colchidis opti
me radices prouenit

Alius defectus Dios: quo ad
clarat ẽ quorum ẽ modis
ẽ ẽ aquatis q :—

Plinius satisfacit
probabile omnia huius ppsi
nonis huic in maio errore

prouenerint i medicis — non i Comptistribus, nec agricolis g: Ioan de Pli: g nō
ubigz i agricolis prouenit, et ppter propositum multa dicta fuit causa magnam
errores ne dilligentie Vnde si absolute dilligat hoc dicht g i agricolis
ubigz prouenerint hoc ipsor mor gde sitientia magē probū quā apud nos
quem dilligat sic pp̄ ve uere gde sitā nobis plenus nō prouenit, sed dilligat ps gā Colchicū
optimū prouenit apud plinū mortē et ubigz i agricolis ipsius Colchici nō
nec absolute ubigz locoz absentia i agricolis et hoc modo dilligendus est
i hoc loco Plinius qm̄ legē tantummodo de Colchici declinādo g: Colchici
radicem Acori quā prouenit iungit Plinius nec i agricolis Colchicis sed
plantationis ps quā prouenit i Compestribus et sic propositio est Vera:—
Galatia erat regio sic Galatia nō est regio mineris nisi sola Cappadocia Bithinia Paphlagonia
et ponti Euxini: Vera i qua parte huius varietatis prouenit nullus
est qui declarat hoc: Dios: ne dixi potuit tm duas varietates i qua
er dicam asphaltum prouenit Acori et de ipso Iacobi Asphaltum: sed cur dicatur asphaltum
nobis plene ignotū est nisi suspicatur Iulius dici qm̄ bitumi similitudo
necessaria sit: sed nō ut ponere aliqua diuisa i pte inde i bonitate
qua tunc ponit Plinius postea ps Ponticā qm̄ Colchicā ps Galatiam
Cur Dios: nō scribit nullo ps Cappadociam fortasse Dios: scribit tm mentionē eius quod uocatur Asphaltum
ne Acori Cretensis qd est Colchicā et Galatiā Cretense uero nō appellatum Asphaltum et Iulius eius
nullā radicem scribit qm̄ dilligit tantū pestilentia eius qd uocat Asphaltum:—
quodlibet Verū ubigz nascat Sed quocunque profecto aliquis nascat ut ubigz hic plenus: Hoc profecto
Acori apud nos est magē ignotū nō scribit et apud nos barbarum tunc hoc
plene g apud nos nō prouenit hoc plenus uel ortus ut ignotus
habet pro Acoro et pene certū est g plenus hoc quod apud nos prouenit quo certe
similitudine in fide i folijs habet pro Acoro: officinis et apud recentiores nō est uerus Acorus de
quo Dios: Pli: Gal et alij omnes dilligunt imo est plenus penitus di
uersus ab Acoro et ggz folio ab fructu penitus nō absonans radice tunc
est longe dissimili nec habet odore nisi fortiū et i qualitatibus primis
penitus aduersat uero Acoro, qm̄ uerus Acorus ut diximus est calidus et
qualitates uere Acori falsi siccus i 3° gradu, hic uero plenus est magis frigidus et humidus ad
frigidis et alijs omnibus qualitatibus Acori carens. Quare mille modo
debemus reiicere hic uerū Acorū nec debemus ad usi pro uero Acoro:
quodlibet qd accipitur pro uero Acoro Sed dicet aliquis qd g accipiemus pro Acoro quia uolumus: aliquo re-
dicamento uti Acoro et Io hoc est aliqua controuersia nō Io: Manardus
Io: Manardus Vir doctissimus et i epistolis i 6° epistola 3ª et
i 1° ig° ep: 3ª uide esse diligentissimus Verū Acorū uide
Calamus aromaticus esse radicē illā quā pharmacopole accipiūt pro Calamo odorato ut licet
videre 1° 6° epistola 3ª et 1° ig° epistola 3ª sunt epistolæ ubi dicit ea
uel est uerū Acorū uel saltē radix uiribus pares esse et hoc sententia
multis et gravibus ornamus qui i hac scā uersantur ingenuis sunt:
Nicolaus Leoniceus uide esse Galatiam Nicolaus uero Leoniceus ubi et ipse nō modo doctissimus et i dagnitis

Galangam magis conuenit . cibus vero Acoro

Acoro Arabi Dracunculus Leonardus Fuchsius

Galangæ vere quæ vocat Acoro falso p vero

Causa erroris

Conclusio

Ne quare radices Calami odorati nō possit esse Acori

Ne quare radices Galangæ sint radices veri Acori

quid sit Galanga descripta a scriptore nō declarant

quid sit falsus Acorus apud nos provinciæ nō declarant

sapientibus diligentissimus, sed potentissimo Imperio prædictus alia habuit scripta
et Iudicio mero longe meliora multo ex radice quæ Galangam
appellat pharmacopola iste verum Acorum, et ne vere si considerantes
ante inuenta scribit de radice Acori ab hijs omnibus scripturis ex
hac radice experimenta: Quibus aliquis possit inuenire Calamo odo
rato quæ radicat possit conuenire cum vero Acoro, ut potè q̃ veritatem ex
pondus Acoro, verum descripto nunc medicis nullo modo conuenit
cum vera cognitione Galangæ quæ ex Sinarum habet radicem frigida et si
cognitione et in parte exteriori nigra sed admixtione quidem cum qui
nigredine rubentes. in parte interiori sint subalbidæ nervis odoratæ
textura et nō in radicis ramulorum Calamus odoratus gracilis attenuatus p
hæc sententia multo et doctissimis medicis Paginitor Vtus mihi
Nunc Brassicolus Leonardus Fuchsius et multis alijs; et hæc opinio
dicit mihi magis placet, et quidem opus est vero Acoro: aliquo modo
semper vero Galangæ et Indico mire conforme et correspondet proin
quoque magnitudine nervorum qui utrumque Acoro hoc falso quod apud nos
nō: sensus et proximus ubique pro vero Acoro, qui nō est in pon
quod vendunt sed potius tertio opposito nomine et hoc de qualitates qua
habet opposito vero Acoro: et huius erroris magnitudo causa fuit
notorium Plinij male dictum qui dicit Acorum ubique in agris pueros
et fere declaramus ego pridie sic intelligendo notorium illi:
Nulla pridie ij debemus vti tali falso Acoro nec pro vero Acoro in cibis
cis medicinis sed potius debemus vti radice Galangæ quæ vendi
habet tres conditiones veri Acori et hæc ut dixi est opinio tenuiori pro
et mihi magis placet. Hanc ij radicem Calami odorati viribus conuenire
Acoro et nō nec per dici esse verum Acorum quia certo scimus nos esse radicem
Calami odorati descripti a Dioscoride primo et fere pri
sit radicem Calami odorati in suo loco existimus nō posse esse radicem Acori
ijjj viribus equiparari: Sed radicem Galangæ vitro q̃ habemus omnes
conditiones ipsius Acori sed ignorare quid sit apud antiquos nostros
quia de ipsis nulla sit facta mentio nec apud Dioscoridem nec Galenum, nec
Paulum, nec Aetium, nec Oribasium, nec Plinium nec alios primos
scriptores qui precepta de Galangæ sed nō describit hanc quia nos
existimamus esse verum Acorum: quid vero sit Galanga quæ describit
a scriptore alio et loco declaramus, quia hic nō est locus suus:
Similiter alio et loco nō declaramus quid nō possit esse planta hæc qui
apud nos provinciæ quia ut dixi pharmacopola habent pro Acoro quæ
sit falsus verus nō de hac nō est aliquis controversia apud barbaros
sed quia hæc nō spectant ad hunc locum fere seruabimus et aliud tempus
quando de hijs loco propria agendi erit:

Radicis vis Calfactiua

2ª pars principalis

Radici vis Calefactiva &c: Ista est 2ª pars principalis in qua vt dixymus in pri-
cipio docet fracturas ex vsu radicum Acori vt hijs possimus commode uti
in ciphicibus et in cõpositionibus medicinalibus : Diuidit autem hãc pars in plures partes
cũ diuersas huius plurimas fracturas quas numerat : Dicit ꝯ p radicem
quam dicit Radici Acori habere vim Calefactiuã, et bene notandũ est g dr radici nõ tm Acoro
gen ex supra notatum ex sententia Gati et Pauli et aliorũ nõ minus
Acoro in medicinis nisi vtr radicum nisi Ideo ex hac declaratione-tr Dios:
dicit Radici vis Calefactiua Iuxta ꝯ hãc radicem tm Acori esse ad visũ
medicinale accommodatam et nõ habere talem vim Calefactiuam :-

Dios: nõ ponit gradũ Caliditatis Gati lº 6º c: 2º de sipli: medi: fracturis

Dios: dr more nõ ponit gradũ Caliditatis nec alias nisi pas fracturas
quas habet : Ideo Gatis hucc pertinet .s. lº 6º c: 2º de sipli: medi: fract:
ponit gradũ et plures alias nisi pas fracturas et .n. hãc in medicinis
longe fracturis Caliditas est et cõsistentia tenuis, Hinc cõsentaneũ est
ex vrinã mouere et liones ãperientes Iuuet in Cornetaritis crassitiẽ
diuersam simul atq ꝯgenitam sed nõ hãc nitidior est ipsius succus, nec
vere siccificũ esse dicendũ est et sunt ordinis esse tertij in intensa
Calefaciendo .s. et desiccãdo : Dicit ꝯ Gatis et quasi cor: ipsum et eo
quẽ supra dixit radicẽ Acori esse Calidã et tenuẽ dixerat in supra
Acorũ huius radicem ultimum quem ipsa vera est et medice mouere
odoratq nõ tacuit) Et hoc ꝯ quẽ dicit vtr cor: ipsum causa pp quam
radicẽ Acori sit Calidã et tenuis et causa est quia vtr radix Acori est Acris,

Gatis lº 4º c: 2º vbi dicit de sipli: medi: fract:

Amarum et odoratum quia ibi ipsorum Caliditatem et siccitatem et tenuitatem
Acori sunt Calidã et tenuis in parvis partibus siccari dicere habent a Gato 4º de sipli: medi: fract: cap: 2º et 3º
Gatis vel lº c: 8 vbi 8º vbi dicit q radix omnia sunt Calidã et tenuis in parvis partibus : Set q amara sunt
Amarum sunt Calidã et siccã Hoc de radice lº cap: 8º et 9º patenter ostendo ibi sapore amaro
vbi et nerui nõ ẽgt Amarum sapor Set ꝯ q sit calidus est et siccus, Acris
Gatis vel lº c: 24 nerui q nõ est tenuis vbique quidem humiditatem vbiorum : Set q odorum
odorum sunt Calidã et tenuis in parvis partibus habent a Gato vide lº c: 24º : Ex his q̃ inferre
quẽ radicẽ Acori sit gustu Acris amara et odorata q̃ calidã et siccã
Acrius et tenuis in parvis partibus : Set habemus ab Aetio sermo in principio p libri vbi de
Aetius in principio p libri ide de calorum causis primarijs agentibus : Set de Paulus lº 7º cap: pº :
Paulus lº 7º c: pº Set de Gatis q̃ et ea in re Paulus cum Aetius ponit gradũ Caliditatis et siccitatis radicis
Acori et dicit esse calidas et siccas in 3º gradu : quam rem hic
Cõclusio possim euidentius declarauimus supra in cap: de scitis et sermonis Gatis in lº
gradus caliditatis et siccitatis radicis Acori de sipli: medi: fract: et ex Paulo lº 7º c: 2º vbi docet cognoscere vnumquẽq
quam gradus veri cognoscat gradum veri ex suis qualitatibus : et ex qa ibi hoc diffuse de-
clarauimus Ideo nõ in hoc vlterius cõtrouert tempus in q vos possitis videre
Hoc tm dicã q ex hoc possumus colligere radicẽ Acori esse Calidã et siccã
tertio gradu quia habet qualitates suas mire manifestas nõ in tenuem
quam hic esse in 4º gradu : Radicem q̃ Acori est Calidã et siccã in 3º gradu,
et hoc nõ solũ ex suis qualitatibus cognoscit sed Gatis hoc habet in dicto in
Gatis et in Paulo lº 7º c: 42º At Aetio lº pº c: 8º, Asclepiade c: 259º At Aetius:
cap: 42º et ab omnibus aliis : et hoc ppter ad gradũ Caliditatis et siccitatis qua-

Gatis lº 6º c: 24º de sipli: medi: fract:
Paulus lº 7º c: 42º
Aetius lº pº c: 8º
Asclepiade c: 259º
Aetius: c: 42º

quibꝫ causis provocat̃ Diocha̅ potꝰ vrinã cit ꝑ : vrinæ pluribus de causis provocat̃ nam

Vrinæ
Ad expurgãdos nigros humores
ob suppssionẽ Vrinæ

provocatur ad expurgandos nigros humores aut grã suppsse urinæ
sit vrinæ : Expurgant aũt humores ꝑ vrinã aut post longos ꝓ
tudines aut ꝑ crisi : suppssio uero ex retentio vrinæ potest duob⁹
modis cõtingere aut ex eo aut pereus vrinæ ꝺegenitus aut nigri

si aũt ꝺegenerat vrinæ ex
Excoueja suppssio vrinæ

si aũt peccatus vrinæ ꝺegenerare id erit morbi a ḡcis appellatur
Excoueja alterius uero vrinæ suppssio : si uero nigd vrinæ ꝺe
generet hoc duo gra morboꝝ pueniũt aut ex vrinæ paulat
im guttatim affluit assiduꝫ ad minorandã pritatiẽ fecit ex hac mõ
genus a ḡcis appellatur Stranguejæ alterius uero stillicidiũ vrinæ

si ꝺegenerat vrinæ sal ꝓpter aut vrinæ ꝺ̃ ḡcis mor̃ ex diffidenter exhac mõ
dr Duoueja, diffindes genus a ḡcis appellat Duoueja alterius uero diffidentes vrinæ
vrinæ
causæ stranguriæ ꝑ dysuriã Et diuersis aut ex uarijs causis fiunt huiusmõi morbi ex strangurie
Aprius Lo ij co ij dysuriæ ritu Aperio Lo ij co ij fiunt aut ob retentionẽ vrinæ aut ob
Aperiuntur vrinæ
Expulsionis
Debilitas
Imãgis frigid
vrinæ] Vesicæ
pus ꝺegenerãs ꝺ digestionẽ
nigredinẽ rumpẽs ex humoris
ꝺ̃ eas irritationẽ :-
Causa Ischuriæ
Imbecillitas uirtutis expulsiuæ
Crassus humor
Lapis
Phlegmonis
Scirrhus,
Tumor nigr
Contusio
Callus
grauis sanguinis
pus crassũ
retentio emulsionis

ob frigidã vesicæ ꝝemptionẽ aut ob nimiã vrinæ copiã aut ex nimia ꝺbilitate pũgẽ
sibi aut hoste quæ scilicet abscessus rupit ex pus ꝝ vesicæ aut
nimã assiduã irritationẽ ad emulsionẽ ꝓ reuellendã sibi humiditatẽ
ob frigidã vesicæ ꝝemptionẽ aut ex nimia copia vrinæ aut ex nimia
crassã humoris aut lapidis sibi callũ obortum, aut ob phlegmonem
aut scirrhũ aut alĩ grauis tumoris retentã emulsionẽ aut ex nimia
ꝓfecto obtentam, aut ob contusionẽ, aut callũ : aut ex nimia aut ex
grauium sanguinis vesicæ contactu, aut ob pus crassũ ꝓpter vesicæ
a renibus aut descendere, aut aliquo alio simili modo ꝺegenerãs : aut si aliq
ex causis aut ꝓpter angustiã aut incommodã dimissionẽ vrinæ fuerit simi
ita afficiat nec expulsiua ex vrinæ obedientis vesicæ vis ex imbecillitate
plenam ex actione ut ꝓpter amplitudo vesicæ expleta circumstãtis tale ap
situ sit si ipso sit angustus : Dysuria: aut Imillitio hæc : Loco radicis Asari
uenire ad cãdã vrinæ ꝓpter ad expurgãdos humores quæcũq ꝓ alĩ viã ꝓ
Vrinã nõ possit reddi Lo : Dysuria ex Ischuria ꝓpter ex strangurie
Inferius, qqꝫ possumus hic dare ipsã hic utrãq ; ex retentione vrinæ
ex Vnaquæq hæc trium morboꝝ non hic ex ex radicem vrinæ ꝓpter
aq ; cum sed hic ex retentionẽ cuiusq ex debilitate ex Imbecillitate
ex Vesicæ ꝓpter radices Asari quæ sit Calidæ ex tenuis partis virtus
mus corroborat debilitate ex remissã Imbecillitate vesicæ : Lo ex
retentionẽ cuiusq ex Imbecillitate virtutis expulsiuæ ex ex Crassis humo
ribꝫ obstruentibus meatus vrinarius ex collũ Vesicæ aut ex grauium
sanguinis aut pure crassio ꝓpter radices Asari hinc in ischuriã ex
obstructionẽ ut ex Gãlẽ supra dicimus :- Dicet hic modũ quo debeãt
uti radicibus Asari ad cãdã vrinã ex de hac fieri debeat ex decoctio
radicũ Asari aperit : Lo de Plì: Lo 26o ci: 8o ex addit alĩ modũ ꝺ
tribus radices Asari ex eas radicibus ꝺ pulueret ex ipsũ bibimus de
ꝝ cum Vesicæ ex ꝓfectã vitio simul ex Calculus fingit :-

Dioch potꝰ vrinã cit ꝑ

Ad expurgãdos humores
In dysuriæ
In ischuriæ
Ex debilitatẽ] Vesicæ
Ex ꝝemptæ]
Ex debilitatẽ virtutis expul:
Ex Crassis humoribus
Ex grauibus sanguinis
Ex pure Crassio :-

ouum debemus ad radices
huius Asari

Plì: Lo 26o ci: 8o addit alĩ modũ :-

Prouocat̃ potꝰ

Prodest Lateris doloribus &c: quod ægris &c πλευρίτικο sau πλευρικο
morbus Lateralis sau Lateris dolor: Est non hic
morbus ⁊ phrenitis membrana ⁊ origines cerebri &c est strictissimus
morbus, &c. non strictissime symptomata nã ⁊ hunc morbo super adest febris
cõtinua Vehemens, dolor pungitivus Tussis molesta. quæ aliquando nisi,
aliq̃do aliqd expuitur, pterea difficultas respirationis sitis vehemens &c:
Causa nõ non hic morbũ &c a causa ⁊ origines &c ab egritudine: ab egritudine.
gelu &c frigus vel lapsu &c alto, &c labore nimio &c potus aquæ frigidæ
vel nivis vel glaciei non &c frigore, unde potissimũ &c morbus hyemalis
quæ tempore potissimũ spirant Eurus sau Aquilo a quæ plurimi hũ morbi
existunt Hippo 3o aphor 5o; non &c obstructa officiant non &c Cibis glutinosis
Acausa ⁊ origines non &c deglutitionis a capite ad partes spirationis: non &c capitis
humoris diversæ per nos ad naturam pituitosi cõsistentiæ non &c capitis sanguinis
nis bilis acutæ, &c putridi: Cognoscit non humor peccans &c calore
spiritus nõ si morbus causatus a sanguine spissus crassus rubeus si a bile
crassus flavus si a pituita crassus albus &c glutinosus si ab atrabile crassus niger:
Deus: non Intelligit radices Acori predictæ morbo Lateralis facile a causa ⁊ origine
potissimũ ⁊ non curamur huic morbo facile a causa &c egritudine quia Acori ex
sua calidissima &c tenuissima sua diversa &c attenuat nos facientes ope
stomachi ⁊ intestinorum crassorum nostrorum: Modus non quo debemus uti
curationi huius morbi radicibus Acori non ope ⁊ diversis exhibendo decoctũ
radicum Acori: Plinius non 2o ab c: 5o non dat quo debemus uti succo radi
cum Acori, sed hoc non ope difficile quia nõ habemus radicas Acori recentes
sed non siccas quæ facile possimus hinc inde sumere: fortasse ⁊ inspice Plinij
habentem radices Acori virides nisi nove apud nos nõ habentur, sed non
exhibere nisi directũ petas non &c nisi sint cognitæ symptomatis nostris non non
tam: alium modũ non videre quo possimus curationi huius radicibus: &

Pectoris &c: In pectore sau Thorace similes proximi morbos quæ non
aliqui ⁊ phrenitis pulmonis &c appellat a corpore similiter &c a lateris &c
&c pleuritide quæ plurimũ &c valentibus ⁊ pulmonis dissolutionibus
non magnis non pleuritide non æstimant aliis ut morbis crassis,
aliqui ex ipsa ⁊ phrenitis ab humoris copia positionis errore est:
Aliqui ex: pectoris nomen &c apparentiam non pp nos dissipationis quæ ab
delapsu &c alto sint si aliqd grave corpus thoracis fracturit non &c magno
clamore non fragore: non pp nos prosiones quæ &c acribus humoribus
calidis sicut a corpore ⁊ pulmonis dolentibus sau ⁊ ipso pulmone quæ
vasis &c gravibus vomibus cruenti &c sanguinis &c spuitio:
Aliqñ ex ⁊ pectoris &c abscessus sicut ⁊ mediastini dissipans &c aliquando
alio thoracis parte qui nervum frenicum dissipant &c: Unum thoracis latus
affligit ⁊ pulmonis &c mediastini cæsus aquæ &c vocant Empyema.
Interdũ ex pp sanguinis propriam ulcera nã cicatrices nõ patulæ, Aliquando
pp destructũ &c capitis ex alijs partibus superioribus illuc manantis non agitur
Deus: non Intelligit ex radicibus Acori predictæ morbis pectoris non peripneumonie ex
Empyemati quæ calidissima ex siccissima sua ex tenuitate &c siccare ex resolvere

N. De ligie de quibus Vr

Quom Vredar radicis Acori

Plinij alius modus

Ipsius

Ipsius quibusdam ex Ebrillis

Calidus Ebrillis ad Ipsius

Frigidus Ebrillis ad Ipsius

Sicca Ebrillis ad Ipsius

Humida Ebrillis ad Ipsius

Ipsius obstructio et ejus causis

Inflamma sunt in supprima et sanguinis copia

Epulorum ipsius et humoribus acrioris

Ipsius Ebrillius sit: Vrinarum corporis morbus

Ipsius, Cachexia, Hydrops: Ipsius quo et ejusmodi

Cachexia Vrdr pronior

Hydrops Vrdr pronior

De quibus Ebrillius Dius: De affectibus aliis Ipsius et morbis aliis a Ipsius

quorum Vrdr radicis ad omnibus morbus ejusdem

humores et causas eorum his morbis Ebrillius de morbo facto

tiosus Vrinarum quom magis laborent et lucernam, non Vrinas magis

vit calidiores sive quam calidi sit reperiri un Valer ad Arist. qui morbo

Quamvis proclo debemus vos radicibus Acori: hoc morbo si consideremus

Dr dius: vidit ces suppositos morbis sanare in decocto radicis Acori

Plinius loco superius a nobis positus citato in exhibitore succi radicis

sed quamvis ego decoctu bibere possimus ut dixi ne usitato quam

ego: misceatur morbis proclivis exhibere succi decocti potu ut et

fouere proclus vel spongijs vel lana. Vel ut sanetis ut fiat sola-

Ipsius quandoque et Ipsius quandoquidem ut certum corporis partes male

officiat ut ex ut causat vius Ebrillius: per vias ofte Ebrillius

de vel frigida vel sicca vel humida logiores sive de Ebrillius pro

qu dum Ebrillius natis quandoquidem solens a ante: Ebrillius

Calidus Ebrillius plurimus radicem et calorem humores no modo a pro

ipso sint sed ex nos qui et Vrinas misalerij ad ipsum detrahit: Cuar vre

frigida Ebrillius humores qui ipso sint ut qui et Vrinas difficiles ad

lentes ac dent mobiles reddit: Cuar ut sicca Ebrillius humores vel

siccos: Humida vero humidos: Et hijs sive Ebrillius urina cum

morbis quia ut ipsius ut Vniversum corpus ut ipsius frigida

causas Ipsius obstructio quae propria ut fluxibus vaporis et crudis

cococtionis difficilibus fit: ut Imprimis et Cruditas viscosis humoribus ipsius

Vrinas ex sima Ipsius parte praestare et quas et uenere et frustulis

alimenti diuretici ad Ipsius calculus obstructio fit:

Inflammat quandoque ut Ipsius quandoquidem ex sple et abscessus suppurat Vrinam

affecit scirrho nec ut abscessu duro: Inflammat sive et sanguinis copia

ad ipsum et ut

Epulorum ut alijs Ipsius et noxijs humoribus ac crudioribus et cruda

affectio illa quae a humoris appellamus colligentia:

Et Ipsius sive Imbecillitas causat et Ebrillius causas et ipsius

noxio corpore diuersi morbi ut Ipsius Cachexia, Hydrops et ejusmodi

sani morbus vigius vel augmentum et si et alijs provenit causis quam

et potissimum et debilitas epatis qui bile supervacua et ad proprias humo-

mis bene dimittere ut Vrdr bilis et hic et sanguine et rem corpus affici

Cachexia quoque et si et diuersis alijs provenit causis provenit et et hanc

: scirrhi idoneo sive et tenor firmitas sive et obstructio:

Hydrops ut et frigida Ipsius ipsius vitalem debilitas ut plurimum ejusdem habet

Dius: sive hic: vel Imbecillitas radicis Acori praebuit et Ipsius affectum

et omnibus et morbis qui Ipsius causa generans et propter imagines

frigidas et humidas Ipsius et morbis et ut alijs ejusdem causam:

Modus sive quo detinemus ut humoribus radicibus Acori: ejusdem morbis epatis

crudo affectis et qui ita qui super positus hic et directe si potissimum radicis

Acori poto, vel et ipsis fouere regione epatis vel spongijs vel lana

vel ut sanetis ut superius scripsimus a nobis dicti est: ut si affectus crudus

calidi simul Acori ut planum primo ipsum calore: poto et immediate

Et Terminis

Ion terminibus ꝙ: quid sit terminus et vendicabit scitis alumni ingeniis
cap: a nobis dictū est et ꝙ gra nō sint, quātū hic tm ī presentia debet
dicimus, ꝙ quū terminus sumit ꝙ nō humidū putrescens et exulcerans
et pus ī toto corpore, ꝙ gra potissimū sint dolores circa vmbilicū, ideo ꝙ
calidissimū et siccissimū et vi attractoria radicū Acori sint possunt
sanari nō nō humida et pituitosa, propterea attenuāt et desiccant
et radicibus Acori: Dr modo nūt Vnnadi hijs radicibus ī huiusmodi
morbo nullus est qui apte hec dicant et videat Dius: cū hec clim
ādu pensare long. deducta radicū Acori cū hac ī sup scripta prosa:—

Commotis ꝙ: qui sit et diuersi Commotis et quot sint species commotionis et-
a quo nō fiat cōmotio ī superiori capite ī a nobis declaratū est, et
ideo nō repetemus et quot in dicto sit: Hoc tm dicēdū existimo quēmū
Commotio duobus de causis fieri vsitat Hippe: 3° aphō 39° et repletione s.
et inanitione Hic dilligit Dius: Acori radices et succi hijs quātitat
et repletione frigide vel nimii replemū frigidis et pituitosis humoribus
et Calidissimū nūt et siccitate humoribus, vel attenuatorie vsitatū ad
priscum statū suū: Modus nūt vtendi hijs radicibus Acori ad sanādū vīnū
sicut ꝙ Dius: tm ostendit ī superioribus ideo et nō videtur necessarium ad dictū
radicū Acori: tm ego vnum exemplū sanationis facio de radicibus Acori:

Rupties ꝙ: Ruptio vsitat Paulo 1° 3° c: 50° dicit ulcus quod quū obducit
cicatrice tempore nō multo ī dentro semper ī flāmat nocuitq; sua sanita-
et p̄ ut a cōmunitate sua disrumpitur: et vt melius hec dilligat declarare
quēdā hec premitto et ꝙ quū aliqd ex multis effectū est. Cuius quod
suppurat sanitatē ī cicatrice obducit et sanat ad nocuitq; vsitatum vsum:
Vnū cursus humoris Valido patitur ꝙ visū ī ulcere calefactū tm ī flāmatio
tm pus ducit qđ cicatrice disrumpit: cuius ipsa obducta cicatrice ulcus
hoc disrumpit illud ē ruptio: Huiusmodi nūt ulcera vt dicimus
Paulus cap: possunt esse diuersę gēnis nō aliqua suppurat aliqua nō
suppurat aliqua sub ulcere maligne aliqua nō maligne, ideo Dius:
Dilligit hec ī hoc radices Acori conferre ulceribus ruptis que suppurat
quū hijs ē Salomon Gal 3° de medi: capitis sui quū medicamēta egrecdi
valde cōferunt: Plinius nūt 1° 26° c: 13° dicit ut ruptum hec prosit ne nimis
forte ruptus sed commotis, ideo ꝙ vt melius dilligat disruptionem fieri ꝙ commotio
ne sed quū nō modo ē ꝙ quū cū huiusmodi radicibus Acori male affectū
cōferre ne videat et ideo mihi magis placet vt dilligamus sub operis
Paulo in vsitatum dilligēdo disruptionē facta ī ulcere post obducta cicatrice:—
Modus tm quo dicimus vti hijs radicibus ad sanādū huiusmodi ruptū ꝙ sunt
Dius: videlicet ostendit ī superioribus ꝙ exhibitio obducta, tm ego vnum hijs
radicibus Acori ī forma emplastri, sum ī fricatione:—

lumine qđ sit et vsi
legumini scripsi dicturo
ī 4° cap: de fistule
et qđ nō fiat

Modus vtendi radicibus
terminibus

ī modi ꝙ sit et quot species
cōmotionis dicturus est
ī 3° cap: de fistule

et qđ nō fiat Cōmotio
Hipp^is ī 3° aphō 39°
et qđ dilligat Dius:

Modus vtendi hijs radicibus
ī sanādo cōmotionē

ī quo dicit
Paulus 1° 4° c: 50°

ī dicturo est diuersę gēnis
declarandū est ī cap: de fistule

et qđ dilligat Dius:
Paulus 1° 26° c: 13° Ruptio vlcus
cus nō nō ruptis
Ruptionis

dilligēdo
ruptionē

Modus vtendi radicibus
ruptis ī sanādis ruptis:—

Lienis morbi supius declarati i cap: de frāde

De quo dilligenter dicit: de lienis tumore in libro Gāt li 6 c: 21

De lienis affectu insper medio

Trallianus li 3 c: 28 fo 133 quem vide radicis Acori et morbi lienis Pli: li 26 c: 12

Lienē absumit &c. De lienis morbis i pcedēti cap: a nobis satis dictū est Ideo in i dicta sunt nō repetemus sed in hoc dicemus q quum pter alios morbos etiā quat lieni accidit sit pestilentia et pulmonis Ideo Dios: dilligenter hoc i loco radicis Acori cōferre lieni i pestilentia et diuersis pp nos Calidiorē, et ipse in pestilentia Galē loco citato li 6 c: 21 ubi de illius curatiōe agit et in Vrinā mouere et lienes i omnibus pestilentiā Eade sanitate habet Paulus et Actius: et Ideo Dios: dat q minuit lienem possimus et dare q confert domperini frigide lienis et ipse ipse Aloē Trallianus li 3 c: 28: De modo vero vtēdi his radicib⁹ Acori huiusmodi affectib⁹ Conuenit Dios: et Plinius in Pli: li 26 c: 12 de hoc dicemus q et de decocto Acori fouent lienes

Vrinā stillicidiū Vrinā cupientib⁹ q i hoc cap: declarem ipse De quo dilligenter Dios: et Domperim frigidā Debilitatē Vesicē

Vrinā stillicidio q: De vrinā stillicidio dictū est a nobis supius i hoc eod quod quū fiat a plurib⁹ causis nō recitauimus Hoc i loco dilligenter radicis Acori cōferre stillicidio vrinā facto pp domperiē frigidā et debilitatē vesicē lienē vesicat nō radicis Acori quū sit Calidior et siccat facit pulsū vesicā ad suā propriā temperaturā reducere et suos debitos motus Modus aūt vtendi his radicib⁹ i stillicidio vrinā efficax cū ne quidē super i puluerem vrinā s. et decocto radicū Acori specie sanitas dat plinius et pulueribus radicū Acori vritis et aperit

Sanitatē ichibus negotiat' Dios: li 7 c: 9

Sanitatē ichibus negotiat q: Dicimus supra supradicto cap: de frāde sanitatē li 3 c: 4 q Arcuatis nocet conuenit hijs qui a ictericis hepate et splene laborant si demersi sint si i cibo sumat quare aūt hijs nocet conuenit sanitatē Dios: loco citato declarauit cū a nobis supius dictū est: Hec ibi

Cōfirmare Pli li 25 c: ij

vt cōfirmare Pli: li 25 c: ij Legitur de Acoro et ne vis dicam Caliginē et tenebricosa q officere dicit, Cuius suffitione et Caligines hoc succo illitā puto et cetera sanitatē:

De ambulatorijs ingressib⁹ dicta ab antiquis i cap: de frāde

Ad ambulatorios ingressus frigidis modo utilia ponit &c: De frigidis ambulatorijs dictū est a nobis supius i cap: de frāde Ideo nō repetemus et quia dicta sunt Sed nō dicemus q pp nimiā crassitiē pp quā frigidis nimis pituitosis et ingressib⁹ ambulatorijs et ad cētales motus et operationes Vomere s. pp Caliditatē sua, Ideo radicis Acori calidiorē sue crassitiei ne et magis propter eam maiorē Caliditatē:

Modus aūt quo debemus vti ad ambulatorios ingressus vt declarauit Dios: quū de frigidis medē, nā et hoc est si de decocto radicū Acori fumus ambulatoria et fricamus eas ignaro i oleo decocto, quo de pituitosis frigidis ambulatorijs hoc medicamine

Oculos Caliginosos succo dicunt &c: Medius vt Scribonius Largus q dicit Exterit tenuibus radicis succus aquae clarioris cochleari offundit, nā vinū hoc medicamē sonare, et plerique propterea radicē vinariam, quā

oculis

oculis multo celerius penetrat q̃ ꝑt caliginis et ꝑ hos oculos clarius
videt : Paulus uero l. 3. c. 23. ꝏ hoc distinguere : duo uel. n. est ra-
tionis lucis ꝓdominiti alterũ enim manifestũ et hoc morbi genus a grecis
appellat̃ ἀμαυρόωσις, uel est hebetudo uidendi et nigrũ ꝓcreat̃
occasione pruinosus et dicit̃ ἀμβλυωπία : hoc ꝏ Antiochus
aligñ paulatim irrepit aligñ repente ꝓuenit : et horũ plurima sunt
causa alia uero sũt cause diuersa alię uero ꝓcreãtur : Causa
ꝓcreãtis sunt ut longa nocturna : Ignea nocte : Nimius Cruoris
usus : Vigilie : Cura : Inanitio : radius solis calimus aut ꝓcreãtis
spiritũ aut splendor̃ oculorũ nimius : Albedo nimia : Aer luminosus
post longas tenebras : Nimia Cruoris euacuatio, nimia sanguinis missio
seu ꝓfluuiũ seu ꝓfluuio : Causa uero ꝓcreãtis sunt ut Cerebrũ aere
hui qui spiritus animales aut nõ generãt aut ꝓpositi nõ recipiãt : et ex aere
ad crystalloidẽ deferunt : obtusio alicuius ꝓcreãtis : nimius aperiens : Crassorũ
humorũ qui admiscẽt spiritibus visiuis nec ẽcrassat crassos et lentos
reddit : Imbecillitas visorij spiritus : Corrugatio aperiens nerũq; :
Pupillam uitio ut si pupilla rugosa fiat : Humoris diurni oculorũ ui
tium aut per qualitatem aut per ꝓportionem :—

Deus: aut nõ dilligit hec ꝑ hec radius Acori ẽcrassat uisiũ oculorũ sanitatẽ
tuetur uisus cruentat a causa ꝓcreãtis sed ab ingressu et ꝓcipue
quia ex ea crassitie humores ẽcrassãt spiritus uisiuos . et quia ex ea
cillitat cerebri quia nõ facile ex exhalatione siccitatis ex ui attenuatorie
radicũ acori ꝓfluunt somnus :—

Quia aut̃ predicta ita fiant declarat ũus ductorũ et hec cõmemorat omnes
et Deus: et Galẽ et Paulus et Actius et Plinius ꝑ suam radicẽ
Acori sed ut supra dixi hec uidentur difficilia quia nõ habemus radicem
Acori uerum sed ũm sicum : similiter aut̃ et uerũ comparet habitat̃ uerba :—

Amidatis radicẽ uerum usu cõmitat̃ :— quia nõ dicatur ipse amidum
declarat Celsus l. 5. c. 9. s. Amidum nõ multũ omnino uarietatis sit
sed uarietas ꝓpriam dicitur : Dicimus q̃ radicem Acori uirtutẽ
cõmitari uarietates tamen et sum Amidum et ut est uerũ quia Amidum
uerũ dicitur tamen Deus: l. 2. c. 9. q̃ docui
mus : Galẽ uero : l. de Amidatis diffinit quid sit Amidum
et ab ipso Actio Paulus l. 7. c. 9. q̃ dicit q. Amigdi appellatione
Amidum nos medicinas que ẽcrassent nõ sunt ꝓprium sed tamen
corpus assumpsit astringẽs medicinã : Vnde hodie Amidatorũ scripta
ꝑ dies nõ nisi similitudine tamen Vinum Alia calida frigida uirtus
tantum Alia uero tamen mordax et ꝓprie uiscida facta : sunt
uero ingr̃ aliqua et hijs Amidatis que hodie nos usu cognouimus
cognominandum quia Thuricum dicit :— Deus: aut intelligit radicis Acori
cõuenire Tamen Amidatis qui uariorũ superius adducitis : quare l. :—

Plᵉ: plures fraudes vsi-
taⁿ Acori posuit ꝙ Dios:

sunt oēs fraudulentes ꝙ Dios: attribuit tradicibus Acori quæ oēs re-
nulli ꝙ Plinio Veriis libro 1º 25º et 26º: sed Plᵉ: in multis plus mē-
tis ꝙ Dios: primo in 1º 26º c: 8º ponit tradices Acori cōtra libros
in Phrygia et Pisidijs, ut ibidē 1º c: 8º nō nō dicit Tradices Acori
Vrionē sed ad eū visitet et vsqñ Vrionē et calamus necessarius ēst:
1º c: iiº de tradicibus Acori Durities et collectiones vtes discernūt: In
c: iiº de Imbecillis fœminæ morbis mederi et Vrionē, facit
dicit. quæ similia de hijs ꝙ Dios: permissa sunt forensse nō hu-
huc ad rē fructū ēst qm Dios: nō de aliqē historia hec scripsit qm
dū Plinius et mortē de aliqē historia scripsit quēadmodū ipse nō
Sed et hīc scripsit Dios: quæ ab re expressimus cōprobari sunt
dū ipse in suo prohemio dicebat: quæ nō mihi si nō oēs pro-
quæ ab alijs posita sunt qm nō dicā hīc plura de ipse reprehensa

De Meo Caput 3^m

Meon quod Athanasiam vocant In Macedonia et Hispania plurimum oriuntur q

Divisio capitis

Primum Caput sm Consuetudinem nram dum dividemus partes in
i prima docet Deus: Cognoscere Meo, In 2^a declarat vires facultates:
2^a incipit ibi, quat Investigatur et agros q: In prima parte tria
fuit sm vos modos quos unaq; quibus possimus deuenire i cognitio
ne huius plantae Vg varietate rami et radicis et quibus potissimum
proueniat Vg noe similitudinis qua habet cu alia planta i foliis
et caule: Ultimo noe radicis asserendo mira Conditiones et qualitates:
Dicit o g. Meo qd vocant Athanasiam nascit plurimum i Macedonia
et hispania: Notandu est g quemadmodu et Hermolaus i suo Pr^o
errat appellat Méon pducta prima syllaba no diphthongo sed u Vocali
Longa: Latini uero appellat et Meu et Meo ph: non appellat Meu
Alij uero et pprie recentiores iuxta noe graca dicut Meon
sed quemadcuq; dicat nos est parui momenti qm uel dicatur Meu
uel Meon semper de eade planta Tullius q n errat appellat Meon:
Quare nos appellemus Athanasiam habemus a Ph: qui L^o 2° c: 23°
Quare appellat Athanasiam Ph: L^o 2° c: 23°:
personis duo erat Mei et Meu qd nobilius est a q bus et appellari
Athanasiam ab Athanate Inuentore ab aliquibus appellari athanasiam
tica ab athanasite loco i que laudatissimu prouenit: quis nos putet
Iste Athanas Inuentor huius plantae an medicus an vir nobis no
constat qm nullus est qui loquat qui dicatur. quis fuerit Iste Athanas
huius herbae Inuentor possemus nos dicere tale fuisse Athanate
Athanas Inuentor noster
filiu de quo Ph: L^o 34 c: 14 e Inuentus fuisse medicu fuit
Athanas locus i que laudatissimu prouenit
Ubi uero sit iste locus q et appellatur Athanas i que laudatissimu prouenit
Meo nego i hoc pfecto certi sumus qm no reperiat locus i montanis
nego i hispania qui tali nomine appellat qm Dios: dicat Athanasiam
Meo Nasci i Macedonia plurimum et Hispania, bene uerum est q i Thes
Athanas mons Thessaliae
salia reperiri Meon teste Ph: L^o 4° c: 8 qui Athanas appellat, An uero
Ph: L^o 4° c: 8
sit locus de quo Tullius Ph: nobis incertum est qm Is est i Thessalia Dios:
opus Marcelli i Coe
et i Macedonia nisi nullatenus fingere quemadmodu et Marcellus
i suo Coe q fortasse et ipse dubitans de hac, existimat no Athanasiam
Athanasiam
dictam esse sed Athanasiam subterrena hra T. hac uoe ductus qm ut
ipse i quit Dios: Voluerit dicere Meo i Athanasia nasci Cuius regionis
Athanasia Thessaliae uel Illyricae regionis
omnes uidere historia Stephano alij Thessaliae aliqui illyrico assignare
Byzantius Stephanus
Nec refert ig i Macedonia nasci Meo dixisse Dios: qm no longe distan

Schemia ppria

Cõfirmatio
Plⁱ: Lⁱ 4ⁱ c: 2ⁱ
Athamanes populi

Aliud ppriũ Mei

Deũ dicit gnũ Mei

Dr gnũ intelligunt Dicⁱ:

Nomⁿ. Dicⁱ:

Initio Dicⁱ:

dicunt Dicⁱ: Lⁱ 3ⁱ c: 65ⁱ no
descripsit formã modi

Iter se Thessalie ⁊ Macedonie montesq; a Regibus sepe nõ sermõ
coepe aperi: ⁊ alterius appellationẽ aliqñ mutasse: Quãr igitur modo
possumus dre ea nos scribẽdo posse de Athamãte mõte Thessalie q̃ Dicⁱ:
dicat: Macedonia quũ ea ipsa ego ista dixi provincia nõ multũ ipse
dissim ea aperi: alterius appellationẽ mutasse montis aliqñ nemo
ea hac nra ætate sanorũ dicit Athamanien q̃ athamanicũ. Hec nãq; Plⁱ
opinio ñ de vocabulo Mei nõ nra de foliis nec Caule nec floribꝰ
Dicⁱ: nec hoc ⁊ loco mentionẽ facit nõ eius mei q̃ appellatum fuisse
memoriã q̃ de plurimis nascẽtibꝰ ⁊ Macedonie ⁊ Hispanie: Vnde hic
debuit Vmbr nomẽ q̃ Dicⁱ: scripsisse minime hoc modo legendũ sed
quia plenũ ⁊ aliquo loco plurimũ pueniat nõ scribendo ⁊ pronunciãdo
nõ ea ⁊ loco ea nõ alibi sed q̃ ibi tribꝰ plenũ et optimo ea ipsum
bonitatis pueniat ea hoc Opus notatũ q̃n hoc milies apud Dicⁱ: ut
alibi ea hoc modo scribendus ñ Dicⁱ: hoc ⁊ loco nõ q̃ alibi ⁊
Macedonie ⁊ Hispanie provinciis Mei sed q̃ optimi et pecudibꝰ
eorũ pueniat ⁊ hijs locis ea hoc cõfirmauit auctoritate Plⁱ loco
citato q̃ de Mei nobilius q̃ Athamanicũ appellatione laudatissimũ
nosci ⁊ Athamãte:

Amarbo foliis ea caule simili q̃: Postq̃ declarauit Dicⁱ: Nomẽ Mei
de quo locuturi Agere ea quibꝰ ⁊ locis plurisimũ pueniat, ꝑ
presens primũ deinde deinceps modũ quo possimus dilucidius
⁊ copiosius eius vim foliose q̃ Caulis ~~ea radicis~~: Hec nãq; sua
assimilando ipsũ Amarbo dicens Mei hãc folia ea Caule simile
Amarbo: Amarbũ nec ñ plenũ omnibꝰ notissimũ nec ⁊ hanc
usq; diẽ vllis nomẽ suũ proprium ea propria appellatione tamen ñ
ea sortitum ea hãc ob causã Dicⁱ: Lⁱ 3ⁱ c: 65ⁱ ubi agit de Amarbo
nullã foliosã usq; caulis, aut floris nec radicis vim mentione fecit,
pretermittẽs hãc tamq; legũdã de plenũ nisi nõ nota sed ut possimus
cognoscere figurã Mei describamus aliquo modo Amarbũ, cui q̃ Amarbo
plenũ

descriptio formæ Anacti

plantæ sequentibus, ramulis ramosis, cæsiis foliis et umbella
fœmineo similis. Colore luteo, radice lignosa, magis adhuc longa seritur
aliqñ i hortis. Imperdiu in sylvis provenit. Non q̃ hæc huiusmodi
folia ex antè hæc facile colligere possimus quæ habere similitudinē Anacti.

Difficultas quæ rapiunt
Anacti loci i aliquis
auctoris codicibus

Sed notandū q. i describendo hanc plantæ varietatē aliqui
errarunt. Codices quidā mendosi in nominandis Matthiolus, nō i aliquibus
lapsi Anisi. In aliquibus vero Anethi folijs similibus: multū aut
refert dū Anisi aut Anethi q̃m maxime ast diversa. Hæc folia Anisi
& Anethi nō Anethum ut dixi folia habet fœmineo similia Anisum
vero hæc folia similia Apij: ex qd magis error est. Auctoritas Plinij

Auctoritas Plinij q̃ vna pars

ex vna parte qui loca citata diligenter videbit hanc partem interpretari de Meo
habere folia Anisi similia: ex alia vero parte ast Serapio q. i. 82
dū & ipse hanc. nomen Dios: partē interpretari de Meo habere virgas

Auctoritas Serap: folia pars

ex folia similia virgis ex foliis Anethi: longa pro virgis parte sumens
ex Codicum ex auctoritatum diversa quæ i hac re nos sanis aliquos
reddunt q̃m re vera huius rei nulla certa habemus notitia quia
nō in facile quod nos huiusmodi plantæ reperiat nec si aliqñ de
reperiri nō est nota cibus aut sub aliqua alia nomine latuerit:
tamē aliqñ demōstrant mihi fuit plantæ gustādi a viro i hac peritissimo
sanis docto ex diligenti qui affirmabat in ast Meo, ex memini me
hæc in diligenter cōsideraſſe, habebat nec plantæ illa ex folia ex Caulē

Situatio propria
& modus solvendi

ex umbella similē Anethi ex radices satis odoratas ex nigras: ex ideo
quæ aut aliud i prospectu cerni habeā i hac re, dicere possim hæc vel
Meo hæc folia ex Caulē simile Anethi q̃s Anisi nec ni ita observare q.
dicēt q. sit discrepantia ab Plinio ex Dios: q. Unus dicat Meo habere
folia similia Anethi ex alius Anisi quis dicere esse magis verisimile Dios:
q. huius rei cognitionē habuit q̃s Plinio qui huius rei nulla cognitionem
habuit sed ni ex veritatis quæ ab aliis audivit nec ab aliis scripta inve-
nit: vel ne possimus dicere Plinium descripsisse aliud genus Mei q̃s discrimi-
a Dios: præsertim quæ dicat duo esse genera mei ut diximus ex folia alterius
ex hijs possem hæc folia similia anisi, alterius vero Anethi ex ab Uno scripse-
rit Plinius descriptionem. De alio vero Dios: ex ipse nō mihi nō satis hoc

reformatio ī modi

q̃s Crinito Ambros nūdū Plinium descripsisse, ex q. vtinā genus Mei habeat nūdū
figuratas folium ex caulium: sed dicere Aliqs q̃d dicendū de Codicibus nimis
corruptis Dios: i quibus legit folia anisi similia, ex nō Anethi: Dicere præcipitē

sata de Codicibus Codicibus

i ne parum ast nōdū in illud animisse hæc vel q̃m scripsisse aliqs Plinij studiosus
quæ reperiret apud Pli: dici similia Anisi ut annotaret hæc Dios de Plinio

Dissimilitudo Dei Mei et Amarbi:

Porricula Mei varie multe Perperne
Ruelius de Ferme
Marcellus plurimus
Plin: inquiendo

Descriptio radicum Mei

Descriptio Dei Plin: et Dius: et descripte radicum Mei
que dormisse sint a Dius:
que dormisse sint a Plin:

Perfecta descriptio radicum Mei et Dius: et Plin:

et Dius: posuerit, marginat Dius: Amice, et postea nō aliis q̄ meā hīm
mānscripserit posset fuisse loca Amarbi, Amicū credere bene illū hec mala fe
se amīam, sic q̄z, aliqs fuisse obseruata, sed nūquā vere fuisse senta
Amarbi: nō hec nō sic dicam, hec ut: Cōsiderabimus et vos sup hec
facturos q̄ aliquādo debēt modus nō, ambiere huius rei cognitionē Deum.
Sed et crassius bini ferme ambire, alterutrum attollimus q̄: Posset simile
dici Zē Mei et Amarbi, posse dicimus Dius: nec dissimilitudinem
quo et si, aliquo conuenit nō tn, diuersus conuenit, et fere posse nō
nec similitudine q̄spiā fraile potuisse dicipi accipiēdo vnū pro alterō et
fere posse et illa, quibus discouenit puta, Crassitie et altitudine
quā folia Amarbi nō dicimus, sunt satis tenuia, folia vero Mei nō sunt
nec tenuia, sed sunt Crassiora, et nec modo modo Cauis Crassior est. Mei
q̄z, Amarbi: praterea discrepant nō, altitudine quā nō dicimus
Amarbi ad sequicentenale. Mei vero ad bicentenale quare et precepimus:
Et hijs q̄ discrepat Mei ab Amarbi quā Mei et folijs et caule crassius ab
Amarbi et, maiore altitudine attollitur, q̄z nō nec semp ad mēi altu
dine pueniat qd videt significare Dius: q̄ illa porricula Dei quo
trāsferunt a Ruelio ferme, a Marcello vero plurimis: sed Plin: mihi
hec aptius exprimere quā de altitudine aliquādo bipedali, q̄ hec signi
ficat q̄z nec semp ad bipedalē altitudinē attollat, sed aliquando saltē:—
sparsis, et obliquis radicibus longis, tenuibus odoratis linguam
exasperantibus q̄: Declarauimus, hijs et caule trāsiit Dius: ad declaran
dam radicem Mei, dicitq̄z Mei habere radices sparsas et diuersas
partes diuersas et, radicū s. et, obliquas. Plures longas q̄: Plinius
hec cum nullo medio facit obliquitatis aut rectitudinis
radicem Mei, sed nō dicit Mei esse radicibus multis et obliquis
et quibusdā altissimis: Vnde Dius: et Plinius nō videntur satis
cōcordare et conuenire, descriptionem radicem Mei, nō Dius: nō posse
multitudinē radicum nec nigredinem: Plinius vero et ipse permi
sit multas conditiones posse a Dius: ut puta obliquitatem et rectitudi
nē radicum tenuitatem, odore et fortitudinē: quapropter et hijs duab
descriptionibus hec duas medias possemus perfectā descriptionem radi
cum Mei habere hec nō s. q̄ Mei esse radicibus, et obliquis multis
sparsis multis, longis q̄busdā altissimis, densis, tenuibus, odoratis
linguā exasperantibus et hec modo nec descriptio perfecta sumpta ex
Plinio et Dius: nō hec ois conditiones videntur quasi esse necessarias
ad perfectā nec cognitionē, vnaquaq; aut hec descriptionum per se ad
mitta

Examinavit pfecta descrip
nonis radicū Mei
Radices sparsa ē medi ca:
obligua
sunt
longæ
Alia pfundissimæ
Alia crassiores
Obscura
Tenuis
Odoratæ
Lingua percalefacta

multa quæ nō declarat ōes cōditiones radicū vigoris ad cognitionem
huius plantæ sed multas præterminat ut discurrenti satis patet —
Dicamus ꝙ Mei nō habent radices sparsas ca ī medio ca ī obligua ca pars
cōsequens ōes multas radices longas nō tamē æquales longas
nō quærēdo ꝙ hijs sint profundissimæ, quærēdo uero nō ita ī profundis
tendit sed sint crassiores ca pars obligua tendit: obscuras, ca
Ista particula præmissa fuit a Dios: quæ in ista magna multitudo
quæ multæ possunt inueniri plantæ quæ habeant radices multas ca lō
ues ꝙ quæ in ea habent colorē nigrū ca sane est optima radix
Ista particula Nigra; Præterea Mei habent radices tenues et odoratas
ca quæ ī oculis linguæ sternere suo ꝙcalefaciunt; Ista omnia præ-
missa a Plinio quæ ꝙdā sint necessaria ca ī compositione huius
plantæ ca ī componente suas proprietates possūs ex uiribus ipsis facile
cognoscere, quā ex hijs cōditionibus nouimus radices primas quali
tates ca præterea nos oportet quærere quotidianam partis post diximus: —

2ª pars principalis.

Quæ sunt effectus ꝙ agunt uel trahunt circa cuiusque pfectionem radicum Vi-
sicatas tractet Virtutes partis humanæ ꝙ:

Dios: a Plin: aut dicunt de-
cuationibus a gradibus ra-
dicum Mei

Ista est 2ª pars principalis In qua Dios: intendit docere proprietates
huius plantæ ad hoc ut ī curationem horum morborum quibus cōmu-
nissimus ea uti tam simplici ꝙ ī compositis ex hijs medicamentis:
Sed minimam partem ꝙ Dios: nō potuit quotidianas primas. Mei ne-

Dios: nō apte declarat partes
mei Idoneæ Medicinæ

cessarium pfecta declarare quā possūt debitamus accipere ī hac p̄ma
ne folia ne Cortex ne Ramilla ne radices tū ex earum suis hec
tria nobis nominauit principaliter q.s. radices mei sunt tū ad usū medicinæ
nō potuit nos posuit cōditiones radicū ea nostra subiungit quæ pertinet
pfecta ex agunt ꝙ: Plinius quia nullā mentionem facit suarum primarum
qualitatum ea Idea Graci in Gats 1º 3º c: iij° de sipi: medi: facul:
potuit quæ nō sit ea pars quæ medicinæ sit necessaria ea primarum
potuit gradus primarum qualitatum dicit ne radices Mei esse tū ī
medicinæ utiles quæ calidæ sunt ī 3º ea siccæ ī 2º gradu:
ꝙ eadē sententiā habet Paulus 1º 3º c: 528º Eandē Actius 1º pº c: 226º
Sed si aliquis quæreret Cur Dios: nō declarauit qualitates suas primas
licet nō declarat gradus quātumcūq; ī aliis plantis facit? Hoc pro re
satis difficile est soluere, ne possumus imaginari nisi rationem, quia
quia supponit dicere radices mei esse odoratas tenues ea quæ fri
uertit suæ linguæ ꝙcalefaciunt Idea possumus dicere satis nō fuisse hoc ad
declarandas suas pmas qualitates .s. esse calidas ea siccas, ne quidem modum

Gats 1º 3º c: iij° de sipi: medi: facul:
Radices mei ne sunt utiles
ī medicina quæ sunt calidæ
ī 3º gradu ea siccæ ī 2º

Paulus 1º 3º c: 528º de simplicat
Actius 1º pº c: 226º

Dubº cur Dios: nō potuit quo-
tidianas pmas ea suos gradus
scire

supra docuimus ĩ Cap: de frida & de Acero & ꝯ. sanãs qualitatibus
nominum primus qualitatem Urinarum vri & pessimus grad
quũ g̃ radices Mei sit odorata & frigida pessimus & hec omnia
monstrat vas ipse calidus & siccus & pessimus considerãdo quapropter
qualitatis sue mutuat sensu pessimus primus cognitionẽ sui gradus:
Declarans nũc qualitatibus radicũ Mei & earũ gradibus & Galo
Paulo & Actio, Inquirit Dies: hic ĩ loco declarare primã huius
glosse fractionẽ quã ipse somnat rotũ & Vesicat Urine quã ꝯ
& adstrictionẽ sinus nũ quũ pone ĩ finitis possit esse rotũ &
Vesicat Urine & nõ Inquirit Dies: & ꝑmittit de ũbus virijs rotũ
& Vesicat quũ pessime esse omnibus morbi rotũ & Vesicat quibus
radices mei nõ modo nõ cõsumit sed magis lederet &
Dare Inquirit nobis Urine rotũ & Vesicat quã & adstrictionẽ pro
ueniunt nõ pute q̃do Urine suppressit & rotũ de quibus
abunde diximus ĩ precedenti cap: de Acero Vbi docuimus vel
Vniuersã Urinã suppressi & nõe appellabãt Ioxoueja, vel nõ
suppressibãt Urine Vniuersa sed aut quattuor ꝑticularia species
hãt Spaeyroueja & Schilicicia Urinat aut rore & magna cũ
difficultate ac dolore emittebãt & dicebantur Duoueja: Hoc
aũt omnia causas rationis & Dare nõ sunt hec Inquirit Dies
& nõ Vos frigida Urinã omnis hec loca dicendũ q̃ Dies: Diligẽ
de omni rotũtione Urine sicut patimus sicut nõ patimus frigi
dum hec est de Ieiunio & stomacho sed potissimũ de ea
que Vesicat causat & debilitat & Rumpit frigida rotũ & Vesicat: sp
debilitat Urinas spondiçe ĩbecillitat Urinas & pessime; & Crassis humoribus nil
pilis obturatibus vias Urinales: similiq̃ & crudis Somnium &
& pure Crasso discendunt & dis ruptione alicuius abscessus rotũ
aut Hepatis: Hec aũt prouenit & rore q̃n radices Mei sunt frigide
& sicce & Dare possit ramouere debilitatẽ & Rumpere frigidã &
rotũ & Vesicat & corroborare Virtutẽ expulsiuã ad expellenda Urinã
& rore modo attenuare digerere & ramouere crassos & glutinosos
humores & pure crassũ q̃t obturat meatus Urinarios: Pone possit
& calculos rotũ ano Vesicat frangere & prohibere rore generationẽ
nõ quũ Calculus generet & Cruda nisi crassa & terrea, nõ est mirũ
si radices Mei quũ sit calida & sicca lapidis generationẽ prohi
bere possit & ipsũ frangere, quod asserunt Paulus 1º 3º c: 45º qui Inquirit
medicamenta lapidẽ frangentia ponit & Actio Inquirit 1º 3º c: ij de

Amidonis

suppressione Urine

Dare radices Mei frigide & debilitant

Cur radices Mei sunt sup

Cur radices Mei frigat Calculos

Inquirit Dies: de rotũ & Vesicat virijs

quũ suppressa Urina supius declarata est

Ioxoueja.

Spaeyroueja

Duoueja

De qua suppressione Inquirit Dies:

De suppressione causata & Debilitata

Inbecillitat Urinas spondiçe

Crassis humoribus

Inquirit

Crudis sanguinis

Pure Crasso

Inquirit de ũbus virijs rotũ & Vesicat

Inquirit & Paulo 1º 3º c: 45º & 1º 3º c: ij

Gats 1° x° d sūpsi: medi sūt bona

17 Gats 1° x° de cōpositione medicaminū sūt bona d sūt pastillorum

medus duplex medi radicis ius ad vrinā

mirabatorē dr̄ ubi loquimr̄ de nephriticis ℔ cōpositē medicaminū gādā tē cicadis ⁊ quod ⁊ radicē Mrō ad frīgidū hōiē accommodatum, ad cistā vrinā ⁊ ad edendas calculos accommodū ⁊ qđ ponit Mrō: Docet nr̄ Dios: modū quo debemus uti medicinis nris ad cicadā vrinā, est nr̄ duplex modus primus quidē est decoquēdo radices nris ⁊ aquā ⁊ sumendo decocti ℔ ⁊ potū: secundus vero modus est ut sumāt radices nri crudas siccatas ⁊ ⁊ pulueres trītas ⁊ aquā potus sumendo, ⁊ ista est ē sententia Plinij loco citato .s. 1° 20° c. 23° qui dr̄ Mrō cicā vrinā ⁊ aquā potū radicē trītā ut dr̄ecta:

Gats 2° g° d cōp: me: sūt bona

Gats ḡaz 1° g° c. p° de medicaminibus cōpositione sūt bona vbi loquitur de Colica quā Andromachus cōscripsit ibi dr̄ Mrō habere frumentū cicadā vrinā ⁊ h ibi nō ponit expresse modū quo debemus uti ⁊ nōbis cur ē de hijs quā supra nos dixim̄ possumus cōsulere ydi bondū ē dr̄ecti decocti ⁊ tribus dr̄ectis pticis ⁊ vsari:—

Vrine difficultati medentur ℭ: Docuerat ⁊ generali suprarius Dios: radices nris cōferre cōtra nō strictā vrinā ⁊ vsicā vitio nōbi dicto ⁊ scabriē ⁊ stranguriā, In presenti aūt parte intendit ostendere q nō solū subueniunt vrinā pariūs suppressē ⁊ difficilē cicadā vrinā, sed ⁊ difficultati vrinē hoc est dysurie: Adquā aūt causā proueniat ipsa dysuria in nobis ⁊ suprarius ⁊ cap: dr̄. Acero dictū est: propter nondū nāt causā propter quā radices Aceri cōueniebāt dysurie ℔ nondū cōuenit ⁊ radicis nris quā nondū habemus qualitatē: quare nō apparemus nobis quid ⁊ sit dictū est: Modus aūt quo debemus uti radicibus nris ⁊ contra dysuriā est ydē ⁊ suprioris .s. aūt decoquēdo radices nris ⁊ sumendo nos decocti ⁊ potū, aut trītādo radices nris crudas ⁊ nos radicē trītā ⁊ pulueres potui sumere nos ⁊ aquā ⁊ ⁊ suprarius diximus:—

Stomachi Inflationes dicuntur ℭ: Stomachus multa nōia sūt significationes quid p stomacho intelligēdū hic cōtra aliqui .n. sumit pro illa via ⁊ spacio toto quod est a sūmo gutturis usq; ad os vomiculi ⁊ hoc nomē ventriculi appellat galla: aliqđo accipit pro ipso ore vomiculi: aliqđo ⁊ pro toto ⁊ ventriculi ⁊ sm istā ultimā significationē accipit hic ⁊ loco .s. pro ipsa cōcauitate vomiculi ⁊ ista est huius notādus q̄ raro ⁊ accipit apud Gatū accipiendo stomachū ⁊ ista significatione: Afficiūt aūt vomiculum multis morbis quandoq; ⁊ contra corporis membra, sed perissimē ⁊ phlegmatione afficitur ⁊ qua ⁊

Gats 1° x° d sūpsi: medi sūt bona

medus duplex medi radicis ius ad vrinā

1° 20° c. 23°

Gats 2° g° d cōp: me: sūt bona

Dios cā dysurie dicti est supius

Cur radices Mri cōueniat dysurie

Modus dat in supiori

stomachi varie significationes

huius notandus

Morbi vomiculi

Inflatio vomiculi

Inflatio Vomitionis & ejus causa & Flatibus geniti : Vide

& cibis : Vapore resolutis mediante generit flatus

Actius 1° q° c: 29°

& cibis : Vapore resolutis

& Aphn Actij

Paulus 1° 3° c: 38°

Cur radices Nasi coeuntibus stomachi

Modus idē cū supiori

Terminus qd sit & dicti de supinis : cap: de fricis

Cur radices Nasi cōeuntibus Terminibus

Modus quo uitemur vitandis Nasi : simulis terminibus Difficultas

ꝑsentia Dios: uidit : Causam uti Vomitionis Inflatio uel ex flatibus
: no omnino uel ex cibis : Vapore ꝑ deficientē et ebullitē sm
mediocre Vomitionis Calore resolutis nō quēadmodū hoc diligē
tissimi docet Actius 1° q° c: 29° absolute frigiditas uti Vehemēs
calor flatus nō omnino efficere potest quū nos ꝓtinuo nos
cōsumere, uti dissolutio cibū immō frigiditas posset Vehemēs uel
Calor sui natura plusq; pro copioris genere cibū ꝓmouet : Modo
oris uti Caliditas minoris efficacie existens ꝑ deinde cibos qđ
dissoluit nō uti ꝑfecte cōsumit Unde sequit flatus ergo cōtingit :
Accommodatū uti huiusce rei ꝓmptū ponit Actius dicens nō
aliter euenire ꝑ quēadmodū frigidissime & aquilonie : hyeme
cōstitutionis similiterq; Caliditate estatis tempore cōsistente
putā nere uidebit quia uero medie : At hec deficiat ratiōe ejusdē
Eandē patentis sententia habet Paulus 1° 3° c: 38° quā : hec posse
mus habere causā ꝑ quā radices Nasi cōeuntibus stomachi
stomachi, Inquit .n. q̄ huiusmodi flatus medicamitis Caliditis
ꝓmouere conuenit : quū q̄ radices Nasi sit Caliditate q̄ medicā
mēt, Ideo possumus syllogizari tales Nasi radices facile posse stomachi
ores stomachi discutere : Sint q̄ tales flatus omni sit : Ventriculo
ob tempore ipsius Vomitionis uel ob cibos & Vapore resolutos ꝓ dif
ficile caliditate quemodocūq; sit, radices nasi poterit ipsos discutere
et Vomitionē ad propriā suā temperaturā restituere et nisi caliditas
tas cōferre et In nō amplius poterit ejusmodi flatus :—
Quo uti preter id fiat nō possumus & ipso Dios: uidem dicere ꝑ
pre suprascriptos modos .s. uel ex debilitate radicū Nasi opere
uel ex pulsione ipsius cōtinue similiter cū aqua operte :—
Terminus qd sit & dicti Terminibus &: Termino quid sit, unde dicēt et eo qua nō
fiunt in dicti est a nobis supius supinis et : cap: de Iride, et
: cap: de Acero Ideo nō et Iterū repetende sunt sed uti dicimus
& ꝑ eandē causā per quā cōeuniebat radices fricis et Aceri ter
minibus per eandē et cōeuniunt radices Nasi quā plurimū Iste
ridē viribus quasi ibi et cōeuniunt : quū q̄ termino fiat et nō
humida putrefactione circulione et flatu circuso et quo fiat dolo
res circa umbilicū Ideo et Caliditate et siccitate ac vi attractiua
uti radicū Nasi facile possunt sanari sicut et Iride et Acero :—
De modo uti quo debemus uti hijs radicibus : attractione termini
uti iste aliqui difficultas, quā si cōsideremus Verba Dios: uidebit

videmus

nõ ẽ dolore posse ꝯ uenire uidit̃ dr̃ ꝙ radicꝫ Nri tritꝰ cũ mille ī celeumat terminibꝫ
urgiunt sed qui pcte ꝙ celeumat id posse hꝫ ẽ ꝛ ese ꝯ
difficile ꝙ nõ nõ ī curatione terminꝫ sed ī alijs ī scripturis mꝛis
ī quibꝫ uidemꝰ scriptꝰ Cumq̃ medꝫ ꝙ hoc loco scriptꝰ fuit:
Nomarchꝫ 1ꝰ ꝙ epi: pꝰ. Vnde existimo ī hoc loco uirũ subesse
nõ ulterꝰ hoc ꝙ celeumatis uis dare possit pmittꝰ ad locũ affectũ
quũ prius discendꝫ ī Vnguentis Vnguentis pcteris quibꝫ nec flegmonibꝫ cõpetit dare
ualitꝫ pauloꝙ post Cum uero hoc nõ legat Vrinꝫ difficultatibꝫ
cõpetit stomachi ī flationibꝫ terminibꝫ multꝫ affectibꝫ ꝙ oriente
ꝙ doloribꝫ ꝙ hoc nõ uidet sonare uerbꝫ grecꝫ quod dicit hoc nõ
κὴ δυσουρίαιο ἐρμόζουσι, σολέχου τὲ ἐπιτενεκτέοσι κὴ
σρόφοιο, ὑσερικαῖο-τε διαθέσιοι ὄφθρον τόνοιο ℔: sed
hoc loco ꝙnis uidat sanꝫ bene ī mihi nõ placet qm̃ si uidemus Pli:
seu citato uidi hãc partẽ Purgatiui ꝙ hꝫ ẽs morbos eadẽ modo
sanat dr̃ ꝛ. Inflationes stomachi mire discutit ī Termino ꝛ
Vrgicꝫ uitio uulueꝫ orientibꝫ cũ melle: ꝙ sane imaginamꝰ sꝫ
aliũ modũ carminandi ꝛgũ dicꝫ: ut iam hominꝫ sm̃ Plinianũ loco
nõ ita ordinemus illã dictionẽ ī celeumat ꝙ hoc modo legamus
Terminibꝫ uulueꝫ nocꝫ orientibꝫ doloribꝫ ꝙ flegmonibꝫ pcteris
mire cũ melle urgẽt ꝙ ex hoc pꝛsumꝫ dr̃ nõ terminandum
esse ex radicibꝫ Nri celeumat sed immediate pcteribꝫ doloribꝫ ꝙ
malis malꝫ affectibꝫ addidit mire esse mel ad penetrationẽ ꝙ hoc nõ
uult Plinius: suspicor mire id manifeste ꝙ uos ex quũ nobis Dius:
scriptꝫ ut possimus forsitan aliqs ī margine addiderit celeumat ꝛgũ Dius: hoc nõ intelligendũ esse .s. ut ex radicibꝫ Nri mirꝫ cũ melle fiant

nõ ẽ dolore posse ꝯ uenire
Sotꝫ
suspitio ꝙ ẽ ꝛ nõ ī hoc
pꝰ modus corrigẽdi ꝛgũ
Celeumatis ex ꝛgũ ꝙ
Dimatio pꝰ modi
medicinæ Pli:
2ꝰ modus corrigẽdi ꝛgũ
sm Plinianũ scribentẽ
abundãtia esse illã particulã
In celeumat
quæ addita sit ab
quorũ scitu fuerit illa par
ticula, In celeumat

rctorem: cor pessim ascriptoribꝰ nõ ĩ margine sed ĩ regm pessim sic ille pa
riens: Alĩ medi nõ ĩuenio que comedam possimus saluare hic
nr Cõsiderabilis cor ves, cor si mulierẽ ĩduxerim / iucundissimũ mihi
erit si mr cr participẽ faciens, si minus hãc accipiens domꝰ
mulierẽ ĩduxerimus:-

Male nõ dorpsium hac pars
cor Rustici cor n. Marcello
Bonauero ab Hermolao

Cõmoda vultus q: Interpretatio ista nõ satis difficilis, quã nõ facile
precipitẽ per hoc qd sibi velit dre: Marcellus nãq cr ipse quã
maxime cremulam vultꝰ precidaneibus, videl aligdo magis de
ligibilis nõ mee ipse mee qdẽ sententie videl vocat dorpsium vultꝰ
Dius: dr n. ỻsecrocrota dracdeorum ꝛ vultus affectibus:
cr nõ Marcellus proposuerit particulare vultus affectus vtri quã
Dius: generaliter dr cũctis affectibus leguntur qui ĩ vultu ĩuenire possũt
ĩmo et Pli: loco sepius ꝛ multis citato hoc idẽ videl, Diligenter quo
dicat Specta cor vultus vitat somnꝰ ꝛc: cr Salo primus dorpsium
quemadmodũ corrigat Hermolaus Barbarus vultus nexus vel affectꝰ
Sed cr ad rẽ ipsã veniamus multa sunt vtri possimus quemadmo
dũ cr vultꝰ ỻsecrocrota hirsuti sermonatus cr vtri prosecratione nominis
est nõ huiusmodi affectus vtri ad sapientiã possit reverti; cõsequẽ
ter nos principalissimas partes vultus considerãs mentis cor, et cõsilii nõ
Vel dicemus quemadmodũ dr Gats Lr 6o c: 5o de bois affectꝰ
q vtri ꝓcacrio nil aliud est nisi affectus qdã faciẽs multa alia
quidẽ sint sensu ĩmobilis ineunte eũ obscuro primo q̃ postea vultꝰ
percipi possit cr aliqñ nullus percipiẽ, Alias vero solicitꝰ quidẽ ĩ
mobilis nõq ĩcrox ratione sed cũ omnimodi dispectione ꝛ difficilis ꝑ
ratione loquemur: Alias cũ Crassus cr Graccho contendit: Eumne nõ
cr necidi possimus hãc possio videlis cr scribentes ꝑsonã si ei nr
dicamus scribis magnorũ qdq; dr nomen ab magnũ ac geminis vulne
re ꝑcutiq; si nr ꝓbet pronuntiare cr pronet. ac Virgo cõsulto
ĩuenerit multoq; gemitu malit deperire: Nec modo mulieres
vero cũ viris moriri solet huiusmodi affectu, sed nõ raro ipsos
ut spiritus suffocatur sed aliqui cr marginẽ hij qui plurimo se
mini habũdant nisi assidue coeant capitis vrinarũ ĩflammatio
cibus frigidus febribus obnoxij sunt, Iraciundi ĩ pacientia ꝛ
debiliore cõcoctione sunt Torpidi, pigri, molli, melancholice tẽpe
ramenti cibi cupiãtes ꝛ cõcoctione vitiata hoc nr: Viris mulier
ũm seminis cupit, Vndr Gnat loco Cati narrat Hystricẽ Dio
genis Cynici viri aliqui omniũ mortaliũ put ad cõtinẽdã primam
cõstãtissimi

Vtri morbi
xpis ỻsecrocrota strãgula
mus sen ꝓcacrio vtri
quid cr vtri ꝓcacrio

Cats Lr 8o c: 5o de bois affectꝰ

Que mulieres hoc morbo
affician cr quom cr quare

Viri cr hoc morbo afficiũt
cr quare

Hystrix Diogenis Cynici

cōstrictissimū libidini tamē talibus nō copulata illi voluptuose
naturi Corpo aliquo illicito sed ut nocēa quia a retento semine pro
uenire solet putatur: sed ad propositū traducit suffocatio uteri fit
ob tensionē & quia fit a plenitudine que propter retentionē mēsiū
sequitur nō morbus ps nt aliud est teste Aetio Lo ibo c: xo pū
flatuosa refrigeratio declinatq; hec quemodo sit inquirū quā semē
paulatī collecti erat loca pertistens refrigerare Cerebroq; subinde ac
Cordi frigiditatē cōmunicat Atq; ubi ut membra nobilia refrigerāt
predicta infirmitas accidentia ē: nāq; existimādū est quēadmodū nō
multi dixerūt Uteri ē passionis ipse. Velut ut arrabidū alius ad
alia loca discurrens sed ab egressione retentione & hac modo cū
satyr suffocatio Uteri frequētissime uero fit de retentum semē nōnūq;
& ob refrigerationē quia Uterus cupit se tempore pōsti quo mē
struus affluxerat purgationes nō fit adeo Vehementer horripilationes
corpus ut in spiratio & arteriarū pulsus sensu deprehēdi nequeat:
Aliqū ut prouenit ps Uteri ob difficilē quāq; aversū: uel si ex
Utero crumpat semenis & de repente ab aliquo ē portio sistatur,
tunc ex eo retento semenine potest causari ps Uteri:—
Uteri ps Uteri nō ut alius citius affectus qui vocatur mōlā se
est aut Indurata tumor aliquā ē matrix oshiolo existens, aliquā ē
ipso Utero prominens, Vel ut Gal Lo iq Therap: methō: vocat
Corpo ē formis, In Utero cōsistens: est pterea mūcosus ēscrescens q
est aliud nō nisi pclusio Uteri: est ut Ulcus aq; quēadmodū
oculi seu Cornicis Uteri obturatio, corrodit seu cōpressio ab humore
ne ps ordine memini que ut loca in matrice reddātur ut nō
amplius semē admittant. Vel si admiserint nō retinent:
Inq; est male Intemperies Uteri vel Calida vel frigida vel humida, vel
sicca ex quibus multa cōsequūt symptomata ut morbosa genera.
Inq; est Infirmitas Uteri, Cōchylomata Rhagades scirrhi rhagades
Uteri precedentia. Comes ut huiusmodi multa alia q; sunt passiones
Uteri: ut quis omnes hic dicantur nec passiones Uteri Grado
tamē Dius: principaliter Pelligere radices mei cōstare multi Empi
ci frigida Uteri ut ubi affectus uteri causans ex mali temperie nec
frigida nec nō ps Uteri in primis quia proximis ex suppressione mensium qui sicut mox videbimus radices Mei sun
primē mēstrui ducūt ut Ille est in Summa Pauli Lo 3o c: xi: h
possimus in duo radices Mei cōmuniter ps Uteri causas ex ratione

Causa ps Uteri Uteri
ex quem cōsistens
ob tensionē partiū pp flatus
consistens retentionē mēsiū
Aetius Lo ibo c: xo
ex retentione seminis
ex refrigeratione Uteri

Uterus in matrice nō est
uteri ut arrabidū

ex retentione seminis
ex refrigeratione Uteri

ex difficili aversus
ex proprio se sēminis
in Utero

Mola, Indurata tumor

Gal Lo iq therap: methō:
Corpo in formis,
Mucosa ēscrescens in
pclusio Uteri
ex ulcus ex corrosio
obturatio oculi Uteri

Intemperies mala plenarie Uteri

Infirmitas Uteri
Cōchylomata
Rhagades scirrhi. Tumor
Uteri p̄cedentia
Causa
Dorsch affectus, Rhagades Dius:

Intemperies frigida uteri
ob morbis causa ex digestio frigida
pclusionem Uteri causans
ex retentione mēsiū
Paulus Lo 3o c: xi
ex retentione seminis

sominis cū hoc pp adiacentē radicū Mori :—

Modus uiuendi ost ibi cū superiori :—

Modus aut q̄ debemus uti radicibus Mori ad sanādas affectiones
Uteri ost ibi cū superiori q̄ sanabunt Peremonē siccā suppressā ingressū

Articulorū doloribus ꝙ: Ischias, Podagra Arthritis, nulla ratione discernimus differrit, nisi q. patiente loco discernamus o mors n. hij
partis defluxus cōsumpsit. q̄ si ex si alienus humor ad ips
non descenderit partes prius ad prāes podagra nominatus si ad
humanū corpus Corporalem calor sanū Ischias dicimus, si uero sanus
omnes corporis artus strictū humor arthritis appellatur, sanū
articularius morbus, sanū articulare dolor, q̄ uitij nomine in
Vertebra ac humeri, Maxilla, Cetera, humani corporis articuli
nōmiq̄ ac nuca, Dorsa, brachia, Crura, ischia, atq̄ articularijs doloribus
hominum: In primis nos Deus: Podagre de articulari morbo:—
Causam nūc hic morbi ac paulo ante diximus ac declarauimus
Cap: de Podagra ac declaratione ischiadicae, ex partis corporis Coxali
tum ac ex malo alieno humore ad eas partes defluente: Hinc
nūc ac Imbecillitatis ac malorū humorū multa possumus esse causa
sed praipue suppurandi humoris qui ad eas partes Coxales defluat
ac pungi si multi generis humoris crudi ac Coxalis Articuli: nul
lae ē assidua febricitantes Immodicus uini Veneris usus, Vehementes
Cōcitationes ac deambulationes, Cōsuetaq̄ exercitationū suppressiones
familiarium exercitiorū Intermissiones, aquarum Cerebri Insana
Liuida potio, frigidaq̄ q3 uel multorū nocentiq3 cibor usus,
multus uini usus, uel ex propulsus, durabilis, prolapsus uel
Luxatio: Ut Coxalis ex dolor partis Coxalis qd ex Hipp^o
6° epi^c partis: q̄ syph 3° videmus hic: Ut ex hereditate partis
hic morbus: filijs ac posteris propagatus ut videmus hic: multis
Podagra notorum Cura uigilia Cetera, animi perturbationes nō
modo hic morbi genus sustinent sed ac magis quoq3 suscitat proue
nit qui st insanabilis: sunt quā mira: Ut illis mirabilis st
st: similes sic colligamus nonnus distinguit ut dolore patiantur
ac gignius: commaciosa durities trahunt quā brachii syphi gracilis
Podagra appellant quā varicosa: articulis crassescunt ac glutine
sicut mucosa: Huiusmodi nūc humores sub cutanei qui st in-
sanabilis: sunt aliqui sanguinei, aliqui bilosi, pituitosi melancholici

pituitosi

Podagra ischias Arthritis } causat

Ex aliorū humorū fluxu:

Nēbra affecta cōplicari sub articulari morbo

Vertebre humeri
Maxille articuli ois
Aures, dorsa, brachia
Crura, lumbi, &
Dorsalis deligari Dios:

Ex gen causa morbus articularius

Ex Ischiadicae partis corporis
ac alieno humore malo

Causa malorū humorū

Podagra ischias Arthritis

Assidua ebrietates
Immodicus uini Veneris usus
Vehementes cōcitationes
Exercitiorū intermissiones
Exercitationū suppressiones
Aquarum cerebri
Insana liuida potio
Cibi frigidi ac nocentes
Multus uini usus
Propulsus
Deambulatio, prolapsus uel
Luxatio:
Coxalis dolor Hipp^o 6° epi^c 4 ap 3

Hereditas partis
Morbus, Cura
Vigilie, Animi
Perturbationes

Podagre animi syphi

Tres humores generalis morbi articularis:—

Paulus Lº 3º c: 78º
Avicen Lº viº c: 6º
Trallianus Lº 9º
Deo gratias Dilligen Dius:

pretendū principaliter, nō minꝰ ex diuersa humorū cōfluxia oriūtur: De hijs diffusissime pertractant Paulus Lº 3º c: 78º similiter et Avicen Lº viº c: 6º ex ipsis: Trallianus Lº 9º: Dius: nūc hic locus dilligēter de morbis auricularibus causarū et multitudine crudorū humorū generatorū ex Cerebellitate Vomicarū qui possūt accidere ad auriculas corporis debilitatis et causis superiꝰ positis: et hic vnus noluerit nō vadat Mari quū sit Calidū et siccū et tamen potuit ꝙ sit frigidū cōcurrere attrahere et desiccare humores crudos ē diuersis talē morbū et potest corroborare virtutē cōcoctricē et Vomicarū ne possit praestita cōcoctione egrediri:—

Modus

Modus autē quo debemus uti radicibus Mari ad sanandas auricularū dolores ostensū est cū superiori. si formādus ē medicina ex radicibus Mari tritis cū melle et impondo pannis dolorosis et hoc sēper sanatur ex medicina Plinij: Vel ut ūr dicere Dius: si non possit stare ne scripnō ostendit formādo relaxare ex radicibus Mari tritis cū melle et lambēdo ꝙ ut sumat qd mihi nō sufficiat ut superius de hoc sūdē dixi:—

Aures fluxionibus pectoris tritū cū melle ē relaxant mirabiliter et:—

Destillatio qd sit Galē Lº 3º de sympto: causis

Destillatio vocatur Galē 3º de Symptomatū causis ostendit defluxus materiei a cerebro ad subiectas partes a quibus diuersas suscipit appellationes, nā si humor destillās ad os et fauces defluxerit a grecis appellatur καταῤῥέῦσις a latinis simplicior destillatio: si ad nares descendit humor a grecis dr κόρυζα a latinis grauedo: si uero ad asperā arteriā et guttur et pulmones destillet humor a grecis appellatur βράγχος a latinis uero raucitas: sed dra ostendit, nō qui humor veris est et ad pulmones defluit nos tussim et fluxionem et febrem acutum morbum qui a latinis appellatur tabes a grecis uero φθόη: si uero humor nō sit veris causam raucitas: Defluxus nō βράγχος humor destillās ad articulationē aut uuā, βράγχος ē rabies et impetus illis adiacentes et diuersos morbos causans: et βράγχος Dius: hoc ē loco possūt dilligi de omni destillatione a capite ad subiectas partes qui nō modū videntur interpretari Moralles ꝙ pectus nō dicit et destillationibus ē subiectas partes ꝙ, inquit Dius: sēn ꝙ grecus uocat sumus dilligendus inquit nō est de destillatione humoris a capite ad asperā arteriā sicut ad pectus dr. n. βράγχος ἐστὶ πάθος ἀναπνευστικῆς:

Cause destillationis

Quidā aut humoris defluxus ē causa est Cerebri qui ad diuersas ipsius imperias deducatur nō a frigore ad frigidū imperium deducit qui ad modū accidit hijs qui aspero capite et se-

Intemperies Cerebri Calidae
quid faciat

Intemperies Cerebri humidae
quid faciat
Item inuidiarate supra
an q aqua replent

Balneum Calidum
Perfusio capitis de aqua
Calida
Cibus ⁊ vomitus crudus

Paulus 1° 3° c: 27°
Actius 1° 8° c: 53
Celsus 1° 4° c: 2°
Gatis 1° 2° apho 29° philiam
1° 6° de virtut. animal.
1° 3° de sympt: causis
1° 4° c: 9 de locis affectis

De quibus dilligam Deus:

Modus

Plin: mt dr de hac

Dub'

Gatis 4° 4° de vias

Soto

mbidi frigide egerunt, nec per agrilemias parum subsumpsit, frigidus
nec humores qui ⁊ Cerebro sut adstringes porride nec manus frigide
⁊ bene aqua deflorgen nec de ⁊ subtiles partes educit: At Calore
uero ad Calida Intemperie deducit, nec ab ista Calefit et replent cu
bri ne subsidet distillat: Ab Humiditate et ad humida Intemperie
deducitur cerebri gutturandi memoria et visus ⁊ audiendi gestus
et pauor omnia gut sibi mudi caput replent pesant deflorgen
humores ⁊ subtiles partes excitant, et pauor et gut sursu mittit
Et balneum calidum largior perfusio capitis de aqua calida, magis
uero si alias calidius fuerit capite: Et Cibus qui ⁊ uomitus crudus
permanent magis Et egerunt, nec qui ad caput magis nisi
non hinc distillationes ⁊ subtiles partes facile egerunt possent:
De hac et diffusissime Paulus 1° 3° c: 27° sermonem habet: similiter
Actius 1° 8° c: 53°, Celsus 1° 4° c: 2° Et Gatis plurimus ⁊ locis
sed praecipue 2° philiam nobis 29° ⁊ 1° 6° de Tuenda sanitate
et 1° 3° ut superius diximus de symptomatum causis, Et 1° 4° c:
de locis affectis, ubi sermonem habet de pulmonis affectibus Et his
omnibus locis copiosissime pertractat hanc materiam
Dicis: nec hoc ⁊ loco Intelligit radices Mei cognitae distillationibus pa
tis quae sunt de materia quae premisi ⁊ capite ad pulmonem
quae recte Gatis 1° 4° de locis affectis cap: de pulmonis affectibus
est humor crassus Et viscosus omnino de Intemperie frigida Et humida
Cerebri, Ideirco Verisimile est talem materiam ⁊ siccitate et Calidine
nisi attemperari radicem Mei posse concoqui et resolui
Modus nec quo debemus vti radicibus Mei ⁊ sanandis huiusmodi
fluxionibus pectoris est removendo radices nisi et cum omni expulsio
ne humorum: et forsitan q hunc morbo sanaverit Dios tamen modo nisi
me nec nunc egeris ut et superius diximus, Cuius signum est
q Plinius de hac pulmonis sanandi ⁊ distillationes pectoris mi dixit
quid nunc sit Echinus credo vobis omnibus notum esse nam radices
eorum gelatae quod ⁊ os recipiunt lambendo et pectori adsumptae
Sed dicetur aliquis si descendit quomodo pervenit ad pulmones
non p° pervenit ad ventriculum et ad ieiunum positae p vomitum ad pulmo
nes et latera pervenit nisi vis posset no quomodo Unde dicitur Gatis
⁊ 9° 4° de vitiis oris q medicamenta q pervenit ad pulmonem de
bet esse vehementia ad hoc ut corpus virtus aliqua possit ad ipsum pervenire:
Ad hoc dicitur q hoc verum est de his medicamentis quae sunt ad

Ventriculum

uetriculū dtalbumine, sed de hijs que pauloti discernūt per quem
nō est sic quēadmodū pt de reliquentibus, nō quū eclygmata hic
paulati discernant tūc ꝛc quia resudant i aspera materia quando
portio ten vie boce medicamentose que postea imadiste porrigit
ad pulmonē ten ita nō gumit p ad ventriculū postea ad pulmonē:—

Sequitur hic monstrum pollicit dissolutionibus fortefacta ꝛc: quū ob causā
monstrum amouis suppriminat dicti est supprimis i capite de frida
spes nō sit amplius reputandū hic: sed hec tamen nobis i presentia
sufficiat Dius: hec i loco pilligere radicas alas officacias ipse ad cattos
morbos presertim quū tales retenti fuerit aut pregnans nisi multa
pituitosa ac lenta aut ob frigidā aeris intemperiē ac hec quia radi
cas mai quū sit calida ac sicca ac tenuis partiū ut supprimis sapius
dictū est hic caliditate siccitate ac vi sua attenuatiua possit ma
teriā crassā pituitosā ac lentā attenuare ac digerere ac tenuē ita
portē ad prisinā suā temperaturā reducere

Modus

Modus aūt quo debemus uti radicibus mai ad ciendas menses est si
decoquendo radices mai ꝯ sufficiēte multitudine pisanarū fortiarum
quousq medietas ꝯ supprimis decocte i capite de frida:—

De suppressione Vrine

Nominibus aūt illius ime Vrine Vrinas mouent ꝯ:— De suppressio
ne Vrine ac de diuersis eius speciebus ac causis dicti est a nobis
supprimis ac i Cap: de Aceto ac i pmi capite, Ideo nichil nō superius
reputādū quū aut aliud ostēdat hec ꝯ colligere tempus sine Vlla Vsilione ac
Ideo hec tamen i pmis dicendū est g Dius: hec i loco pilligit ita est
supprimis dictum .s. radices mai posse prouocare Vrinā Infantium si
fuerit suppressa vel de Imbecillitate Virtutis expulsiuc vel de frigida
intemperie Vesice ac eius debilitate vel de crassis humoribus vel de
Calculo Vesice ac hec est proprius ac peculiaris morbus Infantium:
Causa aūt cur radices Mai hec prestēt saepius a nobis supra dictū est:
Sed quatenus aliquis nō diuersa si Dius: supprimis dicebamus radices
Mai cōuenire ad ciendā Vrinā pcessit ꝯdo suppressa erat ob nimia
causas quid g oportuit hic i loco idē repetere? quare in supplemis:
Ad hec dico g Dius: nō est supplemis ꝯ pilligat de modo suppressionis
Vrine earum ab inedia causis de quibus pilligit supprimis sed Ideo
hec fecit Dius: ut declararet nobis aliū modū quo possimus uti
hijs radicibus mai ad citandā Vrinā ac peipue i hijs qui nō sunt apti
ad sumendū i potu decoctū radicū mai, uel nec pulueres, ne superius
declarauimus duos modos quibus possumus uti radicibus Mai ad

Sota

Alius modus utendi radicibus mai ad ciendā Vrinā

ẽrãt vrinã ꝙ. sumãt ī pota diuretĩ radicũ Mri vel sumãt
ī pota cũ aqua pluuie nouꝫ : sed quia Infantes nõ sunt apti
ut possit sumere ī pota diuretĩ nouꝫ uel nouꝫ putuare, fato Dies
docet aliũ modũ quo possimꝰ ī talibꝰ Infantibꝰ eẽre vrinã
qm hic ost (ut diximꝰ) practicis modis ī somnis ex mis Dies:
possiꝫ hoc aliũ modũ p Infantibꝰ sicsse diximꝰ qm
sũ p̃ modũ Infantes nõ possẽt sumere ex fabe possit hoc aliũ
modũ qui talis ost ut ex radicibꝰ Mri formemꝰ emplastꝝ ex
ĩungemꝰ inũ Vpocist ex pectine Infantiũ nõ talis ĩunctio qui
ī somnis habeãt cornꝰ nouꝫ molles ex tenellos facile potent pmere
ex uiꝫ ad vesicã ex ibi cornua ex vrinã mouere :—

Plin: addidit Apiũ

Plinius hoc supiꝰ ꝰ nobis scripsꝰ eiusdẽ modi habet somnia sed
addidit ibere radices Mri ex apiũ de qua multa mirãtur sacre
Dies: tmen qui ex ipsi Apiũ teste Dies Lo 3o c: 72o vrinã mouere
nõ uerisimile si ibe cũ radicibꝰ Mri accipiemꝰ ex Apiũ ex pectine
marinꝰ emplastꝝ cũ aliis cõmunibꝰ ibebis cũ olio myrtedino ut
Vng̃ti hinc uel marrubio uel melino uel suisino de quibꝰ agit Dios
ī hoc p̃ ex poslea ĩungemꝰ sanat inan vanis Infirmitatibꝰ

Dios: Lo p̃o

Cur radices Mri Coniunct fũ
ẽdis calidis
Gals Lo 9o xo tempore: sũ hoc
Plinius Lo 3o c: 45o ex Lo 7o c: ij

quæ cõmunit emplastꝝ addet vrinã
qm ex pectine marinꝰ ex ibe cũ radicibꝰ Mri formemꝰ emplastꝝ ex ĩungemꝰ inũ Vpocist ex pectine Infantiũ nõ talis ĩunctio qui ī somnis habeãt cornꝰ nouꝫ molles ex tenellos facile potent pmere ex uiꝫ ad vesicã ex ibi cornua ex vrinã mouere :— Plinius hoc supiꝰ ꝰ nobis scripsꝰ eiusdẽ modi habet somnia sed addidit ibere radices Mri ex apiũ de qua multa mirãtur sacre Dies: tmen qui ex ipsi Apiũ teste Dies Lo 3o c: 72o vrinã mouere nõ uerisimile si ibe cũ radicibꝰ Mri accipiemꝰ ex Apiũ ex pectine marinꝰ emplastꝝ cũ aliis cõmunibꝰ ibebis cũ olio myrtedino ut Vng̃ti hinc uel marrubio uel melino uel suisino de quibꝰ agit Dios ī hoc p̃ ex poslea ĩungemꝰ sanat inan vanis Infirmitatibꝰ qm hic ost (ut diximꝰ) practicis modis ī somnis ex mis Dies: possiꝫ hoc aliũ modũ p Infantibꝰ sicsse diximꝰ qm sũ p̃ modũ Infantes nõ possẽt sumere ex fabe possit hoc aliũ modũ qui talis ost ut ex radicibꝰ Mri formemꝰ emplastꝝ ex ĩungemꝰ inũ Vpocist ex pectine Infantiũ nõ talis ĩunctio qui ī somnis habeãt cornꝰ nouꝫ molles ex tenellos facile potent pmere ex uiꝫ ad vesicã ex ibi cornua ex vrinã mouere :—

Cur radices Mri Coniunct fũ ẽdis calidis
Gals Lo 9o xo tempore: sũ hoc

quæ cõmunit fũ ẽdis calidis determinans
supꝰius nõ ꝙ mictionẽ Gals Lo 9o ex xo de cõpos: medi: sũ loco
Plinius Lo 3o c: 45o ex Lo 7o cap: ij :—

Quod si plus ꝙ drachmã ex hȳs libratis Caput dolore afficiũt ꝙ :—

Postꝙ supꝰius declarauit Dies: fructꝰ radicũ Mri quibꝰ Infantes
Vrinã morbꝝ cogere sanare : In præsenti parte Intendit nos ad
monere Vnius Incommodi qd ex mimia copia ex pectine huius dictæ
radicũ Mri sumpte possẽt cõtingere, Hoc aũt ost ꝙ si maiorem
ꝙtitatẽ ꝙ par sit dictæ radicũ Mri biberimꝰ capitis dolorẽ ꝙ
cirmire : Huius aũt mi nulla ostendit causã Dies : nec Plinius :
Gals uero hoc cirmire nobis loquitur de Mri s. Lo 7o c: 113o de simpl:
medica: frantoribus quidẽ habet sententiã sed huius mi rationẽ ꝙ
nec dicit ex hoc satisfit nobis uerisimile, Mri radices pariliter sub tribus
3o ordine sicut nõ prodit Vrinã mouendo ꝙ cicer Volaterr hoc
utimur pharmaco : sed si plusquã sumatur Capiti dolorẽ mouere
ut potẽ quia plusquã sit Calidã ꝙ sicut, cuiusmodi humiditatem
cruditatẽ nisi nõ ex flatuosã caliditatẽ nel capiti defluere nec ipsũ
officiat laborꝝ :— Causa ꝙ cum radices Mri si nimꝝ drachmam
libram sumatur ī pota ꝙ diuersi capitis dolorẽ ĩducat ost mi sua

humiditatis

humiditatis q̄m q̄m sint minus scient q̄s Calida propria abundans
humiditas quando excrementosa et flatuosa quia vi Caloris ad
cerebrū migrant et i ipso ifigitur et ipsū alterat et hoc modo
causant dolor capitis : Verū si i pueris sint dolores q̄ritur summ
dicendū hoc rationi nō habet tamen vim nisi tale humidarium
vt possit egredi alterare et pōt cōsequēs causare dolore Capitis :—

quāde ē q̄ dolores ritur Sed nō pueri quorum stom̄ obiectis, in quo ē q̄ritur recipi dolor
recipi dolor — tale dicendū vt nō causet dolore Capitis :— Rō vera hec nō potest
certa rationi assignari, q̄m diuersa subiecta corpora et diuersa
corpora humana sunt q̄s partim temperatura diuersa mediocriter
quoq; dolores ne q̄ritur admittit : Sed Cur dolores nō a tribus vnius
nō queruntur et pueri plus q̄m senes, q̄m pueri sint patiuntur atonie hyperamia,
et omni aut bei cōstitutione :

De Cypro Caput quartũ :-

Cypirus quẽ aliqui Eryssiscypreũ ut Aspalatho appellant : Romani Lra radicẽ aut lumeñ &

Divisio rei:

Præsens Caput sm Cõstitutionẽ nostrã in duas breues partes : In pmã decet Cognoscere Cyprũ , in 2am decet Cognoscere eius fructus : 2a ibi , Huic Calida vis &c : - Quãtũ sit de pmã Dios: tria facit pm decet Cognoscere cypri rationẽ suã , fœlicẽ , Cultis et radicis : 2o decet qualibus : locis Nascatur cyprus : 3o decet Cognoscere optimũ cypri tũ ratõe sui , qualitatis tũ ratõe regionis : quibꝫ optimus prouenit : Notandũ aut pmo qd quidam dicũt Matthiolus : quos recẽtiores reperimus tria nomina habẽt similia quæ tamen minime ꝙ apud ritentes nã reperiuntur cyprus Cypirus et Cypiris fœminino genere et multi vicinitate et similitudine nominis decepti sibi et cõfundũt Vnũ pro alio : Nõ nulli aut volũt dari esse cyprũ et cypiriũ : De Cypride aut qñ sit Clarũ est , sed an cyprus et cypirus sit dare est apud Doctos nõ parua Cõtrouersia propterea necesse est ut pmo rẽ istam pro viribus discutiamus et primum dicamus ut sciamus de quo Cypro sermo sit apud Dios: et ut nostra operis tractatio operæ pretiũ non fuerit Epistolæ si prius Verba Plinij et Theophrasti adducã sui Theodori Gazæ interpretis et quæ eisdem tribus prouenit ista difficultas Adducemus qꝫ pmo Verba Plinij et Theophrasti ut possimus rectẽ inde Colligere et postmodum et videbimus Verba per se cõmunia an discrepent Postea Vero Cõsiderabimus an loquãtur de cypro Dios: nec ne et Verba cõmunia cũ Dios: an discrepent:

Pli: Lo 2j c: 17o t Cypiro Verba Pli:

Plinius oo Lo 2j c: 17o in ea de Cypiro Bulbos quidam nominant et Cypiri hos est gladioli radices Dulcis est et quæ decocta post ea prodeunt fricta pdauersionẽ q sinul subacta: Postea : sine de Cypiris in ea de gladiolũ alterũ quẽ cypirum vocant et ipsũ palustrẽ Folio maiore secari Iubet ad radicẽ tertio quoq die : Sole siccari deinde emaciari sine : quotidie aut non solum occidamus : Trahi referri que palustribus digitis nocturni vorsq no cant : Habemus oo breuiꝫ a Pli : cypirũ poni iter ea de Bulbos et appellari gladiolũ alterũ palustrẽ ad differẽtiã gladioli de quo agit Dios: Lo 4o c: 23o qui in arenis nascit et falso putat cyprius nõ uti is de quo in psenti agit Dios: Sed in primis et sine ea est Cornix , ut Pli: eodẽ Lo cap: 18o in ea de : quidã uia nõ Vnũ quinq sciunt simul triangulũ Cypro vocant , multi .n. nõ discernunt Cypiro vicinitate nois Nos distinguemus Vtrũq : Cyprius est Gladiolus ut diximus radice Bulbosa

An cyprus et cypirus eadẽ sit

quid sit Cypirus qui ap nonnullos Gladiolus Dios: Lo 4o c: 23o

Pli Lo 2j c: 18o t Cypiro et cypiro

quid sit Cypirus q Pli gladiolus

bulbos Laudatissimus i Insulis Creta Deū Naxo et postea pharmacū Cretico Condor odorq; vicinus Nardo, Hispio acrior, pharmacio regiū spiritū nullus aegyptio nō et ibi nascitur: Discutit durities corporū Jam in medicina dicemus quū et flores et odore q̄ nari est magnus usus i medicina: quod ad Cyprū attinet Apollodorus quidē sequi mur qui negabant bīnatū, q̄s professus efficacissimū ipse naturarum calculos, et sanat feminas quidē uberius fracta nō dubitat, mirūq; modū barbaros suffitus huius herba accipientes ore lienis cōsumpti, et nō curandi dentibus nisi ab hac suffitu, Vngentes n. firmiores q̄q; sic nō fieri: Interficiunt et alios vitiis pfrictionibusq; cū olei illitū nō dubie maceri: Cyprus Insula est gratissime diximus negotiosq; Jugera trecta Comidarū carminis nigre pinguisq;, folia imo perennis aestiuos i Carmania minuta Jacer quā est spissa: Radix olim nigra similis quā quū odoratus est cypride vocem nomen i medicina usus: Jam Cyprus prima Hōmonoea ab Rhodo Tenedo Thracia nouissima aegypto quae et cōfundit Insulichi quidē et cyprios ibi nascitur sed cyprus durissima virgq; spinis Cattos odor est ipsa earū imitatus: est et per se Indica herba quae Cyprus Vocatur gingibris affigit cōmunitus Creui ut reddat Cyprus Vis i medicina psilothri Illinitur pterygijs ulceribusq; genitalium ꝙ

Et hijs igitur unguis fragilissimus hic dictus et similis Plinij loco nisi quid sit cyperus et cyprus, et cyperis et quem differat nō cyperus differt a Cyprio quā cyperus reperitur iuxta una bulbosa et parua appellatur alia nigra glandulosa et est dulcis et aspera cōmisceatur nō ipsa gratiore reddit: nascitq; i Creta Naxo, pharmacia, et Aegypto, et habet odore Nardi pter aegyptiū qui mille spirat odores: Cyperus uero reperitur iuxta Junceus nō est Juncus et nigra magnosus et parua nō appellatur glandulosa sed crassiceptia et paulo post Vberrimus apud Dios: nec est dulcis, nec pinguis cōmisceatur nec ut radicem bulbosa, sed alia nigra similis, parua nō nascit i locis i quibus nascit Cyperus sed promit i Himonia Delos i Rhodo i Thracia et i aegypto: et quā uero hoc nascit i aegypto hic mihi deerepi sub quadamodo ut notaui Ph: et cognominatur Jam est cyperis et cyperus: Cyperis uero duo significat significat. n. radicē cyperi quae ut supra dixit quae sola ad usū medicinae est ut paulo post declarabimus De quae i hoc cap: Homeri interpretatione Dios: significat et cyperis radicē quadā cum sua herba quae et Indica defertur de quo i fine huius cap: pertractabo

Apollodorus quē sequitur Plinius i hystoria Cypri

Cyprus qd sit et quis descripsit

Cyperus qd sit

Cyperis Indici qd sit

Existimatio ethnici Plinij

Cyperi duas species a Cypiro

Cuius error alij deprehendunt eruditus Jam est cyperus et cyperus

Pli: et Dios: cõueniũt ī Cypro

Cyprus et Cypirus nõ sũt idẽ

Cypirus Theophrasti que Theodorus trãstulit gladiolũ Theophrasti Lib 4. c: ij Verba Theophrasti

Cyprinus Theophrasti nõ ꝓpt idẽ cũ cypiro Plinij

Cypirus Theophrasti nõ ꝓpt idẽ cũ Cypro Dios: et Pli:

Error Theodori

Epilogus

Quid sit Cypirus Plinij qui et Gladiolus

Dios:— Possumus ꝙ dicere cyperũ Plinij et Cyperũ Dios: ipse Ve
et nõ ipse idẽ cũ cypiro bulboso qui ꝛ appellatur Gladiolus
Sed videndũ ipse ꝙd sit cypirus Theophrasti que Theodorus trãstu
dicũ ne cõueniat cũ cypiro ne cũ Cypro Plinij Idemq; Ve
verba Theophrasti ut possimus hoc sententiã suã, ꝛ nõ hũ
Lib 4. c: ij : Radice Gladioli plurimũ ingrauiscere a ceteris dist
quedã Crassa Cornosa sit quedã gracilis atq; longa que in
natione generationeq; refert, nascit ꝛ ad ramacẽ ille
here tenuis longa latus, dein de Corio versus ī no cõglobatur
se se; caulis promit ī que posita germinat ipse: In prosecutu que
nudẽ modo demittit: quã obrẽ omniũ maxime mori cõsueuit
difficilis ipse ꝙ: Et quibus uerbis facile colligere possumus Cypi
phrasti nõ esse nudẽ cũ cypiro Plinij que appellat gladiolũ sed
esse nudẽ cũ cypero ꝛ Plinij et Dios: que cõueniũt descriptione
radicis et caulis cyperi Plinij et Dios: que habent radicẽ ingen
cuius una pars crassa Cornosa ipse ut videtur alias ut Dios: g
et ut uere ut ipse ut uidetis ī ius radicibus: cõueniũt ī ger
germinatione que si minus uerecis germinatione Cyperi Dios: V
et una parte huius radicis cyperi nasci alia radicẽ tenuẽ ingra
que deinde caulis promit ī cuius summitate sunt folia pro
simẽ colligatione: Nõ possumus ꝙ dicere cypirũ Theophrasti esse idẽ
ne pli: qr nullo pacto cõueniũt descriptione que cypirus Pli:
radicẽ Bulbosã, Cypirus uero Theophrasti nõ, ut videmus sed pa
parte carnosa et Crassa, parte uero lignosa: et minus probe nõ
Theodorus alioq; uir doctissimus et diligentissimus interpres nõ
uertisse hoc et trãstulisse gladiolũ que potius debuisse trãstu
nẽ Theophrastus dicit κύπειρον ꝙ ἐστι et tales diphthongos
seruat, ī; nihilde ꝙ ī dictionibus latinis ut licet videre: Quod
et Ideo Cypirus Theophrasti nulla modo uir gladiolus sed cypiro
sed uir Cyperus Plinij et Dios: :— Reliquum ꝙ omnia hec ī
dicamus cyperũ Dios: esse nũ que Plinius recte nõe appellat
Theophrastus appellat arundinea lignea κάλαμος ꝙ male trãstulit
Theodorus uerbis ipse appellationem Gladioli que detruncat minus
cyperũ: Cypirus uero est is que Pli: appellat Gladiolũ quia
cõstat Bulbosa et que solus pertractat: Quia nõ sit sinonyma
multi multa dicunt Ego nõ nihilde dicã sententiã meã singula
vobis plãe que nosse ī pertractione ꝙ et folia gladioli et nõe
bulbosa

bulbosa, in nra ꝑte dulcis nre odoris lucidi ꝙꝫ dici ꝑsm q. hec pro
uenire nre huius regionis quēadmodū in qui nascit. Aegypto nō iquit
Plī: nulla spirat odore: quē aliqñ ītuemur hāc plantā exāminabimus
ītus ēditiones ea videbimus si ꝑsimus singere esse Cypiri seu gladiolū Plinij:
aliter ego ꝑmitus ignoro qđ sit: Sed de his hac dicta sufficiant:
Dicimus ꝙ hanc Cyperus ea nō Cyprius quē aliqui ut Erysisceptrū & ꝙꝫ
ꝑsint et hoc, Cyperus nō ꝓlligēdo in de cypiro Plī: seu gladiolo sed de
cypiro Theophrasti ea Cypero Plinij qui vnū et hēc sunt ut dicimus:
Erysisceptrū aut de quēadmodū ea Asphodelo ea Verbenaca ea ratione ut
Asphodelo placet q. cōe habuit hoc nōe ea plantā esse ut vimineis et nigris
facile habuit virgis quā lumeris ꝙmus omnē habet ꝑsitaq; hanc seu i
hortis sportas corbes fiscellasq; texi, et alioꝙ vtilius modo i magnis circūdari
Vnde erysisceptrū appellat cyperus a Celsibis et virgis quasi dicas virgis
aptus celsibis nā ἔρυσον ortei Celsibū et sportā vocat σκιτάλιον
unde scripsit seu virgā ne q. cultis ea Virgā ipsius lumore seu i Celsibus
sportas et id ꝙmus alia texi et i magnis circūdari ꝑsunt quēadmodū aspa-
ragus ea Silex ea vitilia alia quē ꝙdā celsibis Corbibus fiscellisq; sunt
laudat: ea nra hoc sit vnū experimentis discat quā radix nimirū nō
sit ea huiusmodi cultibus seu virgis cypiri sunt septissime sparsę:
Appellatur aut a Romanis lumeri radix ea sunt hoc quā ea longa Plinius
loco superius citato c. Lo 2j ci ig Cyperus cōmemorauit hoc lumeris
ea quā nra radix, tm ꝑt ad vsū medicinę accommodata hāc appellam
a romanis lumeri radix quē admodū ea superius diximus de frisa
ea Acoro quare quoniā radices tm sunt ad medicinā hāc a radicibus
ea appellatione quāda sortimur: Appellat ea a Romanis simpliciter
lumeris ea nōe quo diximus cōmunem iter lumeris quasi ꝑ excellēa
hoc sibi ipsi ut appellamus lumeris simpliciter: Sed minime mirandum ea
q. ea si Dios: dicat cypiri a Romanis appellari lumeri simpliciter Silvanus
Celsus Lo 3o c: 2j videbimus ipsi appellare lumeri quadrati ea non simpli
ciq lumeri; Et Plinius hoc citato appellat ipsi lumeri triangulare ea nec
lumeri meminerat nisi q. nunc appellat ipsi lumeri simpliciq: ea h Victorius
iter ea differre Celsus ea Plinius quā vnus dicat quadrati lumeri
ea alius appellat Triangulare lumeri sed meminit nulla est discrepantia.
ea ita vnde dicta sunt ab nis i hoc qđ trium plantā aliqui Cultis
sint quadrati aliqui triangulares aliqui ea ut ego sepius animum
habui ea quiq; magnes ea Iste Plī: fortasse hoc mirandum ꝓ pulvis dixit
cypiri lumeri triangulare nisi q. credam ipsi tale reperiri triangulare dixit

Erysisceptrū cur dicat cyperus
De asphodelo diu: Lo c: 2j
De Verbena diu: Lo c: 6j

Ἔρυσον Celsibus σκιτάλιον Virgo

Dies: Circulus non habet angulos sicut angulare: Erat modo dies: ut paulo post videbimus nō quadratū nec triangulare sed angulosū circulū esse affirmat non reperiri ut dicat aliqm triangulum aliquādo quadratum ut aliqs ei habens quibz angulos: quare dat duc mille ipse circumpolo

quōm dies: dicat Cyprum appellari a Romanis Junonem

ut ideo ut si Dies: dicat cyprum a Romanis appellari Junonem ne pulchra Juditio meo appellari sapient Junonem ut ppellatiō nātu gr si a comus Junonē, g dilligamus ppter Cyprum, sed appellari a Romanis Junonem: reperi dat gna Junonē ut appellari nāt Junonē gnā appellat ipsā Junonem triangulare vel quadratā seu angulosā, gm ei ut vera sit Junonis, ut dat falsa ne sit Junonis:

Declarato aliqs Cyprum solis sect: pericaeris proprium, sed longiora ut reliqua ēt: Declarato ne minibus Cypri transit Dies: ad declarandū mus solis ut hoc sm mus cōsuetudinē ēt similitudinē alterius planet nobis notā nō ut semp ēt aliqm ut nōn dicamus, i eventum alterius ignota solis ut

ora de solis gradi Cypri

Cypro habere solis similis solibz Persi sm figurā, sed differre tm rat longitudinis ut crassitudinis qm solis Cypri ut si habeat figurā solium Persi, habent tm in ea ut longiora ut crassiora: quid nāt sit Persa nullus ost qui negabit, unigenitz in nostra sphā ne vidit Persā ut precipue hac quadrangulari tempore: nec dubitandū ost an hac sit Persa nisi quia ipsā ost ita plenā quot propriā appellationē habeat sit ut ubiqz sortiamur: ut Dies: Lo 2o c: 16o qui negat de Persa nulla ipsius descriptione tradit ēt pretermittēs tribz omnibus notā:

Dies Lo 2o c: 16o quare per missa descriptione Persa

Declarato Caulis Cypri ut Caule adorati Junonis Cubitale aut maiore, Angulosū ēt: quēadmodū ēt similitudinē solium Persi dedignat nos Dies: i ignoscat solis Cypri, Eodē modo ēt similitudinē Caulis Junonis adorati dicat nos i ignoscat caulis cypri, dicamus Cypriū habere Caule simile Junonis adorati i figura sed differre: hoc quoniā quū Junonis adornatus habeat caule brevē ut rotundū ut paulo post docebimus Cyprius uero habet caule longū prout cubitale aut ut maiorem ut plurimū habet ipsi angulosū: ut ut supra monstrauimus Jos dicit angulosū nō aut trianguläre aut quadratū quoniam Plinius ut Celsus qm ut diximus aliqm reperiri triangularis aliquādo quadratus ut aliqm almq ut habens angulos ut Jos vocat hoc

Dies Caule Cypri ut Junonis adorati

quare Dies: dicit Cyprum hoc caule Angulosū

quid sit Junonis adornatus
Dies: Lo po c: 18o
Dl: Lo 2o c: 18o

quid nāt sit Junonis adornatus habeat a Dies: i hoc po c: 18o hoc ppter Graci exemplar verū circa pueri ignari ppter ut Dies: Plinius ut Lo 2o c: 18o plurimū dicit de Junonis adornato, quia p vos pueris vobis

ut Cuius

De Cypro ge 4m

Cyprus quæ aliquæ Eryx; cyprus vel aspalathus appellat: Rumex lunaria vnde
& nux lunata &

Dioscor cap Primus cap: sed aliquantulum mag: Radius Secta pontus In p̃ducit cognoscere
cyprus In 2m dicat nisi humectus: ad ili Huic calidæ vis magis &
p̃ p̃ 3 vnce ostu sic de p̃ mir pinet p̃ vn dicat cognoscere cyprus vel nisi
& radius 2o dicat gust: vias magnum 3o de cir cyprus vel aperiens
Nat vis p̃ g grandiores vnus nunc Narcissus: sive cir cyprus mira varia
valde similes: Cyprus Cyprus: & cyprus nominis gnō: cyprus & planta
cyprus lunata vel radix cognoscens cyprus ph: 2m & cyprus pro
Cyprus gen: Cyprus: & cyprus Theophrasti sub lunata & cyprus Theophrasti
Cyprus vero & Dioscoridis & radicis
huius plantæ de qua agit Dios: Sed non cyprus Dios: & cyprus Theophrasti sub
lunata est apud duchens nō parum controversiæ pp̃ea maxime est non nō ita p̃ nimis
discrimen: nimium p̃ verba Ph: & Theoph: ut potissimum nisi mihi cōiecturæ & Dioscoridis
quæ postea luxuriosæ non cōiungit non discrepat a Dios: Plin: p̃ 2m 2 c: 13 loco de
Cypro de Cypero, Bulbisq; generi gdā nimmorant & cypri nec est gladioli radici, duleis
non est & quæ Dracuncli pone & graciole fricat, pōdoriscentq; simul subsola &
lingue vde 2o c: 19 de quida vina nō vnū genus fruticū lunæ minguli cypero vicinos,
multi & nō discernit cypero vicinitate nisi nos dictinguemus vnusq: Cyprus
est gladioli nec dicimus radice bulbosa, laudatissimus & insulis Cretæ dō Naxo & pulcher
pharnacia: Cranio candor odorq; vicinus nardo, Naxio nascit, pharnacio & cognominatus
nullus egyptio nō & ibi nascit: Dicunt duritiæ cypros, cū & nomina dicemus,
& flore, odoreq; gemori est magnus usus & medicinæ: qd nō cypro nomen Apollo
dare quidē sagaces & negabant bibenti q̃q; ptisanæ est efficacissimū nisi adustæ cui
calcis & fortis feminas qđ abortus fruit nō dubium: mirūq; mulieribus
suffitū huius herbæ repiens ex lienis cōsumere & nō nocuit dormit nisi ubi here
suffitus, vngentes & fumientes, sic & fiori, Inuentricinū & alvo vitiis & ruchen
bibiq; cū alio illitum nō dubie medetur: Cyperus lunæ est quinti decimi nigu
tosæ iuxta ostia Candidus excrescens nigræ pinguiq; folia iuxta pomacis apicis
& excrescit minimus, & rotat est & comæ. Radix alia magis similis gra qui
albæ est cyperidi vocat magni & medicinæ Veteres: Luna cyperis p̃hemonicus: &
Rhodio & Thessalo nascitur egyptio quæ & cōfundit Dilleni nō gra cyperus ibi
nascit, sed cyperus diuissimus virgq; spissis Cassiæ alter est ipsa nardi minus: &
Ex his ignē nardis graciles pessimus somniū Ph: hic gen: cyperus dictus a Cyparo gen
cyperus est gen nostri bulbi & appellat gladiolus & est dulcis & vocat pone gracilem radicem
& nascitur: Cyperus, nascit phonicæ & egypto: Cyperus vero est lunæ magnitudine bre
folio perenne sessile & nigra alium similis & pinnis & humentia ipsis & rhodio &
Thessalo, & egypto: Verba nunc Theophrasti sunt hæc: Radix & bulbi pars ma cyperi
lunæ & cæteris dulcis & pars gdā crudi cruda coctaq; sic gdā gratius agglutinat & ea
& gonorrhoeæ gonorrhoeisq; refert nascit in & ramosa illa radix alterū tenuis
inque lunæ dentes ramos & ab bulbi & egyptia & cyperi sesti caulis pinnis & qui pessimi
nec est in p̃prio ipsi radicis nisi nō domestici quadere duo nisi & cæteri alterius
nullig; difficilis est: & ego nunc dicit colligere & summa cyperi Theophrasti

Dioscor cap

Nat vis
Cyprus gd cir
Cyprus gd cir
Cyprus gd cir
Cyprus gd
Cyprus gd
Theophrasti apud duchens

Verba Plinij

Ex his ignē nardis graciles pessimus somniū Ph: hic gen: cyperus dictus a Cyparo gen
cyperus est gen nostri bulbi & appellat gladiolus & est dulcis & vocat pone gracilem radicem

Verba Theophrasti

Dioscoridis & Theophrasti nullig; difficilis est

non ipse crede in cypro plinij que appellat gladiola sed potius ipse nide
cyprus in Plinij in Dios: Reducamus q̄ in hoc ipsum in dicamus Cypria a
Dios: nascit ipse ni que Pli: ede rose appellat in Theophrastus nide appellat Cypi
p̄ si que rosa rosa sicher Theodorus carnea ipsi appellatione Gladioli: Cypri
rosa ipse si que Pli: appellat Gladioli q radice crebra bulbosa de qua supra
Cypria rosa rosa radix cypri ad formā oliue nigre circa medium
de Rosa ipse aliud genus est quod ingle appellat in cypro
Explicatio nus in quadrangulo in explicatio in Verbenaca in rose in quadrangulo
in q̄ rose habent hec rosa in plato ipse in viminis in regione spine habentes
que circa quinq̄ in hoc pistilli lanuginosa sua: regiones spinosa circa bullaq̄
in oliue circa bullas in spinosis circa q̄: Unde Explicatio appellat cypros rosa
hic in virgil in Egypt q̄ calathi in spinis nascit in circa Egypt non
sunt spine q̄ virgil, ut q̄ calathi in virgil spinis bullas sua: calathos spinas in
gemmas nascit: in regione circa q̄ persit quia adnata asperitas in nitio in
nitio nisi q̄ regiōs calathi cubitus fistulosis sunt idonea:—

quare dicat lunam Luci rose radix appellat a Romanis que in Egypto Pli: Lib. 3. c. 25 Cypri
communem ipse vires in quia radix in ipse medicine accommodatas rose appellat
lunari radix: Vel sicubi appellat lunaris in rose quas diximus nasci in Egypto
Celsus rose Lib. 3 c. 25 appellat lunaris quadratas. Plij vero hoc ipsum lunaris triangulis
in lunaris angulose: Et q̄ videat ipsum differre Celsus in Pli: quia Celsus lunaris
lunaris alios triangulos in eos recte dicat quia aliquis cubis sint quadratis aliquis
triangulares in hoc ipsum appellat inde angulose in rede in Dios: in puto
post videbimus no quadratum nec triangulare sed angulosum in ipse affirmat:—

Declinatio folioq̄ Cypri q̄ solet sepe pernacies q̄ipsum sed ligare in capitum q̄: Declinatio nisi cypri
similitudine foliaq̄ porri nascit Dios: ad declinatio solio rosa in hoc ipsum in rosa consuetudine q̄ similitudine
alterius arbor rosa in q̄ cypro in hoc solio similia foliis porri nisi q̄ suat
ligiora in graciliora: quod sit porri, asperiores ipse q̄ rosacea in asperitate ipse
plumosa quia propria appellationis q̄ tactus sunt in ubiq̄ serratura: in folio Dios
Lib 2 c. 166 quia nigri in porro nulla mus descriptione rodit illud promittit
nigri virg rosa in rose folio oblonga:—

Declinatio Dios: Lib 2 c. 166
eiusdem Dios: in nascitur descriptio
porri

Declinatio cubis Cypri q̄ Cubi odorati lunaris, cubitale rose rosacea q̄: quadrangulis q̄ipsum
similitudine foliis foliis porri declinatio nus Dios: i cypritis folioq̄ cypri cubis in
q̄ similitudine cubis foliis lunaris odorati declinatio nus i cypritis in cubis cypri
cubis i q̄ Cubi Cypri cubis odorati dicit cypria hoc cubi similis cubis odorati lunaris sed durat in ipse
lunaris odoratus hoc rose cubi brevis in rotundi. Cypria vero hoc cubi in
tale rose in similis in angulosa in rose supra rotundis hoc in ipse
locis in rose triangulare rose quadratis quadrangulis Plinius in Celsus ipse
aliqui reperit triangulares aliqui quadratis quid rose sit lunaris odorati
bulbosa Dios: i hoc p̄ c. 18 hoc rose appellat grati exitiosa
in cuius cacuminis crinium folio in similis exprimit q̄: porro hic i hoc Dios

aliud similis cypri in Pli: id q̄ hoc folio porri similis i ferius hoc in rose
rosa cubis alia crudis foliis porrinis i Pli quia exprimit similis Pli nisi
hoc similia sed addidit hic q̄ cypria lunaris rosa cubitus ipse i cacuminis rose
ipse nigra: Theophrastus q̄q̄ rose aliud addidit q̄ si nascit in hoc rose lunaris plato rubi
cubi Under cubitales principio alius:—

ω Xo

Radices cyperi in medicina usus colligunt sunt coniunctae oblongae rotundae aut similes nigro colore suavi odore amaro gustu ~ [illegible]

Declaratis foliis et caule transit ad declarandam figuram et qualitatem radicis cyperi et primo notandum quod folia caulis et semen cyperi non sunt ad usum medicinae hec solum notavit Pli. sed tantum radices quarum hanc ponit figuram ut videlicet esse plures olivas oblongas seu rotundas inter se coniunctas et cohaerentes. Pli. eodem similiter dicit usus est. sed Theoph. de radice cyperi plurimum [illegible] a communi declarare quod pars quaedam crassior carnosaque sit quaedam gracilis autem lignosa et hoc non habet in similitudinem olivarum describere radices cyperi in parte solida haec usus est sunt autem huiusmodi radices nigrae [illegible] odoris et aliquantulum amarae non autem amarae simpliciter ut transtulit Ruellius sed subamarae vel cum aliqua amaritudine ut transtulit Marcellus non habet graecus enim non dicit πικρα sed ὑπόπικρα et facit in assignatione gradus qualitatum harum radicum hoc et confirmabimus Pli. et nec Theoph. de amaritudine radicis cyperi nullam mentionem faciunt:

In humentibus et campestribus palustribus nascitur ~: nescio cur hoc pacto translatum Ruellius cum textus graecus dicat φύεται δὲ ἐν τόποις ἐπικεκοιλωμένοις καὶ τελματώδεσιν, i. nascitur locis cultis ac cavis seu paludosis. fortasse habuit alium textum graecum quod nos non videmus sed omnes textus quos vidi hoc non dicunt. In hoc quoque loco facit Dios. quam secundo [illegible] in hac prima parte i. declaravit loca in quibus provenire cyperus [illegible] in locis cultis s. in pratis et non in aridis sed in humidis et aquosis similiter et in locis palustribus in quibus et multae aliae proveniunt plantae non autem in agris nec [illegible].

Optima est gravissima densa ~ Istud est 3m quod [illegible] in ista prima parte docet ut in hac parte cognitionem optimarum radicum cyperi et per qualitatem earum et per regionum in quibus plurimae proveniunt: Ad hoc quoque ut radices cyperi sint bonae oportet ut habeant has conditiones primo quod sit gravissima et ponderosa quod [illegible]:

Densa quae non habeat [illegible] rara et spongiosa sed solida et firma [illegible] lignosa

Difficilis ad frangendum: non facile frangibilis sed difficulter dirumpuntur

Plena: declaravimus in cap. de [illegible] plenam [illegible] quod debent id est quod non cariosa est et [illegible] sed [illegible] est. et hoc [illegible] debemus in [illegible] diligere [illegible] vero est ut dixi quod non habet [illegible] rarum: —

Et aspera: est autem aspera [illegible] radices sibi [illegible] superficie inaequali [illegible]

odoris cum quadam acrimonia iucundi ~: propter quod ut habet odorem iucundum non simplicem sed cum acrimonia quadam: non declarat autem qualem odorem hoc [illegible]. Pli. vero loco citato ait inesse huic radici odorem [illegible] nardi ipsa [illegible] autem nardi [illegible] non Dios. in hoc primo quemadmodum [illegible] post videbimus in cap. 6° ubi loquitur de nardo indica de nardo [illegible] spica [illegible] odore cyperi [illegible]

Qualis est Cilicia syriaca et quae a Cycladibus insulis petitur ~: postquam docuit Dios. cognoscere optimas radices cyperi per earum qualitatem in fine docet cognoscere eas per regiones in quibus optimae proveniunt et in [illegible] sapius [illegible]: optima quoque per regiones est Cilicia: Cilicia autem est regio minoris asiae ut Pli. l° 5 c. 27 [illegible] Syriae proxima [illegible] dicta a Cilice phoenicis filio:

Syria est regio asiae [illegible] fluminis: Cyclades vero insulae in Ionio mari sunt in regione minoris asiae: In his autem regionibus [illegible] Dios: et Pli. [illegible] Pli. [illegible] primo [illegible] 2a rhodia, 3a thraciam, novissime aegyptiam: Dios. vero nullam harum [illegible] sed de Cilicia syriaca et cycladibus: [illegible]

[Marginal notes:]

descriptio radicum cyperi [illegible]

[illegible] de radice cyperi

Theoph. [illegible] describit radices [illegible] [illegible] hoc [illegible]

[illegible] simpliciter [illegible] Ruellius [illegible] amaritudine [illegible] Marcellus

ὑπόπικρα

[illegible] assignatione gradus [illegible] Theoph:

[illegible] Ruellius

φύεται δὲ ἐν τόποις ἐπικεκοιλωμένοις καὶ τελματώδεσιν

[illegible] Ruellius

[illegible] pars [illegible] partis

[illegible] diligimus [illegible] non [illegible] et aquosis et humidis

3a pars [illegible] partis

[illegible] ad cognitionem radicis cyperi optimae [illegible]: gravissima

Densa

Difficilis ad frangendum

Plena: [illegible] plenam [illegible]

Aspera

odorem cum quadam acrimonia [illegible] declarat: [illegible] odor

Pli. [illegible] odor nardi [illegible] [illegible] nardo [illegible]

[illegible] Dios: l° [illegible] c. 6°

[illegible] regionibus optimae proveniunt radices cyperi

Cilicia quae regio sit Pli. l° 5 c. 27

Syria quae regio sit

Cyclades insulae ubi sint

[illegible] Pli. [illegible] Dios: [illegible] quibus [illegible] optimae proveniunt radices cyperi

De Cardamomo Cap. V

Divisio capitulum — Praesens capitulum [illegible] constructione [illegible] in duas dividitur partes [illegible] in prima [illegible] declaramus [illegible] cognitionem [illegible] in 2a vero parte [illegible] [illegible] et vires eius quae ad usum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habet. Prima rursus [illegible] dividitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opinionem [illegible] [illegible] [illegible] declarat [illegible] et notas quas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dios. praedicat. dicit ergo

[illegible] Cardamomum [illegible] [illegible] [illegible] suspicionis [illegible]

Cur appellatur Cardamomum — Cardamomum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appellationem quae [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] nomen [illegible] a [illegible] appellatur Cardamomum [illegible] compositum est [illegible] a [illegible] [illegible] Cardamomum huius rei testis est Serapio q. c. 31 [illegible] de Cardamomo [illegible] a [illegible] appellari Carda et similiter a [illegible] quae [illegible] [illegible] dicunt a Dios.

Serapio c. 31

Dub. An Cardamomum Serapionis et Dios. sit idem — Sed possem [illegible] dubitare [illegible] Serapio c. [illegible] praedicat de Cardamomo sub nomine saccolla in quo cap. nulla Dios. nec Galeni [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] Isaac [illegible] An Serapio in [illegible] cap. [illegible] praedicare de Cardamomo de quo loquitur hoc in loco Dios. quod appellatur illud Cardamomum: Ad [illegible] dicendum

Cardamomum Serap. non est idem cum Cardamomo Dios. — est nullo modo esse idem Cardamomum de quo agit Dios. et Serap. [illegible] [illegible] facile ex [illegible] verbis [illegible] per quod diversum [illegible] sit, sed [illegible] [illegible] Serap. [illegible] [illegible] de Cardamomo Dios. cap. 31 [illegible] Cardamomum [illegible] [illegible] [illegible] ponitur a Dios. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

An duae species quae ponuntur a Serapione et ab Avic. reperiantur [illegible] — Sed dicit Avic. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de Cardamomo ponit duas species Maius et minus et describit eas ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Capitur et [illegible] sicut [illegible] [illegible] grana magna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] grana [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] minus vero [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eius Color est sicut Cardamomum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et Avic. [illegible] [illegible] [illegible] apud nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Duas species Cardamomi Serap. et Avic. non convenire cum Cardamomo [illegible] — Pro quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duas species [illegible] a Serapione et ab Avic. nullo modo esse Cardamomum de quo loquitur [illegible] [illegible] facile per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Serapionis [illegible] [illegible]

Error [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cardamomo [illegible] [illegible] alio nomine [illegible] [illegible] Sed quamvis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cardamomi [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] Cardamomum — [illegible] sub nomine Cardamomi apud aromatarios [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Nam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cardamomum [illegible] 3m vero [illegible] [illegible]

Sonetto Nuovo

Sonetto Nuovo Capitolo
Li 5° capitolo 3° Verbi mei

Li 8° capitolo 2° Verbi mei

Sonetto nuovo Paulo mostra

Sotto

R

S

T

V

E

R

S

T

N < 1 < 2

Vina vetera noxios lædunt ex cotima stomachia. sed sunt
gustui suaviora: quæ propter eis qui partem aliquam succi in
firmam habent vocanda sunt. At vsum vini sanitatis
melioris ædificium tuto seruitur, nonnum inflat, difficile co
quitur, somnia affert difficillima, ex vrinam promouet.
sine ebrietate modice vtentibus optimus seruatur. quare eligendum
adsumus sanitatis ex imbecillitatis institutionem. Album tenue
est. ex facile permeat. ex est stomacho vtile, nigrum pin
crassum, concretu difficile, tumultuosum ex carnem officit,
Rufum medium omnibus, medium ex ad vtrumque naturam:
eligendum tamen magis ad sanitatem ex imbecillitatem
est album, qualitate gustuque distant, stomachum infl-
at. Significat autem album ex intestina conturbat ex no
facile transpirat, pernoctandum maxime, sed minus ine-
briat. Nigrum ex rubens communem. Austerum celerius
per vrinam transit, ardorem capitis ex tumultuosum
affert. Acerbum ad faciliorem ciborum transitum ex
medicinam est. ex alvum sistit ex contractos ductiones.
Vinum mele minus tentat nocetq; ex minus vrinam ex
At marina aqua confectum, lædit stomachum. Sitientes
est ex inuti nervis, alvum mollit ex agrotudine seruat
primitibus inceptum. Quod vero ex sua sponte expressum aut
super palmites natum ex tusa ex transit facile. quod ere
ctionem promouet ex optimum sic est aut primum nomen.
Itaq; quod ex musto dulcis quod syrum aut optimum sic est de

V. 7.

Hui. L. 14. a. c. 4. sig. ad
13m. lib. 23. c. 1. cultus
in spe. q. fabricij:—

Plin. de sapa. L. 14. C. none.
& 23. c. 2 promptuarium
mixtu spuma diffluens
c. q. sordem:—

vel tum aut sapam vocant, significandum nullo modo mysterium
dictum, creatum est, ex alia causa. Album vero tenuius
est, nobilius nobilium et naturam, sed omnes spissatissi-
mum est, ex vitulos vires roborat, faciesq; ad omnia ne-
cessaria, quaeunq; ex alimento nutrimunt, totum cum
olere ex vomitu missus validum, et ad movendum, et ejici
cibum, hos corrobat, stomachq; ad digestionem et nervos ex-
hilarates et erectos. Sternum infantis, et stomachus inutilia
sunt, primatum malum gypsum ad alia singula congruit. Al-
cum magis carnem alia emolit. Vinum quod gypsum
corrupit, bilis nervos, caput gravat, fermentis natura
digestioni nocumentum, sed ad mortifera cattivis magis
congruit. Cui vires ficum aut vinacium pini, calcatarum
concoctionem adimunt, sed sanguinem ex cruentibus magis
sunt. Cui ante vomitum aperitiva sapam salsuginis
immixtam, gypsum cibi, crudelitatem faciunt, ege-
re transpirant, et stomachus inutilia sunt. Cui stag-
ex stabulis vini praestantissimum vocatur, salivam vacua
cunctis debilitationem mirum in modum concoctionem
adimunt, citum vocat. Alium stringit et stomachum pro-
dest, digestioni magnum est obscura videntibus, non cap-
tiosum omnibus dormire est. Album est tenuius
crassius, medicabilius stomachum instat, et alium
molit, concoctionemq; ni valde nocet conducit. Sternum
nervus minus infestat, debilitatem de loco nostrum sic.

Cocubim cimicia ſubuc oſt albam ſmgnim, cornus alba, ꝙ
colorem gratum præſtat. Sic oſt mixtum concoctioni. Sun-
rotinū abunde abſtergunt ſuaptor ſuturanarum
ꝙ ſtomachū ſluxum ſiſtūt, cruſtas minus tentat, cū tame
sit astringens, hē ſtomacho ſtile ꝙ Sunnius. Adrianum
ꝙ Mauryanum, quæ ni Scotia ferunt ſunt ſanitor
ſingula, moderate aſtringentia, ꝙ citius Vomitus cient;
Nimis inhærent nervos ex ſua tenuitate, ipſa quoq; pars
thebaicum, quod ex adriaticis laſertum, oleatum ꝙ lenius
oſt. Hodie copioſa ſcetus deripit. Seruatq; diu tenuiſſenti-
am ꝙ caput grauat, q̄ Vero Theſſalicum dr, simile oſt ſa-
ra thebaicæ, sed celerius per Vrinam transit. Cūm ſtrig
nidis melius oſt, Verrinæ alia, ꝙ oſt potabilius, ꝙ min⁹
Inebriat, ſluxus ſiſtit, ꝙ oſt ad ophtalmica Vtile. Lentiſc
ſerre celeriter transit humores ſcis. ꝙ alui molitus, ſt emp
ſum ſtimi Vrie. ꝙ ni oſſecto ſenitum quod ſingulare Vomitus
Sed asyaticum quod mirytranum dr emetica adeo mordi-
citq; aſſert, ꝙ nervos lædit, Cō ꝙ Clarominū cum mul-
ta aqua marina partim ſacile commiſcuē. ꝙ inflant.
Alumturbant, ꝙ lædunt nervos. Reliqua in commune
dicantur. Vinum omne immixtum ꝙ marum, naturaq;
auſterum facile ſermentat, ꝙ ſtomacho conducit, amicita-
tem tibi vindicat. Somnū conciliat, robur ꝙ ſtomachum
colewis aſtrictæ, abundē ſotum prodeſt omnibus quē cientur
corrigendum, ſcarioni, ſciam, aprum, hirgirum, ſimil-

Thebaicum eſt ꝙ

Lacrime, lacrimum, fingere, supprimere, mens, absorbere
mersus, percussiones commune, lacrimis, cum percussione
aut mouendo, frigidum, sternutare, aut stomachum
mouere, stomachi, internas inflationes, versiones, bilis
euacuare, illotum, singultum, stomachi, interanea
ac alui fluxum, efficax est. Subuentibus, grus, et qui subue
nissent, congrua, precipue alba, vetusta, exulcerata.
Donec, ac, aures, vesice, morbis, ac, tenuiorem
sunt, fere, ad, vulnera, ac, suffusiones, cum, succis
lanis, infusa, sic, utilis, sentiunt, fluentium, vlcera, et
quo, tussi, vide, dur., ac, phlegmones, ad, vsum, sanitatis, et
durent, graciles, apium, maiorum, ne, recipiunt, asse
ras, ac, alba, et, sic, italica, prestantiora, sunt, qualia
sunt, falernum, surrentinum, cecubum, signinumque, ad, a
multa, accumbunt, ac, parotidas, fiunt, et, acria, stom
cace, sunt, accipientium, ac, manuciantium, sic, sunt. At, Grecis, autem
cie, lusci, phlegelati, quod, in, oppido, generatur, Nigra
vere, ac, crassa, stomacho, inutilia, sunt, implent, pus, corpus
alant, cum, tenuia, ac, austera, stomacho, magis, conferunt.
minuque, cornes, gemmant. At, Valle, Veteri, alba, ac, te
nuia, magis, vrinam, mouent, ac, capitis, dolorem, afferunt,
tutiusque, ipsa, nouos, capitis, simplex, etatis, mouere, potui
omnia, sunt, ac, tuscula, mensura, potandi, ad, etatis, mo
dum, ac, vsus, ac, anni, tempus, ac, vini, gratitudinem, proficiendo
Optimumque, praceptum, est, ne, de, secundum, ac, cibos, assum-

ptes medicos dilucides &c, Sed hmodi omnis ex præcipue
continua pernicies ne. ex nervi obstrui, quotidie dant ma-
nus, ex acutorum morborum principia, negligito quo-
diana potulentia, sed medicos frobiori diebus quadragin
fortissimum post aquæ potum exhibitum est, reparat in.
quodamodo ex manifesta excrementa expurgans, ex Chan
moatus aperiens. Post obiectatumque aqua est superbibe-
da. nam ex arte medicatiua morbum quendam discussis
indicia. Vinum vero quod omphacites vocatur, primum in
Lesbo conficitur. ex Vua soli exposita tribus aut quatuor
diebus donec mormi rugas contrahant, nec omnino
maturæ, sed adhuc acerbæ. ex post is Vinum expr-
essum est soli subtilibus exponitur. natarum subac-
stringentem, Stibem stomacho præcipuum dysente-
riosis, aqueconvenientibus ex stomacho debilitatis congru-
entem, Vulnusq; post illentibus adhibitis humectan-
dosq; Sed permittenda sunt nimis modi Vina Vetera sem-
per diu portari no possunt. At Vocata protervia, quæ
alijs Vocantur prima Sed no graduarunt. Vinorum qui-
bus Vim metatas bigenta expressionis tribus annis me-
tretis inest permisce. calentes exprime ex iungue ad
tertias, postea singulis congijs quæ supersunt metretæ
permisce. Salis sextarios duos, post Syrenum effunde in fic-
lia, Sterilis post annum, colletis prius sedimentum. Con-

Hic de Vinis amplius
Lege cap. 10.

R

STVZ

ac Aviana. [4] L xxij
ē. xxj.

gerunt his gaient an Dambmeiz Sinum ambigimus ce-
alii agre tantis despleme, ez Sis qui se in agritudine ut-
tuma reficiunt. sit ez cinsem effectus cum ceteris. q̄
Stynacum dicunt cynis portionibus aque ez mysti mix-
tis, bonitatis docetis igne mali ad aque consumpti-
onem. Denique nigrefactis transfusis in vas preatum
Aly marina ez calidis aque. Jam mollis ez mustis aq-
uas partes communicantes ez transfundentes in solo tor-
rent diebus quadraginta Sinus vires ad eadem post annu.
Quod Sinum ex Sua sylvestri ingenio fiz, cum sit spissantis
nature, alui ez stomachi profluuijs congruit, cattarrijs
grauedinijs spissamento vel astrictione indigentes. —

¶ de Vino melitite Cap. vi. L. xij

Vinum melitites datur in febribus diuturnis Sibi adsci-
mosi misceillitus, alnum melis, Sinum mentis, sto-
machum expurgat. Congruit articularibus rennm Sinus
ez caput nisi rumum habentibus, est preterea Sitis mulie-
ribus abstemis, nam ez alis ez odoratum est, Sitat a mul-
sa, non sitit ex Sinis hausisse Veteri ez paucis mellis con-
fectum, Sed melitites ad grauis hausisti musti congies mel-
lis congia noueis ez cyathum salis, confert minime est in
magne Sitis, ne ex loci angustia superferuent, asperginis
sal prius deinde faulatim ad nouem hemet, cumq; feruere de-
sierit, transfundendum in alia Sibi: —

Plin. L xxij. c. 9. 8.
ac. C 24.

¶ De mulsa C vi. Lv.

MVlsum prestantius est, quod exVino Veteri Dextero ex pharo mel
bi constat minus n inflat, ex cellerima conflatur quod eius
modi est, multum Vitus alit, medium alium molit, ex Vrinā
promouet, lodie post cibum sumptum; potum in primo sic re
flet. audistatem post Sole quitat, confertur flumini du
dus Vini metretis Vna mellis sumixta. Alij ut cellerius co
cerpserunt mel cum Vino decoquunt, deodrantes transfun
dunt. Alij commodius multi feruentis sextarijs sex, mellis
sextarijs in miscentes, postq fermenta, transfundunt, ut
Dulcedinem seruat: ¶ De aqua Mulsa c. vi. Lvj.

AQua mulsa eadem ratione fieri cum mulsa, Vtimur ne hi
cotta in grubus diuis est molienda aut Vomitiones mouen
das ut ne his qui totales medicinas bauserunt. Nauseā
ipsam commoue, Deinde Vero in seminibus sanitatis cum
ex Intestinis, tussientibus, peripneumonicis, exulceratis
At que seruandi cutis prosunt hec, quum alij propriè hy
dromel Vocant aliter mulsa dentrio ex adynamo respon
dent sine Vinibus seruandis, Caeteri ni his qui partis ali
cuius inflammatione laborant, magis congruit dare;
Situstor inspirabatur ni his qui inflammationes patiuntur
ex angustiam mentis: Comedion stomachi laborantibus
quibus dapsi ciborum auditus ex dissolutus. Confirmā
dus aqua pluuia Veteris partibus Vini mellis immixtis ex
Sole exponitis. Alij fitis aquam fermentis deorgunt ad so
cias ex imponunt. Alij prateres quod ex mulsa ex fauis
aqua abstis confitur, hydromel ex apothetum Vocant. Sal.

¶ Phi Le ca. C 4.

¶ Phi Le xiij. C 17. fo
ca. C 4.

v. 10.

Phy. Lib. 31 C. vij.

& hoc moratus est faciendum / Aly & hoc denegant, sed
est ignorantibus inopiam & contagium capiat qui participat.

¶ de Aqua C. vi. Lvij.

Aqua in communi diuersari no facile potest & locorum grauitatis affectionibus & singularibus affectionibus collationibus
ex aeris tempore, ex alys non pauca, sed magna ex parte
grata est, que pura ex dulcis est ex persone cuius qui
sapens ex odoris, ex que generis tempore in hypocho-
dris permanet / ex sine molestia transit, nec inflat
aut corrumpitur: ¶ de Aqua marina C vj Lvij.

Phy. Lib. 31 C. vj.

Aqua maris calida est ex nouo, stomacum laxat, alvum
turbat, grauitatem ducens / calida sitis arcet ex discutit
congruens inuetum morbis ex fermentum primis ipul-
cerantur, farine ordeacee ho frigide mixtum, inf
lationis quoq ex malagmatis dissolventibus, est comeda. In
ad alvum faciendum tepida inuncta ex ad terminia calida
Scabies frangimus, lichenes, lendes ex manu regentes
ea ipa fouetur / discutit, ex liuores calefacta priest, ex
morsibus venenatis quarumq tremens, respirationesq
affrunt, praecipue phalangiorum / scorpionum / aspidum, &
si quis ni ipam calidam descendens innatet. Ad vetustos
corporis malos subitus ex inueteratos valet est ipa lauari
fermentis sapor / hypochondrios, capitis dolores ex sinistratos
domabat / imposita igni marina spongia, nec dolori pro-
mixta vino depone. Aly hoc organicos sanat. Datur ad
gargarizandum pro ho. aut cum posca. aut vino / aut mulso /

Subtilis Suas. post purgationem piscium aut gallinarum Jus
ad temperandam vitiosi acrimoniam: — De Balassomelite. C. vj. l. ix.
Balassomelitis e. efficacior purgat. constat ex melle in-
bro & mari aquis portionibus collatis et subi exposito. Plin. Vet. 5.
pcato Vase. astivis canicularibus. Hic Anus partis ma-
ris locati, et Vnam mellis formi secundo, Vasis condant.
moderatius vinsmodi fit et mitius ipe mari: —

¶ De Acato C. vj. L. x.

Acetum refrigerat et sistat stomachu stile est, et ani Plin. Lib. C.j.
datem excitat sanguinis pfluuium omne comprimit:
potum pstringunt. et cotum cum cibis, alui pfluuijs cong
ruit. Sanguinem Vlceribus cum lanis Succidis aut Spong
ijs sistit. impositum et a collistionum Tumor pmulc. Val
et oculorum procidentem contrahit. Immigines adsistentes
et sanguis manantes. ad nomas erysipelata serpentia, Vlcera
leprosa, hepatis pturgit cum aliquo Vtilium pstrumentum
efficax est. Vlcera pudendi ad ingentia potum et nomas
sistit. calidum cum sulphure potum prurigines pruritus, lice
ris et culicum affert cum multo sitim. Ad Vrinas cap-
itis cum rosato in lana Succida aut spongia hydropicos q.
surdos Vapore suo calefactum admiat. et sonnos et sibillos
pellatum quoq; animum Vermes occidit. Inscribe pannis tepidum
potum vel spongijs impositum et pruriginem consolatur. Vim
natas pthus gnoiung; infrigidat. Calidum potum sanat, frig
dum Vero pernicia venenata. quia et ad eam mortiferu cal
lidum potum et Vomitionibus reddita pellit, praecipue ad me-

R

STVZ

ceny & gouta' prima, recte sanguinis et lactis coagulati in
Ventre: ad fauces primu et similacris cum sale sanguinem
pens absorptum vivat, tussim Ventre mitigat, nenam spi
tat. Conducit ad respirationem calidum asthma, compescit gan
Cancratum arteriae pulsationes. Angina congruit et Vitae de
missae et dentium dolori calidum collutum: —

℞ ad ℔ximelle ℈ vj. ℔ xij.

℔ximel constat aceti semuncia quinq. salis marini libra ℈
mellis libras x ℔ aquae semuncia x. decoctis omne decies de
hinc at, mox refrigerata cum omnibus Vitrum sumpta
crassos humores educit, pituitae copiosos, stomachi
lani et comitiali morbo laborantes. Subuenit frenesis a
Vigora quam Vocant sopa, et his qui meconium dolarue
ant siam, Gargarisatum Vitat anginas. De ℔xalme ℈ vj. ℔ xij.

℔xalme facta prout ad Vlcera depasta quas Vocant nomas fa
tidos, omnes morsus, et pus Venenatos. compescit et
fluxum sanguinis in his quibus excisa sunt calculi, statim
post passionem calida pressa et sues pedentiam impositus
Chyrurgicis balentibus Vlcera depascenta, sed et lin
superiniectum. Sanat et gargarisata sanguinem in tus
sicu. sursum et Vlcera capitis manantia aspergit: —

℞ ad ℔ymoxalme ℈ vj. ℔ xij

℔ymoxalme Vlceres Vrinam et balentibus stomachum re
frimum, bene aut mo cyathos aqua calida temperatos et lan
tos et in articulari tus et inflatis auct. humores crassos et
et nigros conficitur hoc mo. ℔ymitris acetabula. duo. satis tan

tundam farinæ, vnciæ ſemiſſis, ſingulorum mediorum, deinde ſu-
cas. Adde aquæ ſeminas ſex. Acti cum mediam ſeminam li-
quo circumvolutam exponito. Decoctæ ſcyllinæ cxij. Lxmj
Decoctum ſcyllinum tarabis hoc modo. Emundatam ſcyllinam
Aligat. ſ. q. L. ac.
c. 9.
ſuſtam cum ſpatha meiſam, lino fuſcoq. ita ne ſe tangant
ſuſta cum ſpatha ſicuto cubus. Lx. Omnis libram ne
accedi boni cubis duodecim deinde. Permittitoq. ni ſole mergi
cubus ſuſtum vaſe accurate contecto. Poſt hæc exemptæ ex-
preſſumq. ſcyllam picto. acetumq. colatum conditæ et ſervato.
Aly libram ſcyllæ decocti cubis quinq. hermiſcent. Aly ex
primum deſignata aliisq. ſpicatione, paribus portionibus
imponunt ex hoc permittunt menſibus, ſtipe hoc acetum
magis fortiſſimum. Congruit collutione ad gingivas immediatas
combibens et firmans eas, dentesq. comotos, Oris hute-
rimes et grauedines abunde tollens. Abſorpta arteri-
am roſtri ſolutorum ex calorem. Vocem fortem et cla-
ram efficit, ſumitur aſtomachos et ægre concoquentibus
Comitialibus, Vertiginoſis, Inſanientibus, et caloroſis,
ſtomachi Vulnera ſpongulationes et fractumidos ſplenes et co-
xendices roſtri et Vulvæ ſubcerillos, corpus roſtri ſanum
et optime coloratum, acuit fractores et Visum, et ſurdi
tati adversari poſt meſum. et ſi Vniuerſum ad ñã pſtrin-
gat ad Vlcera inveterata, capitis dolores, et rotundos
os. Danum eſt ſomnis ſanientum, Incipe paucæ ſtandi

Aegende ad cyatsum Alys ãnes cyatsos g amplius dant.
et de Vino Scyllino ℈ vj. L xv.

Vinum Scyllinum pro me fu. Juos ante dixi Scyllam sol
Sicante, nox hiram Juus tusam attamenatamq; cibo te
mi Intro vare Illigatum in musti recentis g prelati sexta
rios xx. bi. deponite, g tribus mensibus demergi permittite.
Post Sec Vinum ni alterum sas exacte centriemum obtinet.
Servatq; Resumus ex Suca sicca Juventes ipam vapo
more duplato fonore, Sed sexelandum est ad dies xlta g
Juniperandum Valde. Item ex Sco ne preparatur prius
dictum Vinum, Scyllae nucibus ex deparatis: Libras tres in
metreta Italicam musti cani decocte, contritum sex mensib
permittite: nec collatam g clarificatam Senatu, Congrue
ex vitalibus ex cibi corruptionibus, g Sunc vinum Vementibus
g quibus crassi humores Vtri g stomachi Serenz, Sene
Splenicis, malo Sabitu affectis, Aqua nec cuius morbo re
gio laborantibus, egre mingentibus, tortiones patientibus,
inflatis, dissolutis, Serrenibus diuturnis Vertiginosis et
Comitalis g morsus suis nullam nervis affert tristitia,
Verbis que Virtutibus. Caveatus eius Vsus in febribus et
quibus Ulcera ni Interioribus adsunt: —

De Vinis aquam marina recipientibus. C. vj. Lxvj.

Plin L. 14. C. 8. Dina Sive que aquam marinam recipiunt dimersi more co
ficiuntur. Alys si quis Vue g primum decerpta e Vitibus mari

nam formiscant alys sole praxiant, & vte formicant, manib
ambromiscentes. alys e vastmis dorrupfos artus sha, im
mergant. marinae. aolys. mox calcantes optimum. stig
mis meli. dulce. cum sino ad gustum misceant praparantur
faciunt ad vertendas febres nisi medicina adsit, qui al
uum subluunt. item suffumigatos. ex ventris dolorem
liberantes. & his quidam animae caput tentat. Lardum in
ve bene stomacho. & inflationes facit. Non inutile
in futuris fore, ni hystoria completum his qui hyste
rium diligent. Animalium viscerum consideratione ne q fre
quens aut necessaria sit. verum vsus, sed ne de his nota
tum diligenti. praetermittere videamur. Virgo sunt ex
his quaedam minus se formacad & quae si vsuncedine, at
quel fe coturnis, pyris, ac silignis, item & quel & myrtis
confitetur: —— De Vino cyatenite Cvj. Lxvj.

Vinum cyatenite quod ab aliis melite nocet. nisi confectum
malorum cydoniorum semenibus, ac medii rubae
tuberum libras xij in mustum mittentem. admitto ad duos
congios, cum Salarum semuncio. si ex hac nil. Insig
expressis cydoniis succi sextarios duos mixtis cadum
& ita servandum. ast spissantis naturae stile stomacho
congruit hyssopites, foeniculi, graeci rhois. & Vinum
assidue. ——

Vt —— De Malomelite. Cvj. L. xvij.

R
S
T
V
Z

¶ Dalomeli, quod & cydomeli nominat, constat malis cydoniis ꝓmptis seminibus intactum mel dulcibus, ut possit astringi, ꝛc. Sunt autem post annū. Multo similes. Congruunt omnia eidem & prius dicta preparatio: —

¶ Ac hydromelo Cyj. Lxxx.

¶ Hydromelon fit parte una melomeli & cydoniis, nucibus aquæ dulcis admixta, et soli exposita diebus canicularibus. Sumis ꝙ eis vasem est: —

¶ Ac Pmpsacomelite Cvj. Lxx.

¶ Pmpsacomeli sic preparatur. Sumptas ampsaras non dum maturas duabus diebus insolatas, mox expressis, bis tribus tribus sueti mellis optimi despumati mitrete partem vna impositis & insolato. Condens filtribus. Sumis ꝙ eis compescitum, refrigeratoriam, quæ ꝙ stomacos eis congruit et cibis, vsus eius post annū: —

¶ Ac Vino & pyris Cvj. Lxxj.

¶ Ex Pyris Vinum ꝙ ex cydoniis mō conficitur hoc modo. Ac pyra matura sint ex silvestribus & ex serotinis, et mespilis, conficitur eodem mō. Omnia spissantis naturæ sunt & acerba, stomacoꝙ vtilia fluxus in terriores compescunt.

¶ Ac Vino Denantsino Cvj. Lxxy.

¶ Denantsinum constat e flore sicco sylvestris vitis quem inseā cruditatis libris duabus in mistis mitrete maceratis ad dies tuginta, mox collatum et seruat. Potet ad in fi —

antatem stomacho, sanguinis sputum, colicos & dysenterios: —

De Vino malorum punicorum C. vj. L xxxij.

Plyl. l. 23. c. 17. &c. Gratis apyrenis

Dimm e punicis malis parantur e punicis maturis contusis molleis succo & granis expresso aut ad tertias decocto & seruato. potet ad omnium visceru fluxiones, & febres qui ros fluxus adnectitur, vtile est stomacho, alvum astringit & vrinam promouet. — De Vino roseo C. vj. L xxxij.

Rhodite confician & rosis siccis tusis libra unc. ij. cretaq; in musti sextarios octo, post tres menses collatis dulcatur & seruatur. vtile no febrientibus ad stomachi coctiones et dolores potum. sed ad biliosos ventres, & dysenteriam. conficitur & ex succo roseo admixto melle. quod insolem fiat. Congruit asperitatibus arteriae: —

et — De Vino myrteo. C. vj. L xxv.

Dimm myrtea sic confician. Summe sunt bacae nigrae myrti praematurae tundendae & expriment. sucus per organum & transfundendus, alij ad tertias decoquunt. Alij priusquam fermentet in sole, & cum siccauerint, decimas extipis permisce aquae sextarias tres, & vini sextarios tres dent. Dimm exprimunt & reponunt donec fermentet. stomacho conducit, stomacho et alvo fluenti vtile est. et interanea exulcerata & nigras vrinas: —

et De Myrsinithi C. vj. L xxvj.

Myrsinite hoc modo. Summe sunt myrti nigrae summitates. & post vindemias bacis, nec tundendis, legendisq; in musti congios tres myrti tusae libras decem, coquendae. quae supersint, aut similiter et collatum seruandum, faci-

hoc ad vlcera capitis manantia. furfures. erruptiones &
triuite' gingiuas tonsillas, aures purulentas & fistulas cu
pocil. lentisci ana ℥ß. & t3ore tinctj ana ℥ß. eo modo quo & my
significauimꝰ confirmat. Ham & horum similitates hactꝰ plene
summunt' Quinq; eorum natura sunt. nam & astringunt
& stomacho vtilia sunt & fluxibus stomachi, interanisq;
vessicae. Item ad sanguinis, vlcera & omnia manantia
sed ad cicatricem perducunt, vlnus preterea & sedis
profluuia sistunt. De Bdellio Cap. Lxxvj.
Bdellium sta. Palme natura quas Syrias vocant, mi-
lium diametro; gr̃is magnitudine perforatum & tractuing;
calamo siccato. foramen lino muniatur. Balanum eg-
regias decem, infunde aque congios tres, quos si nō ebul-
lierit volueris, quinq; infunde, Permitte, diebus decem;
Vndecima sublato calamo linteo, exacte crassum co-
labat. Vinum gratum est suaue. Sed affert calorem capitis
efficax est ad fluxia; cum Vino bibat astringunt, fluxi
stomachi. Cochleis & sanguinem excreantibus confert.
Alij eidem ruris aque permiscentes recipiunt, & hoc
faciunt tertium, aut dimidium quartum, quintum, et sextum
cum sua aqua: —

De Laboracite Cap. Lxxvij.

Laboracite preterea quod alij Syrite vocant in cypro co
modo constat quo & Bdellio; sed distant & alijs in hoc
loco aqua. Cinaccos & mpir & praggos impressionem aquis
portionibus dicunt, Summuntur ex fluuijs quas chelyde-

nias vocant aut phœniceas & sunt nigræ, Immergantur ut dictum est prius: & post dies decem succus exprimitur, secundo ferme vel tertio infundunt. Vinacearum infusionis æqua portio, vel eodem modo & intervallis recipitur quarta & quinta infusio, frontibus accessens, quæ pro acetto vtuntur. terme est effusio & pomace sactitium est. Cui apponitur aqua vsq; non ignis Alium meliat & vinum præcal. extrahit mixtis, et lachrymatim facit. sed nihil sanguinem affricat. et facit dysenteriam et Zonam. Alij sextum quadrantibus imponunt, salis sextarios decem. Alij modij quadrantal. cum aqua permutabilem galli nolitium fore conjectur antes. Alij thymi & feniculum fundo imponunt. hinc fons & hoc alternatim faciunt. donec vas compleverint, et cetera eodem modo. Vinum e syceominis ficis acrius acre cum ne valeat eorum natura interdum succi fluentis servare. — De vino resinato. Cap. Lxxix.

Resinatum vinum apud gentiles conficitur, fit copiosum in galatia. Siquidem accessit vinum in colluvia manente, & eorum bonorum fragilitate, nisi resina pice commiscatur. Sunditur resina cum cortice et quadrantali miscetur dimidia hemina. Alij postea fermenti calente, resinam separantes, alij cum sero mittunt, innovata hac vina suauia sunt, eius modi sit odorem. Casibus affirmat. & Vertigini. Conuulsioni in et Vrinæ conducunt. et asthmatibus patientibus & tussi-

R

S

T

V

Z

obus conferuntur. Item ad cholicos. dysentericos. hydropicos. ac multorum profluuijs. Vlcera et fistule bene collantur Clysteriq. Spissationis natura est albe nigrum:

De Vino probabili Cvj. Lxxx.

Probabile constat humoris multo. probis tuscis ac enim polet ad que desiderantur. at si quis humoris multo probilis desyderit. pro dicti tubefactis. abunde potum: de cetero praeterea iuniperi. cupressi. Lauri. pini. abieti. similiq. Vina preparantur. ligna nouissima absciss seruanda sunt cum fructum p̄munt. et exponenda soli aut salso aut igni ut rendant. misceuntq. Vini cui libet. duobus mensibus permittenda. postea et bibenda. et prius soli exposita seruanda sunt. Ceterum Vinorum qua facilitia dicuntur. Vasa ad summa repleuenda sunt. que in spuma relinquunt accescunt. Inepta sunt. Vina medicata corporibus sanis. omnia calefaciunt. Vrinam ciet. et spissant. Sed Laninum ceteris magis calefaciunt. et. Ex Vino ex fructu maiorum ceteri. congie musti humida Racemorum cochlearq. tuas. solida. soli dictus. Lta exponentur. mox colandum. et seruandum. Ex. q. e Racemis humidi modo que et cochleum ad eadem solutus. De Vino Optimi Cvj. Lxxxj.

Laudatus Vero sua fa. Colina albicantes aquaticis singula quadrantal singulo cyatho colluunt. mox musto imp̄lent. Calefactorium duo quoq; fa. et attenuatorium. Victoris

Tussi congruens adsyg febri, tenacis, & lateris dolentibus, lu-
minibus, & genibus ventris, in teptimarum suppuratis
dysenteria, strangulatis & sonda, pelet ac Vermes ex ri-
gens, Sub lateris morsibus Venenatis, & mord serpentis
adorum auris ffollatum Sanat: — De Vino patico C vj. Lxxxy
Dimmpicatum constat ex pus bgmis & mysto. Sed abla-
cula est prius fix aqua maris, aut muria gr Satis ef-ac-
ne candida fiat, & muria pura deshuat. dein aqua dula
mysti coxyj adc. fermiscenda prius Vnda aut duab &
fermitantum, & postq fermuerit subsidendq clarificanda.
Calefacit, concoquit, abstergit, expurgat, aptum est.
calculosis dolentis, Ventris, flatuosis, Sphonis, et Sonde.
Vsi potus he adhib, & phthisicis frenyticis & Vlceribus
altis, qui luxata dracone cum Lanis Sucidis: —
De Vino Absynthitis C vj. Lxxxy.
Absynthites Aurugines dupuratum. Alij quadrugin
hagelle sextarijs, Italicorum quadruntulis, libris abs-
yntij frontis fermiscentes dicunt. deinde tercij
Superfint, nec ultibi sextarijs six, e absynthij se-
bra conviscentes, condunt. Cumq subsidentiq collant. Alij
absynthij libram in quadrantal dicunt, & in mysti
infusum immergentes turam & linteo rare ffligatum,
Fermittunt ad dies mensis. Alij absynthij Vncias vj.

Aly quatuor, & nardi syriace. Cinnamomi, ossis, ana
℔ss. Calami, palme ℔ clate singulorum ℥ncias duas
admittunt. In musti mettretum, & in pilla tundentes
ac conspargentes, permittunt ad duos aut tres menses,
Nec ollantes & clatrantes servant. Aly in musti met
trettam, claudi Cotice ℥ragmas ℔ij. galbyne ℔ij. ℔ta
Amomas adiciunt ligatas linteo. & post dies ℔l. tres
fundunt. Aly musti cadis ℔x. bdram absynthij imponunt
& recens pini sicce ℥ncias duas. Folia ejus decoquunt
Lautes servant. Conducit stomacho. Urinam movet;
Stilo oft tarde concoquentibus, flatuosis, ybernum vigs
& nervo regio laborantibus. ad nidoratione vocande fe
maci lectiones ammovendas, hyppocondrion distentionem &
uterum. Inflationes, Vermes rotundos menstrua retar
data. Item ad siam dolorem utrum, cepesum potum, & Sómi
nervorum congruit: — De hysopiti ℥vj. ℔ xxxvj.
℔ hysopite ex hysopo sicce optime oft, preparatur ex mo
quo absynthite; musti quadrantali hysopi libre sex in
sis mitte linteo ligata demittendi sunt. & huppuli Un
℥ vi fundo subsidet fasciculus, post dies ℔l. tollatur
condita: Congruit thoracis latens & pulmonis affectibus
Stomaci tussis & ambulationes quas vocant asthmata
movet Urinam: & post partum tormina, frigoribus
frigus vehementia & mis citat: —

De Cumi.

limatum terunt sp̃ mortario lapideo pistillo lapideo, aut manibus eor̃ ad, sic manu paulatim teritur, postea cribrantes quod grossius est in simila aqua nigrescit, quam cum subsiderit permutant, siccant, & teritur. Siccant in pastillos q̃ primum, deinde dantes forti pil. cornu ceruj & simile. Alij recipiunt radicis fabarie plantaginis, pulmonarie, sumitates q̃ latus ne sit calidum phimosum. Vis ei refrigerare, stringit, glutinat, molit, cruenta complet, cutem ſ laxus comprimit, & alterum carnes excrescentes. Hi mãs q̃ his quæ sistunt sanguinem ad seris vlcera. Confortat & humectat, cum rosaceo ad ea quæ difficile ad cicatricem perducũt, & inueterata, quæ humida grauemq; & spolia, præterea hos q̃ crustas ne inducãt, plantaginem simul habita confert maxime scorpionis q̃ draconis pilulis. — Do Plumbo Sto. Cap. xcix.

Dritur Plumbum sic nõ. Sumptas plumbi laminas. ſtenissimas, impositis subtilibus patinis, & subiectum ignem, versus ãtea sola imposito, subiungis ferrum ignito ãtea. donec patinam ingluerit, mox sublatum. Accepto tuq; plumbo aceto macerato medijs ferreis dimensis pistillis mortario in cinereum mobile & plumbeum incurrat. quod cum tunsum nõ sit. Annum colligito nõ

V. 45.

Cap. 5.

R

S

T

V

Z

tonans naves ch n permoveas h adhuc i aut chimeram
seu tam plumbi deiectam in patinam sic cum sulphure
cremato. Alij ni confundas fabile diuella folia ve-
hementes. cremes imponunt, aut ni coqui navime Vas quod
obturam Vocat, circumlinitos operculum ferro per-
missa spiramina remanent, Alij cerussam inspar-
unt loco sulphuris aut ordinem, alij simplicis lami-
nas acetis imponentes, sque consumunt, Cortex ur-
sinus rudo ferro tenero materias de cineres. Sq
qd dictis misceri queat, a Stacorinthium Vtro-
que ferrat, lytharges ollarum sumit, Nobis pla-
cet prima excusio. Lauari Vtmo ut carnia re-sur-
natur, Vim hz quam a plumbum obtutum, seu Ve-
hementiorem:— De scoria plumbi Cap.

Scoria plumbi optima est, cerussae similis, nigra,
& qua dispicile frangit sunt plumbi reliquijs, colore lu-
teo, ac Vitri splendorem accersens, Vim hz rantum
plumbo cremato, astringens magis. Lauatur pro re
nata ut alijs aqua infusa proiecto sulphuris tanto colo-
luteo, Sicq siccatis sit donec scoria consumpta sit
Postea cum pane subsiderit permisceimus, aquam pu-
ramus, & pastillos componimus, Lapisq plumbeus Vi-

bt respondentem sciat, gressum nō abluit:— Destimmia c vy. i.

Stimmi optimum est nitri maximē et radicis. Cum frangitur emittunt, nihil sordidum sūs aut terreū. Ita facile frangitur. Duo alij Asbium, Alij ita Scriptum, alij Barbaū, alij Syriacū, alij Sabeorum Scammonē, Eis ei Chalcanare, aphrigere, mittigere excrescentia comprescere. Ulcera ad curationem p- ducere q sordida expurgare q granigna p ne carnis fiat. Ulcera. Inhibet sanguinis fluxum ex crebro, ut in Emorroum Viris in quas q eremodum plumbum. In- natum Ulcera ne formiter: ignē Rubia mentem cū aly- pē vocant Illum, magna potestate sunt, ad cicatri- cem perducēs, cruenta quoq; cera admixta. Vitē cicumdata aliqē carbonibus abscondit, ceteros ap- pellat, Sanguinem Lacte mulieris. Vitis carbonibus mbositum q Ventilatum donec ignis, nam si contri- mosum comburas fit flos eius. Lauatur modo aqs pl calmia, Alij Lauant et plumbi scoriam:—

De xolybdena c. vy. n.

Molibdena optima est, que colli- similis lytargire, pl ua rubentis, q vim tenitur rubra, q quā cocta cum oleo colorem trahit. Nutrior q ad aeruginē urgē. q plu

Ph' L. 34. VI cap. fo 33. c vy. Vbi galena nomen:—

R

S

T

V

Z

. Viola, ℔ ℥x argento v. aurv. ℔ℓ. ℥ guadam fossilis ℔.
in Scrafa vt corya inuenitur. vt ℥ums melior ℔, qua
scoria ℔ℓ. non ℔. lapidea, sed fusca & nitens.
℔ mi ℔. similem ℔ argiro, & scoria plumbi. Laudatur &
eadem modo ℔ℓ. miscet ℔ bono comodius medica-
mentis qua ℔ℓ. laparas, vt emplastris medicationes ca-
rentibus q̃ti. cum & carnem generet & perducat ad
cicatricem. sed glutinatoribus & allergentibus medi-
camentis ℔ accomodatur :- ℔ Scoria argenti C vg. ij

℔ℓ. ℔. 33. C vg. bñ. cygma

Scoria argenti ℔ℓ. cutur. cnolysmd aut cucumis, vis e
ius molybdena, quam miscetur emplastris fuscis vt
cicatrices contrahentibus cum astringendi vi & gattractoria.
℔ lytargiro C vn. ng.

℔ℓ. ℔. 33. C vg. nō sa-
tur hoc modo sed no-
cet spuma argenti

Lytargyros, quadam ex barena fit, que molendus ℔.
fuga aqua exacte accendatur. Secunda ex argento.
Tertia ex plumbo. probatissima ℔ attica, secunda hys-
pana, de qua nunc narratur. nitrum sit, campania,
Sicula, putealis & baiis. Copiosissima nanq; his locis gi-
gnitur, plumbeis laminis accensis, que quidem pulue
ris & nitri chrysitis ℔ℓ. cutur. que ℔ℓ. grassiorem ha-
ent vim in Sicilia, argyritis. at ℔ argento fit, cala-
mitis, & mi bñ. aph. ng. entera, melior tra, explendens

Conrana Vterum excrementa comfortantem, cicatri-
ces contrahentem, refrigerantem, glutinantem. Tam
hoc modo exurito. Conyza in minis magnitudinis, & cor-
poribus infusa. Ventilata stabulis donec accendatur.
Alnetis quæ circumstat sordibus repurget. Aly aceto aut
sinapi refrigerantibus tur. Thymum comburunt, ac cum hoc
ferrum. Ferunt. Lunatum ut calamia. Alcyonia hoc modo
Simonis lythargiri quæ argyritis dr, atticam sponcea ut
alterius si argyritis nō adsit, in fabæ magnitudinis con-
fringito, siccumq; in nouo fictili, aquam infundito. Alios
tritici granea in sextum sinteolo rare orbi fragilli illiges,
exanja stabulis suspendito. Cogue xonce frangas ovorum
nucis omnibus in catini nouo latibus deinceps, cui supra
rimis tritoma, proiecto, lythargirumq; aqua infusa
admixto manibus insimul terens, mox omnia pumicis
ac sycaminis, tritæ in mortario stabulario, infundens cali-
dum vinum dissolues, ac cui collanicis aquam, varius tri-
gor totum diem. Vesperi sternum calidum infundens:
permitte q; Cum collanicis mane, atram infundito, ac
collato tertio. Sueq; facito diebus septem, amido cum
in lythargiri librum sabis fossilis fractum q; minq; mi-
cum, calida infusa ter, tertio colanis aquam mis-
cens. Cum stagi candor lithargyro dans fuscia, Calida

Item supra, Item agrum dare nullam salsuginem
producat, Compositionis sole fermentissime ex
pulsa humiditate. Sanato. Si vero ne, librum ac
cipiens argyritidis exalbatore, et tritae salis fossilis
triti triplum permisce. Et cogis ut nova fictilis aqua
infusa quae contegat. Singulis diebus Vertato mane,
et Vesperi aqua supernatante forma ne abunde, et so
ad dies XXX. nam si ne mane atro fulmineis, post
hoc salsuginem lanae effusa in pilla ligneae, ne lyth
girion, qua in vas fictile dextra asperaga aqua. Versa ma
nibus scarata prima effusa, et alba addita, donec nul
lam salsuginem praeferat. Deinde lythargirum sic
album ut alterum vas transmittens. compone pastillos q
conde phiolis exside. Aly lythargirum in facie magni
tudines confractum, q in Ventrem fictile crebrum deinde
Cognut fragili donec Venter macerat, mox exempta
cum pari salis contorrentes, lavant ut prius dictum est.
Aly salis liberam a lythargiri timore, tornat sole in
aqua continua effervescentes donec fiat candida, ante
hoc modo. Summus lythargirum ft libras lanae cand
de sinuolatam tesitamq; in vas nova fictile, addita aq.
frontin fatarum modo. Angille. cognito. Subsidat
salis confractis lana trita, exemptam lythargiron

& alvā lana inuolutum ſtermicognito cyatho aquæ addito
& ſalarum pau fundere. & vāt prius dicto tepido ſudatorio
& tm omnino aurea lana vtetur, ea cum
gmi reliqua ſp̄a in pillam laurinā. Vnges oſtiū ante
os hypogastrii, cubo ſuffitus hibernū germinū cū tepore
emittes ſpiritus alios nitri candidissimi aqua diſſolutis da
ctmas ℥ly grungus tert. donec hypogastrios fiat,
perfusa candida quanq; incondita cū ſuo ſibilo
lati ſtij laurini, adhibitoq; aquam copiosam, & ſuffi
ture germinū. Sam colla dicē ſubtracta animalis
viscera, ſterna cū ſubſtantia pectinis colli per ſtū vi
ctm ante ad ea quæ prius dicta sunt facias donec
aqua purissima diſſluat, cubiq; eius ſalsugmis ex
pers fuit. Subtracta ſternis tam in ſplenium nouā
chirm, ſolato lanis & lignoru cubo exponito cubos
℔ ſ̄ cum. Cumq; ſiccatus fuerit, & vbi abſtuli
ab ophthalmiæ præcipue confert & fabas cicatri-
ces, & maculas frontis & maculis plenas.

De Lerusa Cap. v.

Lerusa hoc nō ſ̄t. in Latinū lati oſtij, aut ſphincter viscū
inſtituens aortum & acerrimū. donec hmi ſpeciem lami
narum oſtia viscū ſubtracta prius ex calamis crudis. Super q;
indito operculo ne aortum fabas quibuſlibet, & ſiphalus

ℙ Stomachica ppotionis.

℞ ℔ ℔ 34 C Vlg.
℞ 36 C vj

Ho. hic Varios et
Colores graecos —

scidat. Innatans, tacz. expria Sulcu ollæ, q̃ ꝑt ẽt
mo sum ꝑt in Eas mfumonibus q̃ sole siccandum
nox mollendum nella mane di aut alio mo terren
dum q̃ cribrandum, ꝑt Hoc quod & Sundo superpl at
remendum q̃ cribrandum, eadem q̃ diligẽtia tertio
q̃ quarto facienda sunt. probatius ẽst ꝑt q̃ prime cri
bratum ꝑt & ad ꝑbrebalmicas mixtiones ẽst agum
mendum. Secundum ẽst ꝑt sequitur ẽg ferreos
nem cassea. Aq̃ mixtio ẽst suspendunt ignem q̃
imponunt sicatam ẽt singulis cratibus, no accensum
tangat. q ostia Furis obturato circumlitoq̃ diligẽter.
post mis xij. metrallo operculo mspiciunt, cumq̃
dissolutum ẽst, cassea similia prius dictis faciũt
At si quis ipam digerere in pastillos malueris, ac
to ceri fermisco. q sic componat q siccet in si
lo. Estate prius dicta omnia sunt peragenda, sic
n. candida q atroax sic cerasa. Hyeme aũt prius
dict. Latinis Super-fornacibus aut Balneis aut fur
nis impositis, si ignium ollæ sursu latus, ſt ager, q
q sol ubi optima fruenda ẽst q in rhodo conbeit.
aut Meridie aut late demone. Secundum locum
tenet quæ ni diu arbia. cognoscia ẽst cerasa Hoc modo
Postea non ꝑscripsimus ardore carbonibus accensis ma

positus. Corrugans tritum insperges, et sirsato con
tinue. eodem colore facies cyneritia, quae exempta et
refrigerata teres. Est et alter ordinandi modus, pa
nis nouus inditus super carbones impositus et ytimus
forubis perrata eodem colore facies. similis sandaraca
que exempta teres. Aliqui pro praefarnitum sanda
rum nominarunt. Lauatur cerussa more cadmie. Si
ci, vitrigenum, glutinum, complures, extinguas ex
crescentias lauter compescuere. citrulorum contra
dicere. Si cerotis emplastris miscuas, et uerbi lapides
et pastillas. Haec inter alios latalos.

De Chrysocolla Cap. VII. vj.

Chrysocolla praestantior est ex Armenia, quae foueam
rum colorum maxima similitudine, secunda est ma
cedonica, tertia cyprica, et sumis sordidissima quae
dam est, quae vero terra et calculis plena inuenitur.
Lauatur primis dicta Chrysocolla hoc modo. Tusum
in pilam aeneam et aqua infusa diutissime tere.
Lata manu ad latus fictae, deinde cum sale diutissime
fermissimis, collato et altera addita aqua sternum et
reto, et hoc saepissime facto aenea hora vel circa
fiat, omnes cum ipsam solle siccauerit, seorsum et
Ptere. Deinde si eruerari volueris, cerussa hoc modo.

[illegible] 33. C 5. gtatis
369. do et gt glutinis anni

Ad suffusiones tritos, & sartagini imponito super carbones & cetera supra facito quæ in præcedentibus visa sunt. Vim habet Chrysocolla abstergentem cicatrices, feces urinæ comprescentem, expurgantem astringentem & calefacientem, & medicos intus facientem, vomitus & dysenteriam, stomacho & ventriculo confert, & intus sumpta mortem ferunt :- De Armenio lapide Cap. Vj. Vij.

Armenius frequentandus est lapis, & colore cæruleus, nullis tamen tuberibus aut calculis intercursus, & friabilis eadem facultate quæ in Chrysocolla, sed est minus ista efficax. Adulterant vitris quæ filos habent, præsertim in capillaribus:-

Thl. L. 35 C. Vj. Scrup. C. 383 dicit de lapide Lazuli, sit optimum et viride et clarum color cum cæruleo.

Armenium cæruleum permiscet quæ adulterat, non sine armenio & cæruleo fractis in Cant. de lapide armeno adulterari de vitris quæ sic inveniri:—

Thl. L. 33. C. Vlt/

De cæruleo Cap. Vj. Vij

Cæruleum igitur fit cypro ex æris mineralibus, sive copriosis inveniatur ex agalitide Sarmatia in quibusdam speluncis cuiusdam cauris maris, quod & præstantius est. Secundum est & colorem confirmat sublevia, Tertium dum est. Salubris, abhorret ut cadmia, & in compescendis medicamentis inconstantem, & exulcerantis.-

Thl. L. 33. C. Vlt & 35 C. Vj. sic ait apud interpretem ex flore nigro qui albescit aeris cothos

De Ionio Cap. Vj. Vij.

Ionius vero qui Ianthinus dr. gradum sponte gignit absque

Thl. L. 35 C. Vj. Scrup. C. 383 dicit de lapide Lazuli, sit optimum et viride et clarum color cum cæruleo.

Armenium cæruleum permiscet quæ adulterat, non sine armenio & cæruleo fractis in Cant. de lapide armeno adulterari de vitris quæ sic inveniri:—

Thl. L. 33. C. Vlt/

Thl. L. 33 C. Vlt & 35 C. Vj. sic ait apud interpretem ex flore nigro qui albescit aeris cothos

Thl. L. 35 C. Vj. Scrup. C. 383 dicit de lapide Lazuli, sit optimum et viride et clarum color cum cæruleo.

Armenium cæruleum permiscet quæ adulterat, non sine armenio & cæruleo fractis in Cant. de lapide armeno adulterari de vitris quæ sic inveniri:—

Thl. L. 33. C. Vlt/

Thl. L. 33 C. Vlt & 35 C. Vj. sic ait apud interpretem ex flore nigro qui albescit aeris cothos

dum ele, gꝫ cerulem̃ fuster & est succosum, & bone est ex
his que medicos stringunt, frangunt gꝫ inflamationes & tu-
mores, expurget gꝫ & sanguinem compescit, De Dobra Cap. Vg. x.

Dobra summopere est, gꝫ brassice sue & per totum luteol. Plj L 33. C Vg.
est & succosum & salubris cum acetosa. Crema-
tur & hec & lauatur ut calmia. Vis ei astringere, corro-
dere, dispergere inflamationes & nocendi compescere & cor-
sentid, & uoplet contracta cum cerato & porros frangere.

De Cynnabari Cap. Vg. xj.

Cynnabarim, putant aligi fremeriꝫ, quod vocant-
minium excepti, & minium nanqꝫ in hyspania conficit
ex quodam lapide mixto sanguineꝫ argentum, aliter
ne cognoscitur, & in fucis permittatur, in fucidissimu
carentissimum colorem. Sales & salutꝫ in metallis
generantꝫ. Crapulas, & animi sicole, vesicas faciens
suas, ut spuant gꝫ. Sed arma ne tollant, Vtuntur
eꝫ pictores ad gumptuosissimos parietum ornatus.
At horum gꝫ cynnabarim dicimus defertur ex
aphrica, multiꝫ vendit, & tantum est ut suf-
ficiat pictoribus ad huius uanitatis, Salesꝫ col-
lorum grauem aut profundum, cuapulas aligui tuta-
mentum ipsum & carnosis sanguinem, Vim ha-
cynnabaris eandem & matricꝫ confirmat & est salubris,

Plj L 33. C Vg.

R

S T V

Verum vehementer magis n astringet et sanguinem in bibet. Igne exusta, et crustones pitimet cerato permixtus sanat: — De hydrargyro. Cap. vij. xij.

N. Legg. C8 m s. vtr. hydrargirum alias de argento viue: —

Hydrargyros fit ex minio quod per ustum cynnabaris fiat. Inficiuntur patina subtili concussam ferream lixiuium cynnabarim, calice cohuriunt, argilla circumlinitur, ex quo siccuerint carbonibus ingeritur et calor fortis reiteratur et hydrargyros fit inuenitur, et ab purgatur argentum ni testis per stillationem conuerta. Alij vt ferunt per se in metallorum fodinis hydrargyron reperiri, seruatur vitreis plumbeis stagneis aut argenteis vasis, Alteram ei qualitatem omnium naturam fortiri, atq; optimum fieri. Vim vt corruptionem potat, grauitatem plumbeus vigeat id. Inuenies copiosum potantes atq; euomentes, aut vinum cum atramento aut apij decoctione aut ormini semine aut origanum, aut hyssopum cum vino. Remedium eius hoc est tenuissima farinae potu. Hydrargyri est remotissime admirandum: — De rubrica sinopica. Cvij xij.

Pl. Lego C vj. hoc ch. q. ab amico habui magra

Rubrica sinopica optima est, grauis, et stricta facino ris color imitatq; sinopidis concolor, quae ferum ligneam, sinopidem fundit, copiosum colligitur in Cappadocia et pelmois quibusdam, collatumq; et per

in Synopsim g̃ vocatur. Sindo Sabuli g̃ cognomen, Sim
Sabuli siccantem, glutinantem astringentem, quæ
præter amplastis Vulnerarijs admiscetur. g̃ pastillis
siccantibus atq; astringentibus, Sistici dicti. in aqua So
luta. ac frictione quotidie exhibitus g̃ Jocinoris: —

℞ rubricæ fabrilis Cap Vj. xvj.

Fabrilis Vero. in omnibus est minor Synopsi, optima
ægyptiaca g̃ caryophyllata, sine calculis. friabilis fit
in Siberia occidentali. acima Bursa, ac purpurissima
transmutatq; — ℞ terræ lemniæ CVj. xv.

Terræ quæ Lemnia dicitur ex quadam cuniculis cauernosis
excauata & lemnosfragula dicta Balaustrum locum. Illinc
effigitur g̃ mistum cum caprino sanguine, quam sphragidem
in pastillos signatos ex sanguine capræ sygillantes:
sygillum vocant capræ. Sim ℞ antidoti g̃ mihi contra
mortiferas morsicinas cum Sino dato. Ita ut anti-
sumpta cogat & sanata euomere. serpentes & ad lati-
berium g̃ Limnatorem cum dens g̃ morsus, atq; anti-
dotis famulans eligui ex ipsa Vipera. ad festa q̃ est Vi-
lis sygillatus ℞ Atramenti sutorii C Vj. xvj.

Atramentum sutorium, quod graeci Caboantha vocant &
gallæ Limm & sem est. est n. humor congelatus, siti
specificis differentias Sabuli tres. Langueduc pro-

Pl. 5. Plj. 5. hic xvi
hic ochra pausta rubrica
in aliis nomis huic circa hoc

Plj. L. 35. C. Vj.

Plij. L. 34. C. xvj

R

S

T

V

R

Dish labonem agnorum manantem in guestam amolitur
cogitem, quare q stalatis Vocat. vt sis qui cyprica me-
talla elaborant. petrosius vero ipsum pyrarion vocat.
A hij talalicon, porton. optson. arabon. lonicerus. Al-
terum simplicius fit in spolimos, mox trasfusum
in formas, sumit consistentiam, vt q propria pelle
vocatur. Tertium vocant optson boetius dicendus
fit ex hyspanica fructu q minorum, talisq; modo pre-
paratur. aqua dulci spumas tollentes coquunt, mox
cudentes in frigidas legulas demittunt. Hoc quis-
que cognitas. statutis duobus in multas diuisum cub-
icas formulas, vt commutatim à mutuo connexas, op-
timum intendum est ex eo cornelius q grauis. crassul-
latumq; q splendidum. Cuiusmodi est Sabaston quod
alij lonicerus vocat, hoc consequi quod pestan mox
Acerbum vero quod optson et tingendis quibusdam
corijs. alijs congruentibus vt. sed ad medicinam mi-
nimum experimento abundat, vis in stringere, exsic-
care. inspissare. Vermes latos tollere. Cruentos
fluxus desinere. aut a multa bibita. Vomitus mouet
prodest sumentibus fungos ex aqua potos. Caput ex-
purgat aqua hausta, naribus data in fugam. Cremor
modo quem mox Lecythidis obstendimus:

Plin. fit ex hyspanica e pe-
tasos, stagnis siue fontibus q ge-
nus aquae decernitur ea ad-
mixta calci pari mensura
ex primas legulas fundit
immolitas aq fastinatas. de
fundo vasis lapillos detrahit
quos in fornacem cum limi vi
tiosi acinis, imagine quae
dam sui refici. exempto
tus siccatur. hoc modo
Color ei coruleus q spolium
mirr. Strongy. de orbi.

De Calcis Cap. Lxj. xvj.

Calcis preferatur, que est ari similis, g frabilis, nō lapidosa, nec inputrata. Venis oblongis rutilans, Vinc; g sit ex astringentem, ex abstorientem, ex mordentem, ex pungentem angulorum sordes q oculos ipos. Adunatur ex his que morsicat. vrentur. pollex ad crysipelata serpentia. Ulcera, fluxum sanguinis. Vulna grauius. cum suco porri, Sucia Ulcera ad gingiuas tumtes. g putrescentia Ulcera g tonsillas. exusta adoptalmia, ut magis stulis tritta cum melle. palpebras callosas, g scabras consumit. detergit. g Distillas tollit collyrij forma imposita: ~ De Serico Cap. Lxj. xvij.

Fit ex pte ipa marcassitum quod Vocant pseudocon simis calcitidis portionibus tercia calcis nimixtis ex aceto tritis, stibi. Plumbo. Lapidibus ca mentalibus ad his ~ Lta. stis acetis: pollens ad oia ad que g calcitis. dly pnia cōmisceantur. Sine ure ferant. g radices faciant. Crematur Calcitis impasta testa nuce g carbonibus accensis donec. Modus cognoscitur si fumidus ste de emittere cessat. g exactus ignitum sit. Incoctionis Signum in flamma colorem mutare. Cum stat. sanguinem aut rubinum aut nucis similem colorem acquisierit. si aliud aspexerit. g fusibilem impuritas. Calcitis amouerit. g seruanda. cognitum. g super carbonibus montatus

Plin. 5

Plin. 34. C xy. Calcitis Vocant. lapidem ex quo g ipm os cognitur. Sarap. Duo genera pumicis. Spis Vitrioli quod Vocant Roy. —

xanes colore similis fuit, aut in testa vt assengis cani-
nibus continua versata. xanes assimilatur vt
colorem mutet: — Dioxisyo. Cap. Vy xix.

Ph. 5.

Dissy, assimilatur cypria aurea Specie, dura
& grana frangitur, ad aurum virgens vt rubens aphro-
mele opposita; Salis Salsedinis & colore mels cre-
matur. maiori tui, minori vt dispersus. Egyptia
vero ad alia gt praestantius opus cui sit aptius, sed ad
pt Salmeas mitissima, longe accipiu locus:

De mollanteria Cap. Vy. xx.

Alij et de mollanteria
parte quia cum am fu-
mosa cu Scory-Satap.
ibi fumosa C. Vo Leg. 1.
Vitriolo:

Mollanteria alia ni ollys fodinar vt grisus effodiun-
tur, coagulantur velut guttam Salsugo, alia ex sua
natura locorum superficie, quae & terrea est, fine-
mini vt tertia fossilis in Cilicia a alijs gipsosam
locis, probatur magis color subpinguis, lenis, aqua-
lis, & dum agua digitis, cito nigrescens, Vim Sacra-
gficam, gradum & ipsum misy: De Scory C Vy. xxy.

Serap. digitis teris

Scory. aligni putaverunt vt mollanteriam scorgi-
est. n. gemus Separatum ni fossili; Sed fodinis
effossum scory & nomen faciens, inveniri in egy-
pto vt alijs locis ni africa, Hyspania, vt cypro, pro-
ferrumbum egyptiu & sun. Sangis, nigritiam ma-
xime extrudi, Spongiosum & pinguc. & praterea
strigosum, pomis aut odorata solum, & stomachi cur-

Ph. 5

sinu: quæ sors nō splendescit cum tingitur ex mel
que misy: alterius nationis est. q nitrum potan
dum: vīn habet-eandem vim dicit: qrelum melo cre
matur: Sanat dolorem oculorum omnis suffusionis:
q ciētis mēbris sīmat: ischadicis subuenit cum
sīmo suillino: cāros extinguit cum aqua illitum: mis
cetur q medicamis capillos inficientibus color nigre: p
sinuositatem sīmo: m bis q alijs omnibus fere effica
tiora nr combusta combustis qntumcūq sunt: omnis
bis calor sale: nitro: vt fere: vt alijs vīs mundi: que
cum sunt cruda: in prima sunt: ex combustione
sīm efficaciorem acquirunt potestatem. ~ De diphrygē. cvij. xxij.

Diphrygis tria sūt genera existimantur: nam:
quædam est metallicum quod fit insule cypro: lu
tosum: fissilem habens textum: e quedam spodon
quod fit: est. Suntq latum sicciorem in sole: mox
sarmis fricatum circumpositis crematur: quapropter
et diphryges necatum est: quid bis: sole: et
sarmis ornatum q siccatur q quasi tortum. Al
terum elaborati eris cum sulphure pītam q. fex
est: nam post frigidam aquam circumfusam: ut
supradiximus de flore eris dispumatur: postq sol
lata: ēs inuenitur in fundendo vt ymo reperiunt. Sar

spes spiritum & sursum eris sus. Aurum conflatur, lapyrem qui pyritis & compositis in fornacem qui sisce presunt combuunt ut calorem ongore suffocent, nexu in colorem rubicundum permutatur, fimentes servant, permut aligni & solo lapide & que conflatur ex fron prius dictum typhrygia cum decoctum in eris sursum translatus superiacentes. & sic combustus, nam lecum orbicularem frumenti comput. & post sublatos lapides nigri aqueli inueniuntur. prosperum & ex quibus sapperum. eris & eruginosum stringens & siccans vehemen tem lixiuam. & rubra combusta ad fu. quam conbuentes pix diphrygia uocant. Sis ni asperginem pungat. vehement adstringens. siccans excrementis compositum. Ulcera que cacoethe dicunt & serpentia ad cicatricem perducere. crisculis & abrosas permixtum cerato aut misina tre mitting:

De Arsenico Cap. Vij. xxxij.

Arsenicum est visum metallis cu sandaraca gigni. Optimum pigmentorum est. crustosum colorij aurei. Crustis squamatis voluti sub se semper mutuo impositis, nitro alterius nature expers omnino est. quod se missy ubi positi generat. Sant- cus -duo

Plin. Lib. 34 Cap. Serap. C. 38. dicit de auri pigmentum extrinsecus.

gomma, simmgdie prius diximus, alterne glandi
simile & ochre. ff & sandaracham colore imitat.
& sch'ulum merc'. ff ex cappadocia fertur apportat.
Sed hoc ut letterius assatur in testa nova carbonibus
acensis impositum & continue versatum, cum &
cepit fuerit & transmutatum. refrigeratum &
servandum tibi, Vini 3ii terebentine, Olei ana
unciam cum accipies & dissolvendi mor-
dicine: Adjungatur pulvis composite, qui
vocatur pilule: ~ Ut Sandaracha ℈ vj. xx mg.
Sandaracha laudanda magis que colorem nitidum
maxima splendoris, friabilis ps & pura, colore gemme
flavo imitata, Virus ps sulphureum spirans, Vini
3ii eandem arsenico modum assatur, Smat-
pulverea galopsias cum resina mixta. lepras
frigoris tollit cum ovi, facit ad pleuriticum
cum oleo. Ad vitia cutis ex aceto, cerussa &
aribus ovis gnarie ad cicatrices erumpentes cu
rosaceo. Item ad condylomata, datur suffumigatis
cum mulso. Suffit cum resina ad tussim provocat
tussam. Sumpto pondere sulphuris vivi ore, bibita cu
multa aqua cum expurgato. Suffimigatis cu resina ju-

Plj. Le 39. C vs. n 35.
C vj. Strap. C 5. articulo.
Dicit de Sandaracham
unii figmentum rubrum.

R

5
T
V
2

lib. Lap. Cis

filulis ꝓmæ conuertitur: — De Alumine Cap. xxiv.

Alumen ꝓpriè de genere fossilium metallis in egypto
inuenitur. Est Saxeũ ejusdẽ coloris dos rotũdi figuræ
et magnitudinis quibuslocis nolo macedoniæ, hyspaniæ
Sardoniæ Smaragdi, ꝓsigiæ, assyriæ, armeniæ
galliæ plurimis locis germaniæ nostræ rubiæ, Sunt
ex eius generis plures, Sed ad vsum medicinæ in
mundo tria, Saxeũ rotundũ leue, splendens
et Saxeũ, et Suus ꝓprius est galbeum et grumo
sus qui colorẽ et vestimenta stringens, tum
nõ expressum admodum glebæ aut assulæ. Sed de-
scribemus ꝓ singularitate ad differentiam aspillorum
cæruleorum simplicis est, qũ tribus locis vocant:
qui in egypto gignitur, inuenitur et lapis illi simi-
limus, qui gustus iudicio est detergendis oculis non
stringat. Ex rotundo vero qui iudicio est impro-
batur, ligis et figura cognoscitur. Rotundum leue
est quod est natura rotundum et ampullosum. Sub cæ-
ruleum et vehemẽs stringens, tum galbeus et pinguedinis
participes et fractura ne caliginosa et friabilis gra-
uitas ex media aut egypto. ex ligneis præstantissima
est qui est maximæ lucidum et laeue non scabrum,

Rationalia ex Empiricorū dra .c. 10
Rationalia obiecta contra Empiricos .c. 10
Cur Roma dā discessuris Gallis .c. 12
ḡm Rodes dranr accommodatius ex ai empiricis .c. 12
Rationalia ex methodicorū dra .c. 15
De Rationis formalis medicina .c. 15
Regula Cornē, sm, summa, ad sinū .c. 18
Regula ille ḡm vulgus sōl ad ra vinegatū mlo ex illo magis .c. 18
Regimen ad sanitatē medicinā cōplens .c. 20
Cur Cornē Regulas medicinas accidūt mrum .c. 24
Regimen mia ad naturā medicinat .c. 25
Applicatissimis medicinis ḡm diceret mi .c. 27
Patio Galē q dat alterare insensibilis .c. 29
De tempe q nō dat alterare sensibilis .c. 29
Rationis qualitates nō dependēt a cā primitiua .c. 30
Regimen ex dispositio sit agentis .c. 30
Remota causa ḡd sit .c. 35
Res nō natas esse quat sit .c. 36
Res fit mag quat sibi .c. 36
Practicandū a medico .c. 40
ḡm Practicanē medicus cōpetēs ex diuturno .c. 42
Requisita ad sanitatē .c. 47
An Remanat eius formalis t mixto .c. 47
Cur Remanet aliqs Calidus .c. 50
An Remissio sit latius agris latitat lucis .c. 50
An Remissio lucis sit maior ignita .c. 51
ḡm Diuisio regula Galeni ad priorē Reginaldū .c. 52
De remediis tutis t mixtorū .c. 69
Cur Rosa dicat ros Calidus .c. 78
ḡm Practicus ex sit dominus a nō recepti .c. 80
Cur Regimen diuturnū ex t medic nō aut ro ingratus .c. 84
Regimen ḡ cōpositum requisita .c. 85
ḡm Regio requisitissima sit sui agrotantis .c. 89
An Regio agrotantis sit habitabilis .c. 89
Vnde Regula Cognitio ducenda .c. 92
In Regionib; procedendū ḡd sit attendendū .c. 93
Recurrē dum ad requisita .c. 100
Res quat medis dicat calida .c. 105

R

S

T

V

Z

Rogsitr na Cõplexiõ diuersimodam .c. 110
Rogsitr na bona Cõplexiõ .c. 110
Rogsitr na Corpus rotundum .c. 111
Rogsitr na hec gñsta colimi praeter dolore .c. 118
Rogsita ad cognoscẽdũ minora .c. 119
Rotas esse Calidas .c. 128
Rotas esse frigidas .c. 128
Rogsita na Cognoscẽdas mẽsra frigida .c. 133
ĝm Rotibz gnãm Lapidis .c. 138
ĝm Rogsita se aligna mẽsra .c. 145
ĝm Restaurationem humidi cõsiliatiua .c. 150
ĝm Restaurãdi humidi de mutationibz Corporis .c. 157
ĝm Restaurãdi humidi .c. 158
An Restaurari possit humidũ aqueũ ĝ̃ ẽ ut ostenditur .c. 161
An Rotas sit Corpus mixtũ ex Viris .c. 166
An Regiones superiores habitate sit humidiores habitatibz meridionalibz .c. 167
An Regiones frigidas habitate sit ẽgriores nris .c. 168
ĝm Regionibz Calidis simplr sut minores .c. 168
An Regionis frigidas habitatẽ habitat pauis ex nris .c. 168
Ros humor, ĝ sit .c. 170
Aqua ĩ puncta .c. 185

ĝm Tractatus de pulsibz

Nõ Reiduationis signi .c. 3
ĝt Pulsus fiat ĩ ĝm .c. 3
De Pulsu pulsu ẽt alijs pulsibz ĝm Cõe .c. ij
De Pulsu pulsu .c. 15

S

T

U

V

De Signis ꝯgnitionis. & causis Indorum Tract: 2 Cap. c. 4
De Somnijs cognitis Tractatus Tract: 2 Cap c. 5
De Somnijs vanis & phantasticis Tractatus Tract: 2 Cap c. 5
De Syncopibus mediocris Tractatus Tract: 2 Cap c. 6
De Signis presentaneis & causis Tractatus Tract: 2 Cap c. 7
De Solutione Continuitatis Tractatus Tract: 2 Cap c. 7
In Solutionis medicinis sanguinem restringentibus c. 8
Solutionis medicina sine hijs Cap c. 8
Sequuntur remedia medicorum dominum c. 8
Sectio vene medicinalis c. 10
In seq possibilibus aegri medicina via naturalis c. 12
De Subitis medicina ipsis c. 13
In Somnijs cognitis a medico c. 13
Specularium medicinalium Capitulum c. 14
Sutura post nasi ossis grossi ꝑ ꝰ possit restari c. 15
In Somnijs timendis a medico ꝓgnosis vite c. 17
Cum sutura 2ae pene Corpus humanum & ne dormire c. 17
Somnus quo requirit in quibus sit c. 18
Sit ma ꝙ Vinegia nil Guilielmi magis prestantis Valet c. 18
In Cura Singultus sit mis c. 20
De simplici regia ne sua Arist: c. 20
Sera prestat diligentia sit de specularibus c. 21
An sua sit medicina c. 21
In Cura Singultus sit mis c. 22
Specularis aliqua mala c. 22
Specularium & brachia ora sint sancta c. 23
Sana alios specialis medicina & medicina c. 24
De sutura cubitalis ossis medicina ꝙ aliqua sana c. 24
Sanare aliqua & medicina ora c. 24
Specularium ossis pectoris malis mores vere ossis pectoris c. 25
An specularium sera in pectore sit medicina c. 26
An Somnijs sit principaliter cognitum a medico c. 31
Sera Viridia ga sit c. 31
An spes dicunt Somni esse signi c. 32
An spes sit mali c. 32
Spes ossis & plantis sunt Albertus c. 32
Spes dextra c. 32
Spes animi & vere ispissatio sunt Galen c. 32

De spiritum genet dne ihc dum: ra Gatto f. 32.
De spu disinctie: Virtute natg ra atg sm pactu ra hmc: f. 33
De spu nali ga sit distans sm Gatto f. 33
spus nalis no dr disinctus ab alijs f. 33
De spu innato ra ihuano disinctio f. 33
spus no sut mia f. 33
spus quom mortal f. 33
spus a quo morimur f. 33
An sanguis sit animatus f. 34
sanguis ab natg f. 34
sanguis sit pars f. 34
sanguis unita f. 34
An sanitas corporis ra ab sit sanitas animi f. 35
sanitas animi ga sit f. 35
sanitas ra spiritualis et officialis f. 35
An salus aut morbi agri facile possimus indicare ex urina f. 36
sup ra no multa quat sit f. 36
Quo sanitas ca ab aliq arte f. 37
signa quom bona sanitas f. 37
signa diligentie no arti f. 37
Cur sanitas formalis ca sit virtus f. 38
sanitas i corporibus ab diaphanitas causa f. 38
An salus medicine imperata melior ab peius ra hmc: f. 39
sanitas animi magnifica bona principia f. 40
sanitas i qua mens no discordat a toto f. 41
salus pmus possit plini f. 42
An salubrium medicina bona mali f. 43
An salubrium quis uarat f. 43
sing mixti esse corpora f. 45
Cur simplex corpus sit ignis f. 46
Cur sanitas corpis fiat ga no semialba f. 47
sicca substantia ga sit f. 50
sicci ra semina corpa f. 53
An siccitas i atis facias officia possint ra semina opp. f. 55
sanguis ra caro sut strigosa calida f. 59
sing esse corpora sm Gatto f. 59
An sing natura nociua f. 59

Stas nō ast Cōplexiōnē sūs Auar: .c. 59
Sanguis multus ast plurimus .c. 64
Stas cōplexionis .c. 64
Cur Sanguis minimus calidissimus nonis t hyemat ꝑ frigidissimus .c. 67
In stā quā cōplexio naturalis .c. 68
An sanguis sit melancholicus .c. 68
Cur nō Sanguis nobis mūrosus inuenit .c. 72
An similis sit. iuuen ast debeat mūlus Virgines uno Vapulare .c. 73
An sanguis multus sit Cursus .c. 74
ꝑn Sanguis Calor malus .c. 75
An Sanguis optimus dari .c. 76
An stas hui tractatu alias stas ꝑprie accipiatur .c. 77
In stā Veniunt dari aquila sua Cibum .c. 78
In stā Veniunt Cursus longissimi ast dormit .c. 78
Cur nō Sanguinis aqz Calida .c. 80
Signa hui cognoscendi .c. 83
Sanguinis diuersa .c. 83
I Solamen ad diligendū .c. 84
Cur Sole nō timeat ascensū stellę t Sole .c. 84
An sint Stellę cōplexionē mutare possint mentis .c. 85
Cur Sanctus ex morte .petr sit ꝓhibere .c. 86
ad Scient medici de Complexione .c. 87
An similis duo alteri cōplexione possit esse Vnus similimus .c. 87
ꝑn Similes esse possint duo hui .c. 88
ꝑn Sub agnoscibili sui regio hominis .c. 89
ꝑn Similis nō agat t similia .c. 96
An Sanguis Cursus .c. 96
An Sicca ne Similis medicina hominē q. urinis .c. 105
Sicca medicina .q. nō dari nisi Similis .q. .c. 105
De Scorpionis Virginis Virgilio .c. 108
Sagittarii Stellę Cornigeri sūt .tunc: .c. 107
ꝑn Sagittarii Stellę Equiuocus .c. 107
Cur Sagittarii nō Stellę Cornigeri nisi .c. 107
Stas Solis ast Celsus dominus .c. 109
Sanguis de nō sua ast Celsus .c. 109
Cur Scorpii Stellę Equiuocę .c. 113
Via Solis Celsius Stellę dolere ꝑ vagatū .c. 118
An Sanctus magis attigat ad Frigiditatē ꝑ ad Caliditatē .c. 120

T

V

Z

Sanie Calidum et frigidum simul : febre hpatis et Empiema . c. 121
Sepiar mentem Calid quat sit . c. 122
spūs soli sut calidi sm magnū . c. 123.
An spūs sit vas calidior quat sm : nobis . c. 124.
spūs mētis est calidior vini . c. 125
An spūs ois sit minus calidus q3 vitulis . c. 125
An spūs sit Calidissimus corde . c. 126
spūs vite est Calidior spū appropriato cordis . c. 126
An spūs sit calidior sanguine . c. 127
Spūs, Sperm, et pulsus te spūs animal . c. 127
Sepiar Cor qd sit . c. 128
Sanguis nō dicit nomine p̄ naturali motu . c. 128
Sup̄fluitates : nobis sut q̄d . c. 132
Sanguis est similior phlegmati . c. 133
Sanguis est siccat nit . c. 133
Cur sicca dicūt choleram et melancholiā . c. 137
splen, pulmonis et capitis dr . c. 138
An simile nutrito sit nutrimēto . c. 138
stomachi gallinacei tunica nō est cōsimilis stomacho . c. 139
Ex q̄ sup̄fluitate magis fiat peripneumonia . c. 141
De siccis mētis . c. 141
siccitas est pili ossibus . c. 142
Cur sicci capitis calescūt . c. 142
siccior est ossea charilagine . c. 142
Sensibilius q3 nervus nō est ita mobilis . c. 143
An siccat cōplexionis sit cor . c. 143
De somno p̄o . c. 147
An siccus et somnū cōciliat . c. 150
De subito Calore nobis fit Gam . c. 151
Sumpto cibo moriari mox nequit . c. 153
An sup̄fluitatibus pceptibus et ep̄ilepsia . c. 153
sicca nihil elicimūt : humidis q3 aquosis . c. 155
Cur sudores fiunt . c. 157
De suffocatione quā flegma inducit . c. 160
An somnus gignat humidā Vrinam . c. 161
Cur somnus dat Calidā et humidā . c. 164
De septē cōplexionibus . c. 165
An septentrionales regiones habitate sint humidiores calidioribus meridionalibus . c. 167

- Sanguis sit maioris ponderis Calidi .c. 158
Sanguis nigrescit aliquando .c. 159
Sanguis nigrescit aliquando .c. 159
Sanguis aliquando Venis ne ore alias per Vomitu .c. 172
Sanguis alit .ut Carnis nutrit .c. 172
Sanguis unde .c. 172
Sanguis corrupte nascuntur Carnes .c. 173
Sanguis nisi fuerit ut sit summe Lenis .c. 174
Sanguine in vacuis ut geo phlegmatis .c. 175
De Sanguine .c. 175
Sanguinis differentie .c. 175
Sanguis sol sit Calidi sit nigrus .c. 175
Sanguis sit duplex .c. 175
Sicco ut Liquida minimum .c. 175
Sanguis Venis sit similior ut sanguis arteriis .c. 175
Sanguis nisi Cholera ut dulcissima .c. 176
Sanguinis massa sit ut ꝙ Summa .c. 176
Sanguis ut malis .c. 176
Sanguinis mali species .c. 176
De Sanguinis spuma .c. 176
Sanguinis spuma ne sit sine Calor .c. 177
Stomachus pessime se habens ne sint nimiae spumae .c. 177
Stomachus sed quae necessaria phlegma sine Calore .c. 180
Sanguinem crassum phlegma magis nisi necessarium generat
sanguinis .c. 181
Sanguinem pessime colorem phlegma alii ꝙ. Caput .c. 181
Sanguinis Venae quae ut Vina .c. 181
Sanguinem pessime colorem cholera ut melancholia .c. 182
Sanguificare ne per eam cholera .c. 183
Sanguis sedis nutrit sine pus .c. 183
Sanguinis amissi copiose .c. 183
Sanguinis Cordis Copiose .c. 183
Similia similibus curantur ut Colera Cruris medetur
vini lucerna .c. 183
Cur siccior cornu salamae sit medicina .c. 184
Spes phlegmatis ne nisi .c. 184
Sine quadruplex diversus phlegmatis .c. 184
Sanguinis causa sine Auic: .c. 185

Saporis mmi causa sit Gam .c. 185

Cur sicca sit vna mmra .c. 185

In stomo sedens nō iumiñ pisces .c. 185

An q sicca frat dicebat ḥsyrtij an q viridi .c. 185

Cur siccū ḥsyrtiū amari sit .c. 185

Sal q ofus filtr aqua mitigues .c. 185

Cur Sal Crepet ī Igne .c. 186

Cur Salsa sit ḥcrimonia .c. 186

Cur ī Salsa aqua pluiq sit mitior ī fp ī dulci .c. 187

Salsa aqua ḡm cōmixt aptā ad cōmutatiōē corpis .c. 187

In Sale ñ aliqd olei .c. 187

De Saporē mio .c. 187

De Saporibus Cibiq .c. 187

De Saporibus frigidis .c. 187

De Saporibus mediis .c. 187

De Sapore mmo cōtra mōdicos .c. 187

Cur Salsū phlegma sit subtile .c. 188

Cur Salsū phlegma sit saporibus phlegmate frigido .c. 188

An Salsū sit subtilius acetoso .c. 188

Saporis cōtrarij sūt ptes .c. 189

Saporis cōtrarij sūt gradibus .c. 189

Sapor mediū nō necessario ex temperie ī qualitatibus ī extremis .c. 189

An Salso dulci plus ptis aquee, q ptis salsa terree .c. 189

An sit Salso ñ vas mmra mixtū ex aqua dulci et mmra vomitum ī cōtrarie .c. 189

Saporis acetosi sūt .c. 190

Saporis acetosi duo .c. 190

De Syrupis acetosis .c. 191

In stomacho necessario sit phlegma sūm dulce: .c. 191

In stomacho phlegma acetosū nō pit misi ī putredine .c. 192

In Tractatu de Pulsibus

qui	Scripsit aspera Salomon	c.	2
	Signa salubris error	c.	2
	Signa q, no recidivum	c.	3
In	spes qd regimē fuit	c.	3
	Sistole qd asperissimis scripsit	c.	5
Ad	Sistole scripsit ē accelerat Gas	c.	6
	Sistolis et diastolis accommodatis rempsit	c.	6
	Sistolas qd pulsib; facit ad humidum	c.	8
ūm	Semina pulsus minus valent	c.	7
ū	Semina sang minus	c.	7
ūm	Semina bene movent	c.	7
	Semina Cōtrio mō ī magnitudo pulsū	c.	7
ūm	Semina q̄ pulsum	c.	8
ūm	Similiter sit ī motu pulsus temperatus	c.	9
	Similis pulsus temperato	c.	9
De	spisso pulsu	c.	15
	Sistole nō cognoscit quomō aspersa cōsentiūt	c.	16
	Sub particularis pporio qd sit	c.	17
	Sub pticis pporio qd sit	c.	17
In	Sono qd Celeritas motus p Cōsonā	c.	15

Tractatus Tomasinus Cath. de Arimino sobre Tractatus compendiosus c. 3
Tractatus de Astrologia Arimini de Gato c. 3
Tractatus de Complexionibus Arimini de Gato c. 3
Tractatus de Somniis Arimini de Gato c. 4
Tractatus de Motibus Arimini de Gato c. 4
Tractatus Anatomici Cath. c. 4
Tractatus Anatomici q. dicit. c. 4
Tractatus de Virtutibus in Operationibus Arimini de Gato c. 4
Tractatus de Significationibus Cath. de Signis Arimini de Gato c. 4
Tractatus de Pulsibus Cath. c. 4
Tractatus de Pulsibus huius Tractatus Cath. de Gato c. 4
Tractatus de Pulsibus Arimini c. 5
Tractatus de Urinis Arimini de Gato c. 5
Tractatus de Cognitione Sanitatis Arimini de Gato c. 5
Tractatus de Dieta Arimini de Gato c. 5
Tractatus de phlebotomia Vmbrosis de Sayonensis Veneti c. 5
Tractatus de medicinis Syrupicis Arimini de Gato c. 6
Tractatus Cath. compendiosus medicinis 3ij communis Arimini c. 7
Tractatus Communis Cath. c. 7
Tractatus de febribus Arimini de Gato c. 7
Tractatus de signis prognosticis in Egri Arimini de Gato c. 7
Tractatus de apostematibus Arimini de Gato c. 7
Tractatus de solutione continuitatis Arimini de Gato c. 7
Tractatus de dislocationibus Arimini de Gato c. 7
Tractatus de Vlceribus Arimini de Gato c. 7
Tractatus de Excoriationibus Arimini de Gato c. 7
Tractatus Antidotarij Arimini de Gato c. 7
Tractatus Cath. facilis commodissimus ad rem practicam c. 9
Tractatus Cath. de medicinis copiosis c. 9
Thesaurus medicinae c. 10
Tomporibus Artista ne mea Apotelesmatica c. 11
Tomporis Arimini de Gato c. 12
Tres libri Antidotarij Cath. c. 12
Thesaurus practicae medicinae c. 25
Thesaurus pauperum seu parva practica medicinae c. 39
An Turca sit grave Sophisma c. 50
Turca dicitur esse maior Regnis et maior numero Christianorum c. 51
An Turca sit timendus quoad nos nunc c. 51

T
V

Tertia sufficaliter ẽgz grauitas no posse cũcte i ea mouẽ ·c· 52
Cur Tertia mouetur ea mediũ cadẽ ·c· 52
Cur ẽgz Tertia grauis i motu magis velocitat ·c· 52
Tertia Virtus Cõservatiua qualis sit ·c· 52
Tertia Iuuamenta i exigendo ·c· 53
Tertia Cõtagiõ no fit cũ aqua ·c· 54
Cur Tertia rota no circũdat ab aqua ·c· 54
Tertia Iuuamenta ex aqua ea iuuãtia ·c· 55
Tertia qualis pars ea anima ·c· 55
Tertie apparitus i pisce ·c· 57
Tactus sensus est pluribus ·c· 64
An Temperatissima Complexio ẽ mortalis ·c· 71
An Tactus sensus sit Carnis ·c· 79
Tactilia quoꝺ ẽgz ꝺ aliis ꝺ pecuar vtant. an Caro ·c· 79
Temperatissimi nos Carnis est optimus ꝺ Viuentes sit ·c· 78
An Temperies sit medio Complexionis Somnus ẽgz ex ea disgnãtur ·c· 81
Temperi nos signa ·c· 83
Cur Temperatus citius quam Chimus ·c· 84
Cur Temperies sit mediũ ꝺ pueris et ẽ regiones diuersas ·c· 84
ꝺ Temperies Complexionis quod regimen ·c· 85
ẽgz Temperatissima regio sit sub aequinoctiali ·c· 87
An Temperatus mitem sit Carnis ·c· 97
Temperies medicinis ea sit sua facultas ·c· 98
Triplex usus de rebus medicinalibus ·c· 99
Temperies medicina est data ·c· 100
Temperies est data rogati ·c· 100
An Temperies medicina data ·c· 101
An Temperies medicina Conseruet quodlibet corpus ·c· 101
Temperies homo a quibus Conseruet ·c· 101
ẽgz Temperies medicina Conseruet Calore ·c· 102
ẽgz Temperies medicina data ·c· 102
Temperies medicinis quibus possit Variari ·c· 102
Turdis Ieiuniosis est cibus cum sui Vomitu ·c· 106
An Pot sit Complexionis discipulus ·c· 109
Ad Temperatum Corpus quae requirat ·c· 111
Cur Theriaca confortatiua ·c· 113
Triplex Complexio cordis ·c· 125
Temperies hyemis a qua quibus phthisis ·c· 130

Turnier stomachi Gallinarij nō ſtr. cō termino stomachi c. 131
Terminū pōsū nō hō tres nrj c. 146
Terminus mucronatꝰ c. 147
Tempus adolescentiæ c. 147
Tempus p' semij c. 147
De Termino mortis vitæ sīn Auer: c. 148
Terminus Vitæ nō pōt scirj p nōtionē c. 148
Terminus Vitæ Auerroys c. 148
Terminus Vitæ Gal. c. 148
Terminus Vitæ Hippᶜʳⁱˢ c. 148
Cur Tergū brachiū dolet magis q̄ manus c. 157
Triplicitat accidit respectu Celoris mūdi c. 160
Trigesimū annū nō trāscunt pauci c. 160
An Temperies sit Complexio seminis respectiua patris c. 163
An Tabis mūdis grauē pblema c. 164
An Terra septentrionalis habitabilis sit humidiores habitantibꝫ meridionalibꝫ c. 167
An Terra frigidas habitabilis sit Torridis Vitæ c. 168
An Terra frigidas habitantibꝫ habeat pares cum nostris c. 169
Tres sunt digestiones i nobis c. 169
Trāsmutatio sanguinis i q̄tuor humiditates i digestiua c. 171
Tempus cōcoctionis cibi in ore c. 172
Trāsmutatio sanguinis in membra i Carnē c. 173
Triplex pblema c. 178
Cur Temperies mediocris pblema magis trāsmutat sanguinē q̄ priora
abundantia sanguinis c. 181
Cur Thermarū aqua sit Calida c. 186
Thermarū aqua Vitrij c. 186
Thermarū aqua valet i dispositionibꝫ frigidis c. 186
Thermarū aqua pōt nō esse frigida calor eius deficiens
Cur Thermarū aqꝫ sint i frigidis c. 186

In Tractatum de Pulsibus

Tractatus Gal. de pulsibus .c. 1
Tractatus Galeni ad magistrum suum Dyonisium filium Dionisii .c. 1
Quo Tempore pulsus debilis .c. 6
Cur Tempore sit pulsus i Brachio .c. 7
In Tempore pulsus communis generatur .c. 7
Fines artis pulsuum sunt tres differentie .c. 8
Tres pulsus generum constituendus sit medius .c. ij
Tempore similis pulsus .c. ij
Triplex medius applicatus omnibus pulsui .c. 12
Tribus pulsus fortis .c. 13
De Forte pulsu .c. 15
Tractatus de Copositis pulsuum ut ait Gal .c. 18

De Virtutibus & operationib⁹ Tractatus ī Auic: & Gal̄ .c. 4
De Vrinis Tractatus ī Auic: & Gal̄ .c. 5
De Vrinis locus ad Hipp^m .c. 5
De Vrini sedimē Vrinosis & sāguinis Tractat⁹ ī Auic: & Gal̄ .c. 5
De Vrina sedimē ī pleuresi ḡsideri .c. 5
De Vrinis Tractatus ī Auic: & xo ī Gal̄ .c. 7
ḡm Vrina ꝓgnāt⁹ mala⁹ humor⁹ ꝑmixt⁹ .c. 17
Cur Vrina sit opt⁹ ī medicina .c. 24
An Vrina ars sit medicina aut pluris .c. 25
Vrinalia seu ḡ sit .c. 31
De Vitali mali & ab spū ālico ḡm Isaac & Auic: .c. 33
Virtus attractiua ipāris aīe & Virtus attractiua nutritiua .c. 35
Cur Virtus sit ex sanitatis fundam⁹ .c. 38
An Virtus semper cōprehendat .c. 38
Vitiosus medicus ḡm cognoscat .c. 42
Virtus medicina Vnde habeat .c. 43
Virtus operis mirabilis & actus .c. 46
Vnde virtus ista opa ḡnerat .c. 47
Cur Velocitas magis grauet ḡ tarda .c. 52
Virtus ēsuetudinis aīe & ḡ sit .c. 57
An Valeat ēsuetudo mutata .c. 73
ḡm Vita ista & Calidū & humidū diuersimode .c. 74
De Vitiligine Cantici .c. 75
In Vniuersa ḡ dat aqua ḡm Gal̄ .c. 78
In Vniuersa ḡ Cibus vel Medicina ista aperiat .c. 78
ḡm Vinū ut sit Calidū & humidū ḡm Gal̄ .c. 78
Vinum chimicis aperatiuū ist alia ab aperatiua natura .c. 83
Vinum diuidit aīe & ab alio .c. 86
An Vinū habitudinē possit ista vel similia alia ī Cōplexione .c. 87
Vini mali ptās .c. 98
Cur Vinum ab medicina diem Calida aut frigida .c. 100
Vinū ḡm cōseruat Corpus .c. 101
Vinū Conuenit quare & Cum cui ḡtis .c. 101
An Vinum possit medicina imprimere .c. 102
Vinum ī medicinis ḡt quatuor .c. 105
De Vnione scorpionis frigido .c. 105
Vnum vel ost pesciū & Cibus nocet .c. 108

ḡnō Vomitū frigidū aīe Vomitū .c. 107
ḡnō Vomitū frigidū pōssit mori .c. 107
Vomitus Calidus ipōte ē mortifer .c. 107
Vtrū aīalium Vomitus ē aquæ Corrūpti .c. 108
Cōra Valitū solis spūs ēst calidus .c. 109
ḡnō Vtrū frigōsissima sit cōplexio humida .c. 117
Vtilis spūs Calidior ēst natis .c. 125
De Vomitionū Cordis Calidissima dōna ipōte Gatta et Aristē .c. 125
An Vitalis spūs in ātis sit minimē calidus .c. 125
Virtus motiua ēst ratō humōr ḡdāt mōgōnissū ā motiuo ꝑ motuscē. 128
ḡnō Vomitus ex motiua sit calidus sēm Auer: .c. 129
De Vellicat pilorū .c. 132
Cur Vngues ex dūs sit mōti cū pili nō .c. 133
De Vellicat ex gnē pōnentū .c. 133
Vulpis pilus Iuxta ēst pōnentū .c. 139
De Vitr mōrē nō sēm Auer: .c. 148
Vitr mōrīnus nō pōt scīri ꝑ apparitū .c. 148
Vitr mōrīnus Aurū .c. 148
Vitr mōrīnus Gat .c. 148
Vitr mōrīnus Hippis .c. 148
Varietas mātū Vndē ōrtus .c. 148
In Vitrīnis ex aperiōnis ēē cōsimile .c. 150
An Vitr pōssit plōrāri .c. 160
Vitū plōrātū ꝑ hūmidū ēst pōnentū .c. 161
De Vsu pilorū ex alis .c. 161
Vomitus ē somnū ḡnāt hōmīnē .c. 161
An Vitr ālterātīnis pōnāt diuinū ꝑceptū .c. 161
ḡn Vir ēst Calidior fœmina .c. 165
An Viri Carnes Cerui mulieris sit ranior .c. 168
An Vitr frigōris sit bōnitātis boni frigōris .c. 168
Vomitosus humor Calidus ex frigōre .c. 170
Vomitus Calidus nō pōt mōrīri .c. 170
Vomitū frigidū pōt mōrīri .c. 170
In Venis sanguinis frigōris nō ēēt ālia q̄ sit ē mēbris .c. 172
An Vomitus sanguis ex mōrīnō sit hūmidior .c. 175
De Vitulinæ Carnis vsus sēm Gatta .c. 181
Vtra hāt Virtutē ḡnātiuā sanguinis .c. 181
Cur Vituli ex sit bōnæ carnis siccī .c. 189

	Aq. Viridi nitrosa, m. q. sicca fiat mixt. dracht.	c.	185
	Dec. Viridis nitrosi	c.	185
	Viridis aqua Phormac.	c.	185
Cui	Vas cetti pugill. i. mani plena aqua dulci	c.	187
	Vini acetosi acetosi	c.	190

	Ex Tractatu de positis		
Ex ℔	Vitrioli alb. sic pulveris ℥ ss	c.	1
	Vitrioli albi	c.	1
℈	Vitrioli ℥ ij mercurii Calor remissi ad siccitatem	c.	1
	Vitriolo pulv.	c.	2

11

N

O

P

2

11

N

O

P

Q

De Medicina	c.	1
Medicina ordo	c.	2
Medicina Gati ordo	c.	2
Medicina Auicen: ordo ad placitū	c.	2
Medicina libri Gati et Auic: et ⁊ illi correspondentes	c.	3
De Membris medicine ⁊ Auic: et Gati	c.	4
De Medicinis simplicib⁹ medicine ⁊ Auic: et Gati	c.	6
Medicine male gumodo sit ⁊ nominata	c.	6
De Medicinis solutiuis sequitur Magist	c.	8
Magist sequitur ⁊ medicinis solutiuis	c.	8
Medicina solutiua sm Hipp⁹ et Gatum	c.	8
Medici practicalis vtilis sermonis mō operati	c.	8
De Modis q̄s medicine sit Gat⁹ et Auic:	c.	9
Medicina quedā simplex ⁊ nominata sm Gatum	c.	9
De Medicinis compositis libri sm medicinę Gati	c.	9
Medicinarū compositarū q̄ dicit notis libri Gati	c.	9
Medicina vna sola	c.	10
Medicine qui sint	c.	10
Mens Gati	c.	12
Medicine gumodo diuidit ad Empiricis et rationalis	c.	12
Medicine quid existunt	c.	12
Medicina ⁊ sup missibus requiri vis Medicine	c.	12
De Medicina subiecta q̄stio	c.	13
De Medicinę existunt sanitas	c.	13
Medicina speculationis cōditionis	c.	14
Musica gumodo possit cōsonari hymno	c.	15
De Medicina quot sūt	c.	15
Medicine quedā existunt corpus humanū	c.	15
De Medicina vtrū formali q̄stio	c.	15
Circa Medicinę quid agendū	c.	16
Medicus plōdo vtrū gumodo curandus sanitatē	c.	17
Medicus de qua pulchritudine agat	c.	18
Medicina libri Auic: cur magis sint ⁊ spic: q̄ libri alij pares	c.	18
Misericordia capit duplicit	c.	18
Misericordia vtrū Deus tribuerit	c.	19
De Medicina determinanda	c.	19
Medicina medendi duplex erit	c.	19
Medicina quedā sit nominata	c.	20
De Medicina vtilis cōplexa quot requirat	c.	21
Medicina definitio	c.	21
Medicina diffinitio Auic: ⁊ quo differat	c.	21
An Medicina sit scia q̄stio	c.	22
De Modo diffinitionis vtrū et Gati sententia		

11 N O P Q

Medicina est ars sm Aristo .c. 23
Ars Medicina est artis artium pma dra .c. 23
Medicina est ars coadunativa .c. 23
Cur Medicina nō adequat sum finē sm Auer. .c. 23
Medicina est arte nō est si ignobile .c. 23
Medicina alias artes vocavit Constantinus .c. 24
In Medicina cur sit varia opinio .c. 24
Medicina est de nobiliori subto ꝙ aliqua scientia .c. 24
Medicina quomō sit ars mechanica sm Auer: .c. 24
Medicina dra nō aliis sapijs .c. 24
Cur Medicina ꝙ supponit artibus pticis .c. 24
Medicina quia ars practica sit .c. 24
Medicina est ars coadunativa .c. 24
Medicina ꝙ principia capitis sm Gal .c. 24
Cur circa Medicina regulas recidat error .c. 24
An Medicina sit vera ars ars an phia .c 25
Moralis pia practica est, nālis vero speculativa .c. 25
Ad Medicina nationē vir qua cognoscitur .c. 25
An Medicina sit practica an speculativa .c. 25
Medi qr Curationē ars quia fluxit .c. 27
Materia quia fluxit quomō medi practicabi .c. 27
Ad Medicū nō spectat alterare insānabilis .c. 29
Cur Medici nō appellat naturalistae agricolae .c. 30
An a Medicus sanans sit principalior cōsiderata .c. 31
Medicus recidit cōsiderare duplici de causa .c. 31
Medicus ꝙ quia recidamus practica .c. 31
Magnanimis attendit virtus dra a Virtute attendit ꝙ plus .c. 35
Medicus quomō pōt operari circa pauca .c. 37
Medicina pars practica ita ars partis .c. 39
Ad Medicina subalternatur pti nāli quoad Gal ꝙ Auic: .c. 39
Metaphysica plus principia quoad certitudinē .c. 40
Medicus qui caparet debuit a pto .c. 40
Medicus qui debuit exercitari .c. 40
Monstrat virtutes quomō cognoscit .c. 42
Medicus quomō medicinam cōponit ex diversis .c. 42
Medico nō est necessaria tota pti nālis .c. 42
Monstrat quid sit .c. 42
Medicina virtus Vnde habeat .c. 43
Medici quomō declarit eius officium medicinae .c. 43
Medico spectat modus cōponēdi ex applicandi medicinas .c. 43
De Medicinae opinionib sm Galen ex Auer: .c. 43
An Medicina subalternat pti nāli quoad

Migri stag dse copleccionē .c. 45
Migri forme gnā sic sūt Auer: .c. 46
Mag prima gnaō vidēnt migni .c. 47
Art Migra ita remanent formalit quarto .c. 47
Migra humanā .c. 53
Mgra corporibus duplē .c. 54
Mgra viventiū gnā sūt .c. 55
In Mgra viventiū gnā sūt .c. 55
An Migra lumen sūt ad aīe .c. 58
An Mgra ignis circulariē mouēt deū ī sūmis .c. 58
Cur Mgra ignis ad motū celi nō sit mālis aīe Vitalis .c. 58
Ad Migrationē gnaō ita Vnitat .c. 58
Dē Migri forma sūt Auer: .c. 59
Mandra Vnat habēt operatiōē .c. 62
Medicina gnaō agat ī nobis .c. 64
Mgra pcipuaē gnā sūt .c. 68
An Melācholicus sit sapiētissimus .c. 70
Medus qua cōplexio homīs cōparat ad aliās spēs .c. 71
Mandra cōtinentiē gnā sūt .c. 72
Cur Mēbrosa aīa ītiēt nō sapiāt .c. 72
Mala cōplexio diuersa gd sit .c. 73
An Mēbra diuersā sibi ītiēt dīsē similia ītinsecamīt vegetāt .c. 75
Mēbrosa pcipalia mēbra .c. 78
Membra vna cū dīsē frigida sūt alīgnes .c. 81
Minima mēbra nō dīrī sūt pbata .c. 86
Mgra phibent ca generatiōē gnāō sūt ipota .c. 87
Medici gd sint de cōplexiōe .c. 94
Dē Mēbrosa aguatiōe
Melācholici cōtis, dē nō nō mouēā sicut ī dīspōsato sūt pbata .c. 95
Medicina gd sit .c. 97
Medicina cibalis gd sit .c. 97
Medicinalis cibus gd sit .c. 97
Medicina cui dicāt nūtrīre corpus .c. 98
Medicina dīspōsata gd sit sūt pbata .c. 98
Ad Medicinas cognoscēdas vias .c. 98
Dē Medicinarū natiōe sūt pbata .c. 98
A Magnāt gnaō mouēāt ferrū .c. 99
Dē Medicinarū opatiōe triplex opatio .c. 99
Dē Medicinarū natiōe sūt Gatō .c. 99
Medicina frigida gd negrat ī corpore nro .c. 99
Medicina grata dicit frigida ī pōt .c. 99
Medicina calida gd negrat ī corpore nro .c. 99
Medicina grata dicit calida nra frigida vitiosa .c. 100
An Medicina ī quocūq corpore suscipiāt mīt gradū actiuitatis .c. 100

Ar medicina temperata dat .C. i 01
Ar medicina temperata calorem ꝙ cum corpore .C. i 01
Medicina temperata quam ꝺ corpora calent .C. i 02
Medicina temperata quam dat .C. i 02
Medicina temperata quam possit variari .C. i 02
Medicina quare dicam calida vel frigida .C. i 04
Medicina ex ibi dra .C. i 04
Medicina calida sicca ꝙ quatuor .C. i 04
Medicina ageꝝ ꝙ primum ꝯ ꝙ ꝑdat effectu ꝓprium .C. i 04
Medicina quare dicat calida vel frigida sm Arist. .C. i 04
Medicina quare sit calida non frigida .C. i 04
In Medicinis ꝙr sut virtutes .C. i 04
Medicinarum dispositio ꝓ gradus .C. i 04
Medicina calida ꝓ p°, 2°, 3° ex 4° gradu .C. i 05
Ar Medicina sicca ex humida calorem 4ti gradus .C. i 05
Medicina sicca ꝓ nō dat nec humida ꝓ .C. i 05
Medicinas ꝓfectas quam operari .C. i 05
Medicina quare alia operatur diuersa ꝙ contrarias .C. i 07
Medicine varietas vsus de nouo cognosci .C. i 08
Multa ꝑt quam possit simul poni calefacere et refrigerare .C. i 13
Materia quam faciat apostema .C. i 18
Ad medicas cognoscēdas regulas .C. i 19
Male complexio diuersa ꝙ sit .C. i 19
Medici quam dicat aliquē esse humidū .C. i 21
Multa sm diuersas partes suscipiunt calorem .C. i 22
De Mūbris complexionibus .C. i 22
Mūbra pura sit calida simplicia .C. i 24
Mūbra calida sm Gal. et Arist. .C. i 24
De mūbris humanis liber nō est Gal. .C. i 25
A mūbro per similitudinem nō alterat sensum .C. i 28
Materia virtutis est tanq̄ humor ꝑdat transmissū a cerebro ꝙ nervos .C. i 28
Mūbra frigidae gradus .C. i 28
Ad Mūbra frigida cognoscēda regulas .C. i 33
De Medulla ossium .C. i 35
De Mūbris humanis .C. i 37
Melancholia ex colera quare dicat sicca .C. i 37
In Morbis epidemiis eporum libri nō sumus .C. i 37
Ar Mūbra assimilata sm complexionē accidentē ut ꝓ ipso sanguine .C. i 41
.C. i 41
De Mūbris siccis .C. i 45
Mūbra aliqua quare ex usu regat
Medicus et astrologus debet discernere quam .C. i 47

Mouuri pest sanguis cibū mag̃ nocet .c. 153
An Membroꝝ cōplexio sit rōz calidi ⁊ humidi sicut ⁊ pueris .c. 154
et moriendi corporis quoꝝ sanguis resoluitur .c. 157
Morbis natis causa .c. 158
An Mors sit natis puero .c. 159
Dt Morbis natis modo .c. 160
Mors nāis duplicat plangen .c. 161
Morbi accidentales qui pbibent .c. 169
Membra ⁊ quib⁹ gnerat pblema .c. 166
An Mulieris caro sit rarioꝝ carne Viri .c. 170
Malus humor qd sit .c. 170
An Malus humor possit mutari .c. 176
Mal corporib⁹ valet calidis an cōmuni .c. 176
An Massa sanguinis sumat ois q̃ malus humor .c. 176
Mali sanguinis spes .c. 180
Morbi pprii quoꝝ ordinatio ⁊ adventicia pblema sicut alij .c. 182
An Melancholia ex cholera possit alibi ⁊ pprie gnerari .c. 182
An Melancholia ex cholera possit ⁊ sanguine cōmisti .c. 182
Melancholica pest caro leporis .c. 183
An Membra pblematica mutari pblemata .c. 183
An Mors aqua ⁊ flumen .c. 190
Morbi pblematis acutis sut duo .c. 192
Morbi pueris ut plurimū quoꝝ sit acutos .c.

An mala aliqua cōplexio possit esse cordis calidi quoꝝ sit pbis .c. 4
Morbis quoꝝ applicāt ⁊ magnes pulsu .c. 6
Morbi cordis quoꝝ ⁊ sanguis mutua .c. 7
An Morbi quoꝝ sit stabiliendis pulsus comparatus .c. 9
Morbis quoꝝ applicāt ad cognoscēda cōgruentia pulsus .c. 9
Morbis applicāt manū pulsui .c. 12
Morbis ⁊ aequalitatis pportionis diuisio .c. 17
Morbis pportio qq sit .c. 17
Morbis subpartiens pportio qq sit .c. 17
Morbis superpartiens pportio qq sit .c. 17
Monochordi ⁊ minimus .c. 17
Musicus qd cōsonantia ⁊ cōsonantia ⁊ sono .c. 18

Nascimento que ẽ medicina .c. 23
Nascimẽ duplicit .c. 23
Nascimẽs re suppositione quoꝝ regnat .c. 23
In Natura est minor carrinas ꝑs ẽ medicina .c. 24
De Nobiliori cutis est medicina ꝑs aliqua sana .c. 24
Cur Natis plus pulmonis ẽ medicina .c. 24
Natis plus est speculativa medicis quo practica .c. 25
Ad nutriẽ medicina via regredi .c. 25
Nutrire directius ad opus distinctio .c. 26
An Naturalium dra .c. 28
Circa Natura ad rigmalẽ sic .c. 28
Natura divisibilis ad sic .c. 28
Natura Corruptibilis ad sic .c. 28
Natura Corpora dicẽ quæ medicis .c. 28
Cur Naturalium medici nõ appellat veterinarii .c. 30
Nutrire ꝑ habiri de Causa ẽ damor quia .c. 31
Naturalis et vitalis ex nris spus distinctio sm Arist .c. 33
De Nati spus ꝑ ad dicẽ sm Gal .c. 33
Nati spus nõ dm distinctus ab alijs .c. 33
An Nutriat spus .c. 33
Nõ natis sic vis quæ sit .c. 36
Pro Natura vis ꝑ sit .c. 36
Nati plus nõ est necessarius medico .c. 42
Natura ad facias ẽ morbi distinctus .c. 55
An Nihil sit nisi natis ignem .c. 71
Natura quoꝝ alteratur ꝑ Natura .c. 73
Nati Calor quoꝝ servat .c. 75
Nutrimẽ mistio mediis principiis .c. 75
Nutrimẽ ꝑ plus quoꝝ distribuat sm Arist: .c. 79
Nutritio aliqñ fit a calido ex frigido .c. 81
Natia nutritiua nõ dat sm Arist .c. 81
De Napello .c. 106
Nutritio per pori ꝑ Venam frigidam .c. 107
Nutritio nõ per pori ꝑ Venam Caloris .c. 107
De Nutrita pulla Cicuta ex nõ napello .c. 107
An Nutri sub cõpositionẽ sm Arist: .c. 118
Ad Natura opera quoꝝ ex natura frigidum ꝑ aridis .c. 120
Nati spus ab Calidis vitalis .c. 125

Nutritio epatis splenis et pulmonis et ꝙ fiat .c. 127
Nutrii ligamtā et chordē ꝙd sit .c. 133
An Nutrit et frigidat ēplexionis .c. 135
An Nutrimtū sit similis nutrito .c. 138
An Nātis ēplexio epatis sit humidior nāli ēplexione pulmonis .c. 140
De Nutrimto epatis sm Gatm .c. 140
Nutrus nō ꝙ sicitimus nā mouimus .c. 143
De Nutrito mouēte viue sm Auer: .c. 148
An Nātis ēplexio et mouēs sit mā .c. 148
De Nātis Caloris suito sm Gatm .c. 151
Nocet mergi mouri post sumptū cibū .c. 153
Nutrit ōnis ꝙmouētū et ꝙ sup Lustrinibus .c. 153
An Nātis Calor mi ꝙ et ꝙsecet humidū nūt .c. 155
Nātis mortis Causa .c. 158
An Nātis sit mors .c. 159
De Nātis mortis modo .c. 160
Nātis Caloris ꝙncipiū triplicit reciuit .c. 160
Nātis mors duplicit plōgatū .c. 160
Nocumtū pitteq et nocet .c. 161
An de Nutrimto ōia mouiat .c. 161
De Nutrimto ōia ꝙ medicus et ꝙs .c. 170
An Nutritio possit fieri ꝙ humore mālē .c. 170
Nutritio nō pōt fieri ex Vapore Calido .c. 170
Nutritio pōt fieri ex Vapore frigido .c. 170
Nutrit nō tollit humor ꝙd sit .c. 171
De Nutō augmtō ōia ꝙ Gatm et Auic: .c. 171
ḡm Nutrial ossa .c. 172.
Nutritionis pcessus .c. 174
Nō necessariō ī epate fit pīma ꝓcoctio .c. 175
Necessariō ī stomacho fit pīma ꝓcoctio .c. 175
ḡm Nutrimtū frigidū et siccū .c. 175
Nutritio fit solū ꝙ durat .c. 176
Nō nātis symptis .c. 178
De Nāt ꝓcoctio dubia .c. 179
De Nō nāt ꝓcoctio dubia .c. 179
Nō nāta ꝓcoctio quomō fiat .c. 179
Cur Natura ordinauit vnū mēbrū ꝓprie ad nutritū sanguinē
cholera et melancholia et nō ad ꝓcoctionē ꝓprie .c. 180

Necessaria phlegma salū grāt̄ i stomacho sūm Gatm .c. 180
Nutritio nō fit ex chole Gt melācholia p se .c. 181
Cur Necessarius rumpere phlegma magis crassum i sanguine pp
rumpere. nūdamine sanguinis .c. 181
Nutritio fit solū p sanguinē sūm ptes .c. 183
An Nutritio mixtoꝝ phlegmatiocꝝ fiat ex phlegmate .c. 183
Cur Natura ordinauit vasorū circa cerebrū .c. 184
Nō Nātis phlegmatis spūs .c. 184
Cur Natura i aqua salsa frequēs sit ap̄ i dulci .c. 187
De Nūo sapore .c. 187
Necessaria phlegma fit i stomacho sūm Galen: .c. 191

In Tractatu de Pulsib⁹

Q̄stiō agit Philip⁹ de pulsibus .c. 1
Quot sūt Cōsiderationes circa pulsū .c. 3
De Nominib⁹ pulsuū .c. 12

Ordo medicine .c. 2
Ordo Gal ⁊ medicine .c. 2
De operationibus et Virtutibus Triacque ⁊ Avic: et Gal .c. 4
ordine Gal Inquirunt de Avic: .c. 6
Ordo Avic: post p^m Canonis de 3^m male collocari .c. 9
Obiecta contra Empiricos .c. 10
Ordo duplex medicine .c. 19
operationes que dicit Gal et que sunt humorale .c. 19
Ordo Avic: ⁊ Antidotarie .c. 20
Ordo Gal ⁊ Antidotarie .c. 20
De operationib⁹ medicinarum sm Gal et Avic: .c. 43
Opiniones Varie Antique de ista .c. 46
opinio primi vni ptes ofic .c. 47
Operatio mirabilis Vnde Venit .c. 59
opo duplex ga sit Caphareo .c. 60
Omne receptibile quom sit damnabile n non recipi .c. 80
operatio Vini nimi .c. 98
De opatione medicinarum sm Iacob .c. 98
opo triplex de opatione medicinarum .c. 99
De operat medicinarum sm Gal .c. 99
opus quom civilis agre .c. 99
obm est medicina temperata .c. 100
obm usualis est temperata .c. 100
operationes Coriandri .c. 105
Ossa no est frigidior pilis .c. 132
omne par lunam sum par pte cpor .c. 131
ossa sunt minus sicca pilis .c. 142
obscia nat ⁊ generand se a sup fluitatibus .c. 153
Ar omnia nocumenta de necessitate .c. 161
ossa quom nutrimt .c. 172
Cur Galenus ordinate est non circa curabilia .c. 180
Cur Avi ultimo dixerit opationes magis abm .c. 189

De Proheminium Cati .c. 3
De Pulsibus libri Cati .c. 4
De Pulsib⁹ remedior⁹ fuisse ꝑ[ꝓ]hibit⁹ a Cato .c. 4
De Pulsib⁹ remediorum Auic: .c. 5
De Phlebotomia Varronis et Sagunsagis Remediorum Auic: et Cati .c. 5
De Phlebotomia i Pleuresi quando .c. 5
De Prouidendis signis remediorum Curat⁹ Crisi i Auic: et Cati .c. 7
Promissa a Cato nō seruantur .c. 8
Prudentis medici rerum scientia damnat .c. 8
Ad Prudentē nō conuenientia fuisse libri Cati .c. 9
In Pleuresi quomodo perdat Empirici .c. 10
Ars Principis seruit Auic: .c. 13
Plura sunt Grauia ipsa sustinis quorū pericula timui .c. 14
De ꝑ Pulchritudine ægri medicus .c. 14
Probare ꝙ Deus sit misericors .c. 18
Propter ꝙd rem ꝑfectā nō debet cuilibet magis quam Patri .c. 18
In Particularibꝫ ægritudinibꝫ quem ꝑdat Auic: .c. 19
quē Passio rerum diem ipsa ꝑfecit .c. 19
Pruinosa pricd sit .c. 21
Prudentis est sperandum etiā cū Auicen .c. 23
Plura sunt medicina etiā .c. 23
Cur. Plus nāli sit minor curandus ꝙ i medicina .c. 24
Cur Plus natis ꝑfectionē i medicina .c. 24
Principia ꝙ capit medicina cū Cato .c. 24
Plus naturalis prudens ipse natis vero sperandum .c. 25
quem Principiū sit id in no cuius est principiū .c. 28
Phole nō ꝙ nō det alimentū insensibile .c. 29
An Plura sanantur casibus .c. 34
In Plures viuunt attendens etiā i viribus attendens magnanis .c. 35
Pruner nāz res grata sit .c. 36
Pares debitus ipse vere sanas .c. 38
Pars prudens medicina te rem patrem .c. 39
Procedens Cati minus est ne ꝑmittat sectam medicinæ ꝙ sunt .c. 39
Principia theorice scientie ꝑtat i omni physica .c. 40
Perspectiua principiū ꝑtat i Grammatica .c. 40
A Pte quot debeat capere medicus .c. 40
Cur Pte et quem nō cognoscit et agritudinibus .c. 40
Pulsus cuius ꝑtat nō ex pte .c. 41

Cur Ptus nō cōsuetudinarie sanitatē ī spē .c. 91
Partus gustū possit pbari ī sua .c. 92
Ptus natis nō est tota necessaria medico .c. 92
An ptus sūt substantie medicine .c. 93
De Principijs ac ptūs nāe sm Gal̄m .c. 94
Tonsure vsus ptus est .c. 97
Prima ars grauū cognitio est ad omnijs .c. 97
Ips Paracelsus ī libro de pulsibus est fabis .c. 98
Principalia membra ptus .c. 75
Plumbus est calidus .c. 77
Ptus grauū cōcludunt aliquid est calidū .c. 78
Plumbi dicūt Calida .c. 79
Plumbe minimū grauū descriptus sm Auic. .c. 79
Cur Prudentia merito ac sanctus sit ipse .c. 86
De Prudentia eiusq; capiendi sm Gal̄m .c. 87
Prudentia ī grauū medicina agit gd sit .c. 87
Pili dimittendus ī capite diminuto .c. 92
Pueri cur gd sit .c. 94
Prefocant medicus grauū morient .c. 106
De Puella morit Cicut ac nō nupsit .c. 107
Pilij genitia ī Coitu sit mala .c. 107
Puniendi fūrū Cadiones .c. 108
Pueri pertinentia ad .c. 105
An Puero ac Iuuene nō est naturalis calor .c. 119
Sm poetas diuersis mēbris suscipiūt calorem .c. 122
An perfectior Complexio hominis quā pote est brē .c. 123
Pulmo est Calidior aque .c. 127
Phlegma a quo gnāt rumpere dysenteriā .c. 130
An Phlegma sit res frigidior quā sit ī neruis .c. 130
Pili grauū generatio .c. 131
An Pili sit frigidior complexionis .c. 132
De Pilis Vitiosis .c. 132
Pilis nō sunt frigidiores ossa .c. 132
Pilus est animatus sm grauū .c. 133
Cur pili nō gignūt nisi sicut Virginis ac eunuchi .c. 133
De Pudendis grauū ac Vitiosis .c. 133
An Pigritia ac naturis sit frigidior complexionis .c. 136
Pigritiosis ac ridentis ōres .c. 136

Pigrado cr adrys qd sit .c. 135
Phlegma nõ st hominis signum .c. 137
Pulmonis cr splenis cr cipatis dra .c. 138
Pter cr Juncta cum pte pti cipat .c. 139
Pulmo multis Juncta astomachio .c. 139
An Pulmonis Cophagio natis sit hominis Cophagotomia cũ cipatis .c. 140
An Pulmo Lebet humiditat accidẽtalẽ .c. 140
Peripneumonia q grauissima sit fr magis .c. 141
Peripneumonia q tussi nõ fuit .c. 141
Peripneumonia q tussi mortalis fuit .c. 141
Pilis ossa sunt minus sicca .c. 142
Cur Pili nõ sit fragilitas .c. 142
De p̃ somno .c. 147
Phlegmone pulmonis dubia .c. 150
An Puer sit Calidior Juuene .c. 150
An Pueris Cophagio nõnunq sit aq Calida sicut Juuenibus .c. 153
An Impuberis fuit melior digestio q Juuenis .c. 154
Cur Pueri nõ Ita frequẽter digerũt sicut Juuenes .c. 155
An Puerperæ Vita possit .c. 160
Parientis plagatæ vitã nulla p hominẽ .c. 161
q Prohibeat mortẽ nulla accidentalẽ .c. 161
Pictoris q Alter Visus .c. 161
Pictoris q Alter mouetur .c. 161
An pcepto diuino promissa ultramarinæ vitæ .c. 161
Puerperæ Corpora sint humidiora .c. 162
Cur Pueri sapt ignorãt .c. 163
Phlegma grauat q nihil mouet .c. 169
Phthisis cr medicorũ dicũ qd sit pt̃ mortal .c. 170
De pt̃ hominis quæ sũ duæ: .c. 172
Processus q fit i nutritione .c. 174
Phlegma nõ necessariũ grauat Juuenem .c. 175
phlegmonis q necessariũ sit i stomacho .c. 175
De Phlegmate .c. 177
Phlegma triplex .c. 178
Phlegmatis loca .c. 178
Phlegma nõ necessariũ grauat i Senem .c. 178
Cur tussi nõ gemiscũt Pueri Senes nõ sunt nisi de spũ .c. 179
De Phlegmate mali .c. 179

De Phlegmate duplici nō nato .c. 179
Phlegma nō nisi gustū fugit .c. 179
Phlegma nō hr ppriū motū ut attrahat sibi sanguis q. .c. 180
Phlegma necessario solū gignit i stomacho sm Gal. .c. 180
Cur Phlegma magis ipe necessitate trahat sanguine q ppter alia. .c. 181
An phlegma alibi q i cpore possit i sanguine Cruoris .c. 181
Phlegm solū q solus sanguis mouet .c. 183
An phlegmatica mala mouēt phlegmate .c. 183
Cur phlegmatici frigide mouent .c. 184
Phlegmatis nō aptus spus .c. 184
Phlegmatis quadruplex differentia sm Gal. .c. 184
Cur Phlegma Cpsum appetat magis alia .c. 185
Quadruplex regula .c. 185
Pisces nō pullulant i sanguine salsedine .c. 188
Cur Phlegma salsū sit subtile .c. 188
An Phlegma salsū sit subtilius principio .c. 189
Phlegm sanguine de saporibus extremis .c. 190
An phlegma possit primo fieri acetosū q fiat dulce .c. 190
Phlegmatis acetosi duo sūt mali .c. 190
Phlegma necessario fit i stomacho sm Auic. .c. 191
Phlegma acetosū nō fit i stomacho nisi p putrefactū .c. 192
An Putrefactio sit dulcis acetositatis .c. 192

Ja Pulsus dr pulsibz

Dr Pulsibz sūt ygie Hyperocrus	.c.	1
Dr Pulsibus libri Gal	.c.	1
An Pulsus ꝛ sonoliosus sit ꝑ nāt vitiosū	.c.	1
Pulsus caprizās	.c.	1
Pulsus cōsonus celer ī ōgis sānis	.c.	1
Dr Pulsus mutus sēn Arrigum	.c.	2
Pulsus ī ḡbus fuit systoles ꝓtrahit	.c.	5
Pulsus ī ḡbz dispositionibz vapozat	.c.	6
Pulsus debilis quoꝝ trāgūdus	.c.	6
Pulsus quoꝝ trāgūdus sit ī brachio	.c.	7
Pulsus mouet rabiosū ḡn sanat	.c.	7
Ja pulsū trāgūd cōditionis sanabil	.c.	7
Pulsū quot vnuꝫ	.c.	7
Dr Pulsuū generibz sēn Gal	.c.	8
Pulsuū ḡn quoꝝ sanat	.c.	8
Pulsuū dr attādū ī vno pulsu sēn	.c.	8
Pulsuū dr Cōpositū vnū pulsū ad alīū	.c.	8
Dr pulsuū assensu quot sūt	.c.	9
Pulsuū dr trū sēn trāsmutationis	.c.	9
Ja Pulsu nouē assē cōsimiliū ī pte	.c.	9
Dr Pulsu ī quo regulat ors pulsus sēn Gal	.c.	ij
Pulsus vehemens quoꝝ stabiliūdus sit ī motu	.c.	ij
Pulsus similis vehemēti	.c.	ij
Ad Pulsus cognoscēdū cognoscāt quoꝝ applicādi sit mens	.c.	ij
Ja Pulsibus q̄r Cognoscendi	.c.	ij
Pulsui applicādi mens triplex modus	.c.	12
Dr Pulsuū modis	.c.	12
Pulsus fortis triplicit	.c.	13
Pulsus fortis quoꝝ cognoscat	.c.	13
Pulsus plenus quoꝝ cognoscat	.c.	13
Pulsus durities quoꝝ cognoscat	.c.	13
Pulsus cui fuit debilis ca frigus	.c.	14
Dr Pulsus plani mutatione sēn Auic:	.c.	14
Dr Pulsu plano difficultas	.c.	14
Pulsus planus quoꝝ iudicat	.c.	14
Dr Pulsu fori	.c.	15
Dr Pulsu durus	.c.	15
Dr Pulsu uerus	.c.	15

De pulsu tardo .c. 15
De Pulsu Consequti .c. 15
De Pulsu spisso .c. 15
De Pulsu rarus .c. 15
De Pulsu rarefacto p̄dicto .c. 16
De Pulsuū Cōsimilib⁹ .c. 16
De Pulsuū cōpositis vnclusis nō apt Gat .c. 16
Ponder⁹ . pulsu ꝑuū cognoscēt .c. 16
Proportio ꝙd sit .c. 16
Proportio equalitatis & inequalitatis ꝙd sit .c. 16
Proportionis maioris . equalitatis diuisio .c. 17
Proportio multiplex ꝙd sit .c. 17
Proportio suꝑpartticularis ꝙd sit .c. 17
Proportio suꝑpartiēs ꝙd sit .c. 17
Pars aliquot ꝙd sit .c. 17
Pars nō aliquot ꝙd sit .c. 17
Proportio multiplex suꝑpartticularis ꝙd sit .c. 17
Proportio multiplex suꝑpartiens ꝙd sit .c. 17
In Pulsu vaporoso sensi ꝙd cognoscendū .c. 17
Ponder⁹ . pulsu partes ꝙd constituāt .c. 18
Ponder⁹ . pulsu sen ꝓportiones musicas ꝙd percipiāt .c. 18
Pronosticamur . pulsu partes quot constant .c. 18

Quot stomachi sint apprimis	.c.	ij
Quo tempore fluxus Cati	.c.	12
Quid agendum circa meritorios	.c.	16
De qua palpitatione agra medicus	.c.	17
Quot sint habitus pellendi sm Arist	.c.	23
Quatuor modi medendi mag quor singuli	.c.	27
Sm licebit vti purgantibus	.c.	27
Quid agendum circa menses	.c.	28
Quatuor modis diuersi corpora mouentur	.c.	29
Qualiumcq; malor no dependet a cā primitiua	.c.	30
Quid vigoris in dispositio sit agritudo	.c.	30
In quib. dormire habet sedm Cels sm Vgonē	.c.	31
In quib. dormire q̄ noctis habeat de causa	.c.	31
Quot quatuor sint elementa sm Hipp[m]	.c.	47
Quot quatuor qualitates sint cōstituēt	.c.	47
Qualitatum humidarū qd sit	.c.	50
Quot grauiora sunt malorum q̄ possint curari in nobis	.c.	52
De qualitate sit Cōplexio	.c.	59
Qualitatē esse cōplexionē sm Aucr:	.c.	59
De qualitate complexio dicat aliqd	.c.	61
Qualitatis mutatio qua sit	.c.	65
Qualitas quo pacto agit in passū	.c.	67
Cur quarta etiam dicat temperata	.c.	84
Cur nō qualitates putridarū causis hoc sit difficile	.c.	96
Quot modis dicat res calida	.c.	105
Quatuor sunt Virtutes medicinis	.c.	105
De quatuor gradus habeant medicina sicca et humida	.c.	106
In quarto gradu nō dat medicina humida nec sicca	.c.	106
Quot sint Complexiones distemperate	.c.	108
Quot quatuor sunt complexiones	.c.	118
Quotis choleram sit apta nasci	.c.	127
Quibus nomina Cholera, Sphacelus, et pestis	.c.	129
Quatuor sunt substantiales humores	.c.	132
Quot modis fiat hydropisis	.c.	191
Quot modis nigra bilis	.c.	198
Quot modis vigeat Cacochymia	.c.	198
Quot modis vigeat Hydropisis	.c.	198
De quatuor sit mores	.c.	199

p quadrum Cōsistorii .c. 151
quibꝫ locus ꝙ sanctus .c. 161
ēzdo vir est Caliber femina .c. 165
In quarto humiliatus nāsmissus signis ⁊ dignatus .c. 179
In quarto humiliatus 2ꝝ spe unicꝫ domo .c. 171
ēzdo est unus cōmunis sanctis .c. 172
Cur quatuor sit sanctis .c 174
Quadruplex diversitas pōlygonis sen sig .c. 184

Ios Zacharias ⁊ parisius
Dic quinta Cadauca ⁊ unus parisius .c. 5
quatuor cognominat ⁊ parisius .c. ii

Differẽcia ẽt Auic: et Cato c: 1
De Regimẽ
Prouerb ẽcia Auic:) c: 2
Ouid medicina:)
Ouid Cãt medicina)
Oraũ Auic: medicina ẽ placida)
De phlegmate (Cati) c: 3
Libri medicinar Cãt et Auic: sunt similes cõtinẽtes)
Tractat ẽ cibis: Auic: et Cato)
Tract ẽ cõplexionib: Auic: et Cato)
Tractat ẽ humorib: Auic: et Cato) c: 4
Tract ẽ ventis: Auic: et Cato)
Libri marbodei Cati)
Libri marbodei et Auic)
Herba: ẽ mandragora Auic et Cati)
Tract ẽ diuersis cõplexionib: Auic: et Cato)
Tract ẽ signis cãs et signor: Auic: et Cato)
Libri de quisitus Cati)
Tractat: de pulsib: Auic: et Cato)
Tract ẽ pulsib: Auic:) c:
Tractat: ẽ urinis: Auic: et Cato)
Liber ẽ urinis ad Hipp)
Tract ẽ cõmunib: somnis: Auic: et Cato)
Tractat: ẽ Diet: Auic: et Cato)
Tract de ẽ Aphorismi Vbers de signis: Auic)
Auicẽ ẽ Aphorismi: Auic)
Tractat: ẽ medicinis simplic: Auic: et Cato) c: 5
Dicta Aph: Cãm et Dioscoride)
Dictũ Auic: de multis circa medicinas)
Quidã sub-assignãt ordinẽ: Auic:)
Auic: ignorauit ord: Cãti)
Quidã inuersũt ordinẽ medicinar)
Libri Cãt corrupti: libri 3ij Cãtonis Auic: c: 7
Liber Catonis Cãti)
Tract ẽ Aluinis: Auic: et Cato)
Tract ẽ signis grauidis et Cãti: Auic: et Cato)
Tract ẽ infirmis: Auic: et Cato)
Tractat ẽ solucõe cõtinuat: Auic: et Cato)
Tract ẽ dislocatis: Auic: et Cato)
Tract ẽ somnis: Auic: et Cato)
Tract de accidentib: Auic: et Cato)
Tract Cauteriorũ: Auic: et Cato)
Promissa a Cato nõ seruata) c: 8
Magist sagmar: medicinis solutiuis:)
Medicinar solutiuar cũ Hipp: et Cato)
Medicinis practicatis multis sequentia damnat)
Cato egritudines ẽ medicinis ẽ ipis curabilib: ego Auic:)

cũ xiõ

quãdo Auic: sic medicinar: quidã Cato c: 8
Libri Cãt sunt multũ cõmodissimi ad multa practicãda) c: 9
quidã dicit sic: quãdo agritudines sũ Cãti)
quidã dicit sic: quãdo medicinas sũ Cãti)
Liber Cati de medicinis ẽpsis)
Quid ligia nobis ẽ Cato quãdo ad medicinas ẽpsas)
Oraũ Auic: Ille ꝑ Cãtonẽ 3ũ multa obtinuit)
Auic: studiũ ẽpsit) c: 10
Specialia regis medicinar) c: 10
Complexio ẽ sit)
Diagnosis ẽ sit)
Marbodei ẽ sit)
Cũ medicinis ẽpsis)
Cũ medicinis ẽpsis)
Diuersitas ẽpsis ex vsu)
Vsualis diuersitas ẽpsis)
Quidã pendũt complexiones: Cato ẽ humores)
Cato scribit ẽ suis ẽpsis)
quãdo status sit ẽpsis) c: 11
Cato accusatus ẽ deceptionẽ ẽ generib:)
Cato ignorauit ad libũ peripateticũ)
Auicẽ ẽ multis nõ multa scripsit medicinar)
Cato nõ ignorauit ẽtras)
Quare Cato (in Roma) defecerit) c: 12
Quo modo Cato scripsit)
Plures Cati)
Scribit Cato de cũ Bolleduna)
Quidã medicinã dicũt ẽpsis ex vsu)
Quã videtur medicinã)
Medicina: sex modis agri via curabilis)
Dicta ẽ medicinis ex complexione)
Dicta ẽ medicinis ex vsu)
Tres libri medicinar Cati)
Alius liber medicinarius nõ est Cati)
Verba diuersa Auic: c: 13
Nũqd Auic: fuerit peripat:)
Quidã de subtilib: medicinis)
Quidã non medicinis insistendũ censent)
Ordinarius speculationis medicina) c: 14
Quidã possit magistros offendere ꝑ medicinã) c: 15
Quidã possit cognosci modus)
Quis gbal: medicinis)
Quidã medicinis credere nequeũt)
Quidã ẽ vsu secundũ medicinas)
Circa medicinas ad egros) c: 16
Quidã medicinis plegãdi diuersitas cognoscit) c: 17
De qua potissimũ egros medicus)
Quare cautus medicus cũ nõ ad plenũ cognoscit subiectũ 2m

quid sit (unde regula, & summa) c: 18
Gal⁹ mihi ℭ. Vocauit Deus i principio opꝰ suum)
Auic: no inuenit Diuinū magistrū sed ipse fuit suus
quare liber Auic: de medicina sit magis ℭ pleu q̄ liber
rasis plene)
Misericordia capit duplic⁹)
Auicen & Deus sit misericors)
quomō Valeat regula illa sūb pp q̄ diuersitas mitat
illud magis)
In q̄b⁹ laborat aliqs medicꝰ)
Determināda ℭ medicina) c: 19
Vtrū duplex practica medicina)
Quia diuisō Iuuamenta, in tres sp̄ales)
quomō patet Auic: ℭ septimodo particularitas)
quomō Auicen: sit medicina)
quomō Rasis dr esse perfectio totius)
vtrū Auic: ℭ medicine) c: 20
Ordo Auic: ℭ medicine)
Ordo Gal: ℭ medicine)
quid sit medicꝰ)
quare regrat⁹ ad librū medicina capitan)
quomō ars sit circa singularia)
Ars q̄ circa vna)
Auic: no fuit de scripta regula)
liber de Canticis no q̄ Ypp⁹) c: 21
Liber Introductorius no q̄ Gal)
Duplex medicina)
In quo differat duplex medicina Auic:)
quomō scia sit distincta de speculatiua)
questio Vtrū medicina sit scia)
quinq; sint rationes ppter quas Gal)
quid sit ars)
quid sit practica)
Gal⁹ scribit ℭ nō ad finē artis) c: 22
quomō ars sit circa singularia)
Artes aliq̄ speculatiue)
Diuisio q̄ practica ℭ speculatiua sm Auic:) c:23
Medicina q̄ ars sm Auic:)
Quare operatiua sit ℭ medicina)
Necessarium duplic⁹)
quomō argumenta de necessarijs ℭ insufficiēter)
Diuisio q̄ quinq; partes sit medicina)
Medicina q̄ ars conuersatiua)
quare medicina no cognoscit sua, sicut sm Auic:)
Medicina q̄ ars no q̄ ignobilis)
Medicina aliq̄ scia speculat⁹ contrariatur) c:24
quare ℭ medicina sit Vtrū scia)
quare ℭ quibus sit minus certitudo q̄ ℭ medicina
Medicina q̄ de mobilibus subito q̄ aliqua scia)
quomō Medicina sit ars mechanica (ut Auic:

Diuisio medicine ad alias scias) c: 24
quare medicina pretermittat quinq; partes)
quare ars dicitur sit medicina)
Medicina q̄ ars conuersatiua)
quare principia capiat medicina sm Gal⁹)
quare circa vagabas medicinas accidat error)
quare dicit sint humida, siccitatibus) c: 25
Vtrū medicina sit vna ars vna plures)
quomō artes dicant ad. sa)
Anathomia Auic:)
Vtra medicalis practica q̄ pars vtra speculatiua)
Auic: q̄ regrat⁹ ad nouam medicinam
quomō Vtrū medicina sit scia practica & speculatiua) 25
Diuisio de nomine diuersimode ad rem
Aphorismus (vna)
Aphorismi (plures) vna sm Gal⁹)
Modi q̄ inueniendi mag⁹ q̄ fuerit) c: 27
q̄do licuit vti rationibus)
questio Vtrū dar demonstrationes) c: 28
quid regulā sit circa nouum)
quid sit nouum accidentale)
quid sit nouum substantiale)
Corpus nouum dicit q̄ medis)
quomō principia sit idē cū ne cessus q̄ principiū)
Aduersarius visibilis p⁹ sm Gal⁹)
Aduersarius visibilis nec mens visibilis p⁹ sm p⁹) c:29
Aduersarius visibilis nō facit ad medicū)
vō Gal⁹ q̄ dat aduersarius visibilis)
vō p⁹ q̄ nō dat aduersarius visibilis)
Quare medici vō applicat nouum sicut regulas) c:30
Quidam rasis vō deprehendit vna cū primicia
+ quid regrat⁹ ad dispositio sit agitando:
questio Vtrū somnus sit principium vigilare a medi 31
In somno quies, habet scia & cui sm Gal⁹)
Quare nouum habuit ℭ causa: dormire, quia)
Quare spiritū sit a causa)
Medicus accidit cognoscere duplici de causa)
Accidit⁹ q̄ quē medicus studiat)
quid sit scia Vnica)
questio Vtrū spūs dicat somni nec ag⁹) c: 32
questio Vtrū spūs sit mixti)
In plinio sunt spūs sm Aduersū)
Diuisio de spū)
spūs grossus nō nocet spissitas sm Gal⁹)
Dico q̄ Auic: ad Gal⁹ de quoq; spiritu)
Diuisio ℭ spū: Vinū aqua, sanguis, sm p⁹ c. Auic 33
quid sit dictū sm Gal⁹ ℭ spū mixti)
Nō dat spūs mixtis diuisus nō aliis)
Diuisio ℭ spū innatus ex influxu)
spūs nō sunt mixti)
spūs quomō nutrit)
spūs q̄ quo nouum)

quæstio Virū sanat sic mānig) c: 34
sanat ofa mānig)
spūs ofa mānig)
quæstio Virū i plāis sit sanguis)
Sanguis duplex)
Virtus attractiua i plāis dr a virtute attractiua ma
nentis) c: 35
quæstio Virū dormire n ofa sit sanitas ma
nentis sanitatis)
quid sit sanitas manentis)
Diffinitio sanitatis ofa Virū sanat c: 36
quæstio Virū dormire influentia) c: 36
quōd facile repletionis / indicatiua plenitudo de sa
nitate manentis)
quæ sit sanitas ma nō manens)
quæ sit sanitas ofa manens)
quōd sanitas ofa diu manet cū sanitatis) c: 37
quōd sanitas facile corrumpit)
quōd medicina per aperi citra nocet)
Sanitas intelligibilis nō dari)
Diffinitio sanitatis ofa Virū sanat c: 38
quæstio Virtus sanitatis cōplexionis)
Diaphonitas vasi ofa sanitatis cōplexionis
Pars practica medicinæ hō nos pertinet) c: 39
Cui pertinet medici ofa considerare circa medi
cinas q Avic:)
Alcoholy hō plus principiū alicuius scientiæ) c: 40
Especialius principium plus: diuersorum)
quæ debeat capere medicina a pte)
quæ diuersa medicina varios diuersi)
quæ pars nō considerat de agrimedicina)
quæ qbz alicui hō pertinent) c: 41
(quæ medicus principaliter ad pte)
quæ pars nō considerat sanitatem: spē)
quæ appetunt in medicinis)
quōd Medicus medicinas cognoscat) c: 42
Artifex in diuersis machinis diuersis diuidendo)
quōd medicus facienda cognoscat q diuidendo)
Diuersi sunt possunt plures)
Hanis plus nō est non necessaria medicus)
quid sit Alpharet)
quid sit Alcoholi)
Vnde habent Virtus medicinæ) c: 43
quōd medici diuersis cognoscant officialis medicinarū)

Medicus cognoscendi cū applicandi medicinas speciales
medicinæ) c: 43
De generibus medicinarū sunt Galeni et Auic:
(quæstio Virtus medicinæ substantiæ plures mali)
quæ magnæ ad substantiam)
Decem ita cū principijs sunt Galeni) c: 44
Diffinitio ita sumit ex 5ª metaphy)
Galeni ofa sunt ex 4or)
quomodo possint ofa pauci sit ita)
quæstio de speciebus elementi)
(operationes ofa elementi mixti) c: 45
quare ignis sit corpus supra: c: 46
(quare sit forma mixti cū suis)
Varie opinantes mixtorum et ritus)
et plures sunt ita sunt Hipp^ci
(corpus cognoscit ex nō sensibilis) c: 47
(corpus cognoscit ex nō sensibilis hoc cognoscit qd solum)
quare-pertinet nō sensibilis hoc cognoscit qd solum)
opus possibile Virtus ritus ofa)
quomodo mixta videntur mixta p^ter)
quomodo 4or sit ita sunt Hipp^ci)
quomodo combinandi sit 4or qualitates)
quæstio Virtus alterativa formaliter mixtorum)
quid sit primo calefactibile) c: 50
quid sit humidum qualitatiue)
quare aliqua commixta exhibens)
quæstio Virtus humidum mixti sit commissum humidum ignis)
quæstio Virtus mixta sit quarta substantia)
Maior humidum ofa dicens mixta ex maior mixtus ofa
mixtus ignis) c: 51
quæstio Virtus mixta sit a medio quoad aliquid mixtum)
quod quantitas superficies mixti nō possint coniungi ad
mixta) c: 52
quomodo mixta mixtorum ad mixti modi)
quomodo quarta pars mixta: mixta magis dicitur)
quæ sit Virtus augmentativa mixta
Aqua calefacta quomodo reducta ad priorem frigiditatem)
quare aqua reducta ad frigiditatem aquæ frigidæ
mixta) c: 53
Diffinitio humidi ad siccum)
(mixtorum mixta et mixtum)
q[uo]d aqua nō sit cognita mixta) c: 54
quare aqua nō circumdat mixta
Duplex mixtio et corporibus)
quid facit ma et mixta ad cibum) c: 55
(mixtorum mixta ex aqua ad cibum)

quem humidum : etis frias frias ratio
nē ēgeritis ōm) c: 55
Lorum de quasi rotē nunc)
De ēpīr
(ueho Vnū aer frigid mixtū humorū)
Ohio unū aer ē aqua grossior : grauis odis) c: 56
Triplex appetitus : etus) c: 57
(ueho Vnū humidus ignis ē aeris ser distinguit)
Vnū motus ignis circularis aquā dori influxus 58
influxus dori)
(uero motus ignis ad motū ei nō sit talis nec
violentus)
(uero calidum desiccat ē accidēs)
(uero calidum ē siccū ē se-)
(uero ētis Vnius ad mixtionē)
De gust etus) sm suos:)
De tactu mixti sm suos:)
(uero corpus mixtū sit grossius ad calid) c: 59
Semper in mixtis sunt diuisibilia calida)
De ēplexion
Vnū ēplexio sit qualitas)
(complexio ipse stus sm (atem)
Vnde mixtū habeat ēplexionē)
(uero accidēs habeat stus)
(complexionē nō ipse stus sm suos:)
Vnū nō sit ēplexio sm (atem) c: 60
Duplex opus ad sit ēplexio)
Ohio unū dat ingredi ad pōdus sm suos:)
Dat aquale ad pōdus sm (atem) c: 61
(uero aquale ad pōdus sm (atem)
(uero unū sit ēplexio rotalis) c: 62
Duo ēplexiones sunt : unū sm locū) c: 63
Tactus sensus ipse primus) : c: 64
Diuisio ēplexionis : stus)
Ohio unū dat aquale ad pōdus)
(uero sit qualitates mixtū) c: 65
aquale nōnullo nō minus circularis sm locū
(uero qualitas ignis ipse excessus aquales) c: 67
(uero uterque frigidi nō superant : rotē)
(uero calidum aeris : humor minus sensū
frigidum)
Vbi proprius ēplexio rotalis) c: 68
ēplexionē mixtū ipse sm (atem) ad
(uero cognoscat ēplexiones calidum frigidum)
(ēplexio aqualis : qualis stus)
(uero sit ēplexio aqualis quo ad locum
Vnū mixtorum sit sanitatis

(n stus duplex ēplexionis aquales) c: 69
De remotis tactu : mixtis sm locū c: 70
Motus quo ēplexio humana ēparat ad mixtū
(uero nō sit hō nō ita ignotus) c: 71
(uero Vnū mixtum ēplexio ipsorum diuina)
(uid sit mixtorum motus D:
De ēplexionē humanā sm (atem ut mixtorū
(uero inclinat ad aquale ad pōdus ē (atem
ut humidum)
(uero (ut ratio motūs mixti no solum)
(uid sit motus ēplexio diuersa)
(ohio Vnū motus inclinat sibi mixtū ipse simile
sit pōdus aquale ē ratione) c: 73
(uero motus (atem ē Vapores)
Dna (te calidum ē pōs motus ad generationē
(uis ipse duplex sm locū : c: 74
Vnū uis sit sensus motus)
(uero principale adiuuans corpus grossum ad
(uero uis dicat Vnū ipse ē calidum ad mixtū
(uero sensus calor nātus) c: 75
De augmentatione sm (ationem)
(uero calor possit ad suffocationē
Nutritus motus principalis)
De Vitatione (ationis)
Vnū (ationis ēplexio (ui : c: 76
De ēplexione calidi)
(ohio Vnū dat optima simplex)
(ohio Vnū stus huius rationem alius stus ē
magis ppinqui aquationi : c: 77
(uero plante sit (alidum)
Dat aquale Vniuerso stus sm (atem : c: 78
(uis huius ētissimi ipse actualis Vniuersa stus)
(uero ut Vitalis sit (alidum mixtorum sm (atem)
Ita mixta non ipse frigida sm aliquos)
(uero uis dicat ipse calida)
(uero pro ēclusa aliqua ipse calida)
Plantarum (alidum) c: 79
(uero nutritum p plantā digestum sit humor)
(uero generatum ipse . c: 80
(uero aqua calida nō solum)
(uero ut recipiens sit humidum non recipiens)
Nutritio aliqua sit a calido ut frigido) c: 81
(ohio Vnū hō operatus sit ternarius ēplexionis
humana aqua digesta)
Nō dat minima talis sm locum)

quid sit equale ad iustitiam secundum Galenum c: 83
Signa hominis temperati
Quid sit equalitas 3 modis
Capitulo climatum
equalitas unius climatis est alia ab equalitate alterius
quid intelligitur per sanum c: 84
Quid intelligendum per Indos
Dispositio habitantium sub frigido
Dispositio habitantium sub calido
Quare Aethiopes florent in sole non ...
Quare 4m clima dicatur temperatum
quare in medio earum regionum distemperatarum non sunt homines temperati
Questio utrum si Indus mutetur ad complexionem suam mutetur c: 85
quid regratur complexionem temperatam c: 86
Causa diversitatis individui ab alio
Quare ... sit prohibere mortem et senectutem
De complexione cuiusque propria secundum Galenum c: 87
quid sciant medici de complexione
Questio utrum possit unum individuum esse simile alteri in complexione
quid sit complexio sanguinis firma
quid sit complexio sanguinis mas
quomodo sit dispositio sanguinis mas
quid sit agens et patiens
quid sit patiens et quid medicina agit
quomodo possint duo homines esse similes c: 88
quomodo sub equinoctiali sit regio temperatissima c: 89
Questio utrum regio equinoctialis sit habitabilis
Conditiones potentiarum in climatibus 7m c: 92
unde regratur sit cognitio climatum
Minime esse habitationem equalem in aliquo quam in 4o climate c: 93
quid attendendum in graduandis regionibus
De equalitate membrorum c: 94
quid sit caro lacertosa
Quid sit caro coloris vel ...
De corpore secundum ...
quid sit caro ...
Caro melancolici est ... sicut in temperato secundum ...
Questio utrum caro sit propinqua equalitati
quomodo simile non agat in simile c: 96
que caro sit propinqua equalitati
utrum caro sentiat
Quare caro hominis sit aptior ad iudicandum ...

Questio utrum caro sit membrum temperatum c: 97
quomodo caro sit membrum debile
quid sit medicina
quid sit cibus
quid medicina cibalis
quid sit cibus medicinalis
Quare medicina dicatur alterare corpus c: 98
quid sit medicina temperata secundum Iacobum
Via ad cognoscendas medicinas
... novi operatio
De actione medicinarum secundum Iacobum
quomodo ... a magnete
De actione medicinarum ... c: 99
De actione medicinarum secundum Galenum
quid requirat medicina frigida in corpore nostro
quomodo ... agat
Quare medicina dicatur frigida in potentia
quid operatur medicina calida a corpore nostro
quare medicina dicatur calida aut frigida ... aliorum c: 100
Questio utrum medicina a quolibet corpore suscipiat eundem gradum alterationis
Oleum est medicina temperata
Oleum rosarum est temperatum
Questio utrum detur medicina temperata c: 101
Quomodo unum conservat corpus
Questio utrum medicina temperata conservet idem corpus
Quomodo ... tanquam ... febrium
que conservent homines temperatos
quomodo medicine temperate conservent alterum c: 102
quomodo ... medicina temperata
Quomodo medicina temperata possit ...
Quare cibus dicatur calidus aut frigidus c: 104
Quare medicina dicatur calida vel frigida
Differentia inter medicinam et cibum
Medicina ... agit per qualitates contrarias opiniones c: 105
Medicina agens et patiens ...
Quot modis res dicatur calida
Quare medicina dicatur calida vel frigida secundum Avic:
Quare medicina sit calida aut frigida
quot sunt virtutes in medicinis
Distinctio medicinarum in gradus
Medicina calida in primo 2o 3o et 4o gradu c: 106
Questio utrum medicina sicca possit habere 4m gradum
• Medicina sicca in 4o non ... in 4o
De veneno scorpionis frigido

Quarto materiat ꝑ pcedat ꝓ materia) c: 106
Pedimentu ast albus mollis et Vomitu hũ)
De rapilla)
Quarto Vomitu frigidu sit Vomitu) c: 107
Quarto Vomitu frigidu possit mouere)
Impete ast mouere Vomitu calidu)
De pecilla mouere citius et nõ rapilla)
Clisteres albus accommodat ast albus ꝑ hec medicina)
Clisteres faciat spargu sm Auic:)
Quarto clisteres faciat spargu)
Quare clisteres mitt nõ faciat spargu)
Clisteres sut multa sm Plinii)
Quare medicina dicit ogne ẽ Clisteres ẽ potu) c: 108
De Cristeru)
Usus medicine Vomitus ꝓ repe Cristeri)
Clisteres ꝓ ꝑpiritus pmixtis)
De cõplexionib; dispositis)
Quare sit cõplexionat dispositus
Cibus Vehitus subs spus ast calidus) c: 109
Caro ast magis calida ꝑ frigida sm Galen
Sanguis et nõ sua ast calidus)
Calidum recipiens ꝓ recipiũ)
quarto Calidum sit cũ humiditate)
Qsdio vtrũ nat sit cõplexionat dispositus)
quid negatur ad cõplexionẽ dispositam) c: 110
Q sit cõplexio dispositus a appropriatus cuilm)
quid negatur ad bonã cõplexionẽ)
Quare negatur ad bonã cõplexionẽ) c: 111
Quare dicit corpus sanatum)
Calidum libris ast dicit ignem cõplexionat
calidat sanat) c: 112
Quare Hippocras Chapitreis) c: 113
quarto cibi medicus possit ꝑ simul Calidum
et frigidum sm Galen)
Cõplexio Calida humida nõ dis pmanet) c: 114
Quare cõplexionat dis pmanet)
In qua fiat maior resolutio sm Galen)
humidu nõ recipit Calor)
Puchi ꝓportionatis utrum) c: 115
quarto cõplexio humida sit brisima Vina) c: 117
Cõplexio sima una)
Cõplexio cũ una)
Quarto una faciat apostema) c: 118
quid negatur ad hoc q solu calidu faciat dolor)
quarto q nõ sit cõplexionat)
quarto nullu sit cõplexionat sm Auic:)

Regula ad cognoscẽdu mixtu) c: 119
Calor nõ ast cognitus ꝑ sensum pmum)
Quid sit mixtu cõplexio diuersa)
Qsdio Vtrũ sanus magis retinat frigidum ꝓ
ad calidum) c: 120
Quarto frigidum ꝓ recipit cõcurrat ad egritudinẽ)
Qsdio vtrũ putre sit ꝓ simul bibi ad Calidu ꝓ frigidu)
Quarto medicina dicat aptu ast dimittu) c: 121
Quarto corpus possit humectari)
In libro egritu cõplexio ꝑpria sedat Calidu (Calidus
tus simul)
Multer sm diuersas partes suscipiunt calorem) c: 122
De cõplexionib; mulierum)
Qsdio vtrũ mulier habeat ꝑfectu cõplexionẽ qua
pote ast habere) c: 123
Quarto ex operationib; possimus cognoscere qualis
quis sit mulier calida ꝓ frigida) c: 124
Sedi spus sit calidi sm Rasim)
Multer calidat sm Galen et Auic:
Qsdio vtrũ spus sit res calidior q sit i reliq)
Liber de humoribus mulieres ne ast sanu) c: 125
Spus mulis ast Calidior virili)
Discordia ẽ Galen et Auic ast calidior
Virili cordis)
Qsdio vtrũ spus alis sit mulieris calidus ꝓ virilis)
Quarto sit pupta facilius cõceptui) c: 126
Qsdio vtrũ spus sit Calidior cordis)
Triplex cõplexio cordis)
Spus cordis ast Calidior spu appropriato cordi)
Qsdio Vtrũ cholera sit calidior spu)
Quarto cholera sit apta mouere) c: 127
Et qsdio mouetur ꝓpter spu; et primo)
q primo sit calidior epate)
Quid sit caro ẽpta:) c: 128
A multo pot auferri motus nõ alterata ẽpta)
Virtus mouetur ast ẽpti humor qdã mixtus
q cordio et motus)
Quid motus sit calidu)
Quid motus sit frigidi)
Quarto mouetur et Vina sit Calidu sm Auic: et
Galen: mouetur frigidum)
A quo quis phlegma ꝓpter hyemis) c: 130
Qsdio Vtrũ phlegma sit res frigidior q sit reliq)
Quarto quis nil) c: 131
Qsdio Vtrũ pili sit frigidi cõplexionis) c: 132
Quatuor sut superfluitates reliq)
De pilorum colore)
Q color nõ sit frigidior pili)

q pñ sit nēa sm qnosa) c: 133
quare vnguis ca dolyssit nāa ca pñ no)
Regula ne cognoscāt morbos frigida)
quare chorilogiosos sit animus frigidus affectis)
quid sit ligamēta nervi, ca chorda)
De gena ca vocibus pertinentes)
Oscho vnū cordibus sit frigida mentis)
quare cordibus no edat aper cordi ne apri) c: 135
(cerebrū affa multi cibi)
Eschio vnū multa sit frigida cōplexionis)
De medulla affectū)
Eschio vnū nucis ca pignola sit frigida cōplexionis) c: 136
Dire (de adipe ca pignolis)
quid sit pignola ca adeps)
Phlegma ne apt humidus signum) c: 137
q somnus sit sicca mā)
De multis quomodo
quare (mentis ne multitudo dicat siccā)
(cerebrū apt humida mā sm locum)
quare grāa capidos ē ramibus) c: 138
Dire de splen, pulmone, ca aper)
Oscho vnū mensibus sit similis mentis
quare cibus frigidus dicat ē frigidam cōplexionem
ent ne radices mōtis frigida) c: 139
vt mus furat sua p̄ p̄da apis)
Tunica stomachi Gabinus apt ne stomachi)
Apes lupi nō fugat ē morbis apricis
Pulmo vulpis fugat ngs mortuos)
Eschio vnū cōplexio cibis apis sit humidior
cōplexione mali pulmonis) c: 140
De mortuosis apis sm Gatō)
Eschio vnū apis caro sit difficilis digestionis
Apes nō cōmunes ē cibo ē somno)
Eschio vnū pulmo habeat accidentē humiditatem)
Eschio vnū mōtis assimilat sm cōplexionē accidē
mōtis ni qt ē ipso sup. fluxu) c: 141
Exc pro sup fluxum magis fiat peripneumonia)
De peripneumonia q̄ ne mā fiat)
quot modis fiat peripneumonia)
De mōtis siccis)
ostea sut minus sicca pilis) c: 142
quare pili nō sit frāgibiles)
quare sicci capitis calvastur)
quare fiat comitis)
(hariolus apt minus sicca ossa)
Nō sit Dorcus sisimbrius apt maximus) c: 143
Eschio vnū cor sit sicca cōplexionis)
qui sit cōplexio ignis, ē flus, ca aggra

quidā aligna mōtis sa aggr ragal) c: 145
q sit augmēta. cōplexione ca cōpositione)
De cōpositionibus mōtis) c: 146
De animibus)
mus mūs nō sit pcipes mentis)
Exc glus cōtra corpus)
Terminus mūs)
De mente cōsentit sm Gatō
De p̄ sonio) c: 147
Divisio mentis)
Topus adolescentie)
Divisio mentis vitis) c: 148
De mō mentis vitis gn fuer:)
Terminus vitis nō pt scīri p̄ certū)
Terminus vitis Aristot)
Terminus vitis Gal)
Terminus vitis Hipp̄is)
quadrio vnū cōplexio mentis ut animis sit mā)
Vnde summa varietio mentis)
Eschio vnū q̄r sit mentis) c: 149
Divisio mentis sm Astrologos)
Dra de mediis ca Astrologus ē divisio mentis)
Duplex cibus pluraliter)
(ut mus mūs nō dividat nō nō q̄ pars ē mentis
ē) c: 150
Eschio vnū dra mentis cōsistit:)
Tunica ē dra mentis cōsistit:)
(cōsistit ē calido ca frigido)
(cōsistit ē humido ne sicco)
(cōsistit ē aggregat)
(cōsistit ē rōnabilitate humidi)
(cōsistit ē virtutibus ne operationibus)
Eschio vnū pater sit calidior filiorum)
Triplex tunica duplicit fit) c: 151
De cultro cibis mālis sm Gatō)
Mentes post supra cibū manē mentes) c: 153
aperio nāt ē remanēdo se ē sup fluitatibus)
Calidiores duplex)
Eschio vnū cōplexio mentis ē animibus sit
aggr calidi ne ē animis)
quadrio vnū melior digestio sit ē animo ā pueris) 154
Vnde puerum difficilius digerit sicca aggr pueris)
quare pueris frustis digerat sicca aggr pueris)
quadrio vnū ē mentis cōsistit calidius ē aperio
dicimus)
quadrio vnū nec habeat tūc ultimus corpus ne
sit cōgelatus) c: 155
quidā nec sit humidus)
quadrio vnū (alter mālis mentis q̄ sit cōgelatus bene
ē mālis)

quarū ꝙ moriendū urgeris humidū radicale) c: 157
quare brachia nisu debeat magis ꝙ manu)
quare gradat frangat)
Dorso quarū ambulādo sit imāis cōtractio)
quarū humidū radicale) c: 158
Causa mortis nātis)
ꝗsh Vtrū mors sit nātis) c: 159
De modo mortis nātis) c: 160
Etātis Calor nātis triplicitate reciuit)
quarū ꝙ suffocatione flāma extinguat)
quarto Vtrū vita possit plōgari)
Iudicū erasmi 2m̄ mane)
Mors nātis duplicat plōgat)
Patriarchā plogatū vita nātis ꝙ humida) c: 161
quare phlebot mortē accelerat)
De Vsu pictorū ꝙ alia)
Necessariū pictorē ꝙ alia)
quibꝫ humor color ꝙ similis)
quid cōferat ars cōservatiua)
ꝗsto Vtrū abstemius vita prorsus diuina gerat)
quarto Vtrū ea nocitura ꝙ necessaria)
quarto Vtrū possit vaporari humidū alie
ꝙtū cū no ꝙt ut dixim)
Puerū corpora sint humidiora) c: 163
ꝗsto Vtrū cōplexio pueroꝝ sit ꝑpinguior cō
placēta pueri)
quare pueri steppe agnat)
quare similiꝫ dat (aliq̄ ut humida) c: 164
phlegma grue ꝙ nigꝫ nātis)
De cōplexionibꝫ signū) c: 165
ꝗsto Vtrū femina sit frigidior mare)
ꝙ cōsequat ne frigidum mulieris)
ea Vir ut calidior femina)
ꝗsto Vtrū cor muliebris sit rarior cor-
ri) c: 166
ꝗsto Vtrū habitudo ossis sapientiorū sit
hominū habitudinꝫ meridionaliū) c: 167
ꝗsto Vtrū habitudo loca frigida ut ligurū
rum) c: 168
Sorpdes sint maiores ꝙ regionibꝫ (aliq̄)
ꝗsto Vtrū habitudo regionis frigidę habeat
ꝙ parues cutis asperitatē)
De hominibus)
Tres sint dispōnes ꝙ nātis) c: 169
quid sit humor bonus) c: 170
quid sit humor malus)
Duo ut medium accipias ꝙ sit ꝙt mortis)
cholera iusta
ꝗsto an humor malus possit nutrire
Humor vernosus (aliq̄s ut frigidus

Vomitus (aliq̄s nō ꝙt mortis) c: 170
Vomitus frigidū ꝙt mortis)
In dignōne sāguis erasmus 1ū humidum) 17
quid sit humor nimis nātis)
quid sit humor Pus)
quid sit humor (mulin)
quid sit humor flauus)
ꝗsto Vtrū ꝙ humidum 2m̄ spectet ad
De modo dignōnis diu sit (ante ꝙ fluc:)
De genere ꝙt humidi) sit fluc:)
Dignōnis sāguinis : Vomitus no dant ad ꝙ fit
mālis) c: 172
Vtrū ast ignis cōsumēs sumāt alibi)
quarū ossa mutant)
quarū grue sanies)
Sanguis : mediat magnitat (corne) c: 173
Prouisus ꝙ to : mutatione) c: 174
ꝗsto Vtrū sanguis possit ast diuinat bonus)
quare humores sit ꝙm)
In aqua no ꝙt necessitat grue phlegma) c: 175
In stomacho necessaria ast grue phlegmatis)
De sāguine
Sanguinis dissio)
q̄ soli spes sit (aliq̄ sm aliquos)
In sāguine sint duplices sanies)
quarū frigida ut sicca mutantur)
quarto ꝗs sanguis sit calidior humidior in sāguis
Vomere in mutatis)
quarū (aliq̄s sanguine) c: 176
quarū calida ꝙt phlegma
quarū (aliq̄s putrefiat)
Dulce solū mutat)
Mel corporib⁹ valet calidis nō humidis)
Cholera ꝙ ast : sāguine ut dulcissima)
q̄ mensa sāguinis sint duo ꝙ humores
Sanguis no malus)
spes mali sanguinis)
De fluxu sanguinis)
quarū no dant fluxus sāguinis sm̄ quos
De phlegmate) c: 177
quarto Vtrū prius necessario : tribus cōcurrat
: phlegma ꝗs : sanguine)
Triplex phlegma) c: 178
loca phlegmatis)
Phlegma no necessario grue : cyprie)
Cornix no pauci mia et de sanguine no sunt
nisi ut spes : c: 179
De phlegmate lucei dicti)
De phlegmate lucei no mali)

quarto pōlygona nō sint) c: 179
quarto sint pōlygona nō similia) c: 180
quarto nō ordinantur duo nō minus pprios ad unū
finem nō ordinatum, ex quib⁹ unus nō sit pōlygonus
pprius) c: 180
pōlygona necessaria sub⁹ genere (dicuntur ex Gal⁰)
(duplex ex quadrilatera & sex nō numerū) c: 181
quarta magis nō pōna necessarios pōlygona regulata
(sanguine ex pōna duplicata sanguinis)
quarta vera pōlygona alibi ex pona possit esse
nō ōnia)
De diuersis corpis quatis ex Gal⁰)
Vna tm̄ virtus generum sanguinis)
(ex vera duplex ex quadrilatera possit alibi ex
pona genera) c: 182
(ex vera duplex ex quadrilatera possit esse sanguis
nō ōnia)
(ano lapidis quadrilatera
ex vera duplex possit esse curabilis)
y capax nō possit duplex significare) c: 183
Solus sanguis mouet sed ptes)
ex vera duplex mouet pōna pōlygonia mouet pōlygona)
(optimi sanguinis cordis)
(optimi sanguinis cordis)
quam similia similibus ōparatur ex aduersis alte
rius mutuatur esse mouet) c: 184
quarta nō ordinantur diuersi circa corpus)
quarta pōnomici finis mouentur)
quarta habeat corpus siccissimus sit (obscurus)
pōlygonia nō mobilis ptes)
quadruplex diuersorum pōlygoniorum sed ptes)
quarta alterat cui dextra apparet magis albū
quarta pōlygona gypsum apparet magis albū)
Regula: pulsus) c: 185
(anga salubris sed fusc:)
(anga sapidis mouet sed Gal⁰)
quarta vas mouet sic sicca)
(os pōlygonū sodoma nō inimicū pisces)
ex vera duplex albedinis sed ex viridi ad sic)
De virtute albedinis)
quarta datū sit ōpositum sicca)
Ex quib⁹ fructib⁹ sal fusc:) c: 186
quarta ag thermarū sit calida
Virtus aquae thermarū)
Ag thermarū valet dispositionib⁹ frigidis)
Aquae fontium ascendentes calidae adhuc ag⁹ thermarū)
quarta ab aqua thermarū frigidae)
quarta sal (genus ignis)
quarta vegetabilia sit salsa)

quarta fructus sit maturi ignis salsa ptes
ī dulci) c: 187
quorū cognoscēt ignis salsa ptes ad ōsortia
nōn cōmixti)
quarta vas cortū positū ī muri ī plures ignis
dulci)
quarta ignis muris ī flumen)
(in salsa est aliqd dulci)
De nūo sapore)
De saporib⁹ (alibis)
De saporib⁹ frigidis)
De saporib⁹ mixtis)
De salsedine maris cū medicis)
quarta pōlygona salsa sit subtilis) c: 188
(ex vera pōlygona salsa sit subtilius pōlygonia
ignibus)
(ex de salsa nō acuta q⁹ sit subtilius)
sapores cōtrarii sed ptes) c: 189
sapores cōtrarii sed medios)
sapor medius nō necessario cōpositi ex extremis
ī cōmixtione remoto
(ex vera ī salsa dominatur pōna pars ignis. nō
sed dulcis sorbus
(ex vera sit salsa est vas mouet mixtum ex
ignis aq⁹ nō mouet remisto cōtrario)
quarta pōlygona salsa nō possit ē pōlygona
necessit sed prius ē fructus) c: 190
Vnde fit multitudinis necessit)
Duo sunt multi pōlygonis necessi)
Sit sapidis necessi)
Duo sapidis necessi)
Accidens secundum inuentionē)
Accidens mixti necessi)
Accidens herbe)
De ēē necessis) c: 191
(ex vera necessit sit calida)
quarta (alor fructus necessitatis)
quarta sua necessitas fructus
fructus mouentur aliqua nō pertinent
pōlygona necessaria sed ī stomacho sed fusc:
pōlygona necessit nō sic ī stomacho misi per
accidens) c: 192
quarta fructus mouentur nō magis sit necessi)
(ex vera duplex quae pertinent necessit)

Incipit tractatus de pulsibus

Hugo ... de pulsibus : c : 1
libri galt de pulsibus)
Quasdam vtem ... Valitudines sit pulsus ... motibus)
Cause pulsus
Valitudines hominibus)
Quare ligonis pueris (cordibus nō bulant valde)
(Cur cruciat ad mōtū ... Quare ... ligonis
Quare vomitu motum ... pueris ligonis
pueris)
Pulsus ēgrotantes calent ... alijs mōtibus)
De quibus pulsus sūt nominandus) c : 2
Qui balneū aqua frigida ... ēgrotāt ... ēgritudinē
Angi ... qui aqua frigida ēgrotāt)
Aqua frigida debent ... Gal)
Quibus ... hominibus)
Aqua frigida magis ... debent)
Signa salutis error)
Signū ... nō ... c : 3
Quod ... ēgrū)
Cur ... pulsus ... mota ... ēgrotis
cordis calidi ... nō sit febris)
De ... pulsus) c : 5
Dispositiones ... pulsus ... fuerint)
Quia ... Gal ... dispositiōnē ...)
Exemplū assumptum ... pulsu ...)
Pulsus ... pulsu ...
Dispositiones ... pulsus)
Quibus ... pulsus debilis)
Quibus ... pulsus debilis)
Cause ... pulsus ... c : 7
Quibus ... sanguinē ...)
Cur ... pulsus ...)
Arteria ... sēp ...)
Arteria ... nō ...)
Coniunctus ... pulsu)
Quot ... pulsu)
De ... pulsus ... Gal) c : 8
Quibus ... pulsu)
Duo ... attendi ...
Duo ... pulsu ... al ...)
Quot ... pulsus) c : 9
Regula ... coniunctionis ...)
Regula ... coniunctionis)
Tres ... pulsus ...)
Nouē ... coniunctiones ... pulsu)

De pulsu ... quem vocant pulsus ... c : 10
quibus similitudinis ... pulsus ...
Pulsus similis ...)
Quibus ... manus ... cognoscitur ...
dine pulsus
Quibus cognoscitur ... pulsibus)
Triplex motus ... manū pulsui) c : 11
De ... pulsus)
Pulsus ... c : 13
Quibus cognoscitur ... pulsus)
Quibus cognoscitur ... pulsus)
Quibus cognoscitur ... pulsus)
De ... pulsu ... c : 14
De ... pulsus)
De ... pulsu)
De ... pulsu)
De ... pulsu)
De ... pulsu)
De ... pulsu)
De ... pulsu ... c : 16
De ... pulsu)
Tractatus ... pulsuū ... Gal
Quibus cognoscitur ... apud ... cognoscitur
Quibus cognoscitur ... pulsu)
Quid sit ...)
Quid sit ... cognoscitur ...)
Diuisio ... pulsuū ... c : 17
Quid sit ...)
Quid sit ...)
Quid sit ...)
Quid sit ...)
Quid sit ...)
Quid sit ...)
Quid sit ...)
Quid sit ...)
Monachorū ...
Quid sit ...)
Quid sit ...)
Quid sit ...)
Quibus ... pulsu ...)
Pulsus ... pulsu ... c : 18
Quid ... pulsus ...)
Quibus ... pulsus ...)
Pulsus ... pulsus ...